

Akum: Unlocked Literal Bible for 1 Akorintian, 1 Athesalontian, 1 Ijon, 1 Ipita, 1 Itimoti, 2 Akoritian, 2 Athesalontian, 2 Ijon, 2 Ipita, 2 Itimoti, 3 Ijon, Afilipian, Afisian, Agalatian, Ahebrew, Akolossian, Aroman, Ifilemon, Ijem, Ijon, Ijud, Iluk, Imak, Imatthew, Itam, Ititus, Ukyok
Formatted for Translators

©2022 Wycliffe Associates

Released under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Bible Text: The English Unlocked Literal Bible (ULB)

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English Unlocked Literal Bible is based on the unfoldingWord® Literal Text, CC BY-SA 4.0. The original work of the unfoldingWord® Literal Text is available at <https://unfoldingword.bible/ult/>.

The ULB is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Notes: English ULB Translation Notes

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English ULB Translation Notes is based on the unfoldingWord translationNotes, under CC BY-SA 4.0. The original unfoldingWord work is available at <https://unfoldingword.bible/utn>.

The ULB Notes is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

To view a copy of the CC BY-SA 4.0 license visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Below is a human-readable summary of (and not a substitute for) the license.

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format. Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially.

The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.

Under the following conditions:

Attribution — You must attribute the work as follows: "Original work available at <https://BibleInEveryLanguage.org>."

Attribution statements in derivative works should not in any way suggest that we endorse you or your use of this work.

ShareAlike — If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the same license as the original. No additional restrictions — You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.

Notices:

You do not have to comply with the license for elements of the material in the public domain or where your use is permitted by an applicable exception or limitation.

No warranties are given. The license may not give you all of the permissions necessary for your intended use. For example, other rights such as publicity, privacy, or moral rights may limit how you use the material.

Imatthew

1

¹Itida ni ni kyok uzung ni Iyesu Ingyar Ugbe, Igbi ni Idavid, Igbi na Abraham. ²Abraham si ida ni Azik, Azik si ida ni Ijakob, Ijakob si ida ni Ijuda ye amba nyi. ³Ijuda si ida ni Iperez ye Izera, iya bo Itamar, Iperez si ida ni Ihezron, Ihezron si ida ni Iram. ⁴Iram si ida ni Aminadab, Aminadab si ida ni Inashon, Inashon si ida ni Isalmon. ⁵Isalmon si ida ni Iboaz ye iya nyi Irahob, Iboaz si ida ni Obed iya nyi Iruth, Obed si ida ni Ijese. ⁶Ijese si ida ni Udeng Idavid, Udeng Idavid si ida ni Isolomon, iya nyi uwa Uriya. ⁷Isolomon si ida ni Irehoboam, Irehoboam si ida ni Abija, Abija si ida ni Asa. ⁸Asa si ida ni Ijehoshafat, Ijehoshafat si ida ni Ijoram Ijoram si ida-utem ni Uziya ⁹Uziya si ida ni Ijotam, Ijotam si ida ni Ahaz, Ahaz si ida ni Ihezekaya. ¹⁰Ihezekaya si ida ni Imanase, Imanase si ida ni Amon, Amon si ida ni Ijosiya. ¹¹Ijosiya si ida-utem ni Ijekoniya ye amba nyi ikpeng ni a ndab bo itsep ka sem Ikwe ni Ibabylon wo. ¹²Isem ni bo si Ibabylon wo, Ijekoniya mba Ishealtiel, Ishealtiel si ida utem ni Izerubabel. ¹³I zerubabel si ida ni Abiud, Abiud si ida ni Eliakim, Eliakim si ida ni Azor. ¹⁴Azor si ida ni Izadok, Izadok si ida ni Acim, Acim si ida ni Eliud. ¹⁵Eliud si ida ni Eleyaza, Eleyaza si ida ni Imatan, Imatan si ida ni Ijakob. ¹⁶Ijakob si ida ni Ijosef ulam ni Imeri, iya ni Iyesu, Ingyar Ugbe. ¹⁷Uzung ni yar anyong na Abraham ba yak anyong ni Idavid si ukep ikur ka-anyi. Yar anyong ni Idavid ba yak ibe ni bo ndab bo ka Ibabylon, si ukep ikur ka-anyi. Kam yar ibe ni ani ndab bo ka Ibabylon bayak ibe ni bo mba Iyesu, si ukep ikur ka-anyi teng. ¹⁸Umba ni Iyesu Ingyar Ugbe yar ukyu nu aro. Imeri ni na ba sem iya Iyesu wo, a ta mi ikyiak lo Ijosef, ikpeng ni bo ker kyar ye akyu wo, Imeri kpo aying imbar ye itsep nu Ushop ni Ikpam. ¹⁹Ulam nyi ni go ni kpo mi, Ijosef, si ingyari ni sem parpar, i shon ni i ta Imeri iswi ikwi ko. I tang udab nyi mang go ni ka'a iban nyi ye Imeri atan mang. ²⁰Ata ni i tang ugbiy nu udab nyi wo, Icinda ni Ikpam ba mi umbuk ajar luk ye mi go, "Ajosep, igbi ni Idavid, sa kyir asi nu ukwe uwa no Imeri akpo ko, aji imbar Imeri ni i ni ye nu, ser umbuk itsep nu Ushop ni Ikpam. ²¹I sa mba igbi alam, u sa zer izi nyi go Iyesu, aji, I sa gbe angyar nyi wur umbuk agbiy abi bo. ²²Agbiy ne ye jijak kong na kyok go ilang ni Ikpam sem anyi, ni ini luk unu ni ingyari uko'o nyi Izaya go, ²³"Nder, akab ni ikpeng sa ba ku imbar, i sa mba igbi alam, bo sa zer izi nyi go Immanuel", ineng nyi go Ikpam sem ye ro. ²⁴Ijosef fui ula nyi kam kong ra ata ni Icinda ni kan mi wo, kam i ser ikwe Imeri lok uwa nyi. ²⁵Kam Ijosef tsa ye uwa nyi ko ba yak ri ibe ni Imeri ni mba igbi alam nyi yi. Ijosef kyo igbi yi go, Iyesu, ra ata ni Icinda ni Ikpam ni kan mi wo.

2 ¹Ibe ni bo ni mba Iyesu ikwe ni Ibethlehem ni Ijudea, ibe yi Iherod na udeng, angyar umwe ni mi nder song ikyor ser utso nu usur mi tso wo ba yak Ijerusalem kam beb go, ²"Igbi yi ni na ba a sem Udeng ashi na Ajew na bo ni mba anu wo sa aji? Iyi nder ikyor nyi utso nu usur mi tso anyi, kam iba ni i wob mi. ³Ikpeng nu udeng Iherod ni wuk akin wo, udab bab mi ye angyar Ikwe Ijerusalem jijak. ⁴Iherod bung kyar Adeng ni Ishe ni Ikpam ye acica na angyar jijak, kam beb bo go, "Ingyar Ugbe yi bo sa mba mi aji?" ⁵Bo kan mi go, "Si ikwe ni Ibethlehem ni Ijudea, unu sa ata na angyar uko'o ni byek lo kyuk ikwi, ⁶Uwi Ikwe ni Ibethlehem, itsu ni Ijuda, ikwe ru si ikwe ni sem ye izi itsu ni Ijuda, aji anu a sa mba udeng ni ina ba kyok angyar nyi Isreal ukeng." ⁷Kam Iherod zer angyar umwe ni mi nder song akyor yi ka utso ayi ka beb bo ibe a hong gaga na bo ni nder ikyor yi. ⁸I kyim bo ka Ibethlehem kam go, "Uka gying nder igbi yi sab sab. Una nder mi kam, u ba kan mi ni i yi ka wob mi teng. ⁹Na bo ni wuk ugbiy udeng yi kam wo, bo wur kpo ukeng, kam ikyor na bo ni nder ikwe bo wo, kwe bo ukeng kam ba yir umbuk na ani mba igbi yi wo. ¹⁰Na bo ni nder ikyor yi wo, bo deng anu su ushi ko. ¹¹Bo nwu ka igya ka nder igbi yi ye iya nyi Imeri. Bo kep iseu wob mi. Kam bo buk iba bo kam na mi una aki aki; Igold, ye Ifrankincense, ye Imyrrih (inang atser, ye anyii na aseng atung, yak ye akiy ni swiy anyong akyim). ¹²Ani kong kam wo, Ikpm kak bo umbuk ajar go bo sa ser isem ka ime Iherod yak ko, bo wur ukeng tsi mang ser isem ka ikwe bo. ¹³Na bo ni nyi kam wo, icinda ni Ikpam ba kan Ijosef umbuk na ajar go, "Kwe igbi yi ye iya nyi kyir ka ikwe ni Egypt, ka sem mgbang anyi bang ibe ni ina kan mu, aji Iherod sa gying ni itsem igbi yi." ¹⁴Ukyutang ukyu yi, Ijosef kwe igbi yi ye iya nyi ka ikwe ni Egypt. ¹⁵Bo sem mgbang anyi ka yak ri ibe nu udeng Iherod ni kpu. Unu ba kpo gang ilang ni angyar uko'o ni Ikpam ni luk go, "I yi zer igbi nem wur ikwe ni Egypt." ¹⁶Ni Iherod ni nder go angyar umwe ni mi nder song akyor bang mi ta kam wo, i tso udab gaga aro mang. Ikyim ka tsem alemshi na alam ni bo ni mba ikwe ni Ibethlehem, ye akwe na anung anyi yar umbuk iyi afan kyu ka iseu, ata ni ini mbyang ni angyar umwe ni mi nder song akyor ni kan mi wo. ¹⁷Unu kong ilang ni Ikpam ni luk unu Ijeremaya ingyari uko'o ni Ikpam go, ¹⁸"A wuk ilang ikwe ni Irama, ata ni Irachel ni mi ki agbi nyi, bi uji aji, ingyari wor song mi ko, aji agbi nyi kpu jijak. ¹⁹Ni udeng Iherod ni kpu kiy wo, Ijosef go ni nder Icinda ni Ikpam ba mi umbuk ajar ikwe ni Egypt anyi go, ²⁰"Nyi uyir kwe igbi yi ye iya nyi ser isem ka ikwe ni Israel aji angyar ni mi gying na tsem igbi yi wo kpu kam." ²¹Ijosef nyi uyir kwe igbi yi ye iya nyi ser isem ba ikwe ni Israel. ²²Kam ni Ijosef ni wuk go Archelaus ku ikyung udeng ida nyi sem anyi ikwe ni Ijuda wo, asi kuk mi ni ser isem ka anyi. Ni Ikpam ni fab mi umbuk ajar wo, i nyi ka ikwe ni Igalilee ²³ka sem ikwe ni Inazareth. Unu ba sem anyi umbuk ni ilang ni Ikpam ni luk unu na angyar uko'o nyi go, Ingyar Ugbe yi a sa zer mi Inazarene.

3 ¹Iyi kuk kpan bab, Ijon ni mi na amuy ni Ikpam ka ba mi kan uko'o ni Ikpam ilemkpam utso ni Ikwe Ijudea mi go, ²"Uyang udab ru aji Ikyung Udeng ni Ikpam sem anung mang." ³Unu si iyi ni Ingyari uko'o ni Ikpam Azaya luk go, "Ilang ni Ingyari ayi si mi ki ilemkpam, "U kong sab udab ru bang uba-ba ni Idaadi, ukong ukeng nyi na sem gaga." ⁴Ijon mi far utar ni ima ni nakurmi, ukpa nyi uti su ukpa nu umong. Uji nyi si imwe ye ambyiar. ⁵Angyar ni ikwe ni Ijerusalem, ye Ijudea, ye akwe ni sem fer ukung ni Ijordan, mi ba ime nyi. ⁶Ijon mi na bo amuy Ikpam ukung ni Ijordan, ata ni bo mi kpir ugem bo kan mi. ⁷Kam ni Ijon ni nder Angyar ni tur ukuk akak akak ye acica ni kpim ukuk mi ba ime nyi na ku amuy

Ikpəm, i kanj bo go, "Uwi azung na awu nu usa abi ye, ayi itar ru go ukyir ubyak ni Ikpəm ni si iba wo?"⁸U'yang ukum ru na kyok go udab ru yang kam.⁹U'sa luk ye anyong ru go, 'Abraham si ida ro ni.' Igo na kanj ru go, Ikpəm kwi ni kuk akyung neye ser agbi na Abraham.¹⁰Na agbonu ma, ata ni ingyar ye ikpye si ikyu ni kor ikyi ni na bi wum awum atung, akwe kwyui ula wo, Ikpəm teng sem ibang mang ni na angyar ni ni kong abi utsom.¹¹I yi na ru amuy Ikpəm nu yang udab ru, kam iyi ni si ba isem nem wo i futi i yi, i kwi ni na kung akpo ukyi nyi ko. I sa na ru amuy Ikpəm nyi ye Ushop ni Ikpəm ye ula.¹²Utama nyi si ime nyi ni ina she wur akep na agyu kam kwe alang na agyu far iba. Akep yi isa kwe kwyui ula, ula yi sa nyim ko.¹³Iyesu ser ikwe ni Igalilee ba ukung ni Ijordan ni ba ku amuy Ikpəm ime Ijon.¹⁴Ijon kpir ni na mi amuy Ikpəm yi ko go, "Uwi futi i yi, zizi su uwi sa na i yi amuy Ikpəm kam uwi sam ba ime nem?"¹⁵Iyesu kanj mi go, "Mgbab na asem aking agbonu, sab ni ina tam ata nu ukuk ni kyok na agbiy a sem gaga." Kam Ijon ser i kpir go.¹⁶Ikpeng ni Ijon ni na Iyesu amuy Ikpəm kiy wo, Iyesu ni wur tso uyang wo, a go na nder, akpa Ikpəm buk na Iyesu. Inder Ushop ni Ikpəm kyu ba lok ilutsu ba tep mi ikyi.¹⁷Bo gona wuk, Ikpəm luk ilang nyi go, "Unu si Igbi nem ni I ni shonj . Udab te mi ye mi ham mang."

4

¹Kam Ushop ni Ikpəm kwe Iyesu nyang nyi ilemkpəm ni Isatan ka mbaknder mi anyi.²Imbar nu ukytang akam-afan, ye utanj akam-afanj teng, ni Iyesu ni siy unu, I ji ko, I mwa ko, ikwi nyi unyong ba kuk mi.³Udeng ni maknder, Isatan, ba kanj mi go, "Uwi na si Igbi ni Ikpəm, kuk akyung neye sam ser Uji." ⁴Kam Iyesu kpir kanj mi go, "A byek lo go, 'Ingyar sa kam uzi umbuk uji aji mang ko, uzi mi sem umbuk ni ikonj ni na wur unu ni Ikpəm.'" ⁵Kam Isatan kwe Iyesu nwu ikwe utem ni parpar, ka tso ka ikyi ni itsong igya Ikpəm utem, ⁶kam kanj mi go, "Uwi na si Igbi ni Ikpəm, lem ser ugbak anu kyu ka iseu, aji abyek lo umbuk ilang ni Ikpəm go, "I sa kanj acinda nyi na zak ugbo bo kuk mu lo ugbak mang, kyir go usa kam ifong ikyung iyi.'" ⁷Iyesu kanj mi go, "I go na kanj mu yiyak go, abyek lo go, ' U sa mbaknder Ikpəm no ko.'" ⁸Isatan kwe mi anyi yiyak (nu ubui ita) tso ka ikyi ni ideng ugbak, kam kyok mi akwe na angyar utasu anu jijak, ye agbiy atung atung ni sem anyi. ⁹Isatan kanj Iyesu go, agbiy ne jijak i yi sa kwe na mu, una kep iseu kam wob mi.¹⁰Kam Iyesu kanj mi go, "Nyi mi anu uwi Isatan! Aji a byek lo go, " Usa wob Idaadi Ikpəm, si i yi ucukpa nyi u sa wob mi." ¹¹Kam Isatan nyi zuk mi anyi, i go ni nder acinda ni Ikpəm ba wob mi.¹²Ikpeng ni Iyesu ni wuk go a kuk Ijon ka kuk igya amuy kam wo, I nyi wur ka ikwe ni Igalilee.¹³I nyi zuk ikwe ni Inazareth kam ka sem ikwe ni Kapernaum, ni sem ma ukung utem ni Igalilee itu ni Izebulung ye Inaftali.¹⁴Unu ba sem aking na kyok go ilang ni Ikpəm sem anyi, ata ni Azaya ni byek go, ¹⁵"Itsu ni Izebulum ye i ni Inaftali, ni ni sem kpanj ukung ni Ijordan, Igalilee na angyar nu ukuk!" ¹⁶Angyar ni ni sem umbuk ifeb nder atar utem mang, angyar ni ni sem bang ukpu mang, anyong bo, atar utem mang lanj ba kiy."¹⁷Yar ibe yi Iyesu yar mi kanj akonj ni Ikpəm mi luk go, "Uyang udab ru, aji Ikyung Udeng ni Ikpəm ba anung kam."¹⁸Ata ni i mi kar utso nu ukung ni Igalilee, I nder amba afan, Isimon na bo mi zer mi Ipita, ye Andrew umba nyi mi ta ileg bo ukung anyi, aji bo sa angyar ni kuk ikya.¹⁹Iyesu kanj bo go, " U ba tur mi ineng, i sa kpim ru ata nu una bung kyar angyar." ²⁰Ikpeng yi mang bo mgbab ileg bo tur mi ineng.²¹Ata ni Iyesu ni nyi anyi wo, I nder amba afan tsi yiyak, Ijem igbi ni Izebedee ye Ijon umba nyi. Bo su umbuk awar ye ida bo Izebedee si mi kong sab ileg bo. Izer bo ²²kam ikpeng yi mang bo mgbab zuk awar bo ye ida bo tur mi ineng.²³Iyesu kar fer ikwe ni Igalilee mi kpim bo igya ni Ikpəm ushi, mi kanj uko'o nu uba ni Ikyung Udeng ni Ikpəm, mi kpung tser angyar ni mi ye ukyung ye ani mi kyim jijak.²⁴Uko'o nyi kar fer ikwe ni Isyria jijak, unu, kong abo kung angyar ukyung ye angyar ni ni kyim jijak, ani ushop abi ni nwu bo, ani ni kpo usung ye ani ni bui akyi, jijak, Iyesu kpung tser bo.²⁵Angyar ikwitung mang tur mi ineng: atsi ser ikwe ni Igalilee, ye Idekapolis, ye Ijerusalem, ye Ijudea ye akwe ni sem kpanj ukung ni Ijordan.

5

¹Ni Iyesu ni nder ikwi na angyar wo, itso ka ikyi ni ideng ugbak. Ni i ni kyu sem iseu wo, akyim itam nyi ka ba mi anung.²I buk unu nyi kam kpim bo agbiy go, ³Atung sa ani mi song go bo mi gying Ikpəm, uma ni Ikpəm sa abo. ⁴Atung sa ani si mi ikyi, Ikpəm sa wor bo.⁵Atung sa ani ni song go bo lang ye itsep na anyong bo, Ikpəm sa na bo utasu nu jijak. ⁶Atung sa ani umbyiar ye uyong nu usem gaga mi kuk bo, Ikpəm sa na bo na zer. ⁷Atung sa ani ni ye udab ni imbok, Ikpəm sa nder imbok bo teng. ⁸Atung sa ani udab bo ni sem par par, bo sa nder Ikpəm.⁹Atung sa ani mi swiy umbuk, bo sa zer bo agbi ni Ikpəm. ¹⁰Atung sa ani angyar na ami na bo utsom ikyi nu usem ni gaga, Uma ni Ikpəm sa bo.¹¹Atung su uwi na angyar na jong ru, kam na ru utsom ukyu aki aki, kam luk agbiy ikyi ru abi abi, ni ni sem isonj mang, izi nem. ¹²Deng, te udab, aji agbo ukob ru si uma ni Ikpəm. Ru ugbo ayi yi, angyar ni kanj uko'o ni Ikpəm, nder utsom ikwi.¹³Uwi sem lok umwa na angyar nu utasu nu. U'nyang nu umwa na yim kam, unyang nyi sa ser isem ba yiyak? Umwa yi lang ye umbak. Unu i sem na kwe mi far ikong mang, na angyar akyan akyi anyi mang go. ¹⁴Uwi sa atar nu utasu. Ikwe ni sem ideng gbag, sa tanj song anyong nyi ko.¹⁵Angyar mi zung iturkang mi kwe agbiy kep anyi ko, ami kwe kyuk umbuk inya ugbak, ni lanj atar nyi na angyar igya jijak a'nder. ¹⁶Lo nu usem ru alanj akyi ni atar, na angyar jijak a'nder afong itam atung ru kam na ndep izi ni Ida ru ni si Ikpəmgbak.¹⁷Iyesu kanj bo go, u sa tang go i yi ba na aba nduk ukuk ni Imusi ye angyar uko'o ni Ikpəm ko. I yi ba na ba nduk ukuk ko, i ba na ba tam inya nu ukuk ni luk. ¹⁸I mi kanj ru anyi go, se akpa Ikpəm ugbak ye utasu nu sa ba kpanj nyi, inya tsi ko ni zing gang inang, umbuk ni ilang ni Ikpəm nu sa kpanj nyi ko, agbiy na ani byek lo jijak sa tam ata ni Ikpəm ni luk lo.¹⁹Ni sem aking wo, ingyar na bi ni na ikyi iseu ye ukuk na abyek lo nu, ko ni zing gang inang, kam kpim angyar tsi na kong ru ugbo yi, Ikpəm sa nder bo ye ayi ushi uma nyi ugbak agu. Ingyar ni na tam ukuk nu kam akpim angyar na tam ukuk yi teng, Ikpəm sa nder bo ye ayi nu usur uma nyi ugbak agu. ²⁰I mi kanj ru go, atung ru na bi ni

fu atung na angyar ni mi tur ukuk akak akak, u sa nwu uma ni Ikpəm ko.²¹U wuk go Ikpəm kanj adaro ikwiye go, 'U sa tsem ingyar ko,' kam i luk go, 'Ingyar ni na tsem ingyar, ikpo aluk sem ikyi nyi.'²²Kam i mi kanj ru, ingyar ni na tso udab ye umba nyi, ikpo aluk sem ikyi nyi. Ingyar ni na luk ye umba nyi go, 'Uwi su ufoto ni ingyar mang! Bo sa kwe mi ka ime na akansil. Kam ingyar na kanj umba nyi go 'Uwi nu si induk mang!' Ingyar yi sa ka ula ni Ikpəm.²³Ni sem akinj wo, u'na ba nu na una ru, kam tangsong go, umba no tsi bab udab ye mu umbuk ugem no tsi,²⁴mgbab una no yi ubar ni itsung ni Ikpəm anyi. Ser isem ka ye mi luk sab ucwi iyi, kam usa ba na una no yi.²⁵Luk sab ucwi ye ingyar ukyonj no nu ker nu uka ibam ni ikpo, kyir go ingyar ukyonj no sa kwe mu na ingyar ikpo, kam kwe mu na angyar ukuk ta nwu igya amuy iyi.²⁶Anyi ni mi kanj ru, u sa wur igya amuy anyi ko, se una kung kam akang nyi jijak kam.²⁷U wuk kam, inya ni Ikpəm ni luk go, 'U sa kuk utseng ye uwa ingyar ko'.²⁸Kam I yi mi kanj ru agbonu go, ingyar ni na nder akab ye ayi ni indar, ingyar yi kuk utseng ye akab yi udab nyi kam.²⁹Iyi nu utnung no go nder inya ni na kong mu nu kong abi, nwu mi ta ikong. A sab fu ni ikak no ayi na lang futi ata nu anyong no jijak na ka kwiy ula.³⁰Yiyak, ugbo utnung no na kong mu nu na akpo umbuk agbiy abi, kor mi ta ikong. A sab fu ni ikak no ayi na lang, futi ata na anyong no jijak na ka kwui ula.³¹A luk lo teng go, 'Ingyar na go ni tar wur uwa nyi, i byek itida ni ibanj aka'a na akab yi.'³²Kam I yi mi kanj ru go, ingyar ni na tar wur uwa nyi, na akpanj ni i na kuk mi utseng ye ingyar, ikong akab yi mi sem usem nu utseng. Ingyar song ye na kpo akab nu ulam nyi ni tar mi wur, iyi teng sem umbuk utseng akuk.³³Yiyak u'wuk ikwiye a luk go, 'Sa ber kuk ame mang ko, kam tam unu amui no ye Ida'adi.'³⁴Kam I yi mi kanj ru go, sa ber inyatsi ko bubung, ko ye Ikpəmgbak, aji si Itagne ni Ikpəm;³⁵ko utasu nu, aji su umbuk ni kyanj akyi nyi, ko ye Ijerusalem, aji si ikwe utem nu Udeng Utem.³⁶Sa ber ikyi no ko, aji uwi sa kong ikung nu utsi ayi ute ko aber ko.³⁷Umbuk agbiy nu una luk, una go, 'E-en', ni sem 'E-en', una go, 'Iyo', ni sem 'Iyo'. Inya ni na futi unu ser ime ni Isatan.³⁸Uwuk kam, ikwiye a luk go, 'Una zok mi iyi, i sa zok mu iyi teng, una kur mi izi, i sa kur mu izi no teng.'³⁹I yi mi kanj ru go, ingyar na go ni kong mu abi, sa bi ko. Ingyar na bur mu ikpiy ikor nu utung, sam ikor nu uwo zak mi teng.⁴⁰Yiyak ingyar na go ni kwe mu ka ibam ni ikpo, kam kwe nyi mu utar anyong no nu utem, kwe inu ushi na atang na mi teng.⁴¹Ingyar na ndab mu go uka ye mi ifang ayi, ka ye mi afang afan.⁴²Ingyar na nung mu inya, na mi, ingyar na go ni ji akang, sa bir mi ko.⁴³Uwuk a luk go, 'Usa shonj ingyar ukyi ru, kam kar ingyar nu ukar ru.'⁴⁴Kam I yi mi kanj ru go, shonj angyar ukar ru, kyip Ikpəm na angyar ni mi tsom ru, ingyar na kyo ru, luk ilang nu ukwi ye mi, kong atung na angyar ni mi kar ru,⁴⁵kam nu sem agbi ni Ida ru ni sem Ikpəmgbak. I kong usur nyi anyong na angyar abi ye angyar atung, i na angyar abi ye angyar atung abwui jijak.⁴⁶Una shonj angyar ni shonj mu, umbak lang anyi. Aji angyar ni ku agando mi kong ru ukyu yi.⁴⁷Una kyip amba no mang, ukong aji ni futi ata na angyar na neye mi kong? Angyar ni song Ikpəm ko mi kong ru ugboyi ko?⁴⁸Ni sem akinj wo, u sem usem na gaga, ata ni Ida ru ugbak agu ni sem wo.

6

¹U nder anyong ru zizing go nu kwe atung ru akong na angyar a nder kam na ru ugbo mang ko, una kong akinj u lang ye agbo ni itam ime Idaro Ikpəm kam. ²Una go nu na una, usa wi ukye angyar jijak a song ko, ata ni angyar ni mi bang anyong bo mi kong igya ni Ikpəm ye ukeng lab kam na angyar a ndep bo wo ko. Na anyi nyi, i go na kanj ru, bo kam agbo ni itam bo kam.³U na nu na una, sa kpir nu ugbo ukye no a song inya nu ugbo utung no mi kong wo ko, 'nuu na ru a sem atanj mang. Kam Ida ru ni mi nder atanj wo sa na ru ugbo itam ru'⁴U na kyip Ikpəm, sa kong ugbo na angyar nu ubang ko, aji anu bo ami shonj na yir ikwiye a kyip Ikpəm, igya Ikpəm, ye ukeng tang jijak, na angyar ander bo. Na anyi nyi, Imi kanj ru, bo ku agbo ni itam bo kam. ⁵Sem go u na go nu kyip Ikpəm, nwu ka induk no na atang. Kuk usukpi no, kam kip Ikpəm na Ida ru ni sem atanj. Kam Idaru ni sem atanj sa na ru agbo nu ukob ru. ⁶U na go nu kyip Ikpəm sa dab akonj unu ko, ata na angyar ni song Ikpəm ko wo, aji bo mi tang go Ikpəm sa wuk bo umbuk akonj ikwi ni bo na luk.⁷Ni sem akinj wo, sa sem ata ni bo ni sem wo ko, aji Idaru ugbak agu song inya nu umi gyeng kam u sa nung mi wo. ⁸Ni sem akinj wo, kyip Ikpəm yi aro, 'Idaro ni Ikpəmgbak, ni izi noakam usur. ⁹Imi nung go nu na udeng ikyi na angyar jijak ye agb. Imi nung go ni ikyung nu udeng a ba. I mi nung go inya nu u mi shonj na kong utasu anu ata ni ni sem Ikpəmgbak agu.¹⁰Na ro ayeno, uji ni ikyu, ikyu. ¹¹Kep awung na ro agbiy abi ro, ata ni iyi teng na kep awung na angyar ni mi kong ro abi. ¹²Sa kwe ro nwu ka umbuk ni imbaknder ko, gbe ro wur ime ni ini mi kong abi wo. Aji Ikyung nu Udeng sa ano, ye itsep, ye usur jijak, umui ka umuiiki'. 'Na sem akinj.'"¹³Aji una kep awung abi na angyar, Ida no nu ugbak agu sa kep awung na mu teng. ¹⁴Kam una bi ni kep awung abi na angyar, Ida no Ikpəm teng sa kep awung na mu agbiy abi no ko.¹⁵Una go nu si unu, sa kong ata ni angyar nu ubang mi kong wo ko, aji a mi cwi ikabar bo na angyar nder go bo si mi si unu. Anyi nyi, i mi kanj ru, bo kam agbo ni itam bo kam. ¹⁶Kam uwi, una go nu si unu, mui ikabar no kam fung anyi. ¹⁷Unu angyar sa nder song go umi si unu ko, Ida no ni mi nder umbuk na atanj, sa na mu agbo ni itam no.¹⁸Sa kpir nu kwe itso ru a tanj utasu anu ko, umbuk abiar ye umerj na ji nduk, ye umbuk nu uzu mi beb ka zu. ¹⁹Na kanj ru, kpo itso ru ka tanj lo Ikpəmgbak, anyi abyar ye ume lang, uzu mi zu anyi ko. ²⁰Aji umbuk ni itso ru na sem anyi, udab ru sa sem anyi teng. ²¹Iyi si iturkang na anyong ni sem akinj wo, iyi no na sem atung anyong no jijak sa me ye atar. ²²Iyi no na sem abi, anyong no jijak sa me ifeb. Kam atar ni sem anyong no na sem ifeb, ifeb yi sa ndak keng mang! ²³Ingyar sa ye ida uma afan ko, aji i sa kar ayi kam sa shonj umba nu uwo, ko i sa tam atung ye umba nu uwo, kam nder tsi umba nu unu. Uwi ingyar sa shonj Ikpəm kam shonj anang i be ayi ko.²⁴Ni sem akinj wo, i mi kanj ru go, u sa tang udab umbuk usem ru ko, inya nu una ji, ko inya nu una mwa, ko anyong no inya nu una kwe far anyong. Nder!, uzi no futi inya nu una kwe ji, anyong no futi inya nu una kwe far aynong. ²⁵Nder anue ni mi kar ushop, bo lang ye ibok, a lang ye uluk teng gber, Ikpəmgbak mi na bo mi ji, mi mwa. Uwi futi anue nu ulem ko? U fu bo.²⁶Uwi ayiro umbuk agbiy atang, sa yak anyong uyi, ko ibe ushi umbuk usem uzi no utasu anu. ²⁷Aji kong u mi tang agbiy nu u na far anyong? U nder aya ni ikyi na atung nu ulem ye, ata ni bo mi dep sab. Bo mi tam ko, bo mi tem atar ko. ²⁸I go na

kan ru, Udeng Isolomon ni itso ulab wo, kyar mi ye usur nyi jijak, atar nyi ni i mi far wo, a sab gang aya ni ikyi neye ko.
³⁰Ikpam na far alem neye atar atung, ni bo na dep tso ayeno mang kam ukpoky u bo ser ukwe nu ula, Ikpam sa far uwi atar fu alem ko, uwi angyar nu udab alo ru sem ushi mang wo? ³¹Ni sem akin wo, u sa tang udab kam beb go, 'Isa ji aji?' ko, 'I sa mwa aji?', ko 'I sa far aji anyong ko?'³² Atuk na a neye ni song Ikpam ko, udab bo sem umbuk agbiy neye, Ida ru song go u mi gying agbiy neye. ³³Kam tam ubar gying uma ni Ikpam ye usem ni gaga ubar ni Ikpam, kam agbiy neye jijak Ikpam sa kwe na ru. ³⁴Ni sem akin wo, sa tang udab nu ukpoky afu mang ko, ukpoky sa nder anyong nyi. Ukyu song ye sem ye utsom nyi.

7

¹Sa luk ingyar ikpo ko, ni Ikpam teng a luk mu ikpo ko. ²Ni u mi luk ingyar ikpo wo, Ikpam teng sa luk mu ikpo. Ifam nu kwe mbyang inya anyi na ingyar wo, si ri ifam yi ni Ikpam ra kwe mbyang anyi na mu. ³Aji kong u mi ngang nu nder alem ushi ni sem iyi nu umba no, kam uwi song go u sem ye item nu ukwe iyi ko? ⁴U sa kong inang kan umba no go, 'Na kwe mu alem iyi,' kam iyi no item nu ukwe tsek uwi iyi, usa nder inang? ⁵Uwi angyar ubang! Tam ubar kwe wur item nu ukwe ni iyi no wo kam usa nder te kwe wur alem ushi yi ni sem iyi nu umba no. ⁶U sa kwe uji ni sem par par na agbur ko, u sa kwe agyi atung ta alu ko. Bo sa teng nduk mi akpyak kam sam se uwi a hong ye azi bo iyi. ⁷Beb, asa na mu. Gying, usa kam. Kwe agbo asa buk mu usukpi. ⁸Ingyar ni na beb, bo sa na mi, ingyar ni na gying i sa kam. Ingyar ni sa kwe agbo, bo sa buk mi usukpi. ⁹Uwi ayi ukem ru, ni igbi nyi na beb mi uji imbuk, i sa na mi ikyung? ¹⁰Ko i na beb mi ikya, i sa na mi iwu? ¹¹Kam uwi ni ye udab abi na song ata ni mi na agbi ru una atung, Ida ru ni Ikpamgbak sa na angyar ni mi beb mi agbiy atung futi ukyu yi ko? ¹²Ni sem akin wo, inya ni una shon na angyar kong na mu, uwi teng kong na angyar ru ugbo yi. Unu, si inya ni Imusi ye Angyar uko'o ni Ikpam ni kpim umbuk ilang ni Ikpam. ¹³Nwu umbuk usukpi undok nu ushi wo. Usukpi nu undok nu utem wo gbuiy ikpak, ye ukeng nyi teng gbiy ikpak, mi kwe ingyar ka ula, angyar ikwitung mang mi nwu anyi. ¹⁴Usukpi nu undok nu ushi wo, ukeng nyi bek ayi ham mang, kam i mi kwe angyar ka umbuk uzi, angyar ushi mang mi nwu anyi. ¹⁵U nder anyong ru zizing ye angyar uko'o ni ison, bo kwe ukpa ni itan far anyong ba lok go asa mbak ru, atang bo sa akpir, ni na tsem ru. ¹⁶U sa song bo umbuk na awum bo-ukum na bo mi tam. Bo mi kung awum na adumu umbuk iti ni icicang ko. ¹⁷Ru ugbo ayi yi, ukyi atung mi wum awum atung, ukyi abi mi wum awum abi teng. ¹⁸Ukyi atung mi wum awum abi ko, ukyi abi teng mi wum awum atung ko. ¹⁹Ukyi ni na bi wum awum atung, ingyar mi kor mi ta iseu kam kwe kwi ula. ²⁰Ni sem akin wo u sa song bo umbuk awum bo-ukum bo na ami tam. ²¹Sa angyar jijak ni na mi zer mi, 'Da'adi, Da'adi,' sa nwu uma ni Ikpam ko, kwi angyar ni na mi tam inya ni Ida nem ni ni sem Ikpamgbak mi shon. ²²Angyar ikwitung mang sa luk ukyu yi go, 'Da'adi, Da'adi,' i yi kan uko'o no izi no, i tar wur ushop abi izi no, izi no i kong agbiy atem ikwitung mang ni. ²³I yi sa kan bo ayi gborgbor mang go, 'I song ru ko! U nyi mi ubar anu, uwi angyar ni mi tam abi!' ²⁴Ni sem akin wo, ingyar ni na wuk akon nem kam na ikyi iseu ye mi, i sa sem lok ingyar umwe ni mwe igya nyi umbuk ufang. ²⁵Kam abuiy na kyo, amuy na me, itsang na zu, kam jijak anyong igya yi, kam igya yi a lui ko, aji a'mweye mi ufang. ²⁶Kam ingyar ni na wuk akon nem kam a na ikyi iseu ye mi ko, i sa sem lok ingyar induk, ni ni kwe igya nyi mweye umbuk isa mang. ²⁷Abuiy sa ba kyo, amuy sa ba me, kam itsang sa ba zu umbuk ni igya yi. Igya yi sa lui far iseu agber. ²⁸Ikpeng ni Iyesu ni luk kam agbiy neye kam wo, ikwi yi na anyi wo mung ata ni Iyesu ni kpim agbiy nyi, ²⁹aji i kpim bo ata ni ingyar ni sem ye ukuk unu nyi, ikpim ugbo na acica na ye mi kpim wo ko.

8

¹Ikpeng ni Iyesu ni ser ideng kyu ba wo, ikwi na angyar tur mi ineng. ²I go ni nder, ingyar amber ba mi ubar ba kep iseu luk go, 'Da'adi, u na kpir kpung tser mi umbuk ukyung nem nu.' ³Iyesu nda ugbo nyi yak mi anyi kam luk go, 'I kpir kiy, kam umui te no.'" Ikpeng yi mang ukyung na amber yi mgbab mi. ⁴Iyesu kan mi go, "Nder, sa kan ingyar tsi go i yi kpung tser mu ko. Ka inya no, ka kwe anyong no kyok Angyar Ishe ni Ikpam, kam na una ata nu ukuk ni Imusi ni luk, kam na angyar song go u tser kam." ⁵Ni Iyesu ni nwu ka ikwe ni Ikapernaum, Ingyar lkyi na akpa ba beb mi ⁶go, "Da'adi, igbiy ni igya nem kpu akyi ye agbo kyim ayiko, i si na sem uwo igya." ⁷Iyesu kan mi go, "I sa ba kpung tser mi." ⁸Ingyar ikyi na akpa yi luk go, "Da'adi, I yi kwi nu ba iyga nem ko, luk ilang nu ukuk mang, igbiy igya nem sa tser. ⁹I yi si ingyar ni tam ineng ni ingyar ukuk teng, i yi ye a soja ineng nem teng. I na kan ino go 'ka', i sa ka, i na kan ayi go 'Ba,' i sa ba, i sa kan igbiy igya nem go, 'Kong unu,' i sa kong." ¹⁰Ni Iyesu ni wuk akin wo, i mung, kam luk ye angyar ni mi tur mi ineng go, "Anyi, I mi kan ru, I yi ker kam ukyu ni ingyar nu udab alo utem ukyunu ikwe ni Israel." ¹¹I kan ru angyar sa wur utso nu usur mi tso ye utso nu usur mi kyu, sa ba sem umbuk ifam nu uji ye Idaro Abraham, ye Azik, ye Ijakob uma ni Ikpam. ¹²Kam agbiy nu Uma ni Ikpam a hong Ikpam sa kwe bo ta wur ka umbuk ifeb- ula ahong, anyi bo sa mi ta uko'o gbo'o iyar bo anyi. ¹³Iyesu sam kan ikyi na akpayi go, "Ka! Ata nu uni kpir udab no wo, kong ra ata nu u ni luk wo." Igbi ni igya nyi tser ri ikpeng ni Iyesu ni luk go, I sa kpung tser mi wo. ¹⁴Ikpeng ni Iyesu ni ba igya ni Ipita wo, inder umbye nyi na iseu ye ukyung nu ukpan. ¹⁵Iyesu yak mi agbo kam ukyung nu ukpan yi mgbab mi. I nyi uyer kam tam uji na mi. ¹⁶Ikpeng nu usurji ni ba wo, angyar yi kung angyar ikwitung nu ushop na bi mi na bo utsom, ba ime Iyesu. Itar bo wur ye ilang nu ukuk, kam kpung tser angyar ni ni kyim jijak. ¹⁷Unu ba me ilang na Azaya ni luk go, "I kwe nyi ukyung ro, kam kpung tser ro." ¹⁸Ni Iyesu ni nder ikwi ni ta mi ifer deng wo, Ikan Akyim Itam nyi go na bo gbu ka uzi nu ukung utem ni Igalilee. ¹⁹Kam Icica ayi ba ime nyi ba luk cwigo, "Acica, i yi sa tur mu ineng ko aji una ka." ²⁰Iyesu kan mi go, "Akyar lo iwong bo, anue ye abir bo, kam Igbi ni Ingyar- I yi Iyesu, lang ye umbuk ni na kyuk ikyi nem anyi." ²¹Ingyar ikyim itam ayi kan mi go, "Daadi, mgbab mi na ka nyon ida nem iyi kam isa ba tur mu ineng." ²²Kam Iyesu kan mi go, "Tur mi ineng, mgbab angyar ni ni kpu kam, na

nyion anyong bo."²³ Ni Iyesu ni nwu kyu awar kam wo, Akyim itam nyi tur mi ineng. ²⁴Ago na nder, itsang atser mang ka ba ukung utem anyi, go na kep awar yi. Ikpeng yi Iyesu si mi na. ²⁵Akyim itam nyi ba fui mi ula go, "Gbe ro, Daadi, iyi si go ni kpu!"²⁶ Iyesu beb bo go, "Aji kong u kyir asi gang akin? Udab alo ru izeng mang?" Kam i nyi uyir kam fab itsang yi ye ukung utem yi, kam umbuk swiy cab. ²⁷Angyar na anyi mung kam luk go, "Unu aji ukyu ni ingyar yi, itsang ye ukung utem wuk ugbiy nyi?"²⁸ Ikpeng ni Iyesu ni ba yak utso nuwo, ikwe ni Igadarenes, angyar afan nu ushop abi mi na bo utsom, ye Iyesu kam akyu. Bo wur ser umbuk na a mi nyion angyar ye udab mang, ingyar mi tsang song ukeng yi ko. ²⁹Kam bo ki ta ilang go, "I sem ye aji ni kong ye uwi, Igbi ni Ikpam? Uba nu ba na ro utsom kam ibe ni Ikpam ni lo go isa tsom ro a zuk ibe ubar?"³⁰ Ikpeng yi ikwi na alu si mi ji anung anyi. ³¹ushop abi yi nung Iyesu go, "U si go nu tar ro wur wo, mgbab ro ni ka nwu anyong na alu ye." ³²Iyesu kan bo go, "Uka!" Ushop abi yi wur ka nwu alu yi. Ikwi na alu jijak lem imwa kyu ukwi na nyi ka kur kyu ukung utem kam kpu amuy anyi.³³ Angyar ni mi ta alu yi kyir nyi. Bo nwu ka ikwe tang ka kan bo agbiy jijak ni ni kong, fu fu kam, si ini Iyesu kpung tser angyar afan nu ushop abi mi tsom bo wo. ³⁴Ago na nder, ikwe jijak wur ba na kam Iyesu. Bo ni nder mi wo, bo nung mi go i nyi zuk ikwe bo.

9

¹ Iyesu nwu kyu awar, gbu ka uzi, ba ikwe nyi. ²Bo ka ukung ingyar ni kpu akak umbuk ikam ye ba. Ni i ni nder udab alu bo wo, Iyesu luk ye ingyar kpu akak yi go, 'Agbi, te udab, i kep awung abi no na mu kam.'³ Kam acica tsi ni sem anyi luk ye akyu go, "Ingyar nu luk nduk izi ni Ikpam kiy." "Iyesu song udab bo kam luk go, "Aji kong u mi tang abi udab ru tang?"⁵ Uson ye bek ayi fu, "I kep awung abi no", nonj : "Nyi uyir ka aki?" ⁶Kam nu song go Igbi ni Ingyar sem ye itsep utasu anu, ni na kep awung abi, "I kan ingyar ni ikpu aki yi go, "Nyi uyir, kwe ikam no nyi inya no uma."⁷ Kam ingyar yi ndep nyi uyir nyi inya nyi uma. ⁸Ni ikwi na angyar yi ni nder wo, bo mung kam ndep izi ni Ikpam ni ni na angyar ukyu nu ukuk nu wo. ⁹Ata ni Iyesu ni mi kpan tsang anyi wo, i nder ingyar ayi izi nyi go Imatthew, mi sem unu ni itan na ami ku agando anyi. I kan mi go, "Tur mi ineng." I ndep nyi uyir kam tur Iyesu ineng.¹⁰ Ni Iyesu sem mi ji uji igya wo, angyar ni kuk agando ikwi mang ye angyar ni kong abi tsi ba ji uji ye Iyesu ye Afuk nyi. ¹¹Ni angyar tur ukuk akak akak ni nder akin wo, bo luk ye Afuk ni Iyesu go, "Aji kong Icica ru mi ji uji ye angyar ni mi kuk agando ye angyar ni kong agbiy abi?"¹² Ni Iyesu ni wuk akin wo, i go, "Sa angyar ni tser tser mang mi gying Idoktor ko, sa angyar ukyung mang mi gying Idokto. ¹³U ka gying nder ineng nu ugbiy nu, 'I yi mi gying si imbok, su una ko.' Aji I yi ba na ba zer angyar ni tang go a yi sem gaga wo ko, i ba na ba zer angyar abi na bo yang udab."¹⁴ Kam Akyim itam ni Ijon ba ime nyi ka beb go, "Aji kong iyi ye angyar ni tur ukuk akak akak mi si unu ibe agber, kam Akyim itam no mi kong ko?" ¹⁵Iyesu kan bo go, "Angyar ni mi tam uji nu uwa akpo sa kong inang si unu ikpeng nu ulam nu uwa ashi ni ker ukem bo? Ibe sa ba ikpeng nu ulam nu uwa ashi na nyi kam, bo sa si unu ikpeng yi.¹⁶ Ingyar mi kwe itso utar ashi kpyan utar atsu anyi ko, aji anu umbuk nu utsung wo sa ba se zuk utar yi, unu sa kong nu utar yi se ti kpa mang go.¹⁷ Ru ugbo ayi yi, a mi kwe atok ashi far umbuk ida nu ukpa atsu ko. Bo na kong akin, ida nu ukpa yi sa se kam atok yi sa far iseu, ida yi teng sa nduk. A mi kwe atok ashi far kyu umbuk ida ukpa na ashi teng, unu sa kuk atok yi ye ukpa ashi yi lo."¹⁸ Ikpeng ni Iyesu ker mi luk agbiy neye, ingyar ukuk ayi ba kep iseu kyip mi. Kam i luk go, "Igbi nem akab ikpu unu agbonu, ba kyuk mi agbo anyong ni fui." ¹⁹Iyesu ye akyim itam nyi, nyi uyir tur ikok yi ineng.²⁰ Ago na nder akab ayi ni wur ukab nyi iyi ikur ka afan mui ko, ba yak Iyesu agbo umbuk ukyung nu utar nyi. ²¹Aji i luk udab nyi go, "Ina kam yak ugbo umbuk nu utar nyi mang, i sa kam utser."²² Kam Iyesu sam nder mi kam luk go, "Agbila, kuk ikep, udab alo no kong mu utser kam. Ikpeng yi mang aying ukab nyi wom mi ilam.²³ Ikpeng ni Iyesu ni nwu ba igya ni ingyar ni tam ukuk wo, i nder angyar ni mi wi ifang mi nyang alang anyi. ²⁴I go, "U nyi anu, igbi yi kpu ko, i na mang." Bo sa mi kam bui mi ake yak anyi. ²⁵Ni ini tar wur ikwi na angyar anyi kam wo, i nwu ka igya tang ka kwe igbi yi ugbo, kam igbi yi ndep nyi uyir. ²⁶Uko'o nu ugbiy nu kar fer umbuk yi jijak.²⁷ Ni Iyesu ni nyi anyi wo, angyar ni zok ayi afan tur mi ineng. Bo mi ta ilang go, "Nder imbok ro, Igbi ni Idavid!" ²⁸Ni Iyesu ni nwu ba igya wo, angyar ni izok yi ba kam mi. Iyesu beb bo go, "Ukpir go i yi sa kong song unu? Bo kan mi go, "eē, Da'adi."²⁹ Kam Iyesu yak bo agbo ayi kam luk go, "Nu uni kpir kam wo, i sa kpung tser ru." ³⁰Kam ayi bo fong, bo nder umbuk. Kam Iyesu kak bo go, "Nder, u sa kan ingyar tsi go i yi ikpung tser ru ko." ³¹Eh-hey! Angyar afan yi nyi anyi kwe uko'o yi kan fer umbuk jijak ikwe anyi.³² Ikpeng na angyar afan yi ni nyi wo, a kung ingyar ayi ni ni luk song ilang ko ba na Iyesu. ³³Ni Iyesu ni tar wur ushop abi yi kam wo, ikok yi yar luk ilang. Ikwi na anyi wo mung go, "Ingyar tsi sa ker kong ugbiy ukyunu ni na nder ikwe ni Israel!" ³⁴Kam angyar ni tur ukuk akak akak luk go, "I mi tar wur ushop abi ye itsep na ajano."³⁵ Iyesu kar fer akwe atem ye ishi jijak. I mi kar kpim agbiy igya Ikpam bo ni ishi, mi kan uko'o nu uba ni Ikyung Udeng ni Ikpam, I mi kpung tser angyar ni mi ye ukyung aki aki, ye ani ni kyim ye jijak. ³⁶Ni i ni nder ikwi na angyar wo, i nder imbok bo, aji anu udab bo tsom bo, atsi lang ye udab akuk. Bo sem lok atan ni lang ye ingyar ni mi ye bo kar. ³⁷I kan Akyim itam nyi go, "Uji ni ibok yi mwe ham mang kiy kam angyar itam ni na bung kyar bo, gbuuy ko. ³⁸Ni sem akin, wo ni kip Ikpam Iyi si Ida ni ibok wo, ni kyim angyar itam na bo ba bung kyar uji yi.

10

¹ Iyesu zer kyar akyim itam nyi ni ikur ka-afan, kam na bo itsep ikyi nu ushop abi, na bo tar wur ushop abi anyong na angyar, kam na bo akpung ko aji ji nu ukyung yi. ²Azi na afuk nyi ni ikur kan afa yi sa aneye. Ubar kak-kak, si Isimon ni i zer mi Ipita, ye umba nyi Andrew; Ijem igbi ni Izebedee ye umba nyi Ijon, ³Ifilip ye Ithatholomew; Ithomas ye Imatthew ni mi ku agando; Ijem igbi ni Alphaeus ye Ithaddaeus; ⁴Isimon ni ye udab ni Ikpam ken kam ye Ijudas Iskariot, ni ni gya ji mi. ⁵Angyar ikur ka afan neye Iyesu kyim bo wur ka isu. I tar bo go, "U sa ka akwe na angyar nu ukyuk ni sem anyi ko, usa

ka uma na Asamaritan ko. ⁶U ka ime na angyar nem Israel ni yim lok atanj. ⁷Una ka u kanj uko'o yi go, 'Ikyung Udeng ni Ikpam ba sem anung mang. ⁸Ukpung tser angyar nu ukyung, kong tser angyar na amber, u tar wur ushop abi. U ku ukpim ye itsep nuwo itsang mang, uwi teng una angyar itsang mang teng. ⁹U sa kung anang tsi alok ko. ¹⁰U sa kung iba na atar ko, ko utar utem ni kep ukpanj, ye akpo, ye iwu; u sa kwe kung ko, aji inya ni ingyar itam na gyeng, uji ko aji, bo sa na mi. ¹¹Ikwe song ye una nwu u beb ingyar ni mi ku ukyuk na sa anyi u nwu anyi. ¹²Una nwu igya, u kip angyar ni igya anyi wo. ¹³Angyar atung na si igya anyi, ukwi ru ye bo sem. Ama angyar ni igya anyi na bi mi ku ukyuk, ukwi no sa ser isem ba tur mu. ¹⁴Angyar ni na bi ku ru ko kpir ye ilang ru, u na wur igya anyi ko ikwe anyi, u kur ufuk nu ukyi ru far bo iseu- unu kyok go Ikpam bi bo kam teng. ¹⁵Anyi i mi kanj ru, utsom na angyar ni Isodom ye Igomorra sa bok ubok futi ikwe ni na bi ru ukyu ni ikpo aluk. ¹⁶Nder, I kyim ru wur lok atanj ukem na angyar ni mi tam ukum bo lok akpir. ¹⁷Nder anyong ru zizing ye angyar! Bo sa kuk ru na ka ubar na angyar kong na luk ikpo, bo sa bur ru agya ni Ikpam ishi. ¹⁸Bo sa kwe ru ka ubar na Agomna ye Adeng, aji u tur iyi ineng, unu sa kong uko'o nem sa ka yak ime na Agomna ye Adeng. ¹⁹Bo na kwe ru ka ubar akinj usa tang inya nu una luk ko, Ushop ni Ikpam sa kanj ru inya nu ura luk ikpeng yi. ²⁰Su uwi sa luk ko, si Ushop ni Idaru Ikpam sa luk. ²¹Amba ye amba sa kuk akyu na tsem, Ada ye agbiy sa kuk akyu na tsem. ²²Angyar sa kar ru jijak izi nem. Kam ingyar na kuk udab ka kwi ikyuk, ingyar yi sa kam ugbe. ²³Bo na na ru utsom lkwe nuwo, kyir ka ikwe tsi, na anyi nyi, u sa kar fer fo akwe ni Israel ko, Igbi ni Ingvar sa ba. ²⁴Ingvar ni kpim ineng ni ingyar mi futi Ida uma nyi ko. ²⁵Ingvar ni kpim itam, mi gying ni song agbiy lok Ida uma nyi, ukpiy teng mi ngang ni sem lok ingyar ni ikyi nyi. Bo na zer Ida uma goi ye ushop ni Ibeelzebul- Isatan, azi na bo na zer angyar ni igya yi sa futi ini bo zer Ida uma bo. ²⁶Ni sem akinj wo, u sa kyir bo asi ko, aji Ikpam sa fong ta ikpe inya ni angyar na go na kwe atanj. ²⁷Inya ni ina kanj ru umbuk ifeb, luk wur umbuk atar, inya ni ina kanj ru utong mang, yir ikyi ni igya ta ilang kanj angyar. ²⁸U sa kyir angyar asi ko. Bo sa tsem anyong mang bo sa tsem fo uzi ni ingyar ko. U'kyir si Ikpam asi, aji anu i sem ye itsep ni na tsem anyong kam tsem uzi ni ingyar teng ula. ²⁹Nder anwe lok akur-gbyang afañ a mi gyaji bo anang ushi aro mnag. Kam ayi anyi mi yim mang ko, Idaru Ikpam gbak mi song ugbiy ikyi nyi jijak. ³⁰Akung nu utsi ni ikyi ru Ikpam fak bo kam jijak kam. ³¹Ua kyir asi ko. Uzi ru futi ani akur-gbyang. ³²Ni sem akinj wo, Ingvar na kanj angyar tsi go i yi si ingyar ni mi kanj uko'o nem, i yi teng sa kpir izi nyi ubar ni Ida nem ni sem Ikpamgbak. ³³Kam ingvar ni na anyong i yi ubar na angyar, i yi teng sa nyong mi ubar ni Ida nem Ikpamgbak agu. ³⁴Sa tang go i yi ba ye ukwi utasu anu ko. Iyi ba ye ukwi ko, i ba ye amang akyam. ³⁵Aji anu i ba na kuk ida ka ye igbi nyi, ye igbi akab ye iya nyi, igbi akab ye umwe nyi. ³⁶Ingvar nu ukar no mi ser si inung ni igya no. ³⁷Ingvar na kwe udab nyi na ida nyi ye iya nyi futi iyi, ikwi ni tur mi ineng ko. Ingvar na kwe udab nyi na igbiy nyi futi ata ni ini kwe na i yi, ikwi ni tur mi ineng ko. ³⁸Ingvar na bi kwe ukyi nu umui tsang nyi (utsom ye ukpu) tur mi ineng, ikwi ni tur mi ineng ko. ³⁹Ingvar ni na ngang ni kuk uzi nyi lo, i sa yim mi, ingvar ni na yim uzi nyi ikyi nem sa gying kam uzi nyi. ⁴⁰Ingvar ni na ku ru, iku si i yi, ingvar na ku iyi, iku si Ida nem ni ni kyim mi. ⁴¹Ingvar na ku ingvar Uko'o ni Ikpam, i sa kam agbo ni itam ni ingvar uko'o ni Ikpam. Ingvar na ku ingvar ni sem gaga ubar ni Ikpam, i sa kam agbo itam ni ingvar ni sem gaga. ⁴²Ingvar na ini zing fu jijak, ni kpir agbiy nem ifañ na amuy go i mwa, aji itur i yi ineng, i kanj ru anyi, i sa kam agbo ni itam nyi teng.

11

¹I sem ni Iyesu ni kanj akyim itam nyi ni ikur ka afañ ukum ni ishonj ni i kanj bo wo, Ikwe nyi ka kpim agbiy kar akwe bo. ²Ni Ijon ni wuk igya amuy agbiy ni Iyesu mi kong wo, i kyim ikyim ka ime Iyesu ³kam beb mi go, "Uwi si Ingvar yi ni i mi mui ayi go sa ba wo no i mui ayi ingvar tsi no?" "Iyesu kanj bo go, "U ka kanj Ijon inya nu uwi ni nder, ye inya na atong ru ni wuk. ⁴Angvar izok ayi nder ayi, angyar ni kpu akyi nyi ka uyir, angyar amber kam utser, angyar kwi atong wuk yiyak, angyar ni kpu fui wur ba umbuk uzi, angyar ni mi gying na wuk uko'o atung, wuk. ⁵Atung si ini ingvar ni na bi ni bab udab umbuk agbiy ni i yi mi kong. ⁶Ni angyar ne ni nyi inya bo kam wo, Iyesu yar luk ye ikwi yi agbiy ikyi ni Ijon, "Uwur ka ilemkpam nu ka nder aji, Ingvar ni mi yang udab nyi lok alem nu ushop mi zu ka anu ye agu? ⁷Kam u wur ka nder sa aji, Ingvar ni far utar na anang? Anyi nyi, angyar ni mi far ukyu utar nu mi sem uma na adeng. ⁸Kam u wur ka nder sa aji, Ingvar ni kanj uko'o? e-ē, I kanj ru, I fu ti Ingvar ni kanj uko'o. ⁹Unu si iyi ni ani byek agbiy ikyi nyi go, "Nder, I si mi kyim ingvar Uko'o nem ka ubar no, i sa kong sab umbuk kam u sa ba." ¹⁰I kanj ru anyi, ukem na angyar jijak na akab ni mba, ingvar tsi ni fu Ijon ni na Amuy Ikpam lang. Kam ingvar ni zing fu jijak Uma ni Ikpam, futi Ijon. ¹¹Yar kyuk ibe ni Ijon ni luk kar agbiy ni Ikpam ba yak agbonu, Uma ni Ikpam mi nder utsom, angyar nu utsom teng mi ku mi ye itsep. ¹²Angvar ni kanj uko'o ye Ukuk ni Imusi ni byek umbuk ilang ni Ikpam mi luk akinj ba yak ibe ni Ijon. ¹³U na sem ye udab nu kpir ilang nu ukpir, Ijon ba tam itam ugbo ni Ilijah, si iyi ni go i sa ba wo. ¹⁴Ingvar ni sem ye utong ni wuk, i zak atong. ¹⁵I sa kwe ukep nu mbyang ye aji tem? Ukep nu wo sem lok alemshi ni mi gyek igyek ibam, ine zer ine, ine zer ine ¹⁶kam luk cwigo, 'Yi wi ufang kyo ubung na ru, unyak ko. Inwu igya nu ukpu, kam u ki mbak ro ko. ¹⁷Ijon ba I ji uji ko, amwa atok ko, kam bo go, 'I ye ushop abi.' ¹⁸Igbi ni Ingvar ba mi ji, mi mwa, kam bo go, Nder, Ingvar ni ji ukyim ye Ingvar umwa, iyo na angyar ni kuk agando ye angyar ni kong agbiy abi! 'Kam afong itam ni ingvar nu umwe mi kyok ayi mang.' ¹⁹Kam Iyesu yar mi fab akwe ni i ni tam itam atem anyi wo aji bo yang udab bo ko. ²⁰Ubyak sa kam ru uwi angyar ikwe ni Ikorazin! Ubyak sa kam ru uwi angyar Ibethsaida! Itam atem na atam ikwe ru, ana kwe tam akwe na Ityre ye Isidon zizi, bo sa ki teng atung kam yang udab kpa kam. ²¹Ikpam sa nder imbok ni Ityre ye Isidon ukyu ni ikpo aluk futi uwi. ²²Uwi angyar ni Ikapernaum u tang go Ikpam sa kwe ru tso ka Uma nyi akinj mang? Iyo, Ikpam sa kyim ru kyu ka umbuk utsom. Aji itam utem na ani kong ime ru, ana kwe kong ikwe ni Isodom izizi, bo sa ker anyi ba yak ayeno. ²³Kam i mi kanj ru go ukyu ni ikpo aluk, a sa nder imbok ni Ikwe ni Isodom futi uwi. ²⁴Ba yak umbuk nuwo, Iyesu luk go, "I ndep Izino Ada, Uwi Ikpem

nu ugbak ye iseu, aji u kwe agbiy neye tan angyar nu umwe ye usong, kam kwe kan angyar ni ni song inyatsi ko, lok alemshi. ²⁶ε-ε, Ada, unu si inya ni sab uwi ayi no. ²⁷Agbiy jijak Ida nem kwe na I yi kam. Si Igbi mang i song Ida, si Ida mang teng i song Igbi, yak ye ingyar ni ina shon ni kwe kyok mi. ²⁸Uba ime nem, uwi ni ni nder utsom kung ulab na agbiy abi, I yi sa na ru ikuk atem. ²⁹U ku ulab nem kung kam kpim i me nem, I yi lang anyong andep, iye udab aswi, u sa kam ikuk atem na uzi ru. ³⁰Aji ulab ni i yi na ru lab ko, sem fefe mang.

12

¹I be yi Iyesu kpan tsang usan na akyi ukyu nu Utsi utem. Unyong kuk Akyim itam nyi kam bo seb akyi na aji. ²Kam angyar ni mi tur ukuk akak akak nder kam luk ye Iyesu go, "Nder, Akyim itam no si mi kong inya nu ukuk ni bi ukyu nu Utsi Utem." ³Kam Iyesu beb mi go, "Uker zer inya ni Idavid ni kong ikpeng nu unyong ni kuk mi ye angyar nyi wo? ⁴Ata ni i ni nwu ka Igya ni Ikpam ka kwe uji imbuk na atsi ni Ikpam, na Angyar Ishe Ikpam mang mi ji, kam i kwe ji ye angyar nyi. ⁵Uker zer umbuk ukuk ni Imusi ata na Angyar Ishe ukyu nu utsi utem mi kong igya ni Ikpam, mi gem ukuk nu utsi utem, kam Ikpam nder bo ye ugem ko wo? ⁶Igo na kan ru go Ingyar ni futi Igya ni Ikpam sa anu. ⁷Una song inya ni i ni luk nu, 'I yi Ikpam, mi gying nu nder imbok, su una ko', zizi u sa luk nduk angyar ni ni gem inya tsi ko. ⁸Igbi ni Ingyar si Idaadi nu Utsi Utem, ukuk yi si ime nyi. ⁹Kam Iyesu nyi anyi nwu ka igya ni Ikpam bo. ¹⁰A go na nder ingyar ayi ni shir ugbo su ukem bo. Angyar tur ukuk akak kak beb Iyesu go, "Ukuk ni Imusi kpir go ingyar sa kpung ingyar nu ukyung ukyu nu Utsi utem non?" A'beb akin kam na kuk mi ye gem. ¹¹Iyesu kan bo go, "Ayi ukem ru anu ni na ye itan, kam ukyu nu Utsi utem itan nyi yi kpo kyu ikur, i sa nwu wur mi ikur anyi ko? ¹²Ingyar fu ti itan ko? Ni sem akin wo sab ni ana kong atung ukyu nu Utsi utem." ¹³Iyesu kan ingyar yi go, "Kuk ugbo no nda." Ikuk nda, kam ugbo nyi sam ser atung mang, lok ugbo nu uwo. ¹⁴Kam Angyar ni tur ukuk akak akak ye wur ka utasu ka kpo'o ata na bo na kuk mi, kam tsem mi. ¹⁵Ata ni Iyesu ni nung song wo, i nyi anyi. Angyar ikwitung mang tur mi ineng, i kpung tser bo jijak. ¹⁶I na bo go, bo sa kong na angyar song mi ko, ¹⁷na agbiy ni Ingyar Uko'o ni Ikpam Azaya ni luk na ba sem anyi go, ¹⁸"Nder Igbi ni igya nem ni i yi ni kyak; I ni I yi ni shon, nu udab nem te mi ye mi. I sa kwe ushop nem fa mi, i sa kan uko'o ni ikpo na angyar nu ukyuk. ¹⁹I sa gying adong ko, i sa ki wur ilang ko, ingyar tsi sa wuk ilang nyi ukeng lab ko. ²⁰Ukep nu ubukshi gber i sa bwui ko, atseng nu ula umbuk ukok gber i sa nyim ko, kam bo sa song go iyi mi luk ikpo na anyai ni na gbe angyar. ²¹Kam angyar nu ukyuk sa kam itsep umbuk ni izi nyi." ²²Bo ka kung ingyar ayi, ni zok ayi, ye nu ushop abi ni kong mi i luk ilang song ko. Kam iyesu kpung tser mi, kam i yar luk ilang, nder ayi. ²³Ikwi yi jijak mung kam luk go, "Unu sa si igbi Idavid yi ko kyim?" ²⁴Na Angyar ni mi tur ukuk akak akak ni wuk agbiy ni Iyesu ni kong wo, bo go, "I kok nu mi tar wur ushop abi ye itsep ni Ibeelzebul ni su udeng na ajano." ²⁵Kam Iyesu song agbiy atang bo kam luk go, "Angyar ni ikwe ayi na kuk akyu ka'a, ikwe yi sa sak akam, angyar nu uma ayi na kuk akyu ka'a, uma yi sa beb kyu iseu. ²⁶Isatan na tar wur Isatan, unu i kuk anyong nyi i ka'a. Kam ikyung udeng nyi sa yir inang? ²⁷U na go i yi tar wur ushop abi ye itsep ni Isatan, angyar ni mi tur uwi ineng mi tar wur ushop abi ye itsep usong go? Ni sem akin wo, agbi ru sa luk ru ikpo yi. ²⁸I yi na tar wur ushop na abi ye itsep ni Ikpam, unu kyok go Ikyung Udeng ni Ikpam ba ukem ru kam. ²⁹Ingyar sa kong inang nwu igya ni ingyar itsep ka zu afam nyi, ni i ker kpab mi ye uleg? I na kpab kam i sa kam iyab zu afam nyi igya anyi. ³⁰Ingyar ni sa bi tam ye i yi, i mi kpo mi, ingyar na bi bung kyar ye mi, i mi tem isak. ³¹I mi kan ru go, Ikpam sa kep awung na ingyar ni na kong abi ye ni i na izi nem, Kam ingyar na luk nduk izi nu Ushop ni Ikpam, Ikpam sa kep awung na mi ko. ³²Ingyar na luk ugbiy abi ikyi ni Igbiy ni Ikpam, a sa kep awung na mi. Ama ingyar ni na luk nduk izi nu Ushop ni Ikpam, Ikpam sa kep awung na ingyar yi ko, agbonu ko umuiki. ³³Kong ukyi ni sem atung, awum nyi sa sem atung teng, una kong ukyi na sem abi awum nyi sa sem abi teng, a mi nder song ukyi umbuk na awum nyi. ³⁴Uwi uzung na afang, uwi ni sa abi, kam usa kong inang a luk agbiy atung? Su umbuk abi ni me mu udab kam unu luk wur. ³⁵Agbiy ni ingyar atung mi luk, mi wur umbuk ni itso na atung nu udab nyi, agbiy ni ingyar abi mi luk mi wur umbuk ni itso na abi nu udab nyi teng. ³⁶I mi kan ru go ukyu ni ikpo aluk, angyar sa kan ye unu bo akon abi na bo mi luk wo jijak. ³⁷Umbuk akon no, u sa luk wur anyong no, umbuk akon no teng u sa luk ta anyong no." ³⁸Angyar ni mi kpim ukuk ye Angyar ni mi tur ukuk akak akak kan Iyesu go, "Acica, i shon nu kyok ro ikak." ³⁹Kam Iyesu kan bo go, "U si ukep abi ni lang ye ukpir udab ru, u mi gying ikak, i sa kyok ru ikak tsi ko, kwi ikak ni Ijonah, Ingyar Uko'o ni Ikpam. ⁴⁰Ata ni Ijonah ni sem imbar ni ikya utem ikyu ita wo, ru ugbo ayi yi Igbiy ni Ingyar sa sem ukyu ita ayon. ⁴¹Angyar ni Inineveh sa yir luk angyar nu ukep nuwo ikpo, bo sa luk ta bo. Aji bo yang udab ibe ni Ijonah ni kan bo uko'o ni Ikpam wo, kam nder Ingyar ni futi Ijonah sa anu. ⁴²Igbila ni na Udeng ikwe ni Isheba ikpang ni iseu wo, sa nyi uyir luk ta ukep nu ikpo. Aji i wur ikyuk nu utasu ukpam mang ba ni ba wuk umwe nu Udeng Isolomon, nder Ingyar ni futi Isolomon sa anu. ⁴³Ikpeng ni ushop abi na wur anyong ni ingyar, i sa kar umbuk na uwom mang, kar gying umbuk ni na tem ikuk anyi, kam i sa kam ko. ⁴⁴Kam i sa luk go, 'I sa ser isem ka igya nem ni i ni wur anyi ba.' I na ser isem ba kam ba nder igya yi a zate par par, kong sab sab. ⁴⁵Isa kwe ushop abi tsi ni ni bab futi iyi, jijak bo sa ba sem igya anyi. Ikwi nyi ni ingyar yi sa bab fu ite ni isem. Sa sem ru ugboyi ye ukep na abi nuwo." ⁴⁶Ikpeng ni Iyesu ker mi luk agbiy neye, Iya nyi ye amba nyi ba yir utasu go na luk ugbiy ye mi. ⁴⁷Ingyar ayi kan mi go, "Nder, Iya no ye amba no su utasu mi gying na luk ugbiy ye mu." ⁴⁸Ama Iyesu luk ye ingyar yi ni ni kan mi wo go, "Ayi si iya nem, ayi sa amba nem?" ⁴⁹Kam i nda agbo ka utso na akyim itam nyi go, "Nder, Aneye sa aya nem, ye amba nem!" ⁵⁰Ingyar ni na tam inya ni sem udab ni ida nem, ni sem Ikpamgbak, ingyar yi su umba nem alam ye akab, ye aya nem."

13

¹Ukyu yi Iyesu wur igya anyi kyu ka unu nu ukung utem ka sem anyi. ²Ikwi na angyar ba kyar mi anung, i nyi nwu ka umbuk na awar ka sem anyi, ikwi yi yir atseng nu ukung yi. ³Kam Iyesu kan bo agbiy ikwitung mang umbuk nu ukep. Iluk go, "Ingyar ni wo ibok wur ka ni ka sur ikyu. ⁴I sur ikyu yi, atsi far ukeng utso ayi, anue ba kyor jok. ⁵Alang na agyu tsi far umbuk na ago, anyi bo kam itsu gbuiy anyi ko. Ni i yar ni mwa aro, aji itsu anyi gbuiy ko wo, ⁶Usur go na tso, ufam kwi tsem bo aji anu alang ye ikob, a wom kpu mang. ⁷Atsi kpo umbuk na atab itasu. Atab yi dep tso tab bo. ⁸Alang tsi kpo unbuk itsu atung, kam bo ba mba alang agyu ham mang, atsi ifan ayi, atsi akam ata, atsi ikam ka ikur. ⁹Ingyar ni na ye utong ni wuk, i zak atong. ¹⁰Afuk ni Iyesu ba luk ye mi go, "Aji kong u mi luk agbiy ye ikwi umbuk nu ukep?" ¹¹Iyesu kpir kan bo go, "Ikpam na uwi iyab nu wuk song atan nu uma ni Ikpam, kam aneye wo, sa akin ko. ¹²Unu sem akin aji, ingyar ni na sem ye usong, Ikpam sa na mi yak anyi, ni song ka ubar. Kam ingyar ni ni lang ye usong, Ikpam sa kwe wur inu ushi ni sem ye mi wo. ¹³Sem akin, wo i mi luk ye bo umbuk nu ukep mang, bo ni nder inang gber, bo sa nder te ko. Bo ni wuk inang gber bo sa wuk te ko, usong yi lang. ¹⁴Ilang nu Uko'o na Azaya ni luk ikyi bo ba sem anyi, i go, "U si mi wuk unu kam u sa wuk song ko, usi nder inya unu, u sa nder song ko. ¹⁵Udab na angyar neye kpo ifeb keng, bo kpir na kpim inya tsi ko, bo bi na nder ye ayi bo, bi na wuk ye atong bo, ko na wuk song ye udab bo, kam na bo yang udab bo, ni I yi akpung tser bo. ¹⁶Atung sa ayi ru aji a nder, ye atong ru, aji awuk agbiy ni i mi luk. ¹⁷Anyi i mi kan ru go angyar ni kan uko'o ni Ikpam ye angyar ni sem gaga ye Ikpam gying na nder inya nu uwi ni nder mi kong wo, kam bo nder ko, ye inya nu u ni uwuk mi luk wo, kam bo wuk ko. ¹⁸U zak atong nu u wuk ineng nu ukep ni ingyar ni ka ni ka sur ikyu wo. ¹⁹Ingyar na go iwuk akon ni Ikyung Udeng ni Ikpam ye ukuk nyi kam i wuk song ko wo, Isatan sa ba kwe wur ikon yi kam kong mi i kep awung. Unu si alang na agyu ni ni far ukeng utso ayi wo. ²⁰Alang na agyu ni ni far umbuk ago wo si i yi ni ni wuk kam ikpeng yi iku mi ye udab ate, ²¹ni i lang ye ikob wo, ikuk udab ifeb ushi aro mang. Utsom ye ubyak na ka ba wo, ikyi ni ilang ni Ikpam yi wo, agbonu mang ikpo kam. ²²Alang na agyu yi ni far umbuk atab ni itasu wo, unu si ingyar ni wuk ilang ni Ikpam yi kam udab nyi ka fu umbuk afam nu utasu nu ye ubang ni itso ndep nyi tap ikon ni Ikpam yi, i ba lang ye awum. ²³Alang na agyu ni kpo umbuk itsu atung wo, si ingyar yi ni wuk ilang ni Ikpam yi kam wuk song. Iba dep tso wum awum atsi ifan ayi, atsi akam ata, atsi ikam ka ikur." ²⁴Iyesu kwe ukep ayi ba yiyak. I luk go, "Ikyung Udeng nu Uma ni Ikpam sem lok ingyar ka kor ikyu atung ibok nyi. ²⁵Ikpeng ni angyar yi mi na ula wo, ingyar ukar nyi ba kwe isu alem abi kwe kor ukem ni ikyu yi, kam nyi inya nyi. ²⁶Ikpeng na agyu ba mwa tso yar na wum wo, isu na alem abi yi mwa tso teng. ²⁷Agbi ni igya ida ni ibok yi ba luk ye mi go, 'Ida Uma, Ikor ikyu na agyu atung ikong, kam kong inang i nder isu na alem abi mwa lok bo kor aro?' ²⁸I kan bo go, 'Ingyar nu ukar nem i kong ugbiy nu.' Agbi ni igya nyi beb mi go, 'U shon go ni ka wok alem yi far ise?' ²⁹Ida ni ibok yi go, 'Iyo. Aji una kong akin, usa sep ikyu tsi far ise' iyi. ³⁰Mgbab bo na bo dep tso agber ka yak ibe ina bui ikwi wo. Na ka yak ibe yi, i sa kan angyar ni itam na bo, "Tam ubar nya wur isu na alem na abi wo a kpab bo kwe ka kwi ula, kam na nya agyu kpab ka ta mi uluk." ³¹Kam Iyesu kwe ukep ayi ta ba yiyak. I go, "Uma ni Ikpam sem lok isu na akpiy ni ingyar kwe kor ikang nyi. ³²Isu ukyi nu zing futi isu na agbiy jijak. Ina dep tso kam, i mi bak futi ikyi ni ikang jijak. I ba dep ser ukyi, na anue ba mwe abir bo umbuk ambyang nyi." ³³Kam Iyesu kan bo ukep ayi yiyak. "Ikyung Udeng nu Uma ni Ikpam sem lok umu ni mi kong uji imbuk mi ndep wo. Akab na kwe mi ushi aro atser ye umu nu uwo umbuk ifam ibui ita, Iyeast yi sa kong uji imbuk yi sa ndep ser utem mang." ³⁴Agbiy neye jijak Iyesu luk umbuk ukep ye ikwi na angyar yi. I mi luk ugbiy tsi ka ga mang ko, se umbuk nu ukep. ³⁵Unu sem akin ni ilang na angyar ni kan uko'o ni Ikpam sa ba sem anyi, a byek lo go, "I sa buk unu nem luk ukep mang. I sa luk agbiy ni sem lok atan yar kyuk ita nu utasu." ³⁶Iyesu nyi zuk ikwi yi nwu ka igya. Afuk nyi ba kam mi kam beb mi go, "Kan ro ineng nu ukep ni isu alem ikang tang wo." ³⁷Iyesu kpir kan bo go, "Ingyar yi ni kor isu uji atung wo si Igbi ni Ingyar; i yi Iyesu agboni. ³⁸Ikang yi su utasu; isu na uji atung sa angyar ni na sem Uma ni Ikpam. Isu na alem si angyar ni na sem utso ni ingyar abi-Isatan, ³⁹Ingyar ukar yi ni kor isu alem abi wo si Isatan. Ibe ni ana bungkar uji yi si ikwi nu utasu, angyar ni itam yi sa acinda. ⁴⁰Ata na ani bung kyar asu na alem abi kwe kwi ula wo, sa sem ru ukyu yi ikwi nu utasu. ⁴¹Igbi ni Ingyar sa kyim acinda nyi ba bung kyar agbiy jijak ni mi kwe abi ba, ye angyar ni mi kong abi. ⁴²Bo sa kwe bo ta nwu ka ula utem, anyi bo sa ki gbo iyar bo anyi. ⁴³Kam angyar ni kong atung sa lan lok usur Uma nu Udeng ro, Idaro Ikpamgbak. Ingyar ni na ye utong ni ina wuk, i zak atong. ⁴⁴Uma ni Ikpam sem lok inya ni itso ni ingyar ni kwe tan. Ingyar yi ni kam mi wo, ikwe tan ikangtang. Umbuk udab ute i ka kyor agbiy nyi gyaji jijak kam ba gya umbuk yi.. ⁴⁵Yiyak Uma ni Ikpam sem lok ingyar nu ugya mi gying inya atung ni ye anang ham mang ni gya. ⁴⁶I ni kam mi wo, i ka gyaji agbiy nyi jijak kam ba gya inya yi ni sab mi udab wo. ⁴⁷Yiyak Uma ni Ikpam sem lok ileg ni ikpengi na a kwe ta ukung, kam i kuk akya ye agbiy ikyu ikyu. ⁴⁸Ikpeng ni ingyar ta ileg yi na gbuiy ileg yi ba atseng kam wo, i sa kyu sem ise a kyak ana atung ta umbuk ni ifam, kam ana abi ye i sa kyor far ikong. ⁴⁹Sa sem ukyunu ikwi nu utasu. Acinda sa ba kyak wur angyar ni mi kong abi ukem na angyar ni mi kong atung. ⁵⁰Bo sa kwe bo ta nwu ula nu utem umbuk na bo sa kiy agbo iyar bo anyi. ⁵¹I beb bo go u wuk song agbiy neye no, bo kpir, "E-en." ⁵²Kam Iyesu kan bo go, "Angyar ni kpim ukuk ni na kwe anyong nyi tam ukuk ni Ikpam, i sem lok ingyar ni ye Igya nyi kam kwe wur agbiy atsu ye agbiy ashi umbuk itso nyi yi." ⁵³Ikpeng ni Iyesu ni luk kam ukep nyi nuwo, i nyi umbuk yi go. ⁵⁴Kam Iyesu nwu ba utsab ni Ikwe nyi, kar kpim bo agya ni Ikpam ni ishi. Ikwi nyi, angyar nyi mung kam luk go, "Ikok nu ni iyi ni song mi mwe mwe, i kam ukyunu umwe nu aji ni i mi kong agbiy ni bek ayi ukyunu wo?" ⁵⁵Iyesu nu si igbiy ni Ikok ni mi kam agya wo ni? Iya nyi si Imeri ni? Amba nyi si Ijem, ye Ijosep, ye Isimon, ye Ijudas ni? ⁵⁶Amba nyi akab sa aneye ni? Kam unu ikok nu kam itsep nyi nu aji?" ⁵⁷Angyar ni ikwe Iyesu, bi mi kyar ye itam nyi jijak. Kam Iyesu kan bo go, "Ingyar ni kan Uko'o ni Ikpam sem ye usur umbuk jijak, kiw ri ikwe nyi ni i lang ye usur. ⁵⁸Iyesu kong agbiy ni for ayi ikwe nyi gbuiy ko, aji bo lang ye ukpir.

14

¹Ibe yi Udeng Utem Iherod, Ukep nu udeng ni Irom wuk uko'o ni Iyesu. ²Ikan agbiy igya ni go, "Unu si Ijon ni na Amuy Ikpam; I yi fui wur ukpu ba kam agbo. Unu inya ni kong kam i sa tam agbiy ye itsep akin wo." ³Unu si Iherod yi ni kuk Ijon kuk igya na amuy ikyi ni Iherodias, uwa umba ni Ifilip. ⁴Aji Ijon kan mi go, "I kong ida ni i ni kwe uwa umba ni kpo lo igya wo." ⁵Izizi Iherod tsem mi kpan kiy, kam i kyir asi na angyar, aji a kwe mi go i si Ingyar nu Uko'o ni Ikpam. ⁶Kam ukyu ni Iherod ni buk uji ye umwa nu ukyu na bo ma mi wo, igbi ni Iherodias yi nyak igyek ukem na angyar sab Iherod udab ham mang. ⁷Unu kong Iherod mui unu go igbi yi na beb aji ji, i sa na mi. ⁸Iya ni ka kanmi uma go i luk go, "Na mi ikyi ni Ijon ni na Amuy Ikpam umbuk nu ikpam ikpak anu." ⁹Inya ni igbi yi ni beb wo kong udab Iherod atang induk, kam su unu ni i ni mui lo ayi na angyar jijak anyi wo, i na ilang go a ka sep ikyi Ijon ba na mi. ¹⁰Ikyim ka sep ikyi ni Ijon igya na amuy. ¹¹A ka kung ikyi ni yi umbuk ni ikpam igbak ye ba na igbi yi, kam i ye ka na iya ni. ¹²Akyim itam ni Ijon ni wuk akin wo, bo ba kwe anyong ni ka inyion. Isem ni Akyim itam ni Ijon ba kwe ugbiy yi kan Iyesu. ¹³Ni Iyesu ni wuk unu wo, I ni anyi ka nwu awar ka umbuk nu ucukpa ni. Ni ikwi ni wuk akin wo, bo tur mi ineng ye akyi wur akwe tang. ¹⁴Kam Iyesu ba ubar bo ba kam ikwi ham mang. Inder bo ye ayi ni imbok, kam kpung tser bo umbuk kyung bo. ¹⁵Ikpeng nu usurji wo, Akyim itam ni ba kam mi kam luk go, "Umbuk nu sem ukpam ye uma, usur si ila, kan ikwi yi na bo nwu kar akwe na gying inya ji agbo bo." ¹⁶Iyesu kan bo go, "Ni ikwi yi ni ka aji? Uwi gying inya na bo na bo ji. ¹⁷Bo kan mi go, "I sem ye abi nu uji imbuk akyong ye akya afan mang." ¹⁸Iyesu kan bo go, "Kwe abi nu uji imbuk ye akya yi na mi ba anu." ¹⁹Iyesu kan ikwi yi go bo kyu sem iseu umbuk na alem anyi. I yir kwe abi nu uji imbuk akyong ye ikya afan yi, kam i mui ayi tso ka Ikpamgbak kyip Ikpam anyi kam kuk beb kwe na Akyim itam ni na ka na ikwi yi. ²⁰Bo ji zer jijak, kam agber ni ni si wo, bo kyor far me agbuiy ikur ka-afan. ²¹Angyar ni ji uji yi bo yak afan kyo akyong, alam mang, bo fak akab ye alemshi yak anyi ko. ²²Ikpeng yi mang ikan akyim itam ni go bo nwu awar gbu ka uzi, ni i ikyim ikwi na angyar ni. ²³Ni i ni kyim ikwi yi ni kam wo, i tso ka ideng gbak ka kyip Ikpam anyi icwi ni mang. Ifeb yar na kep go wo, i ker ugbak anyi ucukpa ni mang. ²⁴Awar ye akyim itam ni ka yak ukung ukem, kam itsang ye ushop na awar yi utsom ibung mang. ²⁵Ikpeng ni ikyeg wo, Iyesu ka ba kam bo ukung anyi mi ka ikyi na amuy, ²⁶Na bo nder mi ka ikyi na amuy wo, asi kuk bo ham mang. Atsi luk go "Sa akpusu," bo ki ta ilang hang. ²⁷Iyesu yir kpir imwa mang luk go, "Ukuk udab! Si I yi! Usa kyir asi ko." ²⁸Ipita kpir kam kan Iyesu go, "Da'adi, na su uwi, kan mi na ba ikyi na amuy teng." ²⁹Iyesu luk go, "Ba." Ipita ni wur awar anyi lem tep kyu ukung yar ka ye akyi ikyi na amuy, mi ba ni i ba tur Iyesu. ³⁰Ni Ipita ni nder itsang ye ushop mi kpang awar wo, asi ba kuk mi. Ata ni iyar mi la kyu amuy wo, "Iki wur ilang go, "Da'adi, gbe mi!" ³¹Iyesu dep ibe ko, i nda ugbo ni yir kuk kwe Ipita, kam luk ye mi go, "U dab alo no zeng zeng mang, aji kong u ka'a udab?" ³²Ikpeng ni Ipita ye Iyesu ni nwu ka awar wo, itsang yi swiy cap. ³³Kam akyim ni Iyesu umbuk awar anyi, ni wob Iyesu kam luk go, Anyi ni, Uwi si Igbi ni Ikpam. ³⁴Ni bo ni gbu ka uzi kam wo, a kwe gbu ba ikwe ni Igannesaret. ³⁵Angyar anyi ni nder song Iyesu wo, bo kyim angyar ye uko'o fer umbuk jijak go Iyesu sa anu. Bo kung angyar ni ni kyim jijak ye ba na mi. ³⁶Bo nung mi go bo shon na yak ugbo akyung nu utar ni, ani ni yak wo, bo kam utser.

15

¹Kam Angyar ni tur ukuk akak akak ye Angyar kpim ukuk ni Ijerusalem ba kam Iyesu. Bo go, ²"Aji kong Akyim itam no mi nder tsi ukuk na angyar ukong? Bo mi mui agbo sab sab kam bo sa ji uji ko." ³Iyesu kpir kam kan bo go, "Kam Uwi fa, aji kong umi gem ukuk ni Ikpam ikyi nu ukuk na angyar ukong?" ⁴Aji Ikpam go, "Una Ida ru ye Iya ru usur," kam go, Ingyar na jong ida ni ye iya ni, angyar yi sa tsem mi." ⁵Kam uwi go, "Ingyar ni na luk ye ida ni ye iye ni, "Aji inya ni i na kwe na ni na mbak mu, na agbonu ser una ni na kwe ni Ikpam," ⁶ingyar yi sa na ida ni usur yak ko. Unu u mi nder tsi ilang ni Ikpam ikyi nu ukuk na angyar ukong. ⁷Uwi angyar ubang! Azaya luk anyi mang ikyi ru umbuk uko'o ni ni I ni na go, ⁸Angyar neye mi na mi usur unu mang, kam udab bo sem ukpam mang ye mi. ⁹Uwob bo lang ye umbak ubar nem, aji agbiy na bo mi kpim wo su ukuk na angyar." ¹⁰Iyesu zer kyar ikwi ba anung ni kam luk go, "Uzak atong wuk ugbiy ni go na luk nu, kam nu song ineng ni. ¹¹Inya ni na nwu unu mi kong ingyar sem ye ugem ubar ni Ikpam ko, si inya na wur unu ni ingyar mi kong ingyar yi sem ye ugem ubar ni Ikpam." ¹²Kam Akyim itam ni Iyesu ba kam Iyesu kan go, "Usong go ugbiy nu uni luk nu wo udab nduk Angyar ni tur ukuk akak akak?" ¹³Iyesu kpir kam kan bo go, "Ukyi jijak ni Ida nem Ikpam ni zeng ko, a sa sep wur mi ikop ni." ¹⁴Mgbab bo mang, bo sa angyar ni zok ayi. Ingyar ni zok ayi sa kong inang kwe ingyar ni zok ayi ukeng, jijak bo sa kpo kyu ikur." ¹⁵Ipita kpir kan Iyesu go, "Kan ro ineng nu ukep nu." ¹⁶Iyesu luk go, "Uwi wuk song ineng nu ukep nu ko?" ¹⁷U nder ko go inya ni una kwe ji unu mi nwu ka imbar kam ka kpan wur ka ukyak ko?" ¹⁸Agbiy (akon), ni mi wur unu, wur ser udab i ba. Aneye sa agbiy ni mi kong ingyar sem ye ugem ubar ni Ikpam. ¹⁹Agbiy neye jijak mi wur udab ba: utang na abi, ingyar atsem, utseng akuk ye uwa ko ulam ni ingyar, indar, uzu, ison anyi, ingyar aluk. ²⁰Aneye sa agbiy ni mi kong ingyar sem ye ugem ubar ni Ikpam. Ni na ji uji kam agbo abeleng, lang ye ugem ubar ni Ikpam. ²¹Kam Iyesu ye Akyim itam ni, ni ka utsab ni ikwe ni Ityre ye Isidon. ²²Ago na nder Igbila ayi ingyar ni Ikanaan, wur ikwe anyi ba mi ta ilang go, "Nder imbok nem Da'adi, Igbi ni Idavid; ushop abi na igbi nem akab utsom ibung mang." ²³Iyesu kpir da mi ilang ko. kyim itam ni ba nung mi go, Tar mi ni ni, i mi na ro utsom ye ilang ata mang." ²⁴Kam Iyesu kpir kan bo go, "Ikpam kyim mi ka ime ingyar tsi ko; kwi angyar nem Israel ni yim lok atan." ²⁵Igbila yi ni ba kep ubar ni Iyesu kam luk go, "Daadi, mbak mi." ²⁶I fong unu kan mi go, "Asab ni na kwe uji na alemshi a kwe ta agbi agbur ko." ²⁷Igbila kpir go, "E-en, Da'adi, agbi na agbur mi shak agber ni far iseu umbuk ni ida uma mi ji wo." ²⁸Kam Iyesu kan mi go, "Agbila, udab alo no bak kam. I sa kong ata nu uni shon." Kam igbi ni akab yi tser ri ikpeng yi mang. ²⁹Kam Iyesu ni

ka anung nu ukung utem ni Igalilee. I kwe tso ka ideng gbak ka sem anyi. ³⁰Ikwi na angyar ka ba kam mi. Bo kung angyar ni kpu akyi, ye angyar izok ayi, ye angyar ni ndak unu, ye ani bui akyi, ye angyar ukyung tsi ikwiyung mang ni ifak song ko. Bo kyor bo ba Iyesu ubar, kam i kpung tser bo. ³¹Ikwi na angyar yi nder akiñ wo, bo mung go angyar ni ndak unu luk ilang, angyar ni kpu akyi, nyi ka, ani kpu akyi nyi uyir mi ka, angyar ni zok ayi si mi inder. Bo ndep Izi ni Ikpəm na angyar Israel. ³²Iyesu zer kyar Akyim nyi kam kanj bo go, "Imbok kuk mi kenj kam, ye ikwi na angyar nu, aji bo sem ye mi kwi ikyu ita kam bo ji inya tsi ko. I shonj na kyim bo nyi unyong akiñ mang ko, bo sa ka kpo usung ukeng iyi." ³³Akyim nyi luk ye mi go, "Umbuk tsi anu ni i na kam uji ni na zer ikwi na angyar nu wo lang." ³⁴Iyesu beb bo go, "Usem ye abi nu uji imbuk amang?" Bo go, "Akyong-fañ, ye ikyu ushi aro." ³⁵Kam Iyesu kanj ikwi na angyar yi go bo sem iseu. ³⁶I yir kwe abi nu uji imbuk akyong fañ ye ikyu ushi yi, ni i ni deng Ikpəm wo, i kuk abi ni imbuk yi beb kwe na Akyim itam nyi. Akyim itam nyi kwe na ka ikwi yi. ³⁷Angyar yi jijak ji uji yi izer. Kam agber uji yi na bo ni bung kyar me agbyi akyong fañ. ³⁸Angyar ni ni ji uji yi alam afañ kyo anyi, afak akab ye alemshi ko. ³⁹Kam Iyesu kyim ikwi na angyar yi nyi kam bo nwu awar ka utso ni Imagadan.

16

¹Angyar ni mi tur ukuk akak akak ye angyar mi te-ate ye ba kyar nder mi go ni i kyok bo ikak tsi akpa-Ikpəm. ²Kam i kpir kanj bo cwigo, "Ubwi usurji wo, Umi luk go, 'Usur ayeno sab, aji akpa-Ikpəm te par mang.' ³Kam ukpokyu go na fañ u go, 'Ikpəm ikyim ayeno, aji umbuk kep kpeb mang.' Usong ata nu una kanj ata usur mi kyok akpa-Ikpəm, kam u kanj song inya ni na kong ubar nu ko. ⁴Angyar abi ye angyar indar ni mi tam abi mi gying ukyok ni ikak, kam ukyok ni ikak tsi sa lang; kwi mgbang ukyok ni ikak ni Ijona mang." Kam Iyesu ndeb nyi zuk bo nyang nyi inya nyi. ⁵Akyim itam ni Iyesu nyi ba utsouwo, kam kep awung na abo kung uji imbuk. ⁶Iyesu kanj bo cwigo, "U nder sab anyong ru mwe mwe ye anangfuk na angyar mi tur ukuk akak akak kyar ye angyar mi te-ate ye. ⁷Akyim itam ni Iyesu tang udab bo ye akyu go, "Si ugbiy ni iyi ni kung uji imbuk ko wo." ⁸Iyesu song utang bo kam i luk cwigo, "Uwi angyar ni ye udab alo ushi, aji kong umi tang ye akyu kam luk cwigo, "Si ugbiy nu uni kung uji-imbuk ko wo?" ⁹Bo wur anyionj yi ye imwa, anyong nyi nyak bo mang ye unu ma bo bar ye ugbiy nu. Abo luk ilang ye inyar tsi ko, aji asi kuk bo yak anyi. ¹⁰U tang song ye uji imbuk atso akyong ne i ni na angyar afañ kyo akyong kam agber umbuk agbuiy amang nu u ni kyor? ¹¹Nonj ko uji imbuk atso akyong-fañ na angyar afañ kyo anyi, kam uni kyor agber umbuk agbuiy ikwitung wo ko?" ¹²Aji kong u wuk song ko go agbiy ni mi kanj ru su umbuk uji ni umbuk ko? U kuk sab ikyi ru ye anangfuk na angyar ni mi tur ukuk akak-akak, ye angyar ni mi te-ate ye." ¹³Kam abo ka wuk song go imi luk sa anangfuk uji-umbuk mi ndeb-tso ugbak wo ko, si go a kuk sab ikyi bo ye ukpim-kpim na angyar mi tur ukuk akak-akak ye ane mi te-ate. ¹⁴Isem nyi, i kyok anyong nyi ukyu tsi mang yak na anyar afañ na abo si nwu ka ikwe tang. ¹⁵Abo ka kanj afuk nyi na ye, kam bo kpir ra ko. ¹⁶Ni Iyesu ni nwu ka utso ni Ikaesarea Ifilippi wo, i beb akyim itam nyi go, "U tang go angyar mi luk cwigo igbi ni ingyar sa a yi ro?" ¹⁷Abo luk cwigo, "Atsi luk cwigo, Ijon ni mi na amuy Ikpəm wo; atsi go, Ilaja; atsi go, Ijeremia, no ko ingyar ayi ukem na angyar ni mi kanj uko'o atung ni Ikpəm." ¹⁸I kanj bo cwigo, kam uwi luk cwigo i yi si ayiro? ¹⁹Ipita kpir kanj mi go, "Uwi si Ingyar Ugbe, Igbi ni Ikpəm ni ye uzi." ²⁰I kwi nyi, Iyesu ba kyok anyong nyi ye Akpi nyi ikur-ka-ayi, ikpeng ni abo si ji uji, kam i fab boanyi, ata ni abo lang ye ukpir, ye udab atser ne abo kpir ye anyar ni ni nder go, i fui anyionj kam ko wo. ²¹Iyesu kanj bo, "U ka ko aji-ji utasu anu umbuk na anyar ni sem anyi, ka kanj uko'o atung na anyar jijak. ²²Ikpem sa gbe anyar ni na kpir, kam mgab ru nu na bo amuy Ikpem. Inyar ni na kpir ko Ikpem sa ndok inyar yi ka ula." ²³Iyesu kpir kanj mi go, "Atung si uno, Isimon igbi ni Iba-Jonah, aji su umwe ni ingyar kanj mu agbiy nu ko, su usong nu umwe ni Idaadi Ikpəmbak ikanj kyok mu. ²⁴Kam I yi teng kanj mu cwigo u si Ipita, kam si ikyi ni ikuk-utem nu wo ni i yi na mwe iku ni angyar Ikpəm. Itsep ni Isatan sa kwi ni i yer tsek mi ko. ²⁵I sa na mu ukuk nu Uma ni Ikpəm. Inya usong ye nu una kpab ta utasu anu, a sa kpab Ikpəmbak teng, kam inya usong ye nu una sonj ta utasu anu, asa sonj ta uma Ikpəmbak teng." ²⁶Kam Iyesu fab akyim itam nyi go abo sa kanj ingyar tsi go iyi si Ingyar Ugbe yi ko. ²⁷Yar ibe yi, Iyesu mi kanj akyim itam nyi go sem keng mang go ni i yi sa tso ka Ijerusalem, ka mwa utsom ham mang ime na angyar ukong ni igya ni Ikpəm, ye adeng ni Ishe ni Ikpəm, ye acica nu ukuk ni Ikpəm, kam abo sa tsem mi, a kwe mi nyionj kam ukyu ni ita nyi wo isa fui nyi anyionj anyi. ²⁸Kam Ipita ye mi ka ikang dong, kam fab mi cwigo, "Nder! ukyu ugbiy nu sa ker ba mu anung ko, Idaadi; I yi sa kpir go ugbiy nu kong ba ye uwi ko." ²⁹Iyesu sam kanj Ipita, "Nyi mi anung anu imwa dep, Asatan! U si ikuk utem ni yir tsek mi ukeng, aji utang no su umbuk agbiy ni Ikpəm ko, su umbuk agbiy na angyar mang." ³⁰Kam Iyesu kanj akyim itam nyi go, "Ingyar ni na shonj ni tur mi ineng, i sa bi anyong nyi-a mgbab agbiy atang nyi, a kung ukyi-umui-tsang nyi ba tur mi ineng. ³¹Ingyar na go ni gbe uzi nyi, I sa yim mi, kam ingyar ni na yim uzi nyi ikyi nem, I sa gbe uzi yi. ³²Sa mbak ingyar aji, ni ina kam itso nu utasu jijak kam yim uzi nyi? Sa aji ni ingyar na Ikpəm a yang uzi nyi?" ³³Igbi ni Ingyar sa ba umbuk nu usur ni Ida nyi ye acinda nyi. Kam jonj ini na ko ayiyo agbo ni itam nyi. ³⁴Na anyi i mi kanj ru, uwi atsi ni yer sem anu, usa kpu ko, se u na nder Igbi ni Ingyar na si kyu ba ye ikyung undeng nyi.

¹⁷ Isem ni ukyu ikyong-yi ni kpanj nyi wo Iyesu kwe Ipita, Ijem ye Ijon umba nyi, kam ye bo tso nyi ideng gbak. ²Ikpəm ka kuk Iyesu yang bo ayi. Ikabar nyi lanj sem lok usur, kam utar nyi anyong lanj sem lok atar. ³Abo go na a nder wo Imusi ye Ilaja kyu ba ta ake ye mi. ⁴Ipita kanj Iyesu cwigo, "Daadi, sab ni ini sa anu wo, una shonj, iyi sa kong atanj ata anu, ayi ano, ayi, ini Imusi, kam ini Ayi wo ini Ilaja." ⁵Ni iker mi luk ilang wo, a go na nder abung ute pek-pek kyu tsek bo, a wuk ilang wur ba umbuk abung yi luk cwigo, "Unu si igbi ni ishonj nem, ni i mi te udab ye mi. Uzak utong wuk mi." ⁶Ni akyim itam ni Iyesu ni wuk akiñ wo, abo kyir asi far kep ikabar iseu. ⁷Kam Iyesu ba yak bo agbo luk cwigo, "U nyi uyir,

usa kyir asi ko." ⁸Kam abo sam na nder wo, a nder ingyartsi yak ko, kwi Iyesu icwi nyi. ⁹Ne a sir ideng-gbak anyi kyu ba wo, Iyesu kanj bo ilang nu ukuk go, "U sa kanj ingyari tsi ugbiy nu kam ko se ibe ni Igbi ni Ingyar na fui wur anyion kam." ¹⁰Akyim itam nyi beb mi cwigo, "Aji kong kam angyar kpim ukuk ni Ikpam ye, luk cwigo, sem keng mang go Ilaja sa tam ubar ba?" ¹¹

¹²Kam i kanj ru, Ilaja tam ubar ba kiy kam abo nder song mi ko. Abo sam kong inya ni abo ni shon ye mi. Ru ugbo ayi yi, Igbi ni Ingyar sa ba mwa utsom ime bo." ¹³Kam akyim itam nyi wuk song go i luk si Ijon ni mi na Amuy Ikpam wo. ¹⁴Ubwi ni ani nwu ba ukem ni ikwi angyar wo, ingyari ayi ba ime nyi, ba far akpeneng ubar nyi luk cwigo, ¹⁵"Daadi, nder imbok ikyi igbi nem, i mi kpo usung kam mi kpo iseu ilung ikwitung mang. Ibe tsi imi kpo ula ye uyang. ¹⁶I ye mi ba ime na akyim itam no kam a kpung bo mbak ti." ¹⁷Iyesu kpir kanj bo go, "Uwi ukep ni mi kong abi, ye ukep ni lang ye udab alo, i sa sem ye ru gang inang? I sa kuk udab ye ru gang inang? Kwe mi ba na mi anu." ¹⁸Iyesu fab ushop abi yi, kam i wur mi anyong. Igbi yi tser umbuk ni ukyung nyi yi. ¹⁹Kam akyim itam ni Iyesu tanj ka ime ni Iyesu ka beb mi go, "Aji i kong ni eyi ni tar usi abi yi wur song ko wo?" ²⁰Iyesu kanj bo go, "Si go udab alo ru sem ushi mang. Na anyi nyi, i mi kanj ru, ko uni ye udab alo ni zeng lok awum na akpiy, usa kanj ideng nu go, 'Wur anu ka agu,' kam i sa nyi, inyatsi sa bek ru ayi nu una kong ko. ²¹Kam ukyu ajano nu mi wur nyi mang ko, se una kyip Ikpam ye unu asi. ²²Ni abo ker sem ikwe ni Igalilee wo, Iyesu kanj akyim itam nyi go, "Ingyari ayi sa kwe Igbi ni Ingyar na angyar, ²³kam abo sa tsem mi, kam ukyu ni ita nyi wo, i sa fui anyion." Imbok sam ba kuk akyim itam nyi. ²⁴Na abo ni nyi ba Ikapernaum wo, angyar ni mi ku igando igya Ikpam ba ime ni Ipita kam go, "Icica no ker i na anang na igando nyi?" ²⁵I go, "E-en." Ni Ipita ni nyi uma wo, Iyesu tam ubar luk ugbiy ye mi go, "Unu utang aji, A'simon? Utang go adeng ni utasu anu mi ku igando bo ime na ayi? I mi ku i me na angyar ikwe nyi nonj ko angyar ukyuk?" ²⁶Ni Ipita ni luk go, "Ime na angyar ukyuk," Iyesu kanj mi go, "Unu kyok cwigo, angyar ni ikwe mi ta agando ko. ²⁷Kam wo i sa kong kam ni ingyari ni mi kuk agando wo sa gem ukuk ko, kyu ka ukung utem, ka ta ipia, ikyu nu ubar nu una kuk wo, fong unu nyi kwe wur anang anyi ka ta agando no ye unem anyi."

18

¹Kwe da ibe ko, akyim itam ni Iyesu ba beb Iyesu go, "Ayi sa fu utem jijak umbuk usem ikyung udeng ni Ikpam ugbak agu?" ²Iyesu zer igbi alemshi ba kwe mi lo ukem bo, ³kam luk cwigo, "Na anyi nyi, i mi kanj ru, se una yang udab ru ba sem lok igbi alemshi nu, iyab sa lang nu una nwu ka uma ni Ikpam ugbak agu. ⁴Ingyari ni na na ikyi iseu lok igbi ushi nu mi na wo, umba yi sa sem utem fu ikyung udeng ni Ikpam ugbak agu. ⁵Ingyari ni na ku igbi alemshi ukyunu, izi nem, i ku si i yi. ⁶Kam ingyari ni na kong igbi alemshi ukyunu ni i ni kpir izi nem ni kpo umbuk agbi abi, sa sab izizi ni ana tsonj mi ikok utem isang kwe ta kyu usur utem nu ukung utem. ⁷Ubyak sa anu utasu umbuk ni ibe ni ukpo! Sem keng mang ni ibe nu ukpo sa ba, ubyak sa kam umba yi ni na na ukpo yi ba wo! ⁸Na si ugbo no ko akiy no na kong mu nu kpo umbuk agbiy abi, kuk mi kor jang ta ikong, sa sab fu izizi ni una nwu uma ni uzi ye ikak ayi, fu nu ana kuk mu ta ka igya ula nu utsom umuiki ye agbo no afan ye akiy afan teng. ⁹Ayi no na kong mu nu kpo ukeng na abi, fe wur mi ta ikong. Sa sab ni u nwu uma nu uzi ye awum eyi ayi, ye ni una ye bo afan agber kam ka tsom igya ula nu umuiki. ¹⁰Umbuk usem ru usa nder tsi alemshi ko. I mi Kanj ru ni usong cwigo uma Ikpamgbak acinda bo mi sem ma ye Idaadi Ikpam anung. ¹¹Aji Igbi ni Ingyari ba ni iba gbe ini ni iyim yo." ¹²U mi tang uno go inang? Ingyari ni ye atan ifan ayi, kam ayi ka yim, i mi zuk ani akam-anyi ka ikur ka akyong-nyi neye kar mi gying kar ina ayi ni yim wo ko? ¹³Kam ina kam mi, na anyi-nyi i mi kanj ru, i mi deng mi futi ane akam-anyi ka ikur ka akyong-nyi ni ni yim ko wo. ¹⁴Su ugbo ayi mang, Ida ro Ikpam shonj ni agbi nyi tsi a bey iseu ko. ¹⁵Umba no na gem mu ugbiy, ka kyok mi ugem nyi afan ru mang. Ina wuk mu, u kong sab usem ru kiy. ¹⁶Kam ina bi ni wuk mu, gying ingyari ayi ko afan, kam nu umbuk ilang na angyari afan ko ata, ilang na anyi sa ba wur. ¹⁷Ina a bi ni wuk, ye ugbiy yi ka ime ni iku na angyari Ikpam. Ina bi ni wuk iku na angyari Ikpam jijak, ser i tam ye mi ugbo ni ingyari ni i song agbiy ni Ikpam ko. ¹⁸Anyi nyi imi kanj ru, inya ni una kpap ta utasu anu si uyi ni ana kpap ta Ikpamgbak. Kam inya ni una sonj ta utasu anu, si ru uyi ni ana sonj ta Ikpamgbak agu. ¹⁹Jijak i mi kanj ru go, angyari afan na kyar kpir ye akyu umbuk ni inyatsi ni ana beb utasu anu, Ida ro nu ugbak agu sa kong na bo. ²⁰Umbuk na angyari afan ko ata na kyar anyi izi nem, I si ukemtang bo." ²¹Kam Ipita ba kanj Iyesu go, "Da'adi, umba nem sa gem mi ilung imang kam i ni kep awung na mi? Se na yak ilung ikyong-fan?" ²²Iyesu kanj mi cwigo, "I yi kanj mu go ilung ikyong fan ko, si ilung ilung akam ata ka-ikur ubwi akyong fan. ²³Ikyung udeng ni Ikpam sem agbo ni udeng ayi ni shonj go ni i nder afong itam na angyari itam nyi. ²⁴Kam ni i yar ye umba ayi wo, a kwe igbi ni itam ayi ni kuk mi akang na anang afan kyo ikur, i mbak ti ni ina kung na ingyari ikyi nyi. ²⁵Ni sem akiy wo, ingyari ikyi nyi na ilang nu ukuk cwigo, a kuk igbi itam nyi yi kyar ye uwa nyi, ye agbi nyi jijak ka gyaji kam ni i kam anang nyi anyi. ²⁶Igbi yi wuk akiy wo, i kyu far akpeneng ye unung-nung go, "Da'adi, kuk udab yer bang mi, i sa kung mu anang no jijak." ²⁷Imbok ba kuk Ida uma nyi, i kwe akang yi kep awung na mi, kam mgbab mi nyang nyi. ²⁸Igbi ni itam yi ka kam iyo nyi ayi na akang nyi ime nyi, ifan ayi. I kuk mi mbor agbo isang go, "Na mi akang na anang nem ni umi ku mi wo." ²⁹Iyo nyi yi kyu far akpeneng iseu ye unung go, "Nder imbok nem, kuk udab, isa ba namu anang no ri na." ³⁰Iyo nyi wuk mi ko. I na angyari itam kuk kwe mi ka kam igya amui, i sem anyi suk ni ina kung kam anang nyi yi. ³¹Ni ayo nyi ni mi ye mi tam ituk ni nder ukyu nu agbiy nu wo, bo bab udab. A nyi ba ime ne ida uma bo ba fak kanj mi uko'o nu ugbiy yi ni ni kong wo jijak. ³²Kam Ida uma ni igbi ni itam yi zer mi kam kanj mi cwigo, 'Uwi igbi uma ni ye udab abi, iyi kep awung akang nem na mu, aji u nung mi. ³³Una nder imbok iyo no, kam kep awung na mi teng ata ni I yi ni kep awung na wo aji sa kong?" ³⁴Ida uma nyi bab udab ham mang kam kuk mi na angyari ukuk bur mi sab sab, na mi ni i kung kam ikang yi jijak. ³⁵Ru ugbo ayi yi ni Ida ro Ikpamgbak na kong na ru, uwi ingyari ni na bi ni kep awung na umba nyi wur udab no atang."

¹Ikpeng ni Iyesu ni luk kam akonj neye wo, I nyi ka ukyi ni ikwe ni Igalilee ye Ijudea, ukem ni ukung ni Ijordan. ²Ikwini angyar tur mi ineng, kam i kpung tser angyar ni ye ukyung jijak. ³Angyar ni mi tur ukuk akak akak ye ba kyar nder mi, luk cwigo, "Sa sab ni ingyar na tar wur awa nyi ikyi ni ko aji kyur ugem yi?" ⁴Iyesu kpir kanj bo cwigo, "U sa ker zer go, I yi ni ni kong ingyar wo kong bo alam ye akab kyuk ita nyi?" ⁵Kam i luk yak go, 'Ikyi nu ugbiy nu ina alam wo sa nyi zuk ida nyi ye i ya nyi ba kyar ye uwa nyi, kam ayi afan sa sam ser anyong ayi?" ⁶Ni si akinj wo abo si afan yak ko, a si umong anyong ayi go. Ni sem akinj wo inya ni Ikpam na bung kyar ituk kam, ingyar tsi sa kuk bo sak yak ko." ⁷Bo beb mi cwigo, "Aji kong kam Imusi na ilang nu ukuk go i ka nya itida kam ba tar mi wur?" ⁸I kanj bo cwigo, "Si ugbiy ni udab a tser ru ni Imusi mgbab ru nu tar wur awa ru, asang ko wo, kyuk ita nyi i sem akinj ko." ⁹I yi kanj ru, ingyar ni na tar wur uwa nyi, se na si ugbiy ni utseng a kuk ko, kam ka kpo akab ashi i ka su utseng. Kam alam yi ni ni kpo akab yi na ani tar wur wo teng, kuk su utseng mang ye akab yi." ¹⁰Akyim itam ni Iyesu kanj Iyesu go, "Unu na si usem nu uwa ye ulam, i sa sab izizi ni ingyar sa kpo akab ko." ¹¹Kam Iyesu kanj bo cwigo, "Sa angyar jijak mang ni sa kpir ukpim nu ko, kwi ra ani Ikpam na mgbab go a kpir." ¹²Aji angyar tsi kpu ineng ba kyuk ri ikyim ni iya bo. Atsi si angyar i kong bo kam abo sa kpu ineng wo. Yiyak, angyar tsi ishon na kong anyong bo kam abo ka kpu ineng ta ikyung udeng ni uma ni Ikpam. Uwi ni na ku song ukpim nu ser i ku mi." ¹³Kam abo bung kyar alemshi ikwi mang ba ime nyi ni ikyuk bo ugbo ikyi, kip bo Ikpam nu Ukwini Ikpam a kyu bo anyong, kam akyim itam nyi fab tar alemshi ye go a sir isem. ¹⁴Iyesu kanj bo go, "Umgbab alemshi neye na abo a ba ime nem, aji ikyung udeng na uma ni Ikpam si ani alem nu ukyu nu wo." ¹⁵Kam i kyuk bo ugbo ikyi i sa nyang nyi. ¹⁶Nder, ingyar ayi ba ime ni Iyesu kam luk cwigo, "Acica, aji kyur atung yi ni i yi na kong kam ini kam uzi nu umuiki ugbak agu?" ¹⁷Iyesu kanj mi go, "Aji kong umi beb mi ugbiy ikyi ni inya ni ni sem atung? Si inya ayi mang i sab, kam una shonj nu u nwu ka umbuk nu uzi nu umuiki, ngang tur ukuk ikur ni Imusi ni na wo." ¹⁸Ikok yi go, "Ukuk song ye?" Iyesu go, "Sa tsem ingyar ko, sa na uwa ingyar ko, sa zu uzu ko, sa kpir agbiy isonj mang ko, ¹⁹na ikyi iseu ubar ni ida no ye iya no, kam shonj ingyar ukyi no ugbo ni ushonj anyong no." ²⁰Igbiy utsang yi kanj mi go, "Unu jijak i yi mi tam kyuk ru ushi nem. Kam si aji yak?" ²¹Iyesu kanj mi cwigo, "Una shonj nu usem gaga, nyi ka gyaji afam nu utasu nu uni sem ye mi jijak, kwe ka na angyar utsom, kam nu ukam itso nu uma ni Ikpam kam uni ba tur mi ineng." ²²Ni igbi utsang yi ni wuk agbiy ni Iyesu ni luk kam jijak wo, i nyi ye imbok udab nyi aji i si ingyar ni ye itso ham mang. ²³Iyesu kanj akyim itam nyi go, "Na anyi-nyi, i mi kanj ru, sa bek ayi kam ingyar itso ni nwu uma ni Ikpam. ²⁴Yiyak, i mi kanj ru, i sab fu izizi ni inakurmi a nwu iwong ni ineng iliki ye ni ingyar itso ra nwu uma ni ikyung udeng ni Ikpam-Ugbak agu." ²⁵Na akyim itam ni Iyesu ni wuk akinj wo, abo mung, kam luk cwigo, "Kam ayiro go sa kam ugbe?" ²⁶Iyesu sam nder bo kam luk cwigo, "Ayi-lang ni ingyar nuwo, i bek ayi kenj kam, kam ime ni Ikpam i bek da ayi ko." ²⁷Kam Ipita kpir kam luk cwigo, "Nder i yi atsi nyi zuk agbiy jijak kam ba tur mu ineng. Kam sa aji ni ina kam?" ²⁸Iyesu kanj bo go, "Ni anyi-nyi imi kanj ru, uwi ni ba mi tur mi ineng wo, umbuk nu usem na ashi ni ibe ni Igbi ni Ingvar na ba kyu sem ikung udeng nu usur nyi wo, uwi teng sa kyu sem umbuk ni itagne nu udeng ikur ka afan, u sa luk ikpo ye atsu ikur ka afan in Israel wo." ²⁹Ingyar ni na nyi zuk agya, amba akab, ye alam, ada, aya, agbi, ye itsu ta si izi nem, isa kam agbo ni itam nyi ubui ifan, kam ikwi nyi Uzi nu umuiki. ³⁰Angyar ikwitung ni sem ubar agbonu sa ba sem isem, kam ani isem ye sa ba sem ubar.

20

¹Song cwigo, ikyung udeng nu uma ni Ikpam sem lok Ida ni ye ibok, ni ini wur ikyek ka mi kar gyeng angyar ni ana ba tam mi itam ibok nyi. ²Ni iri tam ubar mui lo unu ugya ye angyar itam ni ubar umbuk ni itam nu ukyu ayi, a denarius ayi teng, ikyim bo ka yar itam ikang anyi. ³Ifeb dong, ikpeng na ala kab, i wur nyi yak, i ka kam angyar itam atsi yer sem ibam ni abo lang ye itam. ⁴I kanj bo go, 'Uwi teng uba nyi ka tam mi itam kam inya ni na sab mi isa na ru, Abo kpir nyi ka tam. ⁵Yiyak, iba nyi ubui nu utanj kpang wo yiyak, ye ikpeng nu usur si atep kpang ata wo, i ka kong ru ugbo yi. ⁶Nu usur si go ni la wo i ba wur nyi yak ka kam atsi ni lang ye itam. I beb bo go, 'Aji kong u mi uyir sem anu nduk ibe itsang iseu mang?' ⁷A kanj mi go, 'Aji ingyar tsi ba bung ro itam ko wo.' I kanj bo go, 'Uwi teng, u ba tam mi itam ikang nem.' ⁸Ibe ba gang na sak go wo, ida ibok yi kanj ingyar ukyim nyi go, 'Zer angyar ni i tam mi itam ye ba na a ku anang ni itam bo, yar ye ingyar ikwi nyi ka yak ye ingyar nu ubar. ⁹Ni angyar ni ba ikpeng nu usur si go ni la ka ba ni iku anang itam nyi wo, ko ayi yiro ku anang ni itam ni ukyu ayi; a denarius ayi. ¹⁰Ubu ni ane ni ka ikyek ba wo, a tang go ayi sa ku anang futi angyar aye, kam a bung ku anang ni itam ukyu ayi jijak bo. ¹¹Ni a ku kam anang bo jijak wo, abo yar nying anying go. ¹²A go, 'Ani iri ba isem ye, tam, umbuk utepkpang ayi mang, ye iyi ni iri tam fufu kam ye ufam anyong, aji kong u bung na ro anang ugbo ayi mang.' ¹³Kam ida ni ibok yi kpir kanj ingyar ayi anyi go, 'Abe, i yi gem mu umbuk tsi ko. I kpir ye akyu umbuk anang ni itam nu ukyu ayi ko? ¹⁴Ku inya ni ini si uno kam nyi inya no. Si inya ni i yi ni shonj a na na angyar itam ni kwi-kwi nu ata ni ini na ru wo.' ¹⁵I sa kong song ni ana kong inya ni udab nem ni shonj ye afam ni i yi ye mi wo ko? No ko u nder mi ayi abi aji i kong atung wo? ¹⁶Sem akinj wo, ingyar nu ubar sa ba ser ingyar ni ikwi-kwi, kam ingyar ni kwi-kwi sa ser ingyar nu ubar. ¹⁷Ni Iyesu si mi tso ka Ijerusalem wo, I zer kwe akyim itam nyi ikur ka afan ye ka ikang utso ayi, ni a si mi i ka wo, i kanj bo cwigo, ¹⁸U nder, i si mi tso ka Ijerusalem, kam ni a kwe Igbi ni Ingvar na wur ka ime na adeng ni ishe Ikpam ye acica ni Ikpam. Abo sa luk ta mi ikpo na asa atsem mi ¹⁹kam abo sa kwe mi na wur ka ime na angyar ukyuk na abo kong mi ser induk ayi, bur mi, kam kwe ni kam ukyi ni umui-tsang. Kam na ba ukyu ni ita nyi wo i sa fui wur anyion. ²⁰Kam iya na agbi ni Izebedee ba ime ni Iyesu ye agbi nyi. I kyu keb wop mi kam beb bi i nya ayi. ²¹Iyesu beb mi cwigo, "Inya ni umi gying wo si aji" Akab yi kanj mi go, "Na ilang no nu ukuk go, agbi nem na afan nu wo, na ayi asem ugbo utung no, kam inu

uwo a sem ugbo no nu ukye, ikyung udeng no ugbak agu.²² Iyesu kpir luk cwigo, "U song inya nu umi beb nu ko. U kwi nu una mwa ukyu nu utsom yi ne i yi na mwa ubar nu wo kiy?" A kanj mi go, "Bo kpir." ²³I kanj bo cwigo, "U tsom nem u sa kong song nu u mwa. Kam nu una sem utung nem no u kye nem wo u yi si inya ni i yi na na ko, u yi si ani angyar ni Ida ni tam ubar kong lo bo kiy." ²⁴Akyim itam ni ikur ni si wo ni wuk ake yi wo, a bab udab ye amba bo na afan ye. ²⁵Kam Iyesu zer bo ba kanj bo cwigo, "Usong go adeng nu utasu mi ndab angyar ni ineng bo na wuk bo, ani akong nu ubar ye mi kyok itsep na a wuk bo keng mang." ²⁶Kam a sem keng mang na sem ukyu yi ukem ru ko. U do sem go, una mi gying iyab nu ukong nu usem ubar, u sa tam lok igbi ni igya. ²⁷Yiyak, ingyar ni na gying ni i yi a sem ingyar ubar, i sa sem igbi ni igya ru. ²⁸Ata ni Igbi ni Ingyar ba go na a wob mi ko, i ba ni itam na angyar, ye ni i kwe uzi nyi na, na gbe angyar ikwi mang. ²⁹Ni a ni wur ikwe Ijeriko wo, ikwi ni angyar tur bo ineng. ³⁰Kam a bo nder angyar ni zok ayi afan sem ukeng ikang utso ayi. Na ani wuk go Iyesu si kpanj tsang wo, abo ta ilang zer go, "Daadi, Igbi ni Idavid, nder imbok ro." ³¹Kam iber na angyar fab bo, kanj bo go bo swiy cap. A sam ta ilang ser ihong mang go, "Daadi, Igbi ni Idavid, nder imbok ro." ³²Kam Iyesu yer sem cim, kam yer zer bo go, "U mi gying go i kong ru aji?" ³³A kanj mi go, "Daadi, nu u fong ayi ro." ³⁴Ni imbok ba ti mi itseb wo, Iyesu ka yak bo agbo ayi. Ri ikpeng yi mang ayi bo fong kam a tur mi ineng.

21

¹Iyesu ye akyim itam nyi ba anung ni Ijerusalem, ni a ni ba yak Ibethfage, anung ni ikwe ni Olives, anyi Iyesu kyim akyim itam nyi afan, ²kanj bo cwigo, "U ka ikwe nu ubar ru wo, una nwu aro, usa nder inakurmi na ani tsonj lo, ye igbi nyi. U sonj kwe bo ba na mi." ³Bo na beb ru ugbiy, u kanj bo go, 'Ida uma go ni kong itam anyi.' Ru ubwi yi mang umba yi sa kwe na ru nu ye ba na mi. ⁴Unu kong kam ni inya ni angyar uko'o ni Ikpam ni luk go sa ba kong ra akin. I luk cwigo, ⁵"Kanj agbi akab ni Izion go, Nder, Udeng ru si iba ime ru, I si Ingyar ina ikyi iseu, I tso si inakurmi, Ye igbi nyi alam ni ker ushi." ⁶Akyim itam ni Iyesu nyi ka kong ru ugbo ni ini kanj bo go a ka kong wo. ⁷A kwe inakurmi yi ba ye igbi nyi kam kyor a tar bo mbya mi anyi, kam Iyesu kyu sem anyi. ⁸Ikwi na aneye tar atar bo ukeng, atsi tar amwa ikyi ye azañ ni itok. ⁹Kam Ikwi na angyar ni iri ka ubar ye ani iri mi tur mi isem ye mi bur igba luk cwigo, "Hosanna(ugbe ro ba ka agbonu) si i ni Igbi Idavid! Atung si i ni ingyar ne ni ba izi ni Ikpamgbak. Ndeb izi ni Ikpam ugbak agu!" ¹⁰Ni Iyesu ni nwu kyu Ijerusalem wo, ikwe itsuk, angyar jijak mi beb go, "Unu sa ayiro?" ¹¹Ikwi kpir kanj go, "Unu si Iyesu Ingyar Uko'o ni Ikpam ni ser ikwe Inazareth ni Igalilee wo." ¹²Iyesu nwu ka igya ni Ikpam utem. Itar wur angyar jijak ni mi ba mi gyaji afam igya ni Ikpam wo. I ndok afam bo kur iseu ye anang na abo mi yang ye umbuk asem na angyar ni mi gyaji alutsu nu uma. ¹³I kanj bo go, "A byek lo go, 'Igya nem si umbuk ni Ikpam akyip, ' kam u ba kong mi ser umbuk ni angyar uzu mi ba kyar anyi.'" ¹⁴Kam angyar ni ni zok ayi ye ane ni bui akiy ba kam mi igya ni Ikpam utem anyi kam i kpung tser bo. ¹⁵Kam na adeng Ishe Ikpam ye acica nu ukuk ni Ikpam ni wuk uko'o ni agbiy ni bek ayi ni i mi kong wo, ye ni a ni mi wuk alemshi ni mi ta ilang igya Ikpam mi ndeb izi ni Ikpam go, "U ndeb si Igbi ni Idavid," Udab ba ta bo induk. ¹⁶Abo luk go, "U wuk ugbiy na angyar neye mi luk wo?" Iyesu kanj bo go, "E-en! kam u ker zer go, "Undeb atung ni Ikpam sa wur ba unu na alemshi ye ani ker ye akyang imwe unu ye?" ¹⁷Kam Iyesu nyi zuk bo wur ikwe anyi ka Ibethany ka tsa anyi. ¹⁸Ubwi ni ukpokyu kpam kpam ne iser ba uma tang wo, unyong kuk mi. ¹⁹I nder iti nu umungur ukeng utso gu. I gbu ka anyi, kam i nder awum anyi ko kwi ra amwa mang. I luk ye umungur yi go, " Uwi nu sa wum awum yak ko umuiki." Ri ikpeng yi mang, iti nu umungur yi wom kpu. ²⁰Ni akyim itam nyi ni nder akinj wo, asi kuk bo kam a go, "Iti umungur yi nyi wom kpu uyir mang inang?" ²¹Iyesu kpir kam kanj bo go, "Na anyi i mi kanj ru, una ye udab alo kam a bam ugbiy ushi kak kak ko, usa kong kwi inya ni ini kong iit umungur yi mang ko, U sa kong song nu ukanj ideng nu wo go, 'sep nyi anu ka kpo ka ukung utem,' sa sem akin. ²²Aji kyur inya yi nu una beb umbuk Ikpam akyip, una kpir ye udab no agber, u sa kam." ²³Ni Iyesu ni ba igya ni Ikpam utem wo, Udeng ni ishe Ikpam ye ada ukong ye ba ni i si mi kpim agbiy wo kam luk go, "U kam itsep yi aji kam u ka mi kong agbiy ni mi bek ayi ukyu nu wo?" ²⁴Iyesu kpir kanj bo go, "I yi sa beb ru ugbiy ayi teng. Una kanj mi, i yi sa kanj ru umbuk ni i ni kam itsep anyi mi kong agbiy neye wo." ²⁵Amuy Ikpam ni Ijon - i kam mi aji, ime ni Ikpam nonj angyar?" A luk ucwi ye akyu go, "I na luk go i kam ime ni Ikpam, i sa kanj ro go, 'Aji kong uni kpir ye mi ko.'" ²⁶I na luk cwigo, 'I kam ime ne angyar,' i kyir ikwi nu asi aji jijak bo nder Ijon go i si ingyar mi kanj uko'o atung ni Ikpam." ²⁷Kam abo kanj mi go, "I song ko," I yi teng kanj bo go, "I yi gber sa kanj ru umbuk ni ini kam itsep nem anyi mi kong agbiy neye wo ko." ²⁸Unu u tang go inang? Ingyar ayi ye alem afan. I ka ime inu ubar wo go, 'Agbi, ka tam mi itam ikong ayeno.' ²⁹Igbi yi luk go, 'I sa ka ko,' kam i ba yang udab nyi ba nyang nyi. ³⁰I kok yi ba ka ime ne igbi nu ukeb ifan wo ka luk ru ugbiy yi. Igbi yi kpir kanj mi go, 'I sa ka, ada,' ikwi nyi i ka ko. ³¹Ukem na alem afan neye, usong tam inya ni ida nyi ni shonj? A go, "I ne ubar wo." Iyesu kanj bo go, "Na anyi i mi kanj ru, angyar mi kuk agando ye akper sa tam ubar nwu uma ni Ikpam na ru." ³²Aji Ijon ba ime ru ye ukeng ni te par par, u kpir ye mi ko. Kam angyar agando ye akper kpir ye mi. Kam uwi, ni uni nder agbiy ni ini kong wo, u ba yang udab ru nu ukpir ye mi ko. ³³U zak atong wuk ukep ayi yiyak. Ikok ayi sem anyi, ingyar ni ye itsu ham mang. I kor adumbu anyi, kam gu u-ndok fer mi deng, mbya umbuk ni ina mi kanj amuy adumbu nyi anyi, i mwyē umbuk ni ina mi yer anyi nder fer ibok yi, kam kwe na angyar na mi tam umbuk ibok adumbu yi umbuk na anang. Kam nyi ka ukjuk ukpam mang. ³⁴Ibe ni itam adumbu atam ba gang, i kyim akpi nyi ba ime na angyar ibok anyi na kung adumbu ka na mi. ³⁵Angyar ni mi tam ibok yi wo, kuk ukpiy ikok yi ayi bur, tsem umba nu uwo, kam nyu ine uwo ye akyung. ³⁶Ida ni ibok yi kyim ikwi ni atsi futi ane ubar wo ka yiyak, angyar yi ngang na a tam bo ri ata ni a tam ane ubar wo. ³⁷Ida ibok yi ba kyim igbi nyi ka anyi mi tang go, 'A bo na nder igbi nyi, abo sa na mi usur agbo.' ³⁸Ubwi na angyar itam ye ni nder igbi ikok yi wo, akanj akyu go, 'unu si ingyar ni na ji ikponj yi, uba ni tsem mi kam ni ibok yi ser udo.' ³⁹A ba shar mi wur ikang anyi ka bur tsem mi. ⁴⁰Na agbonu, ingyar ibok na ba, i sa kong inang ye angyar itam ibok anyi?" ⁴¹A kanj mi go, "I sa tam abi

mang ye bo, kam kwe ibok yi na wur angyar tsi na a tam ibok anyi, angyar ni na na anang ni ibok yi ikpeng ni ina ma gang ukung-kung kam wo.⁴²Iyesu kan bo go, "U sa ker zer ner umbuk ilang ni Ikpəm go, 'Ikyung na angyar ni mi mbye igya ni kyak zuk iseu wo, ba sam ser ikyung nu utep ni igya. Unu ser si ime ni Ikpəm. I sa agbiy ni bek ayi mang."⁴³Ni sem akin wo, i mi kan ru go, a sa kwe nyi ikyung udeng ni Ikpəm ime ru kwe na ka ikwe ni na tam inya ni gang anyi. ⁴⁴Ingyar usong ye ni na fan kpo umbuk ni ikyung nu, i sa beb sak atso-atso. Kam ingyar ni ikyung nu na kpo kyak mi, i sa kar nduk mi."⁴⁵Ni adeng ni ishe ni Ikpəm ye angyar ni mi tur ukuk akak akak ni wuk ukep nu wo, asong go i mi luk sa ayi. ⁴⁶Ni bo mi ngang na akuk mi wo, ami sam kyir ikwi na angyar, aji a kwe mi go i si Ingyar ni kan uko'o atung ni Ikpəm.

22

¹Iyesu luk ye bo yak umbuk ukep go, ²"Ikyung udeng ni Ikpəm sem lok udeng ni kong uji ye umwa nu uwa ashi ni igbi nyi. ³I kyim akpi nyi kar zer angyar ni ini zer bo go abo ba umbuk uji ye umwa yi wo, kam abo ba ko.⁴Udeng yi kyim agbi ni itam nyi atsi wur ka yiyak, go, 'Kan angyar ni ini zer bo wo go, 'Nder, i tam kam uji jijak kam. I tsem atan ye ame nem kiy. A ba umbuk nu uji ye umwa nu uwa ashi yi go."⁵Kam angyar yi kyuk mi ikyi umbuk nu uzer yi ko. Atsi ka inya bo ikong, atsi ka gying ugya bo mi gya kar. ⁶Atsi kuk agbi ikyim itam nu udeng ta bo iswi kam tsem bo. ⁷Kam udeng bab udab. I kyim a soja nyi ka tsem angyar ni tsem angyar ukyim nyi kam kwi nduk ikwe bo ye ula.⁸Kam i kan akpi nyi go, 'Uji ye umwa yi sem aji mang kam, kam angyar ni iri zer bo go aba wo, ba fo yak ko. ⁹Ni sem akin wo, utso ka ukyar nu ukeng ulab ka zer ingyar usong ye nu una nder kam, go aba umbuk ni uji ye umwa yi. ¹⁰A wur ka zer ko ayi ni ayi bo ni nder, ko ingyar atung non abi jijak ba kyar me igya nu uji ye umwa yi. ¹¹Kam nu udeng yi ni ba ni iba tsung nder angyar yi wo, i nder ikok ayi anyi lang ye utar nu uwa ashi anyong nyi. ¹²Udeng bep mi go, 'Abe, u nwu ba anu inang nu lang ye utar nu uwa ashi anyong wo? I luk fo ilang ko.¹³Udeng yi kan agbi ni igya nyi go, 'U kpap mi ugbo ye akiy ta wur ka umbuk ni ifeb, umbuk ni ana mi ki akiy, gbo iyar anyi wo, ¹⁴Aji, bo sa azer angyar ikwi mang, kam ba ukyak kyak, a sa kyak kwe ushi mang."¹⁵Angyar ni mi tur ukuk akak akak wo ka mbyang ata ni ana kuk kwe Iyesu umbuk agbiy aluk nyi. ¹⁶Kam akyim angyar bo ye Aherodians ka ime nyi. A ba kan Iyesu go, 'Acica, I song go agbiy no jijak sem anyi mang, na afan nyi, umi kpim agbiy ni Ikpəm na anyi. U mi kyuk ikyi no ye ingyar tsi ko. Yiyak nyi umi kyok uka-ka ukem na angyar ko. ¹⁷Sem akin wo, utang go inang? Sab ni ingyar ta agando na Isiza no ko iyo?"¹⁸Iyesu wuk song abi ni sem udab bo kam luk go, "Unu u mi kyar nder mi go inang, uwi ane mi bang kar angyar ye?"¹⁹U kyok mi anang ni umi ta agando anyi wo." A kwe anang ni itam nu ukyu ayi-(adenarius) ye ba na mi.²⁰Iyesu kan bo go, "Unu si ikyi ye izi na ayiro anyi?"²¹Abo kan mi go, "Ane Isiza." Kam Iyesu kan bo go, "Na Isiza, inya ni si ini Isiza, kam na Ikpəm inya ni ni si ani Ikpəm."²²Nabo ni wuk akin wo, bo bam kam bo nyi zuk anyi, nyi inya bo.²³Ri ukyu yi mang angyar ni mi te-ate ye ba ime nyi. Aneye kpir ye ukpim ni go ingyar mi fui anyion wo ko. A ba beb mi ²⁴go, 'Acica, Imusi go, 'Ingyar na kpo uwa kam i mba igbi ye akab yi ko, umba nyi kwe akab yi kpo ni mba igbi kyo izi nu umba nyi.²⁵Amba alam akyong fan sem anyi. I nu ubar wo kpo uwa nyi kam mba igbi ye mi ko, i ba kpu zuk akab yi lo umba nyi nu uwo. ²⁶I nu ukemtang wo teng kong ru ugbo yi, ina ata nyi wo ru ugbo yi, jijak bo akyong fan agber kpo fer akab yi. ²⁷Ni ikwi nyi, akab yi ba kpu teng. ²⁸Na agbonu, ukyu ni ana fui anyion jijak bo wo, akab yi sa sem ani ayiro? Aji a kpo mi fer jijak."²⁹Iyesu kpir kan bo go, "U tok ukum bab, aji u song ilang ni Ikpəm ye itsep ni Ikpəm ko. ³⁰Aji umbuk ufui ni a mi fui nyi anyion wo, iban ye akab ukpo-kpo mi lang. Anyi bo sa sem lok acinda ni Ikpəm.³¹Ba umbuk ikyi nu ugbiy ni ufui nyi anyion wo, u sa ker i zer nder ugbiy ni Ikpəm ni kan ru cwigo, ³²I si Ikpəm ni Abraham, ye Ikpəm ni Izik ye ini Ijakob? Ikpəm si Ikpəm ni akam ko, I si Ikpəm nu uzi."³³Ikwi na angyar ni sem anyi wuk agbiy akpim nu wo, bo bam ti.³⁴Ni uko'o ba nwu atong na angyar ni mi tur ukuk akak akak ye, go Iyesu bur nyim usong na angyar ni mi te-ate ye wo, a ba bung kyar akyu umbuk ayi. ³⁵Ingyar ayi ni si ingyar ni song ukuk ayiko igya ni ikpo (Iloya) wo, I beb ni ikyar nder mi go, ³⁶"Cica, ukuk ni futi jijak wo su usong ye ukem nu ukuk Imusi?"³⁷Iyesu kan mi go, "Song go sem keng mang ni una shon Idaadi Ikpəm ye udab no jijak, ye uzi no jijak, ye utang no jijak." ³⁸Unu su ukuk nu ubar ni futi jijak.³⁹Kam ukuk nu ukep ifan wo sem ru ugbo yi, 'Sem keng mang go u sa shon ingyar ukyi no ata uni shon anyong no.' ⁴⁰Ukuk na aye jijak, ye angyar uko'o ni Ikpəm yer sem anyong ni ana afan neye."⁴¹Na angyar ni mi tur ukuk akak akak ker i kyar sem ituk wo, Iyesu beb bo ugbiy ayi. ⁴²I go, "Ugbiy nu umi tang ikyi ni Ingyar Ugbe wo sa aji? Iyi ahong si igbi ni ayiro?" A kan mi go, "Igbi ni Idavid."⁴³Iyesu go, "Kong inang kam Idavid umbuk Usiy zer mi go Daadi, go, ⁴⁴Idaadi kan Idaadi nem go, "Kyu sem ugbo nu utung nem, se ina kar nduk angyar ukar no ye akiy kam?"⁴⁵Idavid na azer Ingyar Ugbe 'Daadi,' kam i deng inang si igbi ni Idavid yak?" ⁴⁶Ingyar ayi ukem bo kan mi ikon tsi ko, yar ukyu yi ka ubar, ingyar tsi kwi ni na beb mi ugbiy tsi yak ko.

23

¹Kam Iyesu luk ugbiy ye ikwi na angyar kyar ye akyim itam nyi. ²I luk cwigo, "A cica ni ukuk ye angyar ni mi tur ukuk akak akak ye, sem na a kan inya ni ukuk Imusi mi kyok wo. ³Ni sem akin wo, ukong inya ni ana kan ru go, ukong, kam tsung nder bo. Kam u sa kpir ka akiy ni bo mi ka wo ko, aji bo mi kong agbiy na ami luk wo ko.⁴E-en, a mi bung ulab na agbiy ikwitung mang kyak ru ikyi, kam ayi ahong sa mbak fo ru ko. ⁵Agbiy bo ni abo mi kong jijak, a mi kong kam ni angyar nder. Aba ni abo mi fa ilang ni Ikpəm bo anyi, atsung mi utem mang ye utar ni abo mi far anyong teng a tsung mi utem mang.⁶A shon na a sem, usem ni usur ikwi umbuk nu uji ye umwa, ye usem ni itakne ni usur igya ni Ikpəm na angyar nder bo, ⁷ye usem ibam kam na a ku usur ime na angyar.⁸Sa kpir na a zer ru 'Icica nu Usur' ko, aji u sem ye Icica ayi mang, jijak ru u sa amba. ⁹U sa zer ingyar tsi utasu anu Ida ko, aji u sem ye Ida ayi mang ni si Ikpəmbak. ¹⁰A sa zer ru 'Icica' ko aji i sem ye 'icica' ayi mang, Ingyar Ugbe.¹¹Ingyar ni na go isem ingyar ikyi ru, i sa ba ser igbi ni igya ru. ¹²Iyi ni

na kyok anyong andeb, asa kuk mi kyu iseu. Kam ingyar ni na na ikyi iseu, asa kuk mi tso ugbak.¹³Ubyak su udu, uwi acica ye angyar ni itur ukuk akak akak, angyar ison! U tsek angyar ukeng ni na uma ni Ikpəm. Aji uwi ahong nwu ko, kam u kpir na angyar tsi teng anwu ko.¹⁴Ubyak si udu, uwi acicia ye angyar itur ukuk akak akak, angyar ison, umi nwu agya na akab-akpu mi na ye bo, kam mi kyip Ikpəm udang. U sa kam ukpu ni umuiki.¹⁵Ubyak sa udu, uwi acica ye angyar ni itur ukuk akak akak, angyar ison! Aji ugbo ukung utem ka kar umbuk ikwitung nu ka gying kam ingyar, kam una kam mi kam wo, u kong mi bab gang ni ina ka ula ni ilung ifan ata ni uni sem wo.¹⁶Ubyak su udu, uwi angyar ni mi tep angyar ni izok ayi, nu umi luk go, ingyar ni na ber igya Ikpəm utem, uyi si inyatsi ko. Kam ingyar ni na ber afam-atsi ni igya Ikpəm wo, igem igbem.¹⁷Uwi angyar induk ni ikok-ayi, usong ye fu, afam-atsi ni igya Ikpəm utem non, igya Ikpəm ye afam-atsi ni a kwe na Ikpəm?¹⁸Ingyar na ber itsung, ukwe go si inya tsi ko. Kam, ingyar na ber ishe ni itsung, ukwe go, igem igbem.¹⁹Uwi angyar ni izok ayi, usong ye fu, ishe nu umbuk itsung non itsung ahong ni a ni kong Ishe sem par par?²⁰Ni sem akin wo, ingyar ni na ber itsung, iber kyar ye ishe ni si anyi wo jijak.²¹Ingyar ni ber igya Ikpəm, iber kyar ye afam jijak kyar ye iyi ni sem igya anyi wo.²²Kam ingyar ni na ber Uma ni Ikpəm, iber ikyung udeng in Ikpəm kyar ye Ikpəm ahong ni ni sem anyi.²³Ubyak su udu, uwi acica ye angyar itur ukuk akak akak, angyar ison! U mi na ayi ukem ikur igya Ikpəm ka kaye uta na amwaki, kam umgbab zuk ugbiy utem ahong nu ukuk: - ukuk atam na ga-ga, imbok na angyar ander, ye udab alo anyong Ikpəm. Unu si inya ni una kong, ba go nu uzuk uma nu uwo iseu ko.²⁴Uwi angyar ni mi teb angyar ni izok ayi, uwi kpir nu jok asung ishi ko kam jok inakurmi!²⁵Ubyak sa udu, uwi acica ye angyar ni mi itur ukuk akak akak, angyar ison! Umi multe iyongo ye atsisep ru isu, kam kyir atang zuk abeleng mang.²⁶Uwi angyar itur ukuk akak akak ni i zok ayi, u tam-bar multe iyongo ye itsisep ru atang kam ni isu nyi ate teng.²⁷Ubyak su udu, uwi acica ye angyar itur ukuk akak akak, angyar ison! Usem ugbo na anyion ni a mbya mi sab sab isu anu kam imbar nyi atang si ukeb ni ikam ni ingyar ni nung abeleng.²⁸Ru ugbo ayi mang ye ru, ukyok angyar utasu go u sem parpar, kam udab ru atang ume ye ison ye agbiy abi.²⁹Ubyak su udu, uwi acica ye angyar ni tur ukuk akak akak, angyar ison! U mwe anyion ni angyar ukoo ni Ikpəm, kam mbya anyion ni angyar Ikpəm.³⁰U go, 'una sem ibe ni ada ikwi izizi, uwi sa tam abi bo ni ani tsem angyar ukoo ni Ikpəm wo ko.³¹luk kpir ye akyu go usi agbi ni angyar ni tsem angyar uko'o ni Ikpəm wo.³²U ba kong kam itam abi na ada ru ni kong si.³³Uwi jijak ye ada ru si angyar abi ne bab sem luk usa ni iwu, ata ayi lang ni u wur umbuk ni ikpo ni Ikpəm ni si igya ula.³⁴Ni sem akin wo, nder, i kyim angyar uko'o atung nem, angyar ni ye umwe nem, ye acica. Usa tsem atsi, kam bo ukyi. Kam usa bur tar atsi igya ni Ikpəm ru, fang bo imwa kar akwe akwe.³⁵Kam usa nder afong itam ne utsem ni uni tsem angyar ni mi ka akiy gaga izi nem, yar anyong ne Abel ba yak anyong ni Izakariah igbi ni Ibarakia, ni uni tsem ukem ni igya ni Ikpəm ye itsung ni Ikpəm wo. Aying bo sa sem ikyi ru.³⁶Na anyi imi kan ru, agbiy jijak sa kong ye izung ne agbonu wo.³⁷Ajerusalem, Ajerusalem, uwi ni ni tsem angyar ukoo atung nem kam nyu atsi ni ini kyim ba ime ru wo ye akyung! I lung imang ni i mi ngang ni ina bung kyar ru ata ni ikpi mi bung kyar agbi nyi aba nyi, kam umi kpir ko!³⁸Nder, a kyir zuk igya ru atsang mang.³⁹I mi kan ru, yar agbonu ka ubar, usa nder mi yak ko, suk ni una luk go, 'Atung si ini umba ni ni ba izi ni Ikpəm wo.'

24

¹Iyesu wur igya ni Ikpəm utem si mi nyi. Akyim itam nyi ba na aba kyok mi usab ni igya Ikpəm utem wo.²Kam i kpir kan bo go, "U nder agbiy nu jijak? Na anyi imi kan ru, ikyung tsi sa yir anyong nu umba tsi ko, ni ina bi ni beb kyu iseu."³Ata ni ikyu sem ideng ne Olive wo, akyim itam nyi tan ba kan mi go, "Kan ro ibe na agbiy nu na ba kong? Aji sa sem ikak akyok ni uba no ye ni ikwi nu utasu.⁴Iyesu kpir kan bo go, "U tsung sab anyong ru ni ingyar tsi ba bang ru nu fok ko.⁵Aji angyar sa ba izi nem ikwi mang ba luk cwigo, 'I yi si Ingyar Ugbe yi.' Kam bang wur angyar ikwi mang ka ikang.⁶U sa wuk ume ye ukoo ni ume, Sa kpir nu unu tsuk ru udab ko, aji sem keng mang go unu sa kong; kam ikwi nyi sa ker.⁷Aji akwe sa kpo akwe, akyung udeng sa kpo akyung udeng, Unyong sa kpo, izo utem sa kpo'o ambuk ikwitung mang.⁸Agbiy nu jijak si ita nu ubyak ni imbar ateng.⁹Kam bo sa na ru utsom utem kam jej ani tsem ru. Akwe sa kar ru izi nem.¹⁰Kam angyar tsi sa fan kpo kam nduk izi na akyu, kam kar akyu.¹¹Angyar uko'o Ikpəm ni ison sa wur dab, abang angyar ikwitung nyi umbuk agbiy ni Ikpəm ka fok yim.¹²Aji, agbiy abi a kong na ba ser ihong wo, ishon na angyar ikwi mang sa swi.¹³Kam ingyar ni na kuk udab ka yak ikwi nyi, i sa kam ugbe.¹⁴A sa kan uko'o atung ni Ikpəm nu wo fer utasu na kyok atung ni Ikpəm akwe jijak. Kam jej ikwi ni utasu ni ba.¹⁵Ni sem akin wo, u na nder inya ni Ikpəm ni shon ko ni na kwe u nduk-nduk ba ni Idaniel ingyar uko'o atung ni Ikpəm ni byek go, sa ba kyu sem umbuk atsi, igya ni Ikpəm (uwi ni ni zer wo wuk song),¹⁶angyar ni ni si Ijudea akyir tso adeng,¹⁷ini ni si itsong ni igya ugbak i sa kyu ba kwe inyasti igya nyi ko.¹⁸Kam iyi ni ni su ufang, i sa ba uma ni iba kwe utar ko.¹⁹Ubyak si i ni akab ni ye imbar ye ani ni ye agbi-alemshi ime ibe yi.²⁰U kyip Ikpəm ru go ni agbiy nu sa kong ibe ni ite ye ukyu utsi utem ko.²¹Aji utsom utem mang ni ker ikong kyuk ni utasu ni sem ba yak agbonu wo, iyo, itsom ni umuiki nu wo sa ba kong yak ko.²²Ukyu ni sem neye na bi ker ko, ingyar tsi sa kam ugbe ko. Kam ta anyong angyar ukyak ni Ikpəm ukyu neye sa ker kyu.²³Kam ingyar na kan ru go, 'nder Ingyar Ugbe yi si unu wo', non 'I sa agu!' sa kpir ye mi ko.²⁴Aji angyar ugbe ni ison ye angyar uko'o ni Ikpəm ni ison sa ba kyok agbiy ni bek ayi, ni na for ayi kam ni a shar nyi angyar ukyak ni Ikpəm.²⁵Nder, i kan ru lo bang ibe yi.²⁶Ni sem akin wo, ana kan ru go, 'Nder, Ingyar Ugbe si ilemkpəm,' sa ka ilemkpəm anyi ko. No ko, 'Nder, isi igya nu wo,' sa kpir ko.²⁷Ata ni uma ni sak ikpang uso ka far ikpang ni iseu wo, si ugbo yi ni Igbi ni Ingyar na ba.²⁸Umbuk ni ikam ni umong na sem anyi akebu mi ka kyar anyi.²⁹Kam ikpang ni ibe nu utsom utem na kpan nyi kam wo, usur sa sam ifeb, ukan sa lan ko, akyor sa ser akpa Ikpəm far kyu iseu, kam itsep ni akpa Ikpəm sa tsuk fer umbuk.³⁰Kam ikak ni Igbi ni Ingyar sa yar kyok akpa ni Ikpəm, kam atsu ni utasu anu jijak sa bur agbo ifang. Abo sa nder Igbi ni Ingyar sa kyu ba umbuk abung ye itsep ye usur.³¹I sa kyim acinda nyi ye ilang

ni ukye nyi fer umbuk, azer kyar angyar ni i ni kyak wur umbuk nu utep anyi nu utasu nu wo fer umbuk jijak yar utso ayi ka kwi utso nu uwo.³² Kpim agbiy umbuk ni ukyi. Ubwi ni imbyang nyi na yar ka amwa wo, u song go alem si anung mang.³³ Ru ugbo ayi yi, una nder agbiy neye jijak kam wo, usong go i si anung, su undok.³⁴ I mi kan ru na anyi, ukeb nu sa kpan nyi ko, se agbiy neye na kong kam.³⁵ Umbuk ugbak ye iseu sa kpan nyi, kam ikon nem sa kpan nyi ko.³⁶ Na su ukyu yi ye ibe yi wo, ingyar tsi song ko, acinda ugbak agu, ye Igbi teng song ko, si Ida mang i song.³⁷ Ata ni agbiy ni sem ibe ni Inoah wo, sa sem ru ugbo ayi yi ye uba ni Igbi ni Ingyar.³⁸ Ru ugbo ayi yi na ani mi ji, mwa, ka iban, ba yak ibe ni Inoah ni nwu awar wo,³⁹ abo song inyatsi go amuy sa a ba ko, suk na amuy ba kyi bo kam bung bo nyi - unu teng si ata nu uba ni Igbi ni Ingyar na sem.⁴⁰ Ibe yi alam afan sa si ulem, a sa kwe ayi zuk ayi isem.⁴¹ Akab afan sa mi kok agyu, asa kwe ayi zuk ayi.⁴² Ni sem akin wo yer tsung, yer i bang, aji usong ukyu ni Idaadi na ba wo ko.⁴³ Kam song unu go, ida uma na song ibe ni ingyar uzu na ba nwu mi igya, isa na sem kpi, i sa kpir na aba zu mi uzu ko.⁴⁴ Ni sem akin wo, uwi teng sem yer kpi bang aji u song ukyu ye ibe ni Igbi ni Ingar na ba ko.⁴⁵ Ukyunu wo, ayiro si igbi igya yi ni ye udab alo, ye umye, ni ida uma nyi ni kwe mi lo ikyi ni uma nyi ni na na bo uji umbuk ibe ni i gang anyi? ⁴⁶Utung si ini igbi uma yi ni ida uma nyi na ba kam mi, isi mi kong itam yi ime.⁴⁷ Anyi, i mi kan ru go ida uma nyi yi sa kwe mi lo ingyar ni na kuk uma nyi ye afam nyi jijak.⁴⁸ Kam igbi nu uma na abi na luk udab nyi go, 'Ida uma nem tsa afu,' ⁴⁹Kam kyu sem mi kyak bur ane aye, kam mi ji mwa tsi ye ayo nyi,⁵⁰ ida uma nyi sa ka ba ukyu ye ibe ni ina song ko.⁵¹ Ida uma nyi sa tsok mi ate ishi ishi, kam sa tam ye mi ugbo ni ina tam ye angyar ison, umbuk ni uko'o ata ye iyar agbo.

25

¹Uma ni Ikpam sa sem luk akab ni ikpeng ikur, kwe aturkang bo yi anyi atang ka na a ka kam ulam ni uwa ashi. ²Akyong sa anduk mang kam akyong ye mwe. ³Akab ni ikpeng akyong na anduk ye kung aturkang bo kam kung anyii ko. ⁴Ani ye umwe wo, kung aturkang bo kam kung anyii yak anyi. ⁵Ubwi nu ulam nu uwa ashi ni mi dep ibe wo, akyu na ula aji ula kuk bo. ⁶Ni ba yak ukyutang ukem wo, uko'o kpo, 'Nder, ulam ni uwa ashi! uwur ka kam mi.' ⁷Akab ni ikpeng ye ndep nyi uyir zung aturkang bo. ⁸Ane anduk ye luk ye ani umwe ye go, 'Una ro anyii ashi aji aturkang ro si kyu ineng.' ⁹Ani umwe ye luk cwigo, 'Anyii yi sa kwi eyi ye uwi ko, u wur ka ime na angyar ni mi gyaji wo nu u ka gya anyii ru anyi.' ¹⁰Ubwi ni a wur nyi na a ka gya anyii yi wo, ulam nu uwa ashi yi ka ba, alem ne ni yir ibang wo, ye mi nyang nyi umbuk uji ye umwa ni iban yi, kam a kuk usukpi kuk. ¹¹Ifeb jing, ani anduk ye ka ba kwe agbo usukpi go, 'Ida uma, ida uma, buk ro usukpi.' ¹²I kpir kan bo go, na anyi i mi kan ru go, i song ru ko. ¹³U sem kpi bang, aji usong ukyu yi ye ikpeng yi ko. ¹⁴I sem luk ingyar go ni ika ukyuk ukpam. I zer kyar agbi igya nyi kam kwe itso nyi na bo. ¹⁵I na ayi afam ni ikak akyong, umba ni uwo afan, kam ina ini uwo ayi. Ko ayi-yiro kam una ni ni kwi ye asaknyi, kam ikok yi nyi ukyuk nyi. ¹⁶A kwe ibe ko ini ni ku afam akak akyong wo, ka tam ka kam akyong yak anyi. ¹⁷Ru ugbo ayi, iyi ni ni kam afam akak afan wo, kwe ka tam kam afam akak afan yak anyi. ¹⁸Kam iyi ni ni kam ayi wo ka tseng itsu kwe unyi ni ayi wo kwe fa tan lo anyi. ¹⁹Ida uma na alem yi, kwe ikup kam i ka ba ni i fak itso yi ni ni ka bo wo. ²⁰Ini ni ku afam akak akyong wo, kam akyong yak anyi, i luk go, 'Ida uma, una mi una akyong. Nder, i tam akyong yak anyi.' ²¹Ida uma nyi luk ye mi go, 'I na mu ugbo, igbi atung ni mi wuk atong, ulo udab umbuk agbiy ushi. Na agbonu i sa na mu nu nder mi agbiy nem jijak. Ba nwu umbuk udab ate ni ida uma no.' ²²Ine ni ku afam akak afan wo ba luk cwigo, 'Ida uma, una mi una a fan. Kam nder, i tam afan yak anyi.' ²³Ida uma nyi kan mi go, 'I na mu ugbo, igbi atung ni mi wuk atong, ulo udab umbuk agbiy ushi. Na agbonu i sa na mu ni u nder mi agbi nem jijak. Nwu ba umbuk udab ate ni ida uma no.' ²⁴Kam ini ni ku afam ikak ayi wo ba luk cwigo, 'Ida uma, isong go u beg ayi ayi ko, umi wong umbuk ni uni kor anyi ko, kam umi fui umbuk ni uni wo uwo ko. ²⁵Asi kuk mi ye mu, i kwe ifam no yi ka tseng itsu tan lo mu anyi, nder ku inya ni sa ano.' ²⁶Kam Ida uma nyi kpir kan mi go, 'Uwi igbi ayak agbi, ingyar amwon, usong go imi wong umbuk ni imi kor anyi ko, ye imi fui umbuk ni imi wo-uwo ko. ²⁷Una song izizi ukwe anang nem ka lo mi ime ni igya anang ni imba, ni ni ba nu izizi isa kam inyatsi ikyi nyi. ²⁸Ni sem akin wo, u fem ku afam yi ime nyi kwe na ka ini ni ye ikur wo. ²⁹Aji uwi ni ni ye mi wo asa yak mu atsi anyi ni igbwui utem. Ini ni lang ye mi wo, ini ushi ni ni si ime nyi wo asa yer kwe nyi ime nyi. ³⁰U kuk igbi na ayak abi yi kwe ta wur ka umbuk ni ifeb, umbuk ni ami ta uko'o ye iyar agbo. ³¹Ubwi ni Igbi ni Ingyar na ka ba umbuk nu usur nyi, ye acinda jijak wo, isa ba kyu sem umbuk ni itagne nu udeng nyi. ³²Abo sa bung kyar akwe jijak, kam isa kuk angyar kuk ka'a, ugbo ni ingyar ne mi ta isiy mi kuk atan ye ame ka'a wo. ³³I sa lo atan ugbo utung nyi kam ame ugbo ukye nyi. ³⁴Kam Udeng sa kan ani ugbo utung nyi go, 'Uba, uwi ni ida nem na ru ukwi kam, u ba ji ikpon ni ikyung udeng ni a ni kong lo ru kyuk ibe ni utasu ni yar. ³⁵Aji una mi uji ubwi ni unyong ni kuk mi; una mi i mwa nu umbyar ni kuk mi; I ba ukyuk kam una mi umbuk atsa; ³⁶I sem ijim mang kam una mi utar; I ikyim kam u nder mi ayi; A ta mi igya amui kam u ba nder mi.' ³⁷Kam ini mi tam atung wo sa go, 'Daadi, ukyu usong ye ni ini nder mu unyong kam ni na mu uji? Non nu umbyar ni kuk mu kam ini na mu umwa? ³⁸I nder mu uba ukyuk aji kam i ku mu? Non ni u ni sem ijim kam ina mu utar? ³⁹Sa aji ni ini nder mu ye ukyung, non igya ni amui kam i ba ime no?' ⁴⁰Kam Udeng sa kan bo go, 'Na anyi imi kan ru, inya ni uni kong na amba nem alem ni ni zeng fu jijak wo u kong na i yi. ⁴¹Kam isa kan ani ugbo ukye nyi ye go, 'Unyi mi anu, uwi ni ani ta ru nduk unu kam, ka umbuk nuula nu umuiki ni ani kong lo Isatan ye acinda nyi, ⁴²aji nu unyong ni kuk mi, una mi uji ko; umbyar kuk mi, una mi umwa ko; ⁴³I ba ukyuk, u ku mi ko; i kar ijim mang, una mi utar ko; i ikyim ye isi igya amui, kam, ukyuk ikyi ye mi ko. ⁴⁴Ayi teng sa go, 'Daadi, lung ye ni ini nder mu unyong, non ye umbyar, non uba ukyuk, non ijim, non ukyim non igya amui, kam i mbak mu ko?' ⁴⁵Kam i sa kpir kan bo go, 'Na anyi nyi, ini ushi yi ni uni zuk nu ukong na umba nem ni ni zeng zeng wo, u kong na i yi ko.' ⁴⁶Aneye sa nyi ka umbuk utsom nu umuiki kam ani mi kong atung ye sa ka umbuk uzi nu umuiki."

¹Ba sem go ni Iyesu ni luk kam agbiy neye wo, i kanj akyim itam nyi go, ²"U song go ukyu ifan ubar nu mang uyam si mi i ba, kam abo sa kwe Igbi ni Ingyar fa angyar abi ime, kam asa kam mi umbuk nu ukyi." ³Ni Adeng ishe Ikpam ye angyar ukong ye ni kyar ituk uma nu udeng ni she Ikpam, ni a zer mi go Ikaifas wo, ⁴a kyar mui unu kam gying ukeng na tsem Iyesu atan mang. ⁵Aji abo mi luk cwigo, "Ni isem ukyu nu uji ye umwa yi ko, kam nu utser na alang aba kpo ukem na angyar ko." ⁶Ni Iyesu ni sem ikwe ni Ibathany igya ni Isimon na amber wo, ⁷i si umbuk ni ikang nu uji, akab ayi ba ye atur na anyi ni tser ugya ham mang, kwe far mi kyu ikyi. ⁸Na akyim itam nyi ni nder akin wo, a tso udab go, "Unu usak na anyii nu kyok go aji?" ⁹Aji kong kam ni ana kwe anyi nu gyaji anang utungtung kam kwe mbak angyar utsom ko." ¹⁰Iyesu, ni song unu wo, luk ye bo go, "Aji kong umi na igbila nu wo utsom? Aji i kong mi inya atung." ¹¹Uwi sem ye angyar utsom ibe agber, kam i yi sa sem ye ru ibe agber ko." ¹²Aji anyii ni i ni far anyong nem wo, ikong lo bang ni ata ana nyion mi. ¹³Na anyi imi kanj ru, aji ni ana kung ukoo atung nu aka anyi utasu anu, inya ni igbila ni kong nu sa si inya ni ana mi tang song ibe agber." ¹⁴Kam ayi ukem ni ikur ka-afan nyi, na bo ni zer mi go, Ijudas Iskariot, ka ime ne adeng ishe Ikpam ¹⁵bep cwigo, "U shon go u sa na mi aji na kwe mi na ru?" A myang ulab na abyar ikam ka ikur kwe na mi. ¹⁶Yar kyuk ubui yi, imi gying iyab ni ina kwe mi na bo. ¹⁷Na agbonu, ukyu nu ubar nu uji umbuk, akyim itam Iyesu ba ime nyi ba bep cwigo, "Isa kong sab umbuk aji ni ina kyar ji uji nu uyam?" ¹⁸I kanj bo cwigo, "U ka umatang ime ni ingyar ayi ka kanj mi go, 'Icica luk go, 'Ibe nem gang kiy. I sa kyar igya no ye akyim itam nem ni i ji uyam anyi.'" ¹⁹Akyim itam nyi kong ata ni ni kanj bo wo, kam a kong sab umbuk ni ana ji uji uyam yi. ²⁰Ubwi nu usurji wo, i kyu sem ni I ji uji ye akyim itam nyi ikur ka-afan ye. ²¹Ni bo si mi ji uji wo, i kanj bo go, "Ni anyi i mi kanj ru go, ingyar ayi ukem ru sa gyaji mi." ²²Imbok kuk bo jijak, ayi-yi mi beb mi, "Na anyi si iyi kyim, Daadi?" ²³I kpir go, "Ingyar ni ni fa kyar ugbo ye mi umbuk ifan nu uji wo, si umba yi ni na gyaji mi. ²⁴Igbi ni Ingyar sa nyi ata ni a byek agbiy ikyi nyi. Kam ubyak si ini umba yi ni ni gyaji Igbi ni Ingyar wo! Sa sab fu izizi ni ana bi ni mba umba yi." ²⁵Ijudas, ni na gyaji mi wo beb go, "Si i yi, A Cicai?" I kanj mi cwigo, "Uwi ahong luk kiy." ²⁶Ni asi mi ji uji wo, Iyesu kwe uji nu umbuk, i na ukwi anyi, kam ko beb ka'a. I kwe na akyim itam nyi kam luk cwigo, "Uku, ji. Unu sa anyong nem." ²⁷I kwe iyongo kam deng Ikpam anyi, kam kwe na bo, kam luk cwigo, "Umwa jijak ru. ²⁸Aji unu sa aying nem nu unu amui ni far wur na kep awung na ikwi na angyar abi bo jijak. ²⁹Kam i kanj ru, isa mwa akyang ni ukyi nu yak ko, I sa ka mwa mi ashi ye ru uma ni ikyung udeng ni Ida nem." ³⁰Ani kyo kam ubung nu umbuk itida wo, a nyi tso ka ideng ni Olives. ³¹Kam Iyesu kanj bo cwigo, "Jijak ru sa kyir zuk mi ukyutang nuwo, aji a byek lo cwigo, 'I sa bur ingyar ni mi nder atan, kam atan yi sa kyir sak.' ³²Kam ina fui nyi kam wo, I sa tam ru ubar ka ikwe ni Igalilee." ³³Kam Ipita kanj mi go, "Angyar jijak na kyir zuk mu, i yi sa kyir zuk mu ko." ³⁴Iyesu kanj mi go, "Na anyi-nyi i mi kanj mu go, ukyutang nu wo, uwi sa bi mi ilung ita kam ikpyi ka-ata ilang." ³⁵Ipita kanj mi go, "Na sem keng go i sa kpu ye mu, i yi sa bi mu ko." Kam akyim itam na ye jijak luk ru ugbo yi. ³⁶Kam Iyesu ye bo ka umbuk ayi ni ami zer go Igethsemane kam kanj akyim itam nyi go, "Usem anu ni iyi ker ka agu ka kyip Ikpam." ³⁷I kwe Ipita ye agbi ni Izebedee afan, ye bo ka, kam i yar sen imbok ye udab atsom. ³⁸Kam i kanj bo go, "Imbok kuk mi anem kanj kam sem lok go na ukpu. U yir anu kam kpwi ye mi." ³⁹I kuk ker ka ubar dong kam far anung (akpo-anung) iseu ye Ikpam akyip. I go, "Daadi Ikpam, iyab ra si anyi izizi ni iyongo ni utsom nu a kpan tsang mi. Kam ni i sem ukyu ni i yi ni shon ko, ni isem ukyu nu uwi ni shon." ⁴⁰I ni ser ba wo iba kam akyim itam nyi ula ni asi ina, kam i kanj Ipita go, "Aji kong nu u sem uyir ami kyip Ikpam ye mi umbuk utemkpang ayi ko?" ⁴¹Umui ayi kyip Ikpam nu nwu umbuk umbaknder ko. Usiy na anyong ru atang mi shon ni kong inya ni i ni luk, kam umong anyong ru lang ye itsep." ⁴²I nyang nyi ni ilung ifan ka kyip Ikpam go, "Ada, na sem go agbiy nu sa kpan tsang ko, na sem keng mang go I mwa iyongo nu utsom yi wo, ni i sem akin umbuk i shon no." ⁴³I go ni iser ba yak wo, i ba kam bo si ina, ayi bo lab ye ula. ⁴⁴Kam I nyi zuk bo yak. I ka kyip Ikpam ni ka ilung ita nyi, ker mi iluk si ugbiy ayi-yi. ⁴⁵Kam Iyesu ba ime akyim itam nyi ba luk ye bo go, "Uker imi na ula, mi tem ikur ru? U nder, ibe yi gang kiy, a kwe Igbi ni Ingyar gyaji na angyar mi tam abi wo kiy. ⁴⁶U nyi uyir, ni nyi. Nder umba yi ni ni gyaji mi wo isi si anung mang." ⁴⁷Ni iker mi luk agbiy ime wo, Ijudas, ayi ukem ni ikur ka-afan ka ba ye ikwi na angyar ni ni ser ime ni adeng ishe Ikpam ye angyar ukong ni ikwe. A ba ye anijang ye ate-ukyi. ⁴⁸Iyi ni na gyaji Iyesu wo kong kyok bo ikak go, "Ingyar ni una nder ina fip mi, si iyi. U fer kuk mi." ⁴⁹Ikpeng yi mang, i nyi ba ime ni Iyesu ba luk cwigo, "Acica, i mi kyip mul!" Kam i fip mi. ⁵⁰Iyesu kanj mi cwigo, "A kwok, kong inya ni ni kwe mu ba wo." Kam a ba fer kuk Iyesu nyi. ⁵¹Ingyar ayi ni sem ye Iyesu, nwu wur injang kwor jang utong ni igbi uma ni Udeng Ishe Ikpam. ⁵²Kam Iyesu kanj mi cwigo, "Kwe injang no fa kyu ibak nyi, aji angyar ni mi tsem ingyar ye injang sa kpu umbuk injang. ⁵³Utang go, ina zer ida nem, isa kyim acinda ikwitung mang ba ko?" ⁵⁴Kam si inang ni ilang ni Ikpam na me, unu na bi ni kong? ⁵⁵Ibe yi, Iyesu kanj ikwiy yi go, "U ba ye anjang ye ate-ukyi nu ufer kuk mi lok ingyar uzu? I mi sem igya ni Ikpam utem ye ru, mi kpim agbiy ibe agber, u kuk mi ko. ⁵⁶Unu sem akin na me ilang Ikpam na a byek lo ime ni angyar uko'o atung ni Ikpam." Kam akyim itam nyi jijak kyir nyi zuk mi. ⁵⁷Angyar yi ni fer kuk Iyesu wo kwe mi ka ime ni Ikaifas udeng ishe ni ikpam, umbuk na acica ye angyar ukong ni ikwe jijak ni kyar sem wo. ⁵⁸Ipita tur bo ineng ukeng ukpam ba ikap nu udeng ishe Ikpam. I nwu ka kyu sem ye angyar ni mi kpwi umbuk ni i nder ikwi na agbiy yi. ⁵⁹Anyi wo, udeng ishe Ikpam ye angyar ikpo nyi a nyi mi gying ukeng ni ana myang ison alo Iyesu ikyi, kam na kuk mi tsem. ⁶⁰A mbakti, akam inyatsi ko, bung bo kyar ye ason na amyang lo mi ikyi jijak. Isem tang nyi, angyar afan wur ba ubar ⁶¹ba luk cwigo, "I kwok nu go, iyi kwi ni ina beb kyu igya Ikpam utem nu, kam imbar ni ikyu ita mang isa mwe mi kwi. ⁶²Udeng ni ishe Ikpam ndep nyi uyir beb mi go, "Umbuk na agbiy jijak na ani luk ikyi no nu, usa bi song utsi anyi?" ⁶³Iyesu sem inya nyi umber. Udeng ishe Ikpam kanj mi go, "I mi na ilang ne ukuk ni Ikpam, kanj ro, usi Ingyar Ugbe, Igbi ni Ikpam?" ⁶⁴Iyesu go, "U luk kam agbiy jijak ye agbono kam. Kam i mi kanj mu, yar agbonu ka ubar usa nder Igbi ni Ingyar a

kyu sem ugbo utung ni itsep, kam sa kyu ba umbuk abung ni ikpam ugbak."⁶⁵Udeng ishe Ikpam kuk utar nyi anyong ndep-se kam go, "U wuk i luk nduk izi ni Ikpam kiy! Unu imi gying aji yiyak? U wuk ye agbo ru agbonu ni i ni luk nduk izi ni Ikpam. ⁶⁶Utang go aji?" A bung kpir jijak go, "Ikwi ni ina akpu."⁶⁷Kam a kyu mi akyang ikabar, kam bur mi, lar mi ye ikpi, ⁶⁸kam go, "Tap, kan ro, uwi Ingyar Ugbe. Ayiro i bur mu ikpi?"⁶⁹Ibe nu, Ipita kyu sem ibam ikpo, kam igbi akab ayi ba kam mi luk cwigo, "Uwi teng mi kar ye Iyesu ni Igalilee." ⁷⁰I bi ubar na angyar anyi jijak go, "I song ugbiy yi nu umi luk nu wo ko."⁷¹Ni isi mi gying iyab ni i wur isama wo, igbi igya ayi na akab ni mi tam anyi nder mi kam kan angyar anyi go, "Ikok nu teng mi ye Iyesu ni Inazareth kar ituk." ⁷²Kam i bi yiyak ye uber-ber, "I song da ikok nu ko."⁷³Ifeb dong, angyar yi ni yir sem anyi wo ba kan Ipita go, "Na anyi uwi sem ye bo teng, ukyu nu umi luk agbiy no kyok akin." ⁷⁴I yar ta anyong nyi unu kam ber ukuk go, "I song da ikok nu ko," ikpeng yi mang ikpe (ikpi-lam) ta ilang. ⁷⁵Ipita tang song akonj ni Iyasu ni kan mi go, "Usa bi mi ilung ita kam ikpe ni ta ilang." Kam i nyi wur ka isu ka kiy seng imbok.

27

¹Ni ukpokyu ni fan wo, adeng ni ishe Ikpam jijak, ye angyar ukong ni ikwe mui unu bo lo go ana tsem Iyesu. ²A fer kuk mi kpab, ye ka ubar ni Ipilate ni si Igomna wo. ³Kam ni Ijudas, ni ni gyaji mi, ni nder go Iyesu sem na na atsem wo, i yang udab nyi, kwe anang yi, abyar ikam ka ikur, ka na adeng ni ishe Ikpam ye angyar ukong, ⁴kam go, "I kong da ugbiy ni i ni gyaji ingyari ni ni lang ye uda." Kam akan mi go, "Unu su ugbiy no go, ugbiy ro lang anyi." ⁵Kam i far zuk anang bo yi isu igya Ikpam utem anyi kam wur nyi inya nyi, kam ka ndur anyong nyi. ⁶Udeng ishe Ikpam kyor kwe anang yi iseu anyi kam luk go, "Ukuk kpir ni i na kwe anang nu ta kyar ye anang ni igya Ikpam ko, aji si anang nu ugya na aying. ⁷A kyu sem ituk, tang nder inya ni ana kong ye anang yi, kam a kwe anang yi gya umbuk ni ana mi nyionj angyar ukyuk anyi. ⁸Ni si akinwo, umbuk yi azer mi, "Itsu ni aying" ba yak usru na ayeno nu. ⁹Unu ba kpo gang ye ilang ni Ijeremiah ingyari ukoo atung ni Ikpam ni byek go, "Kam a kwe nyi abyar ikam ka ikur yi ni si anang aying ni angyar Israel ni kpir gyaji mi, ¹⁰ kam a kwe gya itsu ni ami nyionj angyar ukyuk, ata ni Idaadi ni kyok mi." ¹¹Na agbonu, Iyesu ka yir ubar ni igomna, kam igomna mi beb mi go, "Usi Udeng na Ajew?" Iyesu kpir kan mi go, "U luk kam." ¹²Kam na angyar ukong ye adeng ishe Ikpam ni mi luk nduk izi nyi wo, i luk ilang tsi ko. ¹³Kam Ipilate beb mi go, "U wuk agbiy ikwitung na a mi luk ikyi no wo ko?" ¹⁴I wuk umber mang, ifong ilang ko. Igomna nyi ibam. ¹⁵Na ba yak ibe nu wo, igomna mi nwu wur ingyari ayi igya amui ni ikwi angyar na kyak na mi. ¹⁶Ibe yi wo, a ye igang ni ingyari uzu ayi na a zer mi go Ibarabbas. ¹⁷Ni aba kyar ituk iseu wo, Ipilate kan bo go, "U mi gying go i ngu ayi igya amui na ru? Ibarabbas nonj Iyesu na a zer mi go Ingyari Ugbe wo?" ¹⁸Aji i song go su ufeb ikong bo kam abo sa kwe mi ba na mi ni ita igya amui wo. ¹⁹Ne a si mi luk ikpo ime wo, uwa nyi kyim ukyim ba kan mi go, "Sa kong inyatsi ye ikok yi ni ni gem inyatsi ko wo. Aji ajar na mi utsom ayeno ikyi nyi kenj kam." ²⁰Ni si akin wo, adeng ishe Ikpam ye angyar ukong ye ndap ikwi na angyar go na a beb ku Ibarabbas, kam na a tsem Iyesu. ²¹Igomna beb bo go, "Ukem na angyar afan neye, u shonj go i nwu wur ayi anyi na ru?" A go, "Ibarabbas." ²²Ipilate go, "Kam ikong inang ye Iyesu yi ne uni zer mi Ingyari Ugbe wo?" Jijak a kpir kan mi go, "Kam mi ukyi." ²³I go, "Ni inang wo, igem ru aji?" Kam abo sam ta ilang ser ihong go, "Kam mi ukyi." ²⁴Ni Ipilate nder go isa kong fo inyatsi ko wo, i mi kyir go utser ye alang ata si mi yar wo, i kwe amuy, muite agbo nyi ubar ni ikwi na angyar go, "Ugbiy nem lang ikyi ni aying ni ingyari nu ni lang ye ugemtsi wo. U nder ye agboru inya nu una kong." ²⁵Angyari yi jijak go, "Aying nyi sem ikyi ro ye agbi ro." ²⁶Ni si akin wo, i nwu wur Ibarabbas kam na asoja bur Iyesu kam kwe mi na ka, na aka kam ukyi. ²⁷Kam asoja ni igomna yir kwe Iyesu anyi ka umbuk na ani asem anyi wo, kam bung kyar asoja na aye jijak. ²⁸A nwu nyi mi atar anyong jijak kam far mi utar utem anyong. ²⁹Kam a kong izur na atap ni itasu kep mi ikyi, kam na mi iwu'u nu udeng ugbo utung. A kyu far akpeneng iseu mi kyip mi ukyip na akyo go, "Imi ndep uwi, udeng ne Ajew!" ³⁰A kyu mi akyang, fem ku iwu'u nu udeng yi ime nyi kwe bur mi ikyi. ³¹Ni abo ni sa mi kam ta mi iswi wo, anwu nyi ugar yi kam far mi atar nyi kam ta mi ugbo ubar ye ka na a ka kam mi ukyi. ³²Na bo ni wur ba isu wo a ba kam ikok ayi ni ni ser ikwe Isyrene izi nyi go Isimon, a ndap mi ni i ka ye bo kam ni i kwung mbak Iyesu ukyi nu umuitsang nyi. ³³A ba umbuk ayi na ani azer go, Igolgotha, ineng nyi go, "Umbuk nu ikep ikyi na angyar." ³⁴A na mi atok anyui ni mwa. Kam ini kyar nder wo, i mwa ko. ³⁵Ni ani kam mi ukyi yi kam wo, bo tab ali kam kuk utar ka'a akyu. ³⁶Kam kyu sem mi kpwi mi. ³⁷Ikyi nyi ugbak, a byek lo go, "I neye si Iyesu udeng na Ajew." ³⁸A kam angyar uzu afan kyar ye mi, ayi utso nu ugbo utung nyi, umba nu uwo utso nu ukye nyi. ³⁹Angyari ni mi kpanj tsang anyi wo mi luk mi andar kam tsuk ikyi bo, ⁴⁰mi luk go, "Uwi ni go u sa bebanduk igya Ikpam utem ro nu kam mwe mi imbar ni ikyu ita, gbe anyong no awo! Una si igbi ni Ikpam, kyu ba ukyi nu umui tsang nu wo." ⁴¹Ru ugbo ayi yi mang udeng ishe Ikpam ye acica, ye angyar ukong mi luk mi andar go, ⁴²"I gbe angyartsi kam i gbe fo anyong nyi ko. I si Udeng utem ni Israel. I kyu ba umbuk ukyi umui tsang yi kam ni eyi kpir ye mi." ⁴³I lo udab nyi anyong Ikpam. Ikpam ser i nwu mi wur agbonu ina shonj, aji imi go, "I yi si Igbi ni Ikpam." ⁴⁴Kam angyar uzu ni ani kam ituk ye mi wo luk mi andar ru ugbo yi ye mi. ⁴⁵Ibe go ni ker ka utepkpang a kyong-yi wo, ifeb kep tsek umbuk jijak ka yak utepkpang akyong -nyi. ⁴⁶I go ni iyak atemkpang akyong-nyi wo Iyesu ki wur ilang gbong go, "Eli, Eli, lama sabachthani?" Ineng nyi go, "Daadi Ikpam, Daadi Ikpam, aji kong usam utang kuk mi?" ⁴⁷Angyartsi ni ni sem anung anyi, ni wuk akin wo, abo go, "I si izer Elijah." ⁴⁸Ikpeng yi mang, ingyari ayi lem imwa ka kwe ususo fa kyu umbuk atok ayak, kwe ndok tso na mi umbuk nu ukyi ni imwa. ⁴⁹Ikwi ni unu go, "mbab mi ni i nder go Elijah sa ba gbe mi nonj." ⁵⁰Kam Iyesu ki wur ilang gbong yiyak kam tem wur ikuk ni ikwi nyi. ⁵¹Nder, utar utem ni i sek umbuk atsi ni igya Ikpam utem se ka afan yar ugbak ba yak iseu. Itsu tsuk, a kuk utem yar beb. ⁵²Anyong ikwi mang fong ta ayi bu, kam akam na angyar Ikpam atsi ni ni kpu kam wo fui. ⁵³Angyari wur anyionj ni Iyesu ni tam ubar fui anyionj kam wo, nwu ka ikwe, angyari ikwi mang nder bo. ⁵⁴Ni ikyi na asoja ye angyari nyi ni mi sem kpwi Iyesu, nder ata ni itsu ni bebsak ye agbiy ni ni kong wo, asi ba kuk bo, a go,

"Anyi anyi unu si Igbi ni Ikpəm." ⁵⁵Akab ikwi mang ni ni tur Iyesu yar Igalilee, na ami nder mi ayi ilam, yir sem ukpəm mi nder agbiy ni mi kong wo. ⁵⁶Ukem bo si Imeri Imagdalone, Imeri iya Ijem ye Ijosef ye ni agbi Izebedee. ⁵⁷Ikpeng nu usurji, ingyar itso ayi ser ikwe ni Arimathea, a zer mi go Ijosef, iyi teng si ikyim itam ni Iyesu. ⁵⁸I ka ime ni Ipilate ka beb anyong ni Iyesu. Ipilate na ilang ukuk go a kwe na mi. ⁵⁹Ijosef kwe anyong yi kpap umbuk nu utar ute, ⁶⁰kwe ka jion umbuk na anyion nyi ashi ni iyi ni kong ye agbo nyi. Kam i ndok ikyung utem mang ba tsek usukpi na anyion yi kam nyi i nya nyi. ⁶¹Imeri Imagdalone ye Imeri ni uwo sa anyi mi yir sem mi nder sab anyion yi. ⁶²Wur ukpokyu nyi, ni ni si ukyu na ami bung afam lo bang utsi utem wo, adeng ishe ye angyar mi tur ukuk akak akak, kyar sem ye Ipilate. ⁶³A go, "A sa'a, i tang song go ibe ni ingyar ubang nu wo ni ker awum, i go, "Imbar ni kyu ita nyi i sa fui nyi anyion yiyak." ⁶⁴Ni si akin wo, na ilang nu ukuk nu u nder cwigo, angyar sem kpi anyion yi umbuk ni ikyu ita yi. A sang ko wo, akyim itam nyi sa ba zu mi nyi kam bo sa kan angyar go, "I fui wur ukpu kam." Kam ubang ni ikwi sa bab futi ine ubar wo. ⁶⁵Ipilate kan bo go, "Kyor angyar ni mi kpwi umbuk. Kam ka nder go a kpwi umbuk yi sab sab." ⁶⁶Sem akin wo, aka kpap sab unu anyion yi kam lo angyar kpwi sab umbuk yi.

28 ¹Na agbonu, usurji nu ukyu utsi utem, nu ukpokyu si fan ka ukyu ni uwo nu ubar ne ukem wo, Imeri Imagdalone ye Imeri nu uwo ba ni a ba nder anyion yi. ²A go na nder, itsu tsuk abi-bi mang, aji icinda ni Ikpəm kyu ba ndok nyi ikyung usukpi na anyion yi kam kyu sem anyi. ³Anyong nyi sem lok atar ni Ikpəm ni sak, atar nyi te sem lok abab. ⁴Angyar ni a lo kpwi anyion wo asi kuk bo, anyong nyi nyak bo, a far na iseu anyi lok akam. ⁵Icinda yi zer akab bo yi kam kan bo go, "U sa kyir asi ko, i song go umi gying Iyesu, ni ani kam ukyi wo. ⁶I lang anu, i fui nyi kiy, ata ni i ni kan ru. Uba nder umbuk na ani jion mi anyi. ⁷U ka imwa ka kan akyim itam nyi go, "I fui nyi anyion kiy. Nder i tam ubar ru ka Igalilee kiy. Anyi usa nder mi." Nder i kan ru kiy. ⁸Akab ye nyi anyion anyi ye asi kam ye udab ate teng, ye imwa ni a ka kan akyim itam nyi. ⁹A go na nder Iyesu kam bo ukengtang kam luk cwigo, "I mi kyip ru." Akab ye ba kpap kuk mi akiy nyi kam wop mi. ¹⁰Iyesu kan bo go, "Usa kyir asi ko. U ka kan amba nem na bo nyi ka Igalilee. Sa anyi ni bo na ka nder mi." ¹¹Ni akab bo yi ni nyi, i kan mu, angyar yi ni ni kpwi anyion yi nyi ka ikwe tang ka kan udeng ishe agbiy ni ni kong jijak. ¹²Adeng ishe ka kam ye angyar ukong ta akey kam jijak ye bo, kam a kwe anang utem mang na asoja yi ¹³kam kan bo cwigo, "U kan angyar cwigo, ukyutang ukem akyim itam Iyesu ba zu kwe ikam ni Iyesu ni eyi si mi na ula." ¹⁴Uko'o nu na yak ime ni igomna, eyi sa kan mi ni i kwe nyi utsom yi anyong ru." ¹⁵Kam asoja yi ku anang yi kam kong ata ni ani kan bo wo. Uko'o nu kar fer ukem na Ajew ba yak agbonu. ¹⁶Akyim itam ikur ka-ayi ne nyang nyi ka Igalilee ka ideng ni Iyesu ni kan kyok bo wo. ¹⁷Na ani fa ayi nder mi wo, a kyu wop mi, kam ukem bo anyi atsi ibam. ¹⁸Iyesu ba luk ye bo cwigo, "Ukuk jijak Ikpəmbak, ye utasu anu, akwe na mi kam. ¹⁹U ka gying akyim itam akwe jijak. Una bo amuy Ikpəm izi ni Idaadi Ikpəm, ye Igbi, ye Ushop ni Te Parpar. ²⁰Kpim bo na akong agbiy jijak ni ni kan ru ye ilang nu ukuk. Kam nder, I sa sem ye ru ibe agber ka yak ikwi nu utasu."

Imak

1

¹Ine si itada nu uko'o atung ni Idaadi Iyesu Ingyar Ugbe, Igbi ni Ikpəm. ²Ata ni ingyar uko'o ni Ikpəm Azaya ni byek, umuk itida go, "Nder, i si mi kyim ingyar uko'o nem ba ubar ru, umba ni na kong sab udab na angyar lo mu. ³Ilang ni ingyar ayi mi zer ilemkpəm go, 'Kong sab ukeng Idaadi; nda ukeng nyi ni sem gaga.'" ⁴Ijon ba mi na amuy Ikpəm ilemkpəm, i mi kpim agbiy nu udab ayang ni Ikpəm kep awung abi na angyar. ⁵Angyar ni ikwe ni Ijudea ye ani Ijerusalem wur ba ime nyi. Ijon na bo amuy Ikpəm ukung ni Ijordan, ata ni bo mi kpir agbiy abi bo. ⁶Ijon far utar ukpa ni ye ima ni inakurmi ye ukpa ni ileda uti nyi, uji nyi si imwe ye ambyiar nu ulem. ⁷Ijon kan go, "Ingyar ayi si aba ni ye etsip futi i yi. I yi kwi ni ina sonj uleg na akpo nyi ko. ⁸I yi na ru amuy Ikpəm ye amuy uyang mang, kam Iyi sa na ru anyi ye Ushop ni Ikpəm." ⁹Agbiy nu kong ibe ni Iyesu ni ser Inazareth ni Igalilee ni ba wo, kam Ijon na mi amuy Ikpəm ukung ni Ijordan. ¹⁰Iyesu ser uyang anyi ni wur ba wo, i nder akpa Ikpəm buk, kam Ushop ni Ikpəm ser Ugbak kyu ba anyong nyi sem lok ilutsu. ¹¹Ilang wur Ikpəmbak kyu ba go, "Uwi si Igbi nem ni i ni shonj. Udap te mi ye mu ken kam". ¹²Ini wur ukung ni Ijordan anyi wo, Ushop ni Ikpəm kwe mi wur ka ilemkpəm. ¹³Isem anyi umuk ni ikyu akam-afan, ukyutang ye utan. Anyi Isatan ba kyar nder mi. I sem anyi ye among nu ulem, acinda ba mi mbak mi anyi. ¹⁴Ikpeng na abo ni kuk Ijon ka ta igya na amui wo, Iyesu ka ikwe ni Igalilee ka kan uko'o atung ni Ikpəm, ¹⁵i luk cwigo, "Ibe gang kam, ikyung undeng ni Ikpəm sem anung kam. Yang udap, kam kpir uko'o atung ni Ikpəm". ¹⁶I mi tur ukung ni Igalilee mi ka, i nder Isimon ye Andrew umba ni Isimon si mi ta ileg ukung anyi, aji bo sa angyar ni mi kuk ikya. ¹⁷Iyesu luk cwigo, "Ba tur mi ineng, kam isa kpim ru ata nu una bungkyar angyar na mi ata nu u mi kuk ikya." ¹⁸Ikpeng yi mang, bo mgbab zuk ileg bo anyi ba tur mi ineng. ¹⁹Ni Iyesu ni kuk ka dong kam, i nder Ijem igbi ni Izebedee, ye Ijon umba nyi umbuk na awar; abo si mi kong sab ileg bo. ²⁰I zer bo, abo zuk ida bo Izebedee umbuk na awar ye angyar ni mi ye bo tam anyi, kam ba tur mi ineng. ²¹Bo nyi anyi ba Ikwe ni Ikapenaum ukyu ni Utsi utem. Iyesu nwu ka igya ni Ikpəm ushi yar kpim bo agbiy. ²²Abo bam, ta agbo umbuk na agbiy ni Iyesu ni kpim wo, aji Iyesu kpim sem lok ingyar ni ye ukuk, I kpim ata acica nu ukuk mi kpim wo ko. ²³Ikpeng yi, anyi mang, igya Ikpəm ushi anyi, ingyar ni ye ushop abi ukemtang bo anyi ta ilang, ²⁴luk go, "Eyi ye aji ye uwi Iyesu ni Inazereth, ikyar umbuk inya tsi ko" Uba nu uba tser nduk istep ro? Isong ingyar ni uni sem. Usi Igbi Ikpəm nu Ukyak." ²⁵Iyesu fab ushop abi yi luk go, "Sem umbur mang kam wur anyong ni ingyar wo!" ²⁶Usi abi na anyong ni ingyar yi, ndok mi ta iseu kam wur anyong igbi yi ye uko'o unu. ²⁷Angyar jijak anyi bam, abo te udap, abo beb akyu, "Ine sa aji ba gang akin? Agbiy akpim ashi ni ye ukuk? I mi luk ilang nu uku mang, usi abi wuk mi." ²⁸Uko'o ni Iyesu nyang nyi ka nyim ber

Ikwe ni Igalilee jijak.²⁹ Ikpeng ni abo ni wur ser igya Ikpam Ushi ba wo, abo ba igya ni Isimon ye Andrew, yak ye Ijem ye Ijon.³⁰ Anu, umbye ni Isimon na iseu ye ukyung nu ukpan, abo kan Iyesu.³¹ Iyesu ba kuk agbo nu umbye Isimon nyi yer, ukyung yi wur mi anyong, inyi yar tam uji na bo.³² Usurji ba gang, abo bung anyar ni ye ukyung, ye ushop abi ni bur bo ye ba ime ni Iyesu.³³ Anyar jijak ikwe utem anyi ba kyar usukpi ni Isimon ye Andrew.³⁴ Iyesu gbe wur anyar ni ye ukyung, ye ane ye shop abi anyong. Kam i kpir na anyar ye usi abi na bo luk ilang ko, aji abo song Iyi Iyesu yi.³⁵ I fui ikpeng nu ukpokyu kpam kpam, ikpeng ni umbuk ker ifeb mang wo; i wur isama ka umbuk ni icwukpa nyi ka kyip Ikpam.³⁶ Isimon ye anyar ni ye mi sem agber wo, yar gying mi.³⁷ Abo kam mi, abo kan mi go, "Anyar ikwitung mang si mi gying mu."³⁸ Iyesu luk go, "Ni nyi ka umbuk tsi, akwe na anung anyi, ni ka kpim agbiy anyi teng. Ine si i nya ni kwe mi ba anu wo."³⁹ I kar fer akwe Igalilee, kpim kar agya ni Ikpam ishi kam tar wur usi abi anyong na anyar.⁴⁰ Inyar ni ye amber ba ime nyi, i nung mi; i far akpeneng iseu ubar nyi luk go, "uwi na shon, u sa kpung tser mi."⁴¹ Imbok kuk Iyesu, I nda agbo nyi yak mi, luk go, "I yi shon na kpung tser mu, kam u muite no."⁴² Ikpeng yi mang amber yi kam. Anyong nyi muite.⁴³ Iyesu fab mi ham mang kam kan mi go inyi inya nyi.⁴⁴ I kan mi go, "Sa kan ingyar tsi uko'o nu kam ko. Nyi, ka kyok anyong no ime na anyar ishe Ikpam, kam ka na ishe nu deng Ikpam ata n ukuk Imusi ni kan wo."⁴⁵ Kam i ni wur anyi wo, i kar kan fer anyar ata ni Iyesu ni gbe mi wo, Iyesu sam kam iyab ni ira nwu ba ikwe tsi yak ko, i ka sem umbuk ucukpa nyi kam anyar mi ka kam mi anyi ser umbuk jijak.

2

¹Ikpeng ni I ser sem ba Ikapenaum wo, anyar wuk go i si uma nyi. ²Ikwi na anyar ba kyar ham mang, iyab ba lang usukpi nu una nwu ka anyi, kam Iyesu kan bo akon ni Ikpam. ³Anyar anyi, kung ingyar ayi ni kpu aki ye ugbo ba anyi, ⁴kam ani kam iyap na nwu usukpi ko wo, a tso itsong ni igya yi; za iwong itsong anyi, kam kwe uleg kpap ukpalang ni ingyar ukyung yi na anyi wo, kwe lo kyu ba umbuk ni Iyesu ni sem wo. ⁵Ni Iyesu ni nder udab alo bo umbuk agbiy ni Ikpam wo, i kan ingyar ni kpu aki ye ugbo wo go, "A'gbi, i kep awung namu umbuk abi no kam." ⁶Kam ni i sim akin wo, anyar ukong ni song ukuk ni Ikpam beb mi cwigo, ⁷"Aji kong, ikok nuwo luk akin? I luk nduk Izi ni Ikpam kam." Ayi kwi ni na a kep awung na ingyar abi nyi! Se Ikpam icwi nyi." ⁸Iyesu umbuk Usi ni Ikpam song inya ni anyar yi mi tang wo. I beb cwigo, "Aji kong umi tang ukyu agbiy nu udab ru?" ⁹Usong bek ayi fu? Ni una luk cwigo, "Ikep awung na mu abi no kiy, non ko ni ina luk cwigo nyi uyir kwe ukpalang no, kam nyang nyi?" ¹⁰Ni una song cwigo Igbi ni Inyar sem ye ilang nu ukuk utasu anu ni ina akep awung na ingyar abi nyi. I kan ingyar ni kpu agbo ye aki wo, ¹¹cwigo, "nyi uyir, mbek ikem no kam nyi ka uma no." ¹²Indeb nyi uyir kwe ikem nyi wur ayi bo anyi, nyang nyi uma nyi. Amung! kam ndeb izi ni Ikpam go "Eyi ker i nder ukyu na agbiy nu."¹³ I wur yak, ka anung ni ica utem, kam ikwi ni anyar ka kam mi anyi. I kpim bo agbiy, ¹⁴Kam ni i ni go kpan nyi wo, i nder Ilevi, igbi Alfeus sem unu ni itan ni anyar ku agando. "I zer mi go tur mi ineng." kam I nyi uyer kam tur mi ineng ri ikpeng yi. ¹⁵Kam ubwi ni Iyesu si mi ji uji igya ni Ilevi wo, anyar ni kuk agando ye anyar mi kong abi mi ji uji ye Iyesu, ye akyim itam ni Iyesu, aji anyar ni mi tur mi kar wo ikwi mang. ¹⁶Ni anyar ni song ukuk Ikpam ye anyar mi tur ukuk akak, ni nder go Iyesu mi ji uji ye anyar mi kong abi, ye anyar mi ku agando wo, abo beb akim-itam Iyesu go, "Aji kong Iyesu mi ji uji ye anyar ni mi kuk agando ye anyar mi kong abi?"¹⁷ Ni Iyesu ni wuk akin wo, i luk cwigo, "Anyar ni ye itsep na anyong ko sem gaga mi gying idokto ko, sa anyar ni song go bo ikyim mi gying idokto. I yi ba ikyi ni anyar ni mi tam atung ko mba, I ba ikyi ni anyar ni song go bo mi kong abi."¹⁸ Akyim itam ni Ijon ye anyar ni mi tur ukuk akak akak, mi si unu, kam anyar tsi ba beb mi cwigo, "Aji kong na Akyim itam ni Ijon ye Akyim itam ni anyar ni mi tur ukuk akak akak mi si unu kam Akyim itam no mi si unu ko wo?" ¹⁹Iyesu go, "Utang go ane mi tam umbuk ulam uwa ashi sa si unu ubwi ni ulam nu uwashi ker ye bo wo? Nu ulam uwashi ker ye bo wo, abo sa si unu ko, bo sa ji, amwa deng." ²⁰Kam wo, ibe sa aba ni ana kwe nyi ulam uwashi i me bo. Si ibe yi ni ana yar si unu bo. ²¹Inyar sa kwe itso nu utar ashi atsung umbuk nu utar atsu ko, asanko utar atsu yi sa se zuk i na ashi wo, kam i sa tikpa mang. ²²Inyar mi kwe atok ashi far kyu umuk ida atok nu ukpa atsu ko, asanko, atok yi sa beb ida nu ukpa yi. Inyar yi sa bung yim atok yi ye ida nu ukpa nyi. Sa sab nu una far atok ashi kyu umuk ida nu ukpa ashi teng²³ Ukyu utsi utem ayi, Iyesu ye akyim itam nyi kpan tsang usanna akyi, kam akyim itam nyi mi seb akyi na aji ²⁴kam anyar ni mi tur ukuk Ikpam akak akak beb cwigo, "Nder, aji kong u mi tam itam ukyu Utsi utem?"²⁵ Iyesu luk cwigo, "U ker wuk inya ni I David ye anyar nyi ni kong wo? Ni i ni gying ti uji, nu unyong ni kuk bo, ²⁶kam i ni nwu ka igya Ikpam ibe ni Abiata ni si Udeng ni Ishe Ikpam kam abo ka ji uji ni atsi ni Ikpam ni ingyar mi ji ko se anyar ishe ni Ikpam mang mi ji, kam ikwe uji yi na anyar nyi ji teng?"²⁷ Iyesu luk cwigo, "A'kong utsi utem na mbak ingyar, a'kong ingyar na mbak utsi utem ko." ²⁸Ni sem akin wo, Igbi ni Inyar si Idaadi ni sem ye ukuk kyar ukyu nu Utsi utem".

3

¹Yiyak, i nwu ka igya ni Ikpam Ushi, i ka kam ingyar ni shir agbo. ²Anyar tsi mi tsung nder go i sa kpung tser mi ukyu ni Utsi utem no, kam na aluk nduk izi nyi. ³Iyesu kan ingyar ni shir ugbo yi cwigo, "Nyi uyir ukemtang na anyar jijak anu." ⁴Kam i beb bo go, "Ukyu ni Utsi utem, sab nu kong atung no ko nu kong abi, nu gbe ingyar non ko nu u tsem Inyar?" Abo swiy cab. ⁵I sam nder bo ye ayi nu udab atso, yiyak i bab udab ata anyar yi ni tser udab wo, kam i kan ikok yi cwigo, "Nda ugbo no wur" i kuk nda, kam ugbo nyi yi nda, i tser sem ugbo nyi atsu. ⁶Anyar mi tur ukuk akak akak ye, nyi wur ikpe-kpeng yi ka kyar unu ye anyar ni izi bo Aherodians, ata ni ana kong kam abo na tsem Iyesu. ⁷Kam Iyesu ye Akyim itam nyi ka ma unu ukung utem, kam ikwi na anyar tur mi ka anyi, bo wur ser Ikwe ni Igalilee ye I Judea ⁸ye I Jerusalem, ye Idumea ye akwe ni si uzi ni I Jordan, ye ani ni si Ityre ye Isidon, na a wuk agbiy ni bek ayi ni Iyesu ni mi kong wo, a ba

ikwi mang ba kam mi.⁹Kam i kanj Akyim itam nyi go a ka gying awar lo mi, asanko, ikwi angyar futi itsep nyi.¹⁰Aji i mi kpung tser angyar ni sem a nyi wo, angyar ni ni ye ukyung aki aki, ba ye udab alo nyang na bo yak Iyesu ugbo.¹¹Ibebe usong ye ni angyar ni ye ushop abi na nder mi, ami kpo iseu ubar nyi mi ta uko'o go, "Uwi si Igbi ni Ikpəm".¹²Iyesu mi fab bo go, asa kanj wur na angyar a song mi ko.¹³I tso ka ideng, yir zer angyar ni i ni ishon, bo ba kam mi.¹⁴I kyak wur angyar ikur ka-afan (i zer bo go Afuk nyi) na bo na tam ye mi; kam ni i kyim bo kar kanj uko'o atung ni Ikpəm,¹⁵I na bo itsep ni bo na tar wur ajano anyong na angyar.¹⁶Angyar ni ikur ka-afan ni i kyak wur wo, izi bo su unu: Isimon ni i zer mi go Ipita wo,¹⁷Ijem igbi ni Izebedi, ye Ijon umba Ijem, iyi ni i ni zer mi go Iboanerge, kyok cwigo, a sa agbi nu uma'a,¹⁸ye Andrew, Ifilip, Ibatolomy, Imatthew, Itomas, Ijem igbi Alfaus, Itaddaes, Isimon ni Izelot¹⁹ye Ijudas Iskariot ni na ba a gyaji Iyesu wo.²⁰Kam i nyi uma, ikwi ba kyar yiyak ti ni ina ji uji.²¹Na amba nyi ni wuk akin wo, abo ba na agbuiy kwe nyi mi anyi, aji atang cwigo, "I si go ni fam go."²²Angyar ni song ukuk ni Ikpəm wo ser Ijerusalem ba luk cwigo, "I mi tam ye ajano." Go, "I ku itsep ime na ajano mi tar wur ushop abi."²³Iyesu zer bo ba luk ukeb go, "Isatan sa tar wur Isatan inang?"²⁴go, angyar ni ikwe ayi na kuk akyu ka'a, ikwe yi sa yi song ko.²⁵go, uma ni na k'aa ye akyu, uma yi sa yir song ko.²⁶Isatan na kpo akyu, i sa yir song ko, unu kyok cwigo i kwi nyi ba ki.²⁷Song cwigo, ingyar sa nwu ini zu afam ni ingyar ni ye itsep song ko, ni i ker i tem ingyar itsep yi ye uleg ta iseu iyi, kam i sa kam iyab kyor afam nyi.²⁸I mi kanj ru na anyi, abi na agbi angyar jijak, kyar ye ilang abi ni bo mi luk nduk izi nem, asa kep awung na bo,²⁹kam ingyar song ye ni na luk nduk Ushop Atung ni Ikpəm, a sa kep awung a na ingyar yi ko, aji I sem ye ugem na abi nu umuiki.³⁰Iyesu luk akin aji, abo go, "I ye ushop abi."g³¹Kam iya nyi ye amba nyi ba yer sem iseu, kyim ukyim go a zir mi ba.³²kam ikwi angyar sem fer mi, kam a kanj mi go, "Iya no ye amba no su utasu mi gying na nder mu."³³I kpir, kam beb bo go, "Asong ye si ayam, ye amba nem?"³⁴I sam, nder angyar ni sem fer mi wo, kam luk cwigo, "Nder, aneye ni ni sem fer mi nuwo sa aya nem ye amba nem!"³⁵Aji ayiyiro ni ra kwe agbiy ni Ikpəm a tam itam anyi, iyi su umba nem alam, ye umba nem akap, ye iya nem."

4

¹Iyesu mi kpim bo agbiy unu ukung utem kam angyar ham mang ba kyar mi anung, ikwi ni angyar yer unu uyang, Iyi nwuka sem umbuk awar .²I kpim bo agbiy ikwitung mang umbuk ukep cwigo,³"Uzak atong wuk, ida ni ibok ka ikong ni ka sur ikyu.⁴Awum ni ikyu atsi far ukegtang, anue ba kyor bo jok,⁵Awum tsi kpo umbuk na akyung, itsu anyi gbuiy ko wo, bo le wur ikpeng yi mang.⁶Ufam go na tso, bak bo, bo wom kpu mang aji ikob bo gbuiy ko.⁷Atsi kpo umbuk itasu, itasu yi dep tso tab bo, kam na bo, abo wumawum ko.⁸Awum tsi kpo umbuk itsu atungwo,bo wum-awum na bo mi dep wo, atsi wum ilung ikam ka-ikur, atsi akam-ata, atsi kwi ifan ayi.⁹Ikanj bo go "Ingyar ni na sem ye atong ni go wuk, iwuk."¹⁰Ubui ni Iyesu ni sem ucukpa nyi wo angyar ni ma mi anung ye akyim itam nyi ikur ka afan beb agbiy ikyi nu ukep yi.¹¹Iyesu kanj bo go, "uwi sa song atan ni Ikyung Udeng ni Ikpəm. Angyar ni isu abo asa luk ukep mang ye bo."¹²Bo sa nder ayi kam abo sa nder song ko, bo wuk atong, kam abo sa wuk mwe ko, kyir go abo sa yang udab bo, ni Ikpəm sa kep awung na bo iyi."¹³I beb bo go, uwi wuk song ilang ukeb nuwo ko? Usa kong inang song ukep na aneye?¹⁴Ingyar ni sur ikyu wo si iyi ni mi kanj ilang yi.¹⁵Ilang yi, atsi kpo ukeng utso ayi, kam Isatan ba zu kyor bo. Bo go na wuk ilang ni Ikpəm, Isatan ba kwe wur ilang yi udab bo ikpeng yi.¹⁶Awum ni kpo umbuk ni akyung ye, sa angyar ni wuk ilang yi kam kpir ye udab ute,¹⁷Bo ni lang ye ikob wo, bo kuk udab ite ushi aro mang, kam utson ni ka ba umbuk ni ilang yi wo, bo kuk song udab yak ko, akpo mang.¹⁸I ni ikor umbuk ni itasu ye, si ani mi wuk ilang yi.¹⁹ukeg nu utasu, ye ubang ni itso, ye ishon na afam nu utasu nwu ka tap ikon yi kam abo wum yak ko.²⁰Ani i ni kor umbuk itsu atung ye, wuk ilang yi ku mi, kam a wum awum yak ikam ka ikur(30), akam-ata(60), atsi yak ifan ayi(100).²¹Iyesu kanj bo go, "Ami zung iturkang kam kwe agbuiy kep any ko, a mi kwe fa nwu ita ukpalang ko, ami kwe lo umbuk ni igo na atar igya jijak.²²Agbiy atan ni ingyar na bi ni song lang, ye atan ni go bi ni ba sem ikpe teng, lang.²³Ingyar ni na sem ye atong ni go wuk, i wuk.²⁴Iyesu kanj ikwiyi go, "Uzak atong na a kanj ru, "Ifam nu uni kwe mbyang inya anyi na ingyar, si ri ifam yi ni ana kwe a mbyang anyi a na mu ser isem.²⁵Ingyar ni na kam, Ikpəm sa na mi ashi yak anyi. Kam uwi ni na kam ko wo, Ikpəm sa yir kwe nyi ine ushi nu u ye wo."²⁶I go, "Ikyung Udeng ni Ikpəm sem lok, ingyar ni si sur ikyu nyi itsu.²⁷kam i ka na ula ukyutang kam fui ikpeg nu ukpokyu kam suk go ikyu yi mwa kam dep kiy, Isong ata ni i ni mwa wo ko.²⁸Itsu yi kuk lo ikyu yi: i tam ubar le amwa, kam ye aya, ikwi nyi i ba wum awun ye agbonyi.²⁹kam awum yi na mweye kiy wo, i sa gbo mi far iseu kam a nya kwe mi, aji agyu yi mweye kam"³⁰I luk go, "Agbo, isa mbyang ikyung Udeng ni Ikpəm ye aji kim? Isa myang mi ye ukeb nu wo.³¹Sem luk isu na awum na akpiy ni ni zeng zeng mang ikpeng ni a kwe mi kor.³²kam i na deb i ser ukyi utem ni iye usu, kam anue mi ba tem abir bo anyi.³³I mi luk ye bo fu ukep ikwitung mang ata ni bo na wuk song.³⁴I mi gying tok ukeb aluk unu nyi ko. Kam I na sem icwi nyi, ye Akyim itam nyi, i mi sem fuk kanj te bo ineng na ukep ni i mi luk wo.³⁵Ukyu yi, ikpeng usurji wo, I kanj bo go na abo gbu ukung utem ka uzi.³⁶A nyi zuk ikwi yi na gbu uzi aji i ye bo si awar anyi ituk, zuk angyar aneye utso nu.³⁷Itsang atser mang kung amuy ba mi tem umbuk na awar yi, si ushi mang na awar yi a la kyu amuy.³⁸Iyesu si mi na ula ineng na awar nu utem yi; abo fui go, "Acica, udab tsuk mu ni i si go ni ikpu awar anu wo ko?"³⁹Ni i ni ndep nyi uyir wo, i na ilang nu ukuk ye amuy yi go, "Umbuk swiy cab." Ri ikpeng yi mang itsang yi mgbab kam umbuk swiy cab.⁴⁰I beb bo go "Ukyir asi go nang? Ulag ye udab alo?"⁴¹Asi kuk bo kam abo luk ye akyu go ine si ingyar dang mang ko, u nder go ukung ye itsang jijak wuk mi wo ko?

5

¹Abo gbu ka uzi utso ni Igerasenes²Ubwi yi ni Iyesu si mi wur umbuk awar wo, ikok ayi ye ushop abi wur umbuk na ami nyion angyar anyi ba kam ye Iyesu.³Ikok yi mi sem anyion anyi. Ingyar tsi kwi na kpap mi ye aleng ko.⁴Abo mi kpap mi

kam mi itse, ibe tsi ami kpab mi y itse ko aleng, i mi kuk itse yi fa jijak far sak iseu. Ingyar tsi ni lang ni na kuk mi lo umbuk ayi.⁵ Ukyutang agber ye utan agber Ikok yi mi kiy ta ilang anyion ye idengbgak, mi nya anyong nyi ye ikyung aje.⁶ I ni nder Iyesu ukeng ukpam wo, kam ilem imwa ba kep isu ubar nyi.⁷ I ta ilang gbong kan Iyesu go, "I yi ye uwi ye aji ni kyar ro, A'yesu, uwi si Igbi ni Ikpamgbak? Ukyu kyu go i mi nung mu, Izi ni Ikpam sa na mi utsom ko." ⁸ Aji Iyesu ikpeng yi mi luk ye ushop na abi yi go, "Wur anyong nyi uwi ushop na abi." ⁹ I beb mi go, "izi no sa ayi?" I kan mi go, "Izi nem si Ilejon, aji i si ikwi mang anyong ingyar yi". ¹⁰ I kur mi agbo ubui ikwitung mang go isa tar bo wur ko. ¹¹ Alu ikwitung mang si ikyi ni udeng mi ji uji. ¹² Usi abi ye nung Iyesu go, "Kyim ro ni nwuka anyong na alu neye." ¹³ I mgbab ushop abi yi abo wur anyong ni ikok yi ka nwu anyong na alu yi, kam abo lem imwa ba kyu ka unu ukung utem ka far kpu anyi. I kwi bo sa afan kyo- afan. ¹⁴ Angyar ni mi na alu yi uji wo lem imwa ba kan angyar udap ni ikwe agbiy ni ni kong. Angyar ikeitung mang wur ba na nder inya ni i kong wo. ¹⁵ Asi kuk bo ni a ba nder ikok yi ni ye ushop abi ni bur mi wo, i kong anyong nyi sab-sab mang sem ubar Iyesu. ¹⁶ Angyar ni ni nder agbiy yi ni kong ye ikok nu ushop abi ni bur mi wo, ye ata ni Iyesu ni kpung tser mi wo, ye ata na alu yi ni far kpu ukung wo, ¹⁷ abo nung Iyesu go i nyi zuk ikwe bo anyi. ¹⁸ Ni Iyesu go ni i nwu awar wo, ikok nu ushop abi ni bur mi wo nung mi ni i ye mi kar agber, ¹⁹ kam Iyesu bi kam kan mi go, "Nyi ka uma no ka kan angyar no atung ni Ikpam ni kong na mu, ye ayi ni imbok ni Ikpam ni kyok mu." ²⁰ Ikok yi ser isem ka uma nyi ka kan atung utem ni Ikpam ni kong na mi ikwe Idekapolis, kam angyar ni wuk uko'o yi wo nyi ibam. ²¹ Ikpeng ni Iyesu ni nwu awar gbu ka uzi wo, ikwi na angyar ba kyar fer mi unu ukung anyi. ²² Ijairus, ingyar kong ni igya Ikpam ushi ba far akpeneng ubar nyi. ²³ I nung mi sam nung yiyak go, "Igbi nem akap ushi si akpu mang, ba yak mi agbo mang kam nu ukwi kuk mi". ²⁴ Kam i ye mi nyi, ikwi ni angyar tur mi ka na a nder agbiy ni buk ayi ni Iyesu mi kong wo. ²⁵ Ukem na angyar ni ni ka wo, akab ayi ni ni wur ukab iyi ikur ka afan sa anyi. ²⁶ I tsom kar uyi ikwi-tung mi nduk anang i me na angyar akyi, ukung yi kam ko, i sam mi ser ihong. ²⁷ Ni i ni wuk uko'o Iyesu wo, ata ni i mi kpung tser angyar wo, i tan ba i sem nyi ukem na angyar ba yak ugbo ukyung utar ni Iyesu. ²⁸ Aji i kan anyong nyi go, "I na a yak ugbo umbuk nu utar nyi mang, itsep nyi sa kpung tser mi." ²⁹ Ni i ni yak mi agbo yi wo, ikpeng yi mang, ukap nyi mui kap. Kam i nder song anyong nyi go ukap yi mgbang kiy. ³⁰ Ikpeng yi mang Iyesu song go itsep wur mi anyong, i sam beb ikwi yi go, "Ayi yak mi ugbo ukyung utar nem?" ³¹ Akyim itam Iyesu beb Iyesu go, "U nder ikwi na angyar ta ro iferdeng kam u beb yak go, 'ayi yak mi ugbo?'" ³² Ama, Iyesu zak utong anyi ko, i sam gying umba yi ni i ni yak mi ugbo wo. ³³ Akap yi ni ikong agbiy yi wo song inya ni kong mi, asi kuk mi, i ba far akpeneng ubar ni Iyesu, cwi mi go, si iyi i yak mu ugbo yi. Kam, i kwe utsom nyi fak kan Iyesu. Iyesu ni wuk kam wo i luk go, ³⁴ "Agbiy, nyi i nya no, udap alo no anyong nem, na mu ugbe kam. Ka ukwi, ka tser umbuk nu ukung no nu." ³⁵ Ni Iyesu ker mi luk agbiy wo, angyar ser igya ni ingyar ikyi ni mi tam igya ni Ikpam ushi wo ba luk cwigo, "Igbi no na akab wo kpu kiy, sa na i cica nu utsom ni ba yak ko." ³⁶ Agbiy na abo mi luk wo, wup tsang utong ni Iyesu, i kan ingyar ikyi ni igya Ikpam ushi wo go, "Sa kyir asi ko, lo udab no anyong ni Ikpam mang." ³⁷ Kam i sam shon na angyar a tur bo i sem yak ko, i zir Ipita, Ijem, ye Ijon, umba ni Ijem mang na a tur bo ineng. ³⁸ Ni a ni ba yak uma ni ingyar ikyi ni igya Ikpam ushi wo, umbuk nduk ye akyi jijak. ³⁹ Ni i ni kyan akyi nwu igya anyi wo i kan bo go, "U nduk udab ye akyi go aji? Igbi yi kpu ko, i na su ula mang." ⁴⁰ Angyar yi kpo mi ikyon usa-sa, Iyesu tar bo wur isama, kam zir ida ni igbi akap yi ye iya nyi, ye akyim itam nyi ni i ba ye bo wo, nwu ka umbuk ni igbi yi na sem wo. ⁴¹ I kuk ugbo ni igbi akap yi kam luk go, "Talitha koum!" i neng nyi go, "Agbi, I go nyi uyer." ⁴² Ri ubui bui yi mang igbi yi ndeb nyi yar ka akyi (i ker uyi ikur ka afan mang). Angyar bur igba mang go. ⁴³ I fab angyar ham mang go asa kan agbiy nu kam ko. I kan bo go a na igbi yi uji ni i ji.

6

¹ Iyesu nyi anyi ka ikwe nyi, kam Akim-itam nyi tur mi ineng. ² Ukyu nu utsi utem ni ba wo, I kpim agbiy igya Ikpam ushi. Angyar ham mang wuk mi kam bam ta-gbo. Abo go, "I kam ukyunu ukpim nu wo aji?" Aji kyu umwe yi ni Iyesu ye mi?" Nder agbiy ni for ayi ni i ni kong ye agboni ni? ³ Unu si ikapenta, igbi Imeri ye umba nyi Ijem ye Ijoses, ye Ijudas, ye Isimon ko? Amba nyi akap sa anu ye ro ko? Iyesu na bo udab atso kwi anu ko. ⁴ Iyesu kan bo go, "Abo mi si ingyar uko'o ni Ikpam ikwe nyi ko. Aji a si unu ikwe ayi, I ye amba ye angyar nyi anyi." ⁵ I kong itam tsi utem anyi ko, kwi agbo ni ini kyuk angyar ukyung ushi aro ikyi, kam bo tser wo. ⁶ Ata na angyar yi ni ni kpir ko, na mi ibam ta agbo. Kam i kar fer akwe na anyi wo, mi kpim agbiy ni Ikpam. ⁷ Kam I zer ani ikur ka afan nyi, i kyim bo wur utasu afan afan, kam na bo ukuk ikyi nu ushop abeleng. ⁸ I kan bo go abo sa kwe ifam tsi kung ko, kwi iwu mang. Asa kung uji ko, a sa kung iba ko, ye anang umbuk ni ida ko. ⁹ I kan go bo fa kwi akpo, kam a far utar ayi mang. ¹⁰ I kan bo, "una nwu igya sem anyi, ji anyi, mwa anyi, ka yak ibe una go u nyi zuk umbuk yi. ¹¹ Ikwe ni na bi iku ru, u nyi zuk umbuk yi, kam kur wur ufuk na akyi ru far iseu ni i kyok ubar ni Ikpam cwigo, a ku ru ko. ¹² Abo wur ka kan uko'o ni Ikpam go angyar yang umbuk na abi bo. ¹³ Atar wur usi abi anyong na angyar ikwitung mang, kam fung angyar ni ye ukyung ye anyi nu ugbe ikyi kam kpung tser bo. ¹⁴ Nu uko'o ni Iyesu ba wur fer kam umbuk wo, Iherod udeng utem ba wuk ata ni angyar mi bam wo. Atsi cwigo, "Si Ijon ni na amuy Ikpam i kpu fui ba, aji abo nder afong itam ni Ikpam anyong nyi." ¹⁵ Atsi luk cwigo, "I si Ilija." kam, atsi go, "I wur ingyar ayi ukemtang na angyar uko'o ni Ikpam ni ikwi ye. ¹⁶ Ikpeng ni Iherod ni wuk agbiy nu wo i luk go, "Ijon ni i yi ni nya jang ikyi nyi wo ser fui ba." ¹⁷ Iyi udeng ye agbo nyi, i na ukuk go a kuk Ijon ta igya amui, aji i ku Iherodias uwa umba nyi Iflip kpo. ¹⁸ Aji anu Ijon kan Iherod go, "Asab nu ukwe uwa umba no kpo ko." ¹⁹ Agbi nu nduk Iherodias, uwa Iherod udab har i kar gying Ijon ni i tsem, kam i kam iyab ko, ²⁰ Ijon sem ni Iherod na a tsem mang, kam iyi Iherod mi kyir asi ni Ijon aji imi tam itam nyi gaga mang, ingyar ni mi kan mi ilang ni Ikpam. I kwe mi tan lo igya ni i mi wuk mi sab sab. ²¹ Ibe yi ba gang ukyu ni abo ni mba Iherod, i kong uji, ye umwa na angyar ikyi nyi, ye angyar nu ukuk nyi, ye angyar kong ni Igalilee.

²²Igbi Iherodias na akab ba nyak igyek na angyar ni i ni zer ba wo. Igyek yi ni i ni nyak wo, sab bo ken kam, Udeng Iherod, beb igbi akab yi go, "U shon go ini na mu aji?"²³Udeng ber ukuk kan igbi yi go, "Ko aji inya nu una beb mi, ko ina ka'a ikwe nem ufang gber, i sa na mu." ²⁴I wur isama ka beb iya nyi go, "agbo i beb idam aji kyim?" Iya nyi kan mi go, "ikyi ni Ijon ni mi na amuy Ikpam wo." ²⁵I kwe nwu ka kan ida nyi go, "I shon nu na mi agbonu, ikyi ni Ijon ni mi na amuy Ikpam wo umbuk ni ikpam ikpak." ²⁶Inya ni igbi yi ni beb wo, bek ayi ken kam, kam Udeng sa yang song yak ko, aji umbuk unu amui nyi ye angyar ni i ni zer ba umbuk nu uji ye umwa wo wuk mi ni i ni luk ugbiy yi wo. ²⁷Udeng kyim ikok asoja nyi ka nya ikyi Ijon igya amuy ba na mi. ²⁸I kung ikyi yi umbuk ni ikpam ikpak ba na igbi yi, igbi yi kwe ka na iya nyi. ²⁹Akyim itam ni Ijon ni wuk uko'o yi wo, bo ba kwe anyong nyi ka nyion. ³⁰Afuk Iyesu ba kyar kan Iyesu agbiyi ni, ani kong ibe ni a mi kar kan uko'o atung wo. ³¹I kan bo go, "U wur ba ikang ba tem i kuk." Aji anu a kam iyab na ji uji ko, angyar mi ba, mi wur mang akin mang. ³²Bo wur awar anyi ka umbuk ucukpa bo mang, ifang ukem. ³³Ni a go na a nyi wo, angyar tsi nder song kam. Abo kwe ukeng tsi mang ka sem anyi bang bo. ³⁴I go ni i ba wo ikwi na angyar kyar iseu kam. I nder imbok bo aji a mi teg kar sem lok atan ni lang ye ingyar ni na mui bo ayi anyong. Kam i yar mi kpim bo agbiyi ikwitung mang. ³⁵Ni a nder go ibe kpan kam wo, Akyim itam nyi kan mi go, "Unu su ulem mang, ifeb kep kam. ³⁶Ibe kpan kam, "Kan ikwi yi na abo nyang nyi udab akwe na, ka gying uji gya ji agbo bo." ³⁷Kam i kan bo go, "U na bo uji na abo ji." Abo beb me go, "ni ka gya uji-imbuk na afan afan kam na kwi bo?" ³⁸I beb bo, "Ayi ye uji-imbuk ukem ru?" A beb nder, a kan mi go, "Abi akyong, ye ikya afan." ³⁹I kan angyar yi jijak go abo sem iseu umbuk na alem. ⁴⁰Abo kyu sem aku aku, aku ni ifan, ye aku ni akam afan ka ikur. ⁴¹Ikwe abi uji imbuk yi akyong, ye akya afan yi kwe kyok tso ugbak, kyip Ikpam, kam kwe na Akpiyi nyi go a ka'a na angyar ye. Akuk ka na angyar anyi jijak. ⁴²A ji, ko ayi yiro zer. ⁴³A bung kyar agber ni far iseu wo me agbiyi ikur ka afan kyar ye agber ni ikya. ⁴⁴Angyar ni i ji uji yi si angyar afan kyo akyong (afak akab ye alemshi ko) ⁴⁵Ikpengyi mang, i kan akyim itam nyi go, bo nwu awar na a gbu uzi, ka ikwe Ibethsaida, go, i sa kyim ikwi angyar nu nyi kam, iyi sa ba. ⁴⁶Ani yi wo, itso ka ideng gbak ka kyip Ikpam anyi. ⁴⁷Usurji nyi awar su ukung ukem, kam, Iyesu ker icwi nyi isem anu. ⁴⁸Iyesu song go bo si nder utsom ye awar wo, aji istang zu ken kam. Anang anyi ni ikyeg, I nyi mi ka ikyi amuy, ba ni i ba kpan zuk akyim nyi. ⁴⁹Na abo ni nder mi ka ba ikyi amuy wo, abo ta ilang, tang go sa akpusu mi ba. ⁵⁰Asi kuk bo, ikpeng yi mang i kan bo go, "Ukuk udab, si i yi mang, u sa kyir asi ko!" ⁵¹I nwu tur bo awar anyi, itsang teng mgbang, abo bamti ukyu-ingyar Iyesu ni sem. ⁵²A ker i wuk song ugbiy ikyi nu uji imbuk yi, aji usong bo, ker ushi mang. ⁵³A ni gbu ka uzi Igennesaret wo, a wur tson awar bo. ⁵⁴Ni bo ni wur ba wo, angyar anyi nder song mang go si Iyesu iba. ⁵⁵A lem imwa ye uko'o nyi kar fer ikwe bo, yar kung angyar ukpalang ukyung mi gying mi kar ambuk na a wuk go i sa aba anyi. ⁵⁶Ko aji ni nwu i ikwe tang bo sa kyor angyar nu ukyung ba lo abam ugya, kam mi nung mi na mgbab angyar ukyung na yak mi agbo u akyung utar nyi mang. A ni na yak mi ugbo mi tser umbuk ukyung bo.

7

¹Angyar ni mi tur ukuk ni Ikpam akak akak ye Acica ser Ijerusalem ba kam Iyesu kam sem fer mi. ²Abo nder go akyim itam ni Iyesu tsi ji uji ye agbo abeleng ³(Angyar ni tur ukuk akak akak ye Uzung na Abraham mi ji uji ye agbo abeleng ko, se abo na mui ugbo te te, aji bo mi tur ukuk na angyar ukong ⁴Angyar tur ukuk ni Ikpam akak akak go ser ibam ugya ba uma, bo mi ji uji ko, bo sa mui anyong iyi kam bo sa ji uji. Ukuk tsi dab dab mang na abo mi tur; ye na a mi mui ayongo, atsong, afam ni inang, ye umbuk na mi nda utang anyi, bo na ji uji kam). ⁵Angyar ni mi tur ukuk ni ikpam akak akak ye acica, beb Iyesu go aji kong Akyim itam no mi tur ukuk na angyar ukong ko, ami ji uji agbo abeleng, ami kong ata na ada ni luk wo ko?" ⁶Kam i kan bo go Azaya luk song ikyi ru, uwi angyar ni tur ukuk akak akak I byek go, "Angyar ne wop mi ye unu mang, ama uda bo sem ukpam ye mi. ⁷Abo wop mi ubu mang, bo kwe ukuk na angyar kwe kpim sem lok go agbiyi akpim bo. ⁸U kwe ukuk ni Ikpam mgbap kam tso yir umbuk ukuk na angyar fu jijak" ⁹Iyesu luk ye bo go, "U bi ukuk ni Ikpam ye umwe kam nu kuk-lo ukuk ru! ¹⁰Imusi kan bo go, 'Usi ida ru, ye iya ru,' ye 'Ingyar ni na luk abi ko ajong ida nyi ye iya nyi, a sa tsem mi. ¹¹Uwi uluk go, 'Ingyar na luk ye ida nyi ko iya nyi, 'Umbak nu usa ku imem si 'Ikorban' unu kyok go sa a ni Ikpam (go 'Kwe na Ikpam') ¹²Una mi iyab ni kong inya tsi na ida nyi ye iya nyi yak ko. ¹³U kong ukuk ni Ikpam ba lang ye itsep, kam una ukuk ni ikwe ba sem ye itsep fu ata ni umi kpim wo. Ye agbiyi ikwitung mang ni umi kong." ¹⁴Izer ikwi yi iyak kam luk ye bo go, "Uzak mi atong jijak ru kam nu wuk song. ¹⁵Inya ni na nwuka anyong ingyar ni na ji ser utasu mi nduk mi ko, ama si inya ni na ser ikyim nyi wur ba-ni i ni luk ko kong, mi nduk ingyar. ¹⁶Ingyar ni ye atong ni wuk, i wuk. ¹⁷Ni Iyesu ni nyi zuk ikwi kam nwu ka igya, kam Akyim itam nyi beb mi agbiyi umuk ukeb ni iluk wo. ¹⁸I beb bo go "Uwi teng wuk song ko? Inya ni na nwuka anyong ingyar mi nduk mi ko, ¹⁹Aji inwu ka udab nyi ko, ama inwuka ikyim ba kpan kyu ka ukyak." Umuk ilang nu Iyesu luk unu kyok go uji jijak ite. ²⁰I go, "Si inya ni na ser anyong ingyar (agbiyi atang, ye ukong) wur ba su uyi mi nduk mi. ²¹Udab ingyar atang sem ye utang abi, utseng akukk, uzu ye ni una tsem ingyar ²²Utseng ni una kuk ye uwa ni ingyar ko ulam ni ingyar, ayi anwu, ni una sem ye udab abi, ubang, indar, ufeb, luk nduk ingyar, anyong andeb ye induk. ²³Agbiyi ni mi nduk angyar mi ser udabtang." ²⁴I nyi ka ikwe ni Ityre ye Isidon. Kam I nwu ka igya ayi, Ishon na angyar nder mi ko, ama i tan anyong nyi song ko. ²⁵Ikpeng yi mang akab ayi ni igbi nyi ye ushop abi, I wuk go Iyesu sa anyi i deb ibe ko, i ba kyu far akpeneng iseu ubar Iyesu. ²⁶Akab nu si itsu ni ineng Iyesu, itsu ni Isyro-fo-ni-cian. Inung mi ni itar ushop abi yi wur anyong igbi nyi akab. ²⁷Iyesu kan mi go, "Mgbab na agbiyi ni Israel tam ubar ji. Sa sem gaga ni ina kwe uji na alemshi ta na agbur ko. ²⁸Akab yi kpir go, "Anyi, Daadi, ko agbur mi shak agber ni mi far iseu wo, ji ri ji." ²⁹Iyesu kan mi go, "Uluk akin wo, ka inya no ushop abi yi wur anyong igbi no akab kam." ³⁰I ser sem ka uma ka kam igbi nyi na sem ukpalang, ushop abi yi wur nyi kam. ³¹Ni wur nyi ka ikwe ni Ityre, ikwe kpa tsang Isidon ka unu ukung utem ni Igalilee, kam itsoka utso ni Idekapolis. ³²Abo kung ingyar ni kwi atong kam i luk song ilang ko ye ba

nung go iyak mi ugbo ni itser.³³Iyesu kwe ikok yi ka ikang utso ayi, wur zuk ikwi yi, i fa mi afong atong, ikyu mi akyan i yak mi ugbo umyam.³⁴I kwe ayi nder tso Ikpəmbak, i nying 'fiab' kam luk go "Ephphattha," Unu i ci go, "Buk!"³⁵Atong nyi buk ikpeng yi mang, i luk ilang, itsep ni inya ni tsek mi umyam induk itsep yi kam wo i luk ilang sab-sab mang go.³⁶I kak bo go bo sa kan angyar ko, ama bo kan ser ihong.³⁷Abo bam, mi luk go, "I kong agbiy jijak gang anyi mang. Ikong angyar ni kwi atong wuk, angyar ni luk song ilang ko, yar luk ilang."

8

¹Ibe ayi isem anu, ikwi na angyar ba kyar bo lang ye uji na ji :Iyesu zer akim itam nyi, Ikan bo go ; ²Indir imbok ni ikwi nu aji abo kong kwi ikyu ita anu na bo ni ji inya tsi ko . ³Ina kan bo go anyi ka uma, bo a sa fem kpo usung ukeng. Ikwi tung mang ser ukeng ukpəm ba. ⁴Akimitam nyi luk go; Isa kam uji gang inang ni na kwi ikwi nu ulemtang anu?⁵I beb bo go, "Usem ye abi nu uji imbuk amang?" Abo go akong afañ . ⁶I kan ikwi yi go abo sem iseu .I kwe abyin nu uji imbuk akyong fañ yi kip Ikpəm kam beb kwe na akim itam nyi na ka na ikwi yi. ⁷Abo sem ye ikya ushi anyi teng. I kiyip ikpəm anyi teng kam na akyim itam nyi go abo ka na ikwi yi. Abo ji zer embar jiak. ⁸Abo kyor igber ni far iseu yak agbiy ineng se akyong - fañ. ⁹Ikwi na angyar yi yak angyar afañ kyo anyi. Ani ji kam, Iyesu kan bo go bo nyi uma go . ¹⁰Ikpeng yi mang i nwu ka umbuk awar ye akyim itam nyi ka ikwe ni Idalamanutha.¹¹Angyar ni tur ukuk akak akak wur ba ye mi te ate ye. A bo mi gying ikak a akyok ni ser ikpəm, na bo kyar nder mi. ¹²I nying udap atang kam luk go, " Aji kong ukep nu me gying ikak akyok? Anyi nyi i kan ru i sa kyok ru ikak tsi ko. ¹³I nyi zuk bo anyi, kam nwu awar yiyak gbu ka uzi. ¹⁴Na agbonu, akyim itam nyi kep awung na kwe uji umbuk kung . ¹⁵Kam I tar bo go utsep anyong ru ye anangfuk na angyar tur ukuk akak, ye Iherod . ¹⁶Akyim nyi tang ye akyu go, "Aji i lang ye uji imbuk wo?" ¹⁷Iyesu ni song udab bo wo, beb bo go, 'Aji kong u mi tang agbiy ikyi nu uji imbuk ni lang? Uker nung song? Uker wuk song ugbiy yi? Aji kong udab ru ker ifeb akin?'¹⁸U sem ye ayi kam uder ko ? U sem ye atong kam u wuk ko? Utang song ko? ¹⁹Ibe ni i beb uji imbuk akyong na ikwi afañ kyo akyong wo, ukyor igber agbiy amang? "Abo go Ikur ka-fañ". ²⁰Ni i ni beb uji imbuk akyong fañ na ikwi ni yak afañ kyo anyi kam ukyor igber agbiy amang? Abo go, "Akyong -fañ." ²¹I go, "Uker i wuk song?"²²Abo ba ikwe Ibethsaida. Abo kwe ingyar ni zok ayi ba nung mi go i yak mi agbo ni kpung tser mi. ²³Iyesu kwe ingyar ni zok ayi yi wur ka undok. I kyu mi akyang ayi kam i yak mi agbo ayi, kam beb mi go, "U nder inya tsi?"²⁴I mu i ayi ugbak kam go, "I nder angyar sem lok go ikyi mi ka aki . ²⁵Iyesu kwe agbo yak mi ayi nyi yak. Ingyar zok ayi yi go ni fong ayi, I nder umbuk wang mang go . ²⁶Iyesu kan mi go, i ka uma nyi go, "Sa nwu ikwetang ko."²⁷Iyesu ye akyim itam nyi si ka ikwe Isiserea Ifilippi.Ukeng tang Iyesu beb bo go, "Angyar go I yi sa ayi ." ²⁸Abo kam mi go, Ijon ni na Amuy Ikpəm wo, atsi go uwui si ukem angyar uko'o Ikpəm ni ikwi. ²⁹Iyesu beb bo go, "Uwi go i yi sa ayi?" Ipita luk go, "Uwi si Ingyar Ugbe, Igbi ni Ikpəm . ³⁰Iyesu tar bo go abo sa kan ingyar agbiy ikyi nyi ko. ³¹I yar kpim bo go, Igbi ni Ingyar sa nder utsom na agbiy ikwitung, angyar ukong, ye adeng ni ishe ikpəm ye acica sa bi mi, asa tsem mi imbar ikyu ita Isa fui wur. ³²Iyesu luk agbiy nu gbor gbor mang. Ipita kwe iyesu ye ka utso ayi kam mi yar fab mi go unu i luk aji kyunu ugbiy yi? ³³Iyesu sam nder akyim itam nyi ayi, kam fab Ipita go, "Nyi mi anung anu imwa dep! Aji utang no si ini Isatan! U lo udap no umbuk agbiy ni Ikpəm ko, u lo udab no umbuk agbiy na angyar ". ³⁴Iyesu zer kyar ikwi ye akyim itam nyi, kam I kan bo go. Ingyar na go ni tur mi ineng, i sa bi anyong nyi -a mgbab agbiy atang nyi, kwe ukyi umui tsang nyi a tur mi ineng ".³⁵Ingyar na go ni gbe uzi nyi, i sa yim uzi yi, ingyar na yim uzi nyi ikyi nem, ye uko'o ni Ikpəm, i sa gbe uzi nyi . ³⁶Sa mbak ingyar aji ni na kam itso nu utasu nu jijak kam yim uzi nyi? ³⁷Ingyar sa kwe aji ana Ikpəm ni yang uzi nyi anyi? . ³⁸Ingyar ni na kyir i yi ye akon nem iswi ukem na angyar ni lang ye udab alo se abi ukong kong nu wo, igbi ni ingyar sa kyir mi iswi ikpeng ni ina ba ye usur ni Ida nyi Ikpəm ye acinda ni te parpar.

9

¹Iyesu kan Akyim itam nyi go, "Anyi I mi kan ru go uwi atsi anu sa nder ukpu ko kam usa nder Uma ni Ikpəm sa ka ba ye itsep." ²Isem tang ni ikyu ikyong-yi, Iyesu kwe Ipita, ye Ijem, ye Ijon tso nyi ka ideng gbak, kam ka yak anyi anyong nyi yang ubar bo anyi. ³Atar nyi sam ser ute par-par, lañ futi atar jijak utasu anu.⁴Kam Ilaja ye Imusi ba wur tso anyi ba ta aka ye Iyesu. ⁵Ipita luk ye Iyesu cwigo, "Acica, sab ni ini sem anu wo, ni tem atan ata anu, ayi sa ano, ayi ani Imusi, ayi ani Ilaja. (Iluk aji i song ugbiy ni i na luk ko, aji asi kuk bo.)⁷Abong ser ugbak kyu ba kep tsek bo. Ilang ka wur ba umbuk abung anyi go, "Unu si Igbi nem ni I yi ni shon, uwuk mi." ⁸Ikpeng yi mang bo go na nder ingyar tsi lang anyi kam, si kwi Iyesu mang.⁹Abo ni ser ideng anyi si mi ikyu iba wo, I kan bo go bo sa kan ingyar tsi inya ni bo ni der wo ko, se ubwi ni Igbi ni Ingyar na fui wur anyion. ¹⁰Abo kwe ugbiy yi lo udab bo mang, kam mi luk ye akyu go, "Ineng nu ufui wur anyion nu sa aji non".¹¹Abo bep mi go, "Aji kong Acica ni mi kpim ukuk go Ilija sa ba ubar." ¹²Ikan bo go Ilija ba ubar ni iba ambya sab agbiy jijak. Kam aji kong abo byek go Igbi ni Ingyar sa nder utsom ikwi tung, bo sa kar mi, sa nder go i wur ingyar ko?¹³Kam I mi kan ru go Ilija ba kpa kam, abo kong inya na abo go kong ye mi ata ni Ilang ni Ikpəm ni luk lo iki nyi.¹⁴Ubwi na abo ba kam Akyim Itam Iyesu abo nder ikwi fer bo anyong, Angyar kpim ukuk ba mi te agbiy ye bo anyi. ¹⁵Ubwi ni abo nder Iyesu ni ba wo, ikwi na angyar yi bam kam bo lem imwa na ka kiyip mi. ¹⁶I beb Akyim itam nyi go, "Umi te aji yi bo?"¹⁷Ingyar ayi ukem bo kpir mi go, "Acica, iye igbi nem ba ime no, aji i ye ushop abi ayi ni sem anyong nyi, na mi i mi luk song ilang ko. ¹⁸Mi tem mi ta iseu, kam ufui mi wur mi unu, i mi gbo ingar sem gag mang. Kam i kan Akyim itam go atar wur usi yi, bo mbak ti." ¹⁹I kpir bo go, "U wi ukep ni lang ye ukpir, i sa sem ye ru gang inang zizi? I sa kuk udab ye ru gang inang? " U kwe igbi yi na mi ba anu."²⁰Abo kwe igbi yi ba na iyesu kam ubwi ni usi abi yi ni der Iyesu wo, item kwe igbi yi ta usung itsu, ufui wur mi unu. ²¹Iyesu beb ida nyi go ukyung nu yar kuk igbi nu lung? Ikan mi go, "Kyuk ushi nyi.

²²Mi kwe mi ta ula, ko amuy, mi ngang ni itsem mi kpa-kpa. Una kong song nu umbak, nder imbok ro kam mbak ro go."²³Iyesu kanj mi cwigo, "Una kpir inya tsi lang ni na ti ingyar ni ni kpir."²⁴Ubwi yi mang ida ni igbi yi ki wur go, "I kpir! Mbak udab ni kpir ser ihong".²⁵Iyesu nder ata ni ikwi angyar ni far ba bo anung wo, i fab usi abi yi, yi kam kanj mi go, "Wur nyi, uwi usi nu umber ye i ni ikwi atong, i luk ilang nu ukuk cwigo wur anyong nyi, i kwi kwi no kwi, sa nwu anyong nyi yak ko."²⁶Usi abi yi kong mi kiy ta ilang wur kam mgbab igbi yi. Igbi yi wur lok go ikpu kam aro. Angyar yar luk go, "I kpu kam."²⁷Kam Iyesu yir kwe igbi yi ugbo nyi uyir."²⁸Ubwi ni Iyesu ni nwu ba igya tang wo, Akyim itam nyi bep mi go, "Aji kong eyi tar wur song usi abi yi ko?"²⁹Iyesu kanj bo go, "Ukyunu a sa tar wur mang ko, se umbuk Ikpam akyip."³⁰Abo wur tsang anyi wo, akwe tsang ka Ikwe ni Igalilee. Aji Iyesu shonj ni ingyar asong umbuk na bo ka anyi ko, ³¹Iyesu mi kpim Akyim itam nyi go, "Bo sa kuk Igbi ni Ingvar na angyar na tsem. Bo sa tsem mi kam imbar ni ikyu ita isa fui yiyak." ³²Kam abo wuk song ugbiy ni Iyesu ni kanj bo wo ko, asi kuk bo ata na bo beb mi."³³Abo kwe ba Ikapernaum, kam ini isi igya i bep bo go, "Umi ta aji kyur ake yi ikpeng nu uba ukeng wo?"³⁴Abo wuk umber aji abo mi te tur ukeng ikyi ni ingvar ni fu jijak."³⁵Ikyu sem iseu kam izer ani ikur ka afan ba umbuk ayi, ikanj bo go, "Ingvar ni na shonj ni Ikpam nder mi fu jijak, ingvar yi sa kwe anyong nyi lok inyatsi ko, i sa sem ukpiy na angyar jijak."³⁶Ikwe igbi alemshi ye ba ukemtang bo. Kam ikuk igbi yi kung ime kam kanj bo go, ³⁷"Ingvar ni na ku igbi alemshi ukyu nu izi nem, iku si i yi, ingvar na ku i yi, iku i yi mang ko, iku kyar ye Ingvar ni ikyim mi wo."³⁸Ijon luk ye mi go, "Acica, eyi nder ingvar ayi tar wur usi abi izi no, kam ibi mi aji anu itur ro ineng ko."³⁹Iyesu luk go, "Usa bi mi ko, aji ingvar ni sa tam itam nu utem izi nem, isa ba luk abi ikyi nem ko."⁴⁰Ingvar ni na bi ni iluk abi ikyi ro sa ado. ⁴¹Ingvar ni na na mu iyongo na amuy nu umwa aji usa anem, isa yim ogbo nu ukop nyi ko."⁴²Ingvar ni na kong agbi alemishi ne ni kpir agbiy nem na kpo umbuk abi, sab ni ana kpab mi ikok isang kam kwe ta kyu ukung."⁴³Ugbo no na kong mu nu ukpo umuk abi, kor mi ta iseu, sab fu nu una uye ugbo ayi nwu uma ni Ikpam, ye nu ana ye agbo afan kam ka nwu ka ula ni mi nyim ko bubung."⁴⁴asengko bo mi kpu ko, ula nyi mi nyim ko teng."⁴⁵Na sa akiy no, na kong mu nu kpo umbuk na abi, kor mi ta iseu, aji sab nu uka uma Ikpam ye ukiy ayi, ye ni una ka ye akiy afan kam ka igya ula."⁴⁶Umbuk ni asengko bo mi kpu ko ye ula nyi mi nyim ko."⁴⁷Eyi no na kong mu nu ukpo umuk abi nwu wur mi, kam nu uka uma Ikpam ye iyi ayi, ye ni una ka igya nu ula ye ayi no afan."⁴⁸Umbuk yi itsak bo mi kpu ko, ula na anyi teng mi nyim ko."⁴⁹Ayi ro abo sa kyar nder mi ye ula."⁵⁰Umwa sab, kam umwa na yim unyang nyi kam, i sa kong inang nu unyang nyi sa nyang yak? Sem ye umwa anyong ru (u kong atung ye akyu) kam usem ukwi ye akyu.

10

¹Iyesu nyi zuk bo anyi ka ikwe ni Ijudea unu ukung ni Ijordan, ikwi ba kam mi anyi yiyak, ni ikpim bo ata ini mi kpim bo isem. ²Angyar tur ukuk akak ba na kyar nder mi, bo beb mi go, "Sab ni ingvar tar wur uwanyi no?"³Iyesu beb bo go, "Ukuk Imusi kyok go inang?"⁴Abo go, "Imusi na iyab ni ingvar na byek itida na uwanyi ni i nyi."⁵Imusi kanj ru akinj aji anu udab ru tser nduk kam. ⁶Kyuk itanyi Ikpam kong bo alam ye akab."⁷Umbuk ineng ugbiy nu wo, alam sa nyi zuk ida nyi ye Iya nyi, sa ye uwanyi sem ituk, ⁸na agbonu, anyong afan ser anyong ayi, bo sa afan yak ko, bo sa anyong ayi go. ⁹Inya ni Ikpam na bungkyar kam, ingvar sa kuk ka yak ko."¹⁰Igya tang akyim itam ni Iyesu beb mi ugbiy nu yiyak. ¹¹I kanj bo go ingvar na tar wur umwa nyi ka kpo ashi, ikuk utseng."¹²Ugbo ayi yi, akab ni na zuk ulam nyi, kam ka ban ashi ikuk utseng teng."¹³Angyar mi ye alemshi ba ni Iyesu kyuk bo agbo ikyi ana bo ukwi, kam Afuk nyi tar bo ser isem. ¹⁴Ni Iyesu ba song wo, ibi bo, i go, "Umgbab alemshi na ba ime nem, usa bi bo ko, uma ni Ikpam sa ana angyar ukyunu."¹⁵Anyi-nyi i mi kanj ru, ingvar na bi ku uma ni Ikpam lok alemshi, isa nwu fo anyi ko". ¹⁶"I kuk kyor alemshi kung ime nyi, kwe ugbo nu ukwi kyuk bo ikyi."¹⁷I go ni i nyi, ingvar ayi ba far akpeneng ubar nyi, beb mi go, "Acica Atung, i sa kong inang ni na kam uzi umuiki?"¹⁸Iyesu go, u zer mi atung go inang? Ikpam icwi nyi sa atung. ¹⁹Uwi song ukuk jijak, "Sa tsem ingvar ko, sa kuk utseng ko, sa zu uzu ko, sa nya isonj ko, sa ngir ingvar ko, na ida no ye iya no usur bo."²⁰Ikuk luk go, "Acica, agbiy nu jijak iyi na ikyi iseu kyuk ushi nem. ²¹Iyesu nder mi kam shonj mi. I go, "Inya ayi mang si, ka gyaji afam no jijak, kyor na angyar utsom, usa sem ye itso Ikpamgbak. Kam ba tur mi ineng". ²²Umuk ugbiy ni Iyesu l luk nuwo udab nduk ikok yi, inyi anyi ye imbok udab, aji i ye itso kenj kam."²³Iyesu nder nder, kam kanj Afuk nyi go, "Sa bek ayi kam ingvar ni ye itso ka nwu uma ni Ikpam. ²⁴Afuk nyi mung mung. Iyesu kanj bo go, "Uwi aro-agbi, unwu-nwu uma ni Ikpam sa bek ayi. ²⁵"Sa bek ayi ko ni iker-nya na nwu iwong ni iliki futi ata ni ingvar itso na nwu uma ni Ikpam."²⁶Ugbiy nu tser bo ikyi, a beb go, "Ayi sa kam ugbe?"²⁷Iyesu nder bo kam luk go, "Utso ni ingvar sa bek ayi, ubar ni Ikpam sem akinj ko, aji, agbi jijak sa tam ubar ni Ikpam."²⁸Ipita beb mi go, "Nder I yi mgbab zuk agbiy jijak, ba tur mu ineng."²⁹Iyesu kanj bo go, "Anyi-nyi ingvar ni nyi zuk igya, umba-alam, ko umba-akab, iya ko ida, itsu, ye itso ikyi nem ye uko'o atung nu, ³⁰ingvar yi sa kam agbo ni itam nyi ubui ifan-ayi (100) anu, utso ni; agya, amba-alam ye amba-akab, har ye agbiy, ye itsu, har ye utsom, ye ugbak agu uzi nu umuiki. ³¹Song go, angyar ikwitung mang ni sem ubar sa ba kwikwi, ani ikwi kwi wo sa ba sem anu ubar."³²Bo si ukeng si tso ka Ijurusalem, Iyesu ka ubar bo, Afuk nyi mung ugbiy yi, asi ba kuk angyar ni tur mi isem, Iyesu zer afuk nyi ka ikang utso ayi, kam kanj bo agbiy ni na kong ikyi nyi ubar anu. ³³Nder ni i si tso ka, Ijerusalem nu, abo sa kuk Igbi ni Ingvar na angyar Ishe Ikpam ye angyar byek ukuk. Bo sa kwe mi na angyar ni song Ikpam ko, na atsem. ³⁴Bo sa luk mi andar, kyu mi akyang, bur mi kam tsem mi. Isa fui wur anyion imbar ni ikyu ita."³⁵Ijem ye Ijon agbi Izebedi ba kam mi kanj mi go, "Acica, i shonj nu u kong ro inya ni imi shonj. ³⁶I beb bo go, "Sa aji nu ugo i kong na ru?"³⁷A kanj mi go, "I yi afan nu shonj ni iye mu sem ikyung no nu usur, ingvar ayi utso nu ugbo-utung, ingvar ayi utso nu ugbo-ukye no."³⁸Iyesu kanj bo go, "Usong inya ni umi beb wo ko, agbo ukwi ni una mwa ye iyongo nu utsom ni iyi na mwa wo, ukwi ni una ku ukyu amuy Ikpam nu utsom ni iyi na ku?"³⁹Bo kpir mi. Iyesu kanj bo go, "Usa mwa fo ye iyongo ni iyi ni mwa, usa ku fo amuy Ikpam ni iyi ni ku, ⁴⁰kam

ni na sem ugbo-tung nem, ye ugbo-ukye nem si itsep nem ko, sa ani ambya lo bo kam."⁴¹ Ikur na na ye, wuk ugbiy nu wo, bo bab udab ye Ijem ye umba nyi Ijon.⁴² Iyesu zir bo kam kanj bo go, adeng nu utasu mi kuk angyar bo ukpi, angyar atem umuk itam mi kyok itsep anyong angyar na ani sem ikyi bo.⁴³ Sa sem akin ye uwi ko. Ingyar ni na shonj ikyung utem isa wob amba nyi,⁴⁴ ingyar na shonj ni sem ubar, isa ser ukpi na angyar jijak.⁴⁵ Igbi ni ingyar ba na awob mi ko, iba ni iwob angyar, ni ku ukpu na angyar ikwi, akpu.⁴⁶ A ba yak Ijeriko, Afuk ni Iyesu ye ikwi tur mi ineng. Ibatimamus, igbi ni Itimaus. Ibatimamus yi zok ayi sem ukeng.⁴⁷ I ni wuk go si Iyesu ni wur Ikwe ni Inazarene mi kpantsang wo, ita ilang, luk go, "Ayesu, Igbi ni Idavid, nder imbok nem."⁴⁸ Ikwi na anyi fab mi go i swi cap. I ta ilang ser ihong go, "Igbi ni Idavid, nder imbok nem!"⁴⁹ Iyesu yir, kam kanj bo go bo zer mi. Bo kanj ingyar zok ayi yi go, "Kuk udab, nyi uyir. I si zer mu."⁵⁰ I nwu ugara nyi ta ka agu, ndeb nyi uyir ba ime ni Iyesu.⁵¹ Iyesu beb mi go, "Ugo i kong aji na mu?" Ingyar zok ayi luk go, "Acica, i shonj na nder ayi."⁵² Iyesu kanj mi go, "Nyi, ukpir, na anyi no kong tser mu kam." Ikpeng yi mang iyar nder ayi yiyak, kam itur Iyesu ineng ye mi nyi.

11

¹Ikpeng ni bo ba yak Ijerusalem wo abo ba si ikwe ni Ibethfage ye Ibethany, ma ideng ni Olives ²Iyesu kyim Akyim-itam nyi afañ I kanj bo go, "Uka ikwe ni ubar ru wo. U na nwu aro, u sa nder ikernya na abo ker itso mi, usonj mi ye ba." ³Ingyar na beb ru go, "Usi ye ikernya yi si ka aji? U kanj mi go, 'Idaadi shonj ni tam itam ye mi, I na kam isa ye ser isem ba lo anu'." ⁴Abo ka kam ikernya yi ni abo tsonj lo isama ukengtang, abo sonj mi. ⁵Angyar tsi yer ma ikernya yi, beb bo go, "Usi sonj ikernya yi si ka aji?" ⁶Abo kanj bo ugbiy ni iyesu ni kanj bo wo; kam angyar yi mgbab bo ye ikernya yi nyi. ⁷Akyim-itam ni Iyesu ye ikernya yi ba na Iyesu, abo kwe atar tar utang ni ikernya yi ni Iyesu tso anyi. ⁸Angyar tsi tar atar bo ukeng ni Iyesu na ba tsang anyi, atsi nwu imbyang ikyi atsi kor azan ni itok tar ukeng ni iyesu ba ka anyi. ⁹Angyar ni isem ye ani ubar ni iyesu mi ta ilang kyo ubung mi ndeb izi ni Iyesu go, "HOSANNA!" (ineng nyi go ndeb izi ni Ikpəm) Atung si ani ingyar ni ni ba izi ni Ikpəm gbak wo. ¹⁰Undeb ye udeng ni uba ni ikyung udeng ni Idaro Idavid! Undeb si ni Ikpəm ugbak agu!¹¹ Kam Iyesu nwu ka ikwe Ijarusalem kpanj ka igya Ikpəm utem, kam mui ayi fer umbuk jijak. Ni Ibe si mi kpanj wo, Iyesu ye Akyim-itam nyi wur ka Ibethany. ¹²Ukyu nu uwo abo ser Ibethany ba wo, kam unyong kuk mi. ¹³Iyesu yer nder iti mungur ayi ye amwa, i ka ni nder go awum sa anyi nonj, kam awum lang, aji ibe yi, si ibe nu umungur mi wum awum ko, ¹⁴Iyesu kanj umungur yi go, "Ingyar tsi sa ji awum anyong no yak ko." Akyim itam nyi wuk. ¹⁵Abo ni nwu ba Ijerusalem wo, Iyesu nwu ka igya Ikpəm utem ka bur sak angyar ni gaji agbiy ye ani ni gya agbiy atang. I kuk afam ni bo mi gyaji agbiy ye anang ayang, ye atagne na angyar ni gyaji alutsu anyi jijak tem sak. ¹⁶Iyesu mgbab ingyar tsi wur ye ifam tsi ni ana ka gyaji wo ko. ¹⁷Iyesu ni tso kam udab nyi wo, I kpim bo go, abyek lo iseu go, "Igya Ida nem si igya ni mi kyip Ikpəm ni akwe jijak ko? Kam uba kong igya yi ba ser igya ni angyar uzu. ¹⁸Adeng ni angyar Ishe Ikpəm ye ani ni mi kpim ukuk wuk ugbiy ni Iyesu luk wo, bo gyeng ukeng na bo tsem mi. Kam bo kyir mi asi, aji anu angyar jijak mung ata ni imi kpim agbiy nyi wo(sab bo kem). ¹⁹Usur ji go na ba wo, bo wur zuk ikwe yi. ²⁰Ukpokyu ni fañ wo bo si kpanj tsang, bo nder iti umungur yi wom ser amwa nyi ka yak ikob nyi. ²¹Ipita tangsong kam yer kanj Iyesu go, "Acica, nder! Umungur yi nu uni ta mi unu igyi wo wom kam." ²²Iyesu kanj bo go, "Sem ye ukpir izi ni Ikpəm, ²³Anyi imi ikañ ru, ingyar ni na kanj ideng nu wo go, 'Nyi anu ka kpo ku ukung utem agu', kam ina ye ukpir udab nyi, ubam ushi shi na lang, go ugbiy ni ini luk sa kam, uwo si inya ni Ikpəm na kong." ²⁴Ni sem akin wo, I kanj mu, agbiy jijak nu una nung Ikpəm, kpir ye udab no go usa kam, sa sem ano. ²⁵Una yir nu ukyip Ikpəm, kep awung na ingyar usong ye ni una ye bo udab, kam ni Idano Ikpəm gbak sa kep awung na mu umuk abi no teng. ²⁶Kam una bi ni kep awung na angyar ukar no, Idaadi Ikpəm sa kep awung na mu umuk abi no ko. ²⁷Iyesu ye Akyim-itam nyi ba Ijerusalem yiyak, ata ni Iyesu mi ka igya Ikpəm utem wo, adeng ni Anyar Ishe Ikpəm, ye angyar ni mi kpIm ukuk, ye angyar ukong ba ime nyi. ²⁸Bo beb go, "Ukuk nu u mi tam ye mi wo, ser aji? Ayi ina mu ukuk nu u mi kong agbiy neye wo?" ²⁹Iyesu kanj bo go, "I sa beb ru ugbiy ayi mang una kanj mi isa kanj ru umbuk ni i yi ni kam itsep ni mi kong agbiy nu anyi wo. ³⁰Amuy Ikpəm ni Ijon ser ime ni Ikpəm nonj ser ime na angyar? Ukanj mi." ³¹Abo luk ye akyu kam te agbiy ye akyu go, "Ina luk go ser ime ni Ikpəm, isa luk go, 'Aji kong ukpir agbiy nyi ko?' ³²Ina luk go i ser ime ni angyar,..." bo kyir asi ni angyar, aji angyar hammang kwe go Ijon si Ingyar Uko'o ni Ikpəm. ³³Abo kanj Iyesu go, "Eyi song umbuk na amuy Ikpəm Ijon ni wur anyi ko." Iyesu kanj bo go, "I yi sa kanj ru umbuk ni I yi mi kam itsep mi kong agbiy neye ko teng."

12

¹Iyesu yar kpim bo ukep. I go, "Ingyar ayi wo ibok na adumu, igwu fer mi, i tseng ikur (lok ikur ni itok) ukem ni ibok yi ni abo na kanj wur amuy na adumu yi. I mweye ate kam kwe ibok yi na angyar go atam anyi. Iba nyi ka ukuk. ²Ibe ba gang i kyim akpi nyi ka ime angyar ni tam ikong anyi ni a kung awum adumu atsi ba na mi. ³Akuk mi bur, tar mi nyi agbo atsang. ⁴I ba kyim ukpi ashi ka ibok anyi yiyak, abo bur tar mi, jang mi abang. Ta mi iswi, ⁵i ba kyim ukpiy ashi ka yiyak, iyi wo abo tsem mi. Angyar ikwi-tung mang ni bo bur ye ani bo tsem ikong anyi. ⁶Ba si ingyar ayi ni go kyim ka ibok anyi yiyak, si igbi ayi ni i shonj. Unu si ingyar ni kwi kwi ni ina kyim. I luk go, "Bo sa na igbi nem usur" ⁷Angyar-tam ibok luk go, "Unu si ingyar ni na ji ikponj, uba ni tsem mi, ni ibok yi asem ado?" ⁸Bo kuk mi tsem ta wur ikang anyi, ⁹I da ibok yi sa kong inang? I sa ba bur tar nduk angyar ni tam ibok yi kam i sa kwe ibok yi na ka angyar tsi. ¹⁰Uker-i zer ilang ni Ikpəm nu? Ikyung na angyar ni mweye igya ni kyak zuk sam ser ikyung nu utep ni igya. ¹¹"Unu ser i me ni Ikpəm, i tang go si inya na asi akuk ayi ro". ¹²A ngang na bo kuk Iyesu kam bo kyir asi ni ikwi yi, aji bo song go ukep yi Iyesu luk ikyi bo, bo mgbab mi kam nyi inya bo. ¹³Bo kyim angyar ni tur ukuk akak ka ba i me ni Iyesu na bo kuk mi umbuk na akonj nyi. Ibe ni bo ba

yak wo, bo go, ¹⁴"Acica, uwi mi kyok uka'a ukemtang na angyar ko. Umi kpim ukuk ni Ikpəm na anyi, itsi ni i na ta agando na Isiza?" ¹⁵Iyesu song ubang nu ukum ni bo ye mi, i beb bo go aji kong umi mbak nder mi? Una mi ba idenarius ayi na'a nder." ¹⁶Bo na mi idenarius ayi. I beb go, "Unu si ikyi ayiro umbuk anang nu?" Bo go, "Ini Isiza." ¹⁷Iyesu kanj bo go, "Una Isiza inya ni si ani Isiza, kam na Ikpəm inya ni si ini Ikpəm." Bo bam ukyu nyi." ¹⁸Angyar ni te-ate go ingyar mi kpu fui ko ba ime Iyesu. Bo beb mi go, ¹⁹Acica, "Imusi byek na ro go umba ni ingyar na kpu zuk uwanyi isem, igbi lang umba nyi sa kwe uwanyi kung ni mba agbi izi nu umba nyi." ²⁰Amba akyong-fan sem anyi, inu ukong wo kpo uwanyi kam mba agbi ko, i nwu kpu. ²¹Ukep nyi kwe akap yi kung, i ba kpu mba igbi ko teng. ²²Jijak bo, ingyar ayi amba igbi ye akap yi ko. Ikwi nyi, akap yi ba kpu teng. ²³Umbuk ni ufui na bo na fui jijak wo, akap yi sa sem uwa na ayi? Aji akyong-fan bo agber kpo mi uwa." ²⁴Iyesu kanj bo go, "U da jijak ru, aji usong ilang ye itsep ni Ikpəm ko." ²⁵Angyar ni na fui wur ukpu, ibanj ye uwa akpo lang anyi. Abo sa sem lok acinda ni Ikpəm." ²⁶Ina kying ka utso na angyar ni ni fui ukem na angyar ni ni ikpu, uker zer umbuk itida Imusi; ulem ni kuk ula, kam kwi ko wo, Ikpəm kanj mi go, "I yi si Ikpəm ni Abraham ye Ikpəm ni Isa'ac ye Ikpəm ni Ijakob?" ²⁷I si Ikpəm ni ikam ko, isi Ikpəm nu uzi. Usong inya yi ko." ²⁸Angyar ni kpim ukuk ayi ba wuk ucwi bo yi, i nder go Iyesu luk song kanj kam. I beb mi go, "Ukuk ni fu jijak su usong ye?" ²⁹Iyesu kanj mi go, "Ukuk ni fu jijak si, "U wuk, uwi Israel, Idaru Ikpəmgbak si Ikpəm ayi. ³⁰Usa shon Idaru Ikpəm ye udab ru jijak, ye uzi ru jijak, ye udab na agbi atang ru jijak, ye itsep ru jijak. ³¹Ukuk na afañ sem go, usa shon ingyar ukyi ru ata nu uni shon anyong ru. Ukuk ni futi aneye lang." ³²Ingyar kpim Ukuk yi luk go, "Acica Atung! Uluk anyi go Ikpəm sa ayi, Ikpəm tsi lang. ³³Nu una shon mi ye udab no, ye usong no, ye itsep no jijak, ye nu shon ingyar ukyi no ugbo na anyong no futi ni una na ishe ni Ikpəm. ³⁴Ibe ni Iyesu ni nder go, i luk ugbiy gaga, i kanj mi go, "Usem ukpəm ye uma ni Ikpəm ko." Uyi ni kpan wo, ingyar tsi kwi ni na beb mi ugbiy tsi yak ko. ³⁵Iyesu kpir ye mi igya ni Ikpəm utem ibe ni i mi kpim bo agbiy. I kanj angyar ni kpim ukuk ni Ikpəm, Ingyar Ugbe na si igbi ni Idavid. ³⁶Idavid ahong umbuk ni Usi Ute luk go, "Ikpəmgbak go sem ugbo utung nem, isa na mu nu tab angyar ukar no ye akyi." ³⁷Idavid ye agbonyi na zer mi Idaadi, aji kong Ingyar Ugbe sa sem Igbi ni Idavid. Ikwi ni angyar anyi kpir agbiy nyi yi ye udab ute. ³⁸Iyesu kanj bo go, "U nder anyong ru zizing ye angyar kpim ukuk, bo mi shon na far atar adang ye ukip ime na angyar ibam. ³⁹bo mi shon akyung asem na atem igya ni Ikpəm ye umbuk ni ikwi ni kyar umbuk uji ye umwa. ⁴⁰Bo mi kuk akab na akpu na itsep agya bo, ye Ikpəm udang ni bo mi kip na angyar nder. Utsom na angyar neye sa fu jijak." ⁴¹Iyesu ba sem ma umbuk ni bo mi ta anang igya Ikpəm, imi tsung nder ata ni bo mi ta anang umbuk akpati. Angyar itso ikwi mang ta anang atem. ⁴²Akab na akpu ayi ni sem utsom mang ba ta ani-ni nyi afañ, kwi ikobo ayi mang. ⁴³I zer Afuk nyi, kanj bo go, "Anyi i kanj ru, igbila nu utsom nu ta anang nyi fu bo jijak, ⁴⁴Aji, ikwi na aneye na anang umbuk anang utem ni bo sem ye mi, akab akpu nu, umbuk nu utsom nyi ta kyu anang nyi ni ini sem yemi agber ni i na kung anyong nyi."

13

¹Ubwi ni Iyesu ni wur igya ni ikpəm wo, Ingyar Ikyim-itam nyi ayi ba luk ye mi go, "Acica, u'nder ata ni akyung ye igya nu wo ni sem wo!" ²I kanj bo go, "Under igya utem nu ni? I kanj ru go ibe sa aba ikyung tsi sa yir anyong nu umba nyi ko, a'sa beb bo kyu iseu jijak." ³Ubwi ni isi idengbak ni Olives wo, ubar ni Igya ni Ikpəm, Akyim-itam nyi; Ipita, Ijem, Ijon, ye Andrew ba tanj beb mi ucwukpa bo mang. ⁴Kanj ro ibe na agbiy nu sa kong? Aji sa sem akak ni i na nder ubwi na agbiy neye na kong wo?" ⁵Iyesu kanj bo go umwi ayi sab sab ni ingyar tsi abang ru ko. ⁶Angyar ikwi mang sa ba izi nem, sa luk go, "Iyi si iyi", bo sa bang angyar ikwi mang ka ikang. ⁷Una wuk go a si kpo ume, ye uko'o nu ume si iba, usa kyir asi ko, agbiy ne ye sa kong, kam ikwi sa aker iba. ⁸Aji ikwe sa kpo ye ikwe, ikyung udeng sa kpo ye ikyung nu udeng. Izo sa kpo'o umuk ikwitung mang, unyong sa kuk, unu ker ita nu utsom mang. ⁹Umwu ayi sab sab aji bo sa shar ru ka ikpo, bo sa bur ru Igya ni Ikpəm. U'sa yer ubar na agomna ye adeng ikyi nem, unu sa na ru iyab nu kanj bo uko'o nem. ¹⁰A'sa tam ubar kanj uko'o atung nu fer akwe jijak. ¹¹Bo na kuk ru, kwe ru na ka angyar ukuk, usa tang inya ni una luk ko. Ikpeng yi inya ni una luk ubwi yi sa atso ru mang, aji si uwi sa luk ko, si Ushop ni Ikpəm sa luk. ¹²Amba sa kuk amba na na tsem, ida ye agbi sa kong ru ugboyi ye akyu. Agbi sa tso ada bo ikyi na bo tsem bo. ¹³Izi nem, angyar sa akar ru jijak, ingyar ni na kuk udab ka kwi ikyuk, ingyar yi sa kam ugbe. ¹⁴Una nder inya na atsi ni kuk iswi ni na nduk agbiy ni Ikpəm, yer umuk ni ina yer ko wo (u'zer ye umwē), uwi ni ikwe Ijudea kyir ka adeng. ¹⁵Una si itsong igya, sa kyu ba nwu igya nu ukwe inyatsi igya ko. ¹⁶Una si ikong kwi anyi sa ba nu ukwe utar no uma ko. ¹⁷Ubyak sa ne ye imbar, ye aya na agbi. ¹⁸Kyip Ikpəm go na sem ibe nu ukpanj ite ko. ¹⁹Aji utsom utem ni isa ker inder yar kyuk ibe nu utasu ni yar ba ka agbonu, kwe ka ibe ni ina bi nder. ²⁰Ikpəm na bi kuk ukyu yi mui ite, ingyar tsi sa gbe ko, Ikyi na angyar ni ini kyak, Ikpəm kuk ukyu yi iker. ²¹Ingyar na kanj ru go, "Nder ayi, Ingyar Ugbe yi su unu", "Nder i su ugu!" usa kpir ko. ²²Aji angyar ugbe ni ison, ye angyar uko'o ni ison sa wur kyok, bo sa kyok agbiy ikwi ikwi na abang ru kyar ka ye angyar nu ukyak. ²³Ukpi anyong ru sab sab, ikanj ru lo ibe ubar. ²⁴Isem ni ustom utem yi ibe yi usur sa ser efef, atar nu ukanj sa kyok ko, ²⁵A kyor sa far kyu iseu kyar ye etsip ni akpa Ikpəm sa atsuk. ²⁶Ubwi yi bo sa nder Igbi ni Ingyar sa kyu ba umuk abung, ye Itsep ni bek ayi ye usur. ²⁷Kam i sa kyim a cinda nyi na akar bunkyar angyar nyi ni i ni kyak wur ayab anyi nu utasu nu, ye ikwi na akpa Ikpəm. ²⁸Kpim inya anyon nu ukyi ni Ifik.Go i na yar sur amwa ashi aro wo,song go alem si anung mang; ²⁹Sem akinj wo una nder agbiy neyo na yar kong wo, uba ni Igbi ni Ikpəm teng sem anung mang, usukpi no ma. ³⁰Anyii i mi kanj ru go ukep nu sa kpanj nyi ko, kam agbiy neye sa akong. ³¹Umbuk ugbak ye umbuk iseu sa kpanj nyi, ikonj nem sa kpanj ko. ³²Kam nu ukyu yi, ye ikpeng yi, ni i sa ser ba, ingyar tsi song ko, ko acinda uma ni Ikpəm, ko ye Igbi, se Ida mang isong. ³³Usa na ula ko, nder zeng zeng, aji usong ibe yi ko. ³⁴Unu sem lok Ida ni uma go ni ka ukuk- i ka itam na akpiy nyi, ko ayiro ye itam ni ina tam jijak, kam ikanj ingyar ni ikpi uma go isa na ula ko. ³⁵Sem akinj wo usa na'a ula ko! Aji usong ibe ni Ida Uma na ser isem ba ko, sa sem

usurji non, ukyutang ukem non, alang na akpi, ko ikyek .³⁶ T'na ba asuk ru asab ni iba kam ru ula ko .³⁷ Inya ni i ni kan ru nu wo, i kan angyar jijak. U kpi bang.

14

¹Si ikyu ifan nu uyam ye ilu nu uji imbuk atser. Adeng ni Ishe Ikpam ye Angyar ni mi kpim ukuk mi tang ata ni ana kuk Iyesu tsem atan mang.² Kam abo go ni sem ukyu ni ilu ko, aji angyar sa kong utsom iyi.³ Ikpeng ni Iyesu ni sem Ibethany igya Isimon na amber wo, akab ayi ba ye atur na anyii ni tser ugya ham mang, si ikpeng ni bo si ji aji wo. I beb atur yi, kam kwe anyii yi far Iyesu ikyi.⁴ Angyar tsi anyi tso udab luk go, akab nu nduk anyii yi mang,⁵ izizi isa kwe anyii yi gyaji anang utung tung; ambak angyar utsom anyi. Bo fab mi anyi. Iyesu luk go umgbab mi, u mi na mi utsom go inang? Ikong mi agbiy atung mang.⁷ Uwi sem ye angyar utsom ituk ibe agber usa mbak bo, iyi sa ye ru sem ibe agber ko. I kong gang anyi, i fung mi bang ibe ni ana nyon mi.⁹ Anyi, imi kan ru, ko aji na ana kan uko'o ni Ikpam utasu anu, inya ni akab nu ni kong wo sa tansong mi ibe agber."¹⁰ Ijudas Iskariot, ayi ukem ni ikur ka-afan wo ka tur Adeng na angyar Ishe Ikpam, ni ikwe Iyesu gyaji na bo.¹¹ Adeng ni Ishe Ikpam ni wuk akin wo, udap nyang bo, kam bo muy unu go asa na mi anang. Iyi Ijudas yi mi gying iyab go ni ikwe Iyesu gaji na bo.¹² Ukyu ubar kakak ni ilu nu uyam, Afuk ni Iyesu beb mi go, "Isa kong umbuk aji kam nu u ka ji uji ni uyam anyi?"¹³ I kyim Afuk nyi afan go, "U nwu ka umatang, ingyar ayi kung atur na amuy sa kam ru, utur mi ineng."¹⁴ Ubeb ida uma yi go, "Icica beb go igya nu ukyuk sa aji, ni ina sem anyi ji uji nu uyam ye Akyim itam nyi."¹⁵ Isa kyok ru igya nu ugbak ni sem atung mang. Ukong umbuk anyi lo.¹⁶ Akyim-itam nyi ka umatang, aka nder umbuk yi, sem ata ni i ni luk. Bo kong uji ni uyam yi anyi.¹⁷ Usurji nyi, I ka ba ye ani ikur ka-afan ye.¹⁸ Na bo si ji uji, iluk go, "Na anyi, ingyar ayi ukem ru sa gyaji mi."¹⁹ Imbok kuk bo, ko ayiyi beb go, "Si iyi kyim?"²⁰ Iyesu kan bo go, "Ayi ukem ni ikur ka-afan, iyi ni si fa agbo kyar ye mi umbk ifam wo."²¹ Igbi ni Ingyar sa ka ata ni ilang ni Ikpam ni luk wo. Kam ubyak, sa a ni ingyar ni ni gyaji Igbi ni Ingyar wo! Sa sab fu izizi na abo na bi ni imba mi."²² Ikpeng na abo si mi ji uji wo, Iyesu kwe uji nu umbuk kyip Ikpam anyi, kam kuk tsab, kam kwe na bo go, "Ku, unu sa anyong nem."²³ I kwe iyongo, i deng Ikpam, kam kwe na bo mwa.²⁴ Ikan bo go, "Unu sa aying nem ni unu amui ni far na angyar ikwi."²⁵ Anyi i yi sa mwa amuy na awum ukyi nu yak ko, se ukyu ni ina mwa mi uma ni Ikpam."²⁶ Kam ni abo ni kyo ubung nu umbuk itida wo, abo tso ka Ideng ni Olives.²⁷ Iyesu kan bo go, "Uwi sa kyir sak jijak. Aji abo byek lo go, 'I sa bur ingyar ni mi nder atan, kam atan yi sa kyir sak."²⁸ I na fui anyion kam wo, isa ka bang ru Igalilee.²⁹ Ipita go, "Angyar jijak na kyir mu, i yi sa mgbab mu ko."³⁰ Iyesu kan mi go, "Anyi, i mi kan mu, ukyutang nu, ikpi na ta ilang ilung ifan uwi sa bi mi ilung ita."³¹ Ipita go, "Na sem ata ni iyi na kpu ye uwi, i yi sa bi mu ko." Kam jijak bo luk akin.³² Abo ba yak umbuk yi ni abo zer go, Igethsemane, Iyesu kan akyim itam nyi go, "Usem anu, ana ka kyip Ikpam ubar awo."³³ Ikwe Ipita, Ijem yak ye Ijon ka agber, kam udab yar mi tsom mi atang.³⁴ I kan bo go, "Udab bab mi anem atang sem lok go ana kpu." "Usem anu muy ayi kyip Ikpam."³⁵ Iyesu kuk ker ka dong, kam nwu kpo iseu. I nung Ikpam go, Ikpam na kpir izizi, nu ubyak nu ba kpan tsang.³⁶ I go, "Abba, (Ada) inyatsi mi ti uwi ko. Kwe nyi ubyak nu ubar nem, kam sa kong inya ni iyi ni shon ko, kong inya nu uwi ni ishon."³⁷ I ser ba kam bo asi na ula, ibeb Ipita go, "Simon, usi ina, ni ni kan mu go usa na ko wo? Usa kyip Ikpam yak utepk pang ayi mang ko?"³⁸ Una bi ni kyip Ikpam, usa kpo kyu umbuk nu umbak nder. U go nu kong inya ni i ni luk kam umong anyong ru lang ye itsep"³⁹ I nyi ka kyip Ikpam ukyu yi yiyak.⁴⁰ I ka ba yiyak, ba kam bo, a ker mi ina, aji ayi bo lab zuk ye ula. Abo song inya ni abo na luk ye mi ko.⁴¹ Iba nu ubwi ita nyi, "Uker mi ina ula tem ikuk ru? Kwi kam! Ibe ba gang, ana kwe Igbi ni Ingyar gyaji na angyar ni kong abi."⁴² U nyi uyer ni nyi. Nder, ingyar yi ni gyaji mi wo sa a nung kam."⁴³ Ikpeng ni I ker mi iluk agbiy wo Ijudas, ayi ukem ni ikur ka-afan ba kyok ye angyar ikwitung mang, abo kung anjang, akpang, ate-ukyi na angyar kong, ye acica, ye adeng ni Ishe Ikpam ni kyim bo.⁴⁴ Ingyar ni ni gyaji mi kyok bo go, "Si ine i na kyip mi ye ufib wo si yi. U kuk mi ye nyi."⁴⁵ Ibe ni Ijudas ka ba wo, ika gaga i me Iyesu, kam zir mi "Acica" kam, fib mi ye unu.⁴⁶ Kam abo kuk mi ye nyang nyi.⁴⁷ Ayi ukemtang bo nwu amang akyam nyi kor utong ukpiy nu udeng ni Ishe Ikpam .⁴⁸ Iyesu luk ye bo go, "Uni wur ba ye amang, ye akyi, ni ukuk iyi, i si ingyar uzi?"⁴⁹ Ibe ni i yi ni sem ye uwi, ka kpim agbiy igya Ikplem utem, uwi kuk i yi ko, unu ukong ni ilang ni Ikpam ba kpan nyi."⁵⁰ Angyar ni sem ye Iyesu wo kyir zuk mi icwinyi.⁵¹ Ikok ayi kep utar mang tur Iyesu ineng. Na bo kuk mi wo,⁵² Ikok yi ta mgbab utar nyi kam kyir nyi ineng ijim.⁵³ Abo kwe Iyesu ka ime ni Udeng ni Ishe Ikpam. Abbo kyar mi anyong, ye angyar ukong, ye acica.⁵⁴ Ipita tur mi ineng ka yak ibam nu uma nu udeng ni Ishe Ikpam, ika sem ukem na angyar ni mi kpi umbuk, ikpeng yi a si mi gbir ula.⁵⁵ Adeng ni angyar Ishe Ikpam ye Ajew mi beb angyar ugbiy ikyi Iyesu, kam na bo tsem mi, kam abo kam ingyar tsi ko.⁵⁶ Angyar ikwi tung mang luk abi ikyi nyi kam agbiy bo yi kpir ye akyu ko.⁵⁷ Atsi nyi uyer nya ison mang lo Iyesu, bo go,⁵⁸ "Eyi wuk mi Iluk go, i yi sa beb igya Ikpam nuwo na bo ni kong ye agbo, imbar ni ikyu ita, isa mwey ashi ye agbo ko."⁵⁹ Kam ugbiy na abo ni luk jijak, kpir ye akyu ko.⁶⁰ Udeng ni Ishe Ikpam ndep nyi uyer ukem bo, kam beb Iyesu go, "Uwi lang ye ugbiy aluk umbuk nu ugbiy na angyar neye ni luk wo?"⁶¹ Iyesu wuk umber, i kan bo ugbiy tsi ko. Udeng ni Ishe Ikem beb yiyak go, "Uwi si Ingyar Ugbe yi, Igbi ni Ikpam?"⁶² Iyesu go, "Si I yi, kam usa nder Igbi ni Ingyar, isa sem ugbo utung ni itsep, isa ba ye abung akpa ni Ikpam."⁶³ Udeng ni Ishe Ikpam kuk utar nyi anyong ndep se kam beb go, "Iker mi beb mi ugbiy?"⁶⁴ Uwuk ison ni i ni nya, uwi go inang? Abo jijak kpir ye akyu go i kwi ne ina kpu kam.⁶⁵ Atsi kyu mi akyang ikabar. Bo kwe inya kep mi ayi, atsi bur mi kam go, "Kan nang! ayi ibur mu?"⁶⁶ Angyar itam kwe mi nyi ka ibur.⁶⁷ Ni Ipita ba sem ma ibam ni ikpo aluk wo, igbi akap ayi, ukpiy nu udeng ni Ishe Ikpam ba kam Ipita,⁶⁸ si mi gbir ula, nder mi, i tsung mi kam luk go, "Si uwi ni iyi ni nder mu ye Iyesu ni Inazarene wo ko?"⁶⁹ Ibi go, "I yi song inya nu u mi luk agbiy ikyi nyi wo ko." Ni Ipita ni wur nyi ibam ni ikpo anyi aro wo, Ikpi ilang.⁷⁰ Igbi akab yi ka nder mi yiyak, i luk ye angyar ni sem anyi go, "Ikok nu su ukem bo." Kam ibi yiyak. Kuk sem dong, angyar ni sem anyi wo go, " Apita, anyi uwi si ukem na angyar ni mi tur ikok nu ineng, aji uwi si ingyar ni Ikwe

Igalilee."⁷¹Kam Ipita ber ukuk go, "I yi song ingyar yi nu umi luk nu wo ko." ⁷² Ikpeng yi mang Ikpi ulam yi ta ilang ni ibwi ifan. Ipita tang song ilang ni Iyesu ni kan mi wo, go, "Ubwi ni ikpi na ta ilang ibwi ifan, uwi sa bi i yi ibwi ita." Anyong swi Ipita, i yar ikyi seng imbok.

15

¹Ikpeng ni ikyek wo, Adeng ni Ishe Ikpam ba kam Angyar ukong, ye Angyar Ikpim Ukuk, abo ba kam ye akansil na Ajews, abo kpab Iyesu kung ye nyi ka na Ipilate ²Ipilate bep mi cwigo, "Uwi si udeng na Ajew yi? I luk go " U luk kam." ³Adeng Ishe ni Ikpam mbyang agbiy ikwi ikwi lo Iyesu ikyi. ⁴Ipilate bep mi yiyak cwigo, "Usa luk ilang ikyi nu ugbiy nu ko? Nder ison na bo ni mbyang lo mu nu ikyi." ⁵Iyesu kpir Iplate ilang yak ko. Ipilate nyi ibam. ⁶Ibe ni ilu Ipilate mi nwu wur ingyar ayi igya amui na bo ni shon. ⁷Igya amui anyi si ingyar ni ni deng Utsom ta ikwe, ye ani mi tsem angyar jijak si igya amui yi ye umba yi na zer mi ci go Ibarabbas. ⁸Ikwi na angyar yi ba ime ni Ipilate ba kan mi cwigo kong atani umi kong kpan isem wo. ⁹Ipilate bep bo cwigo, "Ina ru Udeng na Ajew ko?" ¹⁰Ipilate song cwigo si umbuk nu ufep na Adeng Ishe ni Ikpam, kwe iyesu na mi. ¹¹Ikpeng yi Adeng Ishe Ikpam tsu ikwi na angyar yi na bo luk go akwe wur si Ibarabas na bo izizi. ¹²Ipilate bep bo yiyak go, " Kam ikong inang ye Udeng na Ijew yi?" ¹³Abo ta alang go, "Kwe mi kam mi umbuk ukyi ni imwi tsang ikang." ¹⁴Ipilate bep bo go, " I kong da aji?" Bo ta ilang ser ihong go, "Kam mi umbuk nu ukyi ni mui tsang ikang" ¹⁵Ipilate gying go ni kong sab ikwi yi kam nwu wur Ibarabas na bo, kam ibur Iyesu kam kwe mi na bo na kam umbuk nu ukyi ni mwui tsang ikang. ¹⁶Asoja yi kwe mi ka igya utem (na asoja) kam zer kyar akyu jijak. ¹⁷Bo kwe ugara atung aro na adeng kwe far mi kam bo tsep izur ni itab ni itasu kwe fa mi kyu ikyi. ¹⁸Bo mi yar kyip mi kam mi bwi mi ake go, "Uwi su Udeng na Ajew!" ¹⁹Bo kwe ukyi bur mi anyi, kyu mi akyank ikabar, kam far akpeneng ubar nyi na cwigo ami wob mi. ²⁰Ikpeng ni bo ta mi iswi wo, bo nwu kwe nyi ugara yi, kam bo kwe utar nyi far mi. Abo kwe mi ka na aka kam ukyi. ²¹Bo kam ingyar ayi ukeng ni i si mi kpan tsang, kam akuk itsep ni mbak Iyesu, Izi nyi go Isimon ni ikwe Isyrene (Ida Alexander ye Irufus). ²²Asoja yi kwe Iyesu ba umbuk ni bo zer cwigo Igolgha, (ni bo sam zer mi go, "Umbuk na Afem ni ikyi angyar)" ²³Bo tser atok ye aki ni swiy anyong akyim (myrrh) na mi kam ibi cwigo isa mwa ko. ²⁴Bo kwe mi kam ukyi ni mui-tsang ikang kam asoja yi tab ali na song ayi sa kwe itso song ye non. ²⁵Ikpeng yi si anang akyong-nyi na ala kab ni bo kam mi ukyi ni mui tsang ikang. ²⁶Umuk ukyi yi Ikyi nyi bo byek inya kwe ma anyi go, "Udeng na Ajew." ²⁷Abo kam mi kyar ye angyar uzu afa, ayi ugbo utung nyi, ayi ugbo ukye nyi. ²⁸Bo kam mi kyar ye angyar uzu yi (ni ilang ni Ikpam asem anyi) ²⁹Angyar ni kpatsang anyi luk mi andar kam tsuk ikyi bo go, "Kang mu anyi! Uwi ni go usa bur bep igya Ikpam nu utem wo, kam ser mwe mi imbar ni ikyu ita mang wo ko?" ³⁰Gbe ilam no wur umbuk nu ukyi ni umui tsang ikang nuwo! ³¹Ru ugboyi adeng ni Ishe, ye acica mi luk andar teng, mi luk go, "I gbe angyar tsi, kam imbakti ni gbe ilam nyi. ³²Uwi Ingyar Ugbe, Udeng ni Isreal kyu ba umbuk nu ukyi ni umuitsang ikang nu wo, kam ina nder isa kpir ye mu." Angyar ni ani kam bo ye mi luk ru ugboyi ye mi. ³³Ikpeng ni anang ikur ka afa, ka anang ata, ifep kep tsek umbuk jijak. ³⁴Ubwi ni anang ikur ka afa wo, iyesu ki ta ilang go, "ELOI ELOI LAMA SABACHTHANI?" ineng nyi go, "Akpam, Akpam, aji kong usam utang kuk mi?". ³⁵Angyar ni yir ma ye mi wo "Wuk ilang nyi go unu i mi zer Ilijah." ³⁶Ingyar ayi lem imwa ka kwe usosu na akpab umbuk ukyi fakyu umbuk na atok, kam kwe na mi go imwa, kam ni nder cwigo Ilijah sa ba kwe mi kyu iseu non. ³⁷Iyesu ki ta ilang, kam nwu kpu. ³⁸Utar ni igya Ikpam se ka afa, yar ugbak ku ka se iseu. ³⁹Ingyar ikyi na akpa ni sem ma ye Iyesu wo ni nder go Iyesu ni kpu kam wo, iluk go, "Anyi Ikok nu si Igbi ni Ikpam. ⁴⁰Akab tsi yer umbuk ukpam mang mi nder ba, ukem bo anyi si Imeri Imagdalone, (Imeri iya ni Ijem ni alemshi ye Ijoses) ye Isolome. ⁴¹Ikpeng ni I si Igalilee wo, bo mi tam mi itam, akab tsi tur mi ineng ba Ijerusalem. ⁴²Ubwi nu usurji nyi wo, su ukyu ni bung ilam ye afam bang usti utem. ⁴³Ijosef na Arimathea, ba anyi, i si angyar nu usur umbuk akansil Ijerusalem, I mi bang uma ni Ikpam. I kwe asi lo ka ikang, kam i ka ime ni Ipilate ka bep ku anyong ni Iyesu ni kwe nyon. ⁴⁴Ipilate suk ni i ni wuk cwigo Iyesu kpu ki, izir ikyi na asoja bep mi go Iyesu kpu kam non?" ⁴⁵Ikpeng ni Ipilate ni wuk unu ikyi na akpa yi go Iyesu kpu ki wo, ikwe ikam nyi na Ijosef. ⁴⁶Ijosef gya ugbo utar ute lo. I kwe mi kyu iseu umuk ukyi ni umwui tsang ikang, kwe mi mbek ye utar yi, kam kwe mi fa kyu anyon ni i yi Ijosef ni kwe umbuk ufang. Kam indok ikyung kep tsek anyon yi. ⁴⁷Imeri Imagdalen ye Imeri iya Ijoses nder umbuk na anyon Iyesu yi.

16 ¹Ibe ni Utsi Utem ni kpan, Imeri Imagdalini ye Imeri iya Ijem ye Isalomi kung atolari ba na akep anyong Iyesu. ²Abo wur kpam-kpam ukyu nu ubar ni ukem ka anyon ikpeng nu usur ni tso pa wo. ³Abo luk ye akyu go, "Ayiro sa ndok nyi ikyung unu ni anyon yi?" ⁴A go na amui ayi nder, a ndok nyi ikyung utem yi kam. ⁵Abo nwu ka anyon anyi, abo sam nder ingyar far utar ute sem utso nu ugbo utung bo. ⁶Ingyar yi go, "Usa kyr asi ko. Umi gying Iyesu, ni Inazereth, na bo ni kam mi ukyi wo. I fui kam! I lang anu. Nder umbuk na abo ni jion mi anyi. ⁷Uka kan akpiy nyi ye Ipita go, i si ka ubar ru, ni ka ikwe Igalilee, usa nder mi anyi ata ni ini kan ru wo." ⁸Bo wur anyon yi ye imwa, anyong nyi nyak bo mang, ye unu ma bo bar ye ugbiy nu. Abo luk ilang ye ingyar tsi ko, aji asi kuk bo yak anyi. ⁹Ukyu nu ubar nu ukem ubwi ni i ni fui kam wo, itam ubar kung anyong nyi ka kyok Imeri Imagdalone, akab ni i ni tar wur ajano akyong-fan anyong nyi wo. ¹⁰I ka kan afuk nyi ikpeng ni bo si mi kyi, nduk udab. ¹¹Abo wuk go, i sa a wum, Imeri nder mi, kam abo kpir ko. ¹²Isem nyi, i kyok anyong nyi ukyu tsi mang yak na angyar afa na abo si nwu ka ikwe tang. ¹³Abo ka kan afuk nyi na ye, kam bo kpir ra ko. ¹⁴I kwi nyi, Iyesu ba kyok anyong nyi ye ani ikur ka-ayi, ikpeng ni abo si ji uji, kam i fab bo anyi, ata ni abo lang ye ukpir, ye udab atser, na abo kpir ko ye angyar ni ni nder mi go, i fui anyon kam wo. ¹⁵Iyesu kan bo, "U ka ko aji-ji utasu anu umbuk na angyar ni sem anyi, ka kan uko'o atung na angyar jijak. ¹⁶Ikpam sa gbe angyar ni na kpir, kam mgab ru nu na mi amuy Ikpam. Ingyar ni na kpir ko Ikpam sa ndok ingyar yi ka ula." ¹⁷Agbiy neye sa tur angyar ni na kpir; izi nem bo sa

tar wu ajano. Bo sa luk unu ikwe ashi. ¹⁸Bo sa kuk awu ye agbo, bo na mwa usa abi, inya tsi sa kong bo ko. Bo sa kyuk angyar ukyung agbo anyong, a sa tser. ¹⁹Iyesu ni luk kam agbiy neye wo, a kwe mi tso ka Ikpəmgbak, ka sem ugbo utung ni Ikpəm. ²⁰Akyim itam Iyesu, nyi ka luk agbiy Ikpəm fer umbuk jijak, Idaadi tam ye bo ibe agber, ye agbiy ni i ni iluk wo kong ka ru ugboyi ye bo agber.

Iluk

1

¹Angyar ikwitung mang ngang kiy na byek agbiy ni ni kong ukemtang ro, ²ata na akwe na ro kyuk itanyi, iyi nder agbiy neye ye ayi ro, iyi su ukpiy nu uko'o ni Iyesu nu. ³I yi ahong ye agbo nem gying nder ineng na agbiy neye kyuk ita nyi, kam sab lok go na abyek bo akak akak a na uwi Itheophilus Ingyar kong. ⁴Unu sem akin nu u song anyi na agbiy neye na ani kpim ru. ⁵Ibe ni Herod Udeng ni Ijudea, ingyari ni Ishe Ikpəm ayi izi nyi go Izakariya I ser itsu ni Abija. Uwa nyi si Igbi Eron, izi nyi Elizabeth. ⁶Jijak bo ye usem ni gaga ubar ni Ikpəm, umbuk ukuk awuk ni Ikpəm. ⁷Kam abo lang ye igbi, aji Elizabeth sem ikper mang, jijak bo abo sam ukying kam ibe nu. ⁸Ibe ba ni Izakariya su ubar ni Ikpəm me she itsung ni Ikpəm. ⁹Ata na bo ni kyak min lo, ni na she ishe igya Ikpəm. Ata nu ukuk ni kyok ni ana kyak ingyari ni na she Ikpəm, uyi yi bo kyak mi lo Udeng ni ishe ni i na nwu uro igya ni Ikpəm. ¹⁰Ikwiy na angyar mi kiyip Ikpəm sem bang mi utasu ikpeng ni i mi kwiy ishe ni Ikpəm atang wo. ¹¹Ikpeng yi, Icinda ni Ikpəm ba yir ugbo utung ni Itsung Ikpəm. ¹²Izakariya nder mi isu far mi ilam, asi kuk mi. ¹³Icinda ni Ikpəm yi kan mi go, "Sa kyir asi ko aji Ikpəm wuk uko'o no kam. Uwa no Elizabeth sa mba igbi alam usa zer izi nyi go Ijon. ¹⁴Usa te udab ye udeng, angyar ikwitung mang sa te udab ye umba nyi. ¹⁵Igbi yi sa sem ingyari utem mang ayi ni Ikpəm. Isa mwa atsem ye atok atser ko. I sa me ye Ushop ni Ikpəm ni sa na mi itsep kyuk ikyim iya nyi. ¹⁶Angyar ni Israel ikwitung mang sa sam udab na Idaadi Ikpəm bo. ¹⁷Isa ka ubar Idaadi ye ushop atung ye itsep ni Elaja. Isa sam udab na ada ka anyong na agbi ni ikyi atser sa lang, bo sa ka aki ni ye umwe na atung. I sa kong sap angyar ni bo na yir bang uba ni Idaadi umbuk udab akpir. ¹⁸Izakariya luk ye Icinda yi go, "Inya nu una kyok mi go ugbiy nu sa sem anyi wo sa aji? Aji iyi ye uwa nem jijak ro kap kam?" ¹⁹Icinda kpir me kan go, "I yi Igaberiya ni yir ubar ni Ikpəm. I kyim mi go i ba kan mu uko'o atung nu. ²⁰Usa ndak unu, usa a luk song ilang ko ka yak ukyu nu ugbiy nu wo na kong, aji ukpir agbiy nu wo ni na ba kong ye ibe nyi wo ko." ²¹Angyar ni yir bang Izakariya utasu bam go aji kong idep ibe igya Ikpəm a tang gang akin! ²²Ikpeng ni i ka wur ba, i luk song ilang ye bo yak ko, i mi kan bo agbiy ye agbo mang. Angyar yi ba song go I nder usi ni Ikpəm. ²³Ibe ba gang ni i ni wob Ikpəm kam kiy wo, i nyi ka uma nyi. ²⁴Ikyu yi ni ba kam wo, uwa nyi Elizabeth ku imbar yak ikan ikyong i kuk anyong nyi sem igya, i luk cwigo, ²⁵Unu inya ni Ikpəm ni kong na mi, i nder mi ayi ni imbok ni ikwe nyi mi iswi ubar na angyar. ²⁶Umbuk ikan akong-yi ni imbar Elizabeth, Ikpəm kyim Icinda nyi Igabriya ka ikwe ayi ni Igalilee na azer go Inazaret; ²⁷Ime igbi akab ni ikpeng ni Ijosef ni gying ni kpo, i si itsu ni Idavid; izi igbi akab yi go Imeri. ²⁸Iba kan mi go, "Te udab, I kyp mu, uwi ni Ikpəmgbak ni kyok mu atung nyi! Idaadi sem yemu." ²⁹Ikyi tser mi umbuk ukyu nu ukyip nu, ibam go unu sa ji kyur nu ukyip yi gang akin. ³⁰Icinda kan mi go, "Sa kyir asi ko Ameri, aji Ikpəm go ni kyok mu atung nyi. ³¹Nder, usa ku imbar ikyim no, usa mba igbi alam a sa zer izi nyi go Iyesu, ³²Isa sem ingyari utem, Igbi ni Ikpəmgbak agu, Ikpəm sa na mi Ikyung Udeng Idanyi Utem, Idavid. ³³Isa kuk utasu, Ikyung Udeng nyi ikwi sa lang. ³⁴Imeri bep Icinda ni Ikpəm yi go, "Unu sa sem inang, ni i yi ker ikpeng mang, I ker song alam wo?" ³⁵Icinda yi kan mi go, "Ushop ni Ikpəm sa ba mu anyong ye itsep ni fu jijak ugbak agu sa keptsek mu. Igbi ni Te Par Par nu ugo mba wo, a sa zer mi Igbi ni Ikpəm." ³⁶Kam nder, ulu no Elizabeth ye imbar ni igbi alam ukan akyong-yi kam ye ukong nyi dok. Unu si iyi ni a mi nder go i si akab ni Ikper wo. ³⁷Unu kyok go Inya ni na ti Ikpəm lang. ³⁸Imeri go, "Nder, i yi igbi ukpiy akab ni Ikpəm. Na sem ata nu uni luk wo. Icinda ni Ikpəm nyi juk mi. ³⁹Ibe yi Imeri bung afam nyi, ka ikwe ni Judea ni sem adeng adeng wo. ⁴⁰I ka nwu igya Izakariya ka yir kyp Elizabeth. ⁴¹Ikpeng ni Elizabeth ni wuk ilang ukyip Imeri aro wo; Igbi yi ni ikyim nyi nyak-deng, Ushop atung ni Ikpəm me Elizabeth anyong. ⁴²Elizabeth kwe ilang ugbak go, "Udeng su ano, uwi ukem na akab, ukwi si igbi ni sem ikyim no". ⁴³Aji kong go ni iya ni Idaadi nem ba ime nem? ⁴⁴Ni ni wuk ilang no, igbi nyak ikyim nem ye udab ute. ⁴⁵Ukwi sem ye akab ni go kpir go si Ikpəm iluk agbiy neye ye mu, sa ba sem anyi. ⁴⁶Imeri luk cwigo, "Uzi nem ndep izi ni Idaadi, ⁴⁷ye Usi nem te udab ye Ikpəm nu ugbe nem. ⁴⁸Aji I nder song utsom nu ukpiy nyi akab. Aji, yar agbonu ka ubar ukep tso ukep kyu sa zer mi ingyari ukwi ye udeng. ⁴⁹Aji Iyi ni fu jijak ugbak agu kong agbiy utem neye na mi, Izi nyi su ute parpar. ⁵⁰Imbok nyi sa sem ukep ka ukep ime ni ingyari ni mi na mi usur. ⁵¹I kyok go i ye itsep, I tem sak ani ni ndep anyong umbuk agbiy atang nu udab bo. ⁵²I kwe nyi itsep na agbi na adeng, kam kwe na agbi na ingyari utsom. ⁵³Angyar nu unyong, Ime bo ye agbiy atung, angyar itso, i tar nyi agbo atsang. ⁵⁴I na akpiy nyi Isreal umbak, i tang song ni nder bo ye ayi ni Imbok, ⁵⁵ata ni I kan adaro Abraham ye uzung nyi umuiki. ⁵⁶Imeri sem ye Elizabeth ukan ita kam i sa ka uma nyi. ⁵⁷Na agbonu ibe ba gang ni Elizabeth na mba igbi nyi, imba igbi alam. ⁵⁸Angyar ukyi nyi ye ulu nyi nder imbok utem ni Ikpəm ni kyok mi wo, abo te udab ye mi. ⁵⁹Ba sem go umbuk ikyu akyong-ta na bo go ta igbi alam yi inwu, zizi bo sa na kwe izi ida nyi "Izakariya" kyo mi, ⁶⁰kam iya igbi yi ibi go, "Iyo, izi nyi si Ijon". ⁶¹Angyar yi kan mi go, "Ingyari tsi ni itsu ru na ani zer izi nyi go Ijon lang." ⁶²Abeb Izakariya ye agbo akpeb mang go, izi ni I shon go na kyo igbi yi sa ayi? ⁶³Ida nyi go bo na mi ikpam ni byek agbiy. I byek anyi go, "Izi nyi si Ijon". Angyar bam jijak. ⁶⁴Ikpeng yi mang unu nyi fong, umyam nyi son, i yar luk ilang ndep Ikpəm. ⁶⁵Asi kuk angyar jijak ni sem anung anyi. Ugbiy nu wo kar fer akwe ni Ijudea ni sem fer adeng ye. ⁶⁶Angyar jijak ni ni wuk ugbiy nu wo kwe kuk lo udab bo, luk cwigo, "Igbi nu sa ba sem inang?" Aji ugbo ni Ikpəmgbak sem ye mi. ⁶⁷Ushop ni Ikpəm me Ida nyi Izakariya kam i yar mi kan uko'o ni Ikpəm cwigo, ⁶⁸"Ndep Idaadi, Ikpəm ni Israel, ni ba mbak kam kwe ugbe na ingyari nyi. ⁶⁹I nwu wur Ingyari ni

ye itsep ni na ro ugbe igya nu ukpiy nyi Idavid, ni ni wur uzung ni iyi ukpiy nyi Idavid, ⁷⁰ata ni ni luk wur unu na angyar ukyak ni na kan uko'o nyi kyuk ilan ku fung. ⁷¹Si Iyi sa ba gbe ro wur ime na angyar ukar ro, ye ime na angyar jijak ni mi kar ro. ⁷²Isa kong ukyu nu, ni ikyok ada ro imbok ni ni tangsong ye unu amui nyi ni parpar, ⁷³ye uber kuk ni luk ye Abraham ida ro. ⁷⁴I ber kuk na ro go ni i ni gbe ro wur ime na angyar ukar ro kam wo, I sa wob mi ye asi tsi ko, ⁷⁵umbuk usem nu ute ye usem ni te parpar ubar nyi ukyu ro agber utasu anu. ⁷⁶E-en, kam uwi a'gbi, a sa zer mu Ingyar nu Uko'o ni Ikpəmbak agu, aji u sa tam ubar Idaadi, nu kong sab ukeng nyi, nu kong angyar na yir bang uba nyi. ⁷⁷Ni na angyar nyi usong nu ugbe, ye ata ni ana kep awung abi bo. ⁷⁸Unu sa kong umbuk ni imbok ni Ikpəm ni ni kwi akin kam, aji usur ni tso ugbak-Ingyar Ugbe, sa ba mbak ro. ⁷⁹Ni ba lan anyong na ani sem umbuk ifeb ye ani ni si akpu mang. Isa kong ukyu nu aji Isa kyok ro ukeng ni i na sem ukwi. ⁸⁰Na agbonu, igbi yi dep tso ye itsep ni Ikpəm, I nyi ka sem ilemkpəm ucwukpa nyi akin-kin ba yak ibe ni iba kyok anyong nyi ikwi na Isreal, ibe ni i mi kan uko'o ni Ikpəm.

2

¹Na agbonu Ibe ni Agustus ni na ukuk go bo fak angyar ni sem ineng nyi wo. ²Unu si angyar afak nu ubar ibe ni Ikyuirinius si Igomna ni Isyria wo. ³Ko ayi ka ikwe nyi na bo ni mba mi na bo fak mi. ⁴Ijosef teng nyi Inazareth ni Igalilee ka ikwe ni Ibethlehem ikwe si ikwe utem ni Idavid, aji I si uzung ni Idavid. ⁵I ye Imeri tso ka agber na bo ka fak bo anyi jijak, Imeri su uwanyi ni I ni ta ikyak, imbar nyi ibe yi gang amba kam. ⁶Na agbonu, na bo sem anyi wo, Ibe ba gang ni Imeri na mba igbi nyi. ⁷I ba mba igbi nyi nu ubar, si igbi alam, I kwe mi mbek umbuk utar utsem (lok ibargo) kwe jon umbuk ukpan, aji igya lang. ⁸Ikwe anyi angyar tsi mi kpi atan bo ulem ukyu tang. ⁹Bo go na nder Icinda ni Ikpəm ba suk bo, usur ni Ikpəm lan kyu bo ayong, asi kuk bo kwi anu ko. ¹⁰Kam Icinda yi kan bo go, "Usa kyir asi ko, iba ye uko'o atung ni na te angyar jijak udab. ¹¹Ayeno bo mba Ingyar Ugbe ikwe utem ni Idavid! I si Ingyar Ugbe, Idaadi. ¹²Ikpəm sa na ru ikak, usa ka nder Igbi yi ni bo ni mbek umbuk utar utsem (lok ibargo) na akwe jon umbuk ukpan." ¹³Ikpeng yi mang, iku na acinda ser Ikpəm kyu ba ye icinda yi mi te udab ndeb izi ni Ikpəm go, ¹⁴"Usur jijak si ini Ikpəm ugbak agu, ukwi sem ye angyar ni Ikpəm ni te udab ye bo utasu anu." ¹⁵Ikpeng na acinda ni nyi tso ka Ikpəm kam wo, angyar ni kpi atan yi luk ye akyu go, "Ni ka ikwe ni Ibethlehem ni ka nder ugbiy ni kong anyi, ni Ikpəm ni ba kan ro wo." ¹⁶Bo lem imwa ka anyi ka nder Ijosef ye Imeri, ye Igbi yi na jon mi umbuk nu ukpan. ¹⁷Ni bo ni nder igbi ashi nu kam wo, bo kwe uko'o yi kan fer umbuk jijak. ¹⁸Angyar jijak ni wuk ugbiy ni angyar kpiy atan ni luk wo, mung ye akyu. ¹⁹Kam Imeri mi tang ugbiy nu udab nyi, mi deng udab nyi mang. ²⁰Angyar kpiy atan ser isem nyi, mi deng kam sek Ikpəm muk ni ugbiy utem ni ini kong, na bo ni wuk kam nder ye ayi bo ru ugbo ni ani kan bo. ²¹Ikwi ni ikyu ikyonta ni bo na ta mi inwu, bo kyo mi izi nyi go, Iyesu, izi ni icinda ni kyo mi kam bo sa ku imbar nyi wo. ²²Ikpeng ni ibe ba gang, ata nu ukuk Imusi ni kyok ni ingyar mba igbi na mui te anyong bo wo (wur igya usan) Ijosef ye Imeri kwe mi ba igya ni Ikpəm utem Ijerusalem, na kwe mi ye ba ubar ni Ikpəmbak. ²³Ata nu ukuk ni Ikpəm ni kyok go, "Igbi nu ubung na sa alam, I si ani Ikpəm." ²⁴Bo na na una ni ishe ni Ikpəm ata nu ukuk ni Ikpəm ni kyok, "alutsu nu uma afan." ²⁵Kam nder, ingyar ayi izi nyi Isimeon sem ikwe Ijerusalem ibe yi. I sem gaga ubar ni Ikpəm, mi na ikyi iseu ye mi. I mi yer bang ibe ni Ingyar Ugbe ni angyar Isreal na ba za bo aki ayi, kam Ushop ni Ikpəm sem ye mi. ²⁶Usi nu Ute kan mi go, isa nder Ingyar Ugbe ni Ikpəm kam isa kpu. ²⁷Usi ni Ikpəm kwe mi nwu ba igya ni Ikpəm ukyu yi. Unu si ukyu ni bo ni ye Iyesu ba na tam ata nu ukuk bo ni kyok wo, ²⁸Isimeon ku mi kung ime, i ndeb izi ni Ikpəm, i luk go, ²⁹"Na agbonu na ukpiy no ni sa umalab ye ukwi, ata ni ilang no luk lo." ³⁰Aji anu ayi nem nder Ingyar Ugbe no nu uni kyim ba, ³¹Nu uni kong lo ayi na angyar jijak. ³²I sa atar ni na buk angyar na aye ayi, ye usur ni ina kwe ba na angyar no Isreal. ³³Ugbiy Isimeon ni luk ikyi igbi nu suk ida nyi ye iya nyi kem. ³⁴Isimeon na bo unu atung ye ukwi kam kan iya nyi go, "Zak atong sab sab! Ikpəm kong Igbi nu wo lo go angyar tsi ikwe ni Israel sa kpo sam utang kuk Ikpəm, angyar tsi sa dep ukeng ni Ikpəm atani ani luk lo, ye ikak nu ukyok na angyar na bi. ³⁵Unu sa sem lok injang ni na tap nwu udab ru, na kwe agbiy nu udab na angyar ikwitung ta ikpe. ³⁶Igbila ayi izi nyi Anna- ingyar ni wuk uko'o ime Ikpəm sa anyi ukyu yi teng. I si igbi Ifanuel, itsu ni Asher. Iyi teng tser ayong kam. I ban ulam nyi iker ikpeng mang. I sem ye ulam nyi uyi ikyong-fan kam isa kpu. ³⁷I sem usem na akap akpu iyi akam-anyi ka-anyi teng. I nyi zuk igya ni Ikpəm ko. I mi wob Ikpəm, si unu, kyip Ikpəm mgbang akin mang, ukutang ye utan agber. ³⁸Ikpeng yi iwur ba anung bo ba yar mi deng Ikpəm, i luk agbiy ikyi ni igbi yi, na angyar jijak ni sem bang ugbe ni ikwe ni Ijerusalem. ³⁹Ibe ni bo kam ye agbiy jijak ata nu ukuk ni Ikpəm ni kyok go akong wo, bo ser isem ka Igalilee ka sem ikwe bo, Inazareth. ⁴⁰Igbi yi dep tso ye itsep, mi mwe ba ikyu ikyu, umbak ni imbok ni Ikpəm ye mi sem agber. ⁴¹Ida nyi ye iya nyi bo mi tso ka Ijerusalem uyi agber ukyu nu uji ye umwa nu uyam. ⁴²Ibe ni ini kwi iyi ikur ka-afan, bo tso ka yiyak ukyu nu uji ye umwa nu uyam. ⁴³Ukyu nu uji ye umwa ni ba kam kiy wo, bo ser isem nyi ka ikwe bo, kam Iyesu sem mgbang isem Ijerusalem kam angyar nyi song ko. ⁴⁴Bo tang go i si ukem bo ye ayo nyi agber agbo, bo ka aki ukyu ayi, bo yar gying mi ukemtang angyar nyi ye ayo nyi. ⁴⁵Ikpeng ni bo ni kam mi ko wo, iya nyi ye ida nyi ser isem ka Ijerusalem ka gying mi kar anyi. ⁴⁶Imbar ni ikyu ita bo ba kam mi igya ni Ikpəm utem, ukem na acica, i mi wuk bo, beb bo agbiy. ⁴⁷Angyar jijak ni mi wuk mi mung ata ni ini song agbiy ubep-bep ye uluk-uk ni i ye mi. ⁴⁸Ikpeng ni bo ba nder mi, bo nyi isuk. Iya nyi bep mi go, "Agbi, aji kyur ugbiy yi ukong ro akin? Zak atong wuk, i yi ye ida no mi gying mu kar ye aki ayi." ⁴⁹I kan bo go aji kong umi gying mi? U'song go isa sem igya Ida nem ko? ⁵⁰Ida nyi ye iya nyi wuk song akon ni ini luk wo ko. ⁵¹Kam I ye bo ser isem ka ikwe bo ni Inazareth, I ka ina ikyi iseu ye bo. Iya nyi kwe agbiy ne jijak lo udab nyi. ⁵²Kam Iyesu dep tso ye umwe ye itsep ni ilam. Ikpəm na mi atung ikyu ikyu, angyar teng shon mi ibung mang.

3

¹Ibe ni Udeng utem Itiberius Siza sem ikyung uyi ikur ka akyong, Ipontius Pilate sem Igonma Ijdea, Iherod si ukep ni Udeng utem Irom, umba nyi Iflip sem ukep nu Udeng utem Ituraea ye Itrachonitis, ye Ilysaniyas si ukep nu Udeng utem ikwe Abilene, ²Ikpeng ni Annas ye Ikaiaphas si udeng ishe ni Ikpəm ibe ni ikon ni ikpəm ba unu Ijon igbi ni Izakariya ilemkpəm icwi nyi mang. ³Ikar kan ilang ni ikpəm akwe ni Ijordan jijak, na bo yang udab bo, ni Ikpəm kep awung na bo umbuk abi bo. ⁴Ata ni abyek umbuk itida ni ilang ni Ingyar Uko'o ni Ikpəm Azaya go-"Ilang ni ingyari ayi zer ilemkpəm go, 'u kong sab ukeng ni Idaadi, kuk ukeng nyi nda gaga. ⁵Undak akur jijak, ubeb adeng ye ukwi yijak, nda sab akeng jijak, u kyam sab akeng jijak, nu ukeng tsang ko aji aji. ⁶Ni angyar jijak ander ugbe ni Ikpəm. ⁷Ijon ni nder ikwi ni ba na aba ku amuy Ikpəm ime nyi, iluk go, "Uwi agbi na afang, ayi tar ru go kyir ubyak ni si ba?" Uyang udab ru, kyok ukum atung, usa bang anyong ru go "Eyi sa agbi Abrahaam ko, I go akan ru go, Ikpəm kwi ni na kuk akyung neye ser agbi Abraham. ⁸Na agbonu unu ikpye si ukob ikyi kam. Ukyi ni nabi wum awum atung asa tur mi ta iseu, isa ser ukwe ula." ⁹"Ikwi na anyi mi beb mi go, " Isa kong inang?" ¹⁰"I kan bo go ingyari, na ye utar afan, i kwe ayi na ingyari ni lang yemi, ingyari na ye uji, kong ru ugboyi." ¹¹"Angyar ni ku agando ba ime nyi teng, mi beb go "Acica, eyi isa kong inang?" ¹²"I kan bo go, "U sa ku agando fu ata na a kan ru wo ko." ¹³"Asoja tsi beb mi go, "Kam eyi? I sa kong inang? I kan bo go "Usa ku anang ime ingyari itsep ye ko, usa kong ame ye angyar ko. Uji anang ni ukan ru mang." ¹⁴"Angyar mi bang go Ingyari Ugbe sa ba wo mi bam udab bo go yi tsi gber Ijon si Ingyari Ugbe yi ni sa ba wo. ¹⁵"Ijon kan bo go, "I yi na ru amuy ni ikpəm ye amuy uyang, ingyari yi ni saba wo futi i yi, i yi kwi ni na son uleg na akpo nyi ko. Ingyari yi sa mui te ru ye Ushop ni Ikpəm ye ula. ¹⁶"Ime nyi su uzu ni na zate umbuk ni luk agyu nyi, i sa bung kyor alang nyi far iba, kam akep nyi I sa kwe kwui ula ni ingyari na bi nyim fo. ¹⁷"Ijon kuk bo ikep ye akan aki aki, i kan angyar uko'o atung. ¹⁸"I kan ukep nu udeng utun ni Irom (Iherod) go ikong song ko ni ini ku uwa umba nyi, Iherodias, ni kpo, ye abi tsi ni iyi Iherod ni kong. ¹⁹"Jijak Iherod yi kong agbiy abi ayi yiyak. I kuk Ijon kuk igya amuy. ²⁰"Ikpeng na angyar mi ku amuy Ikpəm wo, Iyesu ba ku teng. Ikpeng ni imi kyip Ikpəm, akpa Ikpəm buk kum, ²¹"Ushop ni Ikpəm kyu ba ayi mang sem lok ilutsu, kam illang ser Ikpəm luk go "Usi Igbi nem ni i yi ni shon, udab te mi ye mu. ²²"Ikpeng ni Iyesu yar mi kpim agbiy nyi, i si uyi ikam ka-ikur. I si igbi ni Ijosef (ata ni bo mi tang) igbi ni Iheli. ²³"Igbi ni Imatat, igbiy ni Ilevi, igbi ni Imelci, igbi ni Ijanai, igbi ni Ijosef. ²⁴"Igbi ni Imatatayas, igbi ni Emos, igbi ni Inahum, igbi ni Esli, igbi ni Inagai, ²⁵"Igbi ni Imaath, igbi ni Imatatayas, igbi ni Isemein, igbi ni Ijosek, igbi ni Ijoda. ²⁶"Ijoda igbi ni Ijoanan, igbi ni Iresa, igbi ni Izerubabel, igbi ni Ishealtiel, igbi ni Ineri. ²⁷"Igbi ni Imelci, igbi ni Adi, igbi ni Ikosam, igbi ni Elmadam, igbi ni Er. ²⁸"Igbi ni IJoshua, igbi ni Elieza, igbi ni IJorim, igbi ni Imatat, igbi ni Ilevi. ²⁹"Ilevi si igbi ni Isimeon, igbi ni Ijuda, igbi ni Ijosef, igbi ni Ijonam, igbi ni Eliyakim, ³⁰"igbi ni Imelea, igbi ni Imena, i gbi ni Imatata, igbi ni Inatan, igbi ni Idavid, ³¹"Igbi ni Ijese, igbi ni Obed, igbi ni Iboaz, igbi ni Isalmon, igbi ni Inashon. ³²"Inashon si igbi ni Aminadab, igbi ni Admin, igbi ni Arni, igbi ni Iherzon, igbi ni Iperez, igbi ni Ijuda, ³³"igbi ni IJakob, igbi ni Azik, igbi ni Abraham, igbi ni Itera, i gbi ni Inahor. ³⁴"Igbi ni Iserug, igbi ni Ireu, igbi ni Ipeleg, igbi ni Eber, igbi ni Ishela. ³⁵"Igbi ni Ikainan, igbi ni Arfazad, igbi ni Ishem, igbi ni Inoah, igbi ni Ilamek, ³⁶"igbi ni Imatusela, igbi ni Enok, igbi ni Ijared, igbi ni Imahalalil, igbi ni Ikainan, ³⁷"igbi ni Enos, igbi ni Iset, igbi ni Adamu, igbi ni Ikpəm.

4

¹Iyesu ser ukung ni Ijordan ba me ye Ushop ni Ikpəm. Usop yi nyi kwe ka ilemkpəm. ²I sem ilemkpəm anyi ikyu akam-afan ni Isatan ni mbak nder mi. Ikyu neye jijak I ji inyatsi ko, ikwi nyi, unyong ba kuk mi. ³Isatan kan mi go, "Una si Igbi ni Ikpəm na ukuk ni ikyung nu ser uji. ⁴Iyesu kan mi go "A byek lo go, "ingyari sa ziy umbuk uji mang ko." ⁵Isatan kwe mi tso ka ugbak ka kyok mi akwe nu utasu jijak umbuk ite ushi aro mang. ⁶Isatan kan mi go, "I sa na mu ukuk jijak nu ukong ikyi na akwe neye, kyar ye atung ni sem anyi jijak. I sa kong akan aji ukuk nu utasu nu wo akwe na i yi kam, i sa kwe na ingyari ni i ni shon. ⁷Ni sem akan wo, una kep iseu a wob mi, aneye jijak sa sem ano." ⁸Iyesu kpir kan mi go, "A byek kiy, 'U sa wob Ida'adi Ikpəm ru, kwi iyi mang nu una tam itam nyi." ⁹Isatan kwe Iyesu ye ka IJerusalem ka ikyi ni itsong igya ni Igya ni Ikppem, kam kan mi go, "Uwi na si Igbi ni Ikpəm, lem sir ugbak anu tep kyu iseu. ¹⁰Aji abyek go, "I sa kan acinda nyi na bo keptsek mu. ¹¹"Bo sa kuk mu lo ugbak no kam ifong umbuk ikyung ko." ¹²Iyesu kpir kan mi go, "A luk go sa kyar ndir Idaadi Ikpəm gbak ko ". ¹³Ni Isatan ni kam ye u kyar nder yi kam wo, I nyi zuk mi bang ibe tsi yiyak. ¹⁴Kam Iyesu ser ba ikwe ni Igalilee umbuk ni itsep nu Ushop ni Ikpəm, uko'o nyi, fer ku umbuk. ¹⁵I yar kpim agbiy ni Ikpəm agya ni Ikpəm ishi, angyar jijak mi ndep mi. ¹⁶Iyesu ba ikwe ni Inazreth umbuk na ni kung mi anyi. I nwu ka igya ni Ikpəm ukyu Utsi utem, ata ni I mi kong ibe agber, I ka yir zer akan ni Ikpəm. ¹⁷Akwe akan ni itida ni Ingyari uko'o ni Ikpəm Azaya kwe na mi, Ifong akep yi ba kam umbuk na ni byek go, ¹⁸"Ushop ni Ikpəm sa anyong nem, aji i fung mi ni na kan uko'o nyi na angyar nu utsom. I kyim mi na kwe ugbe na angyar na ni kuk ukpiy, ye ni na fong angyar na ayi bo izok, ye ni na gbe wur angyar ni abo ni nyir. ¹⁹Ni na kan uko'o nu uyi atung ni Ikpəm. ²⁰Iyesu kuk ikep ni tida yi kep, kwe nabo kam kyu sem iseu. Ayi na angyar igya Ikpəm anyi jigak sem anyong nyi. ²¹I yar kan bo go, "Ayeno ilang Ikpəm sem anyi atong ru kam." ²²"Angyar anyi ikpeng yi luk atung nyi umbuk a kan atung ni wur onu nyi. Abo bep go, "Unu si igbi Ijosef mang ko?" ²³"I kan bo go, "Keng mang usa luk ukep nu ye mi " A Dokta, kpung anyong no. Agbiy ni wuk go ukong ikwe Ikapernaum wuo kong ukyu yi ikwe no teng." ²⁴Iyesu sam luk cwigo "Anyi i kan ru "Ingyari Uko'o ni Ikpəm ami ku mi ikwe nyi ko." ²⁵"Anyi a kang ru go akab akpu dap ikwe Israel ibe Ilaja na akpa Ikpəm ni kuk iyi ita ye ukan akyong yi, unyong nwu kyu ikwe ibe yi. ²⁶"Kam Ikpəm kyim Ilaja ka ime ni akab akpu ayi yi ni sem ikwe Izarephath ni ma ikwe ni Isidon wo mang. ²⁷"Angyar amber ikwi tung mang si ikwe Israel ibe ni Ilisha, kam si Inaman ni wur ikwe ni Isyria na ni kpung tser umbuk amber nyi. ²⁸"Angyar igya Ikpəm yi tso udab na ni wuk agbiy nu wo. ²⁹Abo nyi uyir ndok mi wur ikwe anyi, kwe mi ugbo ugbo ka ikyi ni ideng ayi umbuk uluson na bo mwe ikwe bo anyi wo, kam na ndok ta kyu ugbem anyi. ³⁰Iyesu nwu tsang ukem

tang bo nyi inya nyi ka umbuk tsi mang.³¹ I kyu ka Ikapernaum ikwe ni Igalilee ka yar kpim bo igya ni Ikpəm ukyu utsi tem.³² Agbiy ni kpim bo wo suk atsi ham mang, aji anu ikpim bo ye ukuk.³³ Ikpeng yi, igya Ikpəm anyi ingyar ayi ni sem ye ushop abi bur igba unu go,³⁴ "Ah! U tang go nu kong ro aji, owi Iyesu ni Inazareth? Uba nu uba atsem ro? Eyi song mu! Uwi ni te par par ni Ikpəm!"³⁵ Iyesu fab ushop abi yi go, "Swiy cap awuro, kam wur anyong nyi imwa. Ushop abi yi kwe ingyar yi ta iseu ukemtang bo kam wur nyi anyong nyi umbur mang, induk mi ikak tsi ko."³⁶ Angyar yi jijak nyi suk kam mi luk ugbiy nu ye akyu. A'luk go, "Unu sa aji kyu ni ilang nu ukuk yi? Ifab ushop abi ye ukuk ye itsep, ushop abi mi kyir wur."³⁷ Uko'o nyi yar sack fer umbuk ikwe anyi³⁸ Iyesu wur igya Ikpəm anyi ka nwu igya ni Isimon. Ikpeng yi umbye Isimon sem ye ukyung nu ukpan akuk, abo nung mi.³⁹ Kam Iyesu nyi yir fap ukyung yi go, i wur nyi, ikpeng yi mang umbye Isimon nyi uyir yar tam uji na bo.⁴⁰ Ikpeng ni usur go ila wo a kung angyar ukyung ikyu ikyu ba ni Iyesu kpung tser bo. I kyuk bo agbo ikyi kong tser bo umbuk ukyung bo jijak.⁴¹ Ushop abi mi wur anyong bo ye uko'o unu cwigo "Uwi si Igbi ni Ikpəm!" Iyesu fab ushop abi yi, i mgbab bo na luk ilang ko, aji abo song go I si Ingyar Ugbe.⁴² Ikpeng ni ukpokyu ni fañ wo, I wur ka umbuk ucwukpa. Ikwi angyar kar gying mi ka yak umbuk ni sem. Abo ngang na tsek mi ni nyi juk bo ko.⁴³ Iyesu luk go, "Sem keng mang go i sa kan Uko'o atung nu akwe tsi teng, aji anu si inya na kim mi ba anuwo."⁴⁴ I luk agbiy ni Ikpəm agya ni Ikpəm ishi fer ikwe ni Ijudea jijak.

5

¹Ikpeng na angyar ba kyar mi anung, mi wuk ilang ni Ikpəm, I yir atseng nu ukung utem ni Igennesaret.² I nder awar afañ na ni tsoñ lo atseng, angyar awar yi wur si mi mui ileg bo.³ Iyesu nwu kyu umbuk awar ayi; ini Isamon, Ikanj mi go, ndok awar yi ka atang ashi. Ikyu sem iseu mi kpim bo agbiy umbuk awar yi.⁴ Ikpeng ni luk kam ugbiy nu, I kanj Isimon go, "Ndok awar yi ka umbuk na akem nu kuk ikya".⁵ Ingyar ikyi ro; I tsom ukyubung I kuk inyatsi ko, umbuk ikonj no isa ta kyu ileg yi.⁶ Ani ta kyu ileg yi wo; bo kuk ikya ititem mang har ileg bo yar ise.⁷ Agying umbak ime ayo bo, awar afañ agber me ye ikya har awar yi si dong dong ni la uyang.⁸ Ipita ni ndir akin wo, i far akpneneg ubar ni Iyesu, I luk go, "Nyi mi anung, i yi si ingyar ni kong abi, Da'adi".⁹ Iyi ye ayo nyi jijak mung ikya yi na abo ni kuk wo.¹⁰ Ayo nyi yi si Ijem ye agbi Izebedee ni ni tam ituk ye Isimon. Iyesu luk ye Isimon go, "Sa kyir asi ko, yar aybonu ka ubar usa mi kuk angyar."¹¹ Na bo ye awar bo ba atseng kam wo, bo mgbab agbi jijak tur mi ineng.¹² Ibe ayi I si, ikwe ayi, ikok ayi ayong sem amber mang sa anyi. Ni ini nder Iyesu wo, iba kpo kep ayi iseu ubar ni Iyesu numg mi go, Da'adi una kpir mui te mi.¹³ Iyesu kwe agbo yak mi anyong luk go, "Ikipir kiy, kam umui te." Ikpeng yi mang amber yi mgbab mi.¹⁴ Ikanj mi go, sa ka ingyar tsi ko "Nyi inya no ka kyuk anyong no ime ni angyar ishe Ikpəm kam kong ata ni ukuk ni Imusi ni kyok."¹⁵ Uko'o nyi kar fer umbuk, ikwi na angyar ba kyar mi wuk agbiy akpim nyi, bo kam ugbe bo umbuk ukyung aki aki.¹⁶ Ibe tsi I mi nyi ka umbuk atanj mi ka kyip ikpəm.¹⁷ Ukyu ayi I si mi kpim angyar ni mi tur ukuk akak, akak, ye acica nu ukuk ser umbuk aki aki wur ikwe ni Igalilee, Ijudea ye Ijerusalem mi wuk mi. Itsep ni Ikpəmgbak sem ye mi ni kpung tser angyar.¹⁸ Angyar tsi kung ikok ayi ni kpu aki umbuk ikem, gying ukeng na nwu ka kam Iyesu.¹⁹ Abo kam iyab na nwu atang ko aji ikwi afu, abo tso ka ikyi ni igya, kam tsoñ uleg umbuk ni ikem yi fa kyu umbuk iyab ayi na kong lo ikyi ni igya yi kwe mi lo kyu ubar ni Iyesu.²⁰ I ni nder udab alo bo wo, Iyesu luk go, "Akok, I kep namu awung abi no kam".²¹ Acica nu ukuk ye angyar ni tur ukuk akak akak beb akyu "Unu sa ayi ro yir iyap ni ikpəm? Si Ikpəm mang mi kep awung abi na ingyar, ingyar tsi kwi ni na kep awung abi?"²² Ni Iyesu ni song utang bo wo, Ibeb bo; "Umi te aji udab ru?"²³ Usong ye bek ayi fu, ni na luk go, "Ikep awung abi no namu nonj, ni na luk go, 'Nyi uyir ka aki no?'"²⁴ Nu usong go Igbi ni Ingyar ye tsep ni na kepawung na ingyar utasu anu, ikanj mu, nyi uyir, kwe ikem no ka uma no."²⁵ Ubwi yi mang I ndep nyi uyir ayi bo, mbek ikem nyi, mi ndeb izi ni Ikpəm nyi ka uma nyi.²⁶ Angyar jijak mung, bo ndeb Ikpəm. Asi kuk bo a luk go, "I nder agbiy ni kuk asi ayeno".²⁷ Uyi ni kpanj wo Iyesu wur anyi ka nder ingyar ayi ni mi ku agando izi nyi go Ilevi, sem unu ni itanj nyi. I kanj mi go, "Tur mi ineng,"²⁸ Ilevi nyi kyir agbiy jijak zuk anyi, kam nyi tur mi ineng.²⁹ Ilevi zir Iyesu ye ayo nyi ni mi kuk kar agando, ye angyar tsi ka igya nyi umbuk uji ye umwa.³⁰ Angyar ni tur ukuk akak akak ye m ani bek ukuk beb Akpi Iyesu go, "Aji kong umi ji mwa ye angyar ni ku agando ye angyar ni kong abi?"³¹ Iyesu kpir bo ilang go, "Angyar ni kyim ko, mi beb ubuiy ni Idoktor ko, sa angyar ni kyim sa beb ubuiy ni Idoktor."³² I yi ba na zir angyar ni par par na yong ko, i ba ni zir angyar ni kong abi na yang."³³ Bo luk ye mi go akpiy ni Ijon mi si unu kyip Ikpəm, akpiy na angyar ni tur ukuk akak akak, kong ru ugboyi. Akpiy na ano mi ji, mwa ibe agber.³⁴ Iyesu beb bo go, angyar ni ba umbuk uji ye umwa nu uwa ashi sa si umu ni ulam uwa ashi ker ukem bo wo?"³⁵ Ukyu sa ba nu ulam nu uwa ashi na nyi kam, kam abo sa si unu."³⁶ Iyesu luk ukep ye bo go, "Ami nya itso utar ashi akpyan utar atsu anyi ko. Ina kong akinj I sa se utar ashi yi kam itso utar ashi sa gbanj ye utar atsu yi ko, aji ina atsu sa se zuk ina ashi."³⁷ Ami kwe atok ashi far umbuk iba nu ukpa atsu ko, aji atok ashi yi sa beb iba nu ukpa atsu yi, kam atok sa far iseu, teng.³⁸ Ami kwe atok ashi far umbuk iba nu ukpa ashi.³⁹ Ingyar ni na mwa atok atsu ni imwe sa kpir ni mwa ina ashi ni nyang wo ko, aji I sa go; 'I ni atsu sap fu.'"

6

¹Ukyu nu utsi -utem ayi, Iyesu ye akyim itam nyi kpanj tsang usña ayi, akyim itam nyi mi seb akyi mi kying ikpiy bo kam mi ji.² Angyar ni tur ukuk akak akak beb mi go, "Aji kong u mi kong inya nu ukuk mi bi ukyu nu Utsi utem?"³ Iyesu beb bo go, "U wuk inya ni Idavid ye angyar nyi ni kong ikpeng nu unyong ni kuk bo wo ko?"⁴ Inwu ka igya ni Ikpəm, ka kwe uji Imbuk na atsi ni Ishe ni Ikpəm ji ye angyar nyi agber wo ko, uji yi angyar Ishe ni Ikpəm mang mi ji mi."⁵ Ikanj bo go, "Igbi ni Ingyar si Ida'adi nu utsi utem."⁶ Ukyu nu Utsi utem ayi Iyesu mi kpim angyar agbiy Igya ni Ikpəm. Ingyar ayi shir ugbo utung sem ukem bo anyi.⁷ Angyar ni byek ukuk ye ani tur ukuk akak akak, mi tsung mi na a nder go i sa kpung ingyar tsi

ukyu nu Utsi utem non, na bo nder mi ye ugem. ⁸I song atang bo jijak, kam i kan ingyar ni shir ugbo yi go, "Nyi ba yir ukem tang na angyar anu jijak." Ingyar yi uyir nyi ba yir anyi. ⁹Iyesu beb bo go, "Sab ni na kong atung ukyu nu utsi tem non, nu kong abi, nu gbe ingyar non nu utsem ingyar?" ¹⁰Inder bo nder nder, kam i kan ingyar yi go, "Nda wur ugbo no." I kong akin kam ugbo nyi tser. ¹¹Udab tso bo ayiko, a mi hong ye akyu inya ni bo na kong ye Iyesu. ¹²Ibe ka ba ukyu ayi Ikwi, Iyesu tso ka ideng ni ka kyip Ikpam. I kyip Ikpam ukyubung. ¹³Ukpokyu ni fan wo, izer kyar akyim itam nyi ba mi anung, kam i kyak kwe Ikur ka-afan anyi, ni i ni zer bo Izer bo afuk nyi. ¹⁴Azi na Afuk nyi yi si Isimon (izi nyi ayi Ipita) ye umba nyi Andrew, Ijems, Ijon, Ifilip, Ibartholomew, ¹⁵Imatthew, Ithomas, Ijems igbi Alphaeus, Isimon (Izi nyi ayi Izealot), ¹⁶Ijudas igbi Ijems, ye Ijudas Iskariot ni ba ser ingyar ni gya ji mi. ¹⁷Kam Iyesu ye bo kyu ba ideng anyi ba ifangseu, iba kam ikwi na angyar ni mi tur mi ineng, ye angyar ni ni ser Ijudea, ye Ijurusalem, ye unu ukung ni Ityre ye Isidon. ¹⁸Bo ba na wuk agbiy nyi, kam na bo kam ugbe umuk ukyung, ye ushop abi. Bo kam utser ye ugbe jijak. ¹⁹Ko ayi yi Ikwi anyi mi ngang na ayak mi agbo, aji itsep nu ugbe mi wur anyong nyi ka gbe bo jijak. ²⁰I ser ayi nder akyim itam nyi, kam iluk go, "Atung sa adu, uwi nu utsom, uma ni Ikpam sa adu. ²¹Atung sa adu, uwi angyar unyong, usa zer. Atung sa adu, uwi ni mi kyi agbonu, ikyon sa wur ru unu. ²²Atung sa adu uwi na angyar na kar ru, tar ru, ajong ru ikyi ni Igbi Ingyar. ²³Te udab, ikpeng yi, nyak deng, aji usa ba kam agboni itam ru Ikpamgbak, unu sa ata na adabo kong ye angyar ni na uko'o Ikpam. ²⁴Kam ubyak sa adu, uwi ni ye itso, aji ukam atung ru kam. ²⁵Ubyak sa adu, uwi ni zer agbonu, unyong sa ba kuk ru. Ubyak sa adu, uwi angyar ni ni sa'a agbonu, u sa ba ta uko'o kyi isem. ²⁶Ubyak sa adu, na angyar jijak na mi luk atung ikyi ru! Aji ikwi ada bo kong akin ye angyar uko'o ni ison. ²⁷I mi kan uwi ni si wuk mi, shon angyar ukar ru, kong atung ye angyar ni mi kar ru. ²⁸Ingyar na jong atsar abi, kyok mi atung, kyip Ikpam na angyar ni mi tsom ru. ²⁹Ingyar na bur mu ikpi ikor ayi, sam utso nu uwo zak mi. Ingyar na ku mu utar anyong no, na mi ina atang teng. ³⁰Ingyar na nung mu inya, na mi, ingyar na kwe nyi inya no, sa beb mi ni na mu ser isem ko. ³¹Ata nu shon na angyar kong ye mu, kong ye bo ru ugboyi teng. ³²Una shon angyar ni shon mu mang, ukam aji anyi? Aji angyar mi kong abi mi shon angyar ni mi shon bo teng. ³³Una kong atung na angyar ni kong atung na mu, ukam aji anyi? Aji angyar ni mi kong abi mi kong ukyu yi teng. ³⁴Una na ingyar ikang nu unu song go bo sa kung mu, ukam aji anyi, aji angyar ni mi kong abi mi na akyu akang kam mi kung teng. ³⁵Shon angyar ukar ru, kong bo atung. Na bo akang, sa mui ayi go na kung ru ser isem ko. Una kong akin, ugbo itam ru sa lab, usa sem agbi ni inu ugbak-agu, aji i mi kyok atung ye angyar ni lang ye udeng ye ani mi kong abi. ³⁶Sem ye imbok, atani Ida ni sem ye imbok. ³⁷Sa luk ingyar ikpo ko, ingyar teng sa luk uwi ikpo ko. Sa luk nduk ingyar ko, angyar teng sa luk nduk mu ko. Kepawung na angyar, asa kepawung na mu teng. ³⁸Na, bo sa na mu teng. Na utung 'tung, kuk kam kyu, gyi sab-sab, ni ime far kyu iseu bab-bab, asa tem far mu atang no ru ugboyi. Ifam nu uni kwe mbyang na angyar, asa kwe ri ifam ni mbyang anyi na mu ru ugboyi. ³⁹Kam I luk bo ukep ayi go, "Ingyar ni zok ayi sa tep ingyar ni zok ayi agbo? Ina kong ukuyi jijak bo sa kpo kyu ikur, ko akin ko? ⁴⁰Igbi ikyim itam mi ye ukuk futi icica nyi ko, igbi ni ana kpim mi sab-sab, isa sem lok icica nyi mang. ⁴¹Aji kong uwi nder alem ushi ni iyi umba no kam u nder song item nu ukyi ni iyi no wo ko? ⁴²Usa kong inang kan umba no go, 'Umba na kwe wur alem iyi no, nu umi nder ite ukyi ni iyi no wo ko?' Uwi angyar ubang! Tam ubar kwe wur ite ukyi ni iyi no wo, kam usa ndir sab-sab kwe wur alem ni iyi nu umba no. ⁴³Ukyi atung mi wum awum akon ko, ukyi akon teng sa wum awum atung ko. ⁴⁴Ami song ukyi umuk na awum ni ini wum, angyar mi kung ubung umbuk ukyi ni indark ko, ami kung adumu umbuk ukyi atsung ko. ⁴⁵Ingyar atung mi kong atung, aji inya nu udab nyi sa atung, ingyar abi mi kong abi, aji inya nu udab nyi sa abi. Aji agbiy ni i mi luk wur unu nyi, si inya ni i mi tang udab nyi. ⁴⁶Aji kong umi zer mi, 'Da'adi, Da'adi,' kam umi na ikyi iseu ye akon nem ko? ⁴⁷Ingyar ni na ba ime nem; kam awuk akon nem, akwe tam itam anyi, I sa kan ru ukyu ingyar ni sem. ⁴⁸I sem lok ingyar go mwye igya isa tseng kyu ita ka kam ufang kam i sa ta ita nyi yar ufang anyi. Amuy na me ba, abwui na kyo, ye itsang na zu igya yi sa tsuk ko, aji ita nyi itser. ⁴⁹Ingyar ni na wuk akon nem, kam ana iki iseu ye mi ko, I sem lok ingyar ni ta ita ni igya nyi ugbak mang ita lang. Amuy na me ba, abwui na kyo, itsang na zu, igya yi sa beb kyu iseu jijak.

7

¹Ikpeng ni Iyesu ni luk kam agbiy atong na angyar yi, I nyi nwu ka ikwe Ikapernaum. ²Igbi igya ni ikyi na asoja ayi ni ini shon kyim si go ni kpu. ³Ikyi na asoja yi ni wuk uko'o Iyesu wo, I kyim angyar kong na Ajew ba go bo kan mi ni ka gbe igbi igya nyi. ⁴Abo ba ime Iyesu ba nung me ye udab ayi go "Ikwi ni ugo gbe igbi igya nyi nami. ⁵Aji i shon ikwe ro ye I yi si ingyar ni mwye ro igya Ikpam ushi nu." ⁶Iyesu ye bo si ka igya ikok yi. Ni bo ka si igya yi dong wo, ikyi asoja yi kyim ayo nyi ka kam mi g, "Da'adi sa tsom anyong no ko, aji i yi kwi ni ugo ba igya nem ko. ⁷Umbuk iyab nu i yi teng kwi ni na ba ime no ko, kam luk ikon mang, igbi igya nem sa kam ugbe. ⁸I yi si ingyar ni ye ukuk teng, i ye asoja ineng nem. Ina go, 'Ka', i sa ka, i na go, "Ba", i sa ba. I na kan igbi ni igya nem go, 'Kong inya nu', i sa kong. ⁹Iyesu ni wuk ugbiy nuwo, i mung mi. I kuk sam luk ye ikwi go, "I kan ru, ikwe ni Isreal teng gber i ker nder ukyu udab a lo nu." ¹⁰Angyar ni a ni kyim bo wo go na ba yak uma a ba nder igbi igya yi tser kam. ¹¹Ite aro Iyesu ye akyim itam nyi ye ikwi lap ka ikwe ni Inain. Akyim itam nyi ye mi ka agber ye ikwi na angyar teng. ¹²Ni i ni ba si anung ye undok ni ikwe yi, Ikok ayi ni kpu kam, a si ye ikam nyi si wur, I si igbi ayi yi ni iya nyi ni mba. Igbila yi si akab na akpu. Ikwi na angyar ye mi ka agber. ¹³Ni Ida'adi ni nder mi imbok kuk mi, ikan mi go, "Sa kyi ko". ¹⁴Iyesu ka yak agbo umbuk utang na abo ni kung ikam yi, angyar ni kung ikam yi yir, i go, "Akok, I go, nyi uyir". ¹⁵Ikam ikok yi ndeb nyi yir uyir, yar luk ilang, kam Iyesu kwe mi na iya nyi. ¹⁶Asi kuk angyar jijak, abo mi ndep izi ni Ikpam, cwigo, "Ingyar Uko'o atung utem wur ba ukem ro kam" ye "Ikpam kwe ayi nder angyar nyi kam". ¹⁷Uko'o ni Iyesu kar fer ikwe ni Ijudea ye akwe ni sem ma yebo jijak. ¹⁸Akyim itam ni Ijon kan mi agbiy nu jijak. ¹⁹Kam Ijon zer akyim itam nyi afan kam kyim bo ka ime ni Idaadi cwigo, "Uwi si Iyi ni na ba wo non i mui ayi ni

utsi go ba yak?"²⁰ Abo ba yak anung Iyesu, bo luk cwigo, Ijon ni na amuy Ikpəm kim ro ba ime no cwigo, 'Uwui si Iyi ni na ba wo nonj i mui ayi ingyar tsi no?"²¹ Ikpeng yi mang Iyesu gbe wur angyar ikwi mang umbuk ukyung ye ushop abi na ajano, ina angyar ni zok ayi abo nder ayi. ²²Iyesu kanj abo go, "Ikpeng ni una nyi ka ukeng ru wo, uka kanj Ijon inya ni uni nder kam wuk. Angyar ni zok ayi, ayi bo fong, ani kpu akyi, nyi ka uyir, angyar amber kam ugbe, ani kwi atong, wuk, ani ni ikpu akam fui ba umbuk uzi, angyar ni ni kam ko, kam uko'o atung wuk. ²³Ingyar ni na kpir agbiy nem ka ubar i sa kam atung."²⁴ Ikpeng ni akyim itam Ijon ni nyi kam wo, Iyesu yar luk agbiy ikyi ni Ijon ye ikwi yi, "Uwur ka ilemkpəm nu ndir aji? Alem ni ushop ni zu nonj ? ²⁵.I go uwur ka nu ndir aji? Ingyar far utar na anang? Ndir, angyar ni far utar na anang mi ji uji atung mi sem uma na adeng. ²⁶Kam uwur nu ka nder aji ? Ingyar Uko'o Ikpəm? E-en, i kanj ru, i futi Ingyar ni Uko'o ni Ikpəm.²⁷ Unu si Iyi ni ani byek, nder, i si kyim akyim itam nem ubar ru ,isa kong sab ukeng ubar ru ²⁸ I kanj ru go, ukem na angyar na akab ni mba, utsi ni fu Ijon, lang. Iyi ni zeng fu uma ni Ikpəm i futi Ijon."²⁹ Ikpeng na angyar ni wuk ukyunu, kyar ye angyar ni kuk agando, abo luk go Ikpəm sem gaga. Aji abo ku amuy Ikpəm ni Ijon. ³⁰Kam angyar ni tur ukuk akak akak, ye angyar ni song ukuk na Ijew bi umwε ni Ikpəm, aji abo ku amuy Ikpəm ni Ijon ko.³¹ I sa mbyang angyar nu uzung na agbonu ye aji? Abo sem lok aji ? ³²Asem lok alem ishi gyek-igye ibam me sem mi zer akyu luk cwigo, 'Twi ru ufang kam u nyak ko. I kyo ubung nu ukpu, kam ukyi ko.³³ Ijon ni na amuy Ikpəm ba, i ji uji ko, amwa atok ko, u luk cwigo i ye ajano. ³⁴I Igbi ni Ingyar ba ji, mi mwa, uluk cwigo nder ingyar ukyim ye ingyar umwa, iyo na angyar ku agando ye angyar ni kong abi!" ³⁵Kam agbiy nu umwε mi nder song umwε jijak.³⁶ Ingyar ni tur ukuk akak akak, ayi zer Iyesu go i ba ji uji ye mi. Iyesu ni ba nwu igya yi wo i ba mi ji uji yi. ³⁷Igbila ayi sem ikwe anyi ni mi kong abi. Ikpeng ni ini gying nder go Iyesu si mi ji uji igya ni ingyar ni tur ukuk akak akak wo, i ka ka ba ye ikyar na anyi na aseng atung, ni tser ugya kenj kam. ³⁸I ba yir i sem Iyesu mi kyi mi kyi akyi far aki Iyesu kam ye utsi ni ikyi nyi za aki Iyesu kam fib aki nyi kam fung aki nyi ye anyi yi.³⁹ Iyar ni tur ukuk akak akak, ni zer Iyesu uji nder ukyunu wo, i tang udap nyi kam luk cwigo "Ingyar nu wo na si Ingyar uko'o Ikpəm zizi, i sa song ukyu na akab ni ni yak mi agbo, aji isi ingyar kong abi mang."⁴⁰ Iyesu kanj mi go, "A'simon, "I sem ye ugbiy ni na kanj mu" I luk go, "Luk ugbiyi acica!"⁴¹ Iyesu luk go, "Ingyar ayi sem ye angyar ni ku akang ime nyi afan. Ayi sem ye akang ni adinari afan akyong, anang itam nu uyi ayi ye ite; umba nu wo sem ye adinari akam afan ka-ikur, anang itam nu ukanj ifan ⁴²Ni bo ni kung fo anang yi ko, i kep awung na bo akang yi. Kam ukem bo na afan nu, usong ye sa deng mi fu? ⁴³Isimon kanj mi go, "I tang go ni ye akang fu wo." Iyesu kanj mi go "Uluk gang anyi."⁴⁴ Iyesu sam ka ime igbila yi kam luk ye Isimon go, "Under akab nu i yi ba igya no, una mi amuy na mui aki ko, kam igbila za aki nem ye akyi nyi ye utsi nyi. ⁴⁵Uwi fib me ko ama kyuk ni i ni ba anu igbila nu mi fib aki nem mbyang akinj mang.⁴⁶ Uwi far mi anyi ikyi ko, kam igbila nu far mi anyi aki. ⁴⁷Ni se akinj wo, i go ana kanj mu go, I yi ni abi nyi ni gbuiy ikwi wo, kam a kepawung na mi kam wo, i sa shonj ham mang teng. Kam iyi ni ani kep awung na mi ushi wo, I sa shonj ru ushi teng.⁴⁸ Iyesu kanj mi go, "Abi no akepawung na mu kam." ⁴⁹Angyar ni ye mi ji ituk me yar luk ye akyu go, "Unu sa ayi ni mi kepawung na angyar abi bo?"⁵⁰ Iyesu kanj igbila yi go, "Udap alo no gbe mu kam. Ka ukwi."

8

¹Nu uyi ni kpanj, Iyesu ni yar kar fer akwe atem ye ishi, mi luk kar uko'o atung nu uma Ikpəm, ani ikur ka-afan ye mi ka, ²kyar ye akab tsi ni Iyesu ni gbe bo umbuk ushop abi na ajano. Imeri na ni zer mi Imagdalone, na ani tar wur ajano akyong-fan wo; ³ Ijoanna, uwa ni Ichuza, ingyar ikyi ni itam udeng Iherod, 'Isusanna kyar ye akab ikwi mang, bo mi kwe wur umbuk itso bo na bo ni kam mi mbak Iyesu itam nyi.⁴ Ata ni ikwi na angyar mi kyar, kam angyar mi ba ime nyi ser akwe aki aki, I luk ukep ye bo, ⁵"Ingyar ni ibok ka ikong nyi ka fung ikyu, ata ni fung wo, ikyu atsi kpo ukeng utso ayi, kam angyar tap tsem bo ye abanj anwue kyor atsi jok. ⁶Atsi kpo umbuk asiyak, abo mwa wur kam wom kpu, aji a kam amuy ko.⁷ Atsi kpo umbuk itap itasu kam ani mwa wo, atap yi dep tso tap tsem bo. ⁸Kam atsi kpo umbuk itsu atung, bo mwa sab wum awum futi ubui ifan ayi. Ikpeng ni Iyesu ni luk kam agbi nu wo, I ta ilang go, "Uwui ingyar ni na sem ye atong nu wuk, uwuk".⁹ Akyim-itam Iyesu bep mi ineng ni ukep nu. ¹⁰I kanj bo go, "Umwε na wuk song atanj ni uma Ikpəm akwe na ru, kam, ama angyar aneye i luk ukep ye bo, aji 'bo sa nder kam bo sa nder song ko, abo sa wuk, kam bo sa wuk song ko."¹¹ Unu si ineng nu ukep yi: ikyu yi si ikonj ni Ikpəm ¹². Ani ni kpo ukeng sa angyar ni ni wuk ilang ni Ikpəm kam Isatan ba kwe nyi ikonj yi udap bo, nabo kpir kam gbe ko. ¹³Ani kpo ufang si ani wuk ilang Ikpəm, ku mi ye ute, kam bo lang ye ikop; abo kpir ite mang, ibe nu ukyar nder na ba, bo sa kpo; bo sa yir fo yak ko.¹⁴ Ikyu ni kpo umbuk itap ni itasu si angyar ni ni wuk ilang Ikpəm kam ishonj ye itso ye ukeng nu utase ni uzi; Awum bo kap ko. ¹⁵Ikyu ni ni kpo umbuk itsu atung, si angyar ni wuk ilang Ikpəm, ku mi ye anyi ye udap atung akuk gaga kam mba awum utung utng. ¹⁶Na agbomu ingyar mi zung iturkang i lam kam kwe agbiy kep tsek anyi ko, ami kwe fa lo ita ukpalang ko. Ami kwe lo tso ugbak umbuk ni ingyar go nwu ba isa nder atar yi. ¹⁷ Aji inya na atanj sa sem mgbang atanj ko, ye inya ni sa keptsek keng mang i sa wur ba umbuk atar. ¹⁸Sem akinj wo, zak atong sab sab, nu uwuk ugbiy, aji iyi ni ye inya asa yak mi, kam iyi ni kam ko, i ni ushi ni ini ye mi wo, asa kwe nyi ime nyi.¹⁹ Iya ni Iyesu ye amba nyi ba ime nyi kam abo kam iyab ba anung nyi ko, aji ikwi afu. ²⁰Aka kanj mi go, "Iya no ye amba no mi yir bang mu utasu, abo go na nder mu ". ²¹Iyesu kanj bo go, "Iya nem ye amba nem sa angyar ni mi wuk ilang ni Ikpəm kam kong ka aki nyi. ²²Ukyu ayi i nwu awar ye akyim itam nyi, i kanj bo go, "Ni gbu ka uzi nu ukung utem ni Igalilee" Abo yar kur awar. ²³Ikpeng na abo ni yar kur awar wo Iyesu kpo ula ana. Itsang utem mang wur ba umbuk ica yi awar bo mi kye amuy lok go ni kep, abo sem umbuk ubyak.²⁴ Akyim itam nyi ba fui mi ula cwigo, "Ingyar Ikyi, Ingyar Ikyi, isi go ni kpu!" "Iyesu fui ula kam fab itsang yi ye ukpang-kpang na amuy yi kam umbuk swiy cab. ²⁵Kam Iyesu kanj bo go, "Udap alo ru, ye anyi ru sa aji?" Asi kuk bo, na asi ni kuk bo wo, abo nyi ibam teng kam beb akyu, "Unu si ayi mi fab itsang ye ushop ye amuy, kam bo wuk mi?"²⁶ Abo gbu ka utso ni Igerasenes ni sem ubar ni

Igaliee. ²⁷Ni Iyesu ni kian akyi nyi usem aro , i kam ye ingyar ayi ser umatang ni ye ajano. Ifeb gbuiy kam ni i mi far utar ko, yak ye ni i mi sem uma ko kam i me sem umbuk na ami nyion angyar mang. ²⁸Ikpeng ni ini ndir Iyesu wo, i ta uko'o kam kpo iseu ubar nyi kam ta ilang luk cwigo, "U go nu kong mi aji, Ajesu, uwi Igbi ni Ikpam Ugba agu. I nung mu nu na mi utsom ko." ²⁹Aji Iyesu tar wur ajano anyong nyi ubuiy ikwi tung mang, i mi kong mi akin. Akpab mi ye aleng ye itse ni inang gber angyar mi kpi mi, aji anu i mi ndeb fa'a agbiy neye, kam ushop na ajano yi mi kwe mi ye nyang nyi ilemkpam mang. ³⁰Iyesu beb me go, "Izi no ayi? Kam i go, "Ilegion", ineng nyi go, "Ikwi tung" aji ushop ajano ikwitung mang nwu mi anyong. ³¹Abo mi nung mi go i sa tar bo ka ta kyu alem mang ko. ³²Ikpeng yi alu ikwi tung mang m i ji ineng ni ideng anyi, ushop ajano yi nung mi na abo ka nwu anyong na alu yi, Iyesu na bo ukeng. ³³Ushop ajano yi wur anyong ni ikok yi ka nwu anyong na alu yi, kam bo za imwa kyu ukwi anyi ka yak kpu amuy. ³⁴Angyar ni mi na alu yi uji ni nder inya ni kong wo, lem imwa nwu ka ikwe tang ka kan agbiy nu, ye akwe ni sem fer anyi jijak. ³⁵Angyar ni wuk akin wo, bo wur ka na ka nder inya ni kong wo, abo ba ime Iyesu ba kam mi ye ingyar ni tar wur ushop ajano wo far utar sem atang Iyesu ye umwe nyi, kam asi kuk bo. ³⁶Angyar ni nder ata ni Iyesu ni tar wur ushop ajano, ye ata ni i ni gbe mi, kwe uko'o yi kan angyar tsi. ³⁷Kam angyar jijak ni utso ni igarasees kan Iyesu go i nyi zuk bo, aji asi kuk bo ham mang. Kam bo ser nwu awar ser isem nyi. ³⁸Ingyar yi ni Iyesu ni tar wur ushop ajano wo nung mi go ni ye mi nyi. Iyesu kpir ko, I kan mi go i nyi inya nyi go, ³⁹"Ser esem ka uma no ka kan bo a gbiy jijak ni Ikpam ni kong na mu." Ingyar yi ka inya nyi, mi kar kan bo ikwe jijak inya ni Iyesu ni kong na mi. ⁴⁰Ibe ni Iyesu ni ser isem ba wo, ikwi ku mi ye agbo afan aji ami yer bang na nder mi. ⁴¹Ingyar ayi izi nyi Ijairus, i si ukem na angyar kong ni igya ikem ushi, i ba kpo atang Iyesu, i nung mi go ni ba igya nyi. ⁴²Aji igya nyi igbi akap ayi yi, iyi ikur ka-fan kim sem akpu mang. Ni Iyesu si mi ka ukeng wo, ikwi na angyar ni fer mi afu. ⁴³Ukem anyi igbila ayi sem ye ukyung nu aying afar nu ukap kwi iyi ikur ka afan, i tsem kam anang nyi umbuk ukyung akpung, kam ubok lang. ⁴⁴I kok ba isem Iyesu ba yak agbo anu utar Iyesu, ikpeng yi mang i kam ugbe, aying afar yi mui kap. ⁴⁵Iyesu luk go, "Ayi yak mi agbo?" Na angyar ni bi jijak Ipita luk go, "Ingyar Ikyi, angyar ikwitung mang fer mu dedeng mi ndok mu." ⁴⁶Iyesu go, Ingyar ayi yak mi agbo, aji i song itsep wur anyong nem. ⁴⁷Ni igbila ni song go i sa tan song yak ko wo, anyong nyak igbila kan kam, ba far akpeneng ubar Iyesu kpir go si iyi iyak Iyesu agbo, ye ata ni i ni kam ugbe nyi ikpeng yi mang. ⁴⁸Iyesu luk go, "Agbi, udap alo no gbe mu kam. Ka ukwi." ⁴⁹Atani i mi ker yir luk agbiy wo, ingyar ser uma ni ingyar ni kuk igya Ikpam ushi wo, ba luk go, "Igbi no akap yi kpu kiy, sa na Icaya nu utsom yak ko". ⁵⁰Ni Iyesu ni wuk akin wo, i kam mi go, "Sa kyir asi ko, kpir mang kam i sa gbe." ⁵¹Ikpeng ni Iyesu ni ba yak uma anyi wo, ikpir ni ingyar tsi ye mi nwu igya tang ko, kwi Ipita, ye Ijon, ye Ijem, kyar ye ida ye iya ni igbi akap yi. ⁵²Angyar jijak me ta akoo mi kiy igbi yi, kam i luk go, "usa ki ko, i ker kpu, i na ula mang." ⁵³Abo sa mi ikyion aji abo song go igbi yi kpu kam. ⁵⁴I kwe mi ugbo kam zer ilang go wur go, "Agbi, nyi uyir." ⁵⁵Usi nyi ser isem ba kam i ndep nyi uyir, ikpeng yi mang. Ikan bo go bo na igbi yi uji ni ji. ⁵⁶Angyar nyi mung, kam i na bo ukuk go abo sa kan ingyar tsi ugbiy ni kong nu wo ko.

9

¹I zer Akyim itam nyi ikur-afan ba umuk ayi kam na bo itsep ye ukuk ikyi ni ushop abi na ajano ye na abo go kpung ukyung jijak. ²Ikyim bo na wur ka kan Uko'o ni uma Ikpam, ye na bo na kpung tser angyar ni ni ikyim. ³I kan bo go "Usa kwe inyatsi kung ukeng nu go ka nu ko: iwu, ida nu utar, itsak, anang, ko inyatsi nu go mag anyong ru. ⁴Uma ni ugo nwu anyi, usem anyi akin ka ikpeng nu go nyi. ⁵Umbuk na abo go ku ru ko, una si nyi ikwe anyi utsuk wur ufuk na aki ru na kyok ishada ru anyong bo". ⁶Abo nyi nwu kar akwe aki, aki, kar kan uko'o atung kam kpung tser angyar umbuk na bo na ka kam. ⁷Na gbonu, Udeng Iherod, udeng utem nu utsab ayi ni Israel wuk agbiy ni ni kong jijak kam ikyi for mi aji angyar tsi luk go Ijon ni na amuy Ikpam fui wur umbuk ani ukpu. ⁸Atsi luk go Elaja ba kyok kam, angyar tsi luk yiyak go ingyar uko'o atung ni Ikpam ni ikwi i fui wur ba ⁹Udeng Iherod luk go, I yi nya sep ikyi Ijon kam, ineye sa ayi ni I mi wuk agbiy nu wo?" Iherod yi ngang ni nder Iyesu. ¹⁰Ikpeng ni afuk Iyesu ni ser ba, bo kan mi agbiy na abo ni kong jijak. I kwe bo anyi ka ikwe ayi na abo ni zer go Ibethsaida. ¹¹Ni ikwi wuk ukyunu abo tur mi ineng, Iyesu ku bo ye agbo afan kam i kan bo uko'o nu uma Ikpam kam kpung tser angyar ni ni gying utser. ¹²Nu usur si go ni la wo, ani ikur ka-fan ba ime nyi ba luk go, "Kan ikwi yi na abo nyi ka akwe ni ni sem fer ro na bo ka gying umbuk atsa kam ji uji, aji umbuk ni sem anyi nu, umbuk alekep." ¹³I kan bo go, "Una bo uji na ji", bo luk go, "I sem ye uji imbuk abiy akyong mang ye ikya afan, unu se i sa ka gya uji ni ina na ikwi na angyar neye." ¹⁴Ikwi na angyar yi yak afan kyo akyong. Ikan akyim itam nyi go, "Kan bo na sem iseu, ni ikyu ayi na sem akam afan ka-ikur". ¹⁵Abo kong ukyu yi, angyar yi sem iseu atani ni ini luk. ¹⁶Ikwe uji imbuk akyong yi ye ikya afan yi i mui ayi tso Ikpam, far ukwi anyi, kam i kuk bep ishi ishi, kam ina akyim itam nyi go abo ka na ikwi yi. ¹⁷Jinak bo ji zer imbar ani ni si ye bo kyor bun kyar yak agbiy ikur ka-afan. ¹⁸Ba yak i be ayi ni Iyesu mi kyip Ikpam ucukpa nyi akyim itam nyi ye mi sem, i beb bo go "i kwi go I yi sa ayi?" ¹⁹Abo go, "Ijon ni na amuy Ikpam," atsi luk go Elaja, atsi luk yiyak go uwi si Ingyar ni uko'o Ikpam ayi ni ikwi, ni fui wur ukpu wo. ²⁰I bo beb go, "Kam uwi luk go I yi sa ayi?" Ipita luk go, Ingyar Ugbe ni Ikpam." ²¹I kak bo go abo sa kan ingyar ko, ²²I luk go, "Igbi ni Ingyar sa nder ustom na agbiy ikwitung mang, angyar ukong, ye acica, ye angyar ishe, sa zuk mi, bo sa tsem mi, kam imbar ni ikyu ita i sa fui ser isem ba ye uzi. ²³I luk ye bo jijak go, "Ingyar ni na go ni tur mi ineng, isa bi anyong nyi, kwe ukyi ni mui tsang ikang nyi (nder utsom) ukyu agber tur me ineng. ²⁴Ingyar ni na go ni gbe uzi nyi sa yim uzi yi, ingyar ni na yim uzi nyi Ikyi nem, isa kam ugbe. ²⁵Aji kyu atung yi ni ingyar na kam, ni ina kam afam nu utasu nu jijak, kam yim uzi nyi? ²⁶Ingyar ni na kyir mi iswiye akon nem, Igbi ni Ingyar teng sa kyir me iswiye ikpeng ni ina ba ye usur nyi, ye usur ni Ida ye acinda ni te par. ²⁷I mi kan ru anyi-nyi go, angyar tsi ukem ru sa nder ukpu ko, kam abo sa nder uma Ikpam." ²⁸Ikyu ikyong-ta ba kpan ni Iyesu ni luk agbiy nu wo, i kwe Ipita ye Ijon ye Ijem tso ka ikyi ideng ka kyip Ikpam. ²⁹Ata ni bo si mi kyip Ikpam wo, ikabar nyi

yang, utar nyi lanj ser ute par par.³⁰ Ikpeng yi mang Angyar afan yir mi luk agbiy ye mi. Bo si Imusi ye Ilaja, ³¹anyong bo lanj ye usur ni Ikpam ti itsep mang. Abo mi luk agbiy ikyi nu ukpu nyi ni na ba gaga ye ilang ni Ikpam ikwe ni Ijerusalem.

³²Ipita ye ani ni ye mi, ayi bo lap ye ula ham mang. Kam Ikpeng na abo fui bo nder usur nyi, ye angyar afan ni yir ye mi .

³³Ata na abo si nyi zuk Iyesu wo, Ipita luk ye mi, "Ingyar ikyi, sap ni iyi na sem anu, kam ni kong atan ata. Ayi ano, ayi ni Imusi, ayi ni Ilaja" Isong inya ni imi luk wo ko.³⁴ Ikpeng ni mi luk agbiy nu, abung ba keptsek bo, asi kuk bo ata na abung yi ni keptsek bo. ³⁵I lang ser umbuk abung luk go, "Unu si Igbi nem iyi ni i ni kyak lo, uwuk mi." ³⁶Ikpeng ni ilang yi go luk kam aro, abo nder Iyesu ucukpa nyi mang. Abo swiy cab, kam abo kan ingyar tsi inya na abo nder ibe yi wo ko.³⁷Ukyu nu wo na ubo kyu ba ikyi ni ideng wo, a ba kam ikwi lap mang iti seu. ³⁸Ingyar ayi ukem ni ikwi yi ta uko'o kiy wur go, "Acica, i nung mu go under mi igbi alam nem nu aji i si igbi ayi mang ni ni sem ye mi. ³⁹Nder ushop abi na kuk mi i sa ta ilang, a kpo usung ye ufu i unu. I mi kwe ibe kam i sa mgbab mi, ibe tsi mi nduk mi akak. ⁴⁰I nung Akyim itam no go bo tar wur ushop yi kam bo mbak iti."⁴¹Iyesu luk go, "Uwi uzung na abi ni ni lang ye ukpir, I sa kuk udab yeru ka yak lung? Kwe igbi no ba anu." ⁴² Ikpeng ni igbi yi ker iba mang wo, ushop abi yi kwe mi ta iseu kam fer mi sem gbadang. Iyesu fab ushop abi yi kam gbe igbi yi kam kwe mi na ida nyi.⁴³Abo nyi suk jijak umbuk utem ni Ikpam. Ata na abo mi bam agbiy jijak ni i mi kong wo, i kanj akyim itam nyi go, ⁴⁴U lo ni ikon nu nwu kyu utong ru sab-sab, bo sa kwe Igbi ni Ingvar a gyaji na angvar."⁴⁵Kam abo wuk song unu wo ko, ker sem bo agbiy na atan mang. Asi kuk bo na bo beb mi ineng ni ikon nu. ⁴⁶Ate-ate yar ukem bo cwigo ayi ukemtang bo sa sem utem fu jijak ⁴⁷Iyesu song agbiy bo ni tang wo, i kwe igbi alemshi lo ba ufan nyi. ⁴⁸Kam kanj bo go, "Uwi ni na ku igbi nu wo izi nem, uku i yi, uwi ni na ku i yi uku ini ni kyim mi. Uwi ni na zeng fu ukem ru su uwi ni sem utem fu jijak."⁴⁹Ijon luk go, "Ida Uma, iyi nder ingvar ayi tar wur ajano izi no kam I bi mi aji imi ye ro kar agber ko," ⁵⁰"Usa bi mi ko" Iyesu kanj bo, aji iyi ni na bi kpo ru, i si udu".⁵¹Ikyu go ba gang na bo na kwe Iyesu tso ugbak wo, ika bar nyi sam ka Ijerusalem go. ⁵²I kyim angvar ukyim ka ubar nyi, abo ka nwu ikwe ni Isamaria ayi na abo kong agbiy jijak lo bang mi. ⁵³Kam angvar anyi ku mi ko, aji i sam ika bar nyi go i si ka Ijerusalem. ⁵⁴Ikpeng akyim nyi, Ijem ye Ijon nder ukyunu wo abo luk go, "Idaadi, ushon go ni zer ula ni kyuba Ikpam ba tsem bo jijak?". ⁵⁵Ikuk sam fab bo, ⁵⁶Kam bo kpanj ka nwu ikwe tsi mang. ⁵⁷Ata na abo si ka ukeng wo, ingvar ayi kanj mi go, "I sa tur mu ineng aji-ji ni una ka."⁵⁸Iyesu kanj mi go, "Akyar sem ye awong, anwue na akpa Ikpam sem ye abir, kam Igbi ni Ingvar lang ye umbuk ni na kwe ikyi nyi tanj anyi."⁵⁹Iyesu kanj ingvar ayi yiyak go, "Tur mi ineng" kam i go, "Idaadi, mgbab mi na ka nyion ida nem iyi kam I sa ba tur mu ineng".⁶⁰Iyesu kanj mi go, "Mgbab akam na nyion bo, na su uwi, ka kanj uko'o nu Uma ni Ikpam fer umbuk jijak."⁶¹Ingyar ayi go, "I sa tur mu ineng Idaadi, kam ana ka kanj angvar nem go kyar kpokyu iyi". ⁶²Iyesu kanj mi go, "Ingyar na kwe agbo nyi kuk umbuk ukwi nu uwo, kam mui ayi isem, i sa ker kwi ni na nwu Uma ni Ikpam."

10

¹Ikpeng na agbiy neye ni kpanj nyi, Iyesu zer kyar akyim itam nyi akam-ata-ka -ikur, ni i ni kyim bo afan -afan tambar ka akwe ishi -ishi ye umbuk ni i yi si go ni ka anyi. ²I kanj bo go, uji afui gbiy kam, kam angvar itam ushi mang, ni sen akin wo unung Ikpam ni sem ye uji afui yi ni kyim angvar itam a nwu kyu ikang nyi.³Unyi ka ukeng ru. Ndir i kyim ru sem lok go atan ukem na akpir. ⁴Usa kung agbiy neye ko: iba nanang, iba ni ukyuk, akpo na akyi, usa kiy ingvar tsi ukeng ko. ⁵Igya ni una nwu anyi, tambar luk go, "Ukwi sem ye angvar ni igya anu." ⁶Ingyar nu ukwi na si igya anyi, ukwi sa sem ikyi nyi, na lang ukwi yi sa ser sem ba tur ru. ⁷Sem igya anyi, u'ji, u'mwa inya na abo go na ru, aji ingvar itam sa ji afong itam nyi, usa mi kar fer agya jijak ukyu agber ko.⁸Ikwe ni una nwu anyi, bo na ku ru, ji inya na bo go lo ubar ru. ⁹Ugbe angvar ukyung ni si anyi. Kanj bo go, "Uma ni Ikpam ker ba bo anung kiy."¹⁰Ko ikwe song ye u na nwu abo na bi kuru, wur ka ukeng ulap kam luk go, ¹¹Ko ufuk ni ikwe ru nini tso ro akyi i za far ru iseu- u song unu go, eyi teng bi ru! Kam u song go, "Uma ni Ikpam ker ba anung mang" ¹²I kanj ru ukyu ni ikpo aluk Ikpam sa nder imbok ni ikwe ni Isodom futi iyi ni na bi ilang ni Ikpam nu.¹³Ubyak sa adu Ichorazin! Ubyak sa adu Ibethsiada! Itam atem ni ani tam anyong ru ina tam ikwe ni Isidon izizi abo yang udap bo na Ikpam ikwi kam, zizi bo sa sem atung, far atar agbayam kyok udab abab bo. ¹⁴Ukyu ni ikpo aluk Ikpam sa nder imbok ni ikwe ni Ityre ye Isidon futi uwi. ¹⁵Uwi Ikapernaum ye anyong a ndep ru yi, utang go Ikpam sa kuk ru tso uma nyi? Iyo, isa kuk ru kyu iseu la futi anyion.¹⁶I yi ni na wuk ru, i wuk I yi, iyi ni na bi ru, i bi I yi, iyi ni na bi I yi, i bi iyi ni ni kyim mi ba wo."¹⁷Angvar akam-ata-ka-ikur yi ser ba ye udap ate luk cwigo go, Idaadi, ushop na ajano wuk ro izi no". ¹⁸Iyesu kanj bo go, "I mi yer nder Isatan kpo ser Ikpam kyu sem lok go Ikpam isak. ¹⁹Nder, I na ru itsep nu na kyanj awu, ye ana, ye itsep ikyi na angvar ukar ru jijak, abi tsi sa kam ru ko. ²⁰Kam usa te udap umbuk unu mang go ushop abi wuk ru ko, ute udap fu go a byek izi ru Ikpam."²¹Ikpeng yi teng Iyesu te udap ham mang umbuk Ushop nu Ute par par, kam luk go" I ndep uwui Ida, Idaadi ni Ikpam gbak ye utasu aji ukwe agbiy neye tanj angvar nu umwe, ye ani sem ye usong, kam ukwe kyok ani ni song inyatsi ko, sem lok go alemshi. E-en, Ada, aji si inya ni sab uwi udab no."²² Ida nem kwe agbiy jijak fa mi ime, ingvar tsi song Igbi ko, se Ida, ingvar tsi song Ida ko, se Igbi, ye ini Igbi na shonj ni na kwe kyok mi."²³I kuk sam kanj akyim itam nyi atan mang go, "Atung sa angvar ni mi nder agbiy nu uni nder nu. ²⁴I kanj ru angvar ni kanj uko'o ni Ikpam ikwitung ye adeng gyng na nder agbiy nu uwi ni nder kam bo nder ko, na bo wuk agbiy nu uwi ni wuk wo, kam abo wuk ko".²⁵Kam Icaya ni Ajew ayi nyi yir go ni kyar nder mi cwigo, "Acica i sa kong inang na kam uzi umuiki? ²⁶Iyesu beb mi go "abo byek go inang umbuk ukuk? U mi zer mi inang?" ²⁷I kpir mi luk cwigo, "Usa shonj Idaadi Ikpam ye udap no jijak, ye uzi no ye itsep no ye udap atang no jijak, ye ingvar ukyi no ata nu ushonj anyong no".²⁸Iyesu kanj mi go, "Uluk gang anyi. Kong ukyunu kam usa kam uzi umuiki"²⁹Ata ni icaya yi go ni luk kpir anyong wo, i beb Iyesu go, "Ayi si ingvar ukyi nem?" ³⁰Iyesu kanj mi cwigo, "Ingyar ayi ser ikwe Ijerusalem si kyu ka Ijeriko. I ba nwu ime na angvar uzu, bo nwu mi utar anyong ku mi afam nyi, kam bur mi si akpu mang."³¹Ikpeng yi teng, Ingvar Ishe Ikpam ayi

tsang ukeng yi teng, ni i ni nder mi wo, i kpan̄sang utso ayi, nyi inya nyi. ³²Ingyar ukong ni mi tam igya ni Ikp̄am teng ni ba nder mi i kpan̄ tsang utso ayi. ³³Kam ingyar ni ikwe Isamaria ayi ba kyu ukeng yi teng, ni i ni nder ingyar yi aro wo, imbok kuk mi. ³⁴I ker ba anung, ba mui te abang yi ye atok kam tep mi anyii anyi, kam kpab sab abang ikok yi, kam kwe mi kyuk umbuk ikernya nyi, kwe ye ka na ingyar ni na akpung mi. ³⁵Ukyunu wo i kwe a pam afañ na ingyar yi kam luk cwigo, 'Mui mi ayi ilam, inya ni una nduk futi a pam afañ nu I na ser isem ba, I sa ba kung mu. ³⁶Ukem na angyar ata neye ayi anyi si ingyar ukyi ni ikok ni angyar uzu ni bur mi wo?' ³⁷'Icica yi go, "I ni ni nder imbok nyi wo." Iyesu kan̄ mi go, "Ka kong ru ukyu yi?" ³⁸Na abo si mi ka, i nwu ka ikwe ayi, akab ayi izi nyi Imartha ku mi ukyuk ka igya nyi. ³⁹I sem ye umba akab ayi izi nyi Imeri, i ba sem atang ni Idaadi mi wuk agbiy akpim nyi. ⁴⁰Kam Imartha sem mgbang Igya aji mi ngang ni itam uji. I ba ime Iyesu kam go, "Idaadi, nder ata nu umba nem zuk mi igya aji icukpa nem ko? Kan̄ mi ni mbak mi." ⁴¹Iyesu kam mi go, "Amartha, Amartha, udab no sem mu kek kek umbuk agbiy ikwi afu. ⁴²inya ayi ni ni fu jijak, Imeri kyak kwe ini ni sab fu jijak, ingyar tsi sa kwe wur ime nyi song ko."

11

¹Ba yak ibe aji ni Iyesu si kyip Ikp̄am umbuk ayi, akyim itam ayi kan̄ mi go, "Idaadi, kpim ro ata ni ina kyip Ikp̄am ata ni Ijon ni kpim akyim itam nyi wo. ²Iyesu kan̄ bo go, "Una go nu kyip Ikp̄am, u luk cwigo, Ada, ni Ikp̄amgbak. Ni Izi no a kam undep. Ni Ikyung Udeng no a kyu ba. ³Na ro uji nu ukyu, ukyu. ⁴Kep awung naro abi ro ni iyi teng kep awung na angyar ni kong ro abi. Sa kwe ro nwu ka umbuk nu umbaknder ko. ⁵Iyesu kan̄ bo go, "Uwi ayi ye iyo kam ka ime nyi ukyutang ukem ka kan̄ mi go 'Ayo nami abi uji-imbuk ata. ⁶Aji iyo nem ayi ker ba nwu mi ukyuk agbonu kam ilang ye inya ni na nami. ⁷Kam iyo nyi ni igya teng sa kan̄ mi go, sa na mi ustom ko. I yi kuk usukpwi nem kam, i yi ya agbi nem nwu ulakiy, i sa nyi song uyir na na mu uji-imbuk ko. ⁸I kan̄ ru ina bi nyi uyir namu uji-imbuk aji usi iyo nyi una ma kpeng kpeng a kyir iswiy ko, i sa nyi yir namu uji imbuk ikwi tung ata ni uni gying. ⁹I kan̄ ru go, beb, kam a sa kwe namu, gying usa kam, kwe agbo, asa buk mu usukpwi. ¹⁰Ingyar ni na beb, i sa kam, ingyar ni na gying i sa nder, ye ingyar ni na kwe agbo a sa buk mi usukpwi. ¹¹Uwi ida song ye ni igbi no alam na nung mu ikya usa nami iwu? ibi uji imbuk, u sa na mi ikyung? ¹²Ko ina beb atsukpwi, u sa nami ina? ¹³Ni sem akiñ wo uwi ni tam abi go song ata ni na agbi ru una atung, utang go Idaru Ikp̄amgbak sa na angyar ni na nung mi Ushop ni Par Par afu ukyu yi ko? ¹⁴I sem tang ni Iyesu si tar wur ushop na ajano ni ni wuk umber anyong ingyar ayi. Ikpeng nu ushop ajano yi ni wur kam wo, ingyar yi yar luk ilang. Ikwi na anyi nyi isuk. ¹⁵Kam angyar tsi go, "Umbuk itsep ni Ibeelzebul, udeng na ajano, I mi tar wur ajano. ¹⁶Angyar tsi kyar nder mi kam gying ikak ni ser Ikp̄am. ¹⁷Kam Iyesu song agbiy atang bo, kam kan̄ bo go, "Angyar ni ikwe ayi na kuk akyu ka'a ukem bo, ikwe yi sa sak akam, angyar nu uma ayi na kuk akyu ka'a, uma yi sa beb kyu iseu. ¹⁸Isatan na kuk anyong nyi ka'a uma nyi sa yir inang? Aji u luk go I yi tar wur ajano umbuk itsep ni Ibeelzebul. ¹⁹I yi na tar wur ushop abi umbuk itsep ni Ibeelzebul, ani tur uwi ineng tar wur ushop abi umbuk itsep usong go? Umbuk ukyunu bo sa luk ru ikpo. ²⁰I yi na tar wur ushop abi umbuk ni itsep na afong ni Ikp̄am, unu kyok cwigo uma Ikp̄am ba ime ru ki. ²¹Ingyar ni ye tsep, ye afam nu ume na kpi igya nyi, afam nyi sa gbe. ²²Kam ingyar ni itsep ayi na ba futi mi, isa fem ku afam ume ime nyi, a kyor kwe afam ingyar yi jijak. ²³Iyi ni na sem ye i yi ko, I mi ikpo mi, i yi ni na bi bung kyar ye mi ko, i mi kuk isak. ²⁴Ikpeng nu ushop abi go wur anyong ingyar, ushop abi yi mi kar umbuk awom mang, mi gying umbuk ikuk atem. I na bi ni kam, i sa luk go, 'I sa ser sem ka igya nem ni ni wur ba wo. ²⁵I ni ser sem ba, i ba nder go a za sab igya yi kwe lo sab sab. ²⁶I sa ser nyi ka kyor ushop abi akyong-fañ ni ni bab fu iyi kam jijak bo sa ba sem igya yi. Ikwi ni ingyar yi sa bab futi at nu ubar wo. ²⁷I ni luk kam agbiy nu wo, akab ayi ta ilang futi alang ni ikwi yi cwigo, "Atung si ibi ni ni mba mu, ye amwe ni uni mwe ushi no." ²⁸Iyesu ser luk go, "Iyo, atung si ani ni ni wuk ilang Ikp̄am kam tam itam nyi wo. ²⁹Ata ni ikwi ba kyar ser ihong wo, I luk cwigo, "Ukep nu su ukep abi. Ami gying ikak, kam bo sa kam ikak ko, kwi ikak ni Ijona. ³⁰Ata ni Ijona ni sem ikak ubar na angyar ni Inineve wo, Igbi ni Ingvar teng sa sem ikak nu ukeb nu wo. ³¹Udeng na akab ni ikpang ni iseu sa ndep nyi uyir ni ikpo aluk ye angyar nu ukep nu wo, kam bo sa luk ta bo ikpo, aji I ser ikwi nu utasu ba ni wuk umwe ni Isolomon, kam nder, ingyar ayi ni futi Isolomon sa anu. ³²Angyar ni Inineve sa nyi yir aluk ta angyar nu ukep nu ikpo, aji bo yang udap ibe ni Ijona ni kan̄ bo uko'o ni Ikp̄am, kam nder Ingvar ni futi Ijona sa anu. ³³Ingyar mi zung ula ni iturkang kwe lo umbuk atan̄ ko kwe agbuiy kep tseuk anyi ko, ami kwe kyuk umbuk inya ugbak na angyar go nwu na nder atar yi. ³⁴Ayi no sa atar na anyong no. Ayi no go sab anyong no jijak mi me ye atar, kam ayi no go sem abi, anyong no sa me ye ifeb(ison). ³⁵Nder zeng zeng na atar na anyong no na ser ifeb ko. ³⁶Anyong no go me ye atar (anyi), ikak tsi sa sem umbuk ifeb ko, anyong no jijak sa sem lok go iturkang lan̄ atar nyi anyong no. ³⁷Ikpeng ni i ni luk kam agbiy nu wo, Ingvar ni mi tur ukuk akak zer mi go i ba ye mi ji uji igya nyi, Iyesu ka ye mi ji. ³⁸Ingyar yi bam ata ni Iyesu ni ji uji nyi ye agbo abeleng wo. ³⁹Idaadi kan̄ mi go, uwi angyar tur ukuk akak mi mui te Iyongo ye afam ru utasu, kam udap ru atang me ye ubir ye abi. ⁴⁰Uwi angyar ni lang ye umwe! Iyi ni kong utang ni ifam si ni ikong atang teng ko? ⁴¹Na angyar utsom inya ni sem atang ni afam yi, kam agbiy jijak sa sem ute par par ye ru. ⁴²Ubyak sa adu uwi angyar ni tur ukuk akak aji umi na ayi ukem ni ikur na agbiy jijak, ka yak ye atsung na amwa ikyi, kam ulo ikyi umbuk anyi ye ishon̄ ni Ikp̄am ko. Sab nu kyok anyi ye ishon̄ ni Ikp̄am, kam akong agbiy na aneye teng. ⁴³Ubyak sa adu, uwi ni mi tur ukuk akak akak, aji u'shon̄ nu usem umbuk itakne ubar igya ikp̄am ushi, ye ukyip nu usur ibam ugya. ⁴⁴Ubyak sa adu, aji usem lok go anyio ni lang ye ikak, na angyar mi kpan̄ tsang anyi, abo mi song ko. ⁴⁵'Icica nu ukuk ni Ajew ayi kan̄ mi go, 'Acica agbiy nu umi luk wo, u kyo ro teng. ⁴⁶Iyesu luk go, "Ubyak si ikyi ru, uwi acica nu ukuk, aji umi na angyar ulab ni futi bo na akung, kam ifong ru ayi aro mi yak umbuk nu ulab yi ko. ⁴⁷Ubyak sa adu, aji u mi mwe anyion̄ lo angyar Uko'o Ikp̄am, kam si ada ru itsem bo. ⁴⁸Uwi sa angyar ni nder ya ayi ru, wuk ye atong ru kam kpir ye itam na adaru, aji abo tsem bo kam uwi ba mwe anyion̄ bo na

sem umui.⁴⁹ Umbuk na ata nu, umwe ni Ikpəm luk go, "I sa kyim angyar uko'o Ikpəm ye afuk, kam asa kar bo, tsem atsi.⁵⁰ Ikpəm sa kuk ukep nuwo ye ugem umbuk na angyar uko'o ni Ikpəm na bo ni tsem yar ibe ni utasu ni yar⁵¹ Yar umbuk aying Abel ba yak umbuk aying Izakariya, na bo ni tsem ukem nu umbuk itsung atsi ye umbuk atsi. E-en, i kan ru, ukep nu si ukep na bo na kuk bo ye ugem yi.⁵² Ubyak sa adu uwi acica nu ukuk na Ajew, aji ukwe nyi ifiang ni igya nu umwe; uwi ahong agboru a nwu ko, kam u mgbab abuyar na nwu ko."⁵³ Ikpeng ni nyi anyi kam wo, acica, ye ani mi tur ukuk akak akak bi agbiy ni imi luk, kam ye mi te-ate umbuk agbiy ikwi tung mang,⁵⁴ Ami nyang na abo kuk Iyesu umbuk na akon nyi.

12

¹Ifeb ushi aro yi, angyar afañ ikwitung mang ni ba kyar umbuk ayi futi itsep, har a mi tab akyu ye aki, Iyesu mi kan akyim itam nyi ubar go, "U nder sab anyong ru ye anangfuk na angyar ni tur ukuk akak akak, unu si usem nu ubang na a mi sem.² Inya tsi lang ni ingyar na kep tseuk kam ingyar fong ta ikpe ko, ko inya na atan ni na ti usong lang teng. ³Aji nu una luk umbuk ifeb a sa ba wuk umbuk atar, ye inya ni una luk atong igya atang, a sa wuk uko'o yi ikyi ni itsong igya ugbak. ⁴Imi kan ru uwi aro ayo, usa kyir ingyar ni na tsem umong anyong, kam lang ye inya ni i na kong ko. ⁵I sa kak ru iyi ni una kyir. Kyir i yi ni na tsem kam sem ye ukuk ni i na kwe ru ta nwu ula. E-en, i mi kan ru, ukyir mi asi.⁶ Ami gya-ji akurgbyang akyong akobo afañ ko? Ikpəm mi kep awung ko ayi ko. ⁷Nder, akung nu utsi ni ikyi ru, Ikpəm fak bo jiak. Sa kyir asi ko. Uwi sem ye usur fu akurgbyang ikwitung.⁸ I mi kan ru go, uwi ingyar ni na kwe unu no kan angyar go uwi sa anem, Igbi ni Ingvar sa luk wur ubar na acinda ni Ikpəm go usa anyi. ⁹Ini go bi mi ubar na angyar, i sa bi mi ubar na acinda ni Ikpəm. ¹⁰Ingyar ni na luk nduk Igbi ni Ingvar, asa kep awung na mi, kam ingyar na luk nduk Ushop ni Par Par, a sa kep awung na mi song ko. ¹¹Bo go kwe ru ba igya Ikpəm, ko ubar na adeng, ye angyar ukuk, u sa tang inya ni ugo luk nwu wur ayong ru ko, ¹²aji Ushop ni Ikpəm Ute Par par, sa kpim ru inya ni ugo luk ikpeng yi. ¹³Ingyar ayi umbuk ikwi anyi kan mi go, "Acica, kan umba nem ni ka'a ikpon yi ye mi". ¹⁴Iyesu kan mi go, "Akok ayi lo mi ingyar luk ikpo ko ingyar ta ukyi ukem ru?" ¹⁵I kan bo go tsung ilam ru zeng zeng ye ukek nu utasu, aji uzi ni ingyar su umbuk iber na afam ni ye mi ko. ¹⁶Iyesu kan bo ukeb cwigo, "Ibok ni ingyar itso ayi mba uji utung-tung. ¹⁷Kam itang udap nyi kam luk go, 'I sa kong inang, aji ilang ye umbuk na lo uji nem?' ¹⁸I luk cwigo, 'Unu si inya ni na kong. I sa beb uluk nem kam mwey ashi ni gbuiy futi i no, ni na bung uji nem jijak ye agbiy ni si ye lo anyi. . ¹⁹I sa kan uzi nem go, 'Uzi nem, u ye agbiy gbuiy kam nu uni lo ugbak imbar nu uyi ikwi tung. Tem ikuk no, ji, mwa, deng anyong no."²⁰ Kam Ikpəm kan mi go, 'Uwi ingyar induk, akyutang nu I sa kwe nyi uzi no, kam agbiy nu ubung lo wo sa sem na ayiro ?'. ²¹Unu sa ata na ingyar sem ni bung agbiy ye itso lo anyong nyi kam lang ye itso ubar Ikpəm."²² Iyesu kan akyim itam nyi go, "Ni sem akin wo, usa tang udap nu uzi ru ko, ko inya ni una ji, ko anyong ru- inya ni una far. ²³Aji uzi futi uji, ye anyong futi atar. ²⁴U nder ambarkpak, ami wo ko, fui ko. Bo lang ye uluk ko itan, kam Ikpəm mi kung bo. Uwi futi anwe ulem ko? ²⁵Uwi ayi umbuk agbiy atang mang sa kuk uzi no gbuiy ka ubar ite ushi aro? ²⁶Una bi ni kong song inya ushi kak kak nu, aji kong u mi tsom anyong ru go inang umbuk agbiy na aneye?" ²⁷Nder aya ni ikyi atana bo ni dep, bo mi tam ko, ami shak ulusu ko. kam i kan ru, ko Udeng Isolomon umbuk usur nyi jijak, utar nyi ni i ni far sab gang bo ko. ²⁸Ikpəm na si far alem ni sem ifang utar, na deb ayeno kam ukpokyu bo wom, a sa kwe kwyi ula, kam akpang uwi? I sa far ru utar fu bo ko? Uwi ni sem ye udap alo ushi kak kak mang wo!"²⁹ Sa kpir nu utang ru jijak asem umbuk agbiy agying nu una ji ye ni ugo mwa ko, sa tang uyi ka afu mang ko. ³⁰Aji angyar ni ni song Ikpəm ko mi gying agbiy neye, kam Idano song cwigo umi gying agbiy neye.³¹ Gying uma Ikpəm kam agbiy neye i sa kwe yak mu. ³²Sa kyir asi ko, uwi atan ishi, aji Ida ru sem udap atung ni i na naru uma nyi.³³ Gya ji afam no kwe na angyar utsom. Tsung alok ni na bi ni ise, I nu ugbak agu mi kam ko, uzu mi ba anung ko, abyiar mi ji nduk mi ko. ³⁴Umbuk ni itso no na sem, udap no sa sem anyi teng. ³⁵Kwe utar udang no fa kyu umbuk ukpa ni uti no, na iturkang no ni lan, ³⁶U kong anyong ru sem lok angyar ni mi mui ayi bang Ingvar Ikyi bo ni si ser isem ba umbuk nu uji ye umwa ni iban, aji ni i na ba kwe agbo, na bo buk mi usukpi imwa.³⁷ Atung si ini agbiy igya ni mi kpi bang uba ni Ida uma bo, ikpeng ni ina ba. Anyi, ikan ru, i sa far afam ni itam, kam kan bo na sem iseu iteber. Kam i sa ba nabo uji. ³⁸Atung si ini agbiy igya ni Ida uma Bo na ba kam bo aker ayibu, ko ikpeng na ayar ni nwu ula wo non ko ikpeng ni ikyeuk sep iti.³⁹ Song unu cwigo, ingyar ikyi ni igya na song ibe nu uzu go ba zizi, i sa mgbab zuk igya nyi na abo beb nduk ko. ⁴⁰Yir bang teng, aji u song ibe ni Igbi ni Ingvar na ba ko."⁴¹ Ipita luk go, " Idaadi, umi luk ukep nu ye iyi mang non ye angyar aye teng?" ⁴²Idaadi go, "Igbiy igya ni ye udab alo, ye umwe, ubar ni ingyar ikyi nyi, ni Ida uma nyi sa kwe mi lo ikyi na alem igya na aye ni go na bo uji ibe ni gang anyi, sa anyi? ⁴³Atung si ani igbi igya ni ida uma nyi na ba kam mi i si mi kong agbiy ni i ni kan mi. ⁴⁴Anyi, i kan ru, i sa kwe mi lo ikyi na agbiy nyi jijak. ⁴⁵Kam igbi igya yi go luk udap nyi go, Ida uma nem ba i mwa ko, kam yar bur alem igya alam ye akab, kam yar ji, mwa, kam tsi, ⁴⁶Ida uma ni igbi igya yi sa ba ukyu ni i ni tang ko, ye ibe ni i ni song ko, kam i sa tsok mi ishi- ishi kam kyok mi umbuk nyi ye ani lang ye udab alo. ⁴⁷Igbi igya ni ni song ida uma nyi kam yir bang ni kong ata ni udap ida uma nyi shon ko, i sa bur mi ye isang ikwi tung. ⁴⁸Iyi ni ni song ko, kam kong inya ni kwi abur, a sa bur mi ye isang ishi. Uwi ingyar ni abo go na mu utung-tung, ami gying utung-tung ime no. Uwi ni abo go na mu tung-tung wo, abo sa beb mu futi ukyu yi.⁴⁹ I yi ba na fa ula utasu anu, i nder go zizi nu ula yi kuk kiy ⁵⁰Kam i yi sem ye amuy Ikpəm na ago na mi,(-utsom) kam udap nem sem mi nduk mang, kam I sa ka ye mi akin se I go kam mi kiy!"⁵¹ Utang go i ba na kwe ukwi ba utasu? Iyo,i kan ru, i ba na ba kuk aka. ⁵²Aji yar agbonu, angyar akyong igya ayi sa ka'a, angyar ata sa nduk ye angyar afañ, angyar afañ sa nduk ye angyar ata. ⁵³Asa ka'a ida ye igbi, igbi ye ida, iya ye igbi akab, igbi akab ye iya, umbye ye uwa igbi, uwa igbi ye umbye."⁵⁴ Iyesu mi luk ye ikwi yi teng go, una nder abung yar tso ikpang nu usur mi ka kyu wo; u luk go, 'Abui sa aba, kam sa kong akin.' ⁵⁵Ikpeng ni ushop na ser uso, u mi cwigo, ufam ye ibong

sa aba, kam mi kong akin⁵⁶ Angyar ubang, usong ata ni ugo akan ata na agbiy mi yang utasu ye akpa Ikpam, kam aji kong u kan song agbiy ni mi kong agbonu wo ko?⁵⁷ Aji kong u nder song agbiy ni gang anyi na anyong ru ko?⁵⁸ Una si ka igya ni ikpo ye ingyar ukar no, ngang nu ye mi luk swiy ugbiy yi kam i sa kwe mu na ingyar ikpo aluk, kam ni kwe mu ka ta igya amui ko.⁵⁹ I kan ru, u sa wur igya amui anyi ko se una na anang ni abo ni nya na mu wo."

13

¹Ikpeng yi, angyar tsi anyi kan mi ata Ipilate ni kwe aying na angyar ni Igalilee atsi tser ye ishe bo na ani na. ²Iyesu kpir kan bo go, "U tang go angyar ni Igalilee nu wo kong abi futi ani aye kam bo nder utsom ukyunu?" ³Iyo, i kan ru. Kam uwi teng una bi yang udap na Ikpam, jijak ru usa kpu ru ukyunu. ⁴Non, angyar ikur ka akyong-ta ni Isiloam ni igya nu ugbak ni beb kyu tsem bo wo, utang go abo kong abi futi angyar ni Ijerusalem? ⁵I kan ru una bi yang udap ru na Ikpam, jijak ru usa kpu ukyunu. ⁶Iyesu kan bo ukep nu, "Ingyar ayi zeng ukyi na awum sem luk go adumu ibok nyi, kam i ba gying awum anyi, i kam utsi ko. ⁷Ingyar yi kan ingyar ni mi mui mi ayi ibok yi go, 'Nder, kwi iyi ita ni i mi ba kam awum umbuk nu ukyi nu wo ko. Kor mi ta iseu. U mgbab mi ni mi nduk itsu akin go mang?' ⁸Ingyar ni mi mui ayi ibok yi kan mi go, mgbab mi na tseng fer ukyi far mi itsu atung. ⁹Uyi tsi, ina wum awum, sab, ina bi ni wum, kor mi ta iseu!" ¹⁰Ikpeng ni Iyesu si mi kpim agbiy igya Ikpam ushi ukyu ukyu utsi utem. ¹¹Akab ayi kwi uyi ikurka-kyong-ta ni ni sem ye ushop abi na ajano ni mi swui anyong, ushop yi kuk mi kep, i mi nda song uyir ko. ¹²Iyesu ni nder mi wo, i zer mi kam kan mi go, "Agbila, uwi wur umbuk ukyung no kam". ¹³I kyuk mi agbo anyong, Ikpeng yi mang, akab yi nyi nda uyir mi na Ikpam usur. ¹⁴Ingyar ni kuk igya Ikpam ushi bab udab aji Iyesu gbe ingyar ukyu nu utsi utem. Udeng ni igya Ikpam yi luk go "I sem ye ikyu akyong-yi ni ina tam itam. Uba kam ugbe ikyu neye, na su utsi tem wo, itsi." ¹⁵Idaadi kpir mi go, "Uwi Angyar Ubang! Jijak ru umi son atar ru ye andak ru ka mwa amuy uku nu usti utem ko? ¹⁶Si ukyu yi teng, igbi na Abraham ni Isatan ni kpab lo umbuk ayi iyi ikurka kyong ta, i sa son mi ilek neye ukyu nu utsi utem ko?" ¹⁷Ata ni ini luk ukyunu, angyar jijak ni ni bi mi wo, iswiw kuk bo, kam ikwi mi te udap umbuk agbiy usur ni i ni kong. ¹⁸Iyesu luk cwigo "Uma Ikpam sem inang i sa kwe mi mbyang ye aji? ¹⁹I sem lok i su na akpiy ni ingyar ibok kwe gba nwu i ikang nyi, i dep ba ser ukyi utem, na anwe na akpa Ikpam ba tem abir bo anyi umbuk ambyang nyi". ²⁰Yiyak i luk go, "I sa kwe aji mbyang ye uma Ikpam? ²¹I sem lok go awara na akab kwe tser yer umu na atak atisa ata kam indep fu jijak." ²²Iyesu kar akwe atem ye ishi ukeng ni si ka Ijerusalem. ²³Ingyar ayi beb mi go, "Idaadi, angyar ushi mang sa kam gbe?" kam i kan bo go, ²⁴"Ngang nu u nwu usukpwi ni ni fi, aji i kan ru angyar ikwi mang sa gying na nwu kam bo sa nwu song ko." ²⁵Ikpeng ni ida igya na ndep nyi kuk usukpwi, kam usa yir utasu mi tem usukpwi luk go, "Idaadi, Idaadi, lo ro ni nwu ba' kam i sa kpir kan go, 'I song ru ko u ser aji ba.' ²⁶kam usa luk go, 'eyi ji, kam i mwa ubar no, ukpim agbiy ukeng ulab ro. ²⁷kam 'I sa kan ru go, I song umbuk nu uni ser anyi ba ko. Nyi mi anung uwi ni mi kong abi!" ²⁸Angyar sa kyi gbo iyar ubwi ni una nder Abraham, Azik, Ijakob ye angyar uko'o nu uma ni Ikpam, kam uwi asa kwe ta wur isu. ²⁹Abo sa ba Ikpang ni usur mi tso, ye usur akyu, ikpang uso ye iseu, asa sem umbuk ikang nu uji ye umwa uma Ikpam ³⁰song cwigo ani ni kwi-ikwi sa sem ubar, kam ani ubar sa ba kwi-ikwi." ³¹Ite ushi aro, angyar tur ukuk akak atsi ba kam mi kam luk cwigo, "Nyi zuk umbuk nu aji Iherod go ni tsem mi" ³²Iyesu luk go, "ka kan ikyar wo, 'Nder i tar wur ajano kam igbe angyar ayeno ye ukpokyu, kam umbuk ikyu ita isa yak umbuk ni ikak nem." ³³umbuk na aji ji teng gber, sem keng go i sa kong akin agbiy ayeno, ukpokyu ye ukpar go, aji akpir go asa tsem ingyar uko'o Ikpam isu ni Ijerusalem ko." ³⁴Ajerusalem, Ajerusalem, ni mi tsem Angyar Uko'o Ikpam kam nyu tsem ani a kyim ba na ru. I shon go zizi na bung kyar agbiy no ata ni ikpi bung kyar agbiy nyi nwu aba nyi, kam u kpir ko. ³⁵Nder, a kepawung ye uma ru kam. I kan ru usa nder mi yak ko se ikpeng nu una luk go atung si iyi ni ni ba izi ni Idaadi."

14

¹Ba kpo gang ukyu nu utsi utem, ni I ni ka uma ni ingyar ikyi ni tur ukuk akak ayi ni ka ji uji imbuk kam a mi tsung mi cim. ²Ubar nyi anyi si ikok ayi ni sem ye ukyung imu na amuy. ³Iyesu beb angyar ni song ukuk ni Ijew ye angyar tur ukuk akak, "Ukuk kpir ni na gbe ingyar ukyu nu utsi tem non ko iyo?" ⁴Abo wuk umber. Iyesu kwe mi kam gbe mi kam kim mi nyi. ⁵I kan bo go, "Uwi ayiro ni igbi no ko itan no na kpo kyu ikur ukyu utsi-tem usa kwe wur mi ko?" ⁶Abo yak sar mang go. ⁷Ikpeng ni Iyesu ba song ata na angyar na ani zer bo mi kyak a takne atem mi sem anyi wo, I kan bo go, ⁸Abo na zer mu ka umbuk uji ye umwa nu uwa ashi, sa sem umbuk takne utem ni usur ko, aji ayi-tsi gber abo zir ingyar ni ani nami usur futi uwi ⁹Ikpeng ni inggyar zir ru jijak na ba yak, i sa kan mu go, 'kwe umbuk ni uni sem wo na ingyar nu,' kam usa nyi ye iswiw ka sem umbuk itakne ushi. ¹⁰Abo na zer mu ka sem iseu umbuk itakne ushi, ni ingyar ni zer mu na ba isa kan mu, 'Abe, nyi sem tso ugbak.' kam ikpeng yi usa kam usur ayi na angyar ni sem anyi jijak ye mu. ¹¹Ingyar ni na kuk anyong nyi tso ugbak, a sa gbiy mi kyu iseu, ingyar na kuk anyong nyi kyu iseu, asa kuk mi tso ugbak." ¹²Iyesu kan ingyar yi ni zer mi ba go, "Una go nu zer ikyi akyar nu uji sa zir ayo no ye amba no ko ulu no ko angyar ni itso mang ko, aji abo sa ba zer mu teng." ¹³Una go nu zer angyar nu uji ye umwa, zer angyar utsom, ini bui aki, ani kpu akak, ye ani zok ayi, ¹⁴kam usa kam ukwi atung aji abo sa kam na kung namu ko. Ikpam sa kung namu ibe ni ina fui angyar atung wur anyion. ¹⁵Ikpeng ni ingyar ayi ni sem itebre anyi ye Iyesu ni wuk agbiy nu wo, i kan mi go, "Ukwi sa ani ingyar ni na ji uji-imbuk uma Ikpam" ¹⁶Kam Iyesu kan mi go, "Ingyar ayi kong uji ham kam zer angyar ikwitung mang teng. ¹⁷Ani kong kam uji i kyim alem igya nyi go aka kan angyar ni ni zer bo wo go, 'Uba, ikong kam agbiy jijak kam." ¹⁸Jijak bo abo yar mi gying iyab na abo na bi ba. Ini ubar luk go; "I yi gya ibok kam ishon go aka nder, I mi nung iyab." ¹⁹Umba nu uwo go, "I gya andak ni wo ibok ikur, kam i si ye bo si ka kyar nder. I mi nung iyab." ²⁰Ayi yak luk go, 'I yi kpo uwa ashi, kam i sa ba song ko." ²¹Igbi igya yi ba kan

ida uma nyi agbiy neye jijak .kam ida uma nyi tso udap kam kan agbiy igya nyi go, "Uwur ka ukeng lab, ye akeng ishi ni uma tang, bung angyar utsom, ani bui aki, ani zok ayi, ye ani kpu akak, ye ba imwa. ²²Agbi igya nyi go, 'Ida uma, itam ilang nu ukuk no yi ki, kam iyab sa ker isi. ²³Ida uma yi kan igbiy igya nyi go, 'Uwur ka ukeng lab utem ye agong ka zer bo ko aji ndab bo na bo nwu ba, nu uma nem ame. ²⁴I kan ru go, ingyar tsi ni i ni tam ubar zer ni na kyar aji nem nu, lang. ²⁵Agbonu ikwi lab mi tur mi ineng, kam i kuk sam kan bo go, ²⁶'Ingyar ni na ba ime nem ingyar yi na bi ni shon Iyi futi ida nyi, ye iya nyi, ye uwa nyi, ye agbiy nyi, ye amba alam, ye amba akab, ye uzi nyi ko, ingyar yi kwi ni sem ikyim itam nem ko. ²⁷Ingyar ni na bi kwe ukyi ni mui tsang-ikang nyi tur mi ineng ko (nder utsom) i kwi ni sem ikyim itam nem ko. ²⁸Uwi ayi ni una go umye igya nu ugbak kam u sem iseu ambyang nder agbiy ni i sem ye mi go i sa kong kam itam yi no? ²⁹Asanko, una ta ika gya mang kam kong kam ko, angyar jijak ni go nder sa yar mi sa mi ³⁰cwigo, 'Ingyar nu yar mwyeg igya kam i kong kam ko. ³¹Uwi udeng song ye ni go ka ume ye udeng ayi usa sem iseu nu mbyang nder go agbo i yi ye angyar afan kyo ikur, isa ka kpo song ume ye udeng ni ye angyar afan kyo ikam? ³²Na lang akin Ikpeng ni angyar ume nu uwo ni ker ukpam wo, usa kym ka nung mi nu uluk ocwi. ³³Ni sem akin wo uwi ingyar ni na bi mgbab zuk agbiy nu sem yemi, usa sem song akyim itam nem ko. ³⁴Umwa sem ye umbak, kam unyang nu umwa go lang asa kong mi inang ni go ser umwa yak? ³⁵Ikpeng yi i lang ye umbak kam ko itu. Asa kwe ta ikong, ingyar ni na sem ye atong, ni wuk, i wuk."

15

¹Ayar ni kuk agando ye angyar ni mi kong abi tsi mi ba ime Iyesu ba mi wuk agbiy ni I mi luk. ²Angyar ni tur ukuk akak ye acica mi nying ye akyu, bo go, "Ingyar nu ku angyar abi kam mi ji ye bo." ³Iyesu luk ukep nu ye bo go, ⁴"Uwi ayi una sem ye atanj ifan ayi, kam ayi anyi iyim, i sa mgbab ani akam anyi kaikur ka-akyong nyi ye ilemkpam, kam isa ka kar gying iyi ni ni yim wo se ina kam mi ko? ⁵Ikpeng ni ina gying kam mi, isa kwe mi bur itek ka ye udap ute. ⁶Ini ba yak uma i zer kyar ayo nyi ye angyar ukyi nyi luk cwigo, 'Ute udap ye mi aji i gying kam itanj nem ni ni yim wo kam.' ⁷I kan ru go si ukyu nu teng umbuk Ikpamgbak jijak sa te udab ikyi ni ingyar ayi ni na yang udab ku ilang ni Ikpam, futi angyar akam-anyi ka ikur ka-akyong nyi ni ni go ayi sem par par kam kpir na yang udab bo ko. ⁸Ko sa akab usong ye ni sem ye asule ikur, ina yim ayi isa zung iturkang, za igya, kam kar gying fuk, se ina gying kam isule nyi. ⁹Ina gying kam isule yi, i sa zer kyar ayo nyi ye angyar ukyi nyi, i sa luk cwigo, 'Ute udap ye mi ni i ni tur isule nem nini yim wo kam. ¹⁰Su ukyu nu teng acinda ni Ikpam sa te udab ikyi ni ingyar ayi ni na yang udap na Ikpam." ¹¹Kam Iyesu luk cwigo, "Ikok ayi ye agbi alam afan, ¹²Kam igbi na alem wo kan ida nyi go, Ada, na mi ikpon, ni si unem.' Akin wo i kuk ikpon nyi ka ukem na agbi nyi. ¹³Ikyu gbiy ko igbi na alem wo bung kyar afam nyi jijak kam nyi ka ikwe ukpam, anyi i ka tsem kam itso nyi ye usem nu uzak. ¹⁴Ni i ni tsem kam itso nyi jijak kam wo, unyong utem mang kpo ikwe anyi, kam iba kpo utsom abi bi. ¹⁵Igbi yi kwe anyong nyi kar gying itam ime ni ikok ayi ikwe anyi, i kym mi ka ni ka na alu nyi uji. ¹⁶I mi ye alu mi zok uji bo, aji ingyar tsi na mi inya aji yak ko. ¹⁷Kam ikpeng nu umwe ni igbi na alem yi ka ba mi ikyi wo, i luk cwigo, 'Akpiy ni ida nem amang ni mi ji uji iti, kam I yi mi kpu unyong anu! ¹⁸I sa nyi anu ka ime ida nem, i sa kan mi go, 'Ada, I gem ugbiy ubar ni Ikpam ye ubar no kam. ¹⁹I yi kwi ni u zer mi igbi no ko, kwe mi na sem lok igbi igya no go. ²⁰Sem akin wo igbi na alem yi nyi ser isem ka ba ime ida nyi. Ikpeng ni i ker ukeng ukpam, ida nyi nder mi, imbok kuk mi, kam i lem imwa ka kuk mi kep atang kam fib mi ²¹Igbi yi kan mi go, Ada i gem ugbiy ubar ni Ikpam ye ubar no kam. I yi kwi nu ugo zer mi igbi no yak ko. ²²Ida nyi kan agbi igya nyi go, 'Ukwe utar na atung wo ye ba far mi imwa, ukwe indak fa mi ifong, kam fa mi akpo akyi. ²³Ukwe indak na asung wo ba tsem. Ni ji a nyak deng. ²⁴Aji igbi nem nu kpu kam isa awum. I yim kam agbonu igying tur mi kiy. Kam bo yar ji, mwa kam nyak deng. ²⁵Na agbonu igbi nyi alam nu ukng si ulem. ini ba si uma amung wuo, i wuk ubung akyo ye igyik anyak ²⁶Izer igbi igya ida nyi ayi beb mi go, aji ikong? ²⁷Igbi ni igya yi kan mi go umba no ser isem ba kiy, kam ida no tsem mi indak asung aji i ser ba ukwi. ²⁸Igbi alam nu ukong yi tso udap bi go isa nwu uma anyi ko. Ida nyi wur ba nung mi. ²⁹Igbi ni ukong yi kpir ilang kam kan ida nyi go, 'Nder, iyi ikwitung ni i yi ni tam ye mu lok ukpiy aro, i gem ukuk no tsi ko, kam ibe tsi uker na mi ko igbi ni ime ni iyi go adeng ye ayo nem, ³⁰kam igbi no nu ka ba ni ini kwe itso no tsem ye akab nu uzak, utsem mi indak asung. ³¹Ida nyi kan mi go, 'Agbi, uwi ye i yi sem anu agber, agbiy nem jijak sa ano. ³²kam sab ni ji, mwa, adeng aji umba no nu sem lok ikpu kam na agbonu i sa awun, i yim kam na agbonu i tur mi kam."

16

¹Iyesu kan akyim itam nyi go, "Ingyar itso ayi sem anyi, I ye ingyar ni kuk ikyi ni itso nyi, kam abo ba kan mi go igbi uma nyi mi kwe anang nyi ye itso nyi mi sak, ²ingyar itso nu zer ingyar kuk ikyi ni itso nyi go-ba anu, 'Sa aji ni mi wuk ikyi no? Kan mi umbuk uni tam ka kwi, aji anu usa sem ingyar ikyi ni tam nem yak ko. ³Ingyar ikyi ni itam beb anyong nyi go, 'I sa kong inang, unu ida uma nem si go itar mi itam go? I yi lang ye asak na tseng, iswi kuk mi kem ni sa nung agbiy. ⁴I song inya ni na kong kam, ubwi ni ina nwu mi wur itam wo, angyar sa ku mi nwu uma bo. ⁵Inayar ikyi itam yi zer angyar akang ni ida uma ayi kam beb bo go, 'Akan ida uma nem ime no amang?' ⁶I cwigo, 'A garwa na anyii ifan ayi.' 'Kyu sem iseu imwa, byek akam afan ka ikur.' ⁷Ingyar ikyi itam yi yir beb umba nu wo go, 'Uwi akang no amang?' I go, 'Aba na azep ifan ayi.' Ku byek go, aba akam anyi. ⁸Ida uma yi na ingyar ikyi itam nyi ni mi tam gagako ugbo aji I sem ye ayi nu umwe. Unu kyok go alem nu utasunu mi mwe ayi futi alem nu umbuk utar. ⁹I kan ru go ukwe anang na abeleng nu kuk ayo yi mi, aji anang yi saba kam, bo sa ku mu ye agbo afan ka sem umbuk asem nu umuiki. ¹⁰Ingyar ni sa lo udab umbuk ni inya ushi isa lo udab umbuk inya nu utem teng. Ingyar na bi kyok anyi umbuk inya ushi, ru ogbo ayi yi ni ina kong umbuk inya utem. ¹¹Umbuk na anang abeleng uwi ingyar na bi kyok anyi, ayi sa na mu itso na anyi? ¹²Una bi ni ye udab ni na kuk ikyi na anang na angyar tsi mang, ayi ro sa na mu anang nu uyar no? ¹³Igbi igya ayi sa tam song ye ada uma afan ko, aji isa

kar ayi, kam shon umba nu uwo, alang akin ko isa kwe anyong nyi nafu umba ayi, kam nder tsi umba nu uwo. U sa wop Ikpam teng kam wop itso teng ko."¹⁴Ikpeng yi angyar itur ukuk akak ni mi shon anang ayiko wuk agbiy ne wo bo kwe buiy ake mang.¹⁵Kam ikan bo go, "Uwi mi luk kpir anyong ru ayi na angyar, kam Ikpam song udab ru. Inya na ayar mi ndeb ubar ni Ikpam sa abi mang.¹⁶Ukuk ni Ikpam ye angyar uko'o ni Ikpam tam itam bo ba kwi ibe ni Ijon ni ba wo. Yar kyuk ibe yi ka ubar ami kan uko'o atung nu uma Ikpam, ko ayiro mi ngang na anwu anyi ye itsep.¹⁷Kam nder utasu nu ye uma Ikpam na kpan nyi gber, ikon nem ayi, ko ni zeng inang sa kpo iseu ko.¹⁸Ko ayiro na zuk uwa nyi kam kpo ashi ida ukuk nu utseng akuk, ingyar yi ni kpo akab yi na ani tar wur wo, iyi teng da ukuk nu utseng akuk.¹⁹Ingyar itso ayi sem anyi ni mi far utar iyang iyang, mi ji mi mwa umbuk ni itso nyi ukyu agber.²⁰Ingyar utsom ayi sem anyi teng izi nyi go Ilazarusa yi ni mi-nung kam isa aji izi nyi go Ilazarus na ami kung ba lo undok ni ingyar itso yi, anyong yi jijak sem abang mang,²¹kam Ikok nu mi gying go zizi na na mi agber ko atso ni mi si ni ji, ni ingyar itso yi ni ji far iseu wo- agbur mi ba mi jak mi abang nyi teng.²²Ibe ba gang, iyar utsom yi kpu, acinda ni Ikpam ba kung mi ka atang Idaadi Abraham utso nyi.Ingyar itso yi teng ba kpu, bo kwe mi nyion,²³i ka sem umbuk utsom abibi itaseu, ikwe ayi nyi ta tso ugbak i yir nder Abraham ukpam ye Ilazarus atang nyi.²⁴Kam ikyi wur ilang go, 'Da'adi Abraham, nder mi ayi ni imbok, kam kyim Ilazarus ni ikwe iyi ni ifong fa umbuk amuy ba tep mi umyam nem, iyi si umbuk ubyak ni iduk ula anu.²⁵Kam Abraham go, 'Agbi tang song go ibe nu uker ye uzi no, ukam atung no kpan kam, Ilazarus teng kam abi nyi kam teng. Kam na agbonu isem umbuk atung, uwi su umbuk nu ubyak.²⁶Yak anyi teng, ukem ro ikur utem mang sa anyi ni ingyar sa yang song ko ba utso ro nu, ko ka utso ru gu.²⁷Ingyar itso yi go, 'Ukyu kyu go, Daadi Abraham, kyim mi ka uma ida nem-²⁸Aji i ker ye amba nem akyong utasu, ni i ka fab bo, asang ko bo sa ka ba umbuk ubyak nu teng iyi.²⁹Kam Abraham luk go, 'Abo ye Imusi ye angyar uko'o Ikpam, bo wuk bo.'³⁰Ingyar itso yi kpir mi go, 'Iyo, Daadi Abraham, ingyar na ser anu ka kan bo, abo sa yang udap.'³¹Kam Abraham kan mi go, abo sa bi ni wuk Imusi ye angyar uko'o Ikpam, ingyar na fui wur ukpu anu ka gber, abo sa kpir yang udab bo ko."

17

'Iyesu kan akyim itam nyi go, "Sem keng mang go agbiy tsi anyi, sa kong ro isa kpo umbuk abi, kam ubyak sa sem ikyi ni ingyar yi na abi yi ni ba wo!'²Sa sab fu izizi na kwe ikok kpab ingyar yi isang kam kwe mi ta kyu ukung utem, ni ina kong ani ker ishi ukeg nem akpo.³Tsung nder ilam ru. Umba no na kong abi fab mi, i na yang, kep awung na mi.⁴I na da mu ilung ikyong fan ukyu ayi, kam aser isem ilung akyong fan teng anung mu go, 'I yang kam', keng mang, u sa kep awung na mi!"⁵Afuk Idaadi kan mi go, "Kong nu udap alo ro adep."⁶Idaadi go, "Usa sem ye udap alo a zeng lok awum na akpi, usa kan iti ukum go seb wur ikop no ka zeng kyu ukung utem, isa na ikyi isu ye mu.⁷Ayi ukem ru ni ye igbi ni igya ni mi tam ikong ko ta atan, sa kan mi ubwi ni i ser ufang ba go, 'Ba imwa mwa kyu sem iseu anu ji uji?'⁸Nyi tok I sa kan mi go kong uji na mi na aji, kpap ukpa no unyang ni I yi, ji, amwa iyi, kam u sa ji amwa isem ni?⁹I sa Ideng igbi igya nyi ko, aji ikong si itam nyi, akin ko?¹⁰Ru ugbo ayi yi, usa tam kam itam ni akyim mu go utam usa luk go, "I yi kwi igbi uma no ko. Aji itam itam ni si itam ro."¹¹Ibe ayi bo si mi ka Ijerusalem, bo kpan tsang uki ni Isamaria ye Igalilee.¹²Ni i si mi nwu ka ikwe ayi, ika kam angyar na amber ikur. Abo yir ukpam mang ye mi,¹³kam bo kwe ilang ugbak go, "Iyesu, Ingyar Ikyi, nder ro ayi ni imbok."¹⁴Ubwi ni I yer nder bo wo, I kan bo go, "Uka kwe anyong ru kyok Angyar Ishe Ikpam." Ni bo ni nyi kiy wo, amber yi wur kam bo anyong.¹⁵Ayi ukem bo ni nder go itser kam wo, i ser isem ba ye ilang unu mi ndep izi ni Ikpam.¹⁶I ba kyu far akpeneg ubar Iyesu, mi deng mi. I si ingyar ikwe ni Isamaria.¹⁷Iyesu kpir kam luk go, "Tok, I mui te sa angyar ikur ni? Kam ana akyong nyi na ye sa aji?"¹⁸Ingyar tsi ukem bo aser ba na Ikpam usur ko, kwi ukyuk nu mang?"¹⁹Ikan mi go, Nyi inya no, udap alo no kong tser mu kiy."²⁰Angyar ni mi tur ukuk akak akak bep Iyesu go, Ikyung Udeng ni Ikpam sa ba lung ye?, Iyesu kan bo go, "Ikyung Udeng ni Ikpam si inya ni una nder ye ayi ko.²¹Si inya na bo na go, 'Nder su unu, ko, 'Nder su ugu!'ko! aji Ikyung udeng ni Ikpam su ukem ru kam."²²Ikan akyim itam nyi go, "Ibe yi sa ba ni uwi na gying go nu nder ikpeng ni Igbi ni Iyar na sem ikyung, kam usa nder ko.²³Abo sa mi luk ye ro go, 'Nder, agu! Nder, anu! Kam usa kpir nu ka nder ko, sa tur bo ineng ko,²⁴ata ni atar ni Ikpam mi sak, wur utso ayi ka kyu utso nu uwo, ri ugbo ayi yi, ni Igbi Ingyar na sem ukyu nyi."²⁵Ni ubar isa nder utsom umbuk agbiy ham mang, kam ukep nu sa bi mi.²⁶Ata ni ni sem ibe ni Inoah, ru ugbo ayi yi ni na sem ukyu ni Igbi ni Ingyar.²⁷Abo ji, abo mwa, abo kpo awa, kwe agbi akab na alam, ba gang uku ni Inoah nwu ka awar kam amuy ka ba tsem bo jijak.²⁸Ru ugbo ayi yi, ata ni ni sem ibe ni Ilot, abo iji teng, mwa teng, agya ji, gya, kor uji, kam amwe agya teng.²⁹Ukyu ni Ilot ni wur nyi ikwe ni Isodom, ula ser Ikpam kyo lok abwi kwi tsem bo jijak.³⁰A sem ru ukyu yi, ukyu ni Igbiy ni Ingyar na ba.³¹Ukyu yi ingyar na si itsong igya ugbak i sa kyu ba ni kwe inyatsi igya tang ko. Ingyar na si ikong, i sa kpir ni ser isem ba uma ko.³²Tang song uwa Ilot.³³Ingyar ni na ngang go ni kuk lo uzi nyi i sa ta yim mi, kam ingyar ni na ta yim uzi nyi sa kam ugbe.³⁴I mi kan ru ukyutang ukyu yi angyar afan sa na ukpalang ayi. A sa kwe wur ingyar ayi, a si ingyar ayi.³⁵Akap afan sa mi kog agyu ituk, abo sa kwe ayi, sa zuk ayi."³⁶Angyar afan sa mi tam ikangtang, a sa kwe wur ayi sa kyir ayi zuk.³⁷Abo bep mi go, "Aji ahong Idaadi?" I kan bo go, "Ko aji ji ikam na kpu na, akepzu mi kyar anyi."

18

'Kam i kan bo ukep ayi ata ni bo na kyip Ikpam mang akin mang ni bo na bi ni fem ikep,²cwigo, "Ingyar ni mi luk ikpo ayi sem ikwe utem ayi teng, ime kyir Ikpam ko kam i mi na ingyar usur ko.³Kam akab ni ika ayi, si ikwe utem anyi mi ba ime nyi ibe agber, go, 'Mbak mi luk sab ikpo nem ime angyar ukar nem.'⁴Kwe ibe ham-mang ikok nu kwe go isa mbak mi ko, kam iba sem dong beb anyong nyi go, 'I yi kyir asi Ikpam ko- , i na ingyar tsi usur ko,⁵kam akab ni ika nu mi na mi utsom

ibe agber, isa mbak mi luk sab ikpo yi kam ni nwu mi udap ka ifu mang ko, ye uba nyi ni imi ba anu ibe agber wo."⁶Kam Idaadi go, "Uzak atong wuk ugbiy ni ingyar ni mi luk ikpo ame nu ni luk.⁷Kam unu utang go Ikpəm sa aluk sab ikpo na angyar nyi ni i yi ni zir wur lo, kam ami kyi tur mi utan ye ukyu-tang agber wo ko? I sa kuk udab ye bo ko?"⁸I kan ru go, isa luk sab ikpo bo imwa mang. Kam ibe ni Igbi ni Ingyar na ka ba, utang go i sa ker kam angyar udap alo utasu anu?"⁹Kam I luk ukep nu ye angyar ni mi tang udab bo go abo yi sem gaga futi angyar tsi,¹⁰Angyar afan ka na ka kyip Ikpəm igya Ikpəm utem, ayi si ingyar ni mi tur ukuk akak akak, umba uwo si ingyar ni mi kuk agando.¹¹Ingyar ni mi tur ukuk akak akak kyip Ikpəm nyi kpir na anyong nyi go, 'Akpəm, i deng mu go aji i yi sem agbo na angyar na ne ko, angyar uzu, ani sem gaga ko, ani kuk utseng, ko sem lok iyi ni mi kuk agando nu ko.¹²I mi si unu ilung ifan umbuk ukem ayi. I yi mi na ayi ukem ni ikur na agbiy jijak ni mi kam."¹³Kam Ingyar ni mi kuk agndo yir ukpəm, ti mi ni nder ayi nyi tso Iikpəmbak, kam bur agbo ifang go, 'Akpəm, nder mi ayi ni imbok, i yi ingyar ni mi kong abi.'¹⁴Ikan ru go, Ikpəm kep awung na ikok nu futi umba nu uwo, aji anu, ingyar ni na ndep anyong nyi Ikpəm sa kuk mi kyu iseu, kam ingyar ni na na ikyi iseu I yi Ikpəm sa kuk mi tso ugbak."¹⁵Angyar yi teng mi ka ba ye alem ishi ni iyak bo agbo, kam afuk Iyesu ni nder aking wo, tar bo ser isem.¹⁶Kam Iyesu yir zir bo ba ime nyi go, u mgbab alemshi ne na ba ime nem, usa tar bo ko ni. Aji uma ni Ikpəm gbak si ani angyar ni ye udab alemshi.¹⁷Na anyi i mi kan ru go, ingyar ni sabi ku uma ni Ikpəmbak sem lok go alemshi ko sa buk mi ayi ni na nwu ka anyi."¹⁸Udeng ayi beb mi go, "Acica atung, isa kong inang kam na kam uzi nu umuiki?"¹⁹Iyesu beb mi go, u zer mi atung go inang? Ingyar tsi ni na kong atung kwi ni Ikpəm lang.²⁰Uwi song ukuk mwē mwē mang- sa kuk utseng ko, sa tsem ingyar ko, sa zu uzu ko, sa nya ison ko, si ida no ye Iya no."²¹Udeng yi luk go, "Ukuk ne jijak I yi tsep bo kyuk ushi nem."²²Ni Iyesu ni wuk unu wo, i kan mi go, "Inya ayi ker isi nu ker kong, your afam no jijak gya ji, kam kwe anang yi kana angyar utsom, kam nu sem ye itso ugbak agu, kam ba tur mi ineng."²³Kam ni ingyar itso yi who agbiy neye udab nduk mi atang ham mang, aji anu, i ye itso ham mang.²⁴Kam Iyesu ni nder mi wo, imbok kuk mi Kam I luk go "Sa bek ayi name mang ni Ingyar itso na nwu uma ni Ikpəmbak!"²⁵Sa bok fu ni inakurmi na nwu iwong ni iliki, ata ni ingyar itso sa nwu uma ni Ikpəmbak."²⁶Angyar ni wuk ugbiy nu wo luk go, "Kam ayi ro ni sa gbe go?"²⁷Iyesu kpir bo go, "Inya ni sa ti ingyar, sa ti Ikpəm ko."²⁸Ipita luk go, "I yi mgbab juk agbiy ro jijak ba tur mu ineng."²⁹Iyesu kan bo go, "Anyi i mi kan ru go uwi ingyar ni sa mgbab juk igya nyi, ye uwa nyi, ye amba nyi, ye ida nyi, ye iya nyi, ye agbiy nyi, ikyi ni uma ni Ikpəmbak, utasu anu"³⁰ingyar yi sa kam futi ukyu yi, kam ubar agu I sa kam uzi nu umuiki."³¹Isem tang ni i ni zer kyar akyim itam nyi ikur ka afan i kan bo go, "Nder i yi si tso ka Ijerusalem, anyi agbiy jijak ni angyar ni Ikpəmbak ni byek lo ikyi ni Igbiy ni Ingyar sa ba kong."³²Abo sa kwe mi na wur ka angyar nu ukyuk, abo sa, sa mi, bo sa teng mi lok I si ingyar induk, akyu mi akyang anyong."³³Isem tang nabo sa bur mi kam wo, abo sa tsem mi, i sa kong ikyu ita I sa fui yiyak."³⁴Abo wuk song da ugbiy tsi umbuk ugbiy ni Iyesu ni luk wo ko, aji anu agbiy ne ye ker sem ifeb mang ubar bo, kam bo wuk song ugbiy ni i mi luk wo ko."³⁵Nu uyi ba kpan wo, Iyesu si ka ma anung ni Ijeriko, kam ikok izok ayi ayi sem ukeng tang utso ayi mi nung agbiy,³⁶I yir wuk ikwi angyar mi tsang wo, i beb go aji ikong.³⁷Akan mi go, si Iyesu ni ikwe Inazereth si mi kpan itsang."³⁸Ikok ni izok ayi kyi wur ilang go,"Iyesu Igbi Idavid, nder mi ayi ni imbok"³⁹Angyar ni mi ka ubar nyi wo fab ikok ni izok ayi wo go, ifok imwa. Ikok ta lilang ser Ihong, Igbi Idavid, nder mi ayi ni imbok."⁴⁰Iyesu kuk yir cim kam kan go abo tep ikok yi ugbo ba nami. Ubwi ni ikok izok ayi ni ba si mi anung, Iyesu beb mi go, "⁴¹Ushon go ikong aji na mu?" I go, "Daadi, I shon na nder ayi nem."⁴²Iyesu kan mi go, "Ku ayi ander no. Udab alo no kpung tser mu kam."⁴³Ikpeng yi mang inder ayi nyi, kam nyi tur mi ineng mi ndep izi ni Ikpəm. Na angyar ni nder aking wo, abo ndeb izi ni Ikpəm.

19

¹Iyesu nwu kpan tsang ikwe ni Ijeriko. ²Ikok ayi sem anyi izi nyi Izakaeus. I si udeng na angyar ni mi kuk agando, kam i ye itso.³I mi ngang mgbim ni nder Iyesu, I nder fo mi ko, aji ikwi afu, i yi a hong si ingyar ite mang teng. ⁴I ngang lem imwa ga ubar ka tso yir iti ukyi ni ikpyak ni nder Iyesu, aji su ukeng yi Iyesu sa tsang anyi.⁵Ikpeng ni Iyesu ni ba yak anyi wo, I kwe ayi ta tso ugbak kam luk go, "Azakaeus Azakaeus kyu ba iseu imwa, aji ayeno i yi su ukyuk no" "kam ikpak kyuba iseu ba kumi ye udab nyi ute. ⁷Ubwi na angyar jijak ni nder ugbiy nu, abo nying ye akyu go, "I ka nwu ukyuk uma ingyar ni mi tam abi."⁸Izakaeus ndep nyi uyir luk go, "Nder, Idaadi, I sa kuk itso nem ka ufang kwe na angyar utsom, I na a nyir ingyar tsi umbuk inya tsi, isa ser ingyar yi inya nyi imbar nu ulung inyi. ⁹Iyesu kan mi go, "Ayeno ugbe ba uma nu kiy, aji uwi teng si igbi na Abraham. ¹⁰Aji Igbi ni Ingyar ba ni kar gying, ni ba gbe angyar ni iyim."¹¹Ubwi na bo wuk agbiy nu, i luk ka ubarbar mi kan bo ukep, aji i si anung ye Ijerusalem, kam bo tang cwigo uma ni ikpəmbak sa ba ubwi yi mang agbo. ¹²I cwigo," Ingyar itso ayi ka ukyuk nyi ikwe ayi ukpəm mang, na ka na mi udeng, kam i sa ser ba."¹³I zer agbi igya nyi ikur, kam na bo anang apam ikur, kam ikan bo go, 'Usam agbo ye anang nu bang ibe ni na ser ba. ¹⁴Angyar ni ikwe anyi shon ugbiy nyi ko, kam nwu ingyar kong ni ikwe kyim ka tur mi ikwe yi ni I ka wo go, "Eyi shon ni ikok nu ni ina udeng ikyi ro ko." ¹⁵Ni i ni ser isem ba wo, na ani na mi udeng kam wo, I zer agbi nu igya nyi ni I ni na bo anang wo, ni i wuk go anang ni na bo na sam agbo wo mba kam no."¹⁶Ingyar ubar ka ba go, "Idaadi, anang no mba apam ikur yiyak. ¹⁷Udeng yi kan mi go, "I namu ugbo, igbi itam atung. Aji u lo udab umbuk inya ushi, u sa sem ye ukuk umbuk akwe atem ikur."¹⁸Ingyar ukeb ifan ba luk go, "Ipam no ayi yi, Idaadi mba apam akyong. ¹⁹Udeng yi luk go, "Uwi kong ukuk umbuk akwe atem akyong."²⁰Inu uwo ka ba, cwigo, 'Idaadi, nder ipam ayi no yi su unu, ni i ni kwe kpabumbuk utar sasab kwe lo mu, ²¹I kyir asi aji anu agbi no mi bek ayi ibung mang. Inya ni si ano ko umi yir kwe, umbuk nu ukor inya anyi ko uba mi yir fui."²²Udeng yi kan mi go, 'Isa luk mu ikpo umbuk akan no, uwi igbi igya nu udab abi. Uwi song go i yi si ingyar ni ibek ayi kan kam, i yi mi kwe inya ni sa anem ko, go i yi mi fui uji umbuk ni i yi ni kor ko. ²³Kam aji kong ukwe anang nem ka

ta ibang, kam i na ser ba, a na ba, ku iya na anang nem ye inya ikyi nyi ko?¹²⁴ Udeng yi kan angyar ni sem anung cwigo, "uku nyi mi ipam ayi yi ime nyi kwe na ka ingyar ni ikam apam ikur wo." ²⁵Angyar yi go, 'Idaadi, ine sem ye apam ikur kam ni.' ²⁶Udeng yi go, I kan ru go, ingyar ni na ye, i sa na mi yiyak. kagm ingyar ni kam ko bubung, i ni ushi ni i yemi wo, i sa yir ku nyi. ²⁷Angyar ukar nem ne, angyar ni shon go i yi sa na udeng ikyi bo ko wo, kwe bo ba kam tsem bo ubar nem anu. ²⁸Ubwi ni Iyesu iluk kam agbiy neye, I kwe ukeng tso ka Ijerusalem; aji I sem ugbak futi Ijeriko. ²⁹Ikpeng ni iba si ikwe ni Ibethfage anung ye Ibethany wo, ideng ayi azer mi go olivet, ikyim akyim itam nyi afañ, ³⁰cwigo, "Uka ikwe nu ubar ru wo. Nu u si mi nwu ka, usa ka nder ikernya ni ingyar sa ker itso anyong nyi. Kuk mi son kwe ba na mi. ³¹Ingyar tsi na beb ru, go uson mi go inang?' ukan mi go, 'Idaadi go ni kong itam ye mi.'" ³²Angyar ni ini kyim ka kam Ikernya yi ata ni Iyesu ni luk wo. ³³Ni abo si mi son Ikernya yi wo, angyar uyar yi beb bo go, u son ikernya yi go inang? ³⁴abo kan mi go, 'Idaadi go ni ikong itam ye mi.'" ³⁵Abo son mi ba na Iyesu, abo mbya mi ye atar kam kwe Iyesu kyuk ugbak. ³⁶Ni I si mi ika wo, angyar nwu atar bo tar tur ukengtang. ³⁷Ubwi ni i si mi ka si anung nu ukeng ni ser ideng ni Olives kyu ba wo, ikwi na akyim itam nyi yar mi te udab ndeb izi ni ye Ilang hang, aji umbuk itam utem na bo ni nder wo, ³⁸ami go "Atung si udeng ni ni ba izi ni Idaadi Ikpam! Ukwi si ugbak agu ye usur ni fu jijak!" ³⁹Angyar ni tur ukuk akak akak tsi anyi kan mi go, cica fab akyim itam no fa." ⁴⁰Iyesu kpir bo go, "I kan ru aneye na swiy cab, akyung neye sa kyi wur ilang nu undeb." ⁴¹Iyesu ni ka si ikwe utem yi anung wo, ikyi na ikwe yi. ⁴²I cwigo, "Una song izizi, ukyu yi na ayeno, uwi a hong agbiy ni kwe ukwi ba na ru nu! Kam na agbonu agbiy neye sem agbiy atan ayi ru." ⁴³Ukyu yi sa aba ubwi na angyar ukar ru sa ba ta ilek fer ru deng deng, kam abo sa kpo ru ayab jijak. ⁴⁴Abo sa beb ubung ru nu kyu iseu jijak, ye agbiy ru. Abo sa kyir ikyung ayi zuk anyong na ayi ko, aji under song ibe ni Ikpam ni ngnag ni igbe ru wo ko." ⁴⁵Iyesu nwu ka igya Ikpam utem ka tar wur angyar ni mi gya ji ugya anyi wo, ⁴⁶I luk ye bo go, A byek lo go, "Igya nem sa sem igya ni Ikpam akyip," kam uwi kuk mi sam ser umbuk uzu ru." ⁴⁷Kam Iyesu mi kpim agbiy ibe agber igya Ikpam utem. Udeng Ishe, ye angyar te-ate ye angyar ukong gying go na tsem mi, ⁴⁸kam iyab kpo bo ko aji angyar jijak si mi zak atong tung mi wuk mi.

20

¹Ka-ba ukyu ayi ni Iyesu sem mi kpim angyar igya ni Ikpam uko'o Ikpam, kam adeng ishe Ikpam ye acica ka ba ime nyi ye angyar ukong. ²Abo beb mi go, umbuk ukuk usong ye ni uwi mi kong agbiy neye? Non, ayi ro ina mu ukuk nu wo? ³I kpir bo, kam luk go, "I yi teng go na abeb ru ugbiy. U kan mi, ⁴Amuy Ikpam ni Ijon mi na wo ser ime Ikpamgbak non, ser ime na angyar?" ⁵Abo tang nder go, "I na go, 'ser ime Ikpam i sa go, 'Aji kong u kpir ye mi ko?' kam in na cwigo ime na angyar, angyar jijak sa nyu ro akyung, aji abo song mwe mwe udab bo go, Ijon si Ingyar Uko'o ni Ikpam." ⁷Abo kan mi go abo yi song umbuk ni ser anyi ba ko. ⁸Iyesu kan bo go, "I yi teng sa kan ru umbuk ni ukuk nem ser anyi ba wo ko." ⁹Iyesu kan bo ukeb nu, "Ikok ayi wo ibok na adumu nyi, kam ikwe ibok yi na angyar na mui ayi anyi, kam nyi ka ukyuk ikwe tsi ka sem anyi kwe ibe hamg mang. ¹⁰Ibe ba gang kyim igbi igya nyi ka ime angyar ibok nyi yi go, akung awum adumu nyi na mi. Kam angyar itam ibok anyi bur tar igbi igya ikok yi kam kyim mi nyi agbo atsang. ¹¹I ka Ikyim igbi igya ayi yak, abo bur tar ta mi isui, kam tar mi nyi agbo atsang. ¹²I kyim igbi igya nyi nu ilung ita yiyak, abo bur jang mi abang anyong kam tar mi wur ibok yi. ¹³Unu ida ni ibok yi go, 'I yi sa kong inang? I sa kim igbi nem nu udab ka nder. Yi tsi gber abo sa na mi usur. ¹⁴Ubwi ni angyar itam nyi ni yir nder igbi udab ikok yi wo, abo luk ye akyu go unu si ingyar ni na ji ikpon iba. Ni tsem mi, ni ikpon nyi yi sa ba sem ado. ¹⁵Abo gbyi mi wur ibok anyi ka tsem mi. Unu na agbonu utang go ida ibok yi sa ba kong bo inang? ¹⁶Isa ba atsem agbi itam jijak, kam kwe ibok yi na ka angyar tsi." Ubwi na bo wuk ugbiy nu wo, a go, "Hoi ! abi ka isem!" ¹⁷Iyesu nder bo, kam go, "Ineng na abo byek lo go, 'Ikyung ni ingyar imwe igya ni kyak ta, sam ba ser Ikyung nu utep igya go no? ¹⁸Ko ayiro ni na kpo kyak ikyung yi sa beb atso ishi-ishi. Kam ingyar ni ikyung yi na kpo kyak mi anyong, i sa kar mi." ¹⁹Angyar ni ite ate ye adeng ishe Ikpam gying iyab na bo tsem mi Ikpeng yi, aji abo song go ukeb nu imi luk ikyi bo, kam asi kuk bo ye angyar yi. ²⁰Ami tsung mi dong, kam kyim angyar ni kpan akor go abo yi sem gaga, kam na bo kuk mi ye uda ambuk akon nyi. Kam na kuk mi na ka ukuk ni igomna. ²¹Abeb mi go, "Cica, isong ata ni umi luk, ye ni umi kpim agbiy no gaga mang. Umi luk kyir ikabar ni ingyar ko, yak anyi, umi kpim agbiy anyi ikyi nu uma ni Ikpam. ²²Itsi ni i na ta agando na Isiza?" ²³Kam Iyesu nder song alenmgbo bo, go gying na kuk si iyi, i kan bo go. ²⁴Kyok mi idenarius ayi na nder. Unu wo si ikyi ye izi na ayi?" Abo go, "Ani Udeng Isiza." ²⁵Ikan bo go, "Kwe inya ni si ani Udeng Isiza naka Udeng Isiza, ye ini na si ani Ikpam kwe na Ikpam." ²⁶Abo kuk fo mi ye ugem tsi ubar na angyar yi ko kam abo bam ata ni ini luk song agbiy unu, kam abo luk fo ugbiy yak ko. ²⁷Ikpeng ni angyar tsi ni mi te ate ka ba ime nyi, aneye si mi go ufui wur ukpu lang wo. ²⁸Abo beb mi go, Cica, Imusi byek na ro go, umba no alam na kpu zuk uwa kam lang ye igbi iseu, kwe uwa nyi kung mba igbi anyi izi nu umba no. ²⁹Amba alam akyong-fañ sem anyi. Kam ini ubar kpo uwa nyi kam kpu zuk uwa yi ineng atsang, ³⁰Ini ukeb ifañ ru ugbo yi. ³¹I ni ukeb ita, kwe akab yi kung, kam kpu zuk, ba ka ni ukep ikyong fañ ba kwe mi kung kam kpu zuk lang ye igbi ye mi. ³²I sem nyi akap yi ba kpu. ³³Kam ibe ni akam na fui wur wo i sa sem uwa ayi ukem anyi? Aji akyong fañ bo agber kpo fer mi." ³⁴Iyesu kan bo go, angyar nu utasu anu mi gbo awa, akab mi ban ulam. ³⁵Kam ani ni kwi ni na fui wur anyion ibe yi, kam ka sem umuiki wo mi kpo uwa ko, ami ban ulam ko. ³⁶Abo sa kpu yak ko, Abo sem inya ayi ye acinda, abo sa agbi ni Ikpam, bo sa agbiy ni ufui wur anyion. ³⁷Ni go ikam sa afui, Imusi nder teng umbuk ayi ulem ukem, umbuk ni iyer zer Idaadi Ikpam ni Abraham, ye Ikpam ni Azik, ye Ikpam ni Ijakob. ³⁸I si Ikpam na akam ko, I si Ikpam ani ye uzi, Aji abo sem ta si i yi. ³⁹Angyar ite ate tsi kpir mi atem go, "Cica, uluk song ugbiy kam." ⁴⁰Yar ikpeng yi bo kwi na beb mi ugbiy tsi yak ko. ⁴¹Iyesu beb bo go, "Ni nang abo go Ingyar Ugbe si igbi Idavid?" ⁴²Aji Idavid ahong luk umbuk itida nu ubung go, Idaadi luk ye Ida nem, 'Kyu sem ugbo utung nem, ⁴³Bang ibe ni I sa kong angyar ukar no, umbuk akyi alo no.' ⁴⁴Idavid zer Ingyar Ugbe go, 'Ida', kam kong inang I sa ba sem igbi ni Idavid?" ⁴⁵I kan

akyim itam nyi atong na angyar jijak go, ⁴⁶"U nder ayong zeng zeng ye acica ni mi shon na far atar adang, ami shon ukyip nu usur ibam kan kam, igya ni Ikpeng atem ye umbuk uji ye umwa, a mi gying umbuk asem na atem. ⁴⁷"Ami nyir akab ni ika, ku bo afam bo jijak, ye Ikpam udang na ami shon na kyip. Ukyu na angyar neye utsom ni Ikpam na na bo sa afu."

21

¹Iyesu mui ayi tso ugbak nder angyar itso ni bo si mi na una bo umbuk ni bo tan anang. ²Iyesu nder akab na akpu ayi teng na akobo afan. ³Kam i luk go, "Anyi, I kan ru, akab na akpu nu wo na futi bo jijak. ⁴Jijak bo na wur umbuk utung-tung na ani sem ye mi, kam akab na akpu nu wo, na umbuk utsom nyi, ini anang jijak ni ini sem ye mi." ⁵Ata ni angyar tsi luk agbiy ikyi ni Igya Ikpam Utem, ata ni abo kong mi ye akyung asab ye una ni bo mi na, I luk go ⁶"Umbuk ni agbiy ne jijak ni uni nder wo, ibe sa aba ni ikyung ayi tsi sa sem anyong ni umba nyi ko. Bo sa bep bo jijak far iseu." ⁷Abo beb mi go, "Acica, agbiy neye sa kong lung ye? Aji kyu na akak yi sa kyok ikpeng na agbiy ne ye na go kong wo?" ⁸Iyesu kan bo go, "U mui ayi sab sab, ni ingyar tsi bang ru ko. Angyar Ikwiy tung sa ba Izi nem go, 'I yi si Iyi,' kam, 'Ibe sem anung mang kam.' Usa tur bo ineng ko. ⁹Una wuk uko'o nu uwe ye utser nu ukuk, usa kyir asi ko, agbiy ne ye sa kong ubar bar, kam ikwi sa sem ikpeng yi kam ko." ¹⁰I kan bo go, "Akwe sa kpo akwe, akwe adeng sa kpo akwe adeng. ¹¹Usa nder istu sa tsuk, umbuk aki aki, usa nder unyong ye ubyak. Agbiy ni kuk asi sa kong ye akak atser ni ni ser ime ni Ikpam. ¹²Kam, ikpeng ni agbiy neye na go kong wo, abo sa kuk ru na utsom, kwe ru na angyar ukong ni agya Ikpam ushi, ye ni bo na ta ru igya amui, kwe ru ka ubar na adeng ye agomna, aji utam ye izi nem. ¹³Unu si iyab ni Ikpam ina ru nu una kan atung ru umbuk itam nem. ¹⁴Sem akin wo, usa tang go agbo I sa ka luk aji ubwi ni bo na ye ru ka ubar na angyar kong ko, ¹⁵Aji I sa na ru akan ye umwe ni futi ata na angyar ukar ru sa kong kuk ye ru. ¹⁶Kam ada ru, ye aya ru, ye amba, ye angyar ni isama ru, ye ayo ru, sa tsom ru, kam uwi atsi, abo sa tsem ru. ¹⁷Angyar jijak sa kar ru umbuk izi nem. ¹⁸Kam, ikung utsi tsi ikyi ru sa seb kpo iseu ko akpang uwi ahong. ¹⁹Umbuk ni udab akuk ru, usa kam uzi nu umuiki. ²⁰Una nder a soja na ta Ijerusalem fer deng, u song go ibe ni bo na beb mi kyu iseu gang kam. ²¹Sem akin wo, uwi angyar ni Ijudae kyir ka ideng, angyar ni udab ni ikwe u kyir wur, kam usa kpir ni angyar tsi anwu ba ikwe ko. ²²Aji, unu si ibe ni akang ate, kam ni ilang ni Ikpeng na byek lo iseu sa ba sem anyi. ²³Ubyak si ikyi na akab imbar ye ani na alemshi imwe ibe nu wo! Aji utsom utem mang sa sem ikwe anyi, Ikpam sa tso udab nyi ye angyar neye. ²⁴Asa kpo nwu ime ni angyar uwe bo, asa tsem atsi ye njang, asa kuk atsi ukpiy sak kar akwe jijak, ikwe ni Ijerusalem, angyar na aye sa kyan nduk mi ye aki, se ibe ni atuk na aye na ba kwi. ²⁵Akak sa sem umbuk usur, ukan, ye akyor. Utasu anu, utsom sa sem fer akwe jijak, alang ni wur ukung utem, ye ata na amuy mi ta alam nyi sa afor utem mang ni kuk asi. ²⁶Udab na angyar sa sem asi mang, umbuk agbiy atang ikyi nu ugbiy yi ni si iba nu wo. ²⁷Kam, abo sa nder igbi ni ingyar ser ugbak kyu ba umbuk ni abung ye itsep ye usur utem mang. ²⁸Kam agbiy neye na si mi kong, nyi uyir kam kwe ikyi no tso ugbak, aji ugbe no si mi ba anung mang. ²⁹Iyesu kan bo ukeb, "mui ayi nder iti nu ukyon, ye ikyi ni si ye. ³⁰Abo na yar le amwa ashi, umi nder ye ayi ru mang kam song go ibe ni i mi bung uji ba uma si anung mang. ³¹Ni sem akin wo, una nder agbiy neye na mi kong, usong go uma ni Ikpam si anung mang. ³²I mi Ikan ru anyi go, ukep nu wo sa kpan mang ko, se agbiy neye na ba kong. ³³Uma ni ugbak agu ye utasu nu sa ba kpan tsang, kam ikon nem sa kpo iseu ko. ³⁴Kam ukuk anyong ru zeng zeng, usa na udab ru sem ye ulab na agbiy amwa ham mang ko, utsi-tsi, ye utang-tang na agbiy nu uzi nu utasu nu, nu ukyu yi aba amui ru ³⁵sem luk go ukuk igang ko. Aji agbiy neye sa sem ikyi ni angyar jijak ni ni sem utasu anu jijak. ³⁶Kam, uyir ibang mang ibe agber, mi nung Ikpam go, nu ye itsep ham mang ni una kyir wur agbiy neye ni na ba kong wo, ye ni una ba yer ubar ni Igbi Ingyar; Iyesu. ³⁷Utan, I mi kpin agbiy Igya Ikpam Utem, kam ukyutang, iwur ka mi sem ideng ni Olives. ³⁸Ikyek aro, angyar jijak mi ba na ba wuk mi ata ni I mi kpin agbiy Igya Ikpam Utem.

22

¹Agbonu ibe ni ami ji uji Imbuk ni tser kpor kpor si mi gang, a zer mi utsi utem nu Uyam. ²Adeng Ishe ye angyar ni te ate, kyar unu ata ni bo go atsem Iyesu, aji abo mi kyir angyar. ³Kam Isatan nwu kyu anyong Ijudas Iskariot, Ijudas si ayi ukem ni Ikurka-afan. ⁴Ijudas ka ime adeng ishe ye ikyi akpa ni igya Ikpam, kam hong ye bo ata ni ina mbak bo kuk Iyesu. ⁵Abo deng ham mang kam kpir na ana mi anang. ⁶Ikipir ye bo, kam gying iyab ni bo na kuk Iyesu, ni Ikwiy a lang anyi. ⁷Ukyu ni uji-umbuk na atser ba yak, na abo na she itan nu uyam wo. ⁸Iyesu kyim Ipita ye Ijon, go, "U ka tam Uji ni Uyam kam ni Iba ji." ⁹Abo beb mi, "Si aji nu ushon ni itam uji yi?" ¹⁰Ikan bo go, "Uzak atong, una nwu ka Ikwe yi, usa nder ingyar ayi kung amuy umbuk atur sa kam ru. Utur mi ineng nwu ka igya ni ina nwu. ¹¹Kam, ukan ingyar ni ye igya yi go, 'Icica beb mu go, 'Igya na angyar ukyuk ni I yi sa ji uji nu uyam nem ye akyim-itam nem anyi sa aji?" ¹²Isa kyok ru igya ugbak utem mang, u mbya sab umbuk yi." ¹³Ni bo ni ka wo, bo ka kam agbiy jijak ata ni ini kan bo wo. Kam abo tam uji nu uyam yi igya anyi. ¹⁴Ikpeng ni ibe yi ba gang wo, i sem iseu ye afuk nyi. ¹⁵I kan bo go, "I sem ye ishon utem mang na ji uji uyam nu ye ru kam isa nder utsom. ¹⁶I mi Ikan ru go, Isa ji uji uyam tsi ukyu nu ye ru yak ko, se ikpeng ni ina aji, adeng anyong ro ni ikwi nyi Ikyung Udeng ni Ikpam." ¹⁷Kam, Iyesu kwe iyongo kyp Ikpam anyi, kam luk go, "U ku ine ye, ka akyu." ¹⁸Aji I kan ro go, "I sa mwa akyang ni wur umbuk awum ukyi nu ye ru yak ko, se Ikyung nu Udeng ni Ikpam na ba sem sab kam." ¹⁹Kam I kwe uji nu umbuk kuk beb, kam deng Ikpam anyi, kam kwe na bo go, "Ine sa anyong nem ni ini na ru. Ukong ukyu nu wo nu utang song mi anyi." ²⁰Ru ugbo yi na bo ni ji kam aji wo, I luk go, "Iyongo nu wo su unu amui ashi umbuk aying nem, ni ni far ikyi ru." ²¹Kam umui ayi, Ingyar ni na kwe i yi gya ji wo si iteber anu ye mi. ²²Aji Igbi Ingyar sa kpu, ata ni bo ni byek lo wo. Kam ubyak si ikyi ni ingyar ni ni gyaji mi wo!" ²³Kam abo mi beb akyu go, agbo ayi ingyar yi ukem ro anu ni na kong ukyu nu ukum nu. ²⁴Agbiy ate ba wur ukemtang bo, ikyi ni go ayi ro futi jijak ukemtang bo. ²⁵I kan bo go, "Adeng na

angyar aneye mi kyok bo go a ye ukuk ikyi na angyar bo jijak. Kam ami gying izi nu usur na anyong bo, na kyok go a mi kong atung na angyar bo.²⁶ Kam, na sem ukyunu ye ru ko. Ni sem go ingyar ni futi jijak, ni sem lok go igbi alemshi, yak anyi, ingyar ni sem ingyar utem ubar ru, ni sem ingyar ni ina mi tam na ru.²⁷ Ayi ro si ingyar ni futi jijak; ingyar ni sem iteber non, ingyar ni mi tam na ru wo? Itang go, si ingyar ni sem iteber wo ni? Kyar ye uyi gber, I yi si ayi ukemtang angyar ni mi tam na angyar.²⁸ Kam uwi sa angyar ni ye mi nder utsom agber umbuk nu umbaknder nem.²⁹ I na ru nu na udeng, ata ni ida nem ni na I yi na udeng uma nyi wo.³⁰ Nu u ji, mwa umbuk itebar uma ni ikyung udeng nem. Usa sem ikyung udeng luk uzung ikurka-afan ni Israel ikpo.³¹ Asimon, Asimon, song go Isatan mi gying go ni kwe ru tam itam anyi, ni she ru ata na abo mi she agyu.³² Kam, i bung akung ikyi ru kam, nu udab alo no akpo ko. Una ser isem a tur mi ineng yak, kuk amba no ikep sab sab.³³ Ipita kan mi go, "Daady, I yi kpir go na ye mu ka igya amui, ko ni ina ka akpu."³⁴ Iyesu na mi ilang go, "I kan mu, Apita, Uwi sa bi i yi ilung ita ayeno go uwi song I yi ko, kam Ikpi ka-ata ilang."³⁵ Kam Iyesu beb bo go, "Ikpeng ni i ni kyim ru wur agbo atsang wo; Ida na anang ko, si iba nu utar ko, sa akpo ko wo, ugying tok inyasti? Abo luk go, "Lang."³⁶ Kam na agbonu I kan ru go, "Ingyar ni na ye ida na anang, i kwe, ye iba ni ta agbiy. Ingyar ni na lang ye injang, umbayi yi gyaji utar ukpan nyi kam gya injang anyi.³⁷ Aji I kan ru, agbiy ni abo ni byek ikyi nem wo sa ba kong keng mang. 'Abo kwe mi go ingyar ni mi da ukuk.' Aji, agbiy na abo ni luk ikyi nem wo ba sem kam."³⁸ Kam abo go, "Daady, nder! I ye anjang afan anu." I kan bo go, "Afan nu kwi kam."³⁹ Abo ni ji kam aji wo, Iyesu nyi ka ideng ni Olives ata ni i mi ka ikyu-kyu wo, kam akyim-itam nyi tur mi ineng.⁴⁰ Abo ni ka yak wo, i kan bo go, "Ukyip Ikpam nu sa unwu ka umbuk umbaknder ko."⁴¹ I nyi zuk bo ukpam dong, kam tep akpeneng iseu kam bung akung,⁴² Da'adi, na sab mu udab no, nwu wur iyongo nu ubyak nu ubar nem. Kam sa tam inya ni I yi ni shon ko, tam inya nu uwi ni shon.⁴³ Kam icinda ni Ikpam ser Ikpam gbak ba ime nyi, ba kuk mi ikep.⁴⁴ Ni i ni sem umbuk nu utsom wo, I kyp Ikpam ye udab nyi ayi kam akyion wur hammang far iseu lok go ajong na aying.⁴⁵ I ni nyi umbuk ni Ikpam akyip nyi wo, I ba ime na akyim-itam nyi, iba kam bo ni abo si na ula, aji imbok me bo udab,⁴⁶ Ibeb bo go, "Umi na ula go inang? Unyi uyir nu kyp Ikpam, a sangko u sa kpo kyu umbuk umbaknder iyi."⁴⁷ Ikpeng ni iker mi luk ilang wo, ikwi far ba ye Ijudas, ayi ukemtang ni ikurka-afan, si iyi ikwe bo ukeng. I ba anung Iyesu ni ba kuk mi kyp ye ufib,⁴⁸ Kam Iyesu beb mi go, "Ajudas, unu uwi ba gyaji Igbi-ni Ingyar ye ufib?"⁴⁹ Angyar ni sem anung Iyesu ni nder agbiy ni mi kong wo, abo go, "Da'adi, ni nwu wur injang ro yar itam go?"⁵⁰ Kam, ingyar ayi ukemtang bo nwu wur ijang nyi kor jang igbi igya ni udeng ishe utong nu utung nyi.⁵¹ Iyesu go, "Ine ye kwi kam." Kam I kwe ugbo yak mi utong nyi, utong nyi ma ser esem.⁵² Iyesu beb udeng ishe, ikyi akpa, ye angyar kong ni ba na abo tsem mi wo go, "Aji kong uba ye anjang ye ukyi, Iyi si ingyar uzu?"⁵³ Ikpeng ni i yi ye ru sem agber igya Ikpam utem wo, uyak mi agbo?. kam i ne si ibe ru, ye itsep ni ifeb.⁵⁴ Abo bar kuk mi anyi kwe mi ye ka igya nu udeng ishe, Ipita tar tur bo ineng ukeng ukpam mang.⁵⁵ Na a ba yak wo angyar tsi sung ula isama ukem mi gbir, Ipita ba sem ukemtang bo teng mi gbir ula yi.⁵⁶ Igbi akab ayi nder Ipita ukemtang bo anyi, I nder mi ayi ikabar gaga kam luk go, "Ingyar nu wo ye mi kar ituk."⁵⁷ Ipita bi mi, go agbila, I yi song mi ko."⁵⁸ Ifeb dong, ingyar ayi nder Ipita, kam go, "Uwi si ayi ukemtang afuk ni Iyesu teng." Ipita go, Akok, si i yi ko."⁵⁹ Utep-kpang ayi go na kong kpan, Ingyar ayi ker mi ma mi ye ugbiy go, "Uwi Ipita si ayi ukemtang na afuk nyi teng, u nder mi nu i si ingyar ni Igalilee."⁶⁰ Ipita ker mi bi go, "Akok, I yi song ugbiy yi nu umi luk nu wo ko." Ikpeng yi ni i si mi nyong Iyesu yak wo, ikpe ta ilang.⁶¹ Iyesu sam nder Ipita. Ipita tang song ilang ni Iyesu ni kan mi go, "Ikpeng ni ikpe na ta ilang ayeno wo, uwi sa nyong I yi ilung ita."⁶² Ipita wur nyi ka kiy seng imbok wur nyi isu.⁶³ Kam angyar ni mi kpi Iyesu wo bwi mi ake kam bur mi.⁶⁴ Abo kwe utar keptseuk mi a mi beb mi go, "Luk umbuk Ushop ni Ikpam!" Ayiro ibur mu?"⁶⁵ Abo luk nduk mi, nya ison ikwitung mang fa mi.⁶⁶ Ni ukpokyu ni ba fan wo, angyar ukong ba kyar, adeng ni ishe ye angyar ni ate-ate. Abo ye mi ka igya ni Ikpo aluk ime na akansil.⁶⁷ Kam go, "Uwi na si Ingyar Ugbe, kan ro." I kan bo go, "I ra kan ru, usa kpir ko,⁶⁸ kam, ina beb ru ugbiy, usa kan mi ra ko."⁶⁹ Kam, yar agbonu wo ka ubar, Igbi Ingyar sa sem utso nu ugbo utung ni itseb Ikpam."⁷⁰ Jijak bo beb go, "Kam u si Igbi ni Ikpam?" Iyesu kan bo go, "Uwi iluk go, I yi si Igbi Ikpam."⁷¹ Abo beb akyu go, "I mi gying ni i wuk unu na ayiro yak? Jijak ro iwuk unu nyi kam."

23

¹Jijak bo nyi ka kwe Iyesu ka ubar ni Ipilate.² Abo mi nya-ison lo mi go, "I kam ikok nu wo mi luk nduk ikwe nu wo, Ibi go isa na Isiza igando ko. kam go I yi ahong si Ingyar Ugbe yi, ye udeng."³ Ipilate beb mi, go. "Uwi si udeng na ajew?" Iyesu kpir mi, go, "Uluk kam."⁴ Ipilate kan udeng ishe ye Ikwi na anyi wo go, "I gying kam ugem tsi anyong Ikok nu ko."⁵ Kam abo mi bi, luk go, "I mi bung kyar angyar kwe utser ba ikwe, kpim bo fer Ijudea, yar Igalilee ba yak anu."⁶ Ikpeng ni Ipilate ni wuk agbiy nu wo, I beb go, ayi tsigber ikok nu wo si ingyar ni Igalilee.⁷ Ikpeng ni i ba song go Iherod si ingyar Ikyi nyi wo, Ikwe Iyesu kyim ka ime Udeng Iherod, aji ibe yi i si Ijerusalem teng.⁸ Ikpeng ni Iherod nder Iyesu wo, udab te mi, aji kwe ibe kam ni i mi gying ni nder Iyesu. I mi wuk agbiy ikyi Iyesu kam, i mi tang ni Iyesu kong afor tsi ni nder.⁹ Iherod beb Iyesu agbiy Ikwi mang, kam Iyesu fong ilang tsi ko.¹⁰ Adeng ishe ye angyar ni te-ate yir mi luk nduk Iyesu ye ilang nu ume mang.¹¹ Iherod ye akpa nyi mi jong, Iyesu kam sa mi. Abo far mi utar nu usur kam kyim mi ser isem ka ime Ipilate.¹² Iherod ye Ipilate ba ser ayo ukyu yi, asanko, ikwi abo mi nder akyu iyi ko.¹³ Ipilate zer bung kyar Adeng ishe, ye adeng atem, ye Ikwi ni angyar,¹⁴ Kam I kan bo go, "U ye ikok nu wo ba lok go ingyar ni mi kyok angyar ukeng abi mang, kam nder I beb mi agbiy ubar ru, I kam uda tsi ata nu uwi ni luk wo ko."¹⁵ Iyo, u nder Iherod kong mi inya tsi? I kyim mi ba na ro, ugbiy tsi nu ukpu na wur anyi ni Ikok nu ni kong lang.¹⁶ I sa na mi utsom, kam mgbab mi nyi."¹⁷ Sem keng mang ni Ipilate na nwu wur ingyar ayi igya amui na ajew ukyu utem nu.¹⁸ Kam abo ta alang bo, go, "ye ikok nu nyi kam na ro Ibarabbas!"¹⁹ Ibarabbas si ingyar ayi na abo ta mi igya amui umbuk ikyi atser nyi ye ingyar ingyar ni i ni tsem ikwe anyi.

²⁰Ipliate luk ye bo yiyak, ngang go izizi ni nwu wur Iyesu. ²¹Abo ta alang luk, go, "kam mi ukyi, kam mi ukyi." ²²I beb bo yiyak ni ilung ita, "ikok nu wo gem aji? I nder mi ye ugem tsi ni go na mi ni kpu ko. Sem akin wo, I sa na mi utsom kam nwu mi ta." ²³Kyar ye uyi gber, abo mi ser ihong ye igba mi gying na akam mi ukyi. Alang bo kong Ipilate yang udad nyi. ²⁴Sem akin wo, Ipilate ba kpir ilang bo. ²⁵I nwu wur ingyar na abo mi gying wo, i ni abo ta mi igya amui umbuk ikyi utser ni i ni kwe ikwe ye ni i ni tsem ingyar wo. Kam I kwe Iyesu na bo ata ni abo ni shon wo. ²⁶Ata ni abo mi ye mi si nyi wo, abo ndab Isimon ayi ni ikwe Isyrene, kam na mi ukyi umui tsang ikang ni kung, tur Iyesu ineng. ²⁷Ikwi lab ye akab ni ye imbok, kyi kam mi tur mi ineng. ²⁸Iyesu sam mui bo ayi, kam go, "Uwi alem akab ni Ijerusalem, usa kyi mi ko, ukyi anyong ru ye agbi ru." ²⁹Aji ibe sa aba ni abo sa luk go, "Ukwi sa ana angyar ikper, ye imbar ni ker imba, ye Imwe ni ker inwu unu alemshi. ³⁰Kam abo sa mi kan akyi adeng go, lui far ro anyong, ye akuk, lui keptseuk ro." ³¹Abo na kong agbiy neye, ikpeng ni ikyi ker ye amwa asu (ibe atung), sa sem inang ikpeng ni ana wom kam (ibe abi)?" ³²Abo kwe angyar uzu afan na abo ka tsem ye mi. ³³Ikpeng na abo ba umbuk ayi na abo mi zer mi Igolgota (umbuk ni ikep ni ikyi angyar) anyi, abo kam mi ukyi nu umui tsang ikang ye angyar uzu, ayi utso ugbo utung, ayi, ugbo ukye. ³⁴Iyesu go, "Da'adi, kepawung na bo, aji abo song inya ni abo mi kong wo ko." Abo mi tap ali umbuk utar nyi, abo kuk utar nyi se ka akyu. ³⁵Angyar yi yer mi nder kam adeng atem ni anyi wo mi luk mi andar, go, "I mi gbe angyar tsi. Ulo mi ni gbe anyong nyi teng ina si Ingyar Ugbe ni Ikpam ni kyak. ³⁶Akpa mi luk mi andar teng, abo ba na mi atok, ³⁷kam go, "Uwi na si Udeng na Ajew, gbe anyong no." ³⁸Abo kam ikak byek lo ikyi nyi go, "I NE SI UDENG NA AJEW." ³⁹Ingyar uzu ayi na ani kam mi utso ayi luk Iyesu andar go, "Uwi si Ingyar Ugbe ni Ikpam yi ko? Gbe anyong no kam gbe ro teng nang" ⁴⁰Kam umba nu uwo fab mi luk, go, "U kyir asi ni Ikpam ko, nu uwi ye i yi akam ro ukyi ni mui tsang ikang ugbak anu ye mi wo? ⁴¹I yi ye uwi ado gang ro anyi mang, aji eyi si mi kung ikang nu ukum ro. Ikok nu wo gem ugbiy tsi ko." ⁴²Kam iluk yak go, "Ayesu, tangsong mi ikpeng ni u sa ba sem ikyung nu udeng no wo." ⁴³Iyesu kan mi go, "Anyi I kan mu, ayeno, uwi sa sem ye mi umbuk atung nu ugbak agu." ⁴⁴Nu usur go ni sem utan kpang kpang wo, ifeb keptseuk umbuk jijak ka yak nu usur si atepkpang ata ni la. ⁴⁵Ubwu ni ifeb ni kep wo utar ni mi keptseuk umbuk atsi ni Igya Ikpam Utem se ukafang nyi yar ugbak kyu ba tep iseu. ⁴⁶Iyesu ki wur ilang go, "Ada, I yi kwe ikwe usi nem fa mu ime." I ni luk kam wo, Iyesu kpu. ⁴⁷Ikpeng ni ikyi na akpa ni nder agbiy ni kong ayi nyi wo, I ndeb izi ni Ikpam go, "Na anyi nyi, unu si Ingyar ni sem gaga ubar ni Ikpam." ⁴⁸Ikpeng ni ikwi ni ba kyar, na abo nder agbiy ni ni kong wo, abo ser isem bur agbo ifang kyok udab ni imbok. ⁴⁹Angyar ni song mi ye akab ni ni tur mi ineng ser Igalilee wo, yer umbuk ukpam mang, mi nder agbiy neye. ⁵⁰Ingyar ayi anyi ni bo zer mi Ijosef, ni si ukem na akansil yi teng, i si Ingyar atung mang, ingyar ni si Ikpam. ⁵¹Ikok nu wo kpir ye agbiy bo na ani luk kam kwe Iyesu ka kam wo ko. I ser ikwe ni Arimathea, ikwe na Ajew, i mi gying uma ni Ikpam. ⁵²Ikok nu wo nung Ipilate, anyong Iyesu. ⁵³Ikwe mi kyu iseu, mug mi ye atar, kam lo mi anyion ni iwong ikyung, umbuk ni abo ker nyion ingyar ibe tsi. ⁵⁴Unu si utsi- ukyu na bo mi bung anyong bang Utsi utem. ⁵⁵Akab ni ser Igalilee ye Iyesu ba wo tur mi ineng ka anyion anyi ni abo nder umbuk ni abo ra nyion Iyesu wo. ⁵⁶Abo ser isem na abo ka kong anyi ni ye a seng kam ukyu ni utsi utem wo, abo tem ikuk ata ni ukuk ni luk lo wo.

24

¹Ukpokyu kpam kpam, ukyu nu ubar nu ukem, abo ba anyion, ye anyi aseng na abo ni mbya kam. ²Abo nder ikyung yi bung nyi anyion anyi kam. ³Abo nwu ka atang anyi, kam abo nder ikam Iyesu ko. ⁴Na a ker mi tang go asa kong inang no wo, ikpeng yi mang ago na nder alam afan yer ma bo anyi, ye atar ate anyong pang pang. ⁵Asi kuk akab yi, bo kwe ikyi tep iseu angyar yi luk ye bo go, "Aji kong umi gying ingyar awum ukemtang na akam?" ⁶I lang anu, ifui wur kam! Utang song ata ni ini kan ru ikpeng ni i si Igalilee wo, ⁷go, "Bo sa kuk Igbi ni Ingyar, na angyar ni ni kong agbiy abi, kam abo sa kam mi ukyi umui tsang Ikang, kam imbar ikyu ita, i sa fui yak". ⁸Akap ye tang song akon yi, ⁹abo ser isem ayion anyi ka kan ani ikur ka-ayi wo ye angyar na aye agbiy ne jijak. ¹⁰Anu, Imeri Magdalene, Ijoanna, Imeri iya Ijem ye akab na aye ye bo ka kan ugbiy nu wo na afuk ni Iyesu. ¹¹Ugbiy nu sem lok si agbiy atsang mang ubar na afuk ni Iyesu, sem akin wo, abo kpir ugbiy na akap neye ko. ¹²Kyar ye Iyi Ipita nyi uyir lem imwa ka anyion anyi, ka kep ayi nder nwu ayion tang, inder atar ni abo kpab Iyesu wo kpo sem anyi. Ipita nyi anyi ka uma nyi ker mi bam inya ni ni kong. ¹³Ru ukyu yi angyar afan si mi ka ikwe ayi na a zer go Emmaus, ni sem afang ikur ka ayi ser Ijerusalem. ¹⁴Abo mi ta ake ye akyu ikyi nu ugbiy nu wo ni ni kong. ¹⁵Iba sem go, ata ni abo mi ta ake, beb akyu ugbiy mi ka wo, Iyesu ye agbo nyi ba tur bo kam ye bo mi ka agber. ¹⁶Kam ayi bo lar kpeb mang bo nder song mi ko. ¹⁷Iyesu beb bo go, "Uwi angyar afan neye umi ta aji kyu na ake yi ata ni umi ka wo?" Abo yer anyi nder ayi ni imbok. ¹⁸Ingyar ayi, izi nyi Ikleopas luk ye mi go, "Su uwi ucukpa no ni ni song agbiy ni ni kong Ijerusalem ikyu neye ko?" ¹⁹Iyesu beb bo go, "Aji ugbiy yi?" Abo kpir mi go, "Agbiy ikyi Iyesu ni Inazareth ni ni si Ingyar Uko'o atung ni Ikpam ni si ingyar utem mang umbuk itam ye ikon ubar Ikpam ye angyar jijak. ²⁰Ata ni adeng ishe, ye adeng ro kwe mi na ka go atsem mi, abo kwe mi kam ukyi umui tsang ikang. ²¹Kam i yi mi tang go inyi si ingyar ni na gbe Israel. E-en, kam isem tang nyi, ayeno kwi ukyu ita ni agbiy neye ni kong. ²²Yak anyi, akab tsi ni si ukem ro ser umbuk na anyion anyi ba ukpoky nu kpam-kpam mang. ²³Na bo ni nder ikam Iyesu ko wo, abo ba go ayi nder ajar na acinda Ikpam ni luk go i fui wur anyion kam. ²⁴Alam tsi ni ni sem yero wo ka anyion anyi, abo nder ra ata ni akab ye ni luk wo. Na si ikam nyi wo abo nder ko" ²⁵Iyesu kan ba go, "Uwi sa angyar akpon mang non, ye udab ru swiy ti ata nu u na kpim agbiy na angyar uko'o ni Ikpam ni kan wo. ²⁶Sem keng mang go ni iyi Ingyar Ugbe yi ni na nder utsom na agbiy neye, kam i sa nwu umbuk nu usur nyi ko? ²⁷Yar ikpeng ni Imusi ye angyar uko'o ni Ikpam jijak, Iyesu kan ba agbiy jijak ata ni abo byek ikyi nyi umbuk akon ni Ikpam jijak. ²⁸Abo ba si ikwe yi ni abo si mi ka anyi wo, Iyesu kong sem lok go i si kpan ka ubar. ²⁹Abo ndab mi go itsa iseu, a luk go, "sem ye ro, aji usur si ila kam, ifeb si ikep. Iyesu kpir nwu ka ni ka sem

ye bo.³⁰ I ba sem go Ikpeng ni bo sem iseu na ji uji wo, i kwe uji nu umbuk, na ukwi anyi, kam kuk mi beb, kwe na bo.³¹ Ayi bo ba buk, kam abo song mi, kam i yim bo ayi.³² Abo beb akyu go, "Go nyi, udab ro mi kwi ro atang ikpeng ni i mi luk agbiy ye ro ukeng tang wo i mi kan te ro akon ni Ikpem wo ko?"³³ Abo nyi uyir ibe yi kam nyang nyi Ijerusalem. Abo ba kam ani ikyurka-ayi kyar sem umbuk ayi, ye angyar ni sem ye bo wo.³⁴ luk go, "Ida'adi fui anyi, i kyok Isimon anyong nyi.³⁵ Kam abo fak agbiy ni ni kong ukeng wo, ye ata ni Iyesu ni kyok bo anyong nyi ikpeng ni i ni beb uji nu umbuk ka'a ye bo wo.³⁶ Ata ni abo mi luk agbiy nu wo, Iyesu ye agbo nyi ba yir ukemtang bo anyi, kam kan bo go, "Ukwi sem ye ru"³⁷ kam ikyi lab bo, kam asi kuk bo, abo tang go, abo nder akpusu.³⁸ Iyesu beb bo go, "U kyir asi go inang? U mi beb akyu agbiy udab ru go inang?"³⁹ Under agbo nem ye akyi nem, kam nu song go si i yi ye agbo nem. U bar mi agbo nder. Aji akpusu mi lang ye umong ye ukep ata ni uni nder mi ye mi wo"⁴⁰ Ikpeng ni ini luk kam wo, i kyok bo agbo nyi ye akyi nyi.⁴¹ Nu udab ni te bo inang gber kam a ker mi ibam udab bo go agbiy nu sem anyi no wo, Iyesu beb bo go, "U ye inya tsi nu una ji?"⁴² Abo na mi ite ni ikya a fo.⁴³ Iyesu ku ikya yi kwe ji ubar bo anyi.⁴⁴ I kan bo go, "Ikpeng ni I ker ye ru sem wo, I kan ru go agbi jijak na abo ni byek umbuk ukuk Imusi ye angyar uko'o ni Ikpem, ye itida nu Ubung akyo, sa ba sem akin."⁴⁵ Kam i buk udab atang bo, kam na abo song akon ni Ikpem ni byek lo.⁴⁶ I kan bo go, abo byek lo go, "Ingyar Ugbe yi sa ba nder utsom, kam fui wur ukem na akam imbar ni ikyu ita.⁴⁷ U sa kwe uko'o nu udab ayang ye awung akep ni Ikpem na na bo umbuk izi nem kan fer akwe jijak, yar Ijerusalem.⁴⁸ Uwi nder agbiy neye ye ayi ru mwe-mwe, u ka kan angyar jijak.⁴⁹ U nder, I sa kyim unu amui ni Ida nem ni luk lo go I sa na ru wo. Kam, usem ikwe tang mang bang itsep ni na ser i me ni Ikpem gbak ba keptseuk ru wo."⁵⁰ Kam Iyesu kwe bo wur ka anung ni Ibethany, ikwe agbo nyi tso ugbak kam na bo ukwi.⁵¹ Ba sem go, ata ni i si mi na bo ukwi wo, i nyi zuk bo, kam bo kwe mi tso ka Ikpemgbak.⁵² Sem akin wo, abo wob mi, kam ser isem ka Ijerusalem ye udab ate ham mang.⁵³ Abo sem mbyang Igya Ikpem utem, mi ndeb Ikpem mbyang akin mang.

Ijon

1

¹Kyuk-akyuk si ikon, Ikon yi sem ye Ikpem, kam Ikon yi si Ikpem.² I sem kyuk ita nyi ye Ikpem.³ Agbiy jijak si Ikon yi ikong, atok Iyi ko zizi inya ayi aro sa kong ko, ukem na agbiy na ni kong.⁴ Anyong nyi ahong su uzi, uzi yi sa atar na angyar jijak⁵ Atar yi lan umbuk ifeb, kam ifeb nyim mi song ko.⁶ Ikpem kyim ingyar ayi ba, izi nyi si Ijon.⁷ I ba kan angyar agbiy na atar yi, kam ni angyar jijak akpir ye mi.⁸ Ijon sa atar yi ko, kam i ba ni kan agbiy ikyi na atar yi.⁹ Unu sa atar na anyi-nyi, ni si iba utasu anu, atar yi, sa lan anyong angyar jijak.¹⁰ I si utasu anu, utasu si iyi ikong kam utasu song mi ko.¹¹ I ba ime na angyar nyi, kam angyar nyi ahong ku mi ko.¹² Ikwi ni ni ku mi, kpir umuk izi nyi, i na bo utung na ser agbi ni Ikpem,¹³ amba aneye ye aying na anyong ko, si ishon nu umong anyong ko, kam si ishon ni ingyar ko teng, si ishon ni Ikpem.¹⁴ Kam Ikon yi ba sam ser ingyar kam ba sem ye us. Iyi nder usur nyi kiy, usur ni si unyi mang, ni ni ser ime Ida ro yi ba wo, ime ye umbak ni imbok ni Ikpem ye anyi.¹⁵ Ijon kan anyi ikyi nyi, mi ta ilang luk go, "I neye, si iyi ni ni luk cwigo, 'iyi ni na ba isem nem futi mi, aji i su ubar nem."¹⁶ Aji ta si anyong ni ikon yi, iyi kam una ni imbok itsang ri itsang mang.¹⁷ Ukuk yi abo na Imusi kung ba, kam umbak ni imbok ye anyi, ba ime ni Iyesu Ingyar Ugbe.¹⁸ Ingyar tsi ker nder Ikpem ibe tsi. Ikpem ayi ra ayi yi, ni si atang ni Ida'adi, si I yi Ikong ro isong mi.¹⁹ Kam unu si atung ni Ikpem ni Ijon ni kan ubwi ni Ajew ni kyim angyar ishe ni Ikpem ye acica ni mi tam igya Ikpem ba ime nyi ser Ijerusalem, beb mi cwigo, "Uwi ahong sa ayi?"²⁰ "I bi ko, i kan bo anyi nyi go, "I yi si Ingyar Ugbe ko"²¹ Kam a beb mi cwigo, "Kam uwi ahong sa ayi?" Uwi Elijah? i go, "I yi, si iyi ko." A go "Uwi si ingyar ni kan uko'o Ikpem? I go "Iyo."²² Kam abeb mi go "U'sa ayi, kam ni ka kan angyar ni ni kyim ro wo? "Uwi ahong sa ayi?"²³ I go, "I si ilang ni mi kiy ilemkpam, nda sab ukeng ni Ikpem ni isem gaga; ugbo ni Azaya ingyar uko'o atung ni Ikpem ni luk wo."²⁴ Ani a ni kyim ba wo ser ime ni angyar ni mi tur ukuk akak akak. Bo beb mi kam luk go,²⁵ "Aji kong umi na amuy Ikpem ni uni si Ingyar Ugbe ko, usi Elijah ko, usi ingyar nu uko'o ni Ikpem ko wo?"²⁶ Kam Ijon kpir kan bo go, "I mi na amuy Ikpem ye amuy uyang. Kam ukem ru anu ingyar ayi sem anyi ni ingyar tsi song mi ko.²⁷ Unu si iyi ni na ba isem nem, uleg na akpo nyi, ikwi ni na son ko."²⁸ Agbiy ne kong Ibethany ukyek uzi ni ukung Ijordan ni Ijon si mi na amuy Ikpem anyi wo.²⁹ Wur ukpokyu nyi wo, Ijon nder Iyesu si ba ime nyi kam iluk cwigo, "U'nder, uwo si Igbi Itan ni Ikpem ni kwe nyi abi nu utasu!"³⁰ Unu si iyi ni i ni luk wo, i ni na ba isem nem sa futi mi wo, aji i si ubar nem.³¹ I yi song mi ko, kam sem atan ni ba kyok angyar Israel go, i yi ba na amuy Ikpem ye amuy uyang mang."³² Ijon kan atung ni Ikpem luk go, "I nder usiy kyu ba sem lok ilutsu ser Ikpemgbak ba tep mi anyong.³³ I yi nder song mi ko, kam I yi ni ni kyim mi ba go i ba na amuy Ikpem ye amuy ni uyang wo kan mi cwigo, "Una nder Iyi ni usiy Ikpem na kyu ba tep lok ilutsu ba sem anyong nyi wo, si I yi ni na ba na amuy Ikpem ye usiy ute parpar wo."³⁴ I nder, kam kpir kan teng go ineye si Igbi ni Ikpem."³⁵ Yiyak, ukyu nu uwo, ni Ijon yer ye akyim itam nyi afan wo,³⁶ A nder Iyesu mi kpatsang kam Ijon go, "nder Igbi Itan ni Ikpem!"³⁷ Kam akyim itam nyi na afan yi yer wuk ni ini luk agbiy nu wo, kam abo nyi tur Iyesu ineng.³⁸ Kam Iyesu sam nder ami tur mi ineng wo, kam luk cwigo, "Umi shon aji?" Bo luk cwigo "Rabbi (unu si go 'acica') Umi sem aji?"³⁹ I kan bo go "Uba nder." Kam abo ba umbuk ni imi sem anyi wo; ukyu yi asem ye mi anyi, aji sa anang anyi nu usur ji.⁴⁰ Ingyar ayi ukem na angyar afan yi ni ni wuk ilang Ijon kam nyi tur Iyesu ineng wo si Andrew, umba ni Isimon Pita.⁴¹ I tam ubar gying kam umba nyi Isimon kam kan mi go, "Iyi gying kam Ingyar Ugbe yi kiy.⁴² Ikwe mi ba ime ni Iyesu. Iyesu song mi kam luk go, uwi si Isimon Igbi ni Ijon, abo sa mi yar zer mu Isefas (ineng nyi go 'Ipita')"⁴³ Wur ukpo kyu nyi ni Iyesu ni go ni i nyi ka ikwe Igalilee, i gying kam Ifilip kam kan mi go, "Tur mi ineng."⁴⁴ Na agbonu, Ifilip ser si Ibethsaida, ikwe utem ni Andrew ye Ipita.⁴⁵ Ifilip ba gying kam Inathaniel kam kan mi go, "Ingyar yi ni Imusi ni byek umbuk ukuk ye ilang ni angyar uko'o ni Ikpem, iyi gying kam mi kiy: Iyesu Igbi ni Ijosef ni ikwe Inazareth

wo.⁴⁶Inathaniel kanj mi go " Atung tsi sa wur ikwe ni Inazareth teng non? "Ifilip kanj mi go "ba nu under ye ayi no." ⁴⁷Iyesu nder Inathaneil si mi ba ime nyi, iluk go, "Nder igbi ni Israel na anyi nyi ni nin lang ye ubang. ⁴⁸Inathaniel bebi mi go, "Usong mi inang?" Iyesu kanj mi go ni Ifilip ni go ni izer mu wo, ubwi ni uni kyu sem itiy ukyi wo, i nder mu kam."⁴⁹Inathaniel kanj mi cwigo, "Acica, uwi si Igbi ni Ikpam! Uwi si Udeng ni Israel!" ⁵⁰Iyesu kanj mi go, "Aji ni i ni kanj mu go, i nder mu itiy ni ukyi wo, kam usa kpir ye mi? Usa nder agbiy atem ni na futi unu. ⁵¹Kam i go "Anyi anyi, I mi kanj mu, u sa nder akpa-Ikpam sa fong kam acinda ni Ikpam sa mi tso, sa mi kyu anyong Igbi ni Ingyar."

2

¹Ikyu ita ba kpan, a kpo uwa ashini ikwe Ikana ni Igalilee, iya Iyesu sa anyi. ²Abo zer Iyesu ye akyim itam nyi ka umbuk nu uwa ashini teng. ³Na atok ni ba kam wo, Iya Iyesu kanj mi go atok yi kam kiy." ⁴Iyesu kanj mi go, "Agbila, uba ime nem go inang? Ibe nem ker igang." ⁵Iya nyi kanj akpi nyi go "Inya ni ina kanj ru, ukong mang." ⁶Abung na akyung akyong-yi na Ajew mi kye mwi aki ye agbo bo ibe ni abo mi ji deng anyong bo anyi wo, ni ibung ayi mi kyu atsong-ula afan ka ata. ⁷Iyesu kanj bo go, "ufar amuy me abung yi" kam abo far amuy anyi me zak-zak. ⁸Kam i kanj akpi yi go abo kye ushi ka na ingyar ikyi ni iban yi, abo kong akin. ⁹Ingyar ikyi ni iban yi, kyar nder, amuy yi ni ba sam ser atok wo, isong umbuk ni atok yi ni ser anyi ba wo ko, akpi nyi ni ni kye amuy yi wo song, kam izer ulam nu uwashi yi. ¹⁰I luk go, "Angyar jijak mi kwe ina atung (ana anyang) na ubar, angyar na tsiy kam bo sa kwe ana ayak ba. Kam uwi kwe ani atung lo ba yak agbonu."¹¹Unu si agbiy ni for ayi nu ubar ni Iyesu ni kong ikwe ni Ikana ni Igalilee, i kyok usur nyi, akyim itam nyi kper mi. ¹²Ni ibe nu ni ba kpan wo, Iyesu, ye iya nyi, ye amba nyi, ye akyim itam nyi kyu ka ikwe ni Ikapernaum ka sem anyi ikyu ber. ¹³Ibe nu uyam na Ajew ba sem anung mang kam, Iyesu tso ka Ijerusalem. ¹⁴I ka kam angyar ni mi gyaji akernya, ye atan, ye alutsu ye angyar ni mi yang anang abo sem anyi jijak. ¹⁵Iyesu ye uti bur tar bo igya Ikpam utem, i tar bo kyar ye atan ye akernya, i bur sak anang bo na abo ni yang wo, ndok ateber bo far iseu. ¹⁶I kanj angyar ni mi gyaji alutsu ye go, "Ubung nyi afam neye anu. Usa kwe igya Ida nem lo sem lok go ibam nu ugya ko."¹⁷Akyim-itam nyi tang song go abo byek lo go, "I yi shon igya no ayiko A'kpam, ka yak ata ni i na kpu ikyi nyi. ¹⁸Angyar ukuk na Ajew bebi go "U" sa kyok ro aji ikak yi nu u mi kong agbiy neye wo? ¹⁹Iyesu luk go "Bep igya Ikpam nu kyu iseu kam imbar ni ikyu ita isa mwe mi tso ubgak."²⁰Angyar ukuk na Ajew bebi go, "Igya Ikpam utem nu wo abo mwe mi umbuk iyi akam afan ka akyong-yi, kam uwi sa mwe mi imbar ni ikyu ita?" ²¹Unu wo Iyesu mi luk sa anyong nyi. ²²Ni Iyesu ni fui ukpu ba wo, akyim itam nyi ka tang song kam kpir ilang ni Iyesu ni luk wo. ²³Ni Iyesu ni sem Ijerusalem ibe nu uyam wo, angyar ikwi tung mang kpir izi ni Iyesu umbuk na agbiy ni for ayi ni i mi kong wo. ²⁴Kam Iyesu lo udab nyi anyong bo ko, aji isong bo jijak. ²⁵Iyesu shon ni ingyar tsi kanj mi agbiy tsi ikyi ni ingyar ko, aji iyi song ata ni ingyar ni sem.

3

¹Ingyar ni tur ukuk akak akak na bo ni zer mi go Inikodemus ingyar ikyi ni Ajew. ²Ingyar nu ba ime Iyesu ukyutang, kam bebi mi go, " Acica, iyi song go uwi si icica ni ser ime ni Ikpam ba, ingyar ayi sa kong agbiy ni for ayi nu uwi ni kong wo ko, se Ikpam na sem ye mi. ³Iyesu kanj mi go, "Anyi nyi, se abo na mba mu yiyak, sang ko usa nder uma ni Ikpam ko". ⁴Inikodemus bebi mi go, "Abo sa mba ingyar inang yak ni ingyar ra ser ukong kam wo. I sa ser nwu ikyim iya nyi ibui ifan yiyak, kam asa mba song mi?" Iyesu luk go, "Na anyi, anyi, se ana mba ingyar ye amuy ye Usiy, ingyar yi sa nwu uma ni Ikpam ko. ⁶Ingyar na bo ra mba mi umbuk nu umong na anyong i si ana anyong, kam iyi na abo ni mba mi ye Usiy, i si usiy. ⁷Sa bam ko, i kanj mu, 'Se abo na mba mu yiyak.' ⁸Ushop mi zu ka umbuk ni ini shon, uwi sa wuk ilang nyi kam uwi sa song umbuk ni ini ser anyi ba wo ko, usa song umbuk ni isi ka wo ko. Unu sa ata ni uwi ingyar na ana mba mu ye Usiy ni Ikpam."⁹Inikodemus luk ye mi go "Agbiy neye sa sem inang"? ¹⁰Iyesu kpir luk go "uwi si icica ni Israel, kam uwi wuk song agbiy ne ye ko? ¹¹Na anyi, anyi, ikanj mu iyi ni luk inya ni iyi ni song, iyi kanj inya ni iyi ni nder. Kam uwi kpir atung ni iyi mi luk wo ko. ¹²I yi na kanj mu agbiy nu utasu, nu uwi kpir ko, kam usa kpir agbiy ni Ikpamgbak inang? ¹³Ingyar tsi ker itso ka Ikpam se iyi ni ni ser Ikpam kyu ba, ni si Igbi ni Ingyar. ¹⁴Ata ni Imusi ni kwe iwu tso ugbak ilempam wo, asa kuk Igbi ni Ingyar tso ru ugbo yi. ¹⁵Kam angyar ni kpir izi nyi wo sa kam uzi nu umuiki. ¹⁶Ni Ikpam ni shon utasu ayiko, kam kwe Igbi nyi ayi ra ayi yi na wo, go uwi ni na kpir izi nyi, i sa kpu ko, i sa kam uzi nu umuiki. ¹⁷Ikpam kyim Igbi nyi ni ba nduk utasu ko, i kyim mi ba nu utasu kam ugbe anyong nyi. ¹⁸Uwi ni na kpir izi nyi usa be iseu ko, uwi ni na bi ni kpir izi nyi, u be iseu kam, aji ukpir izi ni Igbi ni Ikpam ayi yi ko. ¹⁹Unu si ineng ni ikpo yi go, atar ba utasu, kam angyar shon ifeb futi atar yi, aji itam bo sa abi mang. ²⁰Aji angyar ni ni kong abi kar atar, abo mi ba anung na atar ko, aji angyar sa nder abi bo. ²¹Sem go iyi ni kong anyi mi ba umbuk na atar, kam na abo nder aki aka nyi gbor gbor, go agbiy ni i mi kong sa ani Ikpam."²²Unu ni ba kpan, Iyesu ye akyim itam nyi ka ikwe ni Judea. Ika kwe ibe anyi kam na amuy ni Ikpam anyi. ²³Ibe nu wo Ijon mi na amuy Ikpam ikwe ni Aenon, ni ni sem anung ye Salim aji amuy sa anyi ham mang. Angyar mi ba ime nyi ba ku amuy Ikpam. ²⁴Ibe yi bo sa ker kwe Ijon ta igya amui. ²⁵Kam ate ba ukem tang ni akyim itam ni Ijon tsi ye Ijew ayi umbuk ni ukuk ni aki ye agbo amui. ²⁶Abo ka kanj Ijon go, "Acica, iyi ni ye mu sem ukyek uzi nu Ukung ni IJordan, i yi ni u luk atung izi nyi wo, nder i si mi na amuy Ikpam, angyar jijak si mi ka ime nyi. ²⁷Ijon luk go, "Ingyar sa ku fo inyatsi ko sai a bo na na mi ser Ikpamgbak. ²⁸U wi agbo ru sa kpir luk go, I yi luk go, 'I yi si Ingyar yi ko', kam 'A kyim mi tam ubar ba. ²⁹Uwa-ashi sa anu ulam nyi. Ayo nu ulam nu uwa-ashi mi te udab na ani wuk ilang nyi. Unu, kong udab ate nem me cap cap. ³⁰Iyi Iyesu, sa ker tso umbuk usur, kam i yi Ijon, sa ker kyu. ³¹Iyesu ni ri ser Ikpam gbak futi ro jijak. Ingyar ni ser utasu anu, luk ugbiy nu utasu anu. Iyi ni ni ser Ikpamgbak futi jijak. ³²Iyi Iyesu, mi kanj agbiy ni iyi ni nder kam wuk, kam ingyar tsi kpir agbiy nyi yi ko. ³³Ingyar ni na ku agbiy nyi wo, kpir kiy go Ikpam sa anyi. ³⁴Iyi ni Ikpam ni kyim ba wo mi

luk akonj ni Ikpəm. I mi mbyang Ushop nyi kam i sa na ingyar ko.³⁵ Aji Ida'adi shonj Igbi nyi kam kwe agbiy nyi jijak fa mi ime.³⁶ Ingyar ni na kpir izi ni Igbi nyi sem ye uzi nu umuiki, iyi ni na wuk Igbi nyi ko, isa nder uzi ko, kam udab atso ni Ikpəm si ikyi nyi."

4

¹Ubwi ni Iyesu song go angyar ni tur ukuk akak wuk go iyi mi na amuy ni Ikpəm futi akyim itam ni iyi Ijon wo,² (Iyi Iyesu ahong mi na amuy ni Ikpəm ye agbo nyi ko, sa akyim itam nyi,) ³Inyi Ijudea ser isem ka Igalilee.⁴ Sem keng mang go i sa tsang ikwe ni Isamaria.⁵ kam i ba nwu kyu Isychar, ikwe ni Isamaria yi ma ye itsu ni Ijakob ni ina igbi nyi Ijosef.⁶ Ikur na amuy ni Ijakob sem anyi. Iyesu fem ser ukeng nu ukyuk nyi ba sem ikur na amuy anyi ikpeng yi utanj kpang-kpang si ushi.⁷ Akab ni Isamaritan ayi, ba ni ikye amuy, Iyesu kanj mi go, "Na mi amuy na amwa."⁸ Ikpeng yi akyim itam ni Iyesu nwu ka ikwe tang na ka gya uji.⁹ Akab Isamaritan yi, bep mi go, "Kong inang uwi si Ijew mi bep i yi akab Isamaritan amuy amwa?" Aji Ajew ye Asamaritan mi ji kyar ko.¹⁰ Iyesu kpir kanj mi cwigo, "Uwi na song una ni Ikpəm zizi, kam sam song ingyar ni mi luk ilang ye mu nu go, 'Na mi amuy amwa' zizi, uwi sa nung mi ni na mu amuy nu uzi."¹¹ Akab yi kanj mi go, "Acica uwi lang ye ifam nu gbiy amuy yi anyi, kam ikur na amuy yi kem ham mang. Usa kam amuy nu uzi yi aji?"¹² Uwi futi Idaro Ijakob ni na ro ikur amuy nu, ni iyi ahong ye agbi nyi, ye andak nyi mwa?"¹³ Iyesu kpir kanj mi go, "Ingyar song ye ni na mwa amuy nu, umbyiar sa kuk mi yak.¹⁴ Kam ingyar song ye ni na mwa amuy ni I yi Iyesu na na mi wo, umbyiar sa kuk mi yak ko. Amuy yi sa sam ser agbying na amuy ni na ba ser uzi nu umuiki."¹⁵ Akab yi kanj mi go, "Acica na mi amuy yi ni umbyiar a kuk mi, kam na ser ba kye amuy anu yak ko."¹⁶ Iyesu kanj mi go, "Ka zer ulam no kam ye mi ba anu."¹⁷ Akab yi kpir kanj mi go "I yi lang yi ulam" Iyesu kpir mi go, "Anyi ulang ye ulam ata nu uluk wo."¹⁸ Uwi ye alam akyong kiy, i ni ayi nu u ye mi nu wo, si ulam no ko. Ugbiy nu uluk nu sa anyi!"¹⁹ Akab yi luk go "Acica" i yi nder uwi si Ingyar Uko'o ni Ikpəm.²⁰ Ada ro mi wob Ikpəm umbuk ni ideng nu wo, kam uwi (Ajew) luk go Ijerusalem si umbuk na angyar na mi wob Ikpəm anyi."²¹ Iyesu luk go, "Agbila kpir ye mi go ibe sa ba, uwi sa wob Ida, ideng nu ra ko, kam si Ijerusalem ra ko."²² Uwi wob inya ni usong ko, iyi mi wob inya ni i ni song, Ugbe wur ser ime na Ajew.²³ Ibe si mi ba, ibe ahong ba kam, na angyar ni mi wob Ida na anyi, sa wob mi umbuk nu ushop ye anyi, aji Ida mi gying ukyu na angyar yi ni na wob mi.²⁴ Ikpəm si Ushop, angyar ni na wob mi, sa wob mi umbuk nu ushop ye anyi."²⁵ Igbila yi kanj mi go, isong go Ingyar Ugbe si mi ba, (na azer mi Ingyar Ugbe wo). Ubwi yi ni na ba, i sa kanj te ro agbiy jijak.²⁶ Iyesu kanj mi go, "I yi si Iyi ni ni luk ugbiy ye mu nu."²⁷ Ikpeng yi Akyim itam Iyesu ser umatang ba. Bo mi bam ye akyu go aji kong i mi luk ilang ye akab yi, kam ingyar tsi ukem bo kwi ni na bep mi go, "Umi shonj aji?" Ko "Aji kong umi luk ilang ye akab yi?"²⁸ Igbila yi nyi zuk itsong na amuy nyi, ser isem nwu ka ikwe tang ka kanj angyar,²⁹ "Ba, nder ingyar yi ni kanj mi agbiy ni mi kong kpanj kam, unu si Ingyar Ugbe yi kyim?"³⁰ Abo nyi zuk ikwe yi, wur ba ime ni Iyesu.³¹ Ikpeng yi akyim itam ni Iyesu nung mi go "Acica, ji uji."³² Kam Iyesu kanj bo go, "I sem ye uji nu uwi ni song ko".³³ Akyim itam ni Iyesu yi beb akyu go, "Ingyar tsi ker kwe uji ba na mi anu kyim?"³⁴ Iyesu kanj bo go, "Uji nem sem ni na kong itam nu udab Ingyar yi ni kyim mi ba wo jijak."³⁵ U luk go ker si ikanj anyi, kam usa bung kyar uji ko? I mi kanj ru go, umui ayi nder ka ikang, uji yi mwye gang ni ina bung kyar kam.³⁶ Iyi ni mi bung kyar, sa kam atung nu umuiki nu utasu nu wo, kam ingyar ni mi kor, ye ingyar mi bung kyar, abo sa te udab ituk.³⁷ Agbiy na ani luk go, "Ingyar tsi na kor uji, ingyar tsi sa bung kyar, sa anyi."³⁸ I kyim ru go u ka bung kyar uji nu uwi ni tam ko, na angyar tsi mang itam, uwi ba ye bo kyar agbo itam mang."³⁹ Angyar ikwitung mang ikwe ni Isamariya kpir agbiy Iyesu umuk ilang na akab yi ni kanj bo go, "Ikanj mi agbiy jijak ni ini kong kpanj isem kiy."⁴⁰ Ikpeng na angyar ikwe ni Isamariya ni ba ime Iyesu, nung mi go isem ye bo, Iyesu kpir sem anyi ye bo ikyu ifanj.⁴¹ Angyar ikwitung mang kpir ugbiy ni iluk.⁴² Bo kanj igbila yi go, "Eyi kpir su umbuk nu ugbiy nu uwi kanj ro wo mang ko, Eyi wuk ye atong ro, kam isong teng go, anyi ineye si Ingyar Ugbe nu utasu."⁴³ Ni ukyu ifanj ni kpanj wo, I nyi ka ikwe ni Igalilee.⁴⁴ Iyesu agbo nyi luk go ingyar uko'o ni Ikpəm mi lang ye usur ikwe nyi.⁴⁵ Ibe ni iba Igalilee, angyar ni Igalilee ku mi ye agbo afanj. Bo nder song agbiy ni kong Ijerusalem ibe ni uji ye umwa, aji bo ka umbuk ni uji ye umwa yi teng.⁴⁶ Iser ba ikwe ni Ikana ni Igalilee, umbuk ni ikuk amuy ser atok wo. Ingyar ayi ni mi tam uma udeng, igbi nyi kyim sem ikwe ni Ikapernaum.⁴⁷ Ikpeng ni iwuk go, Iyesu ni ser ikwe ni Ijudea ni ba Igalilee, ika ime ni Iyesu ni nung mi ni ba kpung tser igbi nyi ni si akpu mang wo.⁴⁸ Iyesu luk ye mi go "Se una nder ukyok ni ibek ayi, asang ko usa kpir ye mi ko."⁴⁹ Ingyar itam yi luk go, "Ada, kyu ba asang ko igbi nem sa kpu"⁵⁰ Iyesu kanj mi go, "Ka inya no go, igbi no tser kiy." Ingyar yi kpir ye ilang yi ni Iyesu ni luk wo, kam inyi inya nyi.⁵¹ Ikpeng ni i si mi kyu ka wo, akpi nyi kam ye mi, kanj mi go igbi nyi tser kiy.⁵² Ibeb bo ikpeng ni I tser, akanj mi go, "Igyi, anang ayi nu utanj, nu ukyung yi ni mgbap mi."⁵³ Ida nyi tang song mang go ubwi yi si ikpeng ni Iyesu luk ye mi go, "Ka inya no, igbi no tser kiy." Kam iyi ahong ye ikap nyi jijak kpir ye Iyesu.⁵⁴ Ine su ukyok nu ukep afanj ni Iyesu ni kyok ni i ni iser ikwe ni Ijudea ka Igalilee.

5

¹Isem tang nyi Ajew sem ye uji ye umwa, kam Iyesu tso nyi ka Ijerusalem.² Ijerusalem anyi utso na usukpi na atanj, ikur na amuy sem anyi, unu ni Ihebrew abo zer mi go Ibethesda, i ye atanj akyong na ani kong lo anyi.³ Ikwi na angyar ni ni ikyim, angyar izok ayi, angyar ni kpu aki, ana sem anyi.⁴ Acinda ni Ikpəm kyu ka tser amuy yi umbuk ni ifeb ushi aro. Ingyar ukyung ni na nwu ka umbuk ni amuy anyi ubar kakak, ikpeng na amuy yi ker itser wo, isa kam utser umbuk ni ko ukyung usong ye ni i ye mi.⁵ Ikok ayi sem anyi ni kyim yak uyi ikam ka ikur ka akyong-ata.⁶ Ni Iyesu ni nder mi na sem anyi wo, Ikpeng ni iba song go ina sem anyi ifeb kam wo, i kanj mi go, "U shonj nu kam utser?"⁷ Ingyar ukyung yi kpir mi go, "Acica, i lang ye ingyar ni na kwe mi fa kyu umbuk ikur na amuy Ikpeng ni amuy ra tser wo. I na ker mi nyang na ka

wo, ingyar tsi sa tam mi ubar." ⁸Iyesu kanj mi go "Nyi uyir, kwe ikem no, nyi ka agbono." ⁹Ikpeng yi mang ingyar yi kam utser, kam i kwe ukpalang nyi, kam nyi ka aki. Ukyu yi su utsi utem. ¹⁰Kam Ajew beb ingyar yi ni ani kpung tser wo, "Unu si Utsi Utem, ukuk kpir go ukung ikem no ko." ¹¹I kpir bo go, "Ingyar yi ni kpung tser mi wo kanj mi go, i mbek ikem nem nyi inya nem go." ¹²Abo beb mi, "Ingyar nyi ni kanj mu go u mbek ikem no nu nyi wo sa ayi?" ¹³Ikok yi na ani kpung tser mi wo song go ayi kpung tser mi ko, aji Iyesu tanj nyi kam, ikwi afu anyi. ¹⁴I sem tang wo, Iyesu ka nder mi igya ni Ikpam utem, i kanj mi go, "Nder, u tser kam, sa kong abi yak ko, nu ugbiy tsi ni futi unu sa kam mu ko." ¹⁵Ingyar yi nyi ka kwe uko'o yi kwe kanj Ajew, go si Iyesu ikpung tser mi. ¹⁶Ikyi nu ugbiy nu Ajew na Iyesu kar Iyesu, aji i kong agbiy neye ukyu nu Utsi Utem. ¹⁷Iyesu kanj bo go, na agbonu gber, Ida Nem si mi itam itam, i yi teng si mi tam-itam." ¹⁸Ikyi nu ugbiy nu Ajew gying Iyesu na bo tsem mi, aji anu i gem ukuk nu Utsi Utem mang ko, kam i zer Ikpam go si Ida nyi, ikwe anyong nyi sem lok go I ye Ikpam yir afang. ¹⁹Iyesu kpir bo go "Anyi, anyi, Igbi sa kong song itam na anyong nyi mang ko, se i na nder inya ni Ida nyi na kong, inya ni Ida nyi na kong iyi teng mi kong ru ugbo yi. ²⁰Aji ida shonj igbi nyi, i kyok mi agbiy jijak ni i ni kong, i sa kyok mi agbiy futi ukyu nu, kam nu bamti. ²¹Ata ni Ida ni fui nyi akam, kam na bo uzi, ru ugbo ayi yi Igbi teng na angyar uzi ukyu nyi ni i mi shonj. ²²Ida nyi luk ingyar ikpo ko, ikwe ikpo aluk jijak kwe na Igbi nyi. ²³Kam na ayi-yi ro sa na Igbi nyi usur ata ni abo ni na Ida nyi wo. Ingyar ni na bi na Igbi usur, ingyar yi na Ida nyi ni ni kyim mi usur ko teng. ²⁴"Anyi, anyi" ini na wuk ikonj nem kam kpir ye i ni ni kyim mi, i sa ye uzi nu umuiki, ingyar yi sa be iseu ko. Aji anu I wur umbuk ni ukpu ba umbuk ni uzi kam. ²⁵Anyi, anyi, ikanj ru go ibe sa ba, ibe yi sa agbonu, Ikpeng yi angyar ni ni kpu kam sa wuk ilang ni Igbi ni Ikpam, ani na wuk sa sem ye uzi. ²⁶Ata ni Ida ni ye uzi anyong nyi, i na Igbi nyi ni sem ye uzi anyong nyi teng. ²⁷Aji Ida na Igbi yi ilang nu ukuk ni na luk ikpo, aji i si Igbi ni Ingyar. ²⁸U sa bam ugbiy nu ko, ibe sa ba angyar ni sem anyonj jijak sa wuk ilang nyi, ²⁹Kam bo sa wur ba: ani kong atung sa fui nyi ka umbuk nuuzi, ani kong abi sa fui nyi ka umbuk ni ikpo aluk. ³⁰I sa kong inya tsi ye agbo nem ko, ata ni i ni wuk, sa ata ni i na luk ikpo, ikpo nem sem gaga aji i mi gying na kong inya nu udab nem mang ko, si Ingyar yi ni ni kyim mi. ³¹I na luk atung na anyong nem, atung nem sa anyi ko. ³²Ingyar tsi sa anyi ni na luk atung nem, i song go atung yi ni i na luk ikyi nem wo sa anyi. ³³Uwi kyim ka ime ni Ijon, kam luk ugbiy ni i ni song ikyi na anyi yi. ³⁴Uko'o atung yi ni i ni ku wo ser ime ni ingyar ko. I luk ugbiy nu wo kam nu kam ugbe. ³⁵Ijon si atar ni mi kwi kam mi lanj, kam uwi sem ata nu ute udab umbuk na atar nyi ite ushi. ³⁶Uko'o atung yi ni i yi ni ye mi futi ani Ijon, umbuk ni itam Ida ni na mi go i kong, ukyu itam yi ni i mi kong luk anyi go Ida nem ikyim mi ba. ³⁷Ida ni kyim mi wo, iyi luk atung ikyi nem. Uker wuk ilang nyi, ko nder ata ni i ni sem ibe tsi. ³⁸Ikonj nyi lang udab ru, aji anu ukpir ye ini i kyim ba wo ko. ³⁹Uwi mi mui ayi nwu umbuk ikonj yi aji umi tang go u sa kam uzi nu amuiki anyi, ikonj ayi yi mi luk anyi ikyi nem, ⁴⁰U lang ye udab nu ba ime nem kam nu kam uzi. ⁴¹I mi ku undeb ime na angyar ko, ⁴²aji I song go ulang ye ishonj ni Ikpam anyong ru. ⁴³I ba izi ni Ida nem, kam uku mi ko. Ingyar tsi ni na ba izi nyi u sa ku mi. ⁴⁴Usa kpir inang, uwi ni mi ku udeb ime na akyu kam umi gying undeb ime ni Ikpam ayi yi ko? ⁴⁵U sa tang cwigo i sa luk nduk ru ubar ni Ida nem ko. Ingyar ni mi luk nduk ru si Imusi nu umi lo udab ru anyong nyi wo. ⁴⁶U na kpir Imusi u sa kpir ye mi teng, aji Imusi i byek agbiy ikyi nem. ⁴⁷U na bi ni kpir ye agbiy ni i ni byek, usa kong inang kpir ye ikonj nem?"

6

¹Abo ni luk kam agbiy ne ye wo Iyesu gbu ka uzi nu ukung ni Igalilee, a zer mi go ukung ni Itiberias ²Angyar tur mi ineng ikwitung mang aji abo nder agbiy ni Iyesu ni kyok anyong na angyar nu ukyung ye wo. ³Iyesu tso ka ideng gbak kam ka sem anyi ye akyim itam nyi. ⁴Ukyu nu uyam na Ajew ba si anung kam. ⁵Ni Iyesu nder angyar ikwitung mi ba ime nyi wo, Iyesu sam nder Ifilip kam beb mi go, "I sa ka gya uji imbuk aji na angyar ne ye ji?" ⁶Iyesu luk unu wo mi mbak inder Ifilip mang, aji iyi song inya ni i na kong jijak. ⁷Ifilip kanj mi go "uji imbuk na adinari afan-afan sa kwi ko, ni ingyar ra kam ko ushi ushi" ⁸Ikyim-itam nyi ayi na abo zer mi Andrew umba ni Isimon pita kanj Iyesu go, ⁹"Igbi ayi sa anu ni sem ye uji imbuk abi akyong, yak ye ikya afan, kam unu sa kong aji ukem ni angyar ikwitung ne?" ¹⁰Iyesu luk go, "Kong angyar ne na sem iseu" (alem dap ubuk yi ham-mang.) Kam angyar yi sem iseu, abo sem anyi angyar wur afan kyo akyong. ¹¹Iyesu deng Ikpam umbuk na abi ni uji imbuk yi kam kuk ka angyar yi ni ri sem isu anyi wo. I kong ru ukyu yi ye ikya yi, ata ni ayi yi ni shonj. ¹²Na angyar ni ji zer kiy wo, Iyesu kanj akyim itam nyi go ukyor agber ni far iseu wo ni inya tsi a'nduk iseu ko. ¹³Abo kyor kam agber nu uji imbuk na angyar yi ni ji far wo, me agbyi ikur ka-afan. ¹⁴Angyar ni nder ata na agbiy ni yi ni kyok wo, bo go, "Anyi, unu si ingyar uko'o ni Ikpam ni ra ba utasu anu wo" ¹⁵Iyesu ni nder go abo go na kuk mi itsep na udeng wo, i nwu anyong nyi tso ka ideng gbak ucukpa nyi. ¹⁶Usurji nyi akyim-itam nyi kyu ka ukung utem. ¹⁷Abo nwu awar na gbu ka Ikapernaum (si ifeb ubwi yi Iyesu ker iba ime bo). ¹⁸Kam ni itsang ni zu, kam kung kpang abibi mang. ¹⁹Na bo ri ka ikub gbiy kam wo, abo nder Iyesu ka ikyi na ukung utem yi kam mi ba anung na awar, asi kuk bo. ²⁰Iyesu kanj bo go, "Si I yi, usa kyir asi ko." ²¹Abo shonj na ku mi nwu ba umbuk na awar, ubwi yi mang awar yi ka yak atseng, umbuk na abo mi si ka wo. ²²Ukyu nu uwo angyar ni ni sem ukung zi yer nder go awar tsi lang kam sa ayi yi mang kam Iyesu nwu awar yi ye akyim-itam nyi ko, akyim-itam nyi, nyi ucukpa bo mang ²³(Awar tsi ser Itiberias, anung nu umbuk na abo ni ji uji imbuk ni Idaadi Iyesu ni deng Ikpam kam kwe na bo wo.) ²⁴Ni ikwi na angyar yi ni nder go Iyesu ye akyim-itam nyi lang anyi wo, bo nwu awar ka ikwe ni Ikapernaum mi gying Iyesu. ²⁵Abo ni kam mi ukung zi wo, bo beb mi go, "acica", uwi ba anu lung?" ²⁶Iyesu kanj bo go, "Anyi, anyi, uwi gying mi su umbuk ni go u nder agbiy ni i yi ni kyok wo ko, u gying mi aji anu u ji zer uji ni imbuk ru mang. ²⁷Sa tam itam umbuk nu uji ni na a nduk mang ko, tam itam umbuk nu uji ni na kwe uzi nu umuiki ni Igbi ni Ikpam na na ru, aji ikak nu ukuk ni Ikpam sa anyong nyi. (Ikpam kyok ifong anyong nyi kam). ²⁸Kam abo bep mi go, "I sa kong inang kam ni i na kong itam ni Ikpam?" ²⁹Iyesu kanj bo go, "Unu si itam ni Ikpam yi, go u kpir ye Iyi ni ini kyim ba wo." ³⁰Kam abo bep mi go, "U sa kyok ro ikak song ye kam ni iyi na nder kam kpir ye mu?"

³¹Ada ro ji uji ni ser Ikpəm, ata abo ni byek wo, 'I na bo uji ni imbuk ni ser Ikpəm kyu ba na bo ji.'³²Iyesu kanj bo go, "Anyi, anyi, si Imusi ina ru uji imbuk yi ni ser Ikpəm wo ko, si Ida nem i na ru uji imbuk na anyi ni ni ser Ikpəmbak wo." ³³Aji uji imbuk ni Ikpəm si iyi ni ser Ikpəm kyu ba, ka ba na ukwi utasu anu. ³⁴Abo kanj mi go, "Cica, na ro uji imbuk nu wo ibe agber." ³⁵Iyesu kanj bo go, "I yi si uji ni imbuk nu uzi; iyi ni a ba ime nem sa teng unyong ko, iyi ni ra kpir ye iyi umbyiar sa kuk mi ko." ³⁶Na anyi nyi, i kanj ru, u nder mi kiy, kam ukpir ko. ³⁷Ko ayi yi ni Ida nem ni na mi, sa ba ime nem, kam iyi ni na ba ime nem, isa tar mi ko. ³⁸Aji i yi ser Ikpəmbak kyuba, umbuk itam nu unem ko, umbuk ishonj ni i yi ni kyim mi wo. ³⁹Kam unu si ishonj ni iyi ni kyim mi, go isa ta yim ayi ni iyi Ikpəm ni na mi wo ko, go isa zer fui bo ukyu ni ikwi-kwi. ⁴⁰Unu si inya ni Ida nem ni shonj, go ingyar ni nder Igbi nem, kam kpir izi nyi sa kam uzi nu umuiki, kam i yi sa zer fui mi ukyu ni ikwi-kwi. ⁴¹Unu kong Ajew nying umbuk ni iluk go, "I yi si uji imbuk ni ri ser Ikpəmbak kyu ba wo." ⁴²Abo beb, "Unu si Iyesu igbi Ijosef, ni ida nyi ye iya nyi iyi song wo ko? kam kong inang ni i na luk go, 'I yi ser Ikpəmbak ba?'"⁴³Iyesu kpir kam kanj bo go, "U sa nying anying ukemtang ru ko. ⁴⁴Ingyar tsi sa ba song ime nem ko, se Ida nem ni ni kyim mi wo na gbuiy mi, kam I yi sa fui mi tso ugbak ukyu ni ikwi kwi. ⁴⁵Angyar uko'o ni Ikpəm byek go, 'Ikpəm sa kpim ko ayi yi'. Ingyar ni na wuk kam kpim ime ni Ida nem sa ba ime nem. ⁴⁶Isem go ingyar tsi sa ker nder Ida, se iyi ni ser ime ni Ikpəm ba wo, si iyi ni ni nder Ida kiy. ⁴⁷Anyi, anyi, iyi ni na kpir, sem ye uzi nu umuiki. ⁴⁸I yi si uji imbuk nu uzi. ⁴⁹Ada ru ji uji ni ser Ikpəm kyu ba ilemkpəm, kam bo kpu. ⁵⁰Unu si uji imbuk ni ni ser Ikpəmbak kyu ba, ni ingyar ni na kam mi ji i sa kpu ko. ⁵¹I yi si uji imbuk nu uzi yi ni ni ser Ikpəm kyu ba wo, ingyar ni na kam uji imbuk nu ji, i sa kam uzi nu umuiki. Uji imbuk ni i yi na na, si umong na anyong nem ni na utasu uzi." ⁵²Ajew tso uteb ye akyu kam mi te ate luk go, "Ikok nu sa kong inang na iyi umong anyong nyi go iji? ⁵³Kam Iyesu kanj bo go, "Anyi, anyi, se uwi na ji umong anyong ni Igbi ni Ingyar, kam mwa aying nyi, u sa kam uzi anyong ru ko. ⁵⁴Uwi ni na ji umong nem kam mwa aying nem usa kam uzi nu umuiki, kam i yi sa fui mi tso ugbak ukyu ni ikwi-kwi. ⁵⁵Aji umong nem si uji na anyi, aying nem si umwa na anyi. ⁵⁶Uwi ni na ji umong anyong nem, kam mwa aying nem, sem anyong nem, I yi teng sem anyong nyi. ⁵⁷Ata ni Ida nu uzi ni a kyim i yi wo, kam i yi sem ye uzi ta Ida wo, iyi ni na ji i yi, iyi teng sa kam uzi ta i yi. ⁵⁸Unu si uji imbuk ni ni ser Ikpəm kyu ba wo, si iyi na ada ro ji kam kpu wo ko. Ingyar ni ra ji uji imbuk nu wo sa kam uzi nu umuiki." ⁵⁹Iyesu luk agbiy ne ye igya Ikpəm ushi ikwe ni Ikapernaum ubwi ni i si mi kpim agbiy. ⁶⁰Akyim itam nyi tsi ni ni wuk agbiy ne ye luk go, 'Unu sa agbiy akpim atser mang, ayi sa kpir?' ⁶¹Iyesu ni song go akyim itam nyi mi nying umbuk ugbiy nu wo, I beb go, "Ugbiy nu nduk ru udap? ⁶²Kam u sa kong inang nu u na nder Igbi ni Ingyar ser isem tso ka umbuk ni i ni sem anyi wo? ⁶³Si usi mi na uzi. Umong na anyong mbak inya tsi ko. Ilang ni iyi mi kanj ru nu si usi kam si uzi. ⁶⁴Kam uwi atsi anu akpir ko." Aji Iyesu song kyuk ita nyi angyar ni na bi mi, ye ini go gyaji mi. ⁶⁵Iyesu luk go, "Unu si inya ni i ni luk yeru go, ingyar tsi sa ba ime nem ko, se Ida nem na na mi iyab." ⁶⁶Ikyi nu ugbiy akyim-itam inyi ikwitung mang kyir zuk mi, abo kar ye mi yak ko. ⁶⁷Kam Iyesu kanj ani ikur ka-afan ye, "Uwi shonj nu nyi teng ko, ko akinj ko? ⁶⁸Isimon Pita beb mi go, "Da'adi, Eyi sa ka ime na ayi? Uwi sem ye ikonj nu uzi nu umuiki, ⁶⁹Eyi ba song kam go uwi si ani Te Par-Par ni Ida'adi Ikpəm Ayi." ⁷⁰Iyesu beb bo go, "Go si i yi ikyak ru, uwi ikur-ka-afan ni, kam ayi ukem ru si isatan ni." ⁷¹Unu i mi luk Ijudas igbi ni Isimon Iskariot, aji iyi su ukem ni ikur ka-afan ni na gyaji Iyesu wo.

7

¹Ibe nu ba kpanj Iyesu kar ikwe ni Igalilee, ishonj ni ka Ijudea yak ko, aji Ajew mi gying na tsem mi. ²Uyam na abu na Ajew ba sem anung kam agbonu. ³Amba nyi kanj mi go, "Nyi zuk umbuk nu ka ikwe ni Ijudea kam na akyim-itam no ander itam nu uwi ni tam wo teng. ⁴Ingyar mi kong inya na atanj ko, ira shonj na angyar song mi ikwi mang. Na su uwi na kong agbiy ne ye, kwe anyong no kyok utasu." ⁵Aji amba nyi teng kpir ye mi ko. ⁶Iyesu kanj bo go, "Ibe nem ker iba, ibe ru sem mwang akinj mang. ⁷Utasu sa kar uwi ko, utasu kar i yi, aji i yi kanj go itam nyi sa abi mang. ⁸Uwi tso ka umbuk nu uji ye umwa yi, i yi sa ka anyi ko, aji ibe nem ker gang. ⁹Ni i ni luk agbiy ne ye kam ye bo wo, i sem inya nyi ikwe Igalilee. ¹⁰Na amba nyi ni tso ka umbuk nu uji ye umwa yi wo, iyi tanj tso teng, kam ka sem umbuk alekeb. ¹¹Ajew yi mi gying mi umbuk nu uji ye umwa umbuk yi, kam beb go "I sa aji?" ¹²Angyar ta ake aki-aki, ikyi nyi. Atsi go isi ingyar atung mang, atsi go iyo, imi kyok angyar ukeng abi mang. ¹³Kam ingyar tsi luk agbiy nyi ayi mang yak ko, aji abo mi kyir asi na Ajew. ¹⁴Nu uji ye umwa si ka ukem tang wo, Iyesu tso ka igya Ikpəm utem ka yar kpim agbiy. ¹⁵Kam Ajew bam luk go, "Ikok nu kong inang song agbiy gang akinj? Ingyar tsi ker kpim mi inya fa." ¹⁶Iyesu kanj bo go, "Agbiy akpim nu si anem ko, si ani Ikpəm ni ni kyim mi wo. ¹⁷Ingyar ni na shonj ni kong inya ni Ikpəm ni shonj, ingyar yi sa song agbiy ni i yi mi kpim wo, ko ser ime Ikpəm nonj, ko ser ime nem mang. ¹⁸Ingyar ni na luk ilang na anyong nyi mang, gying usur na anyong nyi, ingyar ni na gying usur ni iyi ni ni kyim mi wo, ingyar yi kong anyi, ingyar yi lang ye abi anyong nyi. ¹⁹Imusi na ru ukuk yi ko? Kam ingyar tsi ukem ru tam ukuk yi. U gying nu tsem mi go inang? ²⁰Ikwi yi luk go, "Uwi ye usi abi, ayi gying ni tsem mu?" ²¹Iyesu kpir kanj bo go, "I yi kong itam ayi kam uwi nyi ibam jijak ru. ²²Imusi na ru ukuk ni inwu ata (kam ukuk yi ser ime Imusi ko, iser ime na Ada), kam ukyu nu utsi utem, uwi mi ta ingyar inwu. ²³Ingyar na kpir ta inwu ukyu nu Utsi Utem, kyok go gem ukuk Imusi ko, kam uwi tso udap ye iyi go aji kong ni i yi ni kpung ingyar ukyu nu Utsi Utem. ²⁴Usa luk ikpo nu uni nder ingyar ayi ko, luk ikpo ni sem gaga. ²⁵Angyar bo tsi ser Ijerusalem luk go, "Unu si iyi na ami gying go na tsem wo ko? ²⁶Kam under i mi luk agbiy nyi ikwi mang, kam ingyar tsi luk ugbiy tsi ye mi ko. Ko si go adeng yi song go unu si Iyesu yi ko, ko abo song? ²⁷Kam eyi song umbuk ni ine ye ser anyi ba wo. Kam ibe ni Iyesu ahong na ka ba wo ingyar sa song umbuk ni i ser anyi ba wo ko." ²⁸Iyesu lang uko'o nyi ki igya Ikpəm utem, ni isi mi kpim ikwi yi, luk go "Uwi song i yi kam usong umbuk ni i yi ni ser anyi ba. I yi ba nu unem mang ko, iyi Ikpəm ni ni ikyim mi sa anyi, Kam uwi song mi ko. ²⁹I yi song mi, aji i yi ser ime nyi, iyi ikyim mi." ³⁰Abo ngang na bo kuk mi, kam ingyar lang na yak mi ugbo aji ibe nyi ker gang. ³¹Angyar ikwitung mang kpir

agbiy nyi. Bo luk go, "Ibe ni Iyesu yi na ka ba wo, i sa kyok agbiy futi ata ni ine ye ni kyok nu wo " ³²Angyar ni tur ukuk akak-akak wuk agbiy ni ikwi ni luk anyong Iyesu wo, Adeng ni Ishe ni Ikpəm ye ani tur ukuk ni Ikpəm kyim angyar itam na ka kuk mi. ³³Iyesu luk go "Ifeb ushi i yi ker sem ye ru, kam i sa ka ime ni iyi ni ni kyim mi ba wo. ³⁴Usa gying mi, usa kam mi ko, umbuk ni iyi na ka uwi sa ba song anyi ko." ³⁵Ajew luk ye akyu go, "Ikok nu sa ka aji ni eyi n a bi nder mi? Isa yim nwu ukem tang na Agreek kam kpim bo? ³⁶Unu sa aji ikon yi ni ri luk go, "Usa gying mi kam usa kam mi ko, umbuk ni i yi na ka usa ba song anyi ko?" ³⁷Ukyu ni ikwi nu uji ye umwa utem, Iyesu luk wur go, "Uwi ingyar ni umgbyar na kuk mu ba ku amuy mwa. ³⁸Uwi ni na kpir agbiy nem, ata ni ilang ni Ikpəm ni luk go, ukung ni ye amuy nu uzi sa me wur ba imbar nyi. ³⁹Kam unu i luk agbiy ikwi ni Ushop ni Ikpəm, na angyar ni kpir izi nyi na ku wo, Ushop ni Ikpəm yi abo ker kyim ba, aji Iyesu sa ker kam usur nyi. ⁴⁰Ikwi na angyar tsi anyi ni ni wuk agbiy ne ye wo luk go, "Unu wo si ingyar ni kanj uko'o ni Ikpəm na anyi. ⁴¹Angyar tsi go, "Unu si Ingvar Ugbe yi." Atsi go "Ajire? Ingvar Ugbe yi, sa ser ikwe ni Igalilee? ⁴²Ilang ni Ikpəm sa ker luk; go Ingvar Ugbe yi sa ser umbuk nu uzung ni Idavid ye ikwe ni Ithethelehem, ikwe ni Idavid ni wur anyi wo?" ⁴³Angyar yar ka'a aki-aki ikwi nyi. ⁴⁴Angyar tsi izizi sa kuk mi, kam ingvar tsi ukem bo yak mi agbo ko. ⁴⁵Asoja ye ser ba ime na adeng ni Ishe ni Ikpəm ye angyar ukuk ni Ikpəm, kam beb bo go, "Aji kong ukuk mi ba ko?" ⁴⁶Asoja ye luk go, ingvar tsi sa ker luk ugbiy ukyu nuwo bubung. ⁴⁷Angyar ni tur ukuk akak yi beb go, abo bang uwi kam teng? ⁴⁸Angyar ukong tsi kpir ugbiy nyi kam?, ko angyar ni tur ukuk ni Ikpəm tsi kpir agbiy nyi kam? ⁴⁹Kam ikwi na angyar ne ye ni ni song ukuk ko wo, ata bo unu kam. ⁵⁰Inikodemus (ayi ukemtang na angyar ni mi tam ukuk ni ba ime Iyesu ukutang wo) ba luk go, ⁵¹Ukuk ro mi luk ingvar ikpo kam ka wuk ugbiy unu nyi, kam uka song inya ni ini kong?" ⁵²Abo kpir beb mi go, "Uwi teng ser ikwe Igalilee? Utsung sab sab nu nder go angyar nu uko'o ni Ikpəm tsi ser ikwe ni Igalilee ba no?" ⁵³Kam ayi yi ka uma nyi.

8

¹Iyesu ka umbuk ideng ni Olives ²Ukpokyu kpəm Iyesu ba igya ni Ikpəm utem yiyak, kam angvar ba kyar mi anyong, Iyesu kyu sem isu kpim bo agbiy. ³Ingvar nu ukuk ye angvar ni tur ukuk kwe akab ayi ni ani kuk mi umbuk utseng. Bo kwe mi ba lo ukemtang bo. ⁴Abo luk ye Iyesu go, "Acica, i kuk akab nu umbuk utseng akuk ayi lang ro. ⁵Umbuk nu ukuk, Imusi kanj ro go i nyu tsem ukyu na angvar yi ye akyung, kam uwi luk inang ikwi na akab yi?" ⁶Abo luk ukyunu nu na bo kyung mi itarkur, kam na abo luk nduk izi nyi, kam Iyesu keb iseu byek agbiy tsi iseu ye afong. ⁷Abo ker mi beb mi agbiy ma anyi kam Iyesu nyi uyer kanj bo go "Ingvar ni na ker kong abi ukem ru, ingvar yi tam uber nyu akab yi ye ikyung." ⁸I kep iseu yiyak kam mi byek agbiy ye ifong itsu. ⁹Na bo ni wuk akin wo, abo nyi ayi ayi yar ye anu ukong ye, kam abo ker Iyesu zuk anyi ucukpa nyi, ye akab yi ni si ukem bo wo. ¹⁰Iyesu ndep nyi uyir kam beb igbila yi go, "Agbila, angvar ni mi luk nduk mu wo sa aji? Ingvar tsi nyu mu ikung ko? ¹¹Igbila yi go, "Iyo, ingvar tsiko Idaadi" Iyesu go, I yi teng luk nduk mu ko. Ka inya no, kam yar agbonu, sa kong abi yak ko. ¹²Kam Iyesu kanj bo go, "I yi sa atar nu utasu; ingvar ni na kpir agbiy nem sa ka aki ni ifeb ko, isa kam atar nu uzi." ¹³Angvar ni tur ukuk akak akak luk go "Uwi luk agbiy kpir na anyong no mang wo ugbiy yi anyi lang anyi." ¹⁴Iyesu kpir kam kanj bo go, "I yi na kpir na anyong nem, agbiy nem sem anyi, aji i yi song umbuk ni i ni ser anyi ba kam isong umbuk ni i si ka, uwi song umbuk ni i yi ser anyi ba wo ko, akpang nu na song umbuk ni i yi na ka wo. ¹⁵Uwi luk ikpo nu umong anyong i yi luk ingvar tsi ikpo ko. ¹⁶Kam i na mi luk ikpo, ikpo aluk nem sem ye anyi, aji i yi sem ucukpa nem ko, i yi sem ye Ida ni ni kyim mi ba wo. ¹⁷E--en, umbuk nu ukuk ru sem go alang na angvar afan mi sam anyi. ¹⁸I yi kpir anyi na anyong nem, yak ye Ida nem ni ni kyim ba wo teng kpir ye i yi. ¹⁹Abo beb mi go, "Ida no sa aji?" Iyesu kanj bo go "Uwi song i yi ko kam usa song Ida nem inang, uwi na song i yi izizi, usa song Ida nem teng." ²⁰Iyesu luk ilang nu wo ibe ni i mi kpim agbiy igya Ikpəm utem, kam ingvar tsi kuk mi ko aji ibe nyi ker igang. ²¹Yi yak Iyesu kanj bo go "I yi si nyi inya nem, usa gyiny mi kam usa kpu umbuk na abi ru. Umbuk ni i yi si ka anyi wo uwi sa ba song anyi ko." ²²Ajew luk go, "I sa tsem anyong nyi?" Unu si ineng i ni go, "Umbuk ni i yi si ka anyi wo, uwi sa ba song anyi ko wo?" ²³Iyesu kanj bo go, "Uwi ser iseu anu, i yi ser ugbak agu. Uwi si unu utasu; i yi si anu utasu ko. ²⁴Kam ni sem akin wo, i kanj ru go usa kpu umbuk na abi ru. Se una bi ni kpir go si I Yi, usa kpu umbuk na abi ru." ²⁵Ni sem akin wo, abo beb mi go, "Uwi sa ayi?" Iyesu kanj bo go, "Agbiy ni i mi kanj ru kyuk ita nyi wo. ²⁶I yi sem ye agbiy ikwitung mang ni ina luk yak ye ikpo ni ina luk ikwi ru. Kam Iyi ni ni kyim i yi sa anyi; kam agbiy ni i yi ni wuk ime nyi su uyi ni i ni kanj utasu." ²⁷Kam abo wuk song ko go imi luk agbiy ni ikwi Ida inyi ye bo. ²⁸Iyesu luk go, "Ibe nu una kuk Igbi ni Ingvar tso ugbak ki wo, kam uwi sa song go I Yi SEM, kam uwi sa song go I yi mi kong inya na anyong nem mang ko, ata ni Ida nem ni kpim mi wo, sa ata ni I yi ni luk ²⁹Iyi ni ni kyim mi ba wo sem ye mi, i zuk mi ucukpa nem ko, aji i yi mi kong agbiy ni i mi shonj." ³⁰Ni Iyesu mi luk agbiy ne ye wo, angvar ikwitung mang kpir mi. ³¹Iyesu kanj Ajew ni ni kpir mi wo go, "Uwi na sem mgbang umuk ilang nem, u sa akyim-itam nem na anyi; ³²Kam usa song anyi, kam anyi yi sa gbe wur ru." ³³Abo kanj mi go, "Eyi su uzung na Abraham, iyi ker isem ukpiy ineng na angvar tsi kam kong inang nu uwi na luk go, "Eyi sa kam ugbe?" ³⁴Iyesu luk go, "Anyi, anyi, ana kanj ru, ingvar ni na kong abi ingvar yi si ukpiy na abi akong. ³⁵Ukpiy mi sem igya umuiki ko, Igbi mi sem umuiki ³⁶Ni sem akin wo, Igbi na gbe mu ki, uwi kam ugbe na anyi ki. ³⁷I yi song go uwi su uzung na Abraham, ushonj go nu tsem mi, aji ilang nem lang ye umbuk udap ru. ³⁸I yi luk inya ni i ni nder ime Ida nem, uwi teng kong inya nu uni wuk ime ni Ida ru." ³⁹Abo kpir kanj mi go, "Ida ro sa Abraham" Iyesu kanj bo go uwi na sa agbi Abraham izizi, u sa kong itam ni Ida ru Abraham. ⁴⁰Na agbo nu uwi gying go nu tsem i yi ingvar ni kanj ru anyi ni ri wuk ime ni Ikpəm. Abraham kong akin ko. ⁴¹Uwi mi kong itam ni Ida ru". Abo kanj mi go, "Abo mba eyi utseng ko, eyi sem ye Ida ro ayi mang, ni si Ikpəm." ⁴²Iyesu kanj bo go, "Ikpəm na si Ida ru izizi uwi sa shonj mi, aji i yi wur ime ni Ikpəm, si eyi ikyim mi, I yi ba ye agbo nem mang ko, eyi kyim mi. ⁴³Aji kong uwi wuk song akonj nem ko? Unu si go ukuk udab nu wuk akonj nem yi

ko.⁴⁴Uwi sa ani ida ru isatan, kam uwi shon nu kong inya ni ida ru ni shon. I si ingyar ni mi tsem ingyar kyuk ita nyi, i mi yir umbuk na anyi ko, aji i yi ahong lang ye anyi yi. I na nya ison, i mi nya ison yi ata ni i ni sem, aji anu i yi ahong si ingyar ni ison mang ko, i si ida ni ison anyong nyi.⁴⁵Aji i yi luk anyi nem, uwi kpir i yi ko.⁴⁶Ayi ukem ru kuk mi ye abi ki? kam ina luk anyi nem aji kong u kpir mi ko?⁴⁷I yi ni si ani Ikpam, mi wuk ilang ni Ikpam. Uwi wuk bo ko, aji uwi sa ani Ikpam ko.⁴⁸Ajew yi kpir kam kan mi go, "Eyi luk anyi go, uwi si Isamaritan, kam ye usi abi ko?"⁴⁹Iyesu kan bo go, "I yi lang ye usi abi, I yi mi na Ida nem usur, kam uwi na I yi usur ko."⁵⁰I yi gying usur na anem ko, ingyar sa anyi ni mi gying kam luk ikpo yi.⁵¹Anyi, anyi, i mi kan ru, uwi ingyar ni na tam ilang nem, uwi ingyar yi sa nder ukpu ko."⁵²Ajew yi kan mi go, "Na agbonu eyi song go uwi sem ye usi abi. Abraham ye angyar ni uko'o ni Ikpam, kpu kam uwi luk go 'Ingyar ni na tam ilang nem, ingyar yi sa kpu ko'.⁵³Uwi futi ida ro Abraham ni ni kpu wo ko, uwi futi mi? Angyar ni kan uko'o ni Ikpam kpu kam teng. Uwi go nu ukan ro go uwi sem inang?"⁵⁴Iyesu kan bo go, "I yi na na anyong nem usur, usur yi si inya atsang mang, si Ida nem ina mi usur yi, eyi ni u luk go si Ikpam ru wo."⁵⁵Uwi ker isong mi, kam i yi song mi kiyi, I yi na luk go 'i yi song mi ko, 'i yi sa sem lok uwi ni mi nya ison wo. E'he'ey, I yi song mi, kam tam ilang nyi.⁵⁶Ida ru Abraham te udap ni ini nder ukyu nem kam udab sab mi."⁵⁷Ajew yi beb mi go, "Uwi ker kwi iyi akam afan ka ikur kam uwi nder Abraham kiy?"⁵⁸Iyesu kan bo go, "Anyi, anyi, I kan ru, ubar ni bo go na mba Abraham wo, I Yi sem ki." ⁵⁹Abo go na nyu mi akyung, Iyesu tan anyong nyi kam nyi zuk bo igya Ikpam utem anyi.

9

¹Ni Iyesu ba kpan tsang wo, i nder ingyar ni zok ayi kyuk ikyim iya nyi. ²Akyim itam nyi beb ni go "Acica, ayi ro i kong abi, ikok nu wo non ko ida nyi ye iya nyi, kam abo mba ba zok ayi wo?"³Iyesu ikpir bo go, "Ikok nu wo kong abi tsi ko, idaye iya nyi teng kong abi tsi ko, i sem akin kam ni itam ni Ikpam na kyok anyong nyi. ⁴Sem keng mang go isa tam itam ni eyi ni ni kym mi ba wo, na ayi ker atar wo. Ifeb sa aba ni ingyar na tam song itam ko ⁵Ni I yi ni ker utasu anu wo, I yi sa atar nu utasu."⁶Ni Iyesu ni luk agbiy ne ye wo, I kyu akyang itsu, kam iduk itsu ye akyang kwe la mi ayi. ⁷kam I kan mi go, "Ka mui ayi no ibung ni Isiloam, kam ikok yi ka mui ayi nyi ser anyi ba mi nder umbuk go." Kam angyar ukyi nyi yak ye angyar ni nder mi kpan kam wo, bam go si ikok nu ni sem anu mi nung agbiy wo ko? ⁹Angyar tsi go, "Si iyi. Angyar tsi go 'Iyo sem lok si iyi'. Kam iyi ahong luk go 'I yi si ingyar yi."¹⁰Abo beb mi go "Uwi kong inang kam ayi no sa fong?" ¹¹I kpir kan bo go "Ingyar yi na bo zer mi go Iyesu wo ndok itsu la mi ayi kam kan mi go i yi ka mui ayi nem ibung na zer go Isiloam, kam i yi ka mui ayi nem anyi kam i yi yar nder ayi mang go" ¹²Abo beb mi go "I sa aji?" Ikan bo go "I yi song ko?"¹³Abo kwe ingyar nyi ni zok ayi wo ba ime mi angyar ni tur ukuk akak akak. ¹⁴Si ukyu ni Utsi Utem ni Iyesu ni ndok itsu buk mi ayi anyi. ¹⁵Angyar ni tur ukuk ni Ikpam beb mi go uwi kong inang nder ayi. I yi kan bo go "Iyesu kwe nduk itsu la mi ayi kam kan mi go i yi ka mui ayi nem, i ka mui ayi nem kam nder ayi go ni."¹⁶Ani tur ukuk akak akak ye atsi luk go, "Ikok nu ser ime ni Ikpam ko, aji ina utsi utem usur ko" atsi go "Ingyar ni mi kong abi, sa kong inang tam ukyu ni ukyok neye? Kam uka sem ukem bo" ¹⁷Abo beb ingyar ni zok ayi wo, yiyak go, "Uwi luk go inang aji ifong mu ayi wo?" Ingyar izok ayi yi luk go "I si Ingyar Uko'o ni Ikpam."¹⁸Ba yak agbonu Ajew kpir go ikok yi zok ayi ko, bo zer angyar ni ikok yi ni zok ayi kam na agbonu I mi nder wo, kam beb bo agbiy ikyi ni ikok ni zok ayi kam ni ba nder wo.¹⁹Bo beb angyar nyi go, "Unu si igbi ru nu ugo izok ayi ser ikyim wo? Kam ikong inang nder ayi?" ²⁰Angyar nyi yi kpir kan bo go, "I song go unu si igbi ro ni eyi mba mi zok ayi wo" ²¹Inder ayi nyi inang eyi song ko, ayi ro fong mi ayi, eyi song ko. U beb mi. I si ingyar nyi ki. I sa kan ru ye agbo nyi".²²Angyar nyi luk agbiy ne ye aji abo mi kyir sa Ajew. Aji Ajew kpir kam go ingyar ni na luk go Iyesu si Idaadi yi wo, abo sa tar mi wur Igya Ikpam ushi. ²³Si inya ni ri kong kam angyar nyi luk go "U beb mi, i si ingyar nyi kam wo."²⁴Ni ibwi ifan abo zer ikok yi ni zok ayi kam nder ki wo, kam kan mi go, "Na Ikpam usur. Eyi song go ikok nu si ingyar ni kong abi." ²⁵I kok yi kan bo go, "I yi song go i si ingyar ni kong abi ko, inya ni i yi ni song wo, ikwiyi, i yi zok ayi, kam na agbonu i yi nder kam."²⁶Abo beb mi go "Ikong mu aji? Ifong ayi no yi inang?" ²⁷I luk go "I yi kan ru ki, kam uwi kpir ko, uwi wuk ko, aji kong ugo ni uwuk yiyak, ushon nu uba sem akyim-itam nyi teng?" ²⁸Abo kyo mi go, "Uwi si ikyim-itam nyi, eyi sa ikyim-itam ni Imusi. ²⁹Eyi song go Ikpam luk agbiy ye Imusi, eyi song umbuk ni ine ye ser anyi ba wo ko."³⁰Ikok yi kpir kan bo go, "Unu si agbiy ikuk asi, aji uwi song umbuk ni ini ser anyi ba wo ko, kam ifong ayi nem kam. ³¹Eyi song go Ikpam mi wuk agbiy na angyar ni mi kong abi ko, kam uwi ingyar ni ra sem ye anyi kam mi wob Ikpam, mi kong inya ni Ikpam mi shon, Ikpam mi wuk mi."³²Kyuk ita nu utasu, i sa ker iwuk go ingyar fong ayi ni ingyar zok ser ikyim ba. ³³Ingyar nu wo na si ani Ikpam ko izizi i sa kong song inya tsi ko." ³⁴Abo kpir kam, kan mi go, "Abo mba mu umbuk abi, kam uwi go nu kpim ro?" Abo tar mi wur igya ni Ikpam ushi yi.³⁵Iyesu wuk go abo tar mi wur igya Ikpam ushi kam Iyesu beb mi go, "Uwi kpir izi ni Igbi ni Ingyar?" ³⁶Ikpam kam beb go "Ingyar yi sa ayi, Idaadi Kam ni I yi kpir agbiy nyi?" ³⁷Iyesu luk go "Uwi nder mi ki, si iyi ni mi luk agbiy ye mu nu, si I yi" ³⁸Ikok yi luk go, "Idaadi, i yi kpir." kam i wop mi. ³⁹Iyesu luk go, "Si umbuk ni ikpo ni i yi ni ba utasu anu, kam angyar ni mi nder ko, na abo nder, kam angyar ni ni nder na abo ser isem zok ayi." ⁴⁰Angyar ni tur ukuk ni Ikpam wuk mi kam beb mi go "Eyi teng zok a ayi?" ⁴¹Iyesu kan bo go, "U ra zok ayi izizi usa lang ye abi. Kam uwi go, 'Eyi nder ayi,' Sa akin kam abi ru sa sem mgbang anyi wo.

10

¹Anyi, anyi, i kan ru go, ingyar ni na bi nwu ba usukpi ni igya na atan yi ko, kam ka nwu umbuk tsi mang, umba yi si ingyar uzu. ²Ingyar ni mi nwu usukpi, si Ida na atan yi.³Ingyar ni kpi usukpi wo, buk mi usukpi yi. Atan nyi wuk ilang nyi, izer bo azi azi ye bo wur nyi. ⁴Ikpeng ni i na ikwe wur atan nyi jijak kam wo, kam ikwe bo ukeng, atan nyi yi tur mi ineng aji bo wuk song ilang nyi.⁵Bo sa tur song ingyar ukuk ko, bo sa zuk mi aji bo wuk song ilang nu ukyuk ko. ⁶Iyesu luk ukep

kam bo song ineng nu ukep yi ni Iyesu ni luk wo ko.⁷Iyesu kan bo yiyak go "Anyi, anyi, i kan ru go, i yi si usukpi na atan yi.⁸Ingyar ni tam ubar nem si ingyar uzu, kam atan yi wuk bo ko wo.⁹I yi si usukpi yi. Ingyar ni ra ba nwu ime nem i sa kam ugbe: i sa nwu, awur gying i sa kam uji.¹⁰Ingyar uzu ba ni itsem, ni izu, ye ni nduk mang. Anem I yi ba go na bo kam uzi, na kam mi ham-mang.¹¹I yi si ingyar atung ni mi mui ayi atan. Ingyar atung ni mui ayi atan mi kwe isang nyi na ukpu ikyi na atan.¹²Igbi igya ni si ingyar imui ayi anyong atan yi ko, I na inder ikpir si mi ba, I sa kyir zuk atan yi. Ikpir yi sa sak atan yi.¹³I kyir nyi aji isi igbi igya mang i lo udap ikyi na atan yi ko.¹⁴I yi si ingyar atung ni mi mui-ayi anyong atan, i song anem, anem teng song mi.¹⁵Ida nem song mi, iyi teng song Ida, I yi kwe isang nem na ukpu ikyi na atan nem.¹⁶I ye atan tsi ni sem umbuk ni igya na atan nem ko, isa kwe bo nwu ba, bo sa wuk ilang nem, kam ni bo sem umbuk ayi, ye Ingyar imui atan ayi.¹⁷Unu si inya ni kong kam Ida nem ni shon mi wo: Aji I yi kwe uzi nem lo iseu agbo nem, kam I sa yir kwe yak.¹⁸Ingyar tsi kwe wur uzi yi ime nem ko, I yi ikuk lo kyu ye agbo nem. I ye ukuk yi ni na kuk lo kyu iseu, I ye ukuk yi ni na kwe mi tso yak. I ku ilang nu ukuk nu ime ni Ida nem."¹⁹Uka nwu kyu ukem na Ajew umbuk ni ikon nu wo,²⁰Angyar ikwi tung mang luk go i si ingyar ni ye ushop abi, I ufam. Aji kong umi wuk mi?²¹Atsi luk go, "Unu si akon ni ingyar ni ye ushop abi ko. Ingyar ushop abi mi fong song ayi ni ingyar ni zok teng?"²²Ibe ba gang ukyu n uji ye umwa ni Ijerusalem.²³Si ibe ni ite wo, ni Iyesu ni kar igya ni Ikpam utem utso ni induk ni Isolomon.²⁴Kam Ajew ba yer fer mi beb mi go, "Sa kwe ibe gang inang, kam ni i mi bam mu? Una si Ingyar Ugbe yi kan te ro ni wuk."²⁵Iyesu kan bo go, "I kan ru, kam ukpir ye mi ko, itam ni I yi ni tam izi ni Ida nem kyok anyi anyong nem.²⁶Kam ukpir ye mi ko, aji u sa atan nem ko.²⁷Atan nem wuk song ilang nem; i yi song bo, ayi teng tur mi ineng.²⁸I na bo uzi nu umuiki, bo sa kpu ko, ingyar tsi sa fem ku nyi bo ime nem ko teng.²⁹Ida nem, ni kwe bo na mi wo, futi ada na aye jijak, ingyar tsi kwi ni iku nyi bo ime ni Ida nem ko.³⁰I yi ye Ida nem, sa ayi"³¹Ajew kyor kwe akyung yiyak go na bo nyu mi anyi.³²Iyesu kpir bo go, "I kyok ru itam ikwi tung mang ni ser ime Ida nem. Umbuk ni itam usong ye ni u go nu nyu mi ye akyung?"³³Ajew kpir mi ilang, kam kan mi go eyi go ni nyu mu akyung umbuk na afong itam a atung no ko, si umbuk ni u luk nduk Izi ni Ikpam wo, uwi si Ingyar, kam kwe anyong no sem lok u si Ikpam aro."³⁴Iyesu kpir bo go, "Aker ibyek lo umbuk nu ukuk ru, 'I yi go, 'Usa akpam ko'?"³⁵Ina zer bo akpam, si ime bo ni ikon ni Ikpam wur ba, (itida ni Ikpam sa nya ison ko),³⁶U kan mi, i ni Ida ni kyak kwe, kam kwe mi kyim kyu ba utasu anu wo, go "Umi luk nduk izi ni Ikpam, aji I luk go, 'I yi si Igbi ni Ikpam'?"³⁷I yi na bi tam-itam ni Ida nem, u sa kpir mi ko.³⁸Kam ubwi ni ina si mi tam itam yi wo, una akpir mi ko, u kpir umbuk ni afong itam nyi, kam nu usong go Ida sem anyong nem, I yi teng sem anyong ni Ida"³⁹Abo ngang na bo kuk Iyesu yiyak, kam i kyir wur ime bo anyi.⁴⁰Iyesu nyi yak ka Ukung ni Ijordan, umbuk ni Ijon ni na amuy ni Ikpam nyi ubar wo, kam i sem anyi.⁴¹Angyar ikwitung mang ba ime ni Iyesu. Kam bo mi luk go, "Ijon kyok agbiy ni ifor ayi tsi ko, agbiy ni ini luk jijak ikyi ni Ikok nu sem anyi mang."⁴²Angyar ikwi-mang kpir agbiy nyi anyi.

11

¹Ingyar ayi izi nyi go, Ilazarus i ba kyim. I ser ikwe ni Ibethany, ikwe ni Imeri ye umba nyi Imartha.²Si Imeri ni ifar Ingyar Ugbe ye itulali kam za mi akyi nyi ye utsi nyi, ni umba nyi Ilazarus ni ikyim wo.³Kam amba nyi na akab kyim ilang ka ime ni Iyesu go, "Daadi, nder, umba yi ni umi shon wo ikyim."⁴Ubwi ni Iyesu ni wuk wo, "I luk go ukyung nu si ukyung nu ukpo ko, si umbuk nu usur ni Ikpam, kam ni Igbi ni Ikpam sa kam undep anyi.⁵Iyesu shon Imartha ye umba nyi akab kyar ye Ilazarus"⁶Ubwi ni i ni wuk go Ilazarus ikyim wo, Iyesu sem anyi ikyu afan yak, umbuk ni isem anyi wo, ⁷I sem tang nyi i kan akyim-itam nyi go ni ser isem ka ikwe ni Ijudea.⁸Akyim-itam nyi mi luk go, "Cica, na agbonu Ajew si mi ngang na nyu mu ye akyong kam ugo u ser isem ka anyi yak?"⁹Iyesu kpir I go "Ukyu ayi atar nu utan si atep kpang ikur kaa fan ko? Ingyar na kar utan sa fan kpo ko, aji anu i mi nder atar nu utan nu."¹⁰I na kar ukyu tang isa fan kpo aji anu atar yi lang anyong nyi.¹¹Iyesu luk agbiy ne ye kam isemtang na agbiy yi i kan bo go, "Ibe ro Ilazarus si na ula, kam i si ka na ka fui mi nyi ula yi."¹²Akyim-itam nyi ser isem kan mi go, "Daadi, i go si ula mang i sa fui"¹³Unu Iyesu mi luk ikyi nu ukpu nyi, kam bo tang go, unu mi luk ikyi ni ikuk atem nu ula.¹⁴Kam Iyesu kan te bo go, "Ilazarus kpu kiy."¹⁵Udab te mi ikyi ru go I lang anyi kam nu kpir. Ni ka ime nyi."¹⁶Ithomas, ni bo zer mi Ididymus kan ayo nyi akyim-itam na ye go "Ni ka teng, kam ni ka kpu ye Iyesu agber."¹⁷Ikpeng ni Iyesu ni ba wo, i ba song go, Ilazarus sem anyio kong ikyu inyi kam.¹⁸I sem go ikwe ni Ibethany ma ye Ijerusalem, afang afan mang.¹⁹Ajew ikwi tung mang ba ime ni Imartha ye Imeri, na aba wor bo ukpu nu umba bo.²⁰Ubwi ni Imartha, ni wuk go Iyesu si ba wo i wur ni ka kam mi, kam i zuk Imeri igya.²¹Imartha kan Iyasu go, "Ingyar Ugbe, una sa anu izizi umba nem sa kpu ko."²²Agbo nu gber i yi song go, ko una nung aji ime Ikpam, isa na mu."²³Iyesu kan mi go, "Umba na sa fui yak"²⁴Imartha kan mi go, "I song go, isa fui yak ukyu ni ikwi kwi wo."²⁵Iyesu kan mi go, "I yi si ufui wur anyion ye uzi; ingyar ni na kpir izi nem ko ina kpu, sa fui yak;²⁶Ye i yi ni sa sem awum kam kpir izi nem i sa kpu yak ko. Ukpir ye unu?"²⁷I kan mi go "Anyi Da'adi, i yi kpir go uwi si Ingyar Ugbe yi, Igbi ni Ikpam ni si ba utasu anu".²⁸Ubwi ni i ni luk ukyu yi wo, inyi kam ka zer Imeri atan mang kam kan mi go, "Icica yi sa anu, kam i si zer mu"²⁹I ni wuk wo, inyi wap ka ime nyi.³⁰Anuwo Iyesu ker nwu ba ikwe yi isa ker umbuk ni Imartha ni kam mi wo.³¹Ajew yi ni sem kwi mi anyong igya anyi wo, nder Imeri ndep wap si wur nyi isama, atur mi ineng tang go isi ka ayion yi ni ika ki anyi agbo.³²Ibwi ni Imeri ni ba yak umbuk ni Iyesu ni sem wo, inder mi, kyu far mi atang kam kan mi go, "Ingyar Ugbe, una sa anu izizi umba nem sa kpu ko."³³Iyesu nder go si mi ki kam Ajew ni ye mi ka agber wo si mi ki teng, unu na mi ambok ham-mang udab nyi, udab tsom atang ham mang;³⁴Ibeb go, "Unyion ni aji?" Akan mi go, "Daadi, ba nder"³⁵Iyesu ki.³⁶Kam Ajew yi luk go, "Nder atani i ni shon Ilazarus?"³⁷Kam angyar tsi anyi luk go, "Yi tsi gber Ikok nu ni buk angyar ni zok ayi, ayi, ina sa anu izizi u tang go ikok nu sa kpu?"³⁸Iyesu ker me ye ambok nyi ka anyio nyi. Anyio yi si iki, iwup kep tsek mi.³⁹Iyesu luk go, "kuk nyi iwup yi" Imartha umba Ilazarus na akab kan Iyesu go, "Daadi, ibe nu ikam yi si mi kon aji ikpu

yak ikyu inyi kam" ⁴⁰Iyesu kanj mi go, "I yi kanj mu go una kpir ye mi, usa nder usur ni Ikpam ko?" ⁴¹"kam bo kuk nyi iwop yi. Iyesu mui ayi tso ugbak luk go, "Ada, ideng mu go nu uwuk mi wo. ⁴²I yi song go umi wuk mi ibe agber, si ikyi ni ikwi na angyar ni yir fer mi nu i sa luk ukyu nu na abo kpir go uwi ikyim mi. ⁴³Kam ni i ni luk ukyu yi wo, ita ilang ki wur go, "Lazarus, wur ba!" ⁴⁴Ikam yi wur ba; a mbek aki nyi tso ka ye agbo agber ye utar nu ukpu, ka yak ikyi nyi teng. Iyesu kanj bo go, "Uson wur atar yi kam mgbap mi ni nyi." ⁴⁵Ajew ikwi tung mang ni ba ime ni Imeri, nder inya ni Iyesu ni kong wo, kpir agbiy nyi. ⁴⁶Kam atsi anyi ka ime ni angyar itur ukuk akak, kam kanj bo inya ni Iyesu ni kong. ⁴⁷Adeng ishe Ikpam, ye angyar ni tur ukuk akak, bung kyar angyar ukong kam kanj bo go "I sa kong inang? Ikok nu kong agbiy ni for ayi ham-mang. ⁴⁸I na zuk mi ukyu nu mang, angyar jijak sa kpir agbiy nyi; Aroman sa ba ku nyi umbuk ro ye itsu ro jijak." ⁴⁹Ingyar ayi ukem bo, Ikaiaphas, si Udeng Ishe Ikpam uyi yi, I kanj bo go usong inya tsi ko. ⁵⁰Utang song ko go, sab ni ingyar ayi aku ukpu akyi ni angyar ikwi futi ata ni ikwe na kem agber." ⁵¹Unu i luk wur udap nyi mang ko, si go i si Udeng Ishe Ikpam uyi-yi, i kanj sa uko'o ni Ikpam go, Iyesu sa kpu, ikyi ni ikwe; ⁵²Si ikyi ni ikwe mang ko, sem go agbi ni Ikpam ni sak kar sa ser isem ba sem inya ayi. ⁵³Yar ukyu yi go, a yar kyar unu na bo tsem Iyesu. ⁵⁴Yar ukyu yi Iyesu kar ayi mang ukem na Ajew yi yak ko, i wur nyi anyi nwu ka ilemkpam ma ikwe ayi na zer mi go Ephraim anyi i sem ye akyim itam nyi. ⁵⁵Ibe nu uyam na Ajew si anung, kam angyar ikwi mang ser ikwe anyi tso ka Ijerusalem, na ka mui te anyong bo kam ibe nu uyam sa gang. ⁵⁶Bo mi kar gying Iyesu kam mi luk agbiy ye akyu ubwi ni bo si igya Ikpam utem wo, "Utang aji? Go i sa ba umbuk nu uji ye umwa nu ko?" ⁵⁷Adeng Ishe Ikpam ye ni tur ukuk akak na ilang go, ingyar ni na song umbuk ni Iyesu ni sem anyi, i kanj bo, kam na bo kuk kwe mi.

12

¹Ikyu ikyong-yi ni uyam yi, Iyesu ba Ibethany, umbuk ni ini fui Ilazarus nyi anyio wo, ²Kam bo kong mi uji na aji anyi, Imartha mi ka uji yi kam Ilazarus si ingyar ukem tang bo ni ina itabre ye Iyesu ³Imary kwe itulari ni atung tem mui te akyi ni Iyesu anyi, kam za te akyi nyi ye utsi nyi; aseng ni itulari kam igya yi jijak. ⁴Judas Iscariot, ikyim-itam nyi ayi ni ra gyaji mi wo, luk go, ⁵"Aji kong agya ji itulari nu imbar ni afan ata kam kwe na angyar utsom wo ko?" ⁶Ni iluk ukyu yi wo, ba go si umbuk ni shonj ni ini shonj ingyar utsom yi ko, aji i yi si ingyar uzu: i ye iba na anang yi ni ira uzu kwe atang anyi ambak anyong nyi. ⁷Iyesu luk go "mgbab mi ni lo inya ni iye mi, ka yak ukyu ni ara nyion mi. ⁸Angyar utsom sem ye ru ibe agber; I yi sa ye ru sem ibe agber ko. ⁹Ikwi ni Ajew wuk go Iyesu sa anyi, abo ba na nder Iyesu mang ko, abo ba na nder Ilazarus ni ini fui mi wur anyio ibe yi wo. ¹⁰Adeng Ishe Ikpam, kyar unu bo na bo tsem Ilazarus ¹¹Aji si ikyi nyi ni Ajew ni kyir nyi ka kpir agbiy ni Iyesu wo. ¹²Ukyu nu uwo, ikwi ni angyar ham mang ba umbuk ni uji ye umwa, ubwi ni ani wuk go Iyesu si ba Ijerusalem wo, ¹³Abo kor azan ni itok ye nyi ka kam mi, abo kyi ilang go, "Hosanna!(ineng nyi go Ikpam gbe ro agbonu) Ukwi si ani i yi ni iba izi ni Ingyar Ugbe, Udeng ni Isreal." ¹⁴Iyesu kam inakurmi ni ker itso mang, kam tso sem anyi ata ni ani byek lo wo. ¹⁵"Usa kyir asi ko, uwi anda ni Zion, nder Udeng ru si ba, ikyu isem utang ni inakurmi." ¹⁶Ubwi ubar nyi akyim-itam nyi wuk te ugbiy yi ko, ikpeng ni Iyesu ba kam usur nyi wo, abo ba tang song go agbiy yi bo byek ikyi nyi, kam ye ata na ani kong agbiy neye ye mi. ¹⁷Ikwi yi ni sem anyi ni ini fui Ilazarus wur anyion wo kwe Uko'o nyi kanj angyar tsi. ¹⁸Si ikyi ni ugbiy nu, ni ikwi yi ni ka kam mi, aji bo wuk go i kong ukyu nu agbiy ni for ayi nu. ¹⁹Angyar ni mi tur ukuk akak luk ye akyu, "Nder, usa kong song inya tsi ko, aji utasu tur mi ineng kiy" ²⁰Na gbonu Agreek tsi si ukem tang ni anyar yi ni si mi ka umbuk ni uji ye umwa. ²¹Aneye ka ime ni Ifilip, ni ser ikwe ni Ibethsaida ni Igalilee abep mi go, "I shonj ni inder Iyesu" ²²Ifilip nyi ka kanj Andrew, Andrew ye Ifilip nyi ka kanj Iyesu. ²³Iyesu kpir kanj bo go, "Ibe gang kiy, ni Igbi ni Ingyar na kam usur nyi." ²⁴"Anyi, anyi, ikanj ru go, se awum na agyu na kpo kyu itsu kpu, kam isa amba awum ikwi tung. ²⁵Iyi ni na shonj uzi nyi, i sa yim mi: Kam iyi ni na kar uzi nyi isu anu, i sa kam uzi nu umuiki. ²⁶Ingyar ni na nder go isa tam ye mi, itur mi ineng: umbuk ni ina sem anyi, akpi nem teng sa sem anyi. Iyi ni na tam ye mi, Ida nem sa na mi usur. ²⁷Uzi nem mi tsom mi, kam isa luk go inang? 'Ada, gbe mi umbuk ni ibe nu wo?' Umbuk ni iyab nu, iba ibe no. ²⁸Ada ndep izi no, "kam ilang ser Ikpamgbak go" Iyi ndep izi yi kam, kam isa ndep mi yi yak. ²⁹Kam ikwi ni sem anyi wo, wuk kam bo go uma ilang, atsi go, "icinda i luk ye mi." ³⁰Iyesu kpir kam luk go, "I lang nu ba ime nem ko, si ime ru, ³¹Agbo nu su ukyu ni ikpo nu utasu nu: bo sa tar wur ingyar ikyi nu utasu nu (Isatan) ³²Kam ubwi ni ana kuk Iyi nyi tsu ugbak agu, i sa bung kyar angyar jijak ba ime nem" ³³I luk unu, na kyok ukyu nu ukpu ni ira kpu. ³⁴Ikwi yi kpir mi go, "Iyi wuk kam umbuk nu ukuk go, Ingyar Ugbe yi sa sem umuiki, aji kong uwi go bo sa kuk Igbi ni Ingyar tso ka u gbak? Igbi ni Ingyar nu sa ayi?" ³⁵Iyesu kanj bo go, "Atar yi sa ker sem ye ru umbuk ni ibe ete ushi, ka aki ibe nu uker ye utar wo, kam ni ifeb ba ku mu ubar ko, iyi ni mi kar umbuk ni ifeb, song umbuk yi ni imi ka wo ko. ³⁶Nu uker ye sem ye atar yi wo, kpir umbuk na atar yi kam nu sem agbi na atar." Iyesu luk ukyu nu kam nyi ka tanj anyong nyi ko. ³⁷Iyesu kong agbiy ni ifor ayi ikwi tung mang ubar bo, kam bo kpir mi ko. ³⁸Kam ni ilang ni Ingyar Uko'o Izaya na sem anyi, atani i ni luk: "Daadi, ayi ro ni kpir uko'o ro?" Sa a song ye ni Ikpam ni kyok bo ugbo ni itam nyi?" ³⁹Ikyi na ugbiy nu bo kpir ko, aji Izaya luk ukyu yi yak, ⁴⁰"I zok bo ayi, kam tser nduk udap bo; asong ko bo sa nder ye ayi bo, kam bo sa song ye udab bo, kam bo sa sam udap kam na kpung tser bo." ⁴¹Izaya luk agbiy ne aji i nder usur ni Iyesu, kam i sa luk ukyu yi ikyi nyi. ⁴²Angyar ikyi ikwi tung mang ni kpir agbiy ni Iyesu; Si umbuk asi na angyar ni tur ukuk akak kong bo, akpir ye Iyesu ko, aji bo sa tar bo wur Igya ni Ikpam ushi. ⁴³Abo shonj udeng ye undep ni ser ime angyar futi ini ser ime ni Ikpam. ⁴⁴Iyesu ki ta ilang go, i ni ra kpir agbiy nem, ikpir ye I yi mang ko, ikpir ka ye i ni ni kyim mi ni ba utasu wo, ⁴⁵Ingyar ni ra nder mi, inder i ni ni kyim mi ba utasu wo. ⁴⁶I yi ba sem lok atar nu utasu, kam ni ingyar ni na kpir ye mi, sa sem mgbang umbuk ni ifeb ko. ⁴⁷Ingyar ni na wuk ilang nem, kam akpir ye ilang yi ko, i sa luk mi ikpo ko, aji i yi ba na aba luk utasu ikpo ko, iba na a ba gbe uatsu. ⁴⁸Ingyar ni ra bi mi, kam aku ilang nem ko, sem ye ingyar ni na luk mi ikpo: ilang nem ni i yi ni luk sa luk mi ikpo ukyu ni

ikwi kwi. ⁴⁹I yi luk umbuk ni itsep na anyong nem ko, si Ida ni ni kyim mi ba, Si iyi ina mi ukuk, ikyi ni inya ni na kanj, ye ugbiy ni na luk jjak. ⁵⁰I yi song go, ilang nu ukuk nu, si ilang nu uzi, aji anu si inya ni i yi ni luk, iyi ni Ida ni kanj mi wo, si iyi ni ina luk."

13

¹Nu uji ye umwa nu uyam ni ker wo, Iyesu ni song go ibe nyi gang kiy, ni ina nyi zuk utasu nu ka ime ni Ida wo. Ni ini shonj angyar nyi nu utasu anu wo, ishonj bo ka ikwi ikyuk. ²Na agbonu Isatan nwu udap ni Ijudas Iskariot igbi ni Isimon kiy, ni ina gyaji Iyesu. ³Iyesu song go, Ida kwe agbiy jijak na mi ime kam, iyi ser ime ni Ikpam kam isa ser ka ime ni Ikpam. ⁴Inyi uyir umbuk nu uji nu usurji, kam nwu utar nu utem lo iseu, kam ikwe itawur kpap tsek anyong nyi anyi. ⁵Ifar amuy ipadi kam yar muy akyi ni akyim-itam nyi, kam kwe itawur yi ni ini kpap tsek anyong nyi wo, kwe za akyi bo anyi. ⁶Iba ime ni Isimon Ipita, kam Isimon Ipita kanj mi go, "Daadi Ikpam u go ni umui akyi nem?" ⁷Iyesu kpir kanj mi go, "inya ni i mi kong nu uwi sa song agbonu ko, kam usa ba song isem tang nyi." ⁸Ipita kanj mi go, "usa mui akyi nem ko." Iyesu kpir mi go, ina bi mui mu, usa lang ye inya tsi anyong nem. ⁹Isimon Ipita kanj mi go "Daadi Ikpam, sa mui kwi akyi nem mang ko, mui agbo nem yak ye ikyi nem teng." ¹⁰Iyesu kanj mi go, "Iyi ni na mui anyong kiy, ilang ye utsom, isa mui akyi nyi mang aji anu ite kiy, kam si jijak ru ko." ¹¹Iyesu song ingyar ni na gyaji mi kiy, si inya ni kong iluk go, "Ute jijak ru ko." ¹²Ubwini Iyesu ni mui akyi bo kam far utar nyi kiy wo, I beb bo go, "Usonj inya ni I yi ni kong na ru wo?" ¹³Uzer mi 'Cica' yak ye 'Ida'adi' u luk gaga mang aji sa ata ni I yi ni sem. ¹⁴I yi na si Idaadi ye Icica, na mui akyi ru, uwi teng sem ni na mui akyi na akyu. ¹⁵I yi kyok ru ukyok kam, uwi kong ukyu ni i yi ni kong kyok ru wo. ¹⁶Anyi, anyi, I kanj ru go, igbi igya mi futi Ida uma nyi ko; ko ingyar ikyim ukeng mi futi ingyar ni kyim mi wo ko. ¹⁷Una song agbiy neye, u sem ye ukwi nu una kong bo. ¹⁸I luk ye ru jijak ko, i song angyar ni ini kyak kwe- kam I luk akin ni ilang ni Ikpam na ba sem ru ugbo yi: 'Iyi ni si ji uji nu umbuk nu ye mi wo, si i yi sa tsem mi.' ¹⁹I kanj ru unu agbonu kam i sa ba kong, ubwi ni ina ba kong wo usa kpir go si I Yi. ²⁰Anyi, anyi, i kanj ru go ingyar ni na ku ini ina kyim mi ba wo, iku si i yi. Iyi ni ma ku i yi, iku si ini ni kyim mi ba wo. ²¹Ubwini Iyesu ni luk ukyu yi wo, udap tsom mi umbuk nu usi. I kpir kanj bo go, "Aanyi, anyi, i kanj ru go ingyar ayi ukem tang ru sa gyaji mi" ²²Akyim nyi itam nyi sam nder akyu, kam mi bam go agbo i mi luk ye ayi ukem ro kyim. ²³Ikyim itam nyi ayi, ni Iyesu ni shonj, na sem ikyi iteber ni kwe anyong nyi kyuk Iyesu atang. ²⁴Isimon Ipita zer Ikyim itam yi, "Bep mi go, imi luk ye ayi ro?" ²⁵Ikyim itam yi na ka anyong Iyesu kwe ikyi nyi kyuk mi amwe, kam beb mi go, "Daadi, sa ayi ro?" ²⁶Kam Iyesu luk go, si i yi ni ina kwe itso nu uji umbuk yi na mi wo, kam ini kye itso nu uji umbuk yi wo, ikwe na Ijudas igbi ni Isimon Iskariot. ²⁷Isem tang ni uji nu umbuk yi wo, isatan nwu kyu udap nyi. Kam Iyesu kanj mi go, "Inya yi nu usi mi kong wo, kong mi imwa." ²⁸Angyar ni ina ikyi ni iteber wo, song inya yi ni ini kanj mi wo ko. ²⁹Angyar tsi tang go, ni Ijudas mi lo ida na anang yi wo, Iyesu kanj mi go i gya inya ni imi gying umbuk nu uji ye umwa, ko ni ina angyar nu utsom ye inya. ³⁰Ubwini Ijudas ni ku uji nu umbuk yi wo, i wur nyi isu imwa mang, aji ifeb kep kam. ³¹Ubwini Ijudas ni nyi wo, Iyesu luk go, "Na agbonu, Igbi ni Ingyar kam undep kiy, Ikpam teng kam udep anyong yi. ³²Ikpam sa na mi usur anyong nyi, kam i sa na mi usur yi imwa mang. ³³Uwi alem shi, i yi ker sem ye ru umbuk ite ashi. Usa gying mi, ata ni i ni kanj Ajew wo, 'Umbuk ni isi ka, uwi sa ba song anyi ko.' Na agbonu ikanj ru unu teng. ³⁴Isa na ru ilang nu ukuk ashi, go ushonj akyu; ata ni i yi ni shonj uwi wo, kam uwi teng u shonj akyu. ³⁵Ukyu nu wo, angyar sa song jijak go, usa akyim itam nem, una shonj akyu." ³⁶Isimon Ipita beb mi go, "Daadi, usi mi ka aji?" Iyesu kanj mi go, umbuk yi ni isi mi ka nu, usa tur mi ineng agbo nu ko, si isem tang nyi. ³⁷Ipita beb mi go, Daadi, aji kong ni ina tur mu ineng agbonu ko? I sa ku kpu ikyi no. ³⁸Iyesu beb go, usa ku ukpu ikyi nem? "Anyi, anyi, i mi ikanj mu go, uwi sa bi mi ilung ita, kam ikpyi ka-ata ilang."

14

¹"Sa kpir nu udap ru tsom ru ko, u kpir ye Ikpam, kam kpir ye I yi teng. ²Uma ni Ida nem agya ikwi tung mang sa anyi, na sem akin ko izizi i sa kanj ru go, I si ka na ka mbya sab umbuk lo ru. ³Ina ka mbya umbuk lo ru kam, i sa ba yiyak na aba kwe ru ka ime nem, nu umbuk ni i yi na sem anyi wo, uwi teng sa sem anyi. ⁴Uwi song ukeng ni ka umbuk ni i yi si go na ka anyi wo, ⁵Ithomas beb Iyesu go, "Daadi, iyi song umbuk ni uwi si ka wo ko, kam isa song ukeng yi inang?" ⁶Iyesu kanj mi go, "I yi si Ukeng-tang yi, ye Anyi yi, ka ye Uzi yi; ingyar tsi sa ba fo ime ni Ida ko se anyong nem. ⁷Una song mi izizi, usa song Ida nem teng; yar agbonu ka ubar, usa song mi, kam sa nder mi. ⁸Ifilip kanj Iyesu go, "Daadi, kyok ro Ida yi kam nu udap ana ro iseu". ⁹Iyesu beb mi go, "I yi sem ye ru gbyi ikup kiy, kam usong mi ko, Afilip? Uwi ni na nder mi kam, under Ida kam; u sa kong inang beb mi go, 'Kyok mi Ida yi?' ¹⁰Ukpir ko go, i yi si anyong Ida, kam Ida teng sa anyong nem? Akonj ni i yi mi kanj ru nu wur umbuk ni itsep nem ko, si Ida ni sa anyong nem wo mi itam itam yi. ¹¹U kpir ye mi go i yi si anyong Ida, Ida si anyong nem, alang akin ko u kpir ye mi umbuk ni itam ni I yi ni kong nu. ¹²Anyi, anyi, i kanj ru go, ingyar ni na kpir izi nem, i sa tam ata ni i yi ni tam wo, kam i sa tam futi ugbo ni i yi ni tam wo, aji i yi si nyi ka ime ni Ida. ¹³Aji ji nu una beb izi nem, i sa kong na ru kam ni Ida akam usur anyong Igbi nyi. ¹⁴Ko una beb aji ji, izi nem i sa kong na ru. ¹⁵Una shon mi, usa tam ukuk nem, ¹⁶kam i sa bung akung ye Ida, isa na ru Ingyar ayi yiyak ni na kuk ru ikep ni go sem ye ru umuiki, ¹⁷Ushop na anyi. Utasu sa ku fo mi ko, aji i under mi ko, i song mi ko. Na su uwi wo, usong mi, aji i sem ye ru kam i sa sem anyong ru teng. ¹⁸I sa nyi zuk u uchukpa ru ko; i sa ser ba ime ru yiyak. ¹⁹Ite ashi aro utasu sa nder mi yak ko, na su uwi, u sa u nder mi. Ni i yi ni sem ye uzi wo, uwi teng sa sem uzi. ²⁰Ukyu yi usa song go I Yi sem anyong ni Ida nem, Uwi teng sem anyong nem, I yi sem anyong ru teng. ²¹Uwi ni na ye ukuk nem kam tam bo, si i yi ni ni shonj mi wo, ingyar ni na shonj mi, Ida nem sa shonj mi teng, kam i yi sa shonj mi, kam i sa kwe anyong kyok mi. ²²Ijudas (ba go si ijudas Iskariot ko) beb Iyesu go, "Daadi, aji kong ugo usa kyok eyi mang anyong no, u sa kyok utasu ko?" ²³Iyesu kpir kanj mi go, "Ingyar ni na

shonj mi, i sa siy ilang nem, Ida nem sa shonj mi, kam isa ba na uma ro ye mi. ²⁴Ingyar ni na bi shonj mi, i sa siy ilang nem ko. Ikonj nu uni wuk nu, sa a nem ko, asi ni Ida ni kyim mi wo. ²⁵Ikanj ru ugbi neye Ikpeng ni iker sem ye ru wo. ²⁶Kam Ingyar ni na go kuk ru ikep, Ushop nu Ute Parpar, ni Ida na kyim ba izi nem wo, isa kpim ru agbiy jijak, kam i sa sam ru awung na agbiy jijak ni i ni kanj ru kam. ²⁷Ukwi nem ye ru sem; I kwe ukwi nem na ru. I yi na ru ukyu nu utasu mi na wo ko. Sa kpir nu udab ru atsom ru ko, kam u sa kpir na asi kuk ru ko. ²⁸Ata ni I ni kanj ru go, 'I si nyi, kam i sa ser esem ba ime ru yiyak. 'Una shonj mi izizi, usa te udap, aji i si mi ka ime ni Ida, aji Ida yi futi I yi. ²⁹'Na agbonu i mi kanj ru kam sa ba kong, ikpeng ni I sa ba kong wo, nu kpir ye mi. ³⁰'I sa luk agbiy ham yak ko, aji ingyar ikyi ni utasu nu si mi ba. I lang ye itsep anyong nem, ³¹kam nu utasu song go, i yi shonj Ida wo, I sa kong inya yi ni Ida ni na mi ukuk wo. U nyi uyir ni nyi zuk umbuk nu wo."

15

¹I yi si Uhok nu ukyi, kam Ida nem si ingyar ni ibok yi. ²I mi kor wur umbyang nu ukyi ni mi wum ko anyong nem, kam i mbya sab ani mi wum ye, na bo wum futi ukyu yi yak. ³Uwi sem par par mang umbuk nu uko'o ni i ni kanj ru wo. ⁴Sem mgbang ye I yi kam, I yi sa sem mgbang ye uwi. Ata ni umbyang sa wum awum ucwukpa nyi ko, se ina a tsar anyong nu uhok ny, uwi teng usa kong fo ko, se una sem mgbang ye mi. ⁵Iyi si Uhok nu ukyi, uwi sa ambyang nyi. Ingyar ni na sem mgbang ye mi, i yi teng sem anyong nyi, ingyar yi ni na wum awum ham-mang, aji ra bi si i yi ko, usa kong fo inya tsi ko. ⁶Ingyar ni na bi sem mgbang ye I yi, asa kwe mi ta ikong sem lok umbyang ukyi awomp, kam bo sa bung kyar imbyang nu ukyi yi kwe kwiya ula. ⁷Una sem mgbang anyong nem, kam akonj nem na sem mgbang udab no, bep inya ni uni shonj, asa kong na mu. ⁸Si umbuk iyab nu Ida nem kam usur nyi, go nu uwi awum awum kam nu sem akyim itam nem. ⁹Ata ni Ida ni shonj I yi wo, I yi teng shonj ru ru ugboyi; sem mgbang umbuk ni ishonj nem. ¹⁰Una tam ukuk nem, usa sem mgbang umbuk ni ishonj nem, ata ni i yi ni tam ukuk ni Ida nem, kam sem mgbang umbuk ni ishonj nyi wo. ¹¹Ikanj ru agbiy ne ye kam nu udap ate nem na sem anyong ru, kam nu udap ate ru na me sur sur. ¹²Unu su ukuk nem, go ushonj akyu, ata ni i yi ni shonj ru wo. ¹³Ingyar tsi lang ye ishonj ni futi ukyu nu, ni na ku ukpu ikyi na ayo nyi. ¹⁴Uwi si ayo nem, una kong agbiy ni ini kanj ru wo, ¹⁵Isa zer ru agbiy ni igya yak ko, aji agbiy ni igya mi song inya ni ingyar ikyi nyi mi kong ko, I zer ru ayo aji agbiy jijak ni mi wuk ime ni Ida nem, i mi kwe kanj ru. ¹⁶Uwi kyak kwe i yi ko, i yi ikyak ru, kam kwe ru lo nu uwum awum atung kam na awum ru, a sem mgbang anyi. Unu sem akinj aji, ko aji kyuni inya yi nu una beb Ida inya izi nem, isa na ru. ¹⁷I mi na ru ukuk umbuk agbiy neye, kam nu ushonj akyu. ¹⁸Utasu na kar ru, song go i kar kpan i yi kiy, kam ika ba kar uwi. ¹⁹Uwi na su ani utasu, utasu sa shonj ru go usi unyi, kam usi ani utasu ko, aji iyi kyak kwe ru kiy, kam si inya ni kong utasu ni kar ru wo. ²⁰Tang song ikonj yi ni i ni ikanj ru wo, "Igbi ni igya mi futi ingyar ikyi nyi ko." Bo na atsom I yi, bo sa tsom uwi teng; bo na tsep ikonj nem, bo sa tsep adu teng. ²¹Bo sa kong ru agbiy ne ye izi nem, aji bo song iyi ni ni kyim mi ba wo ko. ²²Ina bi ba kanj bo izizi, abi bo sa lang; kam na agbonu bo lang ye iyab na bo ra awur umbuk abi bo. ²³Ingyar ni ra kar I yi, ikar Ida nem teng. ²⁴I na bi itam itam ni ingyar tsi ker kong ukem bo wo izizi, bo sa lang ye uda, kam na agbo nu, bo nder kam, kam kar i yi ye Ida nem. ²⁵Unu sem akinj ni ilang ni Ikpem ba sem anyi, ata ni abo byek lo umbuk nu bo, 'Bo kar mi umbuk ni ineng nu ugbiy tsi ko. ²⁶Ingyar ni na kuk ru ikep na ba kam, i yi ni i na kyim mi ser ime ni Ida'adi aba ime ru wo, si Ushop na anyi, ni wur ser ime ni Ida, I sa ba kanj atung nem. ²⁷Uwi teng si mi luk atung nem, aji usem ye mi yar kyuk ita nyi.

16

¹I luk ugbiy nu ye ru ni ingyar tsi afañ kpo ka isem ko. ²Abo sa tar ru wur Igya ni Ikpem ushi, na anyi nyi, ibe yi sa ba ni ko ayi yi na tsem ru, bo sa tang go ami tam itam atung na Ikpem. ³Abo sa kong agbiy nu wo aji nu abo sa ker isong Ida'adi, ko I yi. ⁴I mi luk agbiy ne ye, ye ru kam ni ibe yi na ba wo usa tang song go i kanj ru agbiy ikyi bo kam. I kanj ru agbiy ne ye yar ita nyi ko, aji anu i ker sem ru agber. ⁵Na agbo nu i si mi ka ime ingyar ni ni kyim mi, kam ingyar tsi beb go usi ka aji ko. ⁶Aji nu i luk agbiy neye yeru, imbok me ru udab kpang. ⁷Ko ni sem inang teng gber, I sa kanj ru anyi: sa kong mbak ru fu ina nyi, ina bi ni nyi Ingyar Iku Ikep yi sa ba ko; I na ka wo I sa kyim mi ba ime ru. ⁸Ikpeng ni ina ba wo, Ingyar kuk Ikep yi sa kyok utasu abi bo, ye usem ni gaga, ye ikpo aluk. ⁹Ikyi na abi aji nu abo kpir agbiy nem ko. ¹⁰Ikyi na gaga aji nu i si mi ka ime ni Idaadi, kam usa nder mi yak ko. ¹¹Ikyi ni ikpo aluk aji anu ingyar ikyi nu utasu nu (Isatan) aluk mi ikpo kiy. ¹²I ye agbiy ham mang ni na luk ye ru kam usa wuk song bo agbonu kam ko. ¹³Kam ikpeng ni Iyi, Ushop na Anyi na ba wo I sa kyok ru ukengtang na anyi jijak; I sa luk agbiy nu udab nyi mang ko, agbiy jijak ni I na wuk, I sa kwe kanj ru; I sa kanj ru agbiy ni na ba ubar. ¹⁴I sa na mi usur aji nu I sa kwe ugbiy ni na ser udab nem, kwe kanj ru. ¹⁵Agbiy jijak ni Idaadi ye mi sa anem; si inya ni ni luk go Ushop yi sa kwe agbiy ni sem udab nem kwe kanj ru, ¹⁶Umbuk ni ite ashi aro usa nder mi yak ko, umbuk ite ashi yiyak usa nder mi. ¹⁷"Kam akyim itam nyi tsi luk ye akyu go ine sa aji ni i ni luk ye ro go, "Umbuk ite ashi aro usa nder mi ko, yak ye 'Umbuk ite ashi yiyak usa nder mi,' aji nu ika ime ni Ida'adi?" ¹⁸"kam abo luk 'Ine sa aji ni ni luk 'Umbuk ite ashi'? I song ugbiy ni ini luk wo ko". ¹⁹Iyesu nder go abo shonj na bo beb mi, kam i luk ye bo go, "Ine su ugbiy ni uni beb anyong ru wo, ugbiy ni i luk go, "Umbuk ni ite ashi aro usa nder mi ko, umbuk ite ashi yiyak usa nder mi?" ²⁰Anyi, anyi, i luk ye ru go usa ki, wi kpem, ama utasu sa te udab; uwi sa me ye imbok kam imbok ru sa sam ser udab ute. ²¹Ikpeng ni akab ni mba igbi, i sa sem ye imbok ikpeng ni iker teng imbar, ikpeng ni ina mba igbi yi kam wo, i sa tang song utsom yi yak ko, aji nu udab ute nyi sem go i mba ingyar lo utasu anu. ²²Na agbonu u ye imbok, kam isa nder ru yiyak nu udab ru ate, ingyar tsi sa kwe nyi udab ute ru ko, ²³Ukyu yi usa beb mi ugbiy tsi yak ko. Anyi, anyi, i luk ye ru, una beb aji ji ime Ida i sa kwe na ru izi nem. ²⁴Kam ba yak agbonu u sa ker beb inya tsi izi nem; beb, u sa kam, nu udab ru atang

ate.²⁵ I mi kan ugbiy nu umbuk ukeb, ibe sa ba i sa kan ru umbuk ukeb yak ko, i sa kan ru, anyi gbor-gbor ikyi ni Ida.²⁶ Ukyu yi usa beb mi inya umbuk ni izi nem, i yi kan ru go isa kyip Ikpəm ko.²⁷ Aji Idaadi ye ikyi nyi shon ru aji anu ushon mi, kam kpir go i ser ime ni Ida'adi.²⁸ I yi ser ime ni Ida, kam I ba utasu anu; yiyak I si nyi zuk utasu nu kam I si ser esem si ka ime ni Idaadi.²⁹ Akyim itam nyi luk go, nder, agbonu umi luk ugbiy yi gbor-gbor mang go, umi luk umbuk ukeb yak ko.³⁰ Agbonu i song go usong agbiy jijak, kam ugying ni ingyar tsi ni na beb mu agbiy yak ko. Aji anu ikyi nu ugbi nu iyi ikpir go user ime ni Ikpəm.³¹ Iyesu beb bo go, "Agbonu ukpir kam go?"³² Nder, ibe sa aba, e-en, ibe yi ba kiy, usa kyir sak, ko ayi yi sa nyi uma nyi usa mgbap juk mi ucukpa nem. kam i sem ucukpa nem ko, aji nu Ida'adi ye mi sem agbre.³³ I mi luk ugbiy nu ye ru kam nu ye ukwi. Uta sa anu usa kam utsom, sem ye ikep akuk aji nu i yi ji utasu nu ume kiy.

17

¹Ikpeng Iyesu ni luk ugbiy yi wo, i mui ayi nyi tso uma ni Ikpəmbak kam i luk go, "Ada ibe ba gang kiy, na igbi no usur kam ni igbi no ana mu usur teng." ²ata ni uni na mi ukuk ikyi na angyar jijak wo, kam ni ina angyar jijak nu uni na mi, uzi nu umwiki.³ Ine si uzi nu umwiki, na bo song go usi Ikpəm na anyi, ye ini uni kyim, Iyesu Ingyar Ugbe. ⁴I yi na mu usur nu utasu anu, itam nu uni na mi ikong kam kiy. ⁵Na agbonu, Ada, na mi usur yi ye agbono ye ukyu nu usur yi ni i ye mi kam u ka kong utasu wo.⁶ I kyok angyar ni uni na mi utasu anu izi no kam. Bo sa ano, uwi ikwe bo na mi, bo tam ilang no kam. ⁷Abo song go agbiy jijak nu uni na i mi ser ime no iba. ⁸Ikonj nu uni na mi, I yi kwe na bo kam, bo ku ikonj yi kam song mwe mwe go I yi ser ime no, abo kpir go uwi ikyim mi.⁹ Ikyip bo Ikpəm, Ikyip utasu Ikpəm ko, kam ikyip na ani uni na mi wo, aji abo sa ano. ¹⁰Agbiy jijak ni sa anem si ano, ano sa anem, ikam usur anyong bo. ¹¹I yi su utasu nu yak ko, kam angyar neye ker utasu, i yi si mi ba ime no. Uwi Ida'adi ni te par-par, lo bo izi no nu uni na mi, na bo sem ayi atani i yi ye uwi ni sem ayi wo. ¹²Ikpeng ni i yi bo sem agber wo, i na bo izi no nu ni na mi; ikep tsek bo ayi ukem bo a nduk ko, kam kwi igbi ni unduk ni sem ikyi nyi wo, kam ni ilang Ikpəm sa ba sem anyi. ¹³Agbonu i yi si mi ba ime no; kam i mi iluk agbiy ne utasu anu kam nu udab ute nem sa me bo udab. ¹⁴Ina bo ikonj no kiy, kam utasu kar bo aji anu bo si unu utasu ko, ata ni i yi sa ani utasu ko wo. ¹⁵I nung go nu kwe bo wur utasu anu ko, I mi nung go nu ugbe bo wur ime ni iyi na abi-ina akwe ikyi. ¹⁶Abo sa ani utasu ko, ata ni i yi si unu utasu ko wo. ¹⁷Kyak wur bo kam multe bo anyong, umbuk na anyi. Ikonj no sa anyi.¹⁸ Ata ni uwi ni kyim i yi nwu ka utasu wo, kam i yi kyimbo wur ka utasu teng. ¹⁹Ikyi bo inwu anyong nem lo ka rabakung, kam na ayi teng nwu anyong bo alo ra akung teng umbuk na anyi. ²⁰Ikyip Ikpəm ikyi na ane mang ko, I kyip yak ye angyar ni sa kpir ye izi nem umbuk uko'o bo, ²¹Kam jijak bo na bo asem ayi ata ni uwi, Idaadi, ni sem anyong nem, ye ata ni I yi ni sem anyong no. I mi nung go bo sa sem anyong ro nu utasu akpir go uwi ikyim mi. ²²Usur nu uni na mi, ikwe na bo kam, na bo sem ayi, ata ni i yi ye uwi sem ni ayi wo. ²³I yi anyong bo, uwi anyong nem, na abo sem inya ayi; kam nu utasu a song go uwi ikyim mi, ata nu uni shon bo wo, sa ata ni uni shon i yi. ²⁴Da'adi i shon go, ani uni na mi, na bo sa sem ye mi umbuk ni ini sem anyi, kam ni bo nder usur nem nu uni na mi, aji uwi shon i yi kam usa ba ta ita utasu nu. ²⁵Da'adi ni gaga, utasu song mu ko, kam i yi song mu, aneye song go uwi ikyim mi. ²⁶Ikong bo aba song izi no, i sa kong na song ata ni uwi ni shon I yi wo, na sem anyong bo teng ni I yi asem anyong bo."

18

¹Ikpeng ni Iyesu ni luk agbiy neye wo, i wur nyi ye akyim-itam nyi ka utso ni ifang ni Ikidron ni sem ye ibok ni i yi ye akyim-itam nyi ni nwu ka, anyi. ²Ijudas ni i si ka ni ka gya ji mi, song umbuk yi ni Iyesu mi ka anyi ibe agber ye akyim-itam nyi, aji Iyesu mi ye bo ka kyip Ikpəm anyi ibe agber. ³I yi Ijudas ni kwe iku na asoja ye angyar ikyi tsi, ser ime adeng na angyar ni ishe Ikpəm, ye angyar ni tur ukuk akak akak, bo ka ye aturkang, ula ikaba ye afam nu ume bo. ⁴Iyesu ni song agbiy jijak ni na kong ye mi wur ka beb bo go, "Umi gying ayi?" ⁵Abo kpir mi go, "Iyesu ni Inazareth" Iyesu kan bo go, "I YI." Ijudas ni kwe mi gyaji wo ye mi yir anyi ye asoja yi. ⁶Ikpeng ni iluk ye bo go si "I YI", abo ser ka ye isem ka kpo itu. ⁷Kam i beb bo go, "Umi gying ayi? Abo luk go, "Iyesu ni Inazareth".⁸ Iyesu kpir kan bo go "I kan ru go si I YI. Una gying si I YI, kan aneye na nyi." ⁹Unu kyok cwigo ni Ikonj ni Ikpəm luk sa ba sem anyi "Ani u ni na mi, I yim utsi anyi ko."¹⁰ Isimon Ipita, ni ye injang ibak, nwu wur kor jang utong nu utung nu ukpi nu udeng ni Ishe Ikpəm, izi nyi Imarkus. ¹¹Iyesu kan Ipita go kwe injang yi fa ibak nyi. Iyongo nu utsom yi ni Ida'adi ni na mi wo i sa mwa ko?"¹² Kam iku na asoja ye angyar ikyi ni asoja, ye angyar ikyi na Ajews kuk Iyesu kpar ye nyi. ¹³Abo kwe mi tam ubar ka na Annas aji i si uyi ni Ikaiaphas ni si Udeng ni Ishe Ikpəm nu uyi yi. ¹⁴Ikaiaphas si ingyar ni ta Ajews ukyi go, sab izizi ni ingyar ayi mang sa kpu ikyi na angyar jijak. ¹⁵Isimon Ipita tur Iyesu ineng ye ikyim itam ni Iyesu ayi. Udeng ni Ishe Ikpəm, song ikyim itam yi, i nwu ye Iyesu ka igya ni ikpo aluk nu udeng ni Ishe Ikpəm. ¹⁶Kam Ipita yir usukpi, utasu kam, ikyim-itam ni Iyesu nu udeng ni ishe Ikpəm ni song mi wo wur ka luk ye akab ni kpi usukpi yi, kam i kwe Ipita nwu ka atang. ¹⁷Ukpi igya ni akab ni kpi usukpi wo luk ye Ipita go "Uwi si ayi ukem ni akyim-itam ni ikok no wo ko?" I luk go "Si i yi ko?" ¹⁸Ukpi igya ye ingyar ikyi teng ni yir anyi abo sung ula si mi igbir, aji ukpan ikuk. Ipita ye bo yir anyi agber, mi gbir ula yi teng. ¹⁹Udeng ni ishe Ikpəm beb Iyesu ikyi ni akyim-itam nyi ye agbiy akpim nyi. ²⁰Iyesu kpir mi, "I yi kpim agbiy nem ikpe mang, utasu wuk jijak. I mi kpim agbiy nem igya ni Ikpəm nu ushi ye igya Ikpəm utem, umbuk na Ajew jijak mi kyar. I yi luk ugbiy tsi atan ko, ²¹Aji kong ubeb mi? Beb angyar ni mi wuk ugbiy ni i yi mi luk wo. Nder, angyar neye song agbiy ni i yi mi luk jijak. ²²Ikpeng ni Iyesu ni luk ugbiy yi wo, ingyar ikyi ayi yir anyi bur Iyesu ye agbo, kam beb mi go unu si atani una mi kpir udeng ni ishe Ikpəm?" ²³Iyesu kpir kam luk go, "I na luk ada kan uda yi. Kam ina luk anyi aji kong ubur mi?" ²⁴Kam Annas kpar mi kam kyim mi ka ime Ikaiaphas udeng ni ishe Ikpəm. ²⁵Isimon Ipita yir mi gbir ula nyi, angyar yi luk yi mi go uwi si ayi ukem tang na akyim-itam ni Iyesu ko? I bi go, "Si i yi ko." ²⁶Ukpi igya ayi nu udeng ni ishe Ikpəm, i yi si umba ikok ni Ipita kor kwe utong

nyi wo, luk go, "Si uwi ni i ni nder ibok anyi ye mi wo ko?"²⁷ Ipita bi yiyak ikpeng yi mang, ikpe ta ilang.²⁸ Kam abo kwe Iyesu wur ime Ikaiaphas ye ka ikyi ikwe ni Igomnati (Ipraetorium) Ukpokyu kpam kpam bo nwu ime ni ikyi ikwe ni Igomnati ko, kyir go bo sa gyiang abo ye beleng tsi iyi, na bo ji uji nu uyam ni si anung wo.²⁹ Kam Ipilate wur ka bebo isu go, "Ajji kong umi luk nduk izi ni ikok nu wo?"³⁰ Abo kpir mi go, "Ikok no na si ingyar ni mi kong abi ko izizi, i sa kwe mi ba ime no ko."³¹ Ipilate kanj bo go, "Ukwe mi ye agboru ka luk mi ikpo ata nu ukuk ru na Ajew in kyok." Ajew yi luk ye mi go, "Ukuk ro na ro itsep ni kwe ingyar ka tsem ko."³² Abo luk akin kam ni ikonj ni Iyesu ba kpan tsang ni luk kyok ukyu nu ukpu nyi ni i na ba kpu wo.³³ Ipilate nwu ka ikyi kwe ni Igomnati yiyak kam zer Iyesu kam luk ye mi, go uwi si udeng na Ajew?³⁴ Iyesu kpir go, "Ubeb ugbiy nu ye agbono no, ko angyar tsi kan ye mu go ubeb mi non?"³⁵ Ipilate kpir go, "U nder I yi teng si Jew? Angyar no ye adeng Ishe Ikpam ikwe mu na mi; uwi da bo aji?"³⁶ Iyesu kpir go, "Ikyung nu udeng nem su utasu nu ko. Ikyung Udeng nem na s unu utasu izizi akpi nem sa kpo ata ni bo na bi kwe mi na Ajew. Kam na agbonu, Ikyung Udeng nem sa anu ko."³⁷ Ipilate kanj mi go, "Unu, uwi si Udeng?" Iyesu kpir go, "Uwi luk go i yi si udeng. Ikyi nu ugbiy nu bo mba mi, ikyi nu ugbiy nu i yi ba utasu anu na ba akpir luk agbiy ikyi na anyi. Ko ayi-yi ni na sem umbuk ni anyi sa wuk ilang nem."³⁸ Ipilate beb mi go "Anyi sa aji?" Ikpeng ni i ni luk akin wo, i wur ka ime na Ajew ka luk ye bo go, "Ugem tsi lang anyong ni ikok nu."³⁹ Kam usem ye ukum ni ikwe na nwu wur ingyar ayi na ru umbuk nu ukyu nu uyam nu, ushonj go na nwu wur udeng na Ajew na ru?⁴⁰ Kam abo ta ilang ser ihong luk go, si ikok nuwo ko, si Ibarabbas." Ibarabbas nu si ingyar uzu.

19

¹Kam Ipilate kwe Iyesu bur mi ye usang ²Asoja kyang izur ni itasu kwe fa Iyesu ikyi kam far mi ugara atung. ³Abo ba ime nyi ba luk go "I kep mu uwi udeng na Ajew", kam abo bur mi.⁴ Ipilate wur ka isu yiyak luk ye bo go, Nder, i sa kwe mi wur ba na ru kam nu u song go i nder mi ye ugem tsi ko."⁵ Iyesu wur ba ye izur ni itasu ye ugara na abo far mi anyong. Ipilate luk ye bo go "Nder, ikok yi si unu!"⁶ Ikpeng ni adeng ni angyar ni ishe Ikpam ye angyar ikyi ni nder Iyesu, abo ta ilang ser ihong cwigo, "Ukam mi, ukam mi!" Ipilate luk ye bo go "Ukwe mi ka kam ye agbo ru, i nder uda tsi anyong nyi ko."⁷ Ajew yi yir kpir mi go, "I ye ukuk, ni ni kyok cwigo, i sa kpu, aji i kwe anyong nyi go i si Igbi ni Ikpam wo."⁸ Ikpeng ni Ipilate ni wuk akonj yi wo, asi kuk mi. ⁹I nwu ka ikyi ni ikwe ni Igomna (Ipraetorium) yiyak, iluk ye Iyesu go, "Uwi wur ser aji ba?" Iyesu kpir mi ilang ko.¹⁰ Kam Ipilate luk ye mi go, "Usa luk ilang ye mi ko no?" Usong ko go i ye itsep ni go kwe wur mu, ye itsep ni go kwe mu kam ukyi ko?"¹¹ Iyesu kpir mi go, "Ulang ye itsep tsi ikyi nem, se itsep na ani na mu ser ugbak agu. Ni sem akin wo umba yi ni kwe mi na mu wo, abi nyi fu jijak."¹² Umbuk ugbiy ni Iyesu ni luk nu wo, Ipilate ngang ni kwe wur mi kam Ajew ta ilang ser ihong go "Una kwe wur ikok no wo, usi iyo ni Isiza yak ko, ingyar go na'a anyong nyi udeng i mi kpo Isiza."¹³ Ikpeng ni Ipilate ni wuk ikonj yi wo, ikwe Iyesu wur ba kam kyu sem umbuk 'Ikyung ni ikpo amui', unu ni Ihebrew a zer go, "Igabbatha".¹⁴ Unu si ibe nu ami bung anyong nu Ukyu nu Uyam, utanj kpang kpang wo, Ipilate luk ye Ajew go, "U nder, Udeng ru su unu."¹⁵ Abo ta ilang luk go, "Kwe nyi mi anu, kwe nyi mi anu; kwe mi kam umbuk nu ukyi nu umui tsang." Ipilate beb bo go "Ikwe Udeng ru yi kam ukyi? Adeng na angyar Ishe Ikpam kpir go, "Ilang ye udeng, udeng ro si Isiza."¹⁶ Kam Ipilate kwe Iyesu na bo ka na kam umbuk ukyi nu umui tsang.¹⁷ Kam abo kwe Iyesu wur ka isu, kung ukyi ni mui tsang ikang ye agbo nyi ye ka umbuk na a zer go, "Umbuk ni ikepni ikyi angyar" Ahebrew ni zer go, "Golgotha"¹⁸ Umbuk ni bo kam Iyesu anyi wo, abo kam angyar afan, ayi utso, ayi utso, Iyesu sem ukem.¹⁹ Ipilate byek ukyok kwe kam lo umbuk nu ukyi nu umui tsang anyi, bo byek go; IYESU NI INAZARETH, UDENG NA AJEW.²⁰ Ikwi ni Ajew zer ukyok yi aji umbuk abo ni kam Iyesu wo sem anung ye udab ni ikwe. Ukyok yi bo byek mi unu ni Ahebrew, Ilatin, ye Agreek.²¹ Kam adeng na angyar ishe Ikpam na Ajew luk ye Ipilate go sa byek go, Udeng na Ajew ko, izizi ubyek go "I ne luk go I yi si Udeng na Ajew".²² Ipilate kanj bo go, "Inya ni i ni byek kam, si i byek kam."²³ Ikpeng ni asoja ni kam Iyesu wo, abo kwe utar nyi nya ka'a atso anyi na akyu ko ayi ayi kam itso ayi, yak ye isaro nyi. Na agbo nu isaro yi sem agbo ite, abo tsar mi ko, atem mi yar ugbak kyu.²⁴ Kam abo luk ye akyu go, "I sa se utar nu yi ko, ni tap-ali nder go sa kpo anyong na ayi nonj." Unu kong kam ni ilang Ikpam ba sem anyi ni luk go, "Abo kwe atar nem ka'a na akyu kam abo tap-ali umbuk na atar nem ne ishi. Unu si ukum na asoja yi ni tam."²⁵ Angyar ni yir ma ukyi nu umui tsang ikang ni Iyesu, (ibe na akam mi ukyi) wo si: Iya nyi Imeri, ye Umba nyi akab, Imeri uwa ni Iklopa, ye Imeri Magdalene.²⁶ Ikpeng ni Iyesu ni nder Iya nyi ye ikyim-itam nyi ni i ni shonj mi yir ma anung nyi wo, iluk ye Iya nyi go, "Akab, nder Igbi no!"²⁷ Kam I luk ye ikyim-itam nyi, "Nder, iya no su unu!" Yar ubwi yi ikyim-itam nyi yi kwe Iya nyi ye ka uma nyi.²⁸ Isem na agbiy neye, Iyesu ni song go na agbonu agbiy jijak kam kpam, ni ilang ni Ikpam ba sem anyi, Iyesu luk go, "Umgyar kuk mi".²⁹ Ifam ayi me ye atok na ayak kam abo kwe osuso kpab umbuk ukyi kwe fa anyi kam kwe fa mi unu.³⁰ Ikpeng ni Iyesu ni jok ikung na atok yi wo, iluk go "Kam kpam." I keb ikyi nyi iseu kam ikuk nyi wur nyi.³¹ Ibe yi si ukyu ni bung afam bang Utsi Utem, ni anyong bo sa amgbang umbuk ni ukyi umui tsang ko aji (Utsi tem si ukyu utem mang) Abek Iplate na bwi bo akyi kam kwe bo kyu iseu.³² Kam asoja ba bwi akyi ni ikok ni ubar wo ye akyi ni ikok ni ukeb ifan na akam bo ye Iyesu.³³ Ikpeng ni bo ba ime ni Iyesu, abo nder go ikpu kiy, sem akinj wo, bo bwi akyi nyi yak ko.³⁴ Umbuk nu wo asoja ayi kwe ikpang tap za mi ufan, ikpeng yi mang aying ye amuy wur mi ufan.³⁵ Iyi ni ni nder wo kanj inya ni i ni nder, inya ni i ni nder sa anyi. I song go ugbiy yi ni iluk nu sa anyi kam nu kpir teng.³⁶ Ugbiy nu kong kam ni ilang ni Ikpam sa ba sem anyi, "Ukep nyi tsi sa bwi ko."³⁷ Yiyak ilang Ikpam ayi luk go "Abo sa nder iyi na ani tap mi ikpang wo."³⁸ Ikpeng ni agbiy jijak ni kam wo Ijosef ni Arimathea ni si ikyim itam ni Iyesu atanj mang, ini kyir asi na Ajew, ibep Ipilate go ni kwe nyi ikam ni Iyesu. Ipilate na mi iyab, kam Ijosef kwe nyi ikam ni Iyesu.³⁹ Inikodemus ba teng, iyi ni ba kpan ime ni Iyesu ukyutang wo, i ba ye atolari ukyu ifan (imyrrh ye aloe) ni ba fung ikam ni Iyesu.⁴⁰ Kam abo kwe ikam ni Iyesu kpap umbuk nu utar ulusu, ye atolari yi ata ni

ukuk na Ajew mi nyion akam bo. ⁴¹Kam umbuk ni abo kam mi wo, ibok na ati ikyi sa anyi, umbuk ni ibok yi wo anyion ashi ayi sa nyi na bo ni ker nyion ingyar anyi. ⁴²Aji si ukyu ni ubung afam na Ajew wo, aji anyion yi si anung anyi mang, abo kwe Iyesu ka nyion anyi.

20

¹Ukpokyu kpam kpam ukyu nu ubar ni ukem, ikpeng ni ker ifep, Imeri magdalene ba umbuk na ayio, kam ba nder akuk ikyung bung nyi umbuk na anyio yi, ²I lem imwa ba ime Isimon Ipita ye akyim itam ni Iyesu ni shon, kam iba kan bo go "Akwe nyi Iysu umbuk na anyion, kam isong umbuk na ani kwe mi ka jon ko?" ³Kam Ipita ye akyim itam na ayi wur ka umbuk na anyion yi ⁴Abo lem imwa ituk kam akyim itam na aye lem fu ka ubar Ipita kam ba yak umbuk na anyion yi. ⁵Ikep iseu mui ayi ka umbuk anyion yi inder utar ute na sem anyi kam i nwu ka anyi ko. ⁶Isimon Ipita ba isem nyi ba kpan nwu ka anyion, i nder utar ute yi na sem anyi. ⁷Ye utar ni ni sem ikyi nyi, utar yi sem umbuk ni utar ute yi ko, sem lok akuk mbek lo umbuk ayi agbo nyi. ⁸Kam akyim itam na aye, ani ni tam ubar ba anyion mui ayi nwu anyion yi teng ka nder kam kpir. ⁹Ba yak agbonu, bo sa ker isong ilang ni Ikpam ni go I sa fui ukem na akam wo. ¹⁰Akyim itam nyi ser isem ka uma bo yiyak. ¹¹Kam Imeri yer utasu na anyion yi mi kyi, ata ni imi kyi wo i kep mui ayi kyu anyion yi. ¹²Inder acinda afan ye atar ate sem anyion anyi, ayi utso ni ikyi umba uwo utso na akyi umbuk ni ani jon anyong Iyesu. ¹³Abo beb mi go, "Agbila, ukyi aji?" I kan go, aji abo kwe nyi Ida'adi nem, kam i song umbuk na abo kwe mi ka lo ko. ¹⁴Kam ni i mi luk ukyu nu wo, i kuk sam kam nder Iyesu yir anyi, kam i song go si Iyesu ko. ¹⁵Iyesu beb mi go, "Agbila, umi kyi aji? Umi gying ayi? " I tang go si ingyar ni tam ibok ayi kam i luk ye mi go " Una kwe mi nyi kam, u kan mi umbuk nu uni lo mi anyi kam i sa kwe mi nyi. ¹⁶Iyesu kan mi go, "Ameri." I kuk sam kam luk ye mi unu na Ihebrew, "Rabboni"(ineng nyi go:'Acica') ¹⁷Iyesu kan mi go, sa yak mi agbo ko, aji I ker tso ugbak ime ni Ida nem, kam ka ime ni amba nem, ka kan bo go i sa tso ka ime Ida nem, ye ida ru, ye Ikpam nem, ye Ikpam ru. ¹⁸Imeri Imagdalone ba kan akyim itam go, "I yi nder Ida'adi kam," kam I kan mi agbiy neye. ¹⁹Ikpeng nu usurji wo, ukyu yi si ukyu nu ubar nu ukem, igya na akyim itam nyi ni sem anyi bo kuk ikuk aji abo kyir asi na Ajew, Iyesu ba yir ukemtang bo kam kan bo go, "Ukwi sem ye ru." ²⁰I ni luk kam ugbiy nu wo, i kyok bo agbo nyi ye ufan nyi, akyim itam nyi te udap na abo ni nder Ida'adi wo. ²¹Iyesu luk ye bo yiyak, "Ukwi sem ye ru. Ata ni Ida nem ni kyim mi, I yi teng kyim ru" ²²Ikpeng ni Iyesu luk ukyu nu, item bo ikuk anyong kam luk cwigo, "Uku Ushop ni Ikpam " ²³Ingyar ni una kep awung na mi abi nyi, a kep awung na mi kiy; Ingyar ni una bi ni kep awung na mi, sa sem akin. ²⁴Ithomas, ayi ukem ni ikur ka-afan, na zer mi Idadymus lang anyi ikpeng ni Iyesu ni ba. ²⁵Akyim-itam na aye kan mi go, "Eyi nder Ida'adi kam" I kan bo go, "Se i yi na nder agbo nyi akak na afan, kam kwe ifong nem fa umbuk ikak na afan yi, kam kwe agbo nem fa ufan nyi, i sa kpir ko'oo." ²⁶Ni ikyu ikyong-ta ni ba kpan wo, akyim itam nyi si igya tang yiyak, kam Ithomas si ukem bo. Iyesu ba ikpeng yi usukpi ikuk, i yir ukem tang bo kam luk go, "Ukwi sem ye ru." ²⁷Kam i kan Ithomas, "Kwe afong no ba, kam nder agbo nem, umbuk akak na afan yi, ba yak agbono ufan nem. Sa sem ingyar ni lang ye ukpir ko, sem ye ukpir." ²⁸Ithomas kpir kam luk cwigo, "Ida nem ye Ikpam nem." ²⁹Iyesu kan mi go, "Aji under mi kam, usa kpir. Ukwi sa ani ni ker nder, kam bo kpir." ³⁰Iyesu kong agbiy akak ikwi tung mang ayi na akyim itam nyi, akak tsi na ani byek umbuk itida nu ko. ³¹Aneye a kwe byek aji nu ukpir go Iyesu si Ida'adi, Igbi ni Ikpam, kam go una kpir, usa kam uzi izi nyi.

21

¹Isem tang na agbiy neye, Iyesu kyok anyong nyi Yiyak na akyim itam nyi unu ukung ni Itiberias; i ne si ata ni i ni kyok anyong nyi: ²Isimon Ipita sem agber ye Ithomas na bo mi zer mi go Iddidymus, Inathaniel ser ni Ikana ni Igalilee, Igbi ni Izebedee, ye akyim itam ni Iyesu afan. ³Isimon Ipita kan bo go, "I si ka ikya akuk." Abo luk ye mi go, "Eyi teng sa ka ye mu." Abo ka nwu kyu awar, ukyu tang ukyu yi, abo kuk inya tsi ko. ⁴Ikpeng nu ukpo kyu ni kpam kpam wo, Iyesu yir unu nu ukung utem, kam akyim itam nyi song go si Iyesu ko. ⁵Iyesu beb bo go, "Uwi alem ni itsang, uye uji tsi nu una aji?" Abo kpir mi go, "Iyo" ⁶I kan bo go, "Uta ilek ru utso ni ugbo utung na awar, usa kam ikya." Kam abo far ilek bo yi kam bo mbak ti na gbiy ilek yi, aji ilek yi kuk akya ikwi tung mang. ⁷Akyim itam ni Iyesu ni ni shon luk ka ye Ipita go, "Si Ida'adi." Ni Isimon Ipita ni wuk go si Ida'adi wo I kpap sab utar nyi aji Isem ijim mang, ikpo kyu ukung utem yi. ⁸Akyim itam tsi ni Iyesu ba umbuk na awar, aji abo sem ikub ushi mang ye atseng, abo mi gbiy ilek yi wur ye ikya ikwi tung mang. ⁹Ikpeng ni abo wur ba usem wo, abo nder, atson ula, umbuk na atson ula yi, abo fo lo ikya anyi, ye uji nu umbuk. ¹⁰Iyesu kan bo go, "Ukwe ikya yi tsi nu uni kuk ye ba." ¹¹Isimon Ipita wur tso ka ukyek kam gbiy ilek yi wur ba usem, me ye ikya atem, ifan ayi ye akam afan ka ikur ka-ata (153) ikya ikwi inang gber, ilek yi se ko. ¹²Iyesu kan bo go, "Uba ji itson" Akyim itam tsi gbeb deb, beb go, "Uwi sa ayi ?" ko. Abo song mang go si Ida'adi. ¹³Iyesu ba, kwe uji ni nu umbuk yi na bo ye ikya teng. ¹⁴Unu si ilung ita ni Iyesu ni kwe anyong nyi kyok akyim itam nyi ikpeng ni fui wur anyion wo. ¹⁵Ikpeng ni abo ni ji itson wo. Iyesu beb Isimon igbi ni Ijon go, Simon ushon mi futi agbiy neye? Ipita kan mi go, "E-en, Daadi Uwi song go i shon mu." Iyesu kan mi go, "Na atar nem uji. ¹⁶I kan mi ni ukep ifan yiyak, "Asimon, igbi ni Ijon, ushon mi non?" Ipita kan mi go, "E-en, Daadi, usong go i shon mu. Iyesu kan mi go, "Mui atar nem ayi ayong." ¹⁷Ikan mi ni ilung ita, "Asimon, igbi ni Ijon, ushon mi non?" Anyong Ipita swi mi aji Iyesu beb mi si ka ilung ita, "Ushon mi non? Ikan mi go, "Da'adi usong agbiy jijak, Usong go i shon mu, Iyesu luk ye mi go, "Na atar nem uji. ¹⁸Anyi, anyi, i luk ye mu ibe ni uker ushi u mi suk anyong no utar, kam ka umbuk nu uni shon, ikpeng ni una sam ukying, ingyar tsi sa suk mu atar, sa tep mu agbo, ka umbuk ni uni shon nu ka ko." ¹⁹Iyesu luk unu na kyok ukyu nu ukpu ni Ipita na kpu, ni na Ikpam usur. Ikpeng ni i ni luk nu wo, ikan Ipita go, "Tur mi ineng." ²⁰Ipita go ni sam wo, i nder ikyim itam ni Iyesu ni shon kam tur bo- si i ni na Iyesu anyong ikpeng

ni bo si ji aji wo, ni beb go, "Da'adi, si ayi ni na kwe mu gya ji?" ²¹Ipeter nder mi kam i beb Iyesu go, "Da'adi ikok nu sa kong inang?" ²²Iyesu kan mi go, "I na mgbap mi go i yir bang mi, na ka ba, ugbiy no sa anyi? Tur mi ineng." ²³Ugbiy ni i ni luk nu, beb fer Amba ni Ikpam jijak, go akyim itam ni Iyesu nu sa kpu ko. Ba go Iyesu luk ye Ipita go akyim itam nu sa kpu ko, i luk go, "I na shon go I yir bang mi na ka ba, ugbiy no sa anyi?" Ine si ikyim itam ni kan agbiy ni i nder ye ayi nyi wo, kam byek ugbiy neye, i song go ugbiy yi sa anyi. ²⁵Agbiy tsi ham-mang ni Iyesu ni kong. Abo na byek bo jijak, inder sem lok go utasu nu jijak as kwi ni na kung itida yi ni ana byek wo ko.

Itam

1

¹Umbuk ni itida ni i ni byek kpan, Atheophilus, i kan agbiy jijak ni Iyesu ni yar kong kam kpim, ²Ka gang ukyu ni bo ku mi tso nyi ugbak, isem nyi iba na kpan ukuk umbuk nu Ushop Ute ni I ni kyak kpan afuk nyi kam. ³I sem tang ni i ni tsom kam wo, ikwe anyong nyi kyok bo awum umbuk nu ukyok na anyi ikwitung mang. Imbar ni ilkyu akam-afan, ikwe anyong nyi kyok bo kam luk ugbiy ikyi ni Ikyung nu Udeng ni Ikpam. ⁴Ibe ni i ni kam ye bo umbuk ayi wo, ina bo ukuk go bo sa nyi zuk ikwe ni Ijerusalem ko, ayir bang unu amui ni Idaadi ni luk cwigo, "Uwi wuk ime nem ⁵go, Ijon na amuy ni Ikpam nyi ye amuy uyang, kam uwi sa ba ku amuy Ikpam umbuk Ushop Ute ite ubar nu." ⁶Ibe ni abo ni ba kyar umbuk ayi wo, abo bep Ingyar Ugbe go, "Daadi, unu si ibe ni una kwe ikyung udeng ni Ikpam ana alem ni Israel go? ⁷Ikan bo go, ine si ibe nu una song ibe ye ikpeng ni Ida ni mbyang lo umbuk nu ukuk nyi ko. ⁸Kam uwi sa ku itsep ikpeng nu Ushop Ute na kyu ba anyong ru, usa sem angyar ni kan uko'o nem Ijerusalem, ye Ijudea ye Isamaria ye ikwi nu utasu. ⁹Ikpeng ni Ingyar Ugbe Iyesu, ni luk agbiy nu wo, na bo ni mui ayi tso upgak wo, akwe mi nyi tso ka ugbak kam abung tsek mi ayi bo.

¹⁰Ikpeng ni bo mui ayi tso ka gaga Ikpamgbak wo, ri kpeng yi angyar afan ye utar ute kyu yir bo ubar. ¹¹Bo luk go, "Uwi angyar ni Igalilee, aji kong uba yir anu mi mui ayi tso Ikpamgbak? Iyesu ni tso nyi ugbak wo isa ba ra ata nu u ni nder mi itso nyi Ikpamgbak wo." ¹²Kam bo ser isem ka Ijerusalem wur umbuk ni Ideng ni Olives ni sem ma ye Ijerusalem ifang ayi mang. ¹³Ni bo ni ba nwu wo, bo tso ka inung igya nu ugbak umbuk na a ka kam si Ipita, Ijon, Ijem, Andrew, Ifilip, Ithomas, Ibartholomew, Imathew, Ijem igbi ni Alfeus, Isimon ni Izealot, ye Ijudas igbi ni Ijem. ¹⁴Jijak bo, bo sem inya ayi mi kyip Ikpam ye udab bo ayi ituk. Imeri iya Iyesu ye amba ni Iyesu teng sa anyi ituk ye bo. ¹⁵Ikyu yi Ipita ndep nyi uyir ukem na amba abo yak angyar ifan ayi ka angyar ikam(120) kan go, ¹⁶"Uwi aro amba, keng mang ni ilang ni Ikpam sa ba sem anyi, nu Ushop ute par-par, ata ni Idavid ni luk ikyi ni Ijuda iyi ni kyok ukeng kam bo sa kuk Iyesu wo." ¹⁷I si ingyar ro ayi ni ku ugbo ukop nyi umbuk ni itam nu. ¹⁸(Na agbonu ikok nu gya umbuk ye anang ni ku umbuk abi nyi, ikpo kyu ye ikyi, imbar nyi za'a, ilung ikyim nyi far wur iseu jijak. ¹⁹Angyar ni sem Ijerusalem wuk ugbiy yi, bo zer umbuk yi unu ni ikwe bo go, "Akeldama" ineng nyi go, unu si "Itsu na aying.") ²⁰Uko'o yi sem umbuk ni itida ni Ubung go, "Ukyir umbuk nyi zuk atsang mang, ingyar tsi sa sem anyi ko", "Una ingyar tsi ni yang ikyung asem nyi." ²¹Sem keng mang go ukem ni ingyar ayi ni ye ro kar agber ibe ni Ingyar Ugbe Iyesu ni sem ukem ro tam kar itam nyi wo ²²Yar ibe ni Ijon mi na amuy Ikpam nyi kam ka yak ukyu ni i ni nyi tso zuk ro, ukyok nu ufui-fui yi. ²³Bo kyak angyar afan, Ijosef na zer mi Ibarsabbas na abo mi zer mi Ijustus, yak ye Imatthias. ²⁴Bo kyip Ikpam go, "Uwi Ingyar Ugbe, ni ni song udab na angyar jijak, kan ro ukem na angyar afan ni uni kyak kwe ²⁵ni na yang umbuk itam na afuk, ni Ijudas ni gem kam ka umbuk nyi ni i gying ni ka wo." ²⁶Bo tap ali ikyi na angyar afan yi, ali kpo ikyi ni Imatthias, abo fak mi yak ukem na afuk ni ikur-ka-ayi yi.

2

¹Ikyu ba gang nu Ushop nu Ute Par-par yi na kyu ba, jijak bo ba sem umbuk ayi. ²Ikpeng kpeng yi mang ilang nu ushop ser Ikpamgbak sem lok itsang kyu me bo igya ni bo sem anyi wo, ³Inya ayi sem lok unyam nu ula kyu tep bo kar ikyi jijak ⁴Jijak bo me ye Ushop nu Ute Par-par, bo yar mi luk unu ni ikwe aki aki atani Ushop ni na bo go aluk. ⁵Ajew tsi ni sem Ijerusalem, angyar Ikpam akwe aki aki ni sem utasu nu ba anyi. ⁶Ni ikwi yi ni ba wuk wo, jijak bo ba kyar umbuk ayi, utser ba sem ukemtang bo aji ayi ayi wuk unu ni ikwe nyi. ⁷Bo bam ye akyu luk go, "Anyi nyi, gonyi aneye jijak mi luk unu ni Igalilee ni? ⁸Aji kong imi wuk bo mi luk unu ni ikwe ro, ni bo mba ro ye mi wo? ⁹Iparthians, ye Imedes, ye Elamites, ye ani sem Imesopotamia, ye Ijudea, ye Ikapadosia, ye Ipontus, ye ani Asia. ¹⁰Ani Ifrygia, ye Ipamfilia, ye Egypt, ye utsap ni Ilibya, ye Isyrene, ye Angyar ukyuk ni Irom. ¹¹Ajew ye Aproselytes, Ikretans ye Arabians ini wuk bo mi luk unu ni ikwe ro, kan ro go, itam utem ni Ikpam." ¹²Jijak bo nyi bam ugbiy nu wo kam ikyi tser bo atang, kam bo beb akyu go, "Unu kyok go inang? ¹³Atsi kyo bo, go bo mwa itsi." ¹⁴Ipita nyi uyir ye ni ikur ka-ayi wo, kan bo ilang go, "Uwi angyar ni Ijudea jijak, ni sem Ijerusalem, ishon go uzak atong umbuk na akon nem. ¹⁵Angyar neye mwa tsi ko, ukyu ni uni tang wo. Sa ker alakap mang, ingyar ser tsi kam?" ¹⁶I ne su ugbiy ni ingyar uko'o ni Ikpam Ijoel ni luk kpan. ¹⁷Sa sem ukyu ni kwi kwi, Ikpam luk go, 'I sa tem wur Ushop nem na angyar jijak, agbiy na alam ye ana akab, bo sa luk wur uko'o ni Ikpam, agbi ni isam sa nder agbiy ni i na kong, angyar ukong sa jar ajar. ¹⁸Ikyu yi na ba gang, I sa kyim Ushop nem na agbiy ni igya nem na alam, ye ana akap ye, bo sa kan wur Uko'o nem. ¹⁹I sa kyok agbiy ni kuk asi akpa ni Ikpam, ye agbiy ni for ayi utasu a nu. Aying, ye ula, ye igbu, ye atseng sa wur kyok. ²⁰Usur sa sam ser ifeb, ukan sa ser aying, kam ukyu utem ni ti itsep yi ni Ingyar Ugbe ni lo go ni ba, sa ba. ²¹Sa sem go ko ayi ni na zer izi ni Ingyar Ugbe, i sa kam ugbe. ²²Uwi angyar ni Israel, uzak atong nu uwuk akon nu wo: Iyesu si Ingyar ni ni wur ikwe ni Inazareth, ni Ikpam ni kyak mi, ni kong agbiy ni kuk asi ukem ro, nu uwi ni song mi, ²³go, unu si inya ni Ikpam ni kwe wur udab nyi, ye umwe nyi, go u kwe mi na angyar nu ukar nyi na atsem, angyar ni song ukuk ko, kwe mi kam umbuk nu ukyi nu umui tsang ikang, kam tsem mi; ²⁴I yi ni Ikpam ni fui mi

wur umbuk ukpu, kam sonj mi wur umbuk nu ukyim nu ukpu, aji anu ukpu lang ye itsep ni na kuk mi lo mang itsu-tang.²⁵ Aji Idavid luk ugbiy ikyi nyi go, "I mi nder Idaadi ibe agber ubar nem, i sem ugbo utung nem, i yi sa kiyir inya tsi ko."²⁶ Ni sem akin wo, Udab te mi, umyam nem sa kyo deng. I yi sa sem ye udab atser anyong ni Ikpəm.²⁷ Aji u sa mgbab uzi nem ni ka nder utsom ula ko, u sa kpir nu mgbab anyong nem -i yi ni sem par par ubar no na konj be iseu ko.²⁸ U kyok mi ukeng nu uzi, udab sa te mi ni na nder mu.²⁹ Uwi amba alam i go na kanj ru agbiy ikyi ni Ida ro Idavid, u song go ikpu, bo kwe mi nyionj, anyionj nyi, uwi tok umbuk yi ko ba ka nu usur na ayeno.³⁰ I si ingyar uko'o ni Ikpəm, i song go Ikpəm mui unu nu ukuk yemi go uzung nyi sa gying tok ikyung nu udeng nyi ko.³¹ I nder ugbiy nu ka ubar kam yar luk ugbiy ikyi ni ufui fui ni Ingyar Ugbe, ni i ni go, 'I mgbab uzi nyi ni ka nder utsom ula ko, I kpir na anyong nyi akonj be iseu ko.'³² Iyesu nu, Ikpəm fui mi wur ukpu, jijak ro i nder, kam wuk ugbiy nu³³ Ni I ni fui tso ka sem ugbo utung ni Ikpəm, i ka ku unu amui ni Ushop Ute Par par, ime ni Idaadi, kwe kyim kyu ba na ro, ni ko ayi ayi ni nder kam wuk.³⁴ Aji Idavid tso ka Ikpəmgbak ko, kam i luk go, 'Ingyar Ugbe kanj Idaadi nem go, Kyu sem ugbo utung nem,³⁵ bang ibe ni i na na mu nu ji ume ikyi na angyar ukar no jijak, bo sa ser umbuk ni kyanj akyi no.'"³⁶ Ni sem akin wo, kong na angyar Israel a song mwε mwε go, Ikpəm na mi i sem Idaadi ye Ingyar Ugbe, I yi Iyesu nu uni ukwe kam ukyi wo."³⁷ Ikpeng ni bo ni wuk ugbiy nu wo, asi far bo udab, bo luk ye Ipita ye afuk ni Iyesu na aye go, "'Uwi aro amba, i sa kong inang?"³⁸ Ipita kanj bo go, "Uyang udab ru, kam uku amuy Ikpəm izi ni Iyesu Ingyar Ugbe, na kep awung na ru agbiy abi ru, kam nu uku una nu Ushop ni te par par."³⁹ Unu amui ni Ikpəm mui ye uwi, ye agbi ru, ye angyar jijak ni ni sem ukpəm ye ye Ikpəm, ata ni Ikpəm na zer bo."⁴⁰ Ye akonj ikwitung mang ni i kanj bo ilang ni Ikpəm, kam kuk bo ikep luk go, "Ugbe wur anyong ru umbuk nu utsom nu ukep abi nu utasu no wo."⁴¹ Kam bo ku ikonj ni Ikpəm, ye amuy ni Ikpəm, bo si ikwi na angyar ukyu yi yak afan kyo ata (3000) ni Ikpe m ni kwe yak bo anyi.⁴² Bo ka ubar ye ukpim na Afuk ni Ikpəm ye ikyi akyar, ye uji umbuk ni Ikpəm uka ka, ye Ikpəm akyp.⁴³ Asi kuk ko ayi ayi, Afuk ni Iyesu kong agbiy ni kuk asiy ye ani for ayi ubar na angyar jijak.⁴⁴ Ani kpir agbiy ni Ikpəm yi jijak bo sem umbuk ayi, bo kong agbiy jijak ituk⁴⁵ Abo gya ji afam bo jijak kam kwe ka'a na akyu jijak, umbuk ni ata ni ko ayi ayi mi gying.⁴⁶ Ukyu agber bo mi kyar umbuk ayi ye udab ayi igya ni Ikpəm utem, bo ji uji ni umbuk ni Ikpəm kar agya na akyu, mi ka'a uji ye udab ni na iseu ye udab ute ye akyu,⁴⁷ bo ndeb Ikpəm, a ye ubar atung ye angyar jijak. Ukyu agber, Idaadi mi gbe angyar mi yak bo umbuk ikyi akyar bo.

3

¹Ipita ye Ijon si ka igya ni Ikpəm utem ibe ni a mi kip Ikpəm anang ata nu utanj nu usur bung ugbo kpuk wo.² Ukyu agber a mi kung Ikok ayi ni ikpu akyi ba lo usukpi ni igya Ikpəm na zer izi nyi go, Sab kenj kam wo, ni i mi nung agbiy ime na angyar ni mi ba nwu igya ni Ikpəm anyi.³ Ikpeng ni i ni nder Ipita ye Ijon go na nwu igya ni Ikpəm utem wo, i nung bo anang.⁴ Ipita, nder mi ayi ye Ijon, abo kanj mi go, "Nder ro ayi!"⁵ Ingyar ni kpu akyi yi nder bo ayi i mi lo udab go i sa ku anang ime bo⁶ Ipita luk go, "Na su utso na anang I lang ye mi, kam inya ni i yi ni ye mi, i sa na mu. Izi ni Iyesu Ingyar Ugbe ni ser ikwe ni Inazareth, nyi uyir ka akyi."⁷ Ipita kwe mi ugbo utung nyi uyir, ikpeng yi mang akyi nyi, ye ikpo akyi nyi ye ikep, itsep ye utser.⁸ Ingyar ni kpu akyi yi ndep nyi yir uyir, kam yar ka agbo nyi, i ye Ipita ye Ijon nwu ka igya ni Ikpəm utem, i mi ka, mi lem tso ugbak te udab mi wop Ikpəm.⁹ Angyar jijak nder mi ata ni i mi ka akyi ndeb Ikpəm.¹⁰ Bo nder song mang go si ikok yi ni mi sem usukpi ni igya Ikpəm utem ni mi nung anang wo, bo bam agbiy ni kuk asi nu wo, ikyi ugbiy ni ni kong ye mi wo.¹¹ Ni i ni sem anyi ma Ipita ye Ijon wo, angyar bo yi jijak ba ime bo umbuk ni utsab ni Igya ni Ikpəm na bo zer go ani Isolomon mi mung ugbiy ni ikuk asi nu wo.¹² Ni Ipita ni nder akin wo, i kanj angyar yi go, "Uwi angyar ni Israel, aji kong u imi bam ugbiy nu wo? Aji kong umi nder ro ayi sem lok go eyi ikong ikok nu ka akyi ye itsep na anyong ro aro?"¹³ Ikpəm ni Abraham, ye Ikpəm ni Izik ye ani Ijakob, Ikpəm ni ada ro jijak, kwe undep na igbi igya nyi Iyesu. Si iyi ni uni kwe mi na Ipalate kam ukyak mi ubar nu udeng ikpeng ni Iyi udeng yi go ni nwu mi ta.¹⁴ Kam uwi bi Ingyar ni sem Parpar, kam tam Gaga, u kanj bo go bo nwu ikok yi ni tsem ingyar wo ta na ru.¹⁵ Utsem Ingyar ni kwe uzi ba, ini Ikpəm ni fui mi wur anyionj, kam eyi sem nder ye ayi ro kam mi kanj ru wo.¹⁶ Na agbonu su umbuk nu udab alo umbuk izi nyi, ikok nu nder nu wo, kam utser. Udab alo anyong ni Iyesu na ikok nu kam utser ye ugbe ayi ru jijak.¹⁷ Na agbonu uwi aro amba i song go inya yi nu uni kong nu wo, u song ko, kyar yak ye angyar ukuk ru.¹⁸ Agbiy ni Ikpəm ni kanj unu na angyar uko'o; Ingyar Ugbe sa ba tsom, ugbiy yi ba kong ka akyi nyi kam.¹⁹ U yang udab ru sam utang kuk agbiy abi, kam ba ime ni Ikpəm, na mui te agbiy abi ru, kam ni ibe ni Ikpəm na kuk ru asak umbuk ikuk atem ru, ubar ni Ingyar Ugbe sa ba,²⁰ kam ni i na kyim Ingyar Ugbe ba ime ru yiyak, i yi, Iyesu.²¹ Si Iyi ni uma Ikpəm ugbak agu na ku wo, kam bang ibe ni Ikpəm na kwe agbiy jijak na ro ser isem, ni i ni luk lo unu na angyar uko'o ni par par, ibe ni kpanj ka i sem²². Imusi agbo nyi luk go, 'Idaadi Ikpəmgbak, i sa kyak ingyar uko'o ukem tang ru ni sem lok iyi ukem na amba ru. Usa wuk agbiy jijak ni na kanj ru.'²³ Sa sem go uwi ingyar ni na wuk ingyar uko'o yi ko, Ikpəm sa kong nduk ingyar yi be iseu kpa kpa.²⁴ E-en, angyar uko'o ni Ikpəm yar anyong Isamuel ye ani ni ba isem nyi abo luk agbiy ikyi nu ikyu yi ni sem nu wo.²⁵ Uwi sa agbi na angyar uko'o ye unu amui ni Ikpəm ni kong ye ada ni ada ro, ata ni i ni luk ye Abraham, "Umbuk nu uzung no, I yi sa na angyar jijak nu utasu anu ukwi ye atung."²⁶ Ikpeng ni Ikpəm kwe wur igbi ni igya nyi, Iyesu wo, i tam ubar kyim mi ba na ru, ni i na ru ukwi ye atung, ni ko ayiro a sam utang kuk agbiy abi."

4

¹Ikpeng ni Ipita ye Ijon si mi luk agbiy ye angyar yi wo, Angyar Ishe Ikpəm, ye Ikyi ni Igya Ikpəm utem ye Angyar ni te ate ba kam bo anyi.² Udap tsom bo aji Ipita ye Ijon mi kpim angyar kam kanj bo uko'o ni Iyesu, ata ni i ni fui wur umbuk nu ukpu.³ Bo kuk bo ka ta igya na amui bang nu ukpokyu na fanj, aji ikpeng yi su usurji.⁴ Angyar ikwitung mang ni ni wuk

uko'o yi wo kpir udab bo, ikwi na angyar ni ni kpir ye uko'o yi wo yak afan kyo akyong(5000).⁵Ni ukpokyu ni fan wo, angyar ni kuk ikwe, ye angyar ukong, ye acica bung kyar anyong bo Ijerusalem.⁶Ingyar Ishe ni Igya Ikpam Utem, Annas ye Ikaiafas ye Ijon, ye Alexander, ye angyar jijak ni si ulu ni Ingyar Ishe Utem.⁷Ikpeng ni bo ni kwe Ipita ye Ijon lo ukem bo wo, abo beb bo go, "Umbuk itsep usong ye, ye umbuk izi usong ye nu uni kong agbiy nu wo?"⁸Kam Ipita, me ye Ushop ni Ikpam kan bo go, "Uwi angyar ni tam ukuk, ye angyar ukong ni ikwe,⁹eyi ayeno, u na go nu ubeb ro ugbiy ikwi na agbiy atung ni i ni kong na ingyar nu ukyung nu wo go, umbuk ni iyab usong ye ni i ni kong ingyar nu tser no?"¹⁰Usong unu wo, uwi angyar Israel ye angyar jijak anu cwigo umbuk izi ni Iyesu ni Inazareth, nu u'kwe kam ukyi, ni Ikpam ni fui umbuk ukpu, si l yi ikong ingyar nu wo tser yer ubar ru nu.¹¹Iyesu si ikyung nu uwi angyar ni mwe igya zuk ta kam si i yi i ba ser ikwi ni ikyung ni kuk utep igya.¹²Ugbe lang izi ni ingyar tsi: aji izi tsi na bo ni na ukem angyar utasu anu ni na kam ugbe lang, kwi i ni Iyesu mang."¹³Ikpeng na bo ni nder udab atser ni Ipita ye Ijon wo, bo ba tang song go abo sa angyar aro mang, ni lang ye umwe ni itida, unu na bo anyi suk, kam a ba song go Ipita ye Ijon sem kpan ye Iyesu kam.¹⁴Ata na bo ni nder ingyar yi ni tser yir ye bo wo, a lang ye inya tsi na bo luk ikwi nu ugbiy nu yiyak.¹⁵Kam na bo ni kan afuk ni Iyesu go bo nyi wur ka iseu iyi wo, bo hong ye akyu.¹⁶Bo luk cwigo, "Isa kong inang ye angyar neye? Aji angyar jijak ikwe Ijerusalem song fer jijak kam go bo kong ukyok utem mang ni bek ayi, i sa bi song ko."¹⁷Kam ni ugbiy nu wo a nwu atong na angyar ikwi mang ko wo, i sa kak bo nu uko'o nu a sak kar ukem angyar yak ko. I sa fab bo, na bo kan ingyar tsi ugbiy ikwi ni izi nu yak ko."¹⁸Abo zer Ipita ye Ijon nwu ba, kam kak bo go sa luk ugbiy tsi ko kpim ingyar tsi izi ni Iyesu yi yak ko.¹⁹Ipita ye Ijon kan bo cwigo, na sab ayi ni Ikpam ni i na ikwi iseu ye ru futi ata ni i na na ikwi iseu ye Ikpam, uwi sa mgbyang nder udab rug o.²⁰Aji agbiy ni eyi ni nder kam wuk wo, i sa mgdab uluk-luk ko".²¹Na abo ni fab Ipita ye Ijon yiyak wo, abo mgbab bo nyang nyi. Abo mak-ti na gying i yab na kuk bo ye uda kam tsom bo, aji angyar jijak mi ndep Ikpam umbuk agbiy ni i ni kong.²²Ingyar yi ni kam usuk nu utser wo, yi futi iyi akam-afan.²³Na bo ni nwu bo ta wo, Ipita ye Ijon ba fak kan angyar bo jijak inya na Adeng Ishe ye Angyar ukong ni kong ye bo kam luk ye bo wo.²⁴Na bo ni wuk agbiy nu wo, abo kwe i lang ugbak kyip Ikpam kam luk go, "Akpam, uwi ni kong umbuk Ikpam ye utasu, ye ukung utem, ye agbiy ni sem anyi jijak,²⁵uwi luk wur umbuk Ushop ni Te Par par umbuk unu amui ni Idavid igbiy ni igya no go, "Aji kong na angyar kwe na atuk naye tso udap, ye angyar ni mi tang agbiy ni lang ye umbak ubar ni Ikpam?"²⁶Uwi go, "Adeng nu utase ba kyar ikwi ituk, ye angyar ni kuk ikwe kyar ikwi na mam abi ikwi ni Ikpamgbak ye ikwi ni Ingyar Ugbe."²⁷Anyi, Iherod ye Ipontus Pilate, kyar ye angyar na Aneye ye angyar ni Israel, kyar ituk ikwe anu ikwi ni ukpiy no ni sem par par, Iyesu ni uwi ni fung.²⁸Abo kyar ituk na kong inya nu uwi agbono ni shon go nu kong kyuk akyuk go sa sem akin.²⁹Na agbonu, Akpam, uwi nder ata ni bo go na tam ye ro, kam nu na agbi ni igya no na bo kan akon no ye ife ijak.³⁰Aji ni una nda wur agbo nu ukpung tser angyar, akak akyok ye agbiy usuk ni na kong izi nu igbi ni igya no Iyesu ni sem par par."³¹A ni kyip Ikpam kam aro wo, umbuk na abo ni kyar anyi i tsuk kam abo me ye Ushop ni par par, kam bo luk agbiy ni Ikpam ye ife , asi tsi lang bo udab.³²Ikwi na angyar ni kpir agbiy ni Ikpam, agbiy atang bo ye uzi bo sem inya ayi. Ingyar tsi luk go inya ni i sem ye mi sa anyi mang ko, agbiy jijak sem ni ituk.³³Afuk nj Iyesu kan uko'o atung yi ye u fui ni Idaadi Iyesu umbuk ukpu ye itsep, umbak ni imbok ni Ikpam sem ye bo jijak.³⁴Ingyar tsi ukem tang bo gying tok inya tsi ko, angyar ni sem ye itso, ye agya kyor gya ji, kam kwe anang yi.³⁵ba na afuk Iyesu na bo ka'a na akyu jijak, ata ni ko ayiro mi gying umbak nyi.³⁶Ijosep, itsu ni Ilevite, ingyar ni ikwe Isyprus, afuk Iyesu na mi izi nyi Ibarnabas (ineng nyi go, igbi ni kuk ingyar ikep).³⁷I sem ye umbuk ni ikwe gyaji kam kwe anang yi ba lo atang na afuk ni Iyesu na bo ka'a na akyu.

5

¹Ingyar ayi ni izi nyi go Ananias ye uwa nyi Isafira gya ji itso nu umbuk bo, ²kam a kuk anang yi ka'a lo isem (uwa nyi song teng), kam kwe ite nu uwo ye ka na afuk ni Iyesu na a ka'a na akyu.³Ipita go, "Ananais aji kong u'mgbab isatan nwu udap no kam nya ison na Ushop ni Ikpam, nu u ni kuk anang nu uni gya ji itsu lo isem?"⁴Ikpeng nu uni ker gya ji wo, itso yi sa no ko? Ikpeng ni uni gya-ji kam wo si uwi sem ye itsep anyi ko? Aji kong utang ukyu na agbiy nu udap no? U nya ison nu lo ingyar ko, u'nya lo Ikpam."⁵Ananias ni wuk ikon nu wo, i nwu ikpo iseu tem ikuk nyi ni ikwi-kwi kam kpu. Asiy utem mang kuk angyar ni wuk agbiy nu jijak.⁶Alem ni itsang ka wur ba mbak mi ye wur nyi ka inyion.⁷Ibe kpan ka yak atemkpang ata uwa nyi ka nwu ba, isong inya ni kong wo ko.⁸Ipita luk ye mi go, "Kan mi, ugya ji itsu yi umbuk anang gang ukyu nu? I luk go, E-en, gang ukyuyi.⁹Ipita kan mi go, "Aji kong ukyar unu ru nu mbak nder Ushop ni Ikpam? Nder akyi na angyar ni nyion ulam no su usukpi na bo na kung uwi wur teng."¹⁰I nwu kpo iseu ikpeng yi mang atang bo, item ikuk nyi ni ikwi-kwi, kam alem atsang ye ba nder mi ikpu kam, abo kung mi ka nyion ma ulam nyi.¹¹Asiy kuk angyar Ikpam ham mang ye angyar ni ni wuk agbiy nu wo.¹²Afuk Iyesu kong agbiy na akak akyok ye usuk ikwe tang ukem na angyar. Abo sem ituk utsab ni Igya ni Ikpam na bo ni zer go a ni Isolomon wo.¹³Ingyar tsi lang ni na ife ye bo kyar ikwi, kam angyar na ba usur utem mang.¹⁴Alam ye akab ikwitung mang ni Ikpam ni kwe yak ye amba ni ni kpir izi ni Ikpam.¹⁵Akung angyar ni ikyim umbuk ukpalang ye ba jon ukeng go Ipita na kpan tsang nu usi nyi ayak anyong bo na bo kam utser.¹⁶Ikwi na angyar ba kyar ni ni ser akwe ni ni sem ma Ijerusalem ba kyar ituk, bo kung angyar ukyung, ye ani ani ta bo ushop na abeleng ye ajano, jijak bo tser umbuk nu ukyung bo.¹⁷Ingyar Ishe ni Ikpam ndep nyi uyir, ye angyar ni sem ye mi (ukem angyar ni te-ate) nyi me ye ufeb ikwi abo Ipita,¹⁸kam nyi kuk afuk ni Iyesu ka ta igya amui ni ituk wo.¹⁹Ba yak ukyu-tang icinda ni Ikpam ba buk asukpi ni igya amui yi kwe bo wur kam kan bo go,²⁰"Uka yir igya ni Ikpam utem ukan angyar akon nu uzi nu wo."²¹Ani wuk ilang nu wo, abo nwu igya Ikpam utem ikpeng nu ukpokyu ni fan wo, abo kpim agbiy ni Ikpam anyi. Ingyar ni ishe ba ye angyar ni sem ye mi zer kyar akansil ye angyar ukong ni Israel go aka kwe afuk Iyesu igya amui wur ba.²²Angyar ni itam na ani kym bo ka wo nder afuk Iyesu anyi ko. Abo ser isem ba kan uko'o ni inya

na ani nder go, ²³"Ika nder igya amui kuk gaga ye angyar ni kpwi umbuk yer usukpi ugbo ni ikyu kyu, kam i buk usukpi nwu ka atang wo, i nder ingyar tsi ko." ²⁴"Angyar ikyi ni igya Ikpəm utem ye adeng Ishe ni wuk agbiy nu wo ikyi tser bo anyong afuk yi, abam go aji kyur inya yi sam kong agbo?" ²⁵"Ingyar ayi ba kanj bo go angyar nu ukuk ta igya amui wo si mi kpim angyar agbiy Igya Ikpəm utem na agbonu." ²⁶"Ikyi na angyar ni itam igya ni Ikpəm ye angyar itam bo ka kwe afuk ye ba ucwi mang, aji abo kyir asiy go angyar sa nyu bo akung iyi." ²⁷"Ani kung bo ba yir ubar na akansil, Ingyar ishe beb bo ²⁸go, "I kak ru go usa kpim agbiy tsi izi ni Iyesu ko ni, u wuk ko, u ka ubar ye agbiy akpim ru, na agbonu ikwe ni Ijerusalem me ye agbiy akpim ru, ushon go nu kwe aying ikok nu ba ikyi ro?" ²⁹"Ipita ye afuk na aye kanj bo go, "Eyi sa wuk Ikpəm futi ata ni i na wuk angyar." ³⁰"Ikpəm na adaro fui Iyesu wur anyion, nu uwi ni tsem umbuk ukyi." ³¹"Ikpəm na mi usuri, kwe mi lo ka ugbo tung-nyi, ni sem Igbi nu udeng ye Ingyar Ugbe, ni yang udab na angyar ni Israel kam ni kep awug agbiy abi bo na bo." ³²"Eyi nder agbiy neye ye ayi ro, kyar ye Ushop ni Par par ni Ikpəm ni na angyar ni na ikyi iseu ye mi." ³³"Ikpeng ni akansil ni wuk agbiy nu wo, abo tso udap ndur ika-bar bo go na tsem afuk Iyesu." ³⁴"Kam ingyar ukuk aka-akak ayi sem anyi izi nyi go Igamaliel icica nu ukuk na angyar jijak nder mi ye usur, kanj bo go a kwe afuk Iyesu wur utasu ite ushi iyi." ³⁵"Igamaliel kanj bo go angyar Israel utang sab-sab inya nu go nu kong ye angyar neye." ³⁶"Ibe ayi ikok ayi izi nyi go Itheudas wur yir go iyi sa ayiko mang, angyar ikwi tung mang wur afan anyi tur mi ineng. Kam abo tsem mi, angyar ni mi tur mi ineng kyir sak jijak. Inyatsi wur anyi ko." ³⁷"Yiyak, Ijudas ni Igalilee ndeb nyi ibe na ani fak angyar, ikyor angyar ikwi tung tur mi ineng, iyi teng bo tsem mi angyar ni tur mi ineng ibe yi teng kyir sak." ³⁸"I go ana kanj ru go u'mgbab angyar neye mang, ingyar sa yak bo agbo ko, aji itam bo nu na si ini ingyar, sa ba kam ru ugbo yi mang." ³⁹"Kam na si itam Ikpəm usa kong fo bo inyatsi ko, usa ba nder go umi bur ye si Ikpəm." Bo kpir ye ugbiy ni i ni luk nu wo." ⁴⁰"Kam abo zer afuk ni Iyesu nwu ka atang ka bur bo kam na bo ukuk go abo sa luk agbiy tsi izi ni Iyesu yak ko, kam abo mgbab bo nyi." ⁴¹"Abo nyi zuk akansil yi ye udap ute nu udeng go ayi teng afak bo ukem na angyar ni nder utsom ye utsi izi ni Iyesu." ⁴²"Ikyu agber bo mi luk agbiy ni Ikpəm igya Ikpəm utem yak ye agya agya go Iyesu si Ingyar Ugbe yi.

6 ¹Ibe ayi i sem ni ikwi na angyar ikyim itam ba gbiy ham mang wo, akab na Ajew ni dep tso Agresian, mi nying go akab na Ahibrew mi ingyir bo mang umbuk agbiy aka'a utso nu uji." ²Afuk ni ikur ka-afan ye zer kyar ikwi na akyim itam ni si ye kam luk ye bo go, "Asab ni kwe ilang Ikpəm a'mgbab kam ka mi ka'a uji na ru mang ko." ³Ukyak wur amba alam akyon-fan ukem tang ru, ani ye ukum atung, ni me ye Ushop ye ata nu umwe, nu kwe bo lo na ami kong itam ni ka'a uji nu wo." ⁴Na si eyi wo i sa ka ubar ye itam ni Ikpəm akyip ye ilang ni Ikpəm uluk luk." ⁵"Ugbiy na bo ni luk nu nyang ikwi yi udab, kam bo kyak Istifen, ingyar ni me ye udab alo ye Ushop ni te parpar. Angyar na bo kyak yak anyi si Ifilip, ye Iprokorus, Inikanor, Itimon, Iparmenas yak ye Inikolaus; ingyar ukyuk ni ni ser Ajew, i wur ikwe ni Antiok." ⁶Ani kpir ye Ikpəm kwe bo ba ubar na Afuk ni Iyesu, bo kypir Ikpəm kam kyuk bo agbo nu ukwi ye itsep ikyi." ⁷"Kam ilang ni Ikpəm dep ser ihong, kong angyar ni ni kpir ilang ni Ikpəm yi dep ham mang ikwe ni Ijerusalem. Adeng ni ishe Ikpəm ikwitung mang ku ilang ni Ikpəm kam na ikyi iseu umbuk udab alo." ⁸"Na agbonu Istifen me ye umbak ni imbok ni Ikpəm ye itsep mi kong agbiy nu usuk ye akak akyok ukem na angyar." ⁹"Iku na angyar tsi ni sem igya Ikpəm ushi na a zer go igya Ikpəm na angyar nu uson ta, ni sem ikwe ni Isyrenians ye Alexandrian, atsi ser Isilisia ye Asia. Angyar neye ba mi te ate ye Istifen umbuk agbiy tsi." ¹⁰"Angyar neye kong fo ye Istifen ko, ko ashi shi, aji Istifen me ye ata nu umwe ye Ushop ni Ikpəm umbuk agbiy nyi ni i mi luk." ¹¹"Unu kong bo gya angyar tsi atan mang kam luk go, "I wuk Istifen luk nduk ukuk ni Imusi ye izi ni Ikpəm." ¹²"Abo kar fa-afuk ye angyar, kyar yak ye angyar ukong, ye angyar ni kpim ukuk, abo ba kyar Istifen anyong kuk ye ka ubar na akansil." ¹³"Bo myang agbiy ame mang lo mi ikyi, bo luk go, "Ingyar nu ni luk nduk umbuk izi ni Igya Ikpəm nu ye ukuk ni Ikpəm." ¹⁴"I wuk mi luk go Iyesu ni Inazareth sa beb nduk umbuk nu wo kam i sa yang ukum Imusi ni i na ro wo." ¹⁵"Ani sem akansil wo go na nder mi ayi ikabar, kam ikabar nyi lan sem lok go ikabar ni icinda ni Ikpəm.

7

¹Ingyar ishe beb mi go, "Agbiy neye sa anyi?" ²Istifen luk go, "Uwi amba ye ada uzak atong nu uwuk mi: Usur ni Ikpəm ba kyok idaro Abraham ibe ni i si Imesopotamia ubar, ikpeng yi isa ker isem Iharan; ³I kanj mi go, "Nyi zuk itsu no ye angyar ulu no, ka umbuk ni i go a kyok mu." ⁴"Kam i nyi zuk ikwe Ichaldeans ba sem Iharan; i da nyi ni ba kpu wo, Ikpəm kwe mi nyi anyi ba sem itsu nu wo, umbuk ni i ni sem anyi agbonu wo." ⁵"Ikpeng yi i ker ina mi umbuk tsi ni ikpon, ko umbuk ni na tab iban nyi mang lang. Ikpəm mui unu ibe yi ye Abraham iker ikam igbi; go isa kwe umbuk yi na mi ni lo anyi ye uzung ni isem nyi." ⁶"Ikpəm kanj mi go uzung nyi sa sem ikwe na atuk ite ushi aro, kam angyar ikwe anyi sa kuk bo ser ukpiy, sa tsom bo imbar ni iyi afan anyi (400)." ⁷"Isa luk angyar ni ikwe anyi ikpo ikyi na angyar ni kuk bo ukpiy," Ikpəm iluk, 'uyi na kpan wo, abo sa ser ba wob mi anu." ⁸"Ina Abraham unu amui ni inwu ata, Abraham ba ser ida ni Izik, ita mi inwu imbar ni ikyu akong ata; Izik ba ser ida Ijakob, Ijakob mba agbi nyi ikur ka-afan, ni ba ser ada ro." ⁹Ni Adaro, agbi Ijakob ye udap ufeb anyong umba bo Ijosep, akwe mi gya-ji ka ikwe ni Egypt, kam Ikpəm sem ye mi, ¹⁰gbe wur mi umbuk utsom nyi jijak, i nami ubar atung, ye umwe ubar ni Ifaroh, udeng ni Egypt, Ifaroh na mi i ba sem ingyar ni tam ukuk ikwe Egypt, ye uma nyi jijak." ¹¹"Unyong ba kpo ikwe ni Egypt ye Ikanaan ye utsom utem mang, idaro ba lang ye uji." ¹²"Kam Ijakob ni wuk go uji si Egypt wo, i kym adaro utem tam ubar." ¹³"Ni ilung ifan nyi Ijosep kyok kanj amba nyi anyong nyi, kam Ifaroh ba song angyar Ijosef." ¹⁴"Ijosep kym amba nyi ser isem go abo ka kanj idanyi ni kyu ba ikwe ni Egypt, ye angyar nyi jijak bo yak angyar akam ata ka ikur ka-akyong (75) jijak bo." ¹⁵"Ijakob kyu ka Egypt kam ba kpu anyi, iyi ye adaro ni ikwi." ¹⁶"Akung bo ka Ishekem ka nyion umbuk na Abraham ni gya ye anang ime na agbi Ihamor ni sem Ishekem wo." ¹⁷"Ibe nu unu amui ni Ikpəm ye Abraham ba si anung wo, angyar yi mba dab ikwe ni Egypt anyi." ¹⁸"Kam aba na udeng ashi ikwe ni Egypt, udeng

nu song Ijosef ko.¹⁹ Udeng nu bang angyar ro, kong adaro abi ham-mang, bo kyor agbiy bo ni ishi ta umbuk ubyak, ata na bo na gbe ko.²⁰ Ibe yi abo mba Imusi teng, i sab igbi kan kam ubar ni Ikpam, bo tan kung mi sab-sab imbar ni ikan ita uma ida nyi.²¹ Ikpeng na akwe mi ka lo unu ukung wo, igbi Ifarah akab tur mi kwe ka kung sem lok go si igbi nyi.²² Akpim Imusi umwe ni ikwe Egypt jijak, i dep tso ba ser ingyar utem mang umbuk agbiy akong ye agbiy aluk.²³ Ibe ni iba yak iyi akam-afan, ba tso mi udap go ni ka nder amba nyi na alam angyar Israel.²⁴ I nder ingyar Egypt ayi mi bur alem ni Israel, Imusi zok gbe wur umba nyi kam tsem ikok ni Egypt yi.²⁵ I tang go amba nyi sa tang song ye mi go Ikpam ikyim mi ba ni ba agbe mi, kam amba nyi yi tang song ko.²⁶ Ukyu nu uwo Imoses ba kam amba nyi angyar Israel afan si mi zung azung. Imusi ngang ni zok bo, iluk go, "Uwi aro angyar, usa amba akyu mang, umi bur go inang?"²⁷ Kam umba ni da umba nyi nu unu wo, ndok Imusi ta ka utso ayi kam luk go, "Ayi ro na mu udeng ukem ro kam nu mi luk ikpo ukem ro?"²⁸ Ugo nu utsem mi ata uni tsem ikok ni Egypt igyi wo?"²⁹ Imusi ni wuk akin wo, i kyir nyi ka ikwe ni Imidian ka ser ingyar ukyuk, ika mba agbi alam afan anyi.³⁰ Iyi akam-afan ba kpan, icinda ni Ikpam ba kam mi elemkpam ayi, utso ni ideng ni Isinai umbuk ni inder ulem kuk ula kam kwi ko wo.³¹ Ni Imusi ni nder ula yi wo, ibam go unu aji kyur inya ni i nder, ata ni i ker ka anung ni nder sab-sab wo, iwuk ilang ni Ikpam luk go,³² "I YI SI IKPAM na ada ru, Ikpam na Abraham, ye Izik, ye Ijakob." Imusi ngak anyong kwe nyi ayi nyi ula anyi.³³ Ikpam kan Imusi go, 'Nwu akpo na akyi no wo, aji umbuk nu uni yir wo si umbuk atsi.³⁴ I yi nder utsom na angyar nem ni si Egypt; i wuk anging bo kam, ikyu ba kam na ba gbe bo, na agbonu ba na kyim mu ka ikwe ni Egypt.'³⁵ Unu si Imusi ni abo ni bi go, 'Ayi na mu udeng ni ikpo aluk ikyi ro? Si iyi ni Ikpam ni kyim go isi udeng ye ingyar na agbe bo. Ikpam kyim mi umbuk ugbo ni icinda ni ba kam mi ulem anyi.³⁶ Imusi kwe bo wur ikwe ni Egypt ni ni kong agbiy na ayi usuk ye akak akyok ikwe ni Egypt, ye ukung utem azer go Ukung na alem wo, yak ye elemkpam har iyi akam afan.³⁷ Si Imusi yi i luk ye alem Israel go, "Ikpam sa kwe wur ingyar uko'o na ru ukem na amba ru, ingyar uko'o ru ugbo ni i yi nu wo."³⁸ Unu si ingyar yi ni sem elemkpam ye icinda ni ni luk agbiy ye mi ideng ni Isinai. Unu si ingyar yi ni sem ye adaro ikwi, unu si ingyar yi ni ku akon nu uzi ba na ro.³⁹ Unu si ingyar yi ni na adaro bi go bo wuk mi ko, ndok mi nyi anyong bo kam ye udap bo ser isem ka ikwe ni Egypt.⁴⁰ Ibe yi bo kan Aaron go, kong ro Ikpam ni na kwe ro ukeng. Imusi ni ni kwe ro wur ba ikwe ni Egypt wo, i song inya ni ni kong ye mi ko.⁴¹ Kam bo mwe igbi ni indak ibe yi kam bo kung ishe ye ba tam akan yi, abo ta ilang te udap umbuk na afong agbo ni itam bo.⁴² Ikpam sam utang kuk bo kam mgbab bo ami wob akyor na akpa Ikpam ata na bo ni byek umbuk itida na angyar uko'o Ikpam, 'Ushe mi ye among imbar ni iyi akam-afan elemkpam yi, uwi angyar ni Israel?'⁴³ Nu uni kpir kam kung abu'u ni Imolek, kam wob akyor na akan ni Irefan, ye agbiy nu u ni mwe ye agbo ru kam mi wob bo: angyar Ibabylon sa ba kuk ru nyi ukpiy.⁴⁴ Ada ro sem ye abu'u na anyi elemkpam, ata ni Ikpam ni luk ibe yi ye Imusi wo go, ikong abu'u yi ni sem ra ata ni i nder wo.⁴⁵ Unu sa abu'u yi ni ada ro ni kung ba itsu anu ta akyu ye IJoshua wo. Unu kong ibe ni abo ni nwu ba na ba ku itsu nu wo, ni Ikpam ni tar wur angyar ni itsu ayi ada ro wo. Isem akin kyuk ibe ni ida ro Idavid,⁴⁶ ni i ni kam ubar utung ime ni Ikpam wo; ni i ni ibeb ni kam umbuk asem ni Ikpam ni Ijakob.⁴⁷ Kam si Isolomon i mwe Ikpam igya.⁴⁸ Kam nder, Ikpamlab mi sem igya na angyar kong ye agbo wo ko; unu ra ata ni ingyar uko'o ni Ikpam ni luk,⁴⁹ Ugbak gu si umbuk ni ikyung udeng nem, kam utasu nu wo si umbuk ni yi mi tap iban na akyi nem anyi. Aji kyur igya yi nu uwi ra amwe lo iyi? Idaadi beb: kam umbuk ni iyi ra tem ikuk nem sa aji?⁵⁰ Sa agbo nem kong agbiy ne ye jijak ko?⁵¹ Uwi angyar nu udab atser lok utsab, ukpir nu wuk atong kam yang udab ru ko, udab ru sem ngeg ngeg ye Ushop ni Ikpam; umi kong agbiy ru ata na ada ru mi kong wo.⁵² Angyar ni uko'o ni Ikpam usong ye na ada ro ni tam ukum abi ye bo ko? Bo tsem angyar uko'o yi ni Ikpam ni kyim ba ubar ni I yi ni sem Ingyar ni Gaga ni ni kong abi ko wo. Na agbonu uwi teng ba ser angyar ni gyaji mi kam tsem mi teng wo,⁵³ uwi sa angyar ni ni ku ukuk na acinda ni kung ba wo, kam u mi tam ukuk yi ko."⁵⁴ Na Akansil yi ni wuk agbiy neye wo, udab tso bo kwi anu ko, bo mi gbo iyar mang mi nder Istifen ayi.⁵⁵ Kam ni i yi Istifen me ye Ushop ni Ikpam mui ayi tso ka Ikpamgbak kam nder usur ni Ikpam; inder Iyesu yir ugbo utung ni Ikpam.⁵⁶ Istifen luk go, "Nder i nder akpa Ikpam buk, Igbi ni Ingyar-Iyesu, yir ugbo utung ni Ikpam."⁵⁷ Akansil yi ta ilang wur ba ye udab mang kwi agbo atong, go abo sa wuk ugbi yi yak ko,⁵⁸ bo gbiy mi wur ka undok, nyu mi akyung: angyar ni ni tam itam nu wo nwu wur atar atem bo na igbi utsang ayi ni nder bo ayi anyi, izi nyi go Isaul.⁵⁹ Na bo mi nyu Istifen akyung wo, i mi ki zer Idaadi go, "Daadi Iyesu, yir ku usi nem."⁶⁰ I kyu far akpeneng iseu ta ilang hang...go, "Daadi, kep awung na bo umbuk abi bo nu. Ini luk akin wo, i kep ikyi iseu kam na nyi ula go(i kpu).

8

¹Isaul si ukem na angyar ni ni kpir go bo tsem Istifen ukyu yi teng; yar ukyu yi ka ubar utsom utem kam angyar Ikpam ni ikwe IJerusalem, angyar ni ni kpir agbiy ni Ikpam nyi sak kar IJudea ye Isamaria, kwi afuk ni Iyesu ni ker sem IJerusalem.² Angyar ni lo udab umbuk agbiy Ikpam kwe Istifen ka nyion kam bo kyi ukpu nyi ham mang.³ Kam Isaul kwe angyar Ikpam ta agbo ubar ye ukar kar. I nwu kar agya, agya gbiy wur alam ye akab ka ta igya amuy.⁴ Adong angyar ni kpir agbiy Ikpam ni ni sak kar wo, mi kar luk agbiy Ikpam ko ajiji ni bo na ka.⁵ Ifilip kyu ka ikwe ni Isamariya ka kan uko'o ni Iyesu ni si Ingyar Ugbe anyi.⁶ Ni Ikwi angyar ni ni wuk kam nder akak akyok ni Ifilip ni kong wo bo lo udab umbuk agbiy ni ini luk wo.⁷ Angyar ikwitung mang ni ni sem ye ushop abi na ajano, ta ilang wur nyi ayong angyar yi, angyar ni ni kpu anyong ye akak ye kam utser bo.⁸ Angyar ikwe yi jijak te udab.⁹ Ingyar ayi ikwe anyi izi nyi go Isimon, i mi ta isor; i mi kong agbiy usubu mi kyok angyar Isamaria. Imi ndeb anyong go i yi si ingyar utem mang ikwe anyi.¹⁰ Angyar Isamaria jijak yar anyong alemshi ka ye anu ukong mi lo udab anyong nyi, ami wuk mi, abo luk go, "Ikok nu si Itsep Ikpam na ani Zer Utem."¹¹ Abo mi zak mi atong aji itam agbiy afor ye isor nyi, mi bang angyar anyi kwe ifeb kam.¹² Na abo ni kpir uko'o atung nu ikyung udeng ni Ikpam ni Ifilip ni luk, ye ikyi nu uma ni Ikpam ye izi ni Iyesu Ingyar Ugbe wo; a na bo amuy

Ikpəm, alam kyar ye akab.¹³ Isimon ye anyong nyi kpir agbiy ni Ikpəm teng kam ku amuy Ikpəm kam sem mgbang ye Ifilip, i nder akak akyok ye agbiy atem ni Ifilip mi kong wo, i mung.¹⁴ Na Afuk ni sem Ijerusalem ni wuk go angyar ikwe Isamaria ku akon ni Ikpəm kam wo, abo kyim Ipita ye Ijon ka na bo.¹⁵ Na abo ni kyu ba Isamaria wo, a kyip bo Ikpəm go na bo kam Ushop ni te parpar.¹⁶ Aji ibe yi Ushop ni Ikpəm sa ker ba anyong ni ingyar tsi, aker na bo amuy Ikpəm izi ni Idaadi Iyesu mang.¹⁷ Kam Ipita ye Ijon kwe agbo bo kyuk angyar yi ikyi, na bo ku Ushop ni te Par par yi.¹⁸ Isimon ni nder go Ushop ni te Parpar ser umbuk ugbo akyuk na Afuk Iyesu wo, i nabo anang.¹⁹ I luk go, "Una mi itsep nu teng go ingyar usong ye ni i na kyuk mi agbo ikyi, ni kam Ushop ni te Par par wo teng."²⁰ Kam Ipita kan mi go, "Anang no ye uwi ahong sa ka ula, aji utang go usa gya una ni Ikpəm ye anang."²¹ U lang ye ugbiy umbuk agbiy nu, aji udab no ker isem gaga ye Ikpəm.²² Yang udab no umbuk agbiy atang no na abi, kyip Ikpəm ayi-tsigber ni ikep awung na mu umbuk utang nu udab no.²³ Aji i nder usem ye usa na abi anyong no, ye na agbiy abi ni kpab mu kwe ta lo kam."²⁴ Isimon luk go, "Ukyip mi Ikpəm go na agbiy nu uni luk nu wo na kong ye mi ko."²⁵ Ni Ipita ye Ijon ni kan atung ni Ikpəm ni kong wo, bo ser isem ka Ijerusalem, ukengtang abo kwe uko'o atung ni Iyesu kan angyar ni sem akwe ishi ishi na angyar ni Isamaria.²⁶ Na agbonu, Icinda ni Ikpəm kan Ifilip cwigo, "Nyi uyir kyu ka ukeng ni nyi Ijerusalem kyu ka Igaza; ukeng nu si elemkpəm mang."²⁷ I nyi ka. I go ni nder, i kam ingyar ni ikwe Ethiopia ayi, ingyar na abo ni sung mi i sem ye itsep ye ukuk ineng ni Ikandase-udeng utem na akab ikwe ni Ethiopia. Ikok yi ikyi na anang alo ikwe nyi. Unu i ba ni iba wob Ikpəm Ijerusalem.²⁸ I ser isem si mi inyi ikwe nyi umbuk na akpeng ni Ikernya. Kam i si mi zer itida ni Izaya.²⁹ Ushop ni Ikpəm kan Ifilip go, "Ka anung ni ikernya yi, ka ye mi ka agber."³⁰ Ifilip lem imwa ka kam mi. I wuk ni imi zer itida na Izaya ingyar uko'o ni Ikæm. Ifilip beb mi go, "U wuk song ineng na agbiy nu uni zer wo?"³¹ Ikok yi go, "I sa song inang, se ingyar go kan kyok mi?" I nung Ifilip go ni itso sem ituk ye mi umbuk itakne ni ikernya nyi."³² Umbuk ni ikok Ethiopia ni zer wo mi kan go, "A ye mi nyi ka lok itan ni a kwe ka na anya tsem; ugbo ni a ni gbiy itan ulek, i fong unu ko, i ka umbur mang,"³³ bo tsom mi, ta mi iseu a luk ikpo nyi amē mang: Ayi sa luk ugbiy ikyi nu uzung nyi? Aji angyar mui usur nyi ite utasu anu."³⁴ Ikok ni Ethiopia yi beb Ifilip go, "I mi nung mu, Ingyar uko'o Ikpəm nu mi lukagbiy ikyi na ayiro, ye anyong nyi non ingyar tsi mang kyim?"³⁵ Ifilip yar umbuk ni ilang nu kan mi akon atung ni Iyesu Ingyar Ugbe.³⁶ Ata na ami ka wo aba yak umbuk nu uyang ayi, ingyar Ethiopia yi go, "Nder amuy su unu kam, aji sa tsek ni ana ku amuy Ikpəm?"³⁷ Kam Ifilip kan mi go, una kpir ye udab no jijak, u sa ku amuy Ikpəm yi. Ikok ni Ethiopia yi luk go, i kpir go Iyesu Ingyar Ugbe si Igbi ni Ikpəm.³⁸ Ikok Ethiopia yi kan ingyar ni gbiy ikernya yi go iyir. Kam ni ini yir wo, iyi ye Ifilip nwu kyu amuy tang, kam Ifilip na mi amuy Ikpəm.³⁹ Ani wur tso amuy anyi wo, Ushop ni Ikpəm kwe nyi Ifilip; ikok Ethiopia yi nder mi yak ko. Inyi anyi ye udab ute.⁴⁰ Ifilip ba suk anyong nyi ikwe na Azotus. Kam ni i kpan tsang ikwe bo anyi wo, ikar kan uko'o atung ni Ikpəm kar akwe jijak ba yak ikwe ni Ikaesera.

9

¹Kam Isaul sa ker mi iluk ilang na asi ata ni ina atsem angyar ni kung uko'o ni Ikpəm, i nyi ka ime nu udeng ni ishe, ²kam kan mi ni ina mi itida nu ukuk ni itso ka igya ni Ikpəm ni Idamaskus ni ina kam ingyar tsi ni kpir agbiy akpim ni Iyesu, ko alam, ko akab, ni kuk bo kpab ye ba Ijerusalem.³ Ni i si mi ika ukeng wo, atar ser Ikpəm kyu mi anyong ubwi ni i si anung ye ikwe Idamaskus. ⁴Ikpo iseu ubwi yi kam i wuk ilang ser Ikpəm go, "Asaul, Asaul, u mi kpo mi go inang?"⁵ Isaul beb go, "Uwi sa ayi Daadi? Ikpəm go, si I yi Iyesu nu u mi kpo mi wo." ⁶Kam nyi uyir nwu ka ikwe tang, i sa kan mu inya nu una kong."⁷ Angyar ni ye mi ka ukeng anyi agber wo luk fo ilang ko, aji bo awuk ilang y ikam a nder ingyar tsi ko.⁸ Isaul ni nyi iseu anyi wo, ifong ayi kam inder inya tsi ko, kam abo tep mi ugbo nwu ka ikwe ni Idamaskus. ⁹Ikyu ita i nder ayi ko, iji ko, amwa ko.¹⁰ Na agbo nu, ingyar nu uko'o Ikpəm ayi si Idamaskus anyi izi nyi go Ananias: kam Ikpəm kan mi umbuk ni ajar go, "Ananias" kam i go, "Nder, i yi su unu. Akpəm."¹¹ Ikpəm kan mi go, "Nyi, ka ukeng na ani zer go Gaga wo, igya ni Ijudas ka beb ikok ayi ni ser Itarsus azer mi go Isaul, i si ikyip Ikpəm anyi."¹² I nder umbuk ajar nem ikok ayi na zer mi go Ananias nwu ba kyuk mi agbo ikyi ni i na nder ayi nyi yak."¹³ Kam Ananias kpir kan Ikpəm go, "Daadi, i mi wuk unu na angyar ikyi ikok nu, inya ni imi kong ye angyar no Ijerusalem."¹⁴ I mi ku ukuk ime nu Udeng ni Ishe ni imi kar kuk angyar ni ina zer izi no ka kam.¹⁵ Kam Ikpəm kan mi go, "Ka, i si ifam ni i ni kyak kwe ni i na izi nem aka ubar ukem na angyar ukyuk, ye adeng, ye alem ni Israel."¹⁶ Aji isa kyok mi ata ni i na mwa utsom ham ham umbuk ni izi nem."¹⁷ Kam Ananias nyi ka nwu igya anyi kam i kyuk mi agbo ikyi kam luk go, "Umba nem, Isaul Idaadi Iyesu ni ikam mu ukeng ubwi nu usi ba wo kyim mi ba ime no, nu under ayi, kam nu me ye Ushop ni Ikpəm."¹⁸ Ubwi mang inya sem lok go afyab wur ayi ni Isaul kam inder ayi nyi go, inyi ku amuy ni Ikpəm ri ikpeng yi.¹⁹ I yar ji uji kam i kam itsep, i ikwe ibe ikwe ni Idamaskus anyi ye akyim itam ni Iyesu.²⁰ Yar anyi, I yar mi kan kar atung ni izi ni Iyesu agya ni Ikpəm, go isi Igbi ni Ikpəm.²¹ Angyar ni ni wuk mi bam go, "Unu si iyi ni mi luk nduk izi ni Iyesu kam mi tsem angyar nyi wo ko? unu i ba ni ikpab bo ka na Udeng ni Ishe."²² Kam Isaul ka ubar bar ye itsep mi kyok Ajew ye ni Idamaskus ye go, Iyesu si Ingyar Ugbe yi.²³ Kwe ikyu ikwitung, Ajew mi kpo na atsem mi.²⁴ Isaul ba song ukpo bo yi, abo kpi sem undok ukyu agber na atsem mi.²⁵ Kam akyim-itam nyi kwe mi fa umbuk na agbiy na ani tson ulek udang kam kwe mi lo kyu isem nu ubung kam i kyir nyi bo song ko.²⁶ Ni ini ba ikwe Ijerusalem, Isaul ngang ni na kyar ikyi ye akyim-itam ni Iyesu bo wur kyir mi aji bo kpir go Isaul mi tur Iyesu ineng teng ko.²⁷ Kam Iarnabas kwe mi ba ime na afuk ni Iyesu, kam kan bo ata ni Isaul ni nder Idaadi ukeng, ata ni Idaadi ni luk ugbiy ye mi, yak ye ata ni i luk agbiy Ikpəm ye itsep izi ni Iyesu Idamaskus.²⁸ Ikam bo ni bo si nwu ye uwur-wur Ijerusalem iluk agbiy ni Ikpəm ye itsep izi ni Idaadi Iyesu.²⁹ Ajew nu utso ni Agresian, i ye bo te-ate har bo go na tsem mi.³⁰ Ni amba ro ni wuk akin wo, bo kwe mi anyi kyu ka Ikaesarea, ka yak anyi akwe mi kyim ka Itarsus.³¹ Umbuk nu udab ayang ni Isaul, agya Ikpəm ni Ijudea, Igalilee, ye Isamaria sem ye ukwi, dep umbuk agbiy Ikpəm, a ka akyi bo ye asiy ni

Idaada ye Ushop ni Ikpam ni mi kuk bo ikep, ikwi bo teng dep.³² Ni Ipita ni wur kar fer umbuk yi wo, ikyu ba nder amba ni kpir ilang ni Ikpam ikwe Ilydda.³³ Anyi i ba kam ikok ayi izi nyi Aeneas kpu akyi kyim sem ukpalang iyi akyong-ata.³⁴ Ipita kan mi go, "Aeneas, Iyesu kong tser mu, nyi uyir mbya sab ukpalang no. Ikpeng yi mang i ndeb nyi uyir." ³⁵ Angyar jijak ni sem Ilydda ye Isharon nder ikok yi wo, bo sam udab bo na Ikpam.³⁶ Igbila ayi yiyak sem ikwe Ijopa i mi tur Iyesu ineng teng izi nyi go Itabitha, Agreek zer mi go Idorkas, imi kong atung mang ayiko, ye angyar utsom ni imi nder imbok bo.³⁷ Ukyu ayi i ba kyim kpu, bo mui mi anyong kwe mi jon lo ukpalang nyi induk ni igya nu ugbak wo.³⁸ Ikwe ni Lydda ma ye ikwe ni Ijopa, kam bo kyim angyar ka zer Ipita ikwe ni Ijopa go, "Nder, ba imwa, sa dep ibe ko." ³⁹ Ipita nyi ye bo ba nwu, bo kwe mi tso ka induk ni igya ugbak umbuk na ajon igbila yi anyi wo. Akab akpu ba me anyi kpang kpang si mi ikiy, ingyar song ye mi kyok ata ni Idorkas mi tem na bo ikpeng ni iker awum ye bo wo.⁴⁰ Ipita tar bo wur utasu kam far akpeneng kyp Ikpam kam luk ye ikam yi go, "Tabitha, igo nyi uyir." Ifong ayi nyi nder Ipita kam nyi sem ukpalang.⁴¹ Ipita kuk mi nyi uyir kam zer amba na anyi ye akap na akpu ye, kam kwe mi na bo awum.⁴² Angyar wuk agbiy nu jijak ikwe Ijopa anyi, Unu kong angyar ikwi tung mang kpir agbiy Idaadi Iyesu.⁴³ Ipita sem ikwe anyi ye ikok ayi izi nyi Isimon ini mbya agbiy ye ukpa among.

10

¹ Ingyar ayi sem ikwe ni Ikaesarea, na abo zer mi Ikornelius, isi ikyi na asoja ni mi kpo uwe ituk ni ikwe ni Italian.² I si ingyar ni kwe ibe nyi mi wop Ikpam ye uma nyi jijak. Ikok yi mi na ajew anang ham mang, i si ingyar ni mi kyp Ikpam ibe agber teng.³ Ibe go na sem anang ata nu utan i nder ajar na ayibu go icinda ni Ikpam kyu ba kam kan mi go, "A'kornelius!" ⁴ Ikornilius nder icinda yi ayi teng kam asiy kuk mi, kam i beb mi go, "Sa aji, Acica?" Icinda yi kan mi go, "Ikpam te udab ye mu umbuk Ikpam akip no ye una nu mi na angyar ni lang ye mi wo." ⁵ Na agbonu, kyim angyar ka ikwe ni Ijoppa ka zer ikok ayi izi nyi go Isimon na azir mi go Ipita wo.⁶ I sem ye ikok ayi ni mi kong agbiy ye ukpa among wo, ni izi nyi go Isimon teng, ni igya nyi sem ma ye unu ukung utem wo.⁷ Ikpeng ni icinda ni ba luk ugbiy ye mi kam nyi wo, Ikornelius zer agbiy ni igya nyi afan ye ikok asoja ayi ni mi wob Ikpm teng ukemtang na asoja ni mi tam ye mi wo.⁸ Ikornelius kan bo ajar nyi kam kyim bo ka Ijoppa.⁹ Ukyu nu uwo ikpeng nu utan kpang-kpang wo, na bo si ukeng si ka ikwe ni Ijoppa yi wo, Ipita tso ka igya nu ugbak ni ika kyp Ikpam.¹⁰ Unyong ba kuk mi kam i go ni ji uji, ubwi na angyar yi ker mi kong uji wo, i nder ajar na ayibu,¹¹ i nder akpa Ikpam buk kam ugbala nu umong kyu ba ye among aki aki anyi.¹² Atang anyi sa among ni ye akiy anyi, ye among ni mi gbiy ye imbar utasu anu wo, ye anwe na akpa Ikpam jijak.¹³ Kam ilang kan mi go, "fui nyi uyir, Apita, tsem kam kwe ji." ¹⁴ Ipita luk go, "Sa akin ko Idaadi, i yi ker ji inyatsi ni ni sem abeleng ukyu nu." ¹⁵ Ilang yi ba yi yak ni ilung ifan go, "Inya ni Ikpam ni mui-te kiy sa zer mi go abeleng ko." ¹⁶ Unu kong ilung ita kam ugbala yi ser isem tso nyi Ikpamgbak yiyak.¹⁷ Ni Ipita si mi ibam ukyu na ajar nu wo, ineng nyi go inang no wo, kam angyar ni Ikornelius ni kyim bo wo gying kam ukeng ni ka igya nyi, kam abo ba yer usukpi.¹⁸ Abo zer beb go Isimon na bo ni zer mi go Ipita wo mi sem anu non?¹⁹ Ni Ipita ker mi tang ineng na ajar yi wo, Ushop ni Ikpam kan mi go, "Nder, angyar ata si mi gying mu utasu." ²⁰ Nyi uyir kyu ka ye bo ka, sa deb ibe ko, aji i yi ikyim bo.²¹ Ipita kyu ka kam angyar yi kam luk go, "Si i yi nu umi gying wo, kam aji i kwe ru ba?" ²² Abo luk go, "Ikyi na asoja ayi, Ikornelius ingyar ni sem gaga kam mi wob Ikpam, na angyar ni wuk izi nyi ikwe na ajew wo. Acinda ni Ikpam kan mi go ikyim ba go uka uma nyi, uwi sem ye uko'o nu una kan mi." ²³ Kam Ipita zer bo nwu ka igya ka tsa iseu ye mi. Ukyu nu uwo i nyi ye bo ye amba tsi ni sem Ijoppa ka ime ni Ikornelius yi.²⁴ Ukyu nu uwo yiyak, abo ba nwu ikwe ni Ikaesarea. Ikornelius zer kyar amba nyi ye ayo nyi ba yer bang bo.²⁵ Ipita ni ka nwu ba wo, Ikornelius kyu far akpeneng iseu wob mi.²⁶ Ipita kuk mi nyi uyir luk go, "Nyi uyir, I yi teng si ingyar mang." ²⁷ Ni Ipita mi luk agbiy ye mi wo, i nwu ka kam angyar ikwitung mang kyar sem igya tang.²⁸ I kan bo go, "Uwi song go si ukuk go ni angyar na Ajew na kuk ijing, ko ni ka nder ingyar tsi ni ikwe tsi mang. Kam Ikpam kyok mi go isa zer ingyar go isa abeleng mang ko." ²⁹ Si uyi ni i ni ba ye ate-ate ko wo, aji inder ikyim no wo, kam agbo, uzer mi go inang?" ³⁰ Ikornelius yar kan mi go, "Ikyu anyi kpan ka isem kam, gang ibe nu aro, i si mi kyp Ikpam igya nem, kam i suk nder ingyar yer sem ubar nem ye utar ute parpar." ³¹ Umba yi zer mi go, "A'kornelius, Ikpam wuk ikpam akyip no kiy, ye una no nu umi na angyar ni lang ye mi wo kong Ikpam tang song mu kiy." ³² Kyim ingyar ka Ijoppa na ka zer Isimon na ami zer mi go Ipita wo, i sem igya ikok na a zer mi go Isimon wo teng; i sem unu ukung. Ina ba i sa kan mu agbiy ni sem anyi.³³ I dep ibe ko, i yi kyim ka zer mu. Uba sab, na agbonu isi ubar ni Ikpam ni wuk agbiy ni Idaadi ni kan mu go uluk wo." ³⁴ Ipita fong unu nyi luk go, "Na anyi nyi, i yi nder go Ikpam mi kyak ingyar ko." ³⁵ Ikwe usong ye jijak ingyar ni na wob mi ye udab nyi ayi, i sa ku mi ugbo afan.³⁶ Uwi song ilang ni i ni kyim ka ime na angyar Israel wo, ni i ni kan uko'o atung ye ukwi anyong ni Iyesu Ingyar Ugbe ni si ani Idaadi ro jijak.³⁷ Uwi song ye agboru ugbiy yi ni kong Ijudea, ni ni yar Igalilee, i sem nu uko'o na amuy Ikpam aku ni Ijon ni kan wo.³⁸ Agbiy ni ni kong kpan ikyi Iyesu ni Inazareth wo, ata ni Ikpam ni fung mi ye Ushop ni te par par ye itsep ni Ikpam. Ikar kong atung, gbe angyar umbuk agbiy ikwi mang, aji Ikpam sem ye mi.³⁹ Eyi nder agbiy ni ni kong ikwe anu ye ikwe na Ajew, ye Ijerusalem- Iyesu na bo ni na mi utsom kam tsem mi ukyi wo.⁴⁰ Si Ingyar yi ni Ikpam ni fui imbar ni ikyu ita kam na nder mi, ⁴¹ sa angyar jijak ko, kwi ra angyar yi ni nder agbiy neye na ani kyak bo kyuk akyuk wo - eyi ni mwa ye mi, ji ye mi isem ni i ni fui wur anyon kam wo.⁴² Ikan ro ye ilang nu ukuk go, i kan angyar agbiy ni Ikpam, yak ye ni kan angyar go unu si iyi ni Ikpam ni kayak ni ba luk ikpo na angyar ni ni ker awum ye ani ni kpu kam.⁴³ Si iyi na angyar nu uko'o ni Ikpam ni luk agbiy ikyi nyi wo, go ko ayi yi ni na kpir ye izi nyi, i sa kep awung agbiy abi nyi na mi izi nyi." ⁴⁴ Ni Ipita ker mi luk agbiy neye wo, Ushop ni Ikpam kyu ba anyong na angyar ni mi wuk mi wo.⁴⁵ Angyar ni sem utso ni iku na angyar ni mi ta inwu ni kpir agbiy ni Ikpam ni ye Ipita ba wo, bam ugbiy nu, aji una nu Ushop ni te parpar far kyu anyong na angyar ukyuk teng.⁴⁶ Abo wuk angyar ukyuk na aye

ndep izi ni unu ni ikwe na angyar tsi mang. Kam Ipita luk go,⁴⁷"Ingyar tsi sem anyi ni na bi angyar neye kam na ku amuy Ikpəm; angyar ne ni ku Ushop ni Ikpəm sem lok iyi wo?"⁴⁸Ikanj bo go, abo ka ku amuy Ikpəm, izi ni Idaadi Iyesu Ingyar Ugbe. Kam bo nung Ipita ni isem ye bo ikyu ashi iyi.

11

¹Afuk ni Iyesu ye amba ni sem ikwe ni Ijudea wuk go angyar nu ukyuk na aye ku agbiy ni Ikpəm kam teng.²Ibe ni Ipita ni tso ba Ijerusalem wo angyar ni sem umbuk iku ni inwu ata wo luk nduk mi.³Abo go, "Uwi kyar ikyi ye angyar ni ker ita inwu, kam ji uji ye bo!"⁴Kam Ipita yar mi kanj bo agbiy yi ka aki anyi kam luk cwigo,⁵"I si mi kyip Ikpəm ikwe ni Ijoppa kam ijar ajar go ugbala ser Ikpəmgbak kyu ba mi ubar."⁶I ni nder wo, i tang ugbiy ikyi nyi, i go na nder wo umong itsi itsi utasu anu sa atang anyi, among ni ulemtang, ye ani mi wok ye imbar yak ye anwe na akpa Ikpəm jijak sa anyi.⁷Kam iwuk ilang luk go, "Nyi uyir Apita, tsem ji."⁸I luk go, sa akinj ko Idaadi, aji inyatsi ni sem abeleng ker nwu unu nem.⁹Kam, i wuk ilang ser Ikpəm kyu ba go, "Inya ni Ikpəm na muite kam, sa zer go sa abeleng ko."¹⁰Unu kong ilung ita kam Ikpəm kung agbiy yi jijak ser tso nyi ka Ikpəmgbak yiyak.¹¹Kam igo ana nder wo, alam ata yer usukpi ni igya ni isem wo; a go bo kyim bo ser Ikaesarea ba ime nem.¹²Usi ni Ikpəm kanj mi go ika ye bo, go isa tang udab nem go aneye sa angyar nu ukyuk ko. Ikwe amba ro akyong-yi ye bo ka igya ikok yi.¹³I kanj ro go, i nder icinda ni Ikpəm yer igya nyi luk go, "Kyim angyar ka Ijoppa na ka kwe Isimon ni bo zer mi go Ipita wo ye ba."¹⁴I sa kanj mu ilang nu uwi ye angyar igya no jijak sa kam ugbe."¹⁵Ni I yar na luk agbiy Ikpəm aro wo, Ushop ni Ikpəm kyu ba anyong bo sem lok ibe ni i ni kyu anyong ro nu ubar kak kak wo."¹⁶I tangsong akanj ni Idaadi ni ni luk go, "Ijon na amuy Ikpəm ye amuy uyang kam Ikpəm sa na wui amuy Ikpəm ye Ushop ni Ikpəm."¹⁷Ni Ikpəm ni na bo una ata ni ini na iyi ibe ni eyi ni kpir agbiy ni Idaadi Iyesu wo, "I yi sa ayiro ni na bi agbiy ni Ikpəm?"¹⁸Na bo ni wuk agbiy ne ye wo, bo luk ugbiy tsi yak ko, go, "Ikpəm kwe udab ayang na angyar ukyuk neye teng."¹⁹gni ni kyir sak umbuk nu utsom nu ukpu Istifen wo, abo sak ka ikwe Ifoenisia Syprus ye Antiok, kam abo kanj uko'o ni Iyesu na ajew mang.²⁰Angyar tsi ni Syprus ye Syrene ka ikwe Antiok ka kanj uko'o yi na agreek, uko'o atung ni Idaadi Iyesu.²¹Ugbo ni Idaadi sem ye bo, angyar ikwitung mang kpir agbiy ni Ikpəm, kam yang udab bo ka ime ni Idaadi.²²Uko'o bo ba yak atong ni igya Ikpəm ni ikwe ni Ijerusalem. Kam abo kwe Ibarnabas kyim ka ikwe ni Antiok.²³Ni i ni ba nder una ni Ikpəm wo, udap sab mi i kuk bo ikep anyi go, abo kwe udab bo jijak na Ikpəm.²⁴I si ingyar atung ni ye Ushop ni Ikpəm ye udab alo, kam angyar ikwitung mang ba ime ni Idaadi.²⁵Ibarnaba wur ka ikwe ni Itarsus ni ka gying Isaul.²⁶Ni i ka kam mi wo, ikwe mi ba ikwe ni Antiok. Ba sem uyi ayi ye bo kyar igya ni Ikpəm, kpim angyar ham mang. Si ikwe ni Antiok anu na bo tam ubar zer Akyim itam ni Iyesu go A'kristian (Angyar Iyesu).²⁷Ibe nu wo angyar nu uko'o ni Ikpəm ser Ijerusalem kyu ba ikwe ni Antiok.²⁸Ayi ukem bo na bo ni zer mi go Agabus, nyi uyir kam luk go Usi ni Ikpəm luk go unyong sa ba utasu kam unyong yi ba sem anyi ibe ni Ikladius.²⁹Akyim itam Iyesu ni ni sem ye asak yi wo kyim umbak ka na amba ni Ijudea.³⁰Abo Ibarnabas ye Isaul kung anang ka na angyar ukong ye.

12

¹Ibe yi udeng Iherod kyim asoja ka kuk angyar atsi ni sem igya ni Ikpəm anyi wo kam na bo utsom.²I nya tsem Ijem umba Ijon ye njang.³Ni i ni nder go sab Ajew udab kanj kam wo, ibe nu uyam I ka kuk Ipita teng.⁴Ni i ni ka kuk mi wo ikwe mi ka ta igya na amui, ikwe asoja anyi lo mi kpi mi, i mi tang go ni kwe mi ka na angyar ibe nu uyam na kam wo.⁵Akwe Ipita ta igya amui, amba ni igya Ikpəm mi kyip Ikpəm ham-mang ikyi nyi.⁶Ukyutang ukyu yi nu udeng Iherod go ni ka kwe wur mi igya amui wo, ukyu tang yi Ipita na ukem tang na asoja afañ abo kam mi itse afañ kam asoja mi kpi usukpi ni igya amui yi.⁷Kam i go ni nder icinda ni Ikpəm ka ba mi anung, atar lañ igya amui anyi. Icinda yi bur fui mi kam go, "Nyi uyir imwa." Ipita go ni nder itse sorj mi ugbo far iseu.⁸Icinda ni Ikpəm kanj mi go, "Mbiya anyong no kam kwe akpo no fa." Ipita kong ru ugbo yi. Icinda yi kanj mi go, kwe utar no nu utem far anyong tur mi ineng.⁹Kam Ipita tur icinda yi ineng wur nyi, i isong ko go inya ni icinda ni kong wo sem anyi, i mi tang go sa ajar.¹⁰Na bo ni kpanj ingyar ni kpi igya na amui nu ubar, ye ini ifañ nyi wo, abo ba umbuk nu usukpi ni inang ni ni nwu ka ikwetang wo, usukpi yi buk agbo nyi mang. Na bo ni wur ka ukeng lab wo, icinda yi nyi zuk mi anyi go.¹¹Ni Ipita ni ba song anyong nyi kam wo, iluk go "Na agbonu, anyi iyi song go si Ikpəm ikyim icinda nyi ba kwe wur mi umbuk nu ubyak ni Iherod ye Ajew ni mi tang go na bo tsem mi wo."¹²Ni ini ba song akinj wo, ikwe ba igya ni Imeri iya Ijon ni izi nyi go Imark wo, angyar kyar anyi ham-mang si mi kyip Ikpəm.¹³Ni ini ba kwe agbo usukpi ni igya yi wo, igbi ni igya ayi izi nyi go Irhoda ba yer kpir ilang yi.¹⁴Ni ini wuk song ilang Ipita wo, umbuk udap ute i mbakti ni buk usukpi yi, i kyir nwu igya kam kanj bo go Ipita si yer usukpi.¹⁵Abo kanj mi go, "Ufam." Kam ibi kam kanj bo go sa anyi mang. Kam bo kanj mi go, "Si icinda nyi."¹⁶Ipita mi kwe agbo ka ubar bar, kam na abo buk usukpi yi wo, bo nder si Ipita bo nyi bam kam mung.¹⁷Ipita luk ye agbo mang go abo fok, kam ikanj bo ata ni Idaadi ni kwe wur mi igya amui wo. I go, ukwe agbiy nu ka kanj Ijem ye umba nyi. Kam inyi anyi ka umbuk tsi mang go.¹⁸Ikpeng nu ukpokyu ni fañ wo, asiy kuk asoja yi kwi anu ko, aji bo song inya ni kong ye Ipita wo ko.¹⁹Nu udeng Iherod ni gying ti mi wo, i zer kyar asoja yi ye angyar ni kpi umbuk yi, kam i ni beb ti bo wo, i na ukuk go abo ka tsem bo. I nyi ikwe ni Ijudea kyu ka ikwe ni ikwe ni Kaesarea ka sem anyi.²⁰Na agbonu udeng Iherod bab udap ye angyar ni Ityre ye Isidon. Abo kanj ugbanj nu Udeng Iblastus ni nung mi, ambak bo kur udeng agbo nu ukwi sem ukemtang bo, aji bo mi gya uji bo ikwe nu udeng Iherod.²¹Ukyu ayi Iherod mbiya anyong nyi sem ikyung nu udeng nyi kam i luk ugbiy ye bo.²²Angyar nyi mung go, "Unu si ilang ni ikpəm, si ani ingyar ko!"²³Ubwi yi mang Icinda ni Ikpəm bur mi aji ina Ikpəm usur nyi ko; asengko ji tsem mi.²⁴Unu kong ilang ni Ikpəm dep ser ihong.²⁵Ni Ibarnabas ye Isaul kam itam bo Ijerusalem kam wo, abo ser isem ka kwe Ijon na abo ni zer mi go Imark wo ye kar agber.

¹Na agbonu igya ni Ikpam Antiok angyar uko'o ni Ikpam tsi ye acica tsi sem anyi. Abo sa aneye: Ibarbanabas, Isimeon (na azer mi go Inaja) Ilusius ni ikwe Isyrene, Imanaen (umba ni Iherod udeng utem) ye Saul. ²Ubwi ni ami wop Ikpam ye unu asiy wo, ushop ni Ikpam luk go, "Kwe wur mi Ibarbanabas ye Saul na atam itam ni zer bo wo." ³Na ni si unu nung Ikpam kam kpam wo, a kyuk bo agbo ikyi kam akyim bo wur nyi. ⁴Ibarbanabas ye Saul na ikyi iseu ye Ushop ni Ikpam yi kam kyu ka Iseleusia; yar anyi abo gbu ka uzi nu uve ni Isyprus. ⁵Ubwi ni abo ni si ikwe ni Isalamis wo, aka luk agbiy ni Ikpam agya Ikpam na ajew. Bo kwe Ijon Mak ingyar ni na mbak bo. ⁶Ubwi ni abo kar fer uve ni Ipafo anyi wo, bo kam ye ingyar ni isor ayi, i si Ijew, ingyar ni uko'o ni ison ni izi nyi go Ibar Jesus. ⁷Ingyar isor nu mi tam ye igomna utem Isagius Ipaulus, I mwwe ibung mang. Ikok nu zer Ibarbanabas ye Saul aji i go ni wuk ilang ni Ikpam unu bo. ⁸Kam "Ingyar ni isor" yi ni izi nyi go Ilimas wo, mi ngang ni bi go bo sa luk agbiy ni Ikpam yi ko, i ngang ni ikwe nyi udeng yi umbuk nu udab alo ni i go sem ye mi. ⁹Kam Saul ni izi nyi go Ipaul wo, me ye ushop ni Ikpam mwi mi ayi gaga. ¹⁰Kam iluk ye mi go uwi igbi ni isatan nu, umi ngang nu bang angyar ibe agber ye itam abi no nu umi tam. U mi shon inya ni sem gaga ko. Aji kong u mi kuk ukeng na anyi ni Idaadi mi kuk ti sam ser inya ni ison? Mgbab itam na abi nu u mi tam nu. ¹¹Nder! Ikpam sa kyok inya ayi agbonu. Usa zok ayi. U sa nder atar nu usur ko ifeb ushi aro. "Ikpeng yi mang imwye ye ifeb far Elymas ayi; i yar mi kyar agbo bung angyar na atep mi agbo. ¹²Ni udeng yi ni nder inya ni kong wo, ikpir agbiy ni Iyesu, aji agbiy ni Ipaul ni kpim wo te mi udab ayiko. ¹³Umbuk nuwo, Ipaul ye ayoy nyi ser Ipafo gbu ka Iperga utso ni Ipamfilia. Ijon nyi zuk bo anyi ser isem ka IJerusalem. ¹⁴Ipaul ye ayo nyi ser Iperga ka Antiok ni Ipidia. Anyi akwe nwu ka igya ni Ikpam ukyu nu utsi utem kam ka kyu sem iseu. anyi ¹⁵Ubwi ni abo ni zer ikon nu ukuk ye ikon na angyar uko'o ni Ikpam wo, angyar kong ni igya ni Ikpam kyim ka zer bo kam luk go, "Uwi aro amba una ye akon ni na kuk angyar ikep anu uluk." ¹⁶Ipaul nyi uyir kam kwe agbo nyi tso ugbak kam luk go, "Uwi angyar ni Israel ye uwi ni usa angyar Israel ko, kam mi si Ikpam, uwuk. ¹⁷Ikpam ni angyar neye Israel kyak ada ro utem kam ni bo sem ikwe ni Egypt wo, Ikpam na bo bo mba kam ikwi bo ba go na futi itsep. Ikpam umbuk itsep nyi kwe bo wur ikwe anyi. ¹⁸Iyi bo sem akam-afan ni Ikpam kuk udab ye bo sem elemkpam anyi. ¹⁹Ni ini kem kam akwe akyong-afan kiy wo, ikwe itsu bo na angyar ro na ji ikon anyi. ²⁰Agbiy neye jijak kong imbar ni iyi afan-anyi ye akam-afan-ka-ikur. Unu go na kpan, Ikpam na bo angyar ni mi sem luk bo ikpo ba ra akin ba yak ibe ni Isamuel ingyar uko'o ni Ikpam. ²¹Kam angyar yi nung na na bo udeng, kam Ikpam na bo Saul igbiy ni Ikish, ingyar uzung ni Ibenjamin ni ina sem udeng imbar ni iyi akam-afan. ²²Ubwi ni Ikpam ni nwu wur mi umbuk ni ikyung nu udeng wo, ikwe Idavid na udeng na bo. Si Idavid ni Ikpam ni luk go, 'I gying kam Idavid igbi ni Ijesse ni ina sem ingyar ni udap nem, ni i mi kong agbiy jijak ni ikan mi go ikong. ²³Yar uzung ni ikok nu, Ikpam na Isreal ingyar ni ugbe, Iyesu ata ni ini mui unu lo ni ira kong wo. ²⁴Agbiy nu yar mi kong ubwi ni Iyesu ni ba wo. Ijon itam ubar yar kan uko'o na amwi ni Ikpam aku nu iudap ayang na angyar ni Israel jijak. ²⁵Ubwi ni Ijon si mi kam itam nyi aro wo, iluk go utang go agbo iyi si ayi? Iyi si i yi ko. Uzak atong wuk, ingyar ayi si mi ba isem nem, ni iyi sa akwi ata ni ina son ulek na akpo nyi ko. ²⁶Uwi aro amba agbi nu uzung Abraham ye uwi atsi ni mi wop Ikpam ukem ru, uko'o nu ugbe nu wo akyim ba si ime ro. ²⁷Aji angyar ni ni sem IJerusalem ye adeng bo jijak a nder song mi ko, unu wo a me uko'o ni Ikpam na ami zer utsi utem agber mi luk nduk mi wo. ²⁸Na bo ni nder uda ko ugem tsi anyong nyi na bo tsem ko gber, abo kan Ipilato go itsem mi. ²⁹Ubwi na ani tam kam itam na ani byek lo mi ikyi nyi wo, bo son mi ukyi anyi kwe ka inyion. ³⁰Kam Ikpam fui mi ukem ni angyar ni ikpu. ³¹Angyar ni ye mi ser Igalilee ba IJerusalem wo nder mi ikyu ikwi tung mang, angyar neye sa kan song fu ugbiy ikyi nyi. ³²Isi kwe uko'o atung nu unu amwi ni Ikpam ni mui ye ada ro ³³i ba me mi ikyi na agbi ro ata ni i ni fui Iyesu wur ukpu, ata ni ani byek umbuk itida nu ubung go, 'Usi Igbi nem, ayeno, Iyi ser Ida no kam.' ³⁴Umbuk iyab ni i ni fui mi wur ukem na akam, go na anyong nyi akon yak ko, Ikpam luk go, 'I sa na ru ukwi nu ute par-par ni i ni mui unu lo ye Idavid. ³⁵Unu ukyu ni i ni luk yiyak umbuk ni itida nu ubung go, "U'sa mgbab anyong ni ini Te Par-Par ni ikon be istu ko." ³⁶Ni Idavid uzung nyi ni tur inya ni Ikpam ni shon, ikpu kam a kwe mi nyion, anyong nyi kon itsu. ³⁷Kam iyi ni Ikpam ni fui mi wo anyong nyi kon ko. ³⁸Usong unu uwi amba nem go, su utang ni ikok nu wo Ikpam kan go ikep awung agbiy abi ru na ru jijak. ³⁹Anyong nyi, ingyar ni ina akpir, Ikpam sa nder mi ye uda tsi ko, unu si inya nu ukuk ni Imusi ni kong fo ko wo. ⁴⁰I mi gbiy ru agbo atong go inya na angyar uko'o ni Ikpam ni luk wo sa akong ye ru ko: ⁴¹Mwi ayi, uwi angyar ni mi nder tsi angyar, usa mung kam nwu kpu be iseu mang. Aji i si mi tam itam ibe ru, itam ni una bi ni kpir, ko ingyar ni kan ru teng gber. ⁴²Ubwi ni Ipaul ye Ibarbanabas ni nyi kam wo, angyar ye nung bo go a ser isem ba kan bo agbiy nu yiyak utsi tem ni na ba ubar wo. ⁴³Ajew ikwi mang ye angyar tsi ni lo udab ye angyar kong tsi tur Ipaul ye Ibarbanabas ineng, a kan bo go abo ka ubar umbuk ni umbak ni imbok ni Ikpam. ⁴⁴Ba yak utsi utem yi wo angyar ham-mang ba kyar na abo wuk ikon ni Ikpam. ⁴⁵Na Ajew ni nder ikwi yi wo, bo me ye ufeb, kam abo luk agbiy abi ikyi ugbiy ni Ipaul ni luk wo, har bo kyo mi yak anyi. ⁴⁶Ipaul ye Ibarbanabas luk ife ife go, "Sem keng mang go i sa tam ubar kwe ikon ni Ikpam nu ba kan uwi. Kam uni bi ndok mi ka ikang utso ayi wo, kyok go u shon uzi nu umuiki yi ko, i sa sam ka luk ye angyar ukyuk na aneye. ⁴⁷Si ata ni Ikpam ni kan ro go, "I ikwe ru lo sem lok go atar nu ukyuk neye, ni ra kan fer utasu go i yi shon na gbe bo." ⁴⁸Na angyar ukyuk ye ni wuk agbiy nu wo abo te udab kam ndeb izi ni Ikpam umbuk uko'o ni Iyesu. ikwi na angyar ni Ikpam ni kyak na bo na kam uzi kpir ye ilang ni Ikpam. ⁴⁹Ikon ni Ikpam kar fer umbuk yi jijak. ⁵⁰Kam Ajew ka fa afuk isem ye akab na akong ye ani lo udab, ye angyar kong ni ikwe anyi abo nyi kar Ipaul ye Ibarbanabas tar bo ta wur ikwe bo anyi. ⁵¹Kam Ipaul ye Ibarbanabas kur ufuk na aki bo far bo kam anyi ka ikwe ni Ikonium. ⁵²Akyim itam ni Iyesu te udab teng, me ye Ushop ni Te Par-par.

14

¹Ubwi ni Ipaül ye Ibarnabas ni ba ikwe ni Ikonium wo, bo nwu ka igya Ikpäm na Ajew kan bo akonj ni Ikpäm, ikwi na Ajew ye ukyuk na nyi wo kpir agbiy ni Ikpäm. ²Kam Ajew ni itser ikyi ye, ni bi na ku ilang ni Ikpäm ko wo, ba nduk udaba na ukyuk na anyi kong bo a ye amba bo bab udab ye akyu. ³Abo kwe ibe anyi, luk agbiy ife ife ye itsep ni Idaadi, kam Ikpäm kyok atung nu uko'o nyi ye agbo nyi. I kong unu ye ikak ni ikyok agbiy ni usuk ime ni Ipaül ye Ibarnabas. ⁴Ikwi na angyar ni ikwe anyi ka ye akyu atsi utso ni Ajew, atsi utso ni angyar ni uko'o Ikpäm. ⁵Ubwi na angyar ukyuk ye Ajew mi bang angyar kong go kengkeng na abo bur tar Ipaül ye Ibarnabas, a nyu bo ye akyung wo, ⁶agbiy yi ba nwu atong bo, abo kwe kir wur ikwe anyi ka ikwe ni Ilykoniya, Ilyistra ye Iderbe ye akwe ni na ma bo anung anyi, ⁷A sem anyi mi luk agbiy ni Ikpäm. ⁸Ikwe ni Ilyistra anyi, ikok ayi ni sem isu anyi kpu akyi kyuk ni iya nyi ni mba mi, i sa ker ka akyi bubung. ⁹Ikok nu mi wuk ata ni Ipaül mi luk agbiy ni Ikpäm. Ipaül mwi mi ayi ikabar gaga kam nder song mang go iye udab alo ni ina atser, ¹⁰"I kanj mi go, "Nyi yir ye akyi no." Ikok yi lem tso ugbak kam yar ka akyi. ¹¹Ubwi ni angyar yi ni nder agbiy ni Ipaül ni kong wo, a ta ilang, "unu ni ikwe ni Ilykoniya" go, "Akpäm ser angyar kyu ba ukem ro kam" ¹²Azer Ibarnabas go "Izeus," kam Ipaül go "Ihermes" aji isi angyar ikyi bo. ¹³Udeng ni uro ni izeus ni nder inya ni Ipaül ye Ibarnabas ni kong wo, i nyi wur ka undok ni ikwe wo, a kuk atan ye aya ni ikyi ni ka mbiya uro anyi, ye ikwi yi na ishe akanj bo. ¹⁴Ubwi ni afuk ni Ikpäm, Ipaül ye Ibarnabas ni wuk aro wo, abo ndeb se atar bo anyong mi kyi nwu ka ikwi anyi mi ki wur ilang ¹⁵mi beb go, "Unu umi kong aji kyur inya yi, uwi aro angyar, iyi sa angyar ukyu ru nu teng, ikung si uko'o atung ni iba kanj ru ni usam nyi umbuk na agbiy ni ilang ye umbak, ni uba ime ni Ikpäm nu uzi, ni kong umbuk ugbak ye umbuk iseu, ye ukung utem ye agbiy jijak ni isem anyi. ¹⁶Ibe ni ikwiyi i mgbab angyar ka ukeng bo na ami shonj. ¹⁷Kam i yi Ikpäm ikong agbiy nyi jijak ata ni ingyar na te fo ko, umbuk ni ikong ro atung ni ina ro abwi ser Ikpämgbak nu uji dep sab, a ye awum ukyi ko ibe usong ye, i mi na ro uji ye udab ina iseu ye udeng. ¹⁸Kyar bo ye ugbo akur bo teng gber, angyar yi go na bo gbeb Ipaül ye Ibarnabas keng mang, kam ikwi nyi a kong yak ko. ¹⁹Ajew tsi ser Antiok ye Ikonium ba bang ikwi yi bo nyu Ipaül ye akyung kam shar mi wur nyi ka ta undok ni ikwe, a tang go ikpu kam agbo. ²⁰Ubwi ni akyim itam ni ba yir fer mi kyip Ikpäm, i fui inyi nwu ka ikwe anyi, kam tsa fanj ukpokyu nyi, kam i ye Ibarnabas nyi ka ikwe ni Iderbe. ²¹Na ani ka luk agbiy Ikpäm anyi kiy wo, angyar ikwi tung mang kpir agbiy ni Ikpäm wo, a ser isem ka Ikonium ye Antiok. ²²A sem anyi mi kuk akyim itam ye ikep, na bo ka ubar ye udab alo, go: Sem keng mang ni i na nder utsom ham, kam isa nwu uma ni Ikpäm. ²³Ikpeng ni ani kyak angyar kong aku ni igya ni Ikpäm jijak wo, bo kyip Ikpäm, siy unu, kam kwe bo na Ikpäm yi na bo ni kpir agbiy nyi wo, ²⁴Kam abo kwe kpanj ka Ipisidiya, kwe nwu ka Ipamfiliya. ²⁵Ubwi ni ani luk kam agbiy ni Ikpäm Iperga wo, akwe kpanj kyu ka Attalia. ²⁶Bo ni nyi anyi a kwe gbu ka ikwe ni Antiok, umbuk na akwe anyong bo na itam ni Ikpäm umbuk imbak ni imbok ni Ikpäm na ani tam kam itam yi kiy. ²⁷Ni bo ni ba yak ikwe ni Antiok wo, a bung kyar angyar ni Ikpäm umbuk ayi kam kanj bo inya ni Ikpäm ni kong ye bo, a ta ni ibuk angyar ukyuk usukpi na bo ye udab alo na ku ilang ni Ikpäm. ²⁸A sem kwe ibe anyi ye akyim itam ni Ikpäm.

15

¹Angyar tsi ser ikwe ni Ijudea kyu ba Ikwe ni Antiok ba kpim amba na anyi go, "Se una ta inwu ukyu ni Imusi ni luk wo, usa kam ugbe ko." ²Unu kwe ate ate ba ukem ni Ipaül ye Ibarnabas. Unu kong bo kyak Ipaül ye Ibarnabas ye amba tsi na atso ka Ijerusalem na akam afuk ni Ikpäm ye angyar kong tsi anyi ikyi nu agbiy nu. ³Ni igya ni Ikpäm ni kyim bo wo, akpanj tsang Ifonesia ye Isamaria mi kanj ata ni angyar nu ukyuk ni yang udap bo. Unu na amba udap ute kwi anu ko. ⁴Na bo ba yak ikwe ni Ijerusalem wo, Afuk na anyi ye, ye angyar kong ni Ijerusalem ku bo ye agbo afan, kam bo kanj bo agbiy jijak ni Ikpäm ni kong ye bo. ⁵Kam amba tsi ni ikpir agbiy ni Ikpäm kam ni isem utso ni angyar ni mi tur ukuk akak ni Imusi luk cu go, "Sem keng mang na ata bo inwu kam na akanj bo na atur ukuk ni Imusi ni byek wo". ⁶Afuk ye angyar kong ye sem na ambyang nder ugbiy ikyi nu ugbiy nu wo. ⁷Ni ani te ate kwe ikup ikyi nu ugbiy nu wo, Ipita nyi uyir kanj bo go, "Uwi aro amba, ibe gbyi kam ni Ikpäm ni kyak ukem ru go angyar kyuk sa awuk uko'o atung ni ikonj Ikpäm kam na akpir. ⁸Ikpäm ni mi song udap angyar wo, luk ugbiy ye bo, na bo Ushop ni te parpar, ra ata ni ikong ye ro wo. ⁹I ta ukyi ukem ro ye bo ko, i mui te udap bo umbuk nu udap alo. ¹⁰Na agbonu, ugo ni ukar nder Ikpäm go nang, nu u go nu kwe ulab utem a bwi bo isang anyi, ni ada ro, kyar ye eyi teng gber akung go ulab yi ko? ¹¹Eyi umbuk nu ukpir song go i sa kam ugbe ta umbak ni imbok ni Idaadi Iyesu, atani ayi ni sem wo." ¹²Ikwi yi swi cap wuk ata ni Ipaül ye Ibarnabas ni mi kanj bo akak ye ukyok ni Ikpäm ni tam anyong na atuk na ye wo. ¹³Ubwi ni bo ni luk kam ushop bo ikyim kiy wo, Ijem kpir kanj bo go, "Uwuk mi uwi aro amba, ¹⁴Isimon tam ubu bar kanj ru ata ni Ikpäm ni ye ayi ni imbok nyi, mbak kyuk kam ni i kwe wur angyar ni na kpir izi nyi. ¹⁵Akonj ni angyar ni imi kanj uko, o ni Ikpäm kpir ye unu ata ni ani byek go, ¹⁶Agbiy nu ra kpanj, i sa ser ba na aba tem itanj ni Idavid ni ni se kanj far iseu kiy, i sa kuk mi mbya sab yiyak. ¹⁷Kam na angyar ni ni si wo na gying ukeng ni Ikpäm, kyar ye angyar nu ukyuk, na abo na zer izi nem. ¹⁸Unu si inya ni Ikpäm ni luk, ni ini kong agbiy nu kam ni ini song yar kyuk akyuk. ¹⁹Ugbiy nu udap nem sem go, i sa na angyar ukyuk neye ni ni sam udab bo ba utso ni Ikpäm utsom ko, ²⁰Lo ni i byek na bo mang go amgbab agbiy na akanj atam, ye utseng akuk, ye umong na ami ndur, ye aying umong uji ji. ²¹Yar kyuk ikwiyi ami zer ukuk ni Imusi igya ni Ikpäm ukyu nu Utsi utem agber." ²²Sab afuk ye angyar ukong, ye igya Ikpäm jijak na ana kyak Ijudas na zer mi go Ibarnabas, ye Isilas, na abo si angyar ikyi ni igya ni Ikpäm anyi, na akyim bo ka ikwe Antiok ye Ipaül ye Ibarnabas. ²³Abyek go "Iyi Afuk ni Iyesu, angyar ukong, ye amba ni igya ni Ikpäm, ka ime na amba ro nu ukyuk ye ni ikwe Antiok, Isyria ye Isilisiya, i mi kyip ru. ²⁴Eyi wuk kam go angyar tsi ni i yi ni na bo ukuk ko, wur ukem ro anu ka mi na ru utsom ye agbiy akpim ni ni nduk udap ru. ²⁵I nder sab ro ni ina

kyak angyar a kyim ba ime ru, Ibarnabas yak ye Ipaul. ²⁶Ane sa angyar ni ni kwe isang bo na ukpu izi ni Iyesu Ingyar Ugbe ro. ²⁷Ni sem akin wo, i si Ikyim Ijudas ye Isilas na bo na ba kan ru uko'o ayi yi. ²⁸Sab Ushop ni Ikpam ye eyi ni ina kyuk ru ulab ikyi na a futi ni isang ru nu na kung ko, kwi ani ni sem keng mang: ²⁹go usam utang kuk agbiy na akwe she na akan, ye aying uji ji, umong andur ye utseng aka. Una kuk anyong ru umbuk na agbiy neye, atung sa sem ye ru. U sem ukwi. ³⁰Ubwi na ani sak ikwi yi kam wo, abo kwe kyu ba Ikwe ni Antiok kam ba zer kyar ikwi anyi kwe itida yi na bo. ³¹Udap sab bo ni abo ni zer ikyim ni kuk ikep yi kam wo. ³²Ijudas ye Isilas ne si angyar uko'o ni Ikpam teng wo, kuk bo ikep ye akon ni na bo itsep. ³³Ibe ni unyi bo ni ba gang kam wo, amba ni Antiok kwe bo ba lo ukeng kam kyim bo nyi ukwi, na aka tur amba bo ni Ijerusalem, ni ni kyim bo wur wo. ³⁴Kam Isilas kwe udab nyi go ni sem mgbang anyi iyi. ³⁵Kam Ipaul ye Ibarnabas sem Antiok anyi ye ikwi na aye, a kpim bo akon ni Ikpam anyi. ³⁶Ikyu go na kpan ushi aro, Ipaul kan Ibarnabas go, "Ni ser isem go, ni kar nder fer amba akwe na i ni kan bo agbiy ni Ikpam kam wo, na ander bo ata ni ani sem ukeng ni Ikpam." ³⁷Ibarnabas shon go ni iyi akwe Ijon na zer mi Imak ³⁸Ipaul tang go sab ni ina akwe mi ko, aji i ka kir zuk bo Ipamfilia, iye bo ka ubar umbuk ni itam yi ko. ³⁹Abo te agbiy ye akyu anyi kam sak anyi ye akyu, kam Ibarnabas kwe Imak ye mi gbu ka Isyprus. ⁴⁰Kam Ipaul, kyak kwe Isilas ye mi nyi na a ni kyip Ikpam ye mi, ni Ikpam a sem ye mi, a nder mi ayi ni imbok. ⁴¹Kam iye mi tsang yar Isyria ka Isilisiya mi kuk bo Ikep kar agya ni Ikpam.

16

¹Ipaul ba Iderbe ye Ilystra; a ba kam ikyim itam ayi, izi nyi go Itimoti anyi i si igbi ni akab Ijew ni ni kpir ye ilang ni Ikpam, ida nyi si Igreek. ²Amba ni Ilystra ye Ikonium luk atung mang ikyi nyi. ³Ipaul shon go ni ye mi kar agber kam ikuk mi ta inwu, aji Ajew ni sem umbuk yi song mi go, ida nyi si Igreek. ⁴Na bo ni nwu kar akwe na atem ye, bo mi kan angyar ni mi kpir agbiy ni ikyi nu ukuk na angyar ukong ni byek Ijersalem wo, na bo na ikyi iseu ye ukuk yi. ⁵Ni sem akin wo, iku na angyar Ikpam ni mi agbiy yi, kam itsep umbuk nu udap alo kam ikwi bo mi ker tso ikyu agber. ⁶Ipaul ye angyar ni mi tam ye mi umbuk itam ni kan ilang ni Ikpam wo, kar ka yak ikwe ni Ifrygiya ye Igalatia, aji Ushop ni Ikpam bi kpan bo kam go, abo sa kan ikon ni Ikpam utso ni Asia ko. ⁷Aka ba anung ni Imysiya, bo ngang na nwuka Ibitiniya, kam Ushop ni Iyesu ibi bo. ⁸Na bo ni kpan juk Imysiya wo, a kyu ka ikwe utum ni Itroas. ⁹Ipaul inder ajar na ayibu ukyutang, ingyar ikwe ni Imasedonia yer anyi, I zer mi kam luk go, "Gbu ba uzi ni Imasedonia anu ba mbak ro." ¹⁰Ni Ipaul ni nder ajar yi wo, ikpeng yi mang i nyi tur ukung ka ikwe ni Imasedonia, i kwe mang go Ikpam zer ro ni ka kan bo uko'o nyi. ¹¹I nyi Itroas i kwe gbu ka gaga, ka ikwe ni Isamotress, kam ukyunu wo, i ba ikwe ni Ineapolis; ¹²I nyi anyi i kwe ka Ifilippi ni isi ikwe utem ni Imasedonia, unu si ikwe utum ni futi jijak na akwe ni sem ineng na Aroman, isem ikwe anyi ikyu ikwi tung mang. ¹³Ukyu ni Utsi-tem, i wur ka undok utso nu unu ukung tang go i sa kam umbuk ni ina kyip Ikpam anyi. I sem iseu anyi mi luk agbiy ni Ikpam ye akab ni ba kyar umbuk ayi. ¹⁴A kab ayi izi nyi go Ilydia, i mi gyaji atar atar atung atung ikwe ni Itatira, i mi wob Ikpam lo udab anyi, i zak ro atong umbuk gbiy ni ini luk. Ikpam buk mi udab umbuk agbiy ni Ipaul mi luk. ¹⁵Na i ni na mi amuy Ikpam, i yi ye angyar uma nyi jijak, i kan ro go, "U na kwe udab ru kpir go i yi sem ye udab alo anyong Idaadi kam wo, u ba uma nem ba sem anyi." I ma ro kpeng, mi nung udap ro. ¹⁶Ba yak ikpeng in i si ka umbuk ni Ikpam akyip wo, akab ayi ye ushop abi ni i mi kan agbiy kam ye ro. Umbuk agbiy ni i mi nder kam luk wo, mi kam itso ham mang ba na ada uma nyi. ¹⁷Akab nu lem imwa tur Ipaul isem kam ta ilang luk go, "Angyar neye si akpiy ni Ikpamlab. Bo mi kan kyok ru ukeng nu ugbe." ¹⁸I kong ukyunu ikyu ikwi tung mang. Kam Ipaul nduk udap ham mang ye mi, i kuk sam luk ye ushop yi go, "I na mu ukuk umbuk izi Iyesu Ingyar Ugbe, wur anyong nyi." kam ushop abi yi wur nyi ikpeng yi mang. ¹⁹Ni ada uma nyi ni nder go umbuk na a mi kam itso bo nyi lang kam wo, akuk Ipaul ye Isilas gbiy bo ye ka na angyar ukong ibam ni ikpo. ²⁰Na bo ni kwe bo ime na angyar ni mi luk ikpo wo, abo luk go, "Angyar neye sa Ajew, kam abo na ro utsom ham mang ikwe. ²¹A mi kpim agbiy ni ni gang anyi ko, ni i yi Aroman na kpir ko atam." ²²Kam ikwi yi tso Ipaul ye Isilas anyong; angyar ni mi luk ikpo ye, kuk atar bo ndep se anyong kam kan bo ye ilang ni ukuk go abur bo ye ikyi. ²³Na a ni bur bo ye ikyi ikwi tung kam wo, akwe bo ta igya na amui, kam kan ingyar ni mi kpwi igya amui yi go a nder bo sab-sab. ²⁴I ni wuk ilang ni ukuk nu wo, ikyi ni igya amui yi kwe bo ta nwuka igya amui na atang wo, i kuk bo fa akyi umbuk itse. ²⁵Ka yak ukyu ytang ukem Ipaul ye Isilas mi kyip Ikpam, kyo ubung ni undep na Ikpam, angyar ni abo kam igya amui wuk ubung yi. ²⁶Ikpeng yi mang, itsu tsuk, ka yak ita ni igya jijak, ikpeng yi mang asukpi jijak buk kum, itse bo agbo ye akyi bo son far iseu jijak. ²⁷Ingyar ni kpwi igya amui yi wo fui ula, i go nder asukpi ni igya amui yi sem ayibu; ikuk njang nyi nwu wur ni tsem anyong nyi, aji i tang go angyar ni igya amui yi kyir wur kam. ²⁸Kam Ipaul ta ilang ye itsep go, "Sa tsem anyong no ko, aji jijak ro isa nu." ²⁹Iyi ingyar ni kpwi igya amui gying ubwi na atar, kam i lem imwa nwu ka igya anyi ye anyong anyak, i ikyu far akpeneng ubar Ipaul ye Isilas, ³⁰Kam bo wur utasu kam i beb bo go. "Isa kong inang kam ni kam ugbe?" ³¹A kan mi go, "Kpir anyong Idaadi Iyesu, uwi ye angyar uma no u sa kam ugbe." ³²Abo kan mi ilang Ikpam kyar ye angyar nu uma nyi jijak. ³³Kam ingyar ni kpwi igya amui kwe angyar yi ukyutang yi kam mui te abang bo kam ikpeng yi i yi ye angyar nyi ku amui Ikpam. ³⁴Ikpeng yi mang, i kwe Ipaul ye Isilas ka uma nyi kam na bo uji. Iyi ye uma nyi jijak te udap, aji abo kpir umbuk izi ni Ikpam kam. ³⁵Ubwi nu ukpokyu ni fan wo, angyar ni mi luk ikpo kyim ilang ka ime ni angyar ni kpi umbuk yi go, "U mgbab angyar yi na abo nyi." ³⁶Ingyar ni kpi umbuk yi kan Ipaul go, "Angyar ni mi luk ikpo ye kyim ilang ba go i mgbab ru nu nyi, u wur ba, kam unyi inya ru ye ukwi." ³⁷Ipaul kan bo go, "Uwi bur ro ayi na angyar ikwi mang, ni iyi ni song uda ro ko, i sa angyar ni Irom, kam u kwe ro ta igya na amui, na agbonu u go nu tar ro wur atanj mang? Unu sa tam ko; u kan bo na ba kwe ro wur agbo bo. ³⁸Ingyar ni mi kpwi umbuk ka kan angyar ni mi luk ikpo wo, na bo wuk go Ipaul ye Isilas sa angyar ni Irom wo asi kuk bo. ³⁹Angyar ni mi luk ikpo ye ba

nung bo; kam bo ni kwe bo wur igya na amui wo, abo kan Ipaul ye Iilas na wur nyi ikwe anyi.⁴⁰ Ipaul ye Isilas wur igya na amui kam ba igya ni Ilydia. Ni Ipaul ye Isilas ni nder amba na anyi ye, a kuk bo ikep kam wur nyi ikwe anyi.

17

¹Na bo kpan tsanga ikwe ni Amfipolis ye Apollonia, bo ba ikwe ni Ithessalonika, umbuk yi, igya ni wop Ikpam ushi na Ajew sa anyi. ²Ipaul ra ukyu nyi ni i mi kong ikyu kyu, ka kam bo kam sem anyi imbar nu Utsi tem ata, mi kan bo Uko'o ni Ikpam. ³I mi buk uko'o ni Ikpam mi kan kyok bo ineng nyi go sem keng keng mang go ni Iyesu na nder utsom kam fui wur ukpu. I luk go, "Iyesu yi ni i mi kan ru nu si Ingyar nu Ugbe. ⁴Bo ma Ajew tsi kpeng har bo kpir ye bo, kyar ye Agreek ikwitung ni ni lo udab umbuk ilang ni Ikpam, ye angyar ukong na akab tsi. ⁵Ajew ni kpir ko wo, nyi ye ufeb ba bung kyar angyar ni kwi udab tsi ibam, ye ikwi na angyar tsi kam kwe utser ba ikwe. Bo nwu ba uma Ijason ye udab mang, ngang go na kwe Ipaul ye Isilas na angyar yi. ⁶Kam na abo ni nder bo ko wo, bo gbiy I Jason ye amba tsi ka ubar na angyar ukong ni umbuk itam ni ikwe, bo mi ta ilang go, "Angyar neye ni kuk utasu sam ikyi alikyar wo, ba anu kiy. ⁷Angyar neye ni Ijason ni ku bo ta igya wo, abo tam ukuk ni Isiza ko bubung, bo luk go udeng ayi sa anyi izi nyi go Iyesu." ⁸Ikwi ye angyar ukong ni ikwe ni wuk agbiy yi wo, udap na bo utsom. ⁹Isem nyi, abo kuk Ijason ye amba na aye ikung na anang, kyir go inya tsi sa kong ikwe, kam bo mgbab bo nyi inya bo. ¹⁰Ukyutang ukyu yi amba yi kyim Ipaul ye Isilas ka ikwe ni Iberea. Na bo ni ka yak anyi wo, bo nwu ka igya ni Ikpam na Ajew. ¹¹Angyar neye, sem ye udab na wuk ilang ni Ikpam futi angyar ni ikwe Ithessalonika, a ku ilang yi ye udap ni yir bang mang, ibe agber ami mwi ayi umbuk ilang ni Ikpam na nder go agbiy yi sem akin no ko iyo. ¹²Sem akin wo, angyar ikwi tung mang kpir, kyar ye akab ye alam tsi ni na ikyi iseu kam sem ye ilang aluk ikwe. ¹³Ubwi yi na Ajew ni Ithessalonika ni wuk go Ipaul ye Isilas si kan uko'o ni Ikpam ikwe Iberea wo, abo ka anyi kam ka tser umbuk anyi kam fa afuk ye ikwi na angyar yi. ¹⁴Ikpeng yi mang amba na ye kyim Ipaul nyi kyu ka unu ukung utum, ama Isilas ye Itimoti sem mgbang anyi. ¹⁵Angyar ni ye Ipaul ka wo, abo ye mi ka ukpam ka yak ikwe ni Athens. Na abo nyi zuk Ipaul anyi wo, i na bo ukuk ni Isilas ye Itimoti ba kam mi anyi imwa mang. ¹⁶Ni Ipaul mi yir bang bo ike ni Anthens wo, udap nduk mi atang ka ifu mang aji i nder ikwe yi me ye akan. ¹⁷I ye bo mi mbyang nder agbiy umbuk ilang ni Ikpam. Ajew yi na anyi wo, ye angyar ni mi wob Ikpam, ye angyar ni i mi kam bo ukyu agber ibam nu ugya. ¹⁸Angyar tsi ni iku ni Epikurean (ni mi go agbiy jijak kong ba sa akin mang, ye ni go ingyari mi kpu fui ko), ye iku ni Istoik (angyar ni mi bi Ikpam ye go ingyari mi kpu fui ko). Atsi luk go, "Ingyar induk nu mi ngang ni luk go inang?" Atsi go, i si ingyari ni mi kan uko'o ni Ikpam ashi, "aji i mi kan uko'o ni Iyesu ye ufui wur ayion. ¹⁹Abo kwe Ipaul anyi ye ka umbuk angyar ikyi bo ni sem umbuk yi na zer go, "Areopagus" bo luk go, "I shon ni wuk agbiy ashi nu umi kpim wo." ²⁰Aji atong ro mi wuk agbiy tsi ashi nu u mi kpim. Ni sem akin wo, i go ni song ineng na agbiy yi." ²¹(Angyar ni ikwe Athen, ye ukyuk ni sem anyi mi kong inya tsi yak ko, kwi ni bo mi kan, ko wuk agbiy ashi ni na ba ikwe.) ²²Kam Ipaul yir ukem ni ikwe na Areopagus kam luk go, "Uwi angyar ni Athens, i nder go usem ye udap ni una wop Ikpam umbuk agbiy jijak. ²³Ni i mi kpan tsang wo, i tsung nder agbiy nu umi kong kam wop bo ye, i nder itsung ayi ye agbiy na abyek go, "I ni Ikpam ni isong mi ko." Inya yi nu umi wop kam usong ko wo, si iyi ni i go a kan ru agbiy ikyi nyi. ²⁴Ikpam ni kong utasu ye agbiy anyi jijak, I ni si Ikpam ni kuk umbuk ugbak ye iseu, i mi sem umbuk ni igya na ami mwe ye agbo ko. ²⁵Agbo ni ingyari mi gying na mi ko, aji i mi gying tok inya tsi ko, aji i yi ahong mi na angyar uzi, ye ikuk, ye agbiy jijak. ²⁶Yar anyong ingyari ayi, i kong angyar ni sem utasu jijak, udab nyi i sem ye atang na alem ye ifam kyar ye ukyi ni ka umbuk ni bo na sem anyi wo kam. ²⁷Ni sem akin wo, bo gying na song Ikpam, ayi tsi abo sa gying kam mi, aji i sem anung mang ye ko ayi ro. ²⁸Aji anu sa anyong nyi i kam uzi, i mi kar kam i ser ingyari ro, ata ni ingyari ni byek ake ayi ni luk go, 'Aji eyi teng si uzung nyi.' ²⁹Ni sem go eyi si uzung ni Ikpam wo, i sa mi tang go agbiy ni Ikpam mi kong sem lok ikyung, ukyi ni ingyari mi kpa ye agbo ye utang na angyar ko. ³⁰Ni sem akin wo, Ikpam mi kep awung na ro umbuk ibe ni i ker song agbiy nyi. Na agbonu wo, Ikpam mi luk ye ilang nu ukuk na angyar jijak a yang udab umbuk na agbiy abi. ³¹I lo ukyu ni ina luk utasu nu ikpo na gaga ye ingyari ni ikyak, ata ni i ni fui mi wur ukpu, kam jijak ro ni i song mwe mwe go i yi Ikpam ikyak mi. ³²Ayar ni Athens ni wuk ufui wur ni angyari ni kpu wo, abo bwi Ipaul ake mang, atsi go, "i sa wuk mu yiyak umbuk ugbiy nu." ³³Uyi go ni kam wo, Ipaul nyi zuk bo. ³⁴Angyar tsi kpir ye mi, kyar ye ikok na Zer mi go Idionysius, ingyari ni ikwe ni Areopagite, akab ayi izi nyi Idamaris kyar yak ye angyari tsi ye bo anyi.

18

¹Agbiy neye ni kam wo, Ipaul nyi ikwe ni Athens ka Ikorinth. ²Anyi ikam ingyari ayi izi go Akwuila, ingyari ni itsu Ipontus i ser ikwe Italy ye uwa nyi Iprisilla ba ubui yi mang aji Iklaudius na ukuk go Ajew wur ikwe Irom; kam Ipaul ba ime bo. ³Ipaul nyi ka ye bo sem mi tam ye bo agber, aji jijak bo sa angyari ni mi tem itan. ⁴Ipaul ye bo mi mbyang nder ilang ni Ikpam ibe agber igya Ikpam ushi na Ajew ye Agreek jijak. ⁵Ikpeng ni Isilas ye Itimoti ser ikwe ni Imasedonia ba wo, Ipaul sem ye itsep ni ushop ute ni Ikpam ni na kan Ajew go Iyesu si Ingyari Ugbe. ⁶Ikpeng ni Ajew bi mi kam kyo mi, Ipaul kur utar nyi far bo kam go, "Ni aying ru sem ikyi ru, i yi song ugbiy tsi ko, yar agbonu ka ubar i yi sa ka ime na atuk na aye." Kam i nyi anyi ka igya Ititus Ijustus, ingyari ni mi wob Ikpam igya nyi ma igya Ikpam nu ushi. ⁷Ikrispus, ingyari ikyi ni igya Ikpam ushi kyar ye angyari ni igya nyi kpirizi ni Ikpam ye Ikwi na Akorinthians ni wuk Ipaul, bo kpir kam ku amuy Ikpam. ⁸Ikpam kan Ipaul ukyu tang umbuk ajar go, "Sa kyir asi ko, luk ugbiy nem, sa sem umber ko. ⁹Aji i yi ye mu sem agber, ingyari tsi sa kong for mu inya ko, aji i ye angyari ham mang ikwe anu ni na ku ilang ni Ikpam." ¹⁰Ipaul sem anyi uyi ayi ye ukan akyong-yi mi kpim ikon ni Ikpam ukem bo. ¹¹Kam ikpeng ni ikok yi na zer mi go Igallio ba sem Igomna ni Achaia wo, Ajew ndep nyi jijak sam utang kuk Ipaul kam kwe mi ba ikyung ni ikpo. ¹²Abo go, "Ikok nu mi na

angyar wob Ikpəm ni sem gaga ye ukuk ko.¹⁴Ikpeng ni Ipaül go ni luk ilang wo, Igallio kan Ajew go, "Uwi Ajew, ikok nu na kong da su ugbiy tsi abi nu ukuk ni ikwe ni bi, zizi i sa song atat ni na luk.¹⁵Kam si agbiy abeb ikyi ni akon, ye azi, ye ukuk ru mang wo, uka luk sab unu ye agbo ru, i yi shon na sem ingyar ni luk ikpo ukem ru ko.¹⁶Igallilio kong bo a nyi zuk ikyung ni ikpo yi.¹⁷Sem akin wo, jijak bo kuk Isosthenes ikyi ni igya Ikpəm ushi, kam bur mi ubar ni ikyung ikpo anyi. Igallio kyuk da ikyi umbuk ni inya ni abo kong wo ko bubung.¹⁸Ipaül ni sem anyi ikyu ikwi-tung kam wo, i nyi zuk amba na anyi kwe awar nyi gbu ka Isyria ye Iprissilla ye Akuila. Ikpeng ni i go ni nyi zuk unu ukung ni Isenkrea, iwob utsi nyi ikyi, aji imui unu ni Inazirite.(Ingyar ni go i sa mwa atok atser ko, a kwi utsi ikyi ko)¹⁹Ikpeng ni abo ba ikwe ni Efesus, Ipaül zuk iye Prissilla ye Akuila anyi kam i yi ye agbo nyi nwu ka igya Ikpəm ushi ka ye Ajew na anyi wo mbyang nder ilang ni Ikpəm.²⁰Anyi abo nung Ipaül ni sem ye bo ker ka ubar ziyak, kam i bi.²¹Kam ni ikwe ukeng ni nyi wo, i go, i sa ser ba ime ru ziyak, Ikpəm na kpir, i nwu awar nyi zuk ikwe ni Efesus.²²Ikpeng ni Ipaül ba nwu Ikaesarea, itso ka kypig igya Ikpəm ni Ijerusalem kam kyu ka ikwe ni Antiok.²³I ni kpan ibe anyi dong wo, Ipaül wur zuk bo kam ka utso ni Igalatia ye Iphrygia kam kuk akyim-itam ni Ikpəm ikep anyi jijak.²⁴Na agbonu, ikok Ijew ayi izi nyi go Apollos bo mba mi ikwe ni Alexandrian, i ba ikwe ni Efesus. I mi luk song agbiy kam song ilang ni Ikpəm ibung mang.²⁵I yi Apollos yi si ingyar ni a kpim mi akon ni kpəm. Ime ye Ushop ni Ikpəm, kam iluk agbiy ni Ikpəm gaga mang, ikyi ni Iyesu, kam i song agbiy ikyi na amuy Ikpəm ni Ijo mang.²⁶Apollos ba yar mi luk ilang sak anyong igya Ikpəm ushi ikpeng ni Iprissilla ye Akuila wuk mi wo abo kuk ayo ye mi kam kan mi ukeng ni Ikpəm gaga go.²⁷Ikpeng ni kwe go ni gbu ka ikwe ni Achaia, amba na nyi na mi itsep kam byek itida na akyim-itam na Achaia na abo ku mi ina ba nwu wo. Ni i ni ba nwu wo, imbak amba na anyi na ani kpir ilang ni Ikpəm ye Umbak ni imbok ni Ikpəm.²⁸Apollos umbuk ni itsep ye umwe nyi i luk agbiy sab Ajew udab ken kam, i kyok bo umbuk na akon ni Ikpəm go Iyesu si Ingvar Ugbe yi.

19

¹Ibe ayi na Apollos ni si ikwe ni Ikorinth, Ipaül tsang utso utsab ni ikwe utso uso, kam ba ikwe ni Efesus, iba kam akyim itam tsi anyi. ²Ipaül luk ye bo go, uku Ushop ni sem par par ikpeng ni ukpir wo? abo kan mi go, "Iyo i sa ker wuk agbiy ikyi Ushop ni sem Par-par."Ipaül go, "Umbuk aji nu uni ku amuy Ikpəm? abo luk go umbuk amuy Ikpəm ni Ijon. "Ipaül luk yak go, Ijon na amuy Ikpəm nu udab ayang. I kan angvar yi go ukpir anyong ingvar ni na ba isem nyi wo, unu, sa anyong Iyesu."³Na angvar yi ni wuk unu wo, bo ku amuy Ikpəm izi ni Ida'adi Iyesu. ⁴Ni Ipaül kyuk bo agbo kam wo Ushop ni Ikpəm ni sem par-par nwu anyong bo, kam bo luk unu ikwe akyiki kam mi kan uko'o ni Ikpəm. ⁵Jijak abo si ikur ka-afan⁶Ipaül nwu ka igya Ikpəm ushi ka luk wur ilang ni Ikpəm asi tsi lang udab nyi, imbar ni ikan ita. Umbuk ake ye ucwi aluk, i mi kan kyok angvar agbiy ni kying ye ikyung udeng ni Ikpəm. ⁷Ajew tsi tser ikyi kam bi udab bo mi luk abi umbuk ukeng ni ingvar ugbe ubar ni ikwi. Ipaül kyor angvar ni ikpir ye, nyi zuk bo. Imi luk ukyu agber umbuk igya ni kpim agbi Ityrannus ⁸Unu ka ubar imbar ni iyi ifan, kam angvar ni sem Asia wuk ikon ni Ikpəm kyar Ajew ye Agreek.⁹Ikpəm mi kong itam utum ye agbo ni Ipaül. ¹⁰Ni sem akin wo, ko ane ni kyim abo itser, ushop abi wur bo anyong ni bo na kwe itse-utar ni kung ime yak Ipaül anyong kam wo a kwe ka yak angvar ukyung anyong bo tser. ¹¹Ajew tsi ni mi kar umbuk akwe yi mi kwe izi Iyesu lo ubo ami luk ye angvar ni sem ye ushop abi ye go, " ina mu ukuk izi Iyesu ni Ipaül kan wo wur."¹²Angvar ni mi kong agbiy neye si alem udeng ni she Ikpəm na Ajew, izi nyi go Iskeva, agbi nyi yi sa akyong-afan.¹³Ushop abi yi kan bo go, "Eyi song Iyesu ye Ipaül kam uwi sa ayi?"¹⁴Ushop abi yi far anyong angvar ni shon go na kwe izi yi lo abo wo, futi bo kam bur bo, abo kyir wur ijim mang, ye abang anyong. ¹⁵Angvar ba song agbiy ne jijak, Ajew kyar ye Agreek ni sem ikwe ni Ephesus abo ba kyir asi umbuk izi ni Iyesu kam izi idaadi Iyesu ba sem ye usur.¹⁶Angvar ni kpir umbuk izi Iyesu ba luk wur kam kan abi bo na ani kong. ¹⁷Angvar ikwi mang ni mi kong usubu kyor atida bo ba umbuk ayi kam kyui ula ubar na angvar jijak ago na fak anang ni agya bo si afan kyo-akam-afan-ka-ikur. ¹⁸Kam akon ni Ikpəm kar fer umbuk yi ye itsep.¹⁹Ipaül ni kam itam nyi Ephesus wo, ushop ni Ikpəm kan mi go ika tsang Imecedonia ye Achaia ka Ijerusalem iluk go, i na ka yak anyi kam, isa ka Irom teng. ²⁰Ipaül kwe akyim-itam nyi afan kyim ka Imasedonia Itimoti ye Erastus, ni mi mbak mi iyi ye agbo-nyi sem Asia ifeb-ushi aro.²¹Umbuk ni ibe yi, ikwe Ephesus, utsom utem mang kong anyi umbuk ukeng yi. ²²Ingyar ayi izi nyi go Idemetrius isi ingvar ni mi kwi agbiy ye agbo na angvar mi wob, na ni zer go Idiana angvar mi gya ami kam anang anyi. ²³I bung kyar angvar ni mi kong ukyu ni itam nu umbuk ayi kam kan bo go uwi angvar usur umbuk itam ro nu, imi kam anang anyi ayi ko.²⁴Uwi nder kam wuk unu kwe Ephesus mang go ama fer ikwe ni Asia, Ipaül nu nwu wur angvar ikwi mang imi kam go Ikpəm tsi na ami kong ye agbo lang. ²⁵Kam kwi mang go ustom ayi ni itam ro sa ba kong mbak yak ko,ama sem go igya Ikpəm utum ni akan ro Idiana sa ba kong mbak ko isa ba yim utum nyi iyi ni Asia ye utasu jijak mi wop wo.²⁶Abo ni wuk ukyu nu wo, udap tso bo kam abo kyi wur, luk go utum si Idiana ni Ephesians. ²⁷Ikwe yi jijak sem umbuk ni utser kam angvar yi bung akyu ka nwuka umbuk igya ni igyek abo kuk kwe ingvar ni mi kar ye Ipaül, Igaius ye Aristarkus ni ser Imasedonia ba wo. ²⁸Ipaül shon go ni nwu ka ikwi na angvar yi ama akyim-itam nyi bi mi. ²⁹Ziyak, angvar ukong tsi utso ikwe ni Asia ni si ayo nyi kyim uko'o ser isem ba kan mi go isa nwu ka umbuk igya ni igyek yi ko. ³⁰Angvar tsi mi ta ilang umbuk i nya ayi, atsi umbuk i nya tsi aji ikwi yi sem umbuk utser, angvar ham-mang song i nya ni kong kam abo kyar anyi wo ko. ³¹Ajew ka kwe Alexander ye ba lo ubar na angvar yi, Alexander kan kyok bo ineng nu ugbi yi. ³²Ago na nder song go isi Ijew wo, abo kyi ye ilang ayi imbar ni atep-kpang afan go, "Akan ro angvar ni Efesus Artemis, fab ken kam."³³Ikpeng ni ingvar ni mi ku anang ser ni ikwi yi, ikan bo go, nuwi angvar ni Efesus a yi ingvar yi mi ker song go ikwe ni Ephesus si igya Ikpəm utem ni kuk lo Idiana ni fu jijak aji usi na akan yi kpo ser Ikpəm ikyu. ³⁴U nder go agbiy neye sa agbiy ate ko, usa fok cap, usa kong angvar tsi abi ko. ³⁵Uwi kwe angvar neye ba umbuk ni imi luk ikpo nu, na abo sa angvar uzu ni igya Ikpəm utem ko, kam abo luk nduk akan ro ra ko.

³⁸Kam ni sem aƙiƙi wo, Idemetrus ye ingyar ni mbya agbiy na gem ingyar tis ugbiy, usukpi ni ikpo aluk sem ayibu mang umbuk ro ni i mi kyar anyi, ye angyar ni Igomna ni lo bo sa anyi. ³⁹Una gying agbiy tsi umbuk ugbiy na aneye, i sa luk mi umbuk ni i mi kyar anyi. ⁴⁰I sem umbuk ubyak na akyo ikyi nu ume na ayeno nu, ineng nu tser nu lang, isa luk song ko. ⁴¹Ni i ni luk ugbiy nu wo, i sak ikwi yi.

20

¹Ikpeng ni alang ata ni kam wo, Ipaul zer kyar Akyim-itam kam kuk bo ikep kam kyar bo ukpokyu kam nyi Imasedonia. ²Ikpeng ni ini kpan tsang akwe ye wo, i kuk angyar ni kpir agbiy ni Ikpam ikep kam ipan ka Ikwe na Agrees. ³I ni sem anyi ikan ita wo, ajew hong abi ikyi nyi ikpeng ni sem ni nwu awar ka ikwe ni Isyria wo, iyang ka utso Imasedonia go. ⁴Angyar ni tur mi ineng ka Ikwe ni Asia si Isopater igbi Ipyrrhus ni ser Iberia; Aristarkus ye Isekundus jijak angyar ni kpir ilang Ikpam ikwe ni Ithessalonika, Igaius ni Derbe; Itimoti ye Itychikus ye Itrofimus ni ser ikwe ni Aisa. ⁵Kam alam neye nyi ka ubar ro kam ni abo sa yer bang ro Itroas. ⁶I nwu awur ser Ifilippi ikpeng ni si ukyu ni uyam, kam umbuk ikyu akyong, i ba ime bo Itroas. Anyi isem ikyu akyong-fan. ⁷Ukyu ubar nu ukem i kyar jijak ni ina ji uji umbuk Ipaul kan angyar ni kpir agbiy Ikpam, ilang ni Ikpam har ka yak ukyu tang ukem. ⁸Bo zung aturkang ikwi mang igya anyi umbuk na bo ni kyar wo. ⁹Umbuk ni iwindow ingyar ayi sem anyi izi nyi Eutychus, ni si ula ana ham-ham ata ni ipaul luk agbiy ikub mang gber igbi utsang yi si na ula, ikpo ku ser igya ugbak ni ukep ata kam abo kwe mi nyi anyi ikam mang. ¹⁰Kam ni Ipaul ka kyu ba iseu ba nda anyong nyi anyong ni ikam yi kam kuk mi kep udab kam i go, "U'sa kyir asiy yak ko, i ker awum." ¹¹Kam itso igya ugbak yiyak ka na uji ni umbuk. I ni luk agbiy ye bo kwe ibe ka yak ikyeke. ¹²Abo kwe igbi yi ba awum, kam udab na bo iseu kwi anu ko. ¹³Eyi ye agboro nyi zuk Ipaul ye awar kam kpan ka ikwe ni Assos, ni ka kwe Ipaul ye awar. Unu si inya ni Ipaul ni shon ni kong aji ishon ni ka usem. ¹⁴Ikpeng ni ikam ro Assos wo, ikwe ni nwu awar kam ka Imtitylene. ¹⁵Kam inwu awar anyi ba nwu ukyu nu uwo ma uve ni Ichios. Ukyu nu uwo yiyak uve ni Isamos, ukyu nu wo, ba ikwe ni Imiletus. ¹⁶Aji Ipaul kwe go ni kpan tsang ikwe ni Efesus aji i shon ni i dep ibe tsi ikwe ni Asia ko, aji ikpak ni ka IJerusalem umbuk ukyu ni Ipentekost, ina kam iyab. ¹⁷Imiletus, i kyim angyar ka Efesus kam zer angyar kong ni igya Ikpam ba kam mi. ¹⁸Ikpeng ni abo ba ime nyi wo, ikan bo go, "Uwi ye agbo ru song yar ukyu ubar ni ikyan akyi nem ikwe ni Asia ata ni i ni kwe ibe nem sem ye ru wo. ¹⁹I mi kong itam Ikpam ye ikyi ana iseu ye akyi ayi ye utsom ni i mi nder ata na Ajew mi kpo mi. ²⁰Usong ni i mi kan ru agbiy jijak ni i ni song ni na mbak ru, ye ata i mi kpim ru ikwi ye ni i mi nwu agya agya, ²¹mi kan Ajew ye Agreek jijak na bo yang udab na Ikpam ye udab alo anyong Ida'adi Iyesu. ²²Kam nder i si ka IJerusalem nu Ushop ni Ikpam ni ndab mi, i song inya ni na ka kong mi anyi ko. ²³Se Usi ute ni Ikpam mi kan mi ikwe usong ye ni na nwu go utsom mi yir bang mi anyi. ²⁴Kam i yi kwe go uzi nem si inya tsi ko, na kam itam ni Idaadi Iyesu ni na mi na kan uko'o atung nu umbak ni imbok ni Ikpam. ²⁵Kam nder, i song go jijak ru ni i mi kar kan ru uko'o atung ni Ikpam, usa nder ikabar nem yak ko. ²⁶Ni sem aƙiƙi wo, i kan ru agbonu wo go, akpiy nem ate mang ikyi na angyar jijak. ²⁷Aji anu i kan ru agbiy ni sem udab ni Ikpam jijak kiy. ²⁸Ni sem aƙiƙi wo, u nder anyong ru zing zing, ye atan jijak ni Usiy ni Ikpam ni mbya kwe uwi lo ingyar ni ra kong ukuk ikyi bo wo kwe ibe ni ura kuk igya ni igya ye aying nyi. ²⁹I song go, Ikpeng ni ina nyi kam, angyar ukar ni Ikpam sa ba izi ni Ikpam na kem atan yi, ayi ni imbok lang. ³⁰I song go iku ro anu mang gber angyar tsi sa ba luk agbiy na tser nduk anyi yi, kam na bo gbiy akyim-itam ni Ikpam ka ime bo. ³¹Ni sem aƙiƙi wo, ukpi bang. Utang song go umbuk uyi ata ifem umbuk ukyi ata ni i mi ta ru ko ye akyi ayi ukyutang ye utan. ³²Kam ikwe ru fa Ikpam ime ye ikon ni imbok nyi ni na mwe ru tso, kam na na ru ikpon aji ukem na angyar jijak na ani muite na Ikpam. ³³Ifeb itso ye utar ni ingyar tsi ko. ³⁴U song agbo neye mi mbak mi ye ani sem ye mi wo. ³⁵Umbuk agbiy jijak i kyok ru ata ni una mbak angyar ni unduk ta ye itam ye ata ni una tang ilang ni ida ro Iyesu, ilang ni iyi ye agbo nyi luk go, "Sab fu ni una na, futi nu una aku." ³⁶I ni luk kam ukyu nu wo, i far akpeneng iseu kam kyip Ikpam ye bo. ³⁷Abo kyi ham-mang kam kpo kuk Ipaul kep udap, kam fyip mi ye unu. ³⁸Abo sem imbok mang fu jijak umbuk agbiy ni luk go abo sa nder ayi nyi yak ko wo, kam abo ye mi ka lo awar.

21

¹Ikpeng ni i ni nyi zuk bo, i yar nwu awar ni nyi wo i kwe ukeng gaga ni ka ikwe Ikos, ukyu ni uwo, i nwu ka ikwe Irhodes, i kwe anyi ka ikwe ni Ipatara. ²Ikpeng ni i nder awar si gbu ka Ikwe ni Ifoenicia w, i ka nwu awar anyi kam gbu nyi. ³Ikpeng ni i ba nwu uve ni Isyprus, i zuk mi ugbo ukye kam nwu awar kar Isyria kam yer ikwe ni Ityre, aji sa anyi ni awar na nwu wur ulab. ⁴Ikpeng ni i nder akyim itam wo, i sem anyi ukyu akyong fan. Akyim itam yi nung Ipaul ta Ushop ute ni Ikpam go i sa kyan ukyi nyi IJerusalem ko. ⁵Ikyu ro ni ba kam kiy wo, i go ni nyi inya ro go wo, abo nyi ye awa bo, ye agbi bo jijak ba lo ro ukeng. Kam ifar akpeneng umbuk ni isa unu ukung anyi kyip Ikpam ye bo, ⁶kam i kyip akyu kyar ukpokyu. I nwu awar, kam abo ser isem nyi uma bo. ⁷I ini ikwe ni Ityre wo, i nwu ka ikwe ni Iptolemais. I kyip amba na anyi wo, i lan usur anyi ye bo. ⁸Ukyu nu uwo, i nyi ka Ikaesarea. I nwu igya Ifilip ingyar ni kan uko'o atung, ni sa ayi ukem tang na akyong-fan, kam i sem ye mi. ⁹Ifilip yi ye alem akab anyi ni ker ikpeng mang anyi ni abo kan uko'o ni Ikpam. ¹⁰Ikyu yi ini sem anyi wo, Ingyar uko'o ni Ikpam ni izi nyi go Agabus ser Ijudea kyu ba. ¹¹I ba ime ro kam ku ukpa Ipaul kpab akyi nyi ye agbo nyi kam luk go, "Ushop ni Te Par par luk wur go, , "I ne si ata na Ajew ni IJerusalem na kpab ingyar ni ni sem ye ukpa nu, kam bo sa kwe mi na Atuk na ye." ¹²Ikpeng ni i ni wuk agbiy nu wo jijak ro ye angyar ni sem ikwe anyi wo nung Ipaul go i sa tso ka IJerusalem ko. ¹³Kam Ipaul go, "Unu u mi kong aji, u mi kyi beb sak nduk mi udab?" I yi yer bang go na abo kpab mi mang ko, i shon na akpu IJerusalem umbuk ni izi ni Iyesu ida ro. ¹⁴Ni ni kpir ni yang udab nyi ko wo, i mgbab mi kam luk go "Ni sem ata ni Ikpam ni shon." ¹⁵Ikpeng ni ukyu yi ni kpan wo, i kyor aba ro tso ka

Ijerusalem. ¹⁶Akyim itam tsi ye ro tso ka Ikaesarea abo ba ye ingyar ayi, izi nyi Imnason, ingyar ni Isyprus, ikyim itam ni Ikpam nu ubar ni na ka sem ye mi. ¹⁷Ikpeng ni i ba nwu Ijerusalem wo, amba ni Ijersalem anyi ku ro ukyuk sab sab ye udab ate. ¹⁸Ukyu nu uwo, Ipaul ni ye ro ka ime Ijem wo, angyar ukong jijak sa anyi. ¹⁹Ikpeng ni kyip bo wo, i fak agbiy yi ayi ayi ata ni Ikpam ni kong ukemtang nu ukyuk neye ta itam ni Ikpam yi. ²⁰Na abo ni wuk akin wo, abo ndeb izi Ikpam, kam abo luk go, "Nder, uwi ra amba, angyar afañ kyo amang ni nikpir ukemtang na ajew"? Jijak bo, shon na abo tam ukuk yi. ²¹Abo kan bo agbiy ikyi ru kam, go u mi kpim ajew ni sem ukemtang akyuk neye na abo mgbab zuk ukuk ni Imusi, kam go u kan bo go abo sa ta agbi bo inwu ko, kam go abo sa tur ukum na atsu wo ko teng. ²²I sa kong inang? Keng mang, abo sa wuk go uwi ba kam. ²³Ni sem akin wo, kong inya ni i kñ mu wo agbonu; I sem ye angyar anyii ni ni mui unu. ²⁴Kwe angyar neye kam mui te anyong no ye abo, kam kung ikang bo na bo. Kam na abo wop utsi bo. Kam na angyar jijak song go ugbiy na abo mi kan bo ikyi no wo si isov mang. Abo sa song go uwi teng mi tur ukuk. ²⁵Ama, ikyi na angyar nu ukyuk ni ikpir kam wo, i byeg na bo ukyi ata go abo kuk anyong bo umbuk agbiy ni bo kwe ishe na akan, ye aying, ye umong andur, ye utseng akuk." ²⁶Kam Ipaul kwe angyar yi ukyu nu uwo mui te anyong nyi ye bo, nwu ka igya Ikpam utem kam kan ibe nu ukyu ni mui te ka yak ibe ni abo na una ishe ikyi bo jijak. ²⁷Ni ikyu akyong-fañ ba ni kam wo Ajew tsi ser Asia ba kam ni nder Ipaul igya Ikpam utem, kam bo fa'a ikwi na angyar agbo udabkwe utser ba anyi, kam bo kuk bo. ²⁸Abo mi ta ilang, (angyar Israel, umbak ro. ine si ingyar ni mi kpim angyar jijak agbiy na angyar ro mi shon ko wo, ye ukuk ye umbunk nu wo. Yak anyi, ikwe Atuk naye nwu ba igya Ikpam utem, abo tser nduk umbuk nu usur ni Ikpam). ²⁹Aji abo nder kpan Itrrophimus ingyar ni Efesian ye mi ikwe yi, abo kan go Ipaul i ye mi nwu igya Ikpam utem agbo. ³⁰Akwe jijak te udab na a ni wuk go a kuk Ipaul wo, kam angyar jijak lem imwa ka kuk Ipaul gbiy wur igya Ikpam utem anyi, kam kuk asukpi jijak. ³¹Ata ni abo mi ngang na abo tsem mi wo, uko'o ba ime udeng ikyi ni akpa go Ijerusalem jijak tser nduk kiy. ³²Ikpeng kpeng yi mang ikwe akpa ye ingyar ikyi na akpa na Iroman ye lem imwa kyu ka umbuk ni ikwi yi. Na bo ni nder bo aro wo, bo mgbab a bur na bo ni mi bur Ipaul wo. ³³Kam ikyi na akpa ni ba wo, i kuk kwe Ipaul kam kan akpa yi abo kam mi itse afan. Kam ibeb Ipaul go uwi sa ayi, kam u kong aji? ³⁴Atsi ikwi anyi ta ilang nu ugbi ayi, atsi ta ilang ni ugbi tsi mang. Ni ikyi na akpa ni wuk song ugbiy tsi ko aji alang angyar afu wo, i na ukuk go abo ye Ipaul nwu ka umbuk ni abo mi lo angyar ni kyir ume ka sem wo. ³⁵Ikpeng ni ba umbuk atso wo, akpa yi ikung mi aji umbuk utsom ni ikwi wo. ³⁶Aji ikwi angyar tur bo ineng mi ta ilang ra akin mang go, "U tsem mi." ³⁷Na bo si ye Ipaul nwu ka umbuk angyar ni kyir ume mi sem wo, i kan ikyi na akpa yi go, "Usa na mi iyab na kan mu ugbiy"? Ikyi na akpa yi go, "Umi luk fo Igreek?" ³⁸Itang go uwi si ingyar ni ikwe ni Egypt ni, ni ni kwe utser ba kam angyar afañ kyo anyi (4000) ni mi tsem angyar kam kwebo wur nyi ilemkpam anyi atan mang wo? ³⁹Ipaul go, "I yi si Ijew ni ser ikwe ni Itarsus ni Isisilia, i yi si ingyar ikwe ni ye umbak. I nug mu mgbab mi na luk ilang na angyar yi." ⁴⁰Ikpeng ikyi akpa ni na mi iyab wo, Ipaul nyi uyir tso ukyek gbak kam kyip angyar ye agbo. Ikpeng ni umbuk ba swi cab wo i luk ilang ye bo unu Ihebrew i go,

22

¹Uwi amba ye ada nem uwuk ilang ni utsek ni go i kan ru. ²Ubwi ni ikwi yi ni wuk Ipaul mi luk unu ikwe ni Ihebrew ye bo wo, bo swiy cab. I luk go, "I yi si Ijew, ni bo mba mi Itarsus ni Isisilia, kam bo kpim mi ikwe utem nu, atang ni Igamaliel. Kam bo kpim mi ata nu ukuk atser na ada na adaro ni sem. Iyi mi lo udab umbuk agbiy Ikpam, ukyunu uwi ni sem ayeno nu. ⁴I tsom Ukeng sem lok na akpu: I kpan akab ye alam gbiy ka ta igya amui. ⁵Udeng ishe ni angyar Ikpam, ye angyar ukong song go iyi ku itida ime bo na ka na amba ni Idamaskus ni na kwe bo ba Ijerusalem, ba na atsom anyi. ⁶Ni i si mi ka ma anung Idamaskus, ubwi nu utan wo, i go ana suk wo atar ser ugbak lan kyu mi anyong nem. ⁷I nwu kpo iseu kam i go na awuk, ilang yi zer beb go, 'Asaul, Asaul, aji kong umi kpo mi?' ⁸I kpir ilang go, "Uwi sa ayiro Daadi?" I kan mi go, i yi si Iyesu ni Inazareth ni uni kpo wo. ⁹Angyar ni sem ye mi wo nder atar yi teng kam bo wuk song ilang umba yi ni mi luk ye mi wo ko. ¹⁰I beb go, "I sa kong inang Idaadi Ikpam?" Idaadi Ikpam kan mi go, "Nyi uyir ka Idamaskus: anyi bo sa kan mu agbi ni una kong jijak." ¹¹Iyi nder ayi yak ko, umbuk atar ula yi ni lan kñ kam wo. Angyar yi ni sem ye mi sem ye mi wo, teb mi ugbo ka Idamaskus. ¹²Anyi i kam ikok ayi na azer mi go Ananias, ni song ukuk ye ilang aluk ni ijew ni sem anyi. ¹³I (Ananias) ba ime nem, i yer kan mi go, "Umba Saul, nder ayi na," Ubu bwi yi mang, i nder mi. ¹⁴Kam i luk go, 'Ikpam na Ada na ada ro kyak kwe mu go nu usong udab nyi, nu u'nder ini sem Gaga ye ilang ni na wur ser unu nyi. ¹⁵Uwi sa kan angyar jijak agbiy nu uwi na nder kam wuk. ¹⁶Kam unu umi yir bang aji? Nyi uyir ku amuy Ikpam ni muite abi no, kam nu zer izi nyi. ¹⁷Ikpeng ni i ser ba Ijerusalem wo, i si mi kyip Ikpam igya ni Ikpam utem, kam sem mi lok i mi Ijar ajar. ¹⁸I nder mi i kan mi go, "Kong u kyir nu unyi Ijerusalem, aji abo sa kpir atung nu una kan i kyi nem wo ko." ¹⁹I luk go, 'Idaadi Ikpam ayi anyong bo song go iyi bur angyar ni ni kpir izi no, kuk atsi ta igya amui ko aji ji ni i na kam bo igya ni Ikpam ushi. ²⁰Ubwi yi ni ani tsem Istifen wo, i yi yir anyi mi kpiy utar na angyar ni ni tsem mi wo. ²¹Kam i kan mi go, 'Ka inya no, aji i sa kyim mu ka ukpam mang ime na atuk na aneye." ²²Angyar yi zak atong mi ni wukmi ba yak umbuk nu, kam bo ta ilang luk go, 'U tsem mi. i kwi ni i na sem utasu anu ko." ²³Ata ni a mi ta alang wo, a nwu atar bo ta tso ubgak ye ufuk, kyok udab atso bo. ²⁴Ikyi na akpa na ukuk go bo kwe Ipaul ba lo ka umbuk angyar ni mi kyir ume ka tan wo. I na ukuk go bo bur mi ye uti kam bo ka beb mi ugbiy, kam ni i song anyii ni bo mi ta ilang ikyi nyi akin. ²⁵Ubwi ni bo kpan mi ye ulek nu ukpa wo, Ipaul kan ikyi na akpa ni sem ma mi wo go, ukuk kpir go bo bur ingyar ni Irom na a ker iluk mi ikpo nonj?" ²⁶Ubwi ni ikyi akpa yi ni wuk ukyu yi wo, ika ime ni ingyar ikyi yi ka kan mi go, "Usa kong mi inya tsi ko, i si ingyar ni Irom, Igbi ni itu." ²⁷Ikyi na akpa yi ba beb mi go, Kan mi, usi Iroman?" Ipaul Kpir. ²⁸Ikyi na akpa yi luk go, "I yi gya anem ye anang utem mang kam i sa ba ser igbi ni itu." Ipaul kan mi go abo mba i yi Irom. ²⁹Angyar yi ni si ka na bo beb mi agbiy wo, mgbab zuk mi ikpeng yi mang. Asi ba kuk ikyi na akpa ni i ni wuk go Ipaul si ingyar Irom wo, aji i kuk mi kpan

lo kam.³⁰Ukyu nu uwo, Ikyi na akpa yi shon go ni i song anyii nu ukuk na Ajew na mi luk ikyi Ipaul. Kam i kuk Ipaul son ta, kam zer kyar adeng ni angyar ishe Ikpam, ye a kansil. A kwe Ipaul kyu ba na bo anyi.

23

¹Ipaul yer nder ka iku na akansil ayi gaga, kam luk go, "Uwi roamba iyi sem usem nem ubar ni Ikpam umbuk nu udab ate har ba yak agbonu." ²Udeng ishe Ikpam Ananias kan angyar ni sem ma mi wo go, u bur mi. ³Kam Ipaul kan mi go, Ikpam sa bur uwi, uwi ingyar abi nu utasu, anu usem ni uluk mi ikpo umbuk nu ukuk, kam u go a bur mi nu ukuk ni luk akin go wo?" ⁴Ane yer ma mi wo, "luk go unu si ukyu ni ura kyo udeng in ishe Ikpam?" ⁵Ipaul luk go, "Uwi aro amba iyi song go isi udeng ni ishe Ikpam ko, aji abo byek lo go, sa luk agbiy abi ikyi ni ingyar ikyi na angyar no ko." ⁶Ubui yi ne Ipaul ni nder go iku ne angyar yi atsi si angyar mi te ate, atsi si angyar mi tur ukuk akak wo, iluk ilang i tsep umbuk ni iku yi go, "Uwi aro amba i yi si ingyar ne tur ukuk akak, igbi ni ingyar mi tur ukuk akak, aji i mi lo udab umbuk ni ufui ni ukpu kam usa mi beb mi ikpo wo." ⁷Ubwi ni i luk ukyu-yi wo, ate-ate yar ukem bo ayi angyar ni tur ukuk akak ye angyar ni te ate yi kam iku yi ka'a afan. ⁸Angyar ni te ate yi luk go; ufui wur na angyar ni ikpu lang, ye acinda ni Ikpam, ye Ushop ni Ikpam lang. Kam angyar ni tur ukuk akak kpir go abo sa anyi jijak. ⁹Alang ata yar nwu kyu ba ukem bo, acica ni ni sem utso ni iku na angyar ni tur ukuk akak, nyi uyir, mi te ate ye bo go, "I nder inya tsi ni ikok nu ni kong gem ko, kam ayitsi ushop ko icinda luk ugbiy ye mi." ¹⁰Ubwi na ate yi ser ihong wo, ingyar ikyi bo yi kyir asiy go bo sa se Ipaul ishi ishi ime na angyar nyi yi, ina asoja nyi ilang nu ukuk go bo ka kwe mi ye itsep wur ime na a kansil kam ye ba igya na angyar ni mi kyir ume ba tan anyi wo. ¹¹Ubwi nu ukyutang nyi wo, Ikpam yer ma ye mi, kam kan mi go, "Sa kyir asi ko, ata nu u ni kan uko'o nem Ijerusalem wo, usa kan uko'o nem ikwe ni Irom teng." ¹²Ukpokyu go ni fan wo, ajew tsi mui unu ye akyu, go bo sa aji ko, sa mwa inya tsi ko, se bo na tsem Ipaul. ¹³Angyar futi akam afan ni ni imam ugbiy nu wo. ¹⁴Bo ka ime na adeng na angyar ishe Ikpam ye angyar ukong bo, kam i go eyi mui unu go isa ji inya tsi ko se ina tsem Ipaul. ¹⁵Ni sem akin wo, kan akansil na kwe mi kyu ba na mu, na cwigo u go nu wuk ikpo nyi yi sab sab. Na si eyi wo, i sem ni ina tsem mi kam i sa ba yak anu." ¹⁶Igbi ni umba Ipaul na akab, ni wuk go bo na sem ulem mi bang mi wo, i nyi ka kan Ipaul umbuk ni bo gu tsek mi wo. ¹⁷Ipaul zer ikyi ni akpa yi kam kan mi go, "Kwe igbi nu ka na angyar ikyi na akpa, aji i ye ugbiy ni na kan mi." ¹⁸Ingyar ikyi ni akpa yi kwe igbi yi ba ime ni angyar ikyi ni udeng, akpa yi, kam luk go, "Ipaul ni igya amuy wo zer mi kam kan mi go i kwe igbi nu ba na mu, unu ye ugbiy ni ra kan mu." ¹⁹Ingyar ikyi na akpa yi kwe mi ime ye ka umbuk atan kam beb mi go, "Aji kyur ugbiy yi nu ugo kan mi?" ²⁰Igbi utsang yi kan mi go, "ajew yi kpir kiy go, ukwe Ipaul ye ba ukpokyu ime na akansil, na bo beb mi agbiy gaga ikyi ni ikpo nyi yi." ²¹Sa kwe mi na wur ko, aji angyar futy akam afan, ni ni tsa sem ulem mi bang mi. Aji bo mui unu ye akyu go, "bo sa ji ko, a sa mwa inya tsi ko se ana tsem mi. Ko na ugbonu ami yer bang na awuk unu no mang." ²²Ingyar ikyi na akpa mgbab igbi utsang yi nyi, "kam kan mi go sa kan ingyar go, u kan mi ugbiy tsi ko." ²³I zer kyar akyi ni akpa afan kam kan bo go, "Kwe asoja afan afan ni bo ka Ikaesarea, ikyi ikwe ni Aroman ye angyar, akam-ata ka ikur ni mi tso ikernya ye angyar ni mi nyu ikpang ye abe akam afan ni u ye bo nyi ukyutang umbuk anang ata." ²⁴Ikan bo go, bo gying ikernya ni Ipaul na tso anyi kung mi ka ime Ifelix Igomna. ²⁵Kam i byek itida ukyu nu: ²⁶"Aklaudius Lysias byek na Ifelix Igomna ni futi jijak, i mi kyp mu. ²⁷Ajew kuk kwe ikok nu, go bo sa tsem mi kam i ka ba ye asoja nem, ba gbe mi ni i ni wuk go isi ingyar Irom ni itsu gaga. ²⁸I kwe mi kyu ka ime na akansil anu ana song ugbiy yi na a ni mbyang lo mi wo. ²⁹I wuk go, a mbyang lo mi go unu gem ukuk ni ikwe bo, kam i nder inya tsi anyi ni gang ata ni ana tsem mi ko. Kam i kuk kwe mi ka kam igya amui. ³⁰I ba song go su ufeb na abi ikyi nyi mang. Kam i kwe mi kyim ba ime no kam i kan angyar ni mbyang agbiy lo mi wo go, bo kan ugem nyi yi ubar no. Kyar ukpokyu go." ³¹Kam asoja yi na ikyi iseu ye ilang bo, akwe Ipaul ye ba ukyutang yi, ba na Antipatris. ³²Ukyu nu uwo, asoja tsi yi nyi zuk angyar akernya yi ni bo nyi ye mi ka, kam ayi ser ba umbuk ni bo gutsek wo. ³³Ubwi yi ni angyar itso akernya yi ni yak Ikaesarea, ni bo kwe itida yi na Igomna wo, bo kwe Ipaul na mi yak anyi. ³⁴Ubwi ni igomna ni zer itida yi, i beb go Ipaul wur ser ikwe usong ye ba, akan mi go unu ser ikwe ni Isilisia. ³⁵I luk go, "I sa wuk mu sab, sab, ubwi ni angyar yi ni mbyang agbiy lo mu wo na ba. "Kam, i kan go abo kwe Ipaul ka lo ime igomna Iherod, ikyi ni ikwe.

24

¹Ni ikyu ikyong ni kpan nyi wo, Ananais udeng ni angyar ishe Ikpam, kyar ye angyar ukong ye ingyar ayi ni mi luk song agbiy ham mang na ani zer go Itertullus ka anyi. Angyar neye mbyang agbiy lo Ipaul ubar ni Igomna. ²Ubwi ni Ipaul ni yer ubar ni Igomna yi wo, Itertullus yar mi mbyang agbiy ikyi Ipaul na Igomna, go su uwi ikong kam eyi sa kam udap ina iseu yak ye umye ni kwe uyang ba utasu ro jijak. ³Ye udeng eyi mi kpir agbiy jijak nu uwi mi kong, uwi udeng ni fu jijak, Afelix. ⁴Ni si ukyu-yi wo, isa dep mu ibe yak ko, kam zak mi atong ye ayi ni imbok. ⁵Eyi nder song kiy go ikok nu si angyar ni mi kong utsom, i mi ndap Ajew jijak na bo tser ikyi. I si ingyar ikyi na angyar ni mi kpo ume utasu anu, ikyi na Anazarene. ⁶Imi gying ni induk igya Ikpam utem kam i kuk kwe mi. I shon ni luk mi ikpo ye ukuk ro ni ikwe. ⁷Kam Ilyias ingyar itam ba kwe mi nyi ime ro ye itsep mang. ⁸Abo kyim ro ba ime no, nu uwi bep Ipaul agbiy neye, uwi teng sa wukagbiy ni i ni mbyang lo mi wo. ⁹Ajew yi teng kpir go agbiy na ni mbyang lo Ipaul wo sa anyi. ¹⁰Ni Igomna ni na Ipaul ni luk ugbiy wo, Ipaul luk go, iyi song go kwe uyi ham-mang kam nu uwi ni sem ingyar ni iluk ikpo ikwe anu, kam iyi go na kan mu agbiy neye ye udap nem ate. ¹¹Uwi teng sa song go sa ker ikong ikyu ikur-ka-afan ni iyi ni tso ka kyp Ikpam Ijerusalem. ¹²Kam abo ni ka kam mi igya ni wop Ikpam utem wo, iyi te-ate ye ingyar tsi ko, iyi fa ikwi tsi afuk ko, igya Ipkem ushi ko ikwe tang. ¹³Agbiy na a ni mbyang lo mi nu jijak, anyi lang anyii bubung. ¹⁴Kam i yi sa kpir kan ru go Ukeng ayi yi na abo ni zer iku na angyar ne ye wo, ru ugbo ayi yi i yi wop Ikpam na ada ro. I yi sem ye anyi nem ye agbiy ni ni

sem umbuk nu ukuk yak ye agbiy abyek na angyar uko'o ni Ikpəm.¹⁵Iyi sem ye udab atser anyong ni Ikpəm sa ata na angyar ne ye ni sem bang wo, nu ufui wur ukpu na angyar ni sem gaga ye ani ye udab abi.¹⁶Ni sem akiñ wo, i mi ngang na tam inya ni sem gaga ubar ni Ikpəm ye angyar umbuk na agbiy jijak.¹⁷Ni iyi ikwi tung mang ni kong kam wo i yi ba ye umbak ye anang na ba na ikwe nem.¹⁸Ni i ni kong akiñ wo, Ajew tsi ni ni ser Asia ba kam mi igya Ikpəm utem ni i si umbuk ilu nu umuite ata nu ukuk ni kyok, abo nder mi ye ikwi na angyar ni mi kong utsom ko.¹⁹Angyar ne ye sa ba ubar ime no izizi kam na abo luk ugbyi ni bo ni song ikyi nem, bo na sem ye ugbyi tsi abi ikyi nem.²⁰Na bi ni sem akiñ ko angyar neye izizi ba kan ugem na bo ni kam mi yemi ubar na akansil na Ajew.²¹Na si ugbyi ayi nu wo mang ni iyi ni luk wur ilang ukem bo wo, 'si ufui wur anyion na ingyar ni kpu wo, si iyi ni u mi luk mi ikpo anyi ayeno wo."²²Ifelix song ugbyi yi sab sab mang, kam ikuk ukyu ni ikpo yi ndok ka ubar. Iluk go, Ilysias ikyi na akpa na ser Ijerusalem ba kam wo, i sa song inya ni ina luk umbuk ni ikpo no yi."²³Kam i kan akpa yi go bo kpi Ipaul ye ayi ni imbok kam ni ingyar tsi atsek ayo nyi ni na ba mbak mi ye ni na kyp mi ko.²⁴Ikyu ba kpan Ifelix ye uwa nyi Idrusilla ser ba, uwa nyi sa akab na Ajew, ikyim ka zer Ipaul kam wuk agbiy ikyi nu udab alo ni Iyesu Ingyar Ugbe ime nyi.²⁵Ni Ipaul ni kan mi agbiy ikyi usem ni gaga,anyong akuk,ye ikpo aluk ni Ikpəm nisi mi ba wo,i asiy ba kuk Ifelix kam iluk go, "Nyi inya no. I na kam iyab yiyak, kam i sa zer mu ba."²⁶Iseu anyi mang itang go Ipaul sa na mi anang, imi kyim ka zer mi mgbang akiñ mang ni luk ugbyi ye mi.²⁷Uyi afañ ni kong kpan wo, Iporsius Festus ba sem igomna isem ni Ifelix ni sem, Ifelix mi shon ni sab ubar nyi ubar na Ajew wo, i kyar Ipaul zuk igya na amui anyi.

25

¹Abgonu ni ifestu ni nwu nyi ustap ikwe, isemtang ni ikyu ita, ikwe wur nyi kaesarea ka Ijerusalem.²Adeng ni ishe Ikpəm ye angyar ikyi ni Ijew ka ba ye ugbyi na abo ni mbyang lo Ipaul, ye ba kan Ifestus, abo luk ugbyi yi ba ye ilang atser mang ime Ifestus.³Kam abo mi luk nung udap Ifestus ikyi Ipaul go ni mgbab mi ni kyu ba Ijerusalem kam na bo tsem mi ukeng ni i si mi ikyu ba wo.⁴Ifestus kpir kam kan bo go Ipaul si igya amui Ikaesarea, go iye ahong agbo nyi si ika anyi.⁵Ingyar ni a kong song ba ye ro ka agber. inya tsi na su ugem mang anyong nyi, nu luk.⁶Ifestus sem anyi a futi ikyu ikur ko, ikyu ka ikwe ni kaesarea, nu ukpokyu ni fan wo, ikyu sem umbuk Itakne ni ikpo aluk nyi kam i kan bo go bo kwe Ipaul ba na mi.⁷kam na ani kwe mi ba nwu wo, Ajew ni Ijerusalem sem anung anyi, kam bo mbyang agbiy atser mang lo mi na bo ni kyok wur anyi nyi ko.⁸Ipaul luk wur anyong nyi, kam kan bo go, "iyi gem ukuk na Jew tsi ko, kyar ye ukuk ni igya Ikpəm utem non i ni Siza ko."⁹Ifestus gying go ni i luk kpir angyar na Ajew wo, i bep Ipaul go, "Ushon go nu tso ka Ijerusalem na a ka luk ikpo no anyi?"¹⁰Ipaul luk go, iyi shon na ka yir ubar ni Isiza na a luk ikpo nem nu anyi. I gem Ajew inya tsi ko, uwi jijak ru usong.¹¹Yitsi gber iyi na gem ru, kam kwi ata nu una tsem mi gber, iyi bi ko. Kam agbiy nu umbyang lo mi na si ison mang, ingyar tsi kwi ni na kwe mi na bo ko. "I sa ka ime ni Isiza."¹²Isemtang ni Ifestus ni luk kam ye angyar nyi, i kan mi go, "Uwi go nu ka ubar ni Isiza.Ubar Isiza usa ka."¹³Imbar ni ikyu dong aro, udeng Agrippa ye Ibernis ka ba nwu udeng Ifestus ukyuk ikwe ni Ikaesarea.¹⁴Umbuk ibe dong na abo ni sem ye mi anyi i ka kwe ikpo Ipaul ye ba ime na adeng afañ ne, "Ikok ayi isem anu ime Ifelix si ingyar ni i wur igya na amui.¹⁵Ibe ni iker Ijerusalem Adeng ishe Ikpəm ye angyar ukong na Ijew mbyang agbiy lo ikok nu kam kwe mi ye ba ime nem, kam nung iyab na luk ta mi ikpo.¹⁶Iyab nu i kan bo go su ugbo ni ikwe ro eyi angyar Irom ni kwe ingyar ana angyar ukar nyi kam i sa luk wur anyong nyi ko."¹⁷Ubui na abo ni ba kyar anung ukyu nu uwo wo, i yi dep ibe ko, i zer kyar angyar, ikyung ni ikpo aluk, kam ikyim ka kwe ikok nu ba.¹⁸Ubui na abo ndeb nyi mbyang agbiy lo mi wo, i nder go gbiy na bo ni kwe ba wo lang ye itsep.¹⁹Adong bo ye ate ate bo umbuk nu ukuk bo ye ikyi ni Iyesu ayi na bo ni go i kpu kiy, kam Ipaul go i ker awum.²⁰Iyi bam ti ata ni na gying ineng nu ugbyi nu kam i beb gp isa kpir ni ka Ijerusalem kam na luk ikpo nu anyi non.²¹Ikpeng ni Ipaul ni go a kwe mi lo igya amui bang ikpo anyi ni Empero wo, i na ukuk go a kuk lo igya mi bang ibe ni ana kyim mi ka ime ni Isiza."²²Kam Agrippa kan Ifestus go i shon na wuk ikok nu teng." Ifestus go, Ukpokyu u sa wuk mi."²³Ukpo kyu ni fan wo, Agrippa ye Bernis abo ba kyp mi igya tang anyi ye akpa unyang ye angyar ikyi ni ikwe anyi.²⁴Ifestus luk go, Adeng Agrippa ye angyar no jijak na anu under ikok nu, Ikwi na angyar ni Ijew ba kam mi Ijerusalem ye anu, kam ta ilang yemi anu go akwe mi ka tsem.²⁵I nder go i gem inya tsi ni kwi na tsem mi ko, kam i ni go ni ka ime ni Igomnati wo, i ser kwe mi kyim ka na mi.²⁶I lang ye ugbyitsi ni wur ikyi ni i na byek na Igomnati iki nyi wo, ikwe mi ye ba na uwi udeng Agrippa utsigber isa kam ugbyi ni i na byek umbuk ikpo yi.²⁷Sa sab ko ni i na kyim ingyar ni igya na amui ka ime ni Igomnati nu ugem tsi lang ni na byek ikyi nyi.

26

¹Kam Udeng Agrippa luk ye Ipaul go, "Usa luk ye agbono go." Kam Ipaul nda agbo nyi wur kam ni i luk wur anyong nyi.²"Udab te mi kan kam adeng Agrippa, na a luk ugbyi na ajew neye mi luk nduk mi izi nem wo.³Aji uwi song ata ni ukuk bo ye ata ni bo mi kong abiy ni ikwe bo. Sem akiñ wo, i mi nung go nu kuk udab zak atong wuk mi ugbyi nem nu."⁴Na anyi nyi, uzung Abraham (Ajew) neye song usem nem yar kyuk alemshi nem, ikwe nem yak ye Ijerusalem.⁵Abo song mi yar kyuk ita nyi, ayi ahong sa kpir go umbuk nu usem nem, i yi si ukem na angyar ni mi tur ukuk Ikpəm akak akak, Iku nu ukuk ni tser fu jijak.⁶Ikpo nu umi luk mi aji imi gying unu amui ni Ikpəm ni mui ye ada ro wo.⁷Unu si unu amui ni atsu ni ikur ka afañ ni yer bang na ku ata ni bo mi wop Ikpəm ukutang ye utan. Se umbuk udab alo nu. Adeng Agrippa kam uzung Abraham ka mi luk nduk izi nem wo.⁸Aji kong uwi atsi anu tang go Ikpəm sa fui ingyar awur anyion song ko?"⁹Ibe ayi i tang na akong agbiy ham mang na abi izi ni Iyesu ni Inazareth.¹⁰I kong itam nu Ijerusalem. I kuk ani kpir ye Ikpəm ham mang kam itse igya na amuy aji i ku ukuk ime na adeng ni ishe Ikpəm, iyi mi yer keng keng mang go atsem bo, kam

atsem bo. ¹¹I mi na bo utsom ilung ikwitung igya ni Ikpəm ushi, imi ngang asti na luk nduk izi ni Ikpəm. I sem udab mang ye bo, tsom bo ka yak akwe ni isu. ¹²Ubui ni i mi kong agbiy neye wo, i kwe nyi ka ikwe ni Idamaskus ye ukuk ni ku ime na adeng ni angyar ishe Ikpəm. ¹³Ukengtang ni isi mi ka ikpeng ni usur yer utan kpang kpang wo, inder atar ser Ikpəm gbbak kyuba ni ni lan futi atar nu usur, yar lan fer mi ye angyar ni ye mi ka agber wo. ¹⁴Ubui ni ini ikpo kyu iseu jijak ro wo, i wuk ilang mi beb mi unu ni ikwe nu uzung Abraham go, "Asual, Asual, umi kpo mi go inang? Nder, bek ayi kam ingyar sa yir kying akpesek ye Ikpəm nyi. ¹⁵Kam i beb mi go, "Uwi sa ayi? Ikpəm yer kanj mi go, 'Iyi si Iyesu ni u mi kpo mi wo. ¹⁶Na agbonu, ndeb nyi uyir, aji ikwe anyong nem kwe kyok mu na kyak mu nu usem igbi uma nem, nu kanj kyok angyar agbiy nu uni song ikyi nem agbonu yak ye ni i na ker na kyok mu ubar anu. ¹⁷I yi sa gbe wur mu ime na angyar, ye ime na atuk na ye ni na kyim mu ka ime bo, ¹⁸nu una ka fong ayi bo, nu una sam bo wur umbuk ifeb ba umbuk atar, awur nyi umbuk itsep udeng akwe ikyi aba ime Ikpəm, kam ni Ikpəm a kepawung abi bo ye ikponj ni i na na angyar ni iyi ni multe umbuk udab alo anyong nem. ¹⁹Ni sem akinj wo, Adeng Agrippa, i yi tser ikyi ye ajar nu uma Ikpəm ko, ²⁰i tam ubar yar ikwe Idamaskus, ka Ijerusalem ye ikwe ni Ijudea kyar yak ye akwe na atuk naye, i mi kanj uko'o Ikpəm go abo yang udab bo sam ba ime ni Ikpəm na kong agbiy atung ni ni kyok go a yang udab kam. ²¹Si umbuk nu ugbiy nu mang nu uzung Abraham kuk kwe mi igya Ikpəm, ngang go na atsem mi. ²²Ikpəm ker mi imbak mi ba ka unu, i yer mi kanj atung nem ubar na angyar ishi ye ana atem ikyi na agbiy ni angyar uko'o ni Ikpəm ye Imusi ni luk go sa ba kong. ²³go Ingyar Ugbe yi sa ba nder tsom, kam go i sa tam ubar fui ukem na angyar ni ni ikpu kam ni kwe atar a na uzung na Abraham-Ajew ye atuk na ye. ²⁴Ni Ipaül ni luk nwu ilam nyi wo, Ifestus kwe ilang ugbak go, "Apaul umi fam, agbiy akpim no na alab yi, nyi kong mu u fam." ²⁵Ipaül go iyi fam ko, Adeng utem Ifestus, umbuk ikep akuk i kanj mu akonj anyi ni ni sem gaga. ²⁶Udeng ahong song ugbiy neye agbo nyi, inya ni ni kong i mi kanj mu agbiy neye ayi mang wo, aji agbiy neye sa agbiy i ni kong atan ko. ²⁷Adeng Agrippa, "U'kpär agbiy na angyar uko'o ni Ikpəm? Iyi song go u'kpär." ²⁸Agrippa kanj Ipaül go, "umbuk ibe dong mang usa kong mi ba sem ingyar ni Ingyar Ugbe?" ²⁹Ipaül luk go, "I mi bung akung na Ikpəm go ko agbonu, ko ubar nu nu uwi mang ko kyar ye angyar jijak ni wuk mi ayeno, na sem ugbo ni iyi, ya ta itse ni igya amui yi ni ni sem ye mi ugbonu wo." ³⁰Kam Udeng ndeb nyi uyir, ye Igomna ye Ibernice teng, ye angyar yi ni sem anyi ye bo wo; ³¹Ubui ni abo ni nyi kam wo, abo luk ye akyu go, "Ikok nu lang ye uda tsi ni i na kpu ko na akam mi itse." ³²Udeng Agrippa kanj Ifestus go, "Zizi a sa sonj ikok nu ata mang i na bi ni byek na Udeng Utem Isiza."

27

¹Ibe ni ba gang ni ina ka Italy wo, a kwe Ipaül ye angyar igya amui tsi kwe na ingyar ikyi na akpa izi nyi Ijulius ni si iku na asoja ni ikwe Augustan. ²I nwu awar ni i si mi yar Adromyttium si mi ka ukung utem utso ni Asia. Ikok ayi izi nyi go Aristakus ni Ithessalonika ni ubu ni Imasedonia ka ye ro ituk. ³Ukyu nu uwo i nwu ka ikwe ni Isidon umbuk ni Ijulius ni kyok Ipaül atung, har mgbab mi i wur kar nder ayoo nyi ye ata na bo mi song mi ukyuk. ⁴I kwe wur anyi tur ukung utem ka ikwe ni Siprus kpanj tsang ma uve yi, aji itsang ba ro ubar tser kenj kam. ⁵Kam i kwe wur anyi ye awar ka utso ni Isilsia ye Ipamfilia, Ikwe ba Imyra, ikwe utem ni Ilysia. ⁶Anu wo ingyar ikyi ni akpa kam awar ni isi ka ikwe ni Alexandrias ni ika ikwe ni Italy. Ikwe ro fa anyi. ⁷Ne imi tur ukung mi ka dong har ikyu i kwitung mi mwa utsom, ikwi nyi i ka yak anung ye Inidus, itsang ba na utsom anyi wo i tur tsang utso ni Isalmone aji itsang anyi gbiy ko. ⁸I mwa utsom tur ka ra akinj ba yak umbuk ayi a zer go ibu na awar atung, i sem ma ye ikwe Ilasea. ⁹Ikwe ibe ham mang, na agbonu ibe ni si unu nu uzung Abraham kpanj kam, ba bek ayi ni ingyar na ka ye awar ukung utem yi. Ipaül ba tar bo, ¹⁰go, "Uwi aro angyar, i nder yab ni i go tsang nu wo, i sa nder utsom anyi, i sa yim ulab ye awar mang ko, har yak ye uzi ro teng. ¹¹Kam ingyar ikyi na asoja yi mi zak atong wuk fu su ugbiy ni ingyar ikyi ye ingyar awar futi ata ni i na wuk agbiy ni Ipaül mi luk wo. ¹²Ni sam ba bek ayi ser hong mang ibe ni ite wo ni tsa anyi go wo, angyar ba tar ro ni nyi anyi ka tsa ikwe ni Ifoenix, uve atung na ami tsonj awar anyi ibe ni ite wo, umbuk yi mui ayi nyi ser uso umbuk nu usur mi tso anyi ikyu. ¹³Ubui ni ushop ni ser iseu mi zu ba dong wo, angyar ni kuk ikyi na awar yi tang go agbo bo kam inya na ami gying wo kam. Bo kuk inang utem na ani kwe tsonj umbuk ulek na awar ye kwe ta kyu ukung utem mi ngang ata ana ka ma uve yi, na ka atseng. ¹⁴Ifeb dong, Itsang atser mang ka ba zu ro ser uso ye ro ikyu. ¹⁵Ni itsang ba ti itsep kam i magti ni ka ubar wo, Iser i tur awar mi ka mang go ye itsang yi. ¹⁶I ye awar yi ngang kyir tur uve ushi na a zir go Ikauda; i ka kuk yer ye awar anyi. ¹⁷Ubui ni abo fer ulek yi tso ugbak, akwe ulek yi kpab akyung awar, aji asiy kuk go awar yi sa gbe umbuk ni isa ma ikwe ni Isyrtis, unu kong i kuk inang utem na tsonj ye ulek na awar ta kyu ukung utem yi kam mi ka dong dong. ¹⁸Itsang zu kam ro elam kpa kpa, ukpokyu go na fanj wo i yar bung ulab ro far kyu ukung utem. ¹⁹Ni ukyu ita nyi, angyar awar ye agbo bo akuk ulab far kyu ukung. ²⁰Ikyu ham mang inder usur ye ukanj ko, itsang lab yi ker mi izu ro wo inder mang go ugbe ro lang yak. ²¹Ni ni kwe ikyu ham mang bo ni ji uji ko wo, Ipaül ndep nyi ukem bo awar anyi kam kanj bo go, "Uwi aro angyar, una wuk mi izizi isa nyi umbuk uveh anyi ko, ustom ni i nder nu ye afam ni i ni yim izizi sa lang. ²²I mi kuk ro ikep usa kyir asi ko, i sa yim ingyar tsi ko, sa kwi ra awar mang ni i na yim. ²³Ukyutang igyi icinda ni Ikpəm ni iyi anyong nem mi wob wo, ba yir ma mi anung. ²⁴kam kanj mi go, 'Sa kyir asiy ko Apaul. Usa ka yir ubar na udeng atem, Isiza, nder, Ikpəm ye udab atung kwe angyar imbar awar nu na mu kam. ²⁵Ni sem akinj wo, ute udab uwi aro angyar sa ba sem ra ata ni Ikpəm ni kyok mi ubmbuk ajar wo. ²⁶Kam i sa ka fak umbuk uve tsi keng mang. ²⁷Imbar ni ikyu ikur ka anyi, ni itsang yi mi zu ro itso ikyu ukung utem ni Adriatic wo, ba yak ukyu tang ukem, angyar ni mi kuk ikyi na awar yi tang go abo si anung ye ysem kiy agbo. ²⁸Akwe inya myang akem na a go na nder kyok akyi ikam (20) a mgyang yiyak a go na nder sa akyi ikur ka akyong(15) ²⁹Asy ba kuk bo go agbo i sa ka fak akyung, akwe inang ni mikuk awar anyi far kyu ukung utem kam mi kiyip Ikpəm mang go nu ukpokyu afanj. ³⁰Angyar ni imbar awar anyi mi ngang na ta mgbab awar utem yi kam na gying iyab na

bo na a gbe anyong bo, kam a bang cwigo na bo kyor sa anang ni mi kuk lo awar far kyu ukyung utem.³¹ Ipaül kan na ikyi na asoja ye asoja yi go, a sem mgbang umbuk na awar utem anyi ko bo sa gbe ko.³² Asoja yi kor jang ulek na awar yi mgbab bi wung nyi mang.³³ Ubui na ayi si m i ikwe wo, Ipaül nung bo go bo ku uji ji. I luk go, "Ayeno kwi ikyu ikur ka anyi nu uni ji inya tsi ko."³⁴ Unu i mi kur ru agbo go uku uji ji kam nu ugbe. Ingyar tsi sa yim ikung nu utsi nyi anu ko."³⁵ Ubui ni i ni iluk ugbiy nu, i kwe uji umbuk kam deng Ikpäm ayi bo anyi jijak. Kam i kuk uji umbuk yi tsab itso kam kwe ji ayi bo anyi.³⁶ Ikep ba tser bo atang kam bo nyi ku uji ji.³⁷ Jijak bo sa angyar 276(afan) afan ka akam ata ka ikur ka akyon yi) awar anyi.³⁸ Ubui ni aji zer kiy, bo na awar yi sem fe fe mang aji akuk ulab na a ba nu uji tsi far kyu ukung utem kiy.³⁹ Ukpo kyu go i ba fan wo, bo nder song umbuk yi ko, abo nder ica a tang go si usem kam abo mi luk ye akyu ata ni ana ka tson awar yi anyi.⁴⁰ Kam abo kur jang ulek awar yi mgbap anang atem ukung utem anyi. ikpeng yi mang bo kuk ulek ni kuk ushak na awar yi son kam kuk utar utem ni mi kuk ushop kuk fong, kam ka umbuk na bo na ka tson awar.⁴¹ Abo ka ba yak umbuk ni itsep amwi afan ba kyar akyu, unu na awar yi fak itsu, kam kong awar yi ka yak ko, ikyi na awar yar beb aji itsang ba itsep ham mang.⁴² Asoja yi gying go na tsem na atang anyi kyir go bo sa sa'a amuy kyir nyi iyi.⁴³ Ingyar ikyi ni asoja yi ngang ni igbe Ipaül wo, i bi bo kam kan angyar ni na sa'a song amuy na sa'a ka umbuk nu uwom ka bang ana aneye anyi.⁴⁴ Angyar ni ni na sa'a song amuy ko wo lem na umbuk a tso na akpam, atsi umbuk agbiy tsi na awar anyi, kam sa'a gbu ka umbuk uwom. Umbuk iyab nu jijak ro wur ka usem ukwi mang.

28

¹Ikpeng ni akung ro ba yak ukwi wo, i wuk go izi ni uve yi si Imalta.² Angyar nu umbuk yi kyok ro atung har abo sung ula, Aku ro aji abui ye ukpan sem mgbwang akin mang.³ Ni Ipaül ni bung kyar uti nu ukwe lo ula ifang wur umbuk ukwe kyir ukwi nu ula yi, ba jim fak sem ugbo Ipaül.⁴ Angyar ikwe anyi ni nder ifang yimbyim kyu ugbo Ipaül a ro wo, bo luk ye akyu go, "ingyar nu si ingyar ni tsem angyar, ni i ni kyir wur umbuk awar ni go ni kep bo ukung utem wo, kam anyi mgbab mi ni sem awum ko."⁵ Kam Ipaül tsuk ugbo nyi, umong yi kpo kyu ula kam inya tsi kong mi ko.⁶ Angyar yi mi bang go na ndir Ipaül zer fok unwu kpo-kpu ye ukpan ko ni nwu gbuk isu mang. Ani bang ikup utung-tun bo nder inya kong Ipaül ko wo; Abo yang udap bo luk go unu si Ikpäm ushi.⁷ Ma anug anyi si umbuk ni itsu ni udeng unu uve yi izi nyi Ipublius. I ku ro ye agbo afan kam i na ro iji, imwa imbar ni ikyu ita.⁸ Ida ni Ipublius ba kyim ukyung nu ukpan ye ikyim afar. Ipaül ni ka ime nyi wo, i kyip mi Ikpäm, kyuk mi agbo anyong kam itser.⁹ Ata ni kong ukyunu wo angyar tsi uve anyi ni ni kyim ba teng, a ba kam utser bo.¹⁰ Angyar yi na ro usur ham mang. Ikpeng ni i mi bung afam ni nyi abo na ro agbiy ni i mi gying.¹¹ Ni ikyan ita go ni kpan wo, ni i ni sem umbuk uve anyi kpan ibe ni ite wo, i nwu awar ni ikwe ni Alexandria, ni a ni zer go, "akan ni ishi" afan, Ikastor ye Ipollux, ni ni sem ubar na awar yi.¹² Inyi anyi ba yir ikwe ni isyrakus, i sem anyi ikyu ita.¹³ Inyi anyi i gbu ba yak ikwe Iregium, ukyu ayi ni kpan ushop yar ser ise itso, imbar ni ikyu ifan i si ikwe ni Iputeoli.¹⁴ I kam amba tsi anyi kam a zer bo, i ye bo sem anyi ikyu Ikyong-fan umbuk ukeng ni ni ba Irom.¹⁵ Anyi amba na ni wuk go iba wo aba kam ro ibam ugya ni Appius ye The Three ta verns. Ipaül ni ndir amba yi wo i deng Ikpäm kuk bo ikep.¹⁶ Ini ba yak Irom Ipaül sem I Icuropa nyi ye ingyar ni mi kpwi mi.¹⁷ Ini kong wur ikyu ita Ipaül zer kyar angyar ni sem ubar ukem na Ajew. Na bo ni ba kyar umbuk ayi wo, i kan bo go, "Uwi aroamba, i gem inya tsi ubar na angyar nem ye ukum na ada gber, a kwe mi ta igya amui Ijerusalem na ye mi ka Irom.¹⁸ A ni beb mi agbyi wo, bo go na nwu mi ta aji ineng nu ugbiy tsi lang na ago tsem mi.¹⁹ Kam na Ajew ni luk ugbiy na bo ni ishon ko wo, ba sem keng mang go iyi nung go a na ka ime ni Isiza, unu kyok go i mi kwe ikwe nem ka isom ko.²⁰ Su umbuk nu unung nem kam i ngang na nder ru kam a luk ugbiy ye ru. Si ikyi nu udab alo ni Israel ni i ni sem umbuk ni itse nu."²¹ Kam abo luk ye mi "Eyi kam itida tsi ser Ijudea ikyi no ko, umba tsigher ba na ro uko'o tsiabi ikyi no ko.²² Kam eyi go ni wuk unu no inya ni uwi ni tang umbuk ni iku nu, aji i song go bo mi luk agbiy abi mang ikyi ni iku yi ko ajiji."²³ Ani lo mi ukyu wo angyar ikwitung mang ba kam mi umbuk ni imi sem anyi wo, ikwe agbiy yi luk ye bo kam i luk agbiy ikyi nu uma ni Ikpäm. I ngang kong bo na kpir agbiy Iyesu, ye ukuk ni Imusi ye angyar uko'o ni Ikpäm yar ikpeng nu ukpokyu ka yak usur ji.²⁴ Angyar tsi kpir agbiy ni i ni luk wo, kam angyar tsi kpri ko.²⁵ Ani kpir ye akyu ko wo, abo nyi zuk ni Ipaül ni luk ikon ayi nu, "Ushop ni parpar luk ra anyi mang unu na Azaya ingyar uko'o ni Ikpäm ikyi na ada ru ikwi.²⁶ I luk go, "Ka ime na angyar kam luk go, "U wuk-wuk, u sa wuk, kam u sa wuk song ko, U'nder nder u sa nder kam u sa nder mwe ko."²⁷ Udap na angyar neye lar kpeb mang, atong bomi wuk imwa ko, bo kuk ayi bo tsep. ikyi Asang ko bo sa nder ye ayi bo kam wuk ye atong bo, kam nu udab bo awuk song, kam na bo yang udab bo ni iyi kpung tser bo."²⁸ Ni sem akin wo, usong go Ikpäm si kwe iyab nu ugbe nu wo si na atuk na aneye, kam bo sa zak atong oo.²⁹ I ni luk kam agbiy neye, ajew nyi, inya bo. Abo sem ye ate utem mang ukem bo.³⁰ Ipaül sem yak iyi ifan igya nyi ni i ni na anang anyi kam mi ku angyar ni mi ba nder mi.³¹ I mi luk agbiy ikyi nu uma ni Ikpäm ye ni i mi kpim agbiy ikyi Idaadi Iyesu Ingyar Ugbe ye ife. Ingyar tsi kwi na bi mi ko.

Aroman

1

¹Ipaül ukpiy ni Iyesu ni Ikpäm ni zer mi ba sem Afuk nu ukyak ni go kan uko'o ni Ikpäm.² Unu si uko'o atung ni ini mui unu kyuk akyuk, unu na angyar nu uko'o nyi umbuk illang nyi ni par par.³ Sa anyong Igbi nyi, na ani mba itsu ni Idavid na anyong.⁴ Ushop Ikpäm ni sem par par wo fui Idaro Iyesu Ingyar Ugbe wur ukpu, kam kwe mi kyok go I si Igbi ni Ikpäm ni ye itsep ni na fui angyar wur umbuk ukpu.⁵ Umbuk nu umbak ni imbok ni Ikpäm, ina ro iba sem Afuk nyi kam ni sem ye ikyi ni ana ise nu udab alo i zi nyi akwe nu utasu nu jijak.⁶ Ukem na akwe neye, a zer uwi teng nu sem angyar ni

Iyesu Ingyar Ugbe.⁷Uko'o nu i byek na angyar ni Irom jijak, ani Ikpəm mi shon, ni Ikpəm ni zer na ba sem par par. Umbak ni imbok ni Ikpəm, ye ukwi ni ser ime Idaro Ikpəm ye Iyesu Ingyar Ugbe sem ye ru.⁸Nu ubar, ideng Ikpəm anyong ru jijak ta Iyesu aji uko'o nu udab alo ru kar fer utasu nu jijak. ⁹Ikpəm ni iyi ni wop umbuk usi nem, song ugbi nu mwe mwe umbuk uko'o atung ni Igbi nyi, ni i mi zer izi ru mbang akin umbuk Ikpəm akyip nem. ¹⁰Iyi mi nung Ikpəm ibe agber go na ti inang na kam iyab, Ikpəm na kpir, na ba ime ru. ¹¹I mi shon go na nder ru kam na na ru una nu Ushop ni Ikpəm ni na kuk ru ikep. ¹²I mi shon go ni kuk akyu ikep ata ni i na kan akyu ni sem ye udab alo anyong Iyesu. ¹³Iyi shon nu song, uwi aro-mba, go i shon na ba ime ru kam agbiy tsi ishi ishi leng mi akin akin ba yak agbonu. I shon go na kam angyartsi ukem ru ni na kpir agbiy ni Iyesu ye ukyuk naye. ¹⁴I yi ye akang ni na kung na Agreek ye angyar na ye, sem keng mung go i sa kung uko'o atung ka na bo, angyar nu umwe kyar ye a na anduk. ¹⁵Na sa anem, iyi yir bang mang na kan ru uko'o atung ni Ikpəm na uwi ni ikwe Irom teng. ¹⁶I kir iswi na kan uko'o ni Ikpəm ko, aji i si itsep ni Ikpəm ni na kwe ugbe na angyar jijak ni mi lo udab anyong ni Ingyar Ugbe, nu ubar, na Ijews, kam ye Agreek. ¹⁷Ikpəm mi kan kyok ro go su umbuk udab alo, yar ita nyi ka kwi ikyuk nyi na angyar na sem gaga. Ata ni ani byek go, "Ingyar ni sem gaga sa gbe umbuk udab alo nyi"-Uwi ingyar na lo udab no anyong ni Ikpəm, usem gaga ubar nyi, u sa sem ye mi umuiki. ¹⁸Ata ni Ikpəm ni kyok udap atso nyi ser ugbak agu ba ikyi na angyar ni mi kong abi, ata ni bo mi kan anyi ni Ikpəm ko wo. ¹⁹Unu sem mang go bo sa song agbiy ikyi ni Ikpəm umbuk agbiy na ani nder ye ayi lang bo. Aji Ikpəm kyok bo jijak ayi mang ata ni i yi ahong ni sem. ²⁰Afong itam ni Ikpəm yar kuk ita nu utasu mi kyok ata ni Ikpəm ni sem gbogbor. Umbuk agbiy ni Ikpəm ni kong neye, imi nder song ata ni Ikpəm ni sem. Agbiy neye mi kyok umbuk itsep ni umwiki ye ata ni Ikpəm ni sem. Ni sem akin wo, angyar neye lang ye iyab awur. ²¹Unu sem lok go bo ni song Ikpəm inang gber, bo na mi usur nyi ni Ikpəm ko, udeng gber lang. Unu na bo udap bo atang sam ser induk, udab bo sam ser ifeb, bo song inya ni Ikpəm go a song wo ko. ²²A kyok go abo imwe kam abo nyi ser induk. ²³Akuk usur ni Ikpəm nu ugbak nu umuiki sam sir usur ni usi ingyar, ye anywe, ye among na akyi anyi, ye agbiy ni wok ye imbar. ²⁴Ni sem akin wo Ikpəm kwe bo udap bo na ukeg nu usem na abeleng ni sem udab bo, na anyong bo alang ye usur. ²⁵Sa ayi ikwe anyi ni Ikpəm yang ye ison, awop inya ni Ikpəm ni kong futi Ikpəm ni imi ndep mi umuiki. Na sem akin. ²⁶Umbuk iyab nu Ikpəm kwe bo na udab atang bo na agbiy atang ni induk, akab bo ye akab mi na akyu sa ata ni Ikpəm ni kong lo wo ko (Aji akab ye akab mi gying akyu). ²⁷Ru ugbo ayi yi alam-bo mi ngbab zuk awabo mi ka nwu ayi ye akyu. Aneye sa alam mi na ye alam, mi kong agbiy ni iyang, ye iswi akuk nu, ukunu sab ko, ukyu na angyar nu sa kam ye udab atso ni Ipkem umbuk ukyung abi na bo mi kam gang ye usem bo teng. ²⁸Ata bo ni kwe go na bo song Ikpəm ko wo, Ikpəm kwe bo na udap bo ni mi tang agbiy abeleng ye ni kuk iswi, na kong agbiy ni gang anyi ko. ²⁹Udab bo mi kwebo go na kong agbiy abi sem lok go agbiy na abeleng, ye udap abi, ye uleg, ye akyung. Bo sem ye ufeb, udab ni tsem ingyar, udap na abur, ye ubang, udap na ngeg-ngeg, ye utang na abi. ³⁰Abo mi luk angyar, nya tsem ye ilang unu, abo mi kar Ikpəm. Abo mi tso udap, akpeng, ye ingyar ni mi ndep anyong. Abo mi jar agbiy abi na kong ye angyar, abo mi tser ikyi ye ada bo. ³¹Abo lang ye udab nu usong, usa ta utang anyong bo ko, abo lang ye ishon, a lang ye ayi ni imbok. ³²Abo ye usong nu ukuk ni Ikpəm go bo sem ye uzi, go ingyar na kong ukyu agbiy ye isa kpu. Abo kong kwi aneye ka ubar bar mang ko, ami kpir na angyar ni mi kong agbiy abi neye teng.

2

¹Ni sem akin wo, uwi angyar ni mi luk angyar ikpo, ulang ye iyap nu una wur, ikpo nu umi luk angyar wo, uluk anyong ru uwi ni mi luk wo, aji uwi teng mi kong inya ayi yi ²Isong go ikpo ni Ikpəm mi sem anyi ikyi angyar ni mi kong ukyu agbiy yi wo. ³U tang song unu, uwi ni mi luk angyar ikpo ni mi kong agbiy neye wo, nu uwi teng mi kong wo, utang go usa wur umbuk ni ikpo ni Ikpəm? ⁴Agbiy atang ru sem ushi mang go inang? Aji kong u kwe itso na atung ni Ikpəm, ye ibe adep ni ina na angyar utsom, ye udab akuk nyi kwe ta dang mang? U song ko go Ikpəm mi kyok atung nyi go nu uwi akam iyab nu yang udab ru ko? ⁵Unu sa ata nu utser nduk udab ru kam, u kpir nu yang udab ru ko, kong Ikpəm zwe udab atso nyi lo bang ru ugbak, ukyu yi isa son udab atso nyi ni gaga wo far iseu. ⁶Isa na ayi-yiro agbo ni itam nyi kwi ata na ami kong. ⁷Angyar ni mi tam ukum atung mgbang akin wo, ni mi gying undep ye usur ye sem ni te parpar ubar ni Ikpəm wo, i sa na bo uzi ni umuiki. ⁸Angyar ni mi shon anyong bo, ni mi tser ikyi ye anyi, kam na ikyi iseu ye usem ni gaga ko, udap atso ni Ikpəm ni ni kuk asi kem sa ba. ⁹Ikpəm sa kwe utsom utem ye utsom ushi ba anyong nu uzi angyar jijak ni mi kong abi, i sa na Ijews ubar kam i sa na Agreek teng. ¹⁰Ingyar ni na kong atung isa kam undep, usur, ye ukwi sa ba ubar angyar jijak, Ajew ubar kam ye sa kwe Agreek. ¹¹Ikpəm mi shon angyar ayi futi ayi ko. ¹²Angyar ni ni kong abi na ani song ukuk Imusi ko wo, a sa kam ukpu nu usi nu ukuk ni lang, ye angyar ni ni kong abi ni ni song ukuk ni Imusi wo, abo sa luk bo ikpo ye ukuk yi. ¹³Ubar ni Ikpəm, sa angyar ni mi wuk ukuk ni Imusi mi sem gaga ko, sa angyar ni mi kong ukuk ni Imusi yi mi sem gaga ubar ni Ikpəm. ¹⁴Angyar na aneye ni lang ye ukuk kam kong agbiy nu ukuk mi luk wo, ayi a sem ye ukuk ni Ikpəm udab bo kam, na ayi ahong ni lang ye ukuk ni Imusi. ¹⁵Umbuk nu wo ami kyok go Ikpəm kwe ukuk yi byek lo udab bo. Agbiy atang nu udap bo kpir ye bo teng, agbiy atang bo mi kan bo mwe mwe mang go bo mi na ikyi iseu ye ukuk ni Ikpəm, udab atang bo yi mi kpir bo, ko mi luk nduk bo ¹⁶ubar ni Ikpəm. Unu sa kong ukyu ni Ikpəm na luk angyar ikpo, ni Ikpəm na kwe atan na angyar jijak ta ikpe, ata ni ilang ni Ikpəm ni kan anyong Iyesu Ingyar Ugbe wo. ¹⁷Asem go uzer anyong no Ijew, ta utang umbuk ukuk, lo udap ni ife anyong Ikpəm, ¹⁸kam song udab ni Ikpəm, nu ukuk mi kan, song udap nyi kam kyar nder agbiy ni sem aki-ki ata ni ani kpim ru. ¹⁹Kwe go u'kpir ye anyong no go uwi ingyar ni mi kyok ingyar ni zok ayi ukeng, kam uwi sa atar na angyar ni isem umbuk ifeb. ²⁰Uwi si ingyar ni mi mbya isab ingyar ni induk, usi icica na alemshi, kam umbuk ni ukuk yi usem ye umwe ye anyi, kam unu sa kong inang yang usem nu uzi no? ²¹Uwi mi kpim angyar wo, kam u kpim anyong no ko? Uwi ni mi kan angyar go abo sa zu ko, ama umi izu? ²²Uwi ni go abo sa gying

uwa ingyar ko, ama umi gying uwa ingyar. Uwi mi kar akan wo, ama umi zu-uzu igya ni Ikpəm nu utum?²³ Uwi ni te udap ndep anyong umbuk nu ukuk, ru uwi yi mi nduk ukuk ni Ikpəm, kam kwe iswi na Ikpəm, usur nyi lang.²⁴ Unu, "Izi ni Ikpəm ba lang ye usur ubar na angyar na aneye, aji uwi na Ikpəm usur yi ko," ata ni abo byek lo.²⁵ Inwu ata no sa mbak mu una tur ukuk ni Ikpəm yi, una ada ukuk yi inwu ata no lang ya umbak, usi ifu mang.²⁶ Ingyar ifu na kong ukuk gaga, u tang go ifu nyi yi sa ser inwu ata ko?²⁷ Uwi ni abyek uko'o ni Ikpəm lo mu kam ukuk ni ingyar ita inwu, ukong ko, utang go ingyar ni ker ta inwu kam kong ukuk yi gaga wo isa luk mu ikpo ko? Uye ilang ni Ikpəm na ani byek, ye inwu-ata no, kam umi gem ukuk go inang!²⁸ Una si Ijew kam ta inwu, si ikak nu ukob no kong mu ser Ijew ko.²⁹ A jew si ijew nu udab atang, kam inwu ata nyi si udap atang, ye ushop ni Ikpəm, su umbuk ni ikak nu ukob ko. Sa angyar mi ndeb ingyar yi ko, si Ikpəm mi ndep ingyar yi.

3

¹Umbak ni sem umbuk ni uzung Abraham sa aji? Ugbo ukob ni inwu- ata sa aji? ²Sem utem mang fer jijak. Ukyok ni Ikpəm tam ubar ba ime na Ajew.³ Sa sem inang na Ajew tsi na lang ye udab alo ni Ikpəm? Utang go uzung Abraham na lang ye udab alo ni Ikpəm, unu ni Ikpəm ni mui lo wo sa be iseu? ⁴Isa sem fo akin ko. Nder Ikpəm sa sem mang ye anyi, na angyar jijak anya ishon. Ata ni abo ni byek lo wo go, "Ni ko ayi na kpir go agbiy nu uni luk wo sa anyi, kam nu ji ikpo no ibe agber ikpeng ni ingyar na mbyang agbiy alo mu mang wo."⁵ Kam abi ro na kyok igaga ni Ikpəm isa luk go inang? Ikpəm lang ye uda ubui ni ina tso udab nyi, a kong kyok ro, ko akin ko? (I mi luk ata ni ingyar mi tang.) ⁶Ikpəm sa kong ni sem akin ko! Na sem akin wo Ikpəm sa luk ikpo ye utasu ata inang?⁷ Kam anyi ni Ikpəm umbuk uda nem na kwe undeb utem na izi ni Ikpəm, aji kong ni abo luk ikpo ikyi nem lok, ingyar ni mi kong abi? ⁸Angyar tsi mi nya ison lo ro go eyi luk go, "Ni kong ukum abi, kam na atung aba?" Ikpo ni abo ni luk ikyi bo wo gang anyi mang.⁹ Unu i go nang? I go ni nwu wur anyong ro? Sa akin ko bubung. Aji iluk nduk uzung Abraham ye Agreek go abo si angyar ni mi kong abi. ¹⁰Ine si ata ni abo byek lo "Ingyar ni sem gaga lang, ko ayi yi."¹¹ Ingyar tsi ni wuk song lang. Ingyar tsi ni gying ukeng Ikpəm lang. ¹²Abo sam udab bo nyi ime ni Ikpəm kam jijak. Bo ba ser angyar ni ilang ye umbak ubar ni Ikpəm. Kam ingyar ayi ni ikong atung lang, iyo, ko ayi yi.¹³ Ugorkyu bo si ikur na anyion. Umyam bo sem ye ubang. Akon ni mi wur unu bo sem lok usa ni iwu. ¹⁴Unu bo mi me ye akyo ye atsar ujong-jong.¹⁵ Akyi bo sem uyir mang na abo atsem angyar. ¹⁶Agbiy anduk ye ni na deng utsom ta angyar sa abo. ¹⁷Angyar ne shon na sem ukwi ye angyar ko. ¹⁸Asi ni Ikpəm lang ayi bo ko ushi shi.¹⁹ Na agbonu isong go ugbiy nu ukuk Imusi ni luk, iluk ye angyar ni na tam ukuk yi. Ni sem akin wo ko ayi ro na lang ye ugbiy na luk, kam inya ni Ikpəm na luk ye utasu, ji kam, mwa kam. ²⁰Unu sem mang go ingyar tsi ni na bur agbo ifang go umbuk itam nyi i lang ye uda ubar ni Ikpəm, lang. Aji umbuk ukuk, eyi ba song agbiy abi.²¹ Na agbonu, Ikpəm kyok ro ukeng ashi ni ina sem gaga ubar nyi, ukeng nu ukuk ko. Ukuk ye angyar nu Uko'o ni Ikpəm kyok unu mwe mwe mang. ²²Unu si igaga ni Ikpəm sem umbuk udab alo anyong ni Iyesu Kristi ta angyar ni na kpir. Aji uka'a nu ukem na Ajew ye Agreek lang. ²³Aji angyar jijak kong abi kiy, kam kpo ikya umbuk nu usur ni Ikpəm. ²⁴Umabak ni imbok ni Ikpəm anyong Iyesu Ingyar Ugbe kwe ugbe naro itsang mang.²⁵ Aji Ikpəm kwe Iyesu na ba sem lok go Ingyar ni ni nung ukeng umbuk nu udab alo umbuk ukpu nyi. Ikwe Iyesu na na kyok anyi nyi aji ifak abi ro ni isem yak ko, ²⁶umbuk udab akuk nyi. Agbiy nu jijak kong na kyok gaga nyi umbuk ibe nu wo. Isem ukyu nu ni kyok go umbuk udab alo ni ingyar anyong Iyesu, Iyi Ikpəm nder ingyar tsi ye uda ko. ²⁷Anyong andeb sa aji? Lang. Umbuk ni iyab song ye? Ni itam? Iyo, kam si utso nu udab alo. ²⁸Ikwi nyi imi ikpir go Ikpəm nder ingyar ye uda yak ko, umbuk udab alo, si umbuk ni itam nu ukuk ko.²⁹ Ko Ikpəm yi si ini Ajew mang? isi Ikpəm ni angyar na aneye teng ko?. E-en isi Ikpəm ni angyar na aye teng. ³⁰Na sem akin , Ikpəm sa na Ajew ye Agreek jijak na sem gaga ye mi umbuk udab alo.³¹ Kam unu isa mgbab ukuk ta udab alo? I sa sem ukyu yi ko, Isa tam ukuk yi.

4

¹I sa luk go inang, ikyi ida ro utem Abraham umbuk usem nu utso na anyong? ²Aji Abraham sem gaga ye Ikpəm utso ni itam ko, na si utso ni itam zizi, Abraham sa ndep anyong, kam su ubar ni Ikpəm ko. ³Ilang Ikpəm go inang? Ilang ni Ikpəm luk go, "Abraham kpir ye Ikpəm, Ikpəm kwe mi go i sem gaga ubar nyi."⁴ Ingyar ni itam-itam, ugbo ni itam nyi sem lok su umbak ni imbok ni Ikpəm ko, unu si ikang nyi aji itam itam kam. ⁵Kam, ingyar ni tam itam ko, kam kpir udab nyi ye iyi Ikpəm, ni mi kpir ikpo ikyi ni ingyar yi ni kpir izi Ikpəm wo, Ikpəm go udab alo ni ingyar yi kong mi i sem gaga.⁶ Idavid teng luk atung ikyi ni ingyar ni i ni ye ukpir kam Ikpəm nder mi ye uda ko, unu si umbuk ni itam ko. ⁷I go, "Ukwi si ana angyar na agbiy abi bo Ikpəm kepawung kam, ye angyar ni Ikpəm ni keptseuk abi bo kam. ⁸Ukwi si ani ingyar ni Ikpəm na bi ni fag abi nyi."⁹ Sem akin wo, ukwi yi sem ani angyar ni ta inwu non, ko ani angyar ni iker ifu mang? Aji i luk go, "Su umbuk udab alo Abraham kam Ikpəm ka fak mi go i sem gaga."¹⁰ Unu a fak mi lung ye? Ni Abraham ni ker ifu non, ikpeng yi i ta inwu kam? Ikpeng yi iker ta inwu, i ker ifu mang.¹¹ Abraham ku ikak ni inwu ata. Unu si ifong unyi- ngyar nu ukuk ni Ikpəm ni par par ni i ye mi ibe ni iker ifu wo. Ugbo itam ni ifong unyi-ngyar ime Abraham si go, iba sem Ida angyar ni ye udab alo ni Ikpəm, ko ini ker ifu. Unu kyok go a fak bo go a sem gaga. ¹²Unu kyok go, Abraham ba sem Ida inwu ata na angyar ni ta inwu mang ko, ye angyar ni tur akiy ni Ida ro Abraham. Ine si udab alo nyi ni ini lo Ikpeng ni iker ifu wo.¹³ Ta si umbuk nu ukuk kam Ikpəm sa mui unu ye Abraham ye uzung nyi ko, unu amui nu si go, bo sa ji ikpon nu utasu nu. Kam, ser umbuk ni gaga nu udab alo. ¹⁴Aji angyar ni na ikyi iseu ye ukuk mang na ji ikpon zizi, kyok go udab alo lang ye umbak, ye unu amui lang ye itsep. ¹⁵Aji ukuk mi kwe udab atso ni Ikpəm ba, kam umbuk nu ukuk na lang anyi, Ikyi atser lang teng.¹⁶ Unu si ineng ni i ni kam unu amui yi, aji i lo udab ro anyong ni Ikpəm, unusu una ni Ikpəm. Unu kyok go uzung na Abraham jijak sa ku unu amui nu, sa ana angyar ni tam ukuk mang ko, kyar ye angyar ni ye udab alo na

Abraham teng, aji Abraham si Ida ro jijak, ¹⁷ata ni a byek lo wo, "Uwi si Ida na akwe ikwi mang." Abraham yer ubar Ikpəm ni i lo udab anyong nyi, Ikpəm ni na angyar ni kpu uzi ye agbiy ni ni lang, izer na ba sem. ¹⁸Kyar ye agbiy tsi ni ra na Abraham yang udab nyi, aji isong go i sa mba igbi yak ko, Abraham kpir agbiy Ikpəm ye udab nyi ayi bang atung ubar. Sem akin wo, Abraham ba sem ida na angyar jijak, ata ni Ikpəmni luk lo wo, "Si ata nu uzung no na sem." ¹⁹Abraham fem umbuk udab alo ko. Abraham song go anyong nyi lang ye asak ni ina mba agbi aji isi mi tar iyi ifan ayi kam. I yi teng song go uwa nyi Isera sa mba fo agbi yak ko. ²⁰Umbuk nu unu amui ni Ikpəm ye Abraham, Abraham yir mgbang umbuk nu udab alo nyi. I kam itsep umbuk nu udab alo kam na Ikpəm undeb. ²¹Abraham kpir ye udab nyi ayi mang go, inya ni Ikpəm ni mui unu lo ye mi wo, i sa ba kong ata ni ini luk wo. ²²Ni sem akin wo, Ikpəm kwe udab alo na Abraham go i sem gaga. ²³Abo byek lo umbuk ni umbak nyi mang ko, ata ni Ikpəm ni kwe mi go i sem gaga. ²⁴Abo byek ikwi ro teng, eyi ni ni kpir izi ingyar ni fui Iyesu wur anyong wo. ²⁵I si ini Ikpəm ni kwe na wur go atsem umbuk ni ugem ro, ye ni fui mi na abi ro sa lang.

5 ¹Umbuk nu udap alo ro Ikpəm nder ro ye abi ko, I sem ukwi ye Ikpəm anyong Iyesu Ingyar Ugbe. ²Anyong nyi, i kam ukengtang umbuk nu udab alo ye umbak ni imbok ni Ikpəm. Ni i yer sem anyi. I te udab umbuk nu udab atser ni Ikpəm ni na ro umbuk usem nu ubar, udab atser go isa ka'a usur ni Ikpəm. ³Si ine mang ko, i sa te udap umbuk utsom ro aji i song go utsom mi kwe ba udab akuk ba. ⁴Udab akuk kwe ukpir ba, ukpir kwe udab atser nu ubar ba. ⁵Udab atser nu mi ta ro iswi ko, aji a kwe ishon ni Ikpəm far swi udab ro, ta Ushop ni Ikpəm na ani kwe na ro. ⁶Ibe ni asak ker ilang ro wo, si ibe yi ni Ingyar Ugbe ni ku ukpu ikwi na angyar ni song Ikpəm ko. ⁷Sa buk ayi ni ingyarsa ku ukpu ikwi ingyarsa atung. Yi tsi gber ingyarsa ba ku ukpu ikwi ingyarsa ni ikong atung. ⁸Ikpəm kyok ishon nyi anyong ro, ibe ni i ker umbuk agbiy abi wo, Ingyar Ugbe ba ku ukpu ikwi ro. ⁹Ufu-ufu nyi na aying nyi ni muite ro kam wo, isa gbe umbuk nu udap atso ni Ikpəm. ¹⁰Ibe ni iker umbuk nu ukar, Ikpəm mi mbya sab ro ta ukpu ni Igbiy nyi, Fu-fu kam, isa mbya sab ro kam i sa gbe umbuk ni izi nyi. ¹¹Si unu mang ko, isa te udap ye Ikpəm ni izi Iyesu Ingyar, Ingyar ni ba na ro umbya sab nu wo. ¹²Ikwi na abi ni ingyarsa ayi, ukpu nwu kyu ba utasu anu, ukpu yi nwu ba utang na abi. ¹³Ibe nu ukuk ni Imusi ker ba, angyar mi kong abi utasu kiy, kam ugem lang, aji ukuk lang. ¹⁴Ukpu yar ikwi Adamu ba yak ibe ni Imusi kyar ye ani kong abi gang ani Adamu wo ko, uyi su ukwok ni ni ker ni ba. ¹⁵Sem akin wo, una ni Ikpəm sem lok uda ko. Umbuk ni uda ni ingyarsa ayi ukpu si ikwi na angyar jijak, sem akin wo umbak ni Ikpəm ye una ni ingyarsa ayi yi, Iyesu Ingyar Ugbe, kwe ugbe na angyar ikwitung mang. ¹⁶Una ni itsang yi a sem ata nu ugem na Adamu wo ko. Ugbo nu uwo Ikpəm luk ta angyar jijak ikpo umbuk nu ugem ni ingyarsa ayi. Ugbo nu uwo una ni itsang ni Ikpəm ni nder ro ye uda yak ko, ba isem nu uda ikwitung mang. ¹⁷Umuk ni uda ni ingyarsa ayi, ukpu fer umbuk, ufu-fu kam, angyar ni ni ku umbak ni imbok ni Ikpəm utuntung wo ye una ni gaga ubar ni Ikpəm sa kam uzi anyong Ingyarsa ayi yi- Iyesu Ingyar Ugbe. ¹⁸Ni sem akin wo, uda ni ingyarsa ayi (uda na Adamu) kwe ukpu ba ikwi na angyar jijak, usem ni gaga ni ingyarsa ayi (a ni Iyesu Ingyar Ugbe) kwe umuite nu uzi na angyar jijak. ¹⁹Umbuk ni ikwi atser ni ingyarsa ayi (na Adamu) angyar ikwi mang ser angyar ni kong abi, ru ugbo-ayi yi, umbuk ikwi ana iseu ni ingyarsa ayi, (Iyesu Ingyar Ugbe) angyar ikwi mang sa kam usem ni gaga. ²⁰Ukuk nwu ba na abi adab, kam umbuk abi ni fu anyi, umbak ni imbok ni Ikpəm dab ser ihong. ²¹Unu kyok go abi kwe ukpu ba, sa ata yi ni umbak ni imbok ni Ikpəm na kwe usem ni par par ye uzi nu umuiki ba anyong Iyesu Ingyar Ugbe, Idaro.

6 ¹Unu isa luk go inang? Ni kong abi ka ubar aji anu umbak ni imbok ni Ikpəm sa anyi? ²Uyi sa tam ko. Eyi ni ni kpu na abi kam, isa kong inang tam abi yiyak? ³Uwi song go angyar na ani na bo amuy Ikpəm izi ni Iyesu Ingyar Ugbe ku ukpu nyi kpu teng? ⁴Akwe ro nyion ye Iyesu agber ikpeng ni akwe ro fa uyang na amuy Ikpəm wo, ikpu yemi ituk. Unu sem akin na kyok go, ata ni Iyesu ni fui wur ukem na angyar ni kpu ye usur ni idaro Ikpəm wo, eyi teng sa ka akwi ni uzi ashi. ⁵Aji ina kpu ituk ye mi, i sa ba a fui anyion ituk ye mi. ⁶Unu isong go, a kwe ida ukong na anyong ro kam ukwi, ni anyong ni kong abi akpu, ni sem ukpiy na abi yak ko. ⁷Uwi ni ni kpu kam (umbuk usiy) Ikpəm nder mu ye uda yak ko, i sem gaga mang go, abi lang ye itsep anyong nyi. ⁸Eyi na kpu ye Iyesu kiy, abi lang ye itsep anyong ro wo, ikpir go isa ye mi sem ituk. ⁹Eyi song go Iyesu Ingyar Ugbe fui wur ukem na angyar ni kpu kiy, ikpu yak ko. Ukpu lang ye itsep anyong nyi. ¹⁰Utso nu ukpu, ikpu ulung ayi go. Usem nyi nu uzi, i sem ta Ikpəm. ¹¹Ru ugbo ayi yi mang, nder anyong no go ukpu ta abi, kam usem awum ta Ikpəm anyong ni Iyesu Ingyar Ugbe. ¹²Ni sem akin wo, sa kpir na abi atam ukuk anyong no ko, ni tam inya ni ini shon. ¹³Sa kwe akak na anyong no, na itam na abi ko. Kwe anyong no na Ikpəm ni itam itam ni parpar ye mi. ¹⁴Sa kpir ni agbiy abi kuk mu ukpiy ko. Uwi sem umuk nu ukuk ni Imusi ni lang ye itsep ni na mu mgbap agbiy abi ko, u'sem umbuk nu ukuk nu umbak ni imbok ni Ikpəm ni na mu itsep nu kong agbiy abi yak ko. ¹⁵Umm! o go nang? Ni ka ubar ye agbiy abi ukong-kong, aji nu i sem umbuk ibe ni ukuk ko, si ibe ni umbak ni imbok ni Ikpəm? Iyo, sa sem akin ko. ¹⁶Usong ko go, ingyarsa ni una sem ukpiy nyi, si ingyarsa yi ni una tam ukuk nyi? Sem anyi mang, una si ukpiy na agbiy abi ukpu sa ano, una si ukpiy ni na ikwi iseu ye atung, usem ni par-par sa ano. ¹⁷I deng Ikpəm! Ikwiyi usi ukpiy na agbiy abi, na agbonu uwi na ikwi iseu ye ukpim na ani na ru. ¹⁸A gbe mu wur umbuk agbiy abi kam, na agbonu, uwi si ukpiy ni usem ni sem par-par. ¹⁹I luk lok ingyarsa ni lang ye itsep na anyong. Ata ni uni kwe akak na anyong ru ser ukpiy na agbiy abeleng ye abi ukong kong wo, ru ugbo ayi yi, u kwe akak na anyong ru ser ukpiy nu usem ni par-par umbuk nu umuite. ²⁰Ikpeng nu usem ukpiy na agbiy abi, ulang ye ata ni una sem usem ni par-par. ²¹Ubwu yi, inya ni mbak ru umbuk agbiy nu umi kong kam umi kir iswiyo ba ba yak agbonu wo sa aji? Agbo itam na agbiy neye su ukpu. ²²Na agbonu, a gbe mu wur umbuk agbiy abi kam, user ukpiy ni Ikpəm; awum ukwi no, si ni umuite. Awum ikwi yi si uzi nu umiki. ²³Aji anu, agbo-itam na agbiy abi si ukpu, kam una ni itsang ni Ikpəm si uzi ni umuiki anyong Iyesu Ingyar Ugbe, Idaadi ro.

7 ¹Agbo unu usong ko, uwi aroamba (iyi mi luk ye angyar ni isong ukuk) go ukuk mi tam anyong ingyar ni ni ker ye uzi mang ko?²Uwa ni ingyar su umbuk ukuk nu ulam nyi ni uzi sa ker anyi, kam ulam nyi na kpu kiy, ukuk yi lang ye agbo iki nyi. ³Ubwu nu ulam nyi ker ye uzi nyi wo, ina ka ban alam tsi, asa zer mi akap ni ikuk utseng. Kam ubwu nu ulam nyi na kpu kiy, ukuk lang ikuyi akap yi kam, i sa nyi ka ban alam tsi, uyi ikuk utseng yak ko. I sem usem nu ulam ye uwa.⁴Ni sem akin uwi aroamba, uwi teng kpu na abi kam, anyong Ingyar Ugbe uwi kpu umbuk ukuyi nu umui tsang ikang. Unu sem akin nu sem ye i yi ni fui wur ukpu, kam ni kam ata ni ina tam ukum atung (awum) a na Ikpam. ⁵Ikpeng ni eyi sem umong anyong, utang na abi kam itsep umbuk na akak ro umbuk iyab nu ukuk kwe wur ukum (awum) nu ukpu na ro.⁶Kam agbo nu, Ikpam kuk ro son wur umbuk ukuk ni kuk ro wo kam. Unu sem akin kam ni wop mi umbuk Ushop ashi, si umbuk ukuk ni Imusi na atsu wo ko.⁷Isa luk go inang? Ukuk agbo nyi sa abi? Iyo! Inyatsi bab umbuk ukuk ko. Zizi iyi sa song abi ko na go ukuk lang zizi. Ukuk na lang zizi, iyi sa song inya na a zer go ayi anwu ko, se ata nu ukuk ni luk go, "Sa nwu ayi ko" ⁸Kam abi nwu umbuk iyab nu ukuk kam kwe "ayi anwu" kwe na mi. Ukuk na lang ugem nu ukuk lang, abi teng sa lang (abi kpu kam).⁹Ibe ayi sem anyi ni iyi sem ye uzi nu ukuk ker i lang, kam ukuk ni ka ba wo abi kam uzi, iyi nyi ikpu. ¹⁰Ukuk ni zi-izi na kwe uzi aba na mi, nyi ka ba kwe ukpu ba na mi.¹¹Abi ku iyap nu ukuk, kam bang mi kam ta ukuk yi i tsem mi. ¹²Ukuk sem par-par, Inya ni itsi sem par-par, abo sem par-par gaga kam sab ken kam.¹³Inya na atung sam ba ser ukpu? Iyo! Sem akin ko. Kam abi ni ikyok anyong nyi go i sa abi wo, umbuk atung yi i kwe ukpu na mi- i ka'a i yi ye Ikpam. Unu ta si ukuk ni isa nder song go abi sa abi ayi mang. ¹⁴Eyi song go ukuk si usi, kam iyi umong anyong abo kwe gyaji ukpiy na abi.¹⁵Inya ni imi kong wo, iyi gber song ikuyi nem ko. Inya ni I shon na kong, i sam kong ko, inya ni I shon na kong ko, i sam mi kong mi. ¹⁶I na kong inya ni ishon go a kong ko, i kpir ye ukuk go ukuk ni Ikpam sab.¹⁷Na agbo nu si i yi kong ko, sa abi yi na anyong nem wo ikong. ¹⁸I yi song go utang na anyong nem, atung tsi lang anyi, ishon go na akong atung kam ikong song ko.¹⁹Itam atung ni ishon na kong, i nyi kong mi ko, kam itam abi ni i shon na kong ko isam kong mi. ²⁰Ina kong inya ni i yi mi shon ko, unu si i yi kong ko, sa abi yi ni isem ilam nem wo ikong. ²¹I yi na nder anyong nem ata ni na akong atung zizi sa anyi, kam abi mi wur kyok anyong nem.²²Iyi te udap umbuk ukuk Ikpam ye ingyar yi ni anyong nem atang wo. ²³I mi nder ata tsi mang akak na anyong nem. I mi bur ye ata na ashi ni sem udab nem wo. I kuk mi ukpiy ta ata na abi na akak na anyong nem.²⁴I yi yim kiy, ayiro sa gbe wur mi umbuk anyong nu ukpu nu. ²⁵Kam ideng Ikpam ta Iyesu Ingyar Ugbe Idaro! Unu i yi wop ukuk ni Ikpam ye udab nem. Ugo nder, ye umong anyong nem i yi wop sa ata abi.

8

¹Ikpam sa luk ta angyar ni sem ye Iyesu wo ikpo ko. ²Ata asem nu umbuk usi nu uzi anyong Iyesu Ingyar Ugbe, gbe me wur umbuk ni ata asem umbuk agbiy abi ye ukpu.³Inya nu ukuk ni ikong fo ko, aji ilang ye itsep ni na ro ni mgbab abi, Ikpam kong. I kyim Igbi nyi umbuk umong anyong, ni kwe mi na ishe agbeb umbuk ni agbiy abi ro kam, I luk nduk ikpo yi ikuyi ni agbiy abi umbuk umong anyong. ⁴I kong ukuyi nu kam ni agbiy nu ukuk mi gying, ni me anyong ro, eyi ni mi ka akiy umong anyong ko, su umbuk ushop ni Ikpam. ⁵Angyar ni mi sem umong anyong, mi lo udab umbuk agbiy ni umong anyong, angyar ni mi sem umbuk usi mi lo udab umbuk agbiy nu usi. ⁶Aji agbiy atang na anyong su ukpu, kam agbiy atang nu usi si uzi ye udab ana ise. ⁷Sem akin aji utang na anyong mi tsa sem azi mang umbuk agbiy Ikpam, imi na ikuyi ise na ukuk ni Ikpam ko, i yi ahong kwi ni na a kong akin ko. ⁸Angyar ni mi sem umong anyong umbuk utang na abi, sa te Ikpam udab ko. ⁹Unu uwi su umbuk utang nu umong anyong ko, uwi su umbuk utang nu usi, na si anyi go usi ni Ikpam sem anyong no. Kam ingyar ni na lang ye usi ni Idaadi, I si unyi ko. ¹⁰Ingyar Ugbe na sem anyong no, uwi si ikam mang utso ni agbiy abi ukong kong, Kam utso nu usi, usem ye uzi umbuk atung ukokong.¹¹Na si go, usi yi ni fui Iyesu wur ukem na angyar ni ni kpu kiy wo na sem ye uwi, I yi ni fui Idaadi wur ukem na angyar ukpu ibe ayi wo, sa na ru uzi anyong ru, na ayi-lang nu umbuk Usiy nyi ni sem ye ru wo. ¹²Ni sa akin wo, aroamba, eyi, i sem ye ikang ni ina kung, kam si ni ini umong na anyong ko; ¹³Kam uwi na mi sem usem nu utang abi, usi ikam mang. Kam una sem usem nu umbuk Usi ni Ikpam, u tsem afam itam nu umong anyong, akin wo, usa sem ye uzi. ¹⁴Angyar jijak nu Ushop ni Ikpam mi kwe bo ukeng wo, ayi sa agbi ni Ikpam. ¹⁵Aji anu, usi ni Ikpam na bo ku wo si usi nu ukpiy akuk yak ko, ni ana kyir asi ko. I ku usi ni ikuk ro lok agbi ta ba atang nyi, ni ina akiy zer mi go, "Abba, DAADI IKPEMGBAK!"¹⁶Usi yi ye agbo nyi kpir teng ye usi ro go, eyi sa agbi ni Ikpam. ¹⁷Ina sa agbi, kyok cwigo, isa ji ikpon, ikpon ni Ikpam, ye Iyesu ituk, I na mwa ustom ye mi, i sa ye mi sem ituk umbuk nu usur nyi. ¹⁸Ni kwe mang cwigo, utsom ni ina mwa agbonu isa kwe fak ye usur ni ina ba nder ubar anu wo ko. ¹⁹Aji agbiy ni Ikpam ni kong jijak, mi yir bang keng na a nder ata na agbi ni Ikpam na ba wur kyok anyong bo umbuk nu usem bo. ²⁰Agbiy ni Ikpam ni kong, a tam inya ni i ni shon ko kyuk akyuk. Unu si ishon bo ko, si ishon ni iyi ni itser bo lo wo. Ikpam song mwe mwe go i sa ba gbe wur bo. ²¹go, agbiy ni ini kong jijak ye agbo nyi sa ba wur umbuk ukpiy ni na ka akon be ise, asa kam ugbe wur ba umbuk nu usur na agbi ni Ikpam. ²²Aji eyi song go agbiy jijak ni Ikpam ni kong wo mi gying uson ta, ami me atem lok akab niimba, kam mi mwa utsom yak anyi ba yak ayeno nu. ²³A si uyi mang ko, eyi anyong, ni ini ye awum ni ubar nu Usi Ikpam ye agbo ro mi me atem ye akyu, imi bang ibe ni ina aku ro ser agbi nu ugbe wur na anyong. ²⁴Umuk udab alo ni atser nu, i kam ugbe, kam inya ni imi lo udab ro anyi go sakong wo, ayi ro, sa ker inder, aji ayi sa lo udab umbuk inya ni inder kam? ²⁵Kam ira lo udab umbuk inya ni iker inder wo, isa kuk udab abang mi. ²⁶Ru ugbo ayi yi, Usi ni Ikpam mi mbak ro umbuk ni ini lang ye asak anyi, aji anu, isong ata ni ina kyip Ikpam ko, Usi ye agbo nyi mi mbak ro ye Ikpam akyip mi me atem ikuyi ro. ²⁷Ikpam ni ni song udab atang ro wo, song udab ni Usi, aji imi kyip Ikpam na ro ikuyi na angyar ni ni kpir agbiy ni Ikpam kiy wo, ata ni Ikpam ni shon. ²⁸Eyi song go, ani ni shon Ikpam wo agbiy jijak mi tam sa atung mang utso bo, ani Ikpam ni kyak wur ikuyi nu ugbiy nyi. ²⁹Aji ani ni tam ubar song ita nyi wo, i sa yang bo na sem lok Usi ni Igbi nyi, kam Igbi nyi sa sem Igbi nu ubar nu ukem tang na amba nyi na ye. ³⁰Ani i tam

ubar kyak lo wo, si ani izer wur. Ani izer wur, si i kpir go a lang ye uda. Ani ni lang ye uda wo, I na bo usur teng.³¹ Ni si aking wo, isa luk go inang yakiky na agbiy ne ye? Ikpam na si imbak ro, ayi sa ji ume ikyi ro? ³²I yi ni lak imbok igbiy nyi ko, kwe mi na ka angyar ukar nyi ikyi ro jijak. Aji sa kong ni isa naro Igbi nyi kyar ye agbiy jijak itsang iseu mang? ³³Ayi sa luk ugbiy abi ikyi angyar ni Ikpam ni kyak? Lang. Ikpam si ingyar ni muite ro. ³⁴Ayiro sa luk nduk ikpo ro? Lang. Iyesu si ingyar ni ku ukpu kpu ikyi ro, fufu kam jijak, i ifui mi wur ukpu awum. Na agbonu, i si ye Ikpam ikuk umbuk ugbak, umbuk ni ye usur. Yi yak, i si Ingyar ni mi nung Ikpam ikyi ro ye Ikpam akyip. ³⁵Ayi, ko aji sa ka'a ro ye ishon ni Ingyar Ugbe? I nder ko! Ustom utem, induk udab, ukar, unyong, ijim, ubyak, injang non? Iyo, lang! ³⁶Ata na abo ni byek, " Ikyi ru angyar ukar ro mi nyang na atsem ro ikyu agber. Uzi ro lang ye usur, a mi tsem ro lok atan na akwe ka nya atsem." ³⁷Umbuk agbiy neye jijak, i futi angyar ni ji ume anyong ni Iyesu ni ni shon ro kam ku ukpu ro. ³⁸Iyi kpir ye udab nem go, ko ukpu, uzi, acinda, ko aji kyuni agomnati, agbiy na agbonu, agbiy ni na ba, ko aji kyu ni itsep yi, ³⁹Ko udang, itaseu, agbiy ni akong ye agbo sa kwi ni na ka'a ro ye ishon ni Ikpam ni sem anyong ni Idaadi Iyesu wo ko.

9

¹Ikan anyi inya ison ko izi ni Iyesu, udap atang nem ye Usi ni Ikpam luk inya ayi ²go, udap nem me ye imbok, ye ukyung nu udap ni bi ni ikam. ³Sa anem mang izi-zi iyi sa kpir na kam ugbe ko, na amba nem nu uzung nem, nu umbuk umong na ayi asem anyong Iyesu. ⁴Asi uzung na Abraham, Ikpam gbiy bo nwu ba, bo ye usur, ye unu amui, una nu ukuk, ye uwob ni Ikem ye unu amui. ⁵Abo su uzung ni Iyesu ni wur anyi, nu usur nu umong, iyi ni isi Ikpam ni jijak. Ndeb mi umuiki. Na isem aking, ⁶Asem go unu amui ni Ikpam kpo iseu kam ko, sa angyar jijak ni Israel ko, si Israel nu usi, angyar ni kpir agbiy ni Iyesu mang. ⁷Si Uzung Abraham jijak sa agbi nyi ko. I go, " Si ikyi ni igbi nyi Izik nu na a na yar zer uzung nyi." ⁸Go agbi nu umong anyong si agbi ni Ikpam ko, si agbi ni unu amui sa agbi nu uzung nyi. ⁹"Unu si ikon nu unu amui ibe nu ina ba na Isera igbi alam." ¹⁰Akwi unu mang ko, ubwi ni Iribeka ni ye imbar ye idaro Isik, ¹¹ Ikpam kyak alem yi yar ikyim iya bo, na ani ker mba bo, na ani ker song atung ye abi ni inya ni Ikpam ni shon na sem sa sem, unu su ukyak yi. ¹²Aluk ye iyi Iribeka go, " Inu ukong sa wop ina alem" ¹³Sa ata ni aluk lo kam go, "I shon Ijakob, kam kar Esau." ¹⁴Isa luk go inang? Ikpam mi kong gaga ko? Sa sem aking ko? ¹⁵Iluk ye Imusi go, I sa nder imbok ye ingyar ni na nder imbok nyi, I sa teng udab ingyar ni na teng udab nyi. ¹⁶Si go umbuk ata ni ingyar ni ishon ko imwa ni ingyar ni lem ayiko ko, ser si umbuk ni imbok ni Ikpam ni kyok. ¹⁷Aji ilang ni Ikpam kan Ifaro go, "Umbuk ni ikyi nu ugbiy nu wo i kuk mu tso ugbak na a kyok itsep nem anyong no, ni izi nem akar fer utasu nu wo jijak. ¹⁸Ni sem aking wo, Ikpam mi nder imbok anyong ingyar ni i ni shon, ingyar ni I na shon ikong mi tser ikyi. ¹⁹Usa luk ye mi yiyak go, "Aji kong Ikpam mi nder ingyar ye uda? Ayiro kwi ni na tseg inya ni Ikpam mi shon ni kong? Lang. ²⁰Ayi kwi ni na yir beb Ikpam agbiy, ko yang ilang ye mi? inya ni ambye mi sam kwi ni beb fo ini imbye mi agbiy go, "Ajik kong, umbye mi ukuyu nu?" ²¹Ingyar ni imi mbye itsong lang ye itsep ni na kwe itsu tsong mbye inya ukyu nyi ni ini shon ko? I kwi ni isa mbye ifam tsi ni ikwe mi kwe tam ibe agber ko?" ²²Kam Ikpam na shon go ni kyok udab atso nyi ye itsep nyi a kuk udab ye afam (angyar) nu udab atso ni sem lkyi bo, ikwe kuk lo bang ibe ne ina anduk umbuk? ²³Kam i sa akong go ishon go ni ikyok itsep ye itso nu usur nyi anyong na (afam) angyar ni imbok nyi ni sem ikyi bo, i ni mbya lo kyuk ikwiyi ni usur. ²⁴Kam i na kong ukyunu ikyi ro ni ini zer ukem na Ajew mang ko, ukem na angyar na neye teng(ukyuk). ²⁵Ata ni ini luk umbuk itida ni Osha: "Isa azer wur angyar nem ukem na angyar ni si angyar nem ko, ye i sa kyak angyar ni ishon bo ko, na sem angyar ni ini ishon. ²⁶Asem lok go umbuk na aluk cwigo usa angyar nem ko, umbuk yi asa zer bo go, "agbi ni Ikpam nu Uzi." ²⁷Izaya ki ta ilang luk go, "Ko ni alem ne Israel na dab lok isa nu ukung utem teng gber, Ikpam sa gbe ushi mang." ²⁸Ikpam sa kwe wur ikon nyi anyong nu utasu agbonu imwa mang ka kwi ikyuk. ²⁹Ata ni Izaya ni luk kpan isem wo. Izi-zi Ikpam Lab na bi zuk ro uzung izi-zi, i sa sem ra go Isodom ye Igomarah. ³⁰Isa luk go inang go? Go angyar nu ukyuk ni mi gying ukeng ni Ikpam ko ba kam ukeng in Ikpam ye usem ni gaga umbuk nu udab alo. ³¹Kam Israel ni mi ngang na gying ukeng ni Ikpam- utso nu ukuk sam kam ukeng ni gaga yi ko. ³²Aji kong bo kam ukeng ni gaga ko? Aji abo gying ukeng yi ye udab alo ko, akwe itam nu ukuk ta agbo ubar. abo fan kpo umbuk akyung. ³³ata na byek lo kam: "Nder, i si mi ita ika Izayon nu ufan fan ye ikug nu uda. Iyi ni na kpir umbuk agbiyi yi, iswiy sa kuk mi ko."

10 ¹Uwi aro amba, inya ni imi kiy tur Ikpam udab nem ikyi bo si go na akam ugbe. ²Aji imi kan anyi ikyi bo go bo ye udab na agbiy Ikpam, kam a lang ye umwe. ³Aji abo song ukeng ni par par ni Ikpam ko, ami gying na akong su ukeng ni par par na abo. Akwe anyong bo ana ukeng ni par par ni Ikpam ko. ⁴Aji Iyesu ba tam kam ukuk ye agbo nyi ni na angyar ni kpir agbiy nyi na kam usem ni gaga nyi. ⁵Imusi byek agbiy ikyi nu ukuk akong ni ingyar isem par par go: "ingyar ni tam gaga utso nu ukuk, , isa sem ye uzi, umbuk nu usem ni gaga nyi" ⁶Kam usem ni gaga ni ser umbuk udab alo mi luk go, " Sa luk udab no go, 'Ayi sa tso ka Ikpam gbak agu?' (ni ira akwe Iyesu kyu ba). ⁷Ko sa luk cwigo. 'Ayi sa kyu nyi atang atang' (ni ira ka kwe wur Iyesu ukem ni angyar ni ni kpu kam). ⁸Kam unu i luk go inang? Ikon yi si anung no, si unu no-umbuk inya nu u na luk, ye udab no-umbuk ugbiy nu uni tang kam kpir, si ikon ni udab alo ni i mi luk. ⁹Aji una luk wur unu no go Iyesu si Idaadi, kam kpir udab no go Ikpam fwi mi wur anyion, usa kam ugbe. ¹⁰Aji ye udab ingyar mi kpir ye usem ni gaga, kam ye unu nyi iluk wur kam Ikpam ugbe mi. ¹¹Aji uko'o ni Ikpam luk cwigo, "Angyar jijak ni ina kpir anyi nyi Ikpam sa ta mi iswi ko". ¹²Aji ukyi lang ukem ni Agreek ye Ajew, aji Ikpam si Ikpam na angyar jijak, kam isi itso na angyar ni mi zer izi nyi. ¹³Aji Ikpam sa gbe ingyar usong ye, ni na zer izi nyi. ¹⁴Abo sa kong inang azer izi nyi, ni abo ni kpir agbiy nyi ko wo? Abo sa akong inang na kpir agbiy nyi, na abo ni ker iwuk ugbiy yi wo? Kam abo sa wuk ugbiy yi inang, ni ana ker ikan bo? ¹⁵Abo sa aluk ugbiy yi inang, ni anabi kyim bo? Aji aluk go, "Mi te udab ken kam ni angyar ni mi

kung uko'o atung ni Ikpəm kar kan angyar!"¹⁶Kam abo zak atong awug uko'o atung yi jijak ko, aji Izaya luk cwigo, "Akpəm, angyar ikwitung mang kpir uko'o ro yi ko " ¹⁷Ukpir mi ba ta uwuk wuk, ye uwuk wuk ni ikon ni Ingyar Ugbe."¹⁸I go abo wuk uko'o yi ko? Ayi tsi gber. "Alang bo (usur, ye ukan, ye akyor) wur ka utasu jijak, akon bo ka kwi umbuk ni ikwi nu utasu."¹⁹I go abeb yiyak, "Israel song ko non?" Ubar Imusi luk cwigo, "I sa na ru nu ufeb afeb ye angyar ni kwi ikwe ko. Ye ikwe ni song inyatsi ko, i sa kong nu udab tso ru."²⁰Izaya bur agbo ifan go, "Angyar ni ni gying mi ko(Agreek) kam mi, ikwe anyong nem kyok `angyar ni abeb izi nem ko". ²¹Kam ye Israel iluk cwigo, "Imi ngang na gbiy ru ba anung kam mbak ru, umi bi umbak nem ibe agber, kam mi tser iki ka ubar bar."

11

¹I go abeb go, Ikpəm bi angyar nyi? Sa sem akin ko. Aji anu i yi Ipaol teng si itsu ni Israel-Angyar Iyesu uzung na Abraham, itsu ushi na Ibenjamin. ²Ikpəm bi angyar nyi ko, aji isong bo kyuk akyuk. Usong ingya ni ilang ni Ikpəm ni luk ikyi Ilijah, ata ni i nung Ikpəm ikyi angyar Israel. ³"Akpəmgbak, bo tsem angyar ni kan uko'o no jijak kam, kuk atsung no beb far iseu jijak. si i yi (Ilija) ucwikpa nem, kam bo si gying na tsem mi." "Kam Ikpəm kan mi go inang? "Iyi tan lo anyong nem angyar afan kyo akyong fan ni ni ker ifar akpeneg ubar na akan ni izi nyi go Ibaal wo." ⁴"Na agbonu ma angyar tsi ker isi ni umbak ni imbok Ikpəm ni kyak lo.⁵Na su umbak ni imbok ni Ikpəm mang, itam sa lang ye umbak aji anu umbak ni imbok ni Ikpəm su umbak yak ko. ⁶Unu sa aji go? Inya ni alem Israel mi gying wo, bo kam ko, kam ani ukyak kam mi, usi bo, udab bo tser nduk kam. ⁷Unu sem sa ata ni ani abyek: "Ikpəm na bo ushop ni ifeb, bo ye ayi na bo na nder ko, atong ni bo na wuk ko, har ayeno."⁸Idavid luk go, "Ni itabre bo asem lok ileg ye igang, ikyung ni bo na kpo anyi, ye akang ate ikyi bo. ⁹Kuk ayi bo ser ifeb na bo nder ko. kong utang bo na kep mgbang akiy mang (kuk bo ser ukpiy).¹⁰Unu i go inang, "Bo fan na bo kpo?" Sem akin ko. Ukpo kpo bo kwe ugbe ba na eyi angyar na neye ni si angyar Israel ko, nu ufeb kuk bo. ¹¹"Na agbonu, ukpo kpo bo nu usem nu usi na kwe itso na utasu, ye uyim yim na kwe itso na angyar na neye, uba ba bo sa fu ti jijak na ro.¹²Na agbonu i yi mi luk ye uwi angyar na aneye, ni iyi si ingyar uko'o ru. I sa ndeb anyong ye itam nem. ¹³Nu ufeb akuk angyar tsi, yitsi gber i sa gbe atsi.¹⁴I go a luk go, obi bo na si ubung kyar nu utasu, unwu ba bo sa kwe uzi na ani ni kpu kam. ¹⁵Bo na tsu awum nu ubar, atsu yak ye ibi nu uji umbuk, bo na tsu ikob ukyi, atsu imbyang nyi teng.¹⁶Bo na kor wur ambyang adumu(angyar Israel), kam kwe umbyang ukyi nu ulem mang-lok icicang, kwe fa nwu iyab yi, una ji uji ni ikob ni kwe wur itsu, ¹⁷usa ndeb anyong ye imbyang ko, una ndeb anyong si uwi kuk lo ikob ko, si ikob kuk lo uwi imbyang.¹⁸Usa luk go, "Ikpəm kor wur imbyang kam kwe iyi fa nwu anyi." ¹⁹Uwo sa anyi mang aji, inya ni kong kam a kor wur bo, si go bo lang ye ukpir, uwi yir ajinu uwi ye ukpir (udab alo). Sa ndeb anyong ko, kyir asi. ²⁰Aji Ikpəm na kor wur angyar nyi, utang go isa mgbab uwi?²¹Nder udab atung ye udab atso ni Ikpəm, Udab atso nyi sa anyong ni angyar nyi Ajew, udab atung nyi sa anyong ru, una sem umbuk atung nyi ka ubar umbuk atung nyi, alang akin ko, uwi teng bo sa kor wur ru.²²Sem yak go ayi, Ajew, na ye ukpir agbonu, Ikpəm sa kwe bo fa nwu ser isem.Unu sa anyi, aji a kor bo wur aji bo lang ye ukpir. Ikpəm sa kong ni kwe bo fa nwu yiyak. ²³Ikwiy, iyi (Atuk na aye)si ukyi nu ulem-iti icicang, a kor ro fa nwu umbuk iti adumu-atung (Ajew), kam sa kpang Ajew yi, ni si umbyang adumu atung ikwiy, na kwe bo fa ser isem umbuk iti na adumu yiyak?²⁴Nder i go na kan ru atan ayi, uwi aro-amba, usa sem ye ayi nu umwe na adu mang ko. Udab ni alem Israel ker tser bang ni eyi ukyuk (angyar na aneye) a nwu kam atang nyi iyi.²⁵Alem Israel jijak sa kam ugbe ata ni bo byek lo go: " Ingyar Ugbe sa wur Izion ba. Isa kwe wur usem na abi anyong Ijakob. ²⁶Unu sa sem unu amui nem ye bo, i sa kwe wur abi bo."²⁷Na si utso nu Uko'o atung bo sa angyar ukar ru. Na si utso nu ukyak ni Ikpəm, bo sa amba, adaro ayi. ²⁸Aji una ye uzer ni Ikpəm mi yang ko.²⁹Ikwiy uwi na ikyi iseu ye Ikpəm ko, kam Ikpəm nder imbok ru, umbuk ikyi atser na alem Israel. ³⁰Ru ugbo ayi yi alem Israel tser ikyi ikwiy, Ikpəm nder imbok ru, ayi teng, Ikpəm sa nder imbok bo. ³¹Ikpəm kuk angyar ni tser ikyi ta igya amuy kam, ni nder imbok na angyar jijak.³²Oh, atung ni wur umbuk nu usong ye umwe ni Ikpəm gbiy ken kam. Ata ni imi luk ikpo nyi, ye usem nyi. Ingyar sa song ko! ³³Ayi song udab ni Daadi? Ayi sa ta mi ukyi?³⁴Ayi tam ubar na Ikpəm inya ni Ikpəm ni na mi ko, kam ni ina kung mi si ikang? ³⁵Agbiy jijak wur ime nyi, ka kying anyong nyi, sa ser isem ka ime nyi. Usur sa anyi jijak umuiki. Na sem akin.

12 ¹I mi nung ru, aromba, aji Ikpəm nder imbok kwi anu ko, go nu ukwe anyong ru na Ikpəm nu uker ye uzi, lok ishe ni ni kpu kam, te parpar ni Ikpəm na ku. Unu si ata ni ina wob Ikpəm ni gaga. ²Sa ka akyi ni angyar nu utasu nu ko, sem ye uyang nu udab ru. Kong unu nu song udab Ikpəm na atung, ye i ni ini kpir mang, ye ini sem gaga ubar nyi.³Ata ni umbak ni imbok ni Ikpəm ni sem anyong nem, i go, sa tang utang na anyong andeb ko, ni tang utang nu umwe, ata ni Ikpəm ni na ko ayi udab alo ni gang anyong nyi.⁴Anyong sem ye akak aki-aki, akag jijak mi tam itam ukyu ayi ko. ⁵Ru ugbo ayi yi, iyi ikwi neye sa ayi anyong ni Iyesu, Ikpəm bung kyar amba ni Ikpəm jijak ye amba na neye ituk.⁶Jijak ro iye una aki-aki, ata ni umbak ni imbok ni Ikpəm ni na ro. Ingyar na mi kan uko'o ni Ikem, kan ata ni udab alo nyi ni sem. ⁷Una ni ingyar na su umbak, imbak; ingyar na sem ye una na agbiy akpim, lo mi ni kpim. ⁸Una ni ingyar na si ikep akuk, kuk ikep yi ka ubar, una ni ingyar na su ugbo ana, ina sab-sab. Una ni ingyar na si ukeng akyok, ikyok sab-sab. una ni ingyar na si imbok ander, kyok imbok yi ye udab ate.⁹Sa kyok ishon ye ubang ko. Kar agbiy abi, shon agbiy atung. ¹⁰Ata ni una kyok ishon ye akyu, kyok ishon ye udab ru agber. Ata ni una na akyu usur, Una ukyu usur ye usi na akyu umbuk usem ru. ¹¹Umbuk udab alo ni itam, yir ye itsep, na ushop no ni tser umbuk ni itam ni Ikpəm. Na si Ikpəmgbak, uwob mi lo udab ru anyi. ¹²Te udab, umuk nu udab na atser nu ubar agu, ni uni yemi, kuk udab umbuk utsom. Kyip Ikpəm ibe agber. ¹³Mbak amba ni ni gying umbak, kong atung ye angyar ukyuk umbuk iyab aki aki.¹⁴Deng angyar ukar no, sa ta bo unu ko ¹⁵Deng ye angyar ni si ideng, kiy ye angyar ni si ikyi. ¹⁶Usem ye udab ayi ye akyu. Sa kyok anyong andeb ko, ku angyar ni ni wur

inyatsi ko ta atang. Sa tang go uwi mwe fu jijak ko.¹⁷ Sa kwe abi kung abi anyi ko. Kong agbiy na angyar jijak ni nder go sa atung.¹⁸ Ngang ye itsep no nu usem usem nu ukwi ye angyar jijak.¹⁹ Sa te akang agbono ko. Uwi aroamba, u mgbab ni Ikpam kyok bo udab nyi. Abyek lo go: "Akan ate sa anem; Iyi sa te akan yi agbo nem": Ikpamgbak i luk.²⁰ "Unyong na kuk ingyar ukar no, na mi uji: umyar na kuk mi, na mi amuy ni mwa. Una kong ukyunu, umi far mi atson nu ula ikyi." ²¹Sa kpir na abi futi mu ko, bur nyim abi yi ye atung akong.

13 ¹Sab na angyar jijak a na ikyi iseu ye angyar ukuk, aji ukuk ser ime ni Ikpam ba. Si Ikpam ikyak angyar ukuk yi lo. ²Ingyar ni na bi ukuk ni Igomnati, i bi ilang nu ukuk Ikpam; kam angyar ni bi ukuk yi wo, Ikpam sa luk angyar yi ikpo. ³Adeng ye angyar nu ukuk mi ser angyar ni kong atung ko. Sa angyar ni kong abi. Ana kyok mu ata nu una kir ukuk ko asi ni Igomnati ko. Kong atung, usa kam udeng anyi. ⁴Iyi si ukpiy ni Ikpam ni kyim ba utso na atung. Kam uwi na kong abi, kyir asi aji, i kung amang ikyam nyi itsang mang ko. Isi ukpiy ni Ikpam ni na na ingyar ni kong abi utsom. ⁵Sem keng mang go uwi sa na ikyi iseu ye udab no, su umbuk no udab atso ni Igomnati ko, nu udab no sem par par ubar ni Ikpam. ⁶Sem akin wo, nu ukuk atam sem ime Igomnati wo, uwi mi na agando teng. Aji itsep nu ukuk sa akpiy ni Ikpam ni mi tam ukuk nu ibe agber. ⁷Inya ni ni sem ini ingyar kong, na ingyar ni nu kong: Na sa agando, na iyi ni una na agando; na si ikung, na ingyar ikung nyi; na sa akyion ni ingyar kwe na ingyar yi; siy ingyar nu una na asiy; ingyar ni na mi usur, na mi. ⁸Sa kuk ikang ni ingyar lo ime no ko, u shon akyu ye ishon ni Ikpam, aji ingyar ni ra shon ingyar ukyi nyi, itam ukuk yi ka kwi kam. ⁹Usa kuk utseng ko, Usa tsem ingyar ko, usa zi uzi ko, usa kek ukek ko. Ukuk tsi na ker anyi tengber, isa bung kyar mi umbuk ukuk nu. "Usa shon umba no ata uni shon anyong no." ¹⁰Ishon mi kwe inya nu ukwi kong ingyar ukyi nyi ko. Ishon mi tam ukuk ahong ka ikwi. ¹¹Uwi song ibe yi kam, ibe ni una fui ula,ayang ukum ru. Aji ugbe ro si sem anung futi ata ni ini ikpir ubar wo. ¹²Ukyutang (ibe na abi ukong kong) ka ukpam kam, ayi si mi kwe, kwe itam ni ifeb mgbab iseu, kam kwe utar nu ume ni Ikpam na atar (atung ukong kong) far anyong. ¹³Ni ka ukeng na atar, ni kyok ukum atung, su umbuk uji ye umwa ni na kong ro tsi ko. Kwe indar lo ka isem, usa kyion ye akyu ko, u kwe ufeb mgbab. ¹⁴Kam kwe Iyesu ilam far ilam, sa na ukek nu udab atang na abi no iyap ko.

14 ¹Ku ingyar ni lang ye itsep umbuk udap alo, kwe ikpo aluk ye ate-ate lo ka ikang. ²Ingyar ayi ye udap ni na ji agbiy jijak, ayi udap nyi tser ko kam ji atsung amgbwaki mang. ³Uwi ni ji agbiy jijak sa nder tsi umba no ni ji atsung amgbwaki mang wo ko. Uwi ni ji atsung amgbwaki mang wo sa nder tsi umba ni ji agbiy jijak wo ko. Aji Ikpam ku mi kam. ⁴Uwi sa ayi ni ra luk ukpiy ni ingyar tsi ikpo? Si ingyar ikyi sem ye itsep ni na ku mi, ko bi mi. Kam isa yer aji Idaadi sa mbak mi ni yer. ⁵Ingyar ayi na ukyu ayi usur fu, umba tsi na ikyu jijak usur. Kong ata ni udab ru ni kyok ru. ⁶Uwi ingyar ni ra gung ukyu yi ugung na Idaadi, I yi ni na ji, iji na Idaadi usur, aji ideng Ikpam. I yi ni na bi ji, iyi nwu wur anyong nyi ni na Idaadi usur, i yi teng deng Ikpam. ⁷Ingyar tsi sa sem usem na anyong nyi ko, ingyar tsi sa tang go ina kpu ukpu kyim iyi mang ko. ⁸Ina sem ye uzi isem ta Idaadi, ina kpu ikpu ta Idaadi, kam nra akpu ko ina sem ko ini bi sem, isa ani Idaadi. ⁹Unu inya ni kong Idaadi kpu kam ser ifui ni sem Idaadi na angyar ni ikpu kam ye ani ker awum. ¹⁰Kam uwi mi luk umba no ikpo go inang? A sab ko bubung. Kam uwi mi nder tsi umba no go inang? Asab ko bubung. Jijak ro isa yer ubar ni ikyung ikpo ni Ikpam; Ikpam sa luk ro ikpo jijak. ¹¹Abyek lo go, "Ni I yi ni ye uzi, " Idaadi luk go: "Angyar jijak sa kep ubar nem, sa na Ikpamgbak udeng. ¹²Ayi yi sa kan agbiy ni ini kong ubar ni Ikpam. ¹³Ni sem akin wo sa luk umba no ikpo ko, ni tang go ingyar tsi sa kong inya ko luk ugbiy ni na kong umba nyi akpo ukeng na agbiy abi ko. ¹⁴I song mwe mwe ata nu usem nem ye Idaadi Iyesu go inya ni sem abeleng ye agbonyi mang lang. Se uwi na nder go inyayi sa abeleng. ¹⁵Na sa agbiy nu uji, kam uwi nduk umbanu no udap, unu u kyok ishon yi ko. Sa nduk umbano udap ikyi nu uji ko, aji Ingyar Ugbe kpu ikyi nyi teng. ¹⁶Sa kong ni angyar asa mu umbuk ukum atung no nu kyok bo wo ko. ¹⁷Aji uma ni Ikpam sem anu uji ye amwa mang ko. Ni sem usem nu ukwi ye akyu, ye usem ni gaga ubar ni Ikpam, kam ni na ro ukwi ye udab atung umbuk Ushop ni Par par. ¹⁸Uwi ingyar ni na wop Ingyar Ugbe ukyu nu wo, Ikpam kper ukyunu ye angyar. ¹⁹Ni ngang ni sem ukwi ye akyu, ye agbiy ni na kong akyu dep umbuk ilang ni Ikpam. ²⁰Usa nduk itam ni Ikpam anyong ingyar tsi ikyi nu uji ko? Agbiy jijak sem te parpar, kam ingyar umbuk uji aji na kong umba nyi kpo ukeng ni Ikpam wo sa abi. ²¹Sab nu uji umong ko, mwa agbiy ko, ko inya ni na nduk umba no udab. ²²Ata nu uwi ni kper ukemtang no ye Ikpam wo kuk lo ra akin udab no. Atung si uno, uwi ingyar ni ka'a udab ko umbuk inya ni uni kpir udab nyi. ²³Una ka'a udab kam uka ji, ukpo ikpo, aji udab alo no lang. Inya nu udab alo na lang, ukong abi.

15

¹Na agbonu, eyi ani sem ye itsep umbuk udab alo, sab ni mbak amba ro nu udab alo bo atser ko wo, i sa mi kong sab anyong ro mang ko. ²Ayi-yiro ayi ngang ni kong sab udab na amba akyu umbuk atung ni na udab alo nyi na tser. ³Ko Iyesu kong sab anyong nyi mang ko, ata abyek go, "Ujong ni ajong mu wo, sem sa anyong nem." ⁴Agbiy na angyar nu uko'o ni byek kpan isem, abyek na atar ro, cwigo, umbuk nu udab akuk ye ikep akuk ni ilang ni Ikpam, i song go agbiy jijak ni Ikpam ni luk lo wo, isa ba kong na ro. ⁵Na agbonu Ikpam nu udab akuk ye ikep akuk, na ru nu sem ye udab ayi anyong Idaadi Iyesu Ingyar Ugbe. ⁶Isa kong ukyu nu go ni ndep Ikpam ye Ida ni Ingyar Ugbe ro Iyesu Ingyar ugbe, ye udab ayi ye unu ayi. ⁷Sem akin wo, uku akyu ata ni Ingyar Ugbe ni ku ru, ni izi ni Ikpam aku undep. ⁸I luk go, Iyesu ba ni ba mbak angyar ni ta inwu (Ajew) umbuk na anyi ni Ikpam. I kong akin ni nder go unu amui ni ini na ada bo ikwi wo sem akin, ⁹ye angyar ukyuk ni Israel sa na Ikpam usur umbuk ni imbok nyi. Sem akin ata na ani byek, "Ni sem akin wo I sa na mu undeb ukem angyar ukyuk ni Israel, isa kyo ubung ndep izi no." ¹⁰Yiyak i luk go, "Ute udab uwi ukyuk ni Israel ye angyar

nyi." ¹¹Yiyak, "Undeb Ikpəm, jijak ru uwi angyar ukyuk ni Israel, na angyar jijak na ndeb izi nyi." ¹²Yiyak, Azaya luk go, "Ikop (ko uzung) ni Ijesse sa tso na udeng ikyi na angyar ukyuk ni Israel. Angyar ukyuk yi teng sa ye udab atser anyong nyi, go ugbiy ni iluk, i sa kong." ¹³Na agbonu, Ikpəm nu udab atser far me ru ye udab ate, ye ukwi ni uni kpir, kam nu ka ubar ye udab atser, umbuk ni itsep nu Ushop Ute ni Ikpəm. ¹⁴Iyi anyong nem i kpir udap nem ye ru, uwi amba nem. ¹⁵I kpir ye udab nem go uwi teng nu ume ye atung, ume ye umwe jijak. I kpir udab nem go ukwi nu na kuk akyu ikep kam. ¹⁶I byek na ru agbiy nu gbogbor na sam ru awung yiyak umbuk una ni Ikpəm ni ina mi. ¹⁷Una ni Ikpəm ni na mi sem go, I yi sa sem ukpiy ni Iyesu Ingyar Ugbe ni kyim mi ka ime ukyuk, ni kwe na ata ni Ingyar Ishe, uko'o atung ni Ikpəm. I go, i yi kong ukyu nu ni ani ishe ni ukyuk na kong te udab ni Ikpəm umbuk Ushop Ute. ¹⁸Udab ate nem si anyong Iyesu Ingyar Ugbe ye itam ni Ikpəm ni na mi. ¹⁹I kwi na aluk agbiy tsi na anem mang ko, se ugbiy ni Iyesu na na mi umbuk ikyi ana iseu nu ukyuk. Agbiy neye sa agbiy ni ikong ye akon nyi ye afong itam nyi, ²⁰umbuk itsep ye ukyok, yak ye itsep nu Ushop Ute. Sa sem akin na yar Ijerusalem, adodo ka yak Illyricum, na akung uko'o atung Iyesu kanj kar. ²¹Inya ni iyi ni shonj udab nem, i yi shonj go, na kanj uko'o atung umbuk na ker wuk izi Iyesu, i shonj na tam itam ni ingyari ni yar kam ko, unu sa sem go, iyi mye umbuk ni ika ni ingyartsi. ²²I sem ata na ni byek go: "Angyar ni ker kam uko'o nyi sa nder mi, ani ker wuk, sa wuk song." ²³I bui ikwitung mang, agbiy tsi tsek mi, I magti na aba ime ru. ²⁴Na agbonu i lang ye umbuk tsi utsonu, na angyar ker wuk izi ni Ingyar Ugbe, I mi shonj imbar nu iyi ikwitung na ba ime ru. ²⁵Ibe ni na ka ikwe ni Ispain, i sa ngang na atsang nder ru, nu umbak mi umbuk ukeng nem, na sem ye ru ite ashi. ²⁶Agbonu isi ka Ijerusalem na aka tam na amba ni Ikpəm. ²⁷Sa atung na ambaro ni Imesedonia ye Acaia, ni ni kyar umbak bo na angyar ni lang yemi ukem na amba ro ni Ikpəm, ni sem Ijerusalem. ²⁸Anyi, su udab atung bo, ye akang akung ni sem ikyi bo teng. Angyar ukyuk na ye na kam umbuk agbiy ni Ushop Atung, ime ama ni Ijerusalem, a sem ye akang akung na bo na umbuk afam nu utasu nu teng. ²⁹Ina ka na una ru nu ime bo kam wo, i sa ba ime ru ni na si ka Ispain. ³⁰I song go, i na ba ime ru, jijak ro, Ingyar Ugbe sa me ro ye atung nyi. ³¹Na agbonu, i mi nung ru uwi aro amba ye izi ni Idaadi Iyesu Ingyar Ugbe, ye ishonj nu Ushop Ikpəm, ukiy Ikpəm mbak mi. ³²Ukiy Ikpəm go, isa wur ime angyar tser ikyi Ijudea, ye itam nem Ijerusalem na amba ro ni Ikpəm aku una yi ni ikung ba, na na bo wo. ³³Ukiy Ikpəm go ana ba ime ru ye udab ate, ata ni Ikpəm ni shonj, go ni i yi yeru jijak ni kam ikuk atem. ³⁴I mi nung go Ikpəm nu ukwi a sem ye ru jijak. Na sem akin.

16

¹I shonj nu na umba ro akab Ifoebe usur, i si ukpiy ni igya Ikpəm ni ikwe Isenkrea, ²kam nu ku mi izi Idaadi. Ku mi ata ni ingyari Ikpəm, umbak mi ibe ni ina sem ye utsom aji imbak angyar ham mang, kyar ye iyi teng. ³Kyip Iprissila, ye Akuila amba nem ni mi ye bo tam itam ni Ingyari Ugbe Iyesu, ⁴ikiy nem bo kwe isang bo na ukpu. I yi mi deng bo kyar ye angyar ni Ikpəm ikwe ni Agentile jijak. ⁵Kyip angyar ni Ikpəm ni igya bo wo. Kyip Ipaentus, i si ingyari nu ubar ni ikwe Asia ni kpir agbiy Ingyari Ugbe. ⁶Kyip Imeri ni tam ham-mang na ru wo. ⁷Kyip Adronikus ye Ijunias, agbi amba ni itu nem ni ye i yi sem igya na amui. Aneye sa angyar atem ukem na Afuk ni Iyesu, ayi song Ingyari Ugbe tam ubar na iyi. ⁸Kyip Ampliatus umba ye iyo nem anyong ni Ingyari Ugbe. ⁹Kyip Urbanus ni tam itam ni Ingyari Ugbe ituk ye ro, yak ye Istachys ni i ni shonj. ¹⁰Kyip Apelles ni Ingyari Ugbe ni kpir ye mi wo, kyip ani igya ni Aristobulus. ¹¹Kyip Iherodion, umba ni itu nem. Kyip ani igya Inarsissus amba ni kpir izi Idaadi. ¹²Kyip Itryfaena ye Itryfasa, amba ro akab ni ni tam ham mang anyong Ingyari Ugbe. Kyip Ipersis ni ni tam ham mang teng anyong Ingyari Ugbe. ¹³Kyip Irufus ni Idaadi ni kyak kwe mi, ye iya nyi ye iya nem. ¹⁴Kyip Asynkritus, Iflegon, Ihermes, Ipatrobas, Ihermas ye amba ni Ikpəm ni ye bo sem wo. ¹⁵Kyip Ifilologus ye Ijulia, Inereus ye umba nyi akab, ye Olympas, ye ani sem ye bo ni ni kpir Idaadi wo. ¹⁶Kyip akyu ye ufip ni Ikpəm. Amba ni igya Ikpəm anu mi kyip ru jijak. ¹⁷Na agbonu i mi nung ru uwi aro amba, utsung nder sab sab angyar ni kwe ukaka ba igya ni Ikpəm ye ani mi yer tsek ukeng kam kong atsi mi ser isem umbuk udab alo anyong ni Ikpəm wo. Bo tam kpanj ukyi na ani kpim ru wo, usam utang na bo. ¹⁸Aji angyar ukyu nu wob Ingyari Ugbe ko, ami nder song imbar bo mang. Abo ye umyam ni mi bang udap na angyar ni ni song bo ko wo. ¹⁹Angyar jijak wuk ata nu uni na ikyi iseu ye Iyesu kam. I yi sem umbuk udap ate ye ru, u mwe ayi utso na agbiy atung, kam nu ser induk umbuk agbiy abi. ²⁰Ikpəm nu ukwi sa kar Isatan iban ru sa ta ikpeng ko. Umbak ni imbok ni Idaadi Iyesu Ingyari Ugbe sem ye ru. ²¹Itimoti ni ye i yi mi tam itam ituk, kyip ru ye Ilusius, Ijason, ye Isosipater, amba nem ni itu. ²²I yi Itertius, ni ni kwe uko'o nu byek kyu iseu wo kyip ru uwi amba nem utso ni Ikpəm. ²³Igaius, ida uma nem yak ye igya Ikpəm anu jijak mi kyip ru. Irastus ni mi lo anang ni ikwe, mi kyip ru, ye Ikuartus umba nyi. ²⁴I mi nung go, nu umbak ni imbok ni Idaadi Iyesu Ingyari Ugbe sem ye ru jijak. Na sem akin. ²⁵Na agbonu usur sa anyi, Iyi ni na kong udab alo ru na tser, ata nu uko'o atung ni ini kpim anyong Iyesu Ingyari Ugbe, ukyok na atan nyi ikwi, ni kwe tan lo wo, ²⁶kam agbonu a kyok ro kiy, umbuk uko'o nyi na a byek lo umbuk atida ni kanj uko'o nyi ye ilang nu ukuk ni Ikpəm nu umuiki, ye anyi ukem tang na Angyar ukyuk na bo na ikyi ana iseu umbuk udab alo. ²⁷Umbuk itam ni Iyesu Ingyari Ugbe ni tam ikyi ro, i sa na Ikpəm usur nyi, iyi utcupa nyi si Ikpəm, umwe jijak kwi ikyi nyi, umuiki. Na sem akin.

1 Akorintian

1

¹Ipaul, ni Iyesu Ingyari Ugbe ni zer go ni iba ser afuk nyi itsep ni Ikpəm, ye umba ro Isosthenes, ²byek ka ime ni iku na angyar Ikpəm ikwe ni Ikorinth, ye ane aying Iyesu Ingyari Ugbe ni mui-te parpar. Imi byek ka ime amba ni mi zer izi ni Idaadi Iyesu Ingyari Ugbe aji-aji jijak; Ikpəm bo ni si udo jijak. ³Umbak ni Imbok, ye ukwi ni Ida ro Ikpəm, ye Idaadi Iyesu

Ingvar Ugbe sem ye ru.⁴I yi mi deng Ikpam nem ikyi ru jijak ibe agber umbuk nu Umbak ni Imbok ni Iyesu Ingvar Ugbe ni na ru.⁵I kong ru udeb tso umbuk agbiy ikwi mang, utso ni ilang nyi ye iyab nu umwe,⁶ru ugbo-ayi-yi mang ni imi wuk uko'o Iyesu atung mang ukem ru.⁷Iyab nu wo, uging tok una ni Ushop ni Ikpam ko, ni umi yir bang ukyok ni Idaadi Iyesu Kristi.⁸I sa kuk ru ikep teng ka yak ukyu ni ikwi-kwi ni Iyesu Ingvar Ugbe na ba wo usa lang ye ugem-tsi.⁹Ikpam ni ni zer ru ba umbuk ni ikyi akyar ye Igbi nyi Iyesu Ingvar Ugbe ro wo, i si Ikpam na anyi.¹⁰Na agbonu, i mi tar ru aro amba izi ni Idaadi Iyesu Ingvar Ugbe ro go, uwi jijak ukpir ye akyu, ne uka'aka'a sa lang ukem ru. Ukyar ikyi ru ye udab ayi-yi, ye ugbiy ayi ukong-kong.¹¹Aji anu, ara mba, angvar Ikloe kan mi go, ucwi lang ukem ru.¹²I luk akiñ aji, uwi atsi go, usi ane Ipaul, atsi go asi ane Apollos, atsi go ane Ikefas, atsi go ane Iyesu yi.¹³I beb go, Iyesu yi ka'a afañ? A kam Ipaul ukyi-umui ikyi ru? Nonj a na nu amuy Ikpam izi ni Ipaul?¹⁴I deng Ikpam go, I yi na ingvar tsi anu amuy Ikpam ko, kwi Ikrispus ye Igayius.¹⁵Unu sem akiñ na akyok cwigo, ingvar tsi ku amuy Ikpam izi nem ko.¹⁶I sam na Istefanus ye ikap nyi amuy Ikpam, na kpan unu, i sam song ingvar tsi ne i ni na amuy Ikpam yak ko.¹⁷Song go, Ingvar Ugbe kyim mi ba umbuk amuy Ikpam una-na ko, I go, i kar kan uko'o atung nyi na angvar. I kyim mi go, i ba kan uko'o nyi ye umwe ni ingvar ko, kam nu ukyi-umui, na alang ye itsep ko.¹⁸Aji uko'o ikyi ni ukyi-umui wo si induk ime ni ingvar ni ri si ikpu; kam ukem na angvar ni Ikpam si mi igbe wo, i si itsep ni Ikpam.¹⁹Aji a byek go, "I sa tem sak umwe na angvar nu umwe. I sa for nduk usong ni ani ye umwe kenj kam wo."²⁰Ane umwe ye sa aji? Ani nwi ishikur yi sa aji? Angvar ate nu utasu nusu nu ye sa aji? Ikpam ker i sam umwe nu utasu nu wo ser induk nonj? ²¹Ni utasu nu ye umwe nyi sam song Ikpam yak ko wo, ba sab Ikpam ni i gbe ani ni kpir agbiy nyi wo, ta induk nu uko'o atung ni ami kan angvar wo.²²Aji Ajew mi beb ikak ni agbiy ni for ayi ni Ikpam ni kyok, kam Agreek mi gying umwe.²³Kam eyi mi kan uko'o atung na ani kam Ingvar Ugbe ukyi-umui, unu si undok ime na Ajew, kam si induk ubar na Agreek.²⁴Ane Ikpam ni kyak wur ye, Ajew ye Agreek agber, uko'o atung ni Iyesu ni i mi kan wo si itsep ye umwe ni Ikpam.²⁵Aji induk ni Ikpam sem ye itsep futi umwe na angvar, kam unduk ni Ikpam futi asak na angvar.²⁶Aro-amba, u nder uzer ni Ikpam ni zer ru. Ayi na angvar, uwi ikwi mang lang ye umwe, ulang ye asak, amba ru wur ikap ni itso ko.²⁷Kam Ikpam kyak kwe agbiy ni induk utasu anu, ni ta angvar umwe iswi. Ikpam kyak kwe agbiy ni lang ye asak utasu anu, ni ta ane ye asak wo iswi.²⁸Ikpam kwe ani, angvar nder go, wur inya ko wo ye ani a nder-ta ye, kam kuk kyu ani angvar ni kuk tso ye.²⁹I kong akiñ kam ni ingvar tsi sa kyok anyong a-ndeb ubar nyi ko.³⁰Umbuk inya ni Ikpam ni kong nu wo, uwi kam iyab na agbonu ba ime Iyesu. Iyesu yi ba ser umwe ni wur ime ni Ikpam. Iyi ba ser Ingvar ni gaga, parpar, ye Ingvar Ugbe ro.³¹Ata ni Itida ni Ikpam ni luk go, "Ingvar ni na go ni udeb anyong, i ndeb ta Iyesu."

2 ¹Uwi aro-amba, ni i ni i mi kan ru atan na anyi ni Ikpam ibe ni i ni ba ime ru wo, i yi ba ye ilang nu uluk song futi ru ko, nonj ne i yi ni ye umwe futi ru ko, ²Ni iyi ni sem ye ru wo, i shonj ni ana song inya tsi a futi Iyesu Idaadi ni ni kpu umbuk ukyi-umui wo ko.³Kam i sem ye ru umbuk ni ifem, ye asi, ye ikep angvak.⁴Kam uko'o nem ye ukanj nem si unung ni akor nu umwe ko. I yi mi sam kan ru uko'o atung umbuk ukanj nu Ushop ye itsep ni Ikpam.⁵Kam nu udab alo ru a sem umbuk umwe ni ingvar ko, ni i sem umbuk itsep ni Ikpam.⁶Na agbonu, i mi luk umwe ye angvar ni ni dep me kam, i si umwe nu utasu nu ko, ko na adeng ni si mi kpan nyi wo ko ⁷Ni sa akiñ wo, i mi kan si atan ni anyi nu umwe ni Ikpam, Ikpam kwe atan nu kyak lo ro kyuk-akyuk kam iyi nu usur ro na ba.⁸Adeng ro ni ibe nu, ni na song umwe nu wo lang, aji ana wuk song ibe yi izizi, abo sa kam Idaadi ni usur umbuk ukyi-umui ko.⁹Kam ata ni ani byek go, "Agbiy ni ayi ker nder, atong ker wuk, udab ker i-tang, agbiy ni Ikpam ni kong lo angvar ni ni shonj mi."¹⁰Agbiy neye Ikpam mi kyok ro umbuk Ushop. Aji Ushop mi gying nder agbiy jijak, ko ani atan alo ni Ikpam.¹¹Aji ayi ro song atan ni ingvar, kwi ru ushop nu umba yi anyong nyi? Ru ugbo ayi-yi, ingvar sa song atan ni Ikpam futi Ushop ni Ikpam ko.¹²Aji anu, Ushop ni i ku wo, si ani utasu ko, i si Ushop ni ni ser ime ni Ikpam kam ni i na song una ni itsang ni Ikpam ni na ro wo.¹³I luk agbiy neye umbuk ikonj nu umwe, ni ingvar sa kpim song ko, kam si Ushop ni Ikpam mi kpim ro. Ushop ni Ikpam mi kan kyok ata ni ikonj nu ushop umbuk nu umwe ni ushop teng.¹⁴Ingvar ni ni lang ye Ushop ni Ikpam, i mi ku agbiy ni si ine Ushop ni Ikpam ko, aji sa agbiy induk mang ubar nyi. Kam i sa song bo ko aji sa agbiy ni una wuk song umbuk Ushop ni Ikpam.¹⁵Ingvar ni ni sem ye Ushop ni Ikpam mi luk ikpo umbuk agbiy jijak, kam i mi kpo ikpo ime ni ingvar tsi ko.¹⁶Aji ayi sa song udab ni Ikpam ni ina tar mi? Kam eyi sem ye udab ni Ingvar Ugbe yi.

3 ¹Kam i yi wo aro-amba, isa luk song ye ru lok i mi luk ye angvar Ikpam wo ko, i sa luk ye ru sem lok angvar mang, sem lok i mi luk ye agbi alemshi ni ime Ingvar Ugbe.²I mi kung ru ye akiang imye, su umong ko, aji uker dep kwi ni una ji umong. Ko na agbonu gber uker i-dep kwi.³Aji uker isem umong anyong mang, aji ufeb ye ukyonj si ukem ru, unu kyok go uker isem umbuk umong anyojng, u ker i-ye ukum ni angvar utasu ko no? ⁴Aji, ingvar ayi luk go, "I yi mi tur Ipaul, umba uwo go, i yi ani Apollos," unu su ukum aka'a na angvar utasu ko? ⁵Apollos sa ayi? Kam Ipaul sa ayi? A si akpiy-Ikpam ni uni kpir anyong bo, ko ayi-yi Ikpam na bo itam aki-aki.⁶I yi ikor, Apollos gba amuy, kam Ikpam na udep yi.⁷Ni sa akiñ wo, ingvar ni mi kor, ye ingvar ni mi gba amuy, jijak abo si inya tsi ko. Si Ikpam mi na udep yi.⁸Na agbonu, ingvar ni mi kor, ye ingvar ni mi gba amuy, jijak si inya ayi mang, kam ayi yi sa kam agbo ni itam nyi ata ni itam nyi ni sem.⁹Aji jijak ro i si angvar itam ni Ikpam. Uwi si ibok ni Ikpam, igya ni Ikpam.¹⁰Umbuk umbak ni imbok ni Ikpam ni i na mi sem lok ingvar ni mi mbye song igya wo, i ta ita kam, ingvar tsi si mi i-mbye ita yi, kam ko ayi ro kuk sab ikyi nyi ata i mi mbye anyi wo.¹¹Aji ingvar tsi sa ta ita futi iyi ni ani ta kam wo ko, uyi si Iyesu Ingvar Ugbe.¹²Na agbonu, ingvar tsi ni ra mbye umbuk ni ita yi ye igold, isilva, ikyung alan, ukyi, alem ko, akok,¹³atar nu ukyu sa ba kyok afong ni itam nyi. Aji ula sa ba kyok. Ula yi sa ba kyar nder usab ni itam yi ni ko ayi ro ni tam kam.¹⁴Ifong itam ni na bi ni kwiy, ingvar itam yi sa kam agbo-ukob ni itam nyi.¹⁵Kam ingvar ni itam nyi na kwiy, i sa yim afong itam nyi, kam i sa kam ugbe, sem lok go i gbe wur umbuk ula.¹⁶Unu u

song go anyong ru si igya ni Ikpəm ko? Kam Ushop ni Ikpəm sem anyong ru? ¹⁷ Ingyar ni ra beb nduk igya ni Ikpəm, Ikpəm sa beb nduk ingyar yi teng. Aji igya Ikpəm sem parpar, ru ugbo ayi ye uwi teng sa sem par par. ¹⁸ Ingyar sa bang anyong nyi ko. Ingyar tsi ukem ru ni na tang go i yi ye umwe ibe nu wo, i sam ser "induk" kam ni iba amwē. ¹⁹ Aji umwe nu utasu nu si induk ubar ni Ikpəm. Aji abyek go, "I mi kuk ani umwe ye umbuk ujue akong bo." ²⁰ Yiyak go, Ikpəm song go utang ni ingyar umwe si inya atsang mang." ²¹ Sa ndep anyong ta ingyar ko! Aji agbiy jijak si udu, ²² ko ni si Ipaul, Apollos, nonj Ikefas, utasu, uzi nonj ukpu, agbiy na agbonu, ye agbiy ni sa ker ba ubar anu. Agbiy jijak sa adu, ²³ kam uwi si ani Ingyar Ugbe, kam Ingyar Ugbe si ani Ikpəm.

4 ¹Unu sa ata ni angyar na mi nder ro, lok akpyi ni Ingyar Ugbe ye agbi-itam na atan na anyi ni Ikpəm. ²Umbuk ni iyab nu wo, sem keng mang go na angyar ni kyim itam, a tam itam ye anyi. ³Ime nem, su ugbiy ushi mang ni una mi luk mi ikpo ibam ni ikpo na angyar utasu, aji i yi luk anyong nem ikpo ko. ⁴I song uda tsi ni ingyar na luk ikyi nem ko, kam unu a kyok go i yi gem ingyar ko. Si Ikpəm ni mi luk mi ikpo. ⁵Ni si akin wo, sa luk mwi mi ikpo zuk ibe ubar kam Idaadi Iyesu ni ba ko. Si iyi sa kwe agbiy atan nu umbuk ni ifeb wur ba umbuk atar kam i sa kyok utang nu udab. Ko ayi ro sa ku undep nyi ime ni Ikpəm. ⁶Aro-amba, na agbonu ikwe ukum na atan nem ye Apollos mi kan kyok ru nu ukpim agbiy anyi ata na ani byek go, "Sa ka futi ata ni ani byek lo wo ko." Unu sem a nyi kam ni ingyar tsi sa ndeb ikyi go iyi futi jijak ko. ⁷Aji ayi nder uyang ukem ru ye angyar aye? Ukam aji ni ani na ru itsang mang ko? Ana na ru itsang iseu mang, kam aji kong u mi ndeb anyong anyi sem lok go sa akin ko? ⁸Uwi sem ye agbiy jijak nu umi gying kiy! Uwi kam itso kiy! U si umbuk nu udeng ana, I yi yak ukem ru ko! Ishonj ni zizi nu na udeng yi, kam ni i na ye ru. ⁹I tang go Ikpəm kyak ro lo afuk nyi ni na kyok ulung ni ikwi ni ina nwu ka sem lok angyar ni ana kwe ka atsem. Eyi ba ser angyar atsung ime ni utasu-ime acinda ye ime na angyar. ¹⁰I si induk ni Ingyar Ugbe, kam uwi ye umwe anyong Ingyar Ugbe. Eyi ifem, kam uwi ye itsep. A nder ru ye usur, kam nder ro ye utsiy. ¹¹Ba yak umbuk ni ibe nu, Eyi sem ye unyong, ye umbyar, i far utar utsom, a bur jang ro abang anyong, kam i lang ye umbuk asem. ¹²I na ula ko ye itam, I mi kong ye agbo ro. Ubwi ni angyar mi luk nduk ro, ikyip bo Ikpəm atung. Ubwi ni a mi tsom ro abibi wo, i kuk udab. ¹³Ubwi na ami nya-nduk izi ro, imi luk bo ilang atung. I ba sem akin ba yak agbonu, i sem inya itsang mang ayi nu utasu, a nder ro isa abeleng ni ni ber futi agbiy jijak. ¹⁴I byek agbiy neye na ta ru iswi ko, i byek ni a-nda sab ru, uwi agbi nem ni i mi shonj. ¹⁵Aji ko uni ye angyar afan-kyo ikur ni ni mbak ru umbuk agbiy Ingyar Ugbe, usem ye ada ikwi mang ko. I ba sem ida ru anyong Iyesu Ingyar Ugbe ta uko'o atung. ¹⁶Akin wo, i mi nung ru go uka akiy ru ata ni i yi mi ka wo. ¹⁷Unu si uyi ni i kyim Itimoti igbi nem ni i ni shonj ye udab alo anyong ni Idaadi. Isa ba sam ru awung umbuk ukeng nem anyong Iyesu, ata i yi mi kpim bo ajiji agya Ikpəm jijak. ¹⁸Na agbonu uwi atsi sam tser ikyi mi kong sem lok iyi sa ba ime ru yak ko. ¹⁹Kam, sa kwe ibe ko, i sa be ime ru, itsep ni Ikpəm. Kam jon, i ni song sab ukum na angyar ni mi tser ikyi, ye itsep na ani sem ye mi wo. ²⁰Aji ikyung udeng ni Ikpəm si umbuk ni ilang mang ko, si umbuk ni itsep. ²¹Umi gying aji? U go I ba ime ru ye usang nonj ye ishonj yak ye ushop ni ikyi ana iseu?

5 ¹Uko'o ba nwu ime ro go, umi kuk utseng kar ye akyu, ukyu ni ko angyar ni ni song ilang ni Ikpəm ko, mi kong ko. Uko'o yi si go ingyar ayi ukem ru mi na ye uwa ida nyi. ²Kam uker mi tser ikyi! Izizi usa nwu igya ukpu ko nonj? Sem keng mang go, ukwe wur umba yi ni mi tam ukyu nu ukum nu wo ukem ru. ³Aji, i song go, i lang ukem ru na agbonu, kam wo umbuk Ushop ni Ikpəm, i ye ru sem ituk, ucukpa nem, i luk ta umbayi ikpo kiy, lok i ye ru sem ituk anyi aro. ⁴Una ba kyar ikyi umbuk ayi izi ni Idaadi Iyesu, ni ushop ni u nem ye ru sem ituk, itsep ni izi Iyesu, i luk mi ikpo kiy. ⁵I kong unu nu kwe umba yi na ka Isatan ni i nduk ilam nyi, kam nu ukyu ikwi kwi, usiy nyi sa kam ugbe anyong Iyesu. ⁶Anyong andeb ru sab ko. U song ko go abi ushi aro mi nduk agbiy jijak? ⁷U kyak wur ana abi ye kam nu sem parpar, kam ni abeleng a lang ukem ru. Aji Ingyar Ugbe ni ni si itan ugbeb ro, a kwe ka na ishe anyi kam. ⁸Ni si akin wo, isa mi ji kam nyak-deng uyam ye usem atsu ni ye abeleng ko; abeleng ni ukum abi, ye utang-akong. Ni ji a nyak-deng uyam ye anyong ni sem parpar, uji-umbuk ni ni lang ye abeleng, ne mi kyok anyi. ⁹I yi byek kan ru umbuk itida nem ni ubar go usa mi kar ituk ye angyar ni mi sak ayi ko. ¹⁰Unu i luk ye angyar ni mi sak ayi ni utasu nu ko, ko angyar ubir, angyar uzu, ko angyar ni mi wop akan, aji una bi ba bo anung bubung, usem nu kyok go u sa wur zuk utasu. ¹¹Kam na agbonu, i mi byek na ru go, usa kar ituk ye ingyar ni izer anyong nyi go i si ingyar Ikpəm, kam i ker mi kar kuk utseng, mi i-bir, mi tam akan, mi jong atsar, mi mwa tsi kar, mi zu uzu kar. Sa ji kyar ye ukyu ni ingyar nu ko. ¹²I yi sa kong inang luk ikpo ni ingyar utasu ni ni lang iku na angyar Ikpəm? Go sa amba ni igya Ikpəm ni I yi na luk bo ikpo ni? ¹³Kam si Ikpəm mi luk ikpo na angyar utasu. "U nwu wur ingyar abi yi ukem tang ru."

6 ¹Ukem ru ingyar tsi na ye utsom ye umba nyi, i mi ye ka ibam ni ikpo aluk, ime na angyar ni i-song agbiy Ikpəm ko zuk umba ni ni song agbiy Ikpəm? ²U song ko go angyar ni i-kpir agbiy ni Ikpəm sa ba luk utasu nu ikpo? Kam una luk utasu nu ikpo, umbak-ti nu luk sab agbiy ni ishi neye ye akyu anu? ³U tang song go isa luk acinda ikpo? Kam ikpo aluk na agbiy nu uzi nu utasu nu sa ba ti ro? ⁴Kam ni si go isa luk sab agbiy ibe agber ni uzi ni ayeno nu, aji kong u mi kwe agbiy ishi neye mi ka na angyar ni ni si iku na angyar Ikpəm ko? ⁵I luk unu ni a ta ru i swiy. Ingyar tsi lang ukem ru ni ye umwe ni na luk sab agbiy ukem na amba igya ni Ikpəm? ⁶Aji i sem go, umba ayi mi kwe umba nu uwo ka ibam ni ikpo ni ni si ime ni ingyar ni mi luk ikpo ni i ni song agbiy Ikpəm ko! Anyi si go ikpo azer ni mi sem ukem ru uwi angyar ni Ikpəm wo kyok ukpo ru kam. Aji kong u kpir nu mwa utsom yi ko? Aji kong u zuk na ngir ru ko? ⁸U kong uda kam, u ngir angyar tsi, kam aneye si amba ru alam ye akabi? ⁹U song ko go, angyar ni mi tam abi sa nwu ikyung udeng ni uma Ikpəm ko? Sa kpir isonj ko. Angyar utseng, angyar akan, angyar ni zuk awa bo ye alam bo ka mi kar utseng, angyar ni mi kar ikper, akper na alam, alam ye alam ni mi na'a akyu, ¹⁰angyar uzu, angyar ubir, angyar ni mwa i-tsi, ane mi luk nduk angyar, ye ane mi

ngir angyar - ingyar ayi-yi ukem bo sa ji ikpori ni ikyung udeng ni Ikpam ko. ¹¹Kam uwi atsi ikwi su ukyu angyar yi. Kam a multe ru kiy, kam a kwe ru na ishe ni Ikpam kiy, kam u kong sab usem ru ye Ikpam izi ni Idaadi Iyesu Ingyar Ugbe, ye Ushop ni Ida ro Ikpamgbak. ¹²"Agbiy jijak sem ye ukuk ubar nem", kam si agbiy jijak sem ye umbak ubar nem ko. " Agbiy jijak sem ye ukuk ubar nem", kam isa kpir ni ayi kuk mi ukpiy ko. ¹³"Uji si ini imbar, kam imbar teng si ini uji, kam ikwi nyi Ikpam sa ba kam ye itam bo jijak. Ikpam kong ilam ingyar ni ina mi kwe kar utseng ko. Ilam ro si ane Idaadi. Kam Idaadi sa gying ko aji na ilam ro. ¹⁴Ikpam zer fui Idaadi kam, umbuk ni itsep nyi i sa zer fui ro teng. ¹⁵U song go anyong ru sa akak na anyong ni Ingyar Ugbe? Kam ni ana kwe nyi ikak ni Idaadi, kwe ka sam yak ye ini ikper? Sa tam akinj ko! ¹⁶U song ko go, uwi ni ni kyar ye ikper, siy inya ayi umbuk anyong ye mi? Ata ilang ni Ikpam ni luik , "Anyong afanj yi sa ba ser ayi." ¹⁷Kam i yi ni ni kyar ye Idaadi ba ser ushop ayi ye mi. ¹⁸I kyir nyi umbuk utseng akuk!"Abi ni aye na angyar mi kong si akpa na anyong isu, kam ingyar ni mi kuk utseng kong abi ye anyong nyi. ¹⁹U song ko go anyong ru si igya Ikpam utem nu Ushop ni Ikpam ni parpar, ni sem anyong ru tang, ni umi kam ime ni Ikpam? U song ko go u sa adu ko? ²⁰Abo gya ru ye uga kam . Sem akinj wo, u ndeb izi ni Ikpam ye anyong ru.

7

¹Na agbonu, ikyi na agbiy nu uni byek na mi wo: " Sa sab na alam na bi na ye akab ko". ²Ikyi ni imbak-nder nu utseng akuk wo, ayi ro sem ye uwa nyi kam akab usong sem ye ulam nyi. ³Uwi alam sa bir uwa no uji nyi nu ukpalang ko, ru-ugbo ayi-yi, uwi uwa, sa bir ulam no uji nyi nu ukpalang ko. ⁴Akab yi lang ye ukuk na anyong nyi, si ulam nyi i ye. Ru-ugbo ayi-yi alam teng lang ye ukuk na anyong nyi, si uwa nyi sa kong ukuk yi. ⁵U sa bi akyu uji nu ukpalang ko, una bi akyu si go, u kpir ye akyu, umbuk ibe nu uni na akyu, ukyu nu ukam ibe nu akyip Ikpam. Kam u ba kyar ukpalang yiyak, asanko Isatan sa ba mbak-nder ru, aji ukuk anyong ru ko. ⁶Unu i yi mang go na atar ru, si ukuk ni i ni na ko. ⁷I go izizi angyar jijak sem ukyu nem ni ini sem wo (Ipaul lang ye uwa). Kam ko ayi yi ro ye una ni Ikpam nyi; ingyar ayi ye ukyu una nu, umba nuwo ye ru ukyu una anyi. ⁸Uwi ane ni ker iban, ye akab akpu, unem mang, sa sab izizi ni u sem inya ru ugbo ni iyi ni sem, sa banj ko. ⁹Kam una nder go, usa kuk song anyong ru ko, uka banj. Sab fu zizi ni una banj ye ni udab ru sa mi leg ye utang ni indar. ¹⁰Na agbonu i mi na ru ukuk - si iyi ko, Idaadi "akab sa zuk ulam nyi ko." ¹¹I na wur ka sem icwi nyi, i sa banj ulam ashi ko, ko I kam ulam nyi atsu na luk ucwi ye akyu ni ser isem. "Uwi ulam sa tar wur uwa no ko." ¹²Uwi na aneye - iyi i luk, si Idaadi ko; umba tsi ni ra kpo akab ni song agbiy ni Ikpam ko na sab mi ni i-sem ye mi, i sa zuk mi ko. ¹³Akab ni ni ye ulam ni ker i-kpir agbiy ni Ikpam, kam una sem sab ye mi kam, sa nyi zuk mi ko. ¹⁴Aji ulam yi ni song agbiy ni Ikpam ko wo, a multe mi ikyi ni uwa nyi, akab ni song agbiy ni Ikpam ko wo, a multe mi teng ikyi ni ulam nyi ni kpir wo. A ko wo agbi bo sa sem ye abeleng, kam anyi mang a multe bo kam. ¹⁵Kam i yi ni na ker song agbiy Ikpam na go ni nyi, mgbab mi ni nyi. Umbuk iyab nu, umba alam ko umba akab, wur umbuk ukuk ni iban kam. Ikpam zer ro ni ba sem ukwi. ¹⁶Uwi akab usong inang go usa gbe ulam no? Nonj uwi alam u song inang go usa gbe uwa no? ¹⁷Mgbab na ayi-yi sem u sem nyi ni Ikpam ni zer mi go iba sem wo. Ayi-yi ata Ikpam ni zer mi. Unu si ukuk nem ni i mi kpim iku na angyar Ikpam aji-ji jijak. ¹⁸Ni a zer mu kam uba kpir agbiy ni Ikpam wo, uta inwu-kiy? Sa ba sem usem ni ingyar ni ifu ko. Ni a ni zer mu ba umba, ukeng tang ni anyi wo, uker ifu? Sa ta i nwu yak ko. ¹⁹Ko uni ta inwu, ko uni ker ifu, su ugbiy yi kam ko. Ugbiy yi si ikyi ana iseu umbuk ukuk ni Ikpam. ²⁰Ko ayi-yi yer sem umbuk nyi ni i ni sem ibe ni Ikpam ni zer mi ba umbuk ni ukpir nyi. ²¹U si ukpiy ibe ni Ikpam ni zer mu wo? Sa lo ikyi anyi ko, kam ana sonj mu ta kam wo, nyi inya no. ²²Ingyar ni Ikpam ni zer mi ibe ni ini si ukpiy, isi ingyar ni a sonj ta kam ime ni Ikpam. Ru-ugbo ayi mang ye ini ni si ukpiy ko ibe ni Ikpam ni zer mi ba tam itam nyi wo, i si ukpiy ime ni Ingyar Ugbe. ²³A gya mu ye ugya kam, sa sam ser ukpiy ni angyar yak ko. ²⁴Uwi amba nem na alam ye ni akab, ko uni sem kpanj umbuk aji kyunu usem yi kam, ubwi ni a zer ro ni ba kpir, yir mgbang anyi. ²⁵Na agbonu, ikyi ni ani ker iban wo, i lang ye ilang nu ukuk ime ni Ikpam, i kwe si agbiy udab nem ni i ni tang umbuk imbok ni Idaadi, ni gang anyi. ²⁶Ni sem akinj wo, i tang go ikyi nu utsom nu wo, sab fu ni ingyar sem ukyu ni i ni sem wo mang. ²⁷U sem umbuk ukuk ni iban ye akab nu uni kpo? Sa gying ukeng nu u zuk mi ko. U zuk akab, ko usi ikpanj? Sa gying nu u kpo akab ko. ²⁸Kam una kpo akab, ukong abi ko. Kam akab ni itsang na banj ulam, i kong abi ko. Kam a ni ni banj kam sa ba dab ye utsom kenj kam ibe nu ni a ker ye uzi wo, ishonj ni a gbe ru wur umbuk nu atsom neye. ²⁹Kam wo aro-amba, ibe lang, na agbonu ka ubar, uwi ni ni ye awa wo, sem usem lok ulang ye uwa. ³⁰Ane mi ikyi ye, akong sem lok a kiy ko. Ane mi ngyak deng ye, sem lok a ngyak deng inyatsi ko. Ane mi gya afam ye, seme lok abo ye afam tsi ko. ³¹Kam ane mi tam ye afam nu utasu nu, sa kwe go agbiy utasu nu jijak si ime bo mang ko. Aji utasu nu si ba ni ikwi nyi kam. ³²I sa shonj go usa tsom anyong ru ko. Ingyar ni ni lang ye uwa wo mi lo udab nyi umbuk agbiy ni Ikpam mang, ata ni ina kong sab udab ni Ikpam. ³³Kam ingyar ni ni kpo uwa kam wo, i mi lo udab ye afam nu utasu, i mi gying ata ni ina kong sab uwa nyi udab nyi. ³⁴Udab nyi ka'a afanj. Akab ni ikpeng mi lo udab umbuk ni agbiy Ikpam, ata ni i na kwe anyong nyi ye ushop nyi alo ka ikang. Akab ni banj mi lo udab nyi umbuk afam nu utasu ata ni i kong sab udab ulam nyi. ³⁵I luk unu umbuk umbak ru, ni na kwe ulab tsi kyuk ru ikyi ko, iluk unu umbuk inya ni sem gaga aji anu nu u sem ye udab alo anyong Ikpam, ni inyatsi kwe wur udab ru anyong nyi ko. ³⁶Ingyar ni na nder go i na igbi akab nyi usur ko, aji anu i kuk fo udab ko - indar na kuk mi kem, no ko igbi akab yi si sam uking kiy, ina alam wo sa kong ni kwe mi kpo, ata ni i ni shonj. Unu sa agbi abi ko. ³⁷Kam i na kwe udab nyi go isa kpo mi ko, kam inyatsi kpak ukpo nyi ko, ina kong song ni kuk udab, isa kong sab fu ina bi ni kpo mi. ³⁸Ini ni kpo igbi akab nyi wo kong atung mang. Kam ini ni kwe udab nyi go i sa kpo mi ko wo kong sab fu. ³⁹Ukuk mi kuk akab lo ulam nyi umbuk ni ibe ni ulam nyi ni ker ye uzi, kam ibe ni ulam nyi na kpu kiy, ukuk ni iban kam anyong nyi kiy, isa banj ingyar ashi ni ini shonj, kam kwi ukeng ni Ikpam. ⁴⁰Kam umbuk ni umgbang nder nem, i sa te udab futi jijak lok go i sa bi banj ulam ashi. Kam i tang go i yi teng sem ye Ushop ni Ikpam.

8 ¹Na agbonu, ikyi ni uji ni ami ishe na akan; i song go, "I yi jijak ye umwe. Umwe mi kwe anyong andeb ba, kam ishonj mi dep ingyar. ²Ingyar tsi na tang go isong ugbiy ayiko, umba yi ker isong ka yak umbuk ni i na song. ³Kam ingyar na shonj Ikpam, ru umba yi ni Ikpam ni song mi teng. ⁴Kam ikyi nu uji ni a mi kwe she akan wo: eyi song go, "akanj utasu anu si inyatsi ko." Kam go, "Ikpam tsi lang iseu anu ni ni futi Ikpam ayi yi. ⁵Kam akpam ishi ishi dab ugbak ye iseu anu, ata ni i ni ye "akpam" ye "angyar ugbe" ikwitung mang. ⁶Kam ni udo wo, "I sem ye Ikpam ayi go, Idaadi Ikpamgbak. Agbiy jijak si i yi i kong, eyi sem ta si i yi Ikpam; ye Idaadi Iyesu Ingyar Ugbe ayi yi; si ime nyi agbiy ni i mi nder nu jijak ba sem, kam eyi angyar teng ba sem." ⁷Kam si angyar jijak mang sem ye utangsong nu ko. Kam atsi anyi ikwi bo wob akanj, ana ji uji nu, a kwe go si uji ni a kwe na akanj. Utang bo tser nduk aji udab bo lang ye itsep. ⁸Kam wo, uji sa kwe ro ka ime Ikpam ko, i na ji isa bab futi ubar ni Ikpam ko. I na bi ni ji isa sab futi itsep ubar ni Ikpam ko. ⁹Kam wo nder sab anyong no, sa ji kam nu umba no ni iker itser umbuk agbiy ni Ikpam ni fanj kpo umbuk udab alo ko. ¹⁰Kwe go, umba no ni swiy umbuk agbiy Ikpam, na nder mu, uwi ni song agbiy ni Ikpam futi mi, si mi ji uji na akanj, utang go udab nyi sa kwe mi ka ni i ji uji na akanj yi teng ko? ¹¹Aji u nder song ukum na anyi na akanj, amba na akab ye alam ni Iyesu ku ukpu ikyi bo kam alang ye itsep mi kpo ukeng ni Ikpam. ¹²Si anyi go, una da umba no uda ni na kong bo kpo umbuk agbiy ni Ikpam wo, u tam si abi ubar ni Iyesu Ingyar Ugbe. ¹³Ni sem akinj wo, uji na kong nu umba nem na akpo umbuk agbiy ni Ikpam wo, i yi sa ji uji umong na akanj yi yak ko, kyir go i sa kong umba nem ni kpo iyi.

9 ¹I yi sem usem na anyong nem mang ko? I si afuk ko? I ker i nder Iyesu Idaadi Ingyar Ugbe ro? U sa afong itam nem ukeng ni Idaadi ko? ²Na sem lok iyi si afuk na angyar tsi ko, ti inang i si afuk ubar ru. Aji uwi si ukyok ni itam na afuk nem ime ni Idaadi. ³Unu si umbuk ni i yi ni luk wur anyong nem ime na angyar utsung nem. ⁴I yi lang ye inong ata ni na aji, kam mwa? ⁵Si inong ro ni i na kpo uwa ni song agbiy Ikpam ugbo ayi ye afuk ye amba anyong Ingyar Ugbe aneye ni kpo wo ye Ikefas ko? ⁶Nonj ko si Ibarnabas ye Iyi mang sa mi tam itam nu wo? ⁷Ayi sa tam itam na asoja kam sa ku agbo itam nyi ko? A yi sa wo ibok na awum ukyi kam sa ji awum ni ukyi yi ko? Nonj ayi sa ta andak kam sa mwa a kyang ni amwe nyi ko? ⁸I mi luk ugbiy nu umbuk ukuk ni ingyar? Ukuk ni Ikpam kyok ukyunu teng ko? ⁹Aji, a byek lo umbuk ukuk ni Imusi, "Sa kwe agiy ta indak unu ni i si mi luk agyu wo ko. "Utang go si indak Ikpam mi luk? ¹⁰Go si Iyi ni Ikpam ni mi luk wo ni? A byek unu ikyi ro, aji uwi ni mi woo wo, woo song go usa ba kam. Kam uwi ni mi luk agyu wo, nu she ye udab nu una kam uji igbiy ibe na mi bung uji. ¹¹I yi na kanj ru agbiy ni Ikpam sa sem inya utem mang ni ina kam afam nu utasu anyong ru? ¹²Angyar tsi na mi kam utung nu anyong ru, i yi ni mi na ru uji ni Ikpam sa kam fu ko? Inya ni i yi ni kong wo i mi kuk udab kyir go I sa sem undok ni na tsek uko'o atung ni Ingyar Ugbe. ¹³Usong ko go angyar ni mi tam Igya Ikpam utem mi kam uji bo Igya Ikpam anyi ko? Usong ko go ani mi she Ikpam Igya Ikpam mi ji agbiy na she atsung anyi ko? ¹⁴Ri ugbo-ayi yi Ikpam na ukuk lo go angyar ni kar kanj uko'o atung ni Ikpam wo, sa kam uji bo umbuk uko'o atung ukanj-kanj. ¹⁵Kam i yi femku utung neye ko. Yiyak, i byek unu kam nu ukong inyatsi na mi ko. Ni ingyar na bi mi umbuk ugbiy na anyong andeb nu, sa sab izizi ni i yi kpu. ¹⁶Ni i yi mi kanj uko'o atung ni Ikpam wo i lang ye iyab tsi ni na ndeb anyong aji sem keng mang ni na kanj uko'o atung yi. Kam ubyak sa anem ikyi ni i na bi ni kwe uko'o atung nu kanj. ¹⁷I na kong unu ye ishonj nem mang, i sem ye ugbo ukob atung. I na bi ni kong ye ishonj nem, i sem ye akang ni ina na umbuk ni uko'o atung ukanj-kanj. ¹⁸Kam unu, ugbo ukob nem si aji? Go i na kanj agbiy Ikpam, i kanj mi itsang, akinj wo i ku inong nem umbuk itam nu uko'o atung nu ko. ¹⁹I song go i lang ye ugbiy tsi ye ingyar, kam i ba ser ukpiy na angyar jijak, ni a na kam iyab na gbiy angyar fufu. ²⁰Ime ni ani ta inwu ;Ajew, i sam ser ingyar ita inwu lok Ijew. Ubar angyar ni sem eneng nu ukuk, i sam ser ukyu bo ni eneng nu ukuk: ni i na gbiy ani sem ingeng nu ukuk ba. I kong unu aji ko i yi ahong agbo nem i sem umbuk nu ukuk yi ko. ²¹Ubar na angyar ni lang ukem ni ukuk, i sam ser ingyar ni ni lang ukem nu ukuk, I yi ahong lang ye ukuk ko, I sem ineng nu ukuk ni Ingyar Ugbe. I yi kong akinj na gbiy angyar ni lang ye ukuk ba anung. ²²Angyar ni lang ye asak, I kong lok I lang ye asak teng, na gbiy bo ba umbuk agbiy Ikpam. I ba sam ser agbiy jijak ubar na angyar jijak, kam ni i na ngang gbe atsi ukem bo. ²³Ikong agbiy jijak ikyi nu ukoo atung kam nu a kam ukwi nyi. ²⁴U song ko go, angyar ni mi lem imwa, mi lem jijak kam ingyar ayi mang mi kam ugbo nu ukob? Ni si akinj wo, lem sem lok nu ukam ugbonu ukob ²⁵Ingyar ni mi lem imwa mi kuk anyong nyi umbuk agbiy akpim nyi. Ami kong unu na a kam afam nu utasu ni sa ba a bey mang; kam iyi ni mi lem wo, i mi lem ni i kam ugbo nu ukob ni uzi-umuiki. ²⁶Ni sem akinj wo i mi lem imwa mang ko, nonj i mi tem ame ubu mang ko. ²⁷I yi sam na anyong nem utsom, kuk mi ukpiy kam ni ina a kanj angyar tsi uko'o atung ni Ikpam kam wo, ni i yi sa ba gyintok uma ni Ikpam ye ikyi nem ko.

10

¹I shonj nu ushong uwi amba alam ye akab go, ada ro, abung yi keptsek bo, kam bo kpantsang ukem nu ukung-lap yi. ²Jijak bo ku amuy Ikpam ni Imusi umbuk na abung yi, ye ukung-lap yi. ³Jijak ba ji uji umbuk ni ushop ni Ikpam ayi. ⁴Jijak ba mwa Ushop Ikpam ayi, amwa ushop Ikpam yi umbuk ni Ikuk ayi ni tur bo ineng, Ikuk yi si Iyesu. ⁵Ikpam te udab ye angyar tsi ukem bo ko, akam bo sak kar ilampam mang. ⁶Na agbonu agbiy neye si ukyok ime ro, i sa kor ukyu na ani kor umbuk abi ukong-kong wo ko. ⁷U sa tam akanj ugbo bo yi ko. Unu sa ata na abo ni byek wo go, "Angyar yi sem iseu ji kam mwa nyi ka ngyak igyek ni indar. ⁸I sa kuk utseng ko, ata ni angyar ikwitung mang ni kong. Anggyar afanj kyo ikam ka-ata(23,000) kpu ukyu ayi ikyi nu ugbiy nu mang. ⁹I sa kyar nder Ingyar Ugbe ko, ata ni abo ni kong kam awu jim tsem bo ikwitung mang. ¹⁰Yiyak, usa nying anying ko ata ni ikwitung mang kong kam acinda nu ukpu tsem bo. ¹¹Na agbonu agbiy neye kong ye bo sem lok ukyok anyong ro. A byek agbiy nu lo sem lok go utar ubar ro-i yi ni ikwi utasu ba kam anyong ro. ¹²Ni sem akinj wo ingyar ni ra tang go i yi yir kam, i kuk ikyi nyi sab sab, asanko wo i sa kpo. ¹³Umbak nder tsi ni ba anyong

no ni ker ba anyong ingyar tsi teng lang. Nder Ikpəm sem ye udab alo. I sa ugbab mu ni u nwu ka umbuk ni umbak nder ni na futi itsep no ko, ye umbak nder yi, i sa kyok iyab ni una wur kam nu una kuk udab.¹⁴Uwi ni i yi ni shon wo, ukyir wur umbuk afam na akan atam.¹⁵I yi luk ye ru uwi angyar ni mi tangsong agbiy kam nu umbyang nder agbiy ni ini luk nu wo.¹⁶I yongo nu ukwi ni i ni ka'a ye akyu wo si aying Iyesu ko? Uji-umbuk ni i ni beb ka'a akyu wo si anyong ni Iyesu ko? ¹⁷Aji uji-umbuk yi sa ayi, jijak ro ni i sem ikwi i si anyong ayi. Eyi ikwi ro ni gang inang gber, i sa anyong ayi. Jijak ro i ji uji ni umbuk ayi yi ituk.¹⁸Nder angyar ni kwe ni Israel: angyar ni ji uji ni ishe mi wob akan umbuk ni itsung ayi yi ko? ¹⁹Unu i mi luk go inang go? go akan si inya tsi? ko uji na ishe na kan si inya tsi?²⁰I mi luk agbi ikyi ishe atuk na aneye, ni mi tam akan, aji ishe bo si ani ajano, sa ani Ikpəm ko. Ishon go usa ji kyar ye ajano ko. ²¹Usa mwa iyongo ni Ikpəm atser ye iyongo na ajano ko. Usa kyar-iky i umbuk ni ikang ni Ikpəm ye ani ajano ko. ²²Unu i go ni kong Ikpəm ni itso udap nu ufeb? Ko i yi tser futi Ikpəm?²³Agbiy jijak sem ye ukuk, sa agbiy jijak sem ye umbak ko. Agbiy jijak sem ye ukuk, sa agbiy jijak sa kuk ingyar tso ugbak ko. ²⁴Ingyar tsi sa kong atung na anyong nyi mang ko, sab nu u kong atung na ingyar ukyi no.²⁵Usa kong nu uji inya song ye ni ani gya ji ibam nu ugya, ye agbiy abeb ikyi nyi ko. ²⁶Utasu si ane Ikpəm ye agbiy jijak ni sem atang anyi. ²⁷Angyar ni ni kpir agbiy Ikpəm ko wo, na zer mu go ba ni ji uji, kam u shon nu uka ji inya ni ana kwe ba, sa beb agbiy nu udab atang ko. ²⁸Kam ingyar tsi na kan mu go, 'Uji nu si ishe na akan, sa ji ko, unu si ikyi ni umba yi ni ni kan mu wo, ye ikyi nu utang nu udab. ²⁹Si umbuk udab atang no ni i mi luk wo ko, si umbuk udab atang ni umba nu wo. Aji kong udab ni ina sem ta iseu fer-fer sam ser inya ni ingyar tsi sa ba luk mi ikpo anyi? ³⁰I yi na ji uji ye udab ute, aji sa kong ni yi na kam akyo umbuk inya ni ni na udeng?³¹Ni sem akin wo, u ni ji ko u ni mwa, ko inya ni una kong, kong jijak nu una Ikpəm usur. ³²Sa kong nduk Ajew, Agreek, ye angyar ni mi kpir agbiy ni Ikpəm udab bo ko. ³³I ngang na akong sab udab na angyar jijak umbuk agbiy jijak. I yi gying ugbo nu ukob na unem ko, ani angyar ikwi mang. I kong unu kam ni bo kam ugbe.

11

¹Nya i yi, ata ni i yi mi nya Iyesu. ²Na agbonu, imi ndeb izi ru aji utang song mi umbuk na agbiy jijak. I mi ndep izi ru aji utam ukum ni i yi ni kwe wur ba na ru wo. ³Agbonu ishon nu u song go Ingyar Ugbe si ikyi ni alam jijak, kam alam si ikyi ni akab, i yi Ikpəm si ikyi ni Ingyar Ugbe. ⁴Alam ni na kyip Ikpəm, ko kan uko'o ni Ikpəm ye akang ikyi, nder tsi ikyi nyi. ⁵Akab ni na bi ni kep inya ikyi ka kyip Ikpəm, ko kan uko'o ni Ikpəm, nder tsi ikyi nyi. Ru-ugbo ayi-yi mang ni ina wob uttsi nyi. ⁶Akab ni na shon go i sa kpab inya ikyi ko, sab ni ikwi utsi nyi. Iswiy na kuk mu nu uni kwi utsi no wo, zuk utsi yi kam kpab inya anyi. ⁷Sab na alam akep akang ko, aji i si usur ni Ikpəm, akab si usur ni i yi alam. ⁸Ikpəm kong alam wur anyong akab ko, i kong akab wur anyong ni iyi alam. ⁹Ikpəm ta alam na akab ko, ita akab na alam. ¹⁰Unu si ineng ni akab sab ni sem ye inya nu ukuk ikyi nyi, ta sa acinda. ¹¹Ni fu jijak, ata ni Ikpəmbak ni kong wo, akab sa sem song ucukpa nyi ko, kam alam teng sa sem song ucukpa nyi ko. ¹²Ukyu na akab ni wur anyong alam wo, ru ugbo ayi yi, alam teng wur anyong na akab. Kam agbiy jijak ser ime ni Ikpəm. ¹³Ni mgbang nder go sab na akab a kyip Ikpəm ye ikyi atsang non? ¹⁴Agbiy ni Ikpəm ni kong-utasu nu, kpim ru go alam na zuk utsi udang, mi kuk iswiy ko? ¹⁵Kam go akab na ye utsi udang si usur nyi ko? Aji utsi nyi ana mi sem lok inya ni na keptsek mi. ¹⁶Ingyar tsi ni na te agbiy nu, i yi lang ye ukum tsi ko iku ni angyar Ikpəm. ¹⁷Umbuk nu utar nu ubar nu, i sa na ru ugbo ko. Aji una ba kyar ituk, si umbuk na atung ko, si umbuk na abi. ¹⁸I wuk ubar go una mi ba kyar ikyi igya ni Ikpəm, uka'a-ka'a mi sem ukem ru, utsap ayi nu umbuk ugbiy nuwo i sa kpir. ¹⁹Sem keng mang go uka'a ka'a na sem ukem ru, kam ni u ba song ani a kyak lo ukem ru wo. ²⁰Ikpeng nu una ba kyar ituk wo, su uji ni Ikpəm uba nu ji ko. ²¹Aji anu ingyar tsi mi tam ubar ji zuk angyar tsi. Ingyar tsi sem unyong, kam atsi mwa har itsiy. ²²U lang ye agya nu una ji, amwa anyi? U nder tsi iku ni igya ni Ikpəm, ye angyar ni lang ye inya ime wo? Ana kan ru go inang? U shon go i ndep ru? Iyi sa ndeb ru umbuk na agbiy nu ko. ²³Song go, inya ni ini ku ime ni Ikpəm wo, si uyi ni ikwe na ru go, Idaadi Iyesu, ukyutang yi ni abo kwe mi gya ji wo, i kwe uji-umbuk. ²⁴Ni i ni na udeng anyi kam wo, kuk mi beb kam luk cwigo, "Ineye sa anyong nem, ne i ni na ru. U mi kong ukyu nu, nu utangsong ye mi anyi." ²⁵Ru ukyu yi i kwe iyongo ni ani ji kam aji kam wo, kam luk go, "Iyongo nu si ugbeb na aying nem. U kong unu ibe agber nu umi mwa mi, kam nu umi tangsong mi" ²⁶Ibe song ye ni una ji uji-umbuk nu kam mwa umbuk ni iyongo nu, umi kan uko'o nu ukpu ni Idaadi ka yak ibe ni ina ba. ²⁷Ingyar, ni na ji uji-umbuk nu, kam mwa iyongo ni Idaadi umbuk nu usem ni ni gang anyi ko, i gem ukuk umbuk na anyong ye anying ni Idaadi. ²⁸Ko ayi-yi nder sab anyong nyi iyi kam i sa ji uji-umbuk nu, kam I sa mwa aying umbuk iyongo yi. ²⁹Ingyar ni na ji, mwa kam tsung anyong yi ko, i ji mwa ikpo aluk lo anyong nyi. ³⁰Unu si inya ni ni kong kam angyar tsi sem ye ikeb afem, ye ukyung kam atsi kpu nyi kam wo. ³¹I na tsung sab anyong ro, abo sa luk ro ikpo ko. ³²Kam Idaadi na luk ikpo ro, I sa gbiy ro agbo utong kam eyi sa kpo ikpo ye utasu nu ko. ³³Ni sem akin wo, aro-amba, una gonu ba ji uji ni Ikpəm, uyer bang akyu. ³⁴Ingyar ni unyong na kuk mi, i ji uji uma nyi kam isa ba, kam una ba kyar ni ikpo aluk sa lang. Ikyi na agbiy nu uni byek na mi wo, i sa kan ru agbiy ni sem anyi ibe ni ina ba.

12

¹Agbiy ikyi nu una nu ushop aro-amba ishon na mgbab ru nu u sem umbuk nu utok ko. ²U song go ikpeng ni uni ker isong Ikpəm, abang ru ka ime na akpəm ni ni luk fo ilang ko, umbuk ukeng usong ye jijak ni abo mi gbiy ru go uka. ³Ishon nu u song cwigo ingyar ni na luk ilang umbuk nu Ushop ni Ikpəm, i sa "luk nduk izi ni Iyesu ko." Ingyar tsi sa go "Iyesu si Ingyar Ugbe ko se I na ye Ushop ni te Par Par." ⁴I ye una aki-aki, kam Ushop ayi mang. ⁵I ye ayab ni itam aki-aki, kam Idaadi ayi mang. ⁶Itam aki-aki, si Ikpəm ayi-yi ni mi kong itam na angyar jijak. ⁷Ikpəm na ko ayi-ayi ro ukyok ni Ushop ni Ikpəm

ni na mbak angyar jijak. ⁸Ime ni ingyar ayi, ina mi akon na ata nu umwe, ime ni ingyar tsi, i na mi akon nu umwe umbuk nu Ushop ayi yi. ⁹Ime ni ingyar ayi ina audab alo, kam umba nu wo una nu ukyung akpung umbuk nu Ushop ayi yi. ¹⁰Ina ingyar ayi itam ni itsep, ini angyar tsi una nu uko'o na atan ni Ikpam. Ini angyar tsi ina itsep ni na nder song ushop aki aki, ani angyar tsi ujob ni unu akwe aki aki kam ini angyar tsi si ukan ni ineng nu ujob yi. ¹¹Kam si Ushop ayi yi mang mi ka'a una nu jijak na angyar ata ni i ni shon. ¹²Ata na anyong ni sem ayi ye akak ikwi mang wo, akak neye jijak sem anyong ayi yi, ukyu yi teng si Ingyar Ugbe ro. ¹³Umbuk nu Ushop ayi, iyi ku amuy ni Ikpam umbuk ni anyong ayi, ko Ajew no Agreek, ko ukpiy non uson ta, jijak a mwa umbuk ni Ushop ayi yi. ¹⁴Anyong sem ye ikak ayi mang ko, ikwitung mang. ¹⁵Ukiy na luk go, "I yi si ugbo ko wo, i yi si akak na anyong yak ko" i sa bi song ko go isi ikak na anyong yi. ¹⁶Yiyak atong na luk go, "Aji i yi si ayi ko, i yi si ikak na anyong yak ko? i sa bi song ko go i si ikak na anyong yi yak ko. ¹⁷Ukuk na anyong jijak na si ayi, ikak ni na wuk agbiy sa aji go? Ukuk na anyong jijak na si atong, ikak anyong ni ra kuk aseng sa aji go? ¹⁸Ikpam kong akak na anyong lo ata ni i ni shon go na sem. ¹⁹Kam ana sem ikak ayi yi mang anyong sa aji? ²⁰Ni sa akin wo, akak ikwitung mang si anyong ayi. ²¹Ayi sa bi fo ugbo go, "Ishon umbak no ko", ko, ikyi sa bi ukiy go "Ishon umbak no ko". ²²Kam ikak anyong ni lang ye usur, bo ye umbak futi jijak. ²³Akak anyong ni mi tang cwigo abo lang ye usur, I mi na bo usur futi jijak. Akak anyong na atan ro sem ye usur fu jijak. ²⁴Akak ni sem ayi kpo kpo mang wo, sab ni ana bo usur yak ko, aji abo ye mi kam. Ikpam bung kyar akak jijak umbuk ayi, kam na ani ni lang ye usur, usur bo sam ifu. ²⁵I kong unu kam ni uka'a sa lang anyong, kam na akak yi akong mbak akyu ye ishon ayi. ²⁶Ibe ni ikak ayi na mwa utsom, jijak bo sa mwa ye mi ituk. Ko ikak ayi na kam undeb, ani siy ye mi te udab ye mi ituk. ²⁷Na agbonu usi anyong ni Ingyar Ugbe ye akak aki ki nyi. ²⁸Ikpam kyak iku ni anyong Igya nyi aki-aki; ubar afuk ni Iyesu, na afan nyi, angyar nu uko'o ni Ikpam, na ata nyi, angyar ni kpim ukuk (acica), ye ani mi kong itam atser, na akyong nyi, ani ye itsep ni kpung tser angyar umbuk nu ukyung, ye ani mi na umbak, ani mi kong itam ni kuk angyar iku kep bo, na akyong-ta nyi si ani luk ujob aki-ki. ²⁹Jijak ro i si afuk ni Iyesu? Jijak ro I sa angyar uko'o ni Ikpam? Jijak ro I sa angyar ni kpim ukuk (acica)? Jijak ro i mi kong itam atser? ³⁰Jijak ro i kam una ni kpung tser angyar? Jijak ro luk umyam aki-ki? Angyar jijak mi kan ineng nu ujob nu umyam aki-ki? ³¹U ye ulek nu gying Una ni fu jijak. Kam isa kyok ru una ni mbak fu jijak.

13 ¹I yi na luk ilang ni umyam na angyar ye ani acinda kam ina lang ye ishon, iyi ser amung ni ki ilang mang, ye akpong. ²I yi na ye una nu uko'o ni Ikpam ye u song na atan na anyi ye umwe kam ina ye udab alo ni na sep wur adeng, kam ina lang ye ishon, i yi si inya atsang mang. ³Sem lok I na kwe agbiy jijak ni ni ye mi, ana angyar utsom, kam ina kwe anyong nem na go akwiy ula. Kam i na lang ye ishon, sa mbak mi inyatsi ko. ⁴Ishon si udab ana iseu ye udab atung. Ishon mi feb ko, a ndeb anyong ko. si ikyi atser ko, si ikyi ayap ko. ⁵I mi tsi ingyar ko, si itam ni uyar ko, si udab atso na adang mang ko, i mi lo akyunk ko. ⁶I mi ate udab nu umbuk na abi ko, ama si udab ate umbuk na atung akong. ⁷Ishon mi kep-tsek agbiy jijak, kpir agbiy jijak, ye udab atser anyong agbiy jijak, imi kuk udab umbuk na agbiy jijak. ⁸Ishon mi kwi ko. Uko'o ni Ikpam na sem anyi, sa kpan nyi, Umyam nu ushop ni Ikpam na sa anyi, isa kpan nyi, ko umwe na sa anyi, isa kpan nyi. ⁹Aji usong song ro su utsab utsab, i mi kan uko'ona atan ni Ikpam utsab utsab. ¹⁰Kam ikpeng ni ini kwi kam na ba, ini ker ikwi wo, sa kpan nyi. ¹¹Ibe ni i ni ker igbi alemshi wo, i luk i lang nu ulemshi. I tang agbiy nu ulemshi. Umbyang nder nem jijak si unu ulemshi. Ibe ni ini ser ukong kam wo, ikwe agbiy nu ulemshi mgbab iseu. ¹²Na agbonu imi nder idarga te fufu mang, ikpeng yi i sa nder gbor gbor mang. Na agbonu isong utsab ush mangi, ikpeng yi i sa ba song jijak ata ni ani song i yi jijak wo. ¹³Kam na agbonu ana ata neye sa tsuk ko: Udab alo, Udab alo nu Ubar, ye ishon. Kam ini ni fu jijak si Ishon.

14

¹Tar tur ishon ye ulek nu una umbuk nu usi, sab izizi nu sem ye una ni kan uko'o nu ushop ni Ikpam. ²Ingyar ni sa luk Umyam nu umbuk nu Ushop ni Ikpam i luk ye angyar ko, I luk ye si Ikpam. Ingyar tsi mi wuk song mi ko aji imi luk agbiy atan ye Ikpam umbuk nu Ushop. ³I yi ni mi na uko'o nu Ushop ni Ikpam mi luk ni ina mwe tso angyar, kuk bo ikep, na bo itsep. ⁴I ni mi luk umyam aki-aki mi mwe anyong nyi, kam i ni mi na ilang umbuk ni Ushop Ikpam mi mwe iku na angyar Ikpam. ⁵Na agbonu, imi shon go zizi jijak ru nu luk Umyam nu umbuk nu Ushop ni Ikpam. Kam i sa shon fu go zizi nu umi luk ilang nu umbuk Ushop ni Ikpam. I yi ni mi na ilang nu umbuk nu Ushop ni Ikpam I futi I yi ni luk umyam aki-aki (se ingyar na kan te ineng nyi) kam jen iku ni Ikpam ni dep. ⁶Na agbonu, uwi aro-amba ina ba ime ru luk ye umyam nu umbuk nu Ushop ni Ikpam, sa mbak ru ye aji? Isa kong fo ko, se ina luk ye ru umbuk nu agbiy akyok nu Ushop ni Ikpam, ko umwe, ko umbuk nu uko'o na atan ni Ikpam, ko umbuk na agbiy akpim. ⁷Afam igyek ni ilang ye uzi lok ifang, ko inong na bi ki ilang aki-aki, ingyar sa song ukyu na afam ni igyek yi inang? ⁸Kam ilang ni Ukye na bi wur ba sab sab ayi ro sa abung ilam abang go ume sa aba? ⁹Ru ugbo ayi yi ye uwi go, una bi luk ilang nu umwe, angyar sa wuk song inang? Usa mi luk kam angyar tsi sa wuk song mu ko. ¹⁰Sem akin mang go, inu ikwe utasu anu dab ker kam jijak bo sem ye ineng bo. ¹¹Ina bi wuk song ineng nu unu ni ikwe yi ko, i yi sa ser ingyar ni ukyuk ubar nyi, kam iyi teng sa ser ukyuk ubar nem. ¹²Ru ugbo ayi-yi ye uwi ni uni sem ye u ngang nu una kyok itam nu ushop ni Ikpam, ngang nu umwe tso igya ni Ikpam. ¹³Ni sem akin wo, iyi ni mi luk ye umyam nu Ushop ni Ikpam wo, ni nung Ikpam go ni ikan ineng nyi teng. ¹⁴Kam ina nung Ikpam umbuk umyam nu Ushop ni Ikpam, usi nem teng mi nung, kam udab nem kam inyatsi anyi ko. ¹⁵Kam unu i sa kong inang go? I sa nung Ikpam umbuk ni usi nem, i sa nung Ikpam udab nem teng. I sa kyo ubung umbuk ni usi nem, i sa kyo ubung udab nem teng. ¹⁶Na bi akin ko una andeb Ikpam umbuk nu usi, ingyar ni isu sa kong inang a luk go "na sem akin" ubwi ni una mi na udeng, ina bi song inya ni umi luk wo? ¹⁷Kam u mi na Ikpam udeng mwe mwe mang, kam ingyar nu

uwo mi kam udep tsi anyi ko. ¹⁸I deng Ikpəm cwigo i yi mi luk ye umyam nu Ushop ni Ikpəm futi ru jijak. ¹⁹I sa a luk akonj akyong igya ni Ikpəm ye u song nem, ni ina aluk ilang nu ukuk ni ina akpim angyar na aneye futi akonj a fañ kyo ikur nu umbuk nu umyam nu Ushop ni Ikpəm. ²⁰Uwi aro-amba usa asem alemshi umbuk nu utang ru ko, umbuk na abi, usem luk go alem ni sa ker i ka akiy. Umbuk nu utang no, sem ye udab nu ukong. ²¹Umbuk nu ukuk a byek go, "Ime ni angyar ni ni ye umyam nu ubib ye unu na angyar nu ukyuk, i sa luk ye angyar neye. Unu teng gber bo sa wuk mi ko." Ikpəm i luk. ²²Ni sem akinj wo umyam nu umbuk nu Ushop ni Ikpəm si ikak nu ukyok ni ime na angyar ni kpir agbiy ni Ikpəm ko, si ikak nu ukyok ime na angyar ni sa aker i kpir agbiy ni Ikpəm. Uko'o nu Ushop ni Ikpəm si ikak, ime na angyar ni ker ikpir wo ko, ime na angyar ni ni kpir kam. ²³Angyar ni Ikpəm na ba kyar jijak, kam angyar jijak mi luk ilang nu umyam ni Ushop ni Ikpəm, kam angyar isu ye angyar ni kpir agbiy ni Ikpəm kam ko wo, na nwu ba, abo sa go u fam ko? ²⁴Kam jijak ro ina luk ilang umbuk nu Ushop ni Ikpəm kam ingyar ni sa ker ikpir agbiy ni Ikpəm ye ingyar ni isu aa nwu ba isa a kpir umbuk ni inya ni i mi wuk. Agbiy ni ini wuk sa luk mi ikpo. ²⁵Agbiy atanj nu udab nyi sa wur kyok. Ni sem ukyu nu wo, i sa far akpeneng iseu a wop Ikpəm. Isa luk wur unu nyi cwigo Ikpəm si ukem ru. ²⁶Kam si aji yiyak, uwi aro-amba? Una ba kyar ikyi umbuk ayi, ingyar ni na ye ubung, ye ukpim, ye ajar, ye umyam nu Ushop ni Ikpəm, ko ukanj. Kong agbiy jijak nu una amwe tso igya ni Ikpəm. ²⁷Kam ingyar tsi na mi luk ue umyam nu Ushop ni Ikpəm, na asem afañ ko ata mang, kam na asem ukeb ukeb. Kam ni ingyar tsi na asem anyi ni ina kanj ineng ni inya ni ami luk. ²⁸Ingyar na alang ni ina akanj ineng nu ugbiy yi, uswi cap mang igya ni Ikpəm anyi. Ko ayi yi luk udab nyi mang ye Ikpəm. ²⁹Na angyar ni mi kanj uko'o ni Ikpəm afañ ko ata a luk kam ani ni ye usong nu Ushop ni Ikpəm zak atong na wuk sab sab ugbiy yi na aluk wo. ³⁰Ingyar na ye uwuk song ni ni sem igya ni Ikpəm anyi wo, ini ni si iluk ugbiy yi umyam nu Ushop ni Ikpəm wo swiy cap. ³¹Aji anu ko ayi-yi sa na uko'o nyi ayi-ayi ni ko ayiro sa kam ukpim ye ikep akuk ro jijak. ³²Aji anu Ushop ni Ingvar nu uko'o ni Ikpəm sem itsep ni Ingvar nu uko'o yi. ³³Aji Ikpəm ro si Ikpəm nu utser ko, i si Ikpəm nu udab ana iseu. Sa ata ni si ukuk na angyar nu ukpir ni agya Ikpəm jijak. ³⁴Akab jijak sa swiy cap mang igya ni Ikpəm. Aji ana bo iyab ni ana luk ilang ko. Abo na ikyi iseu, aji ata nu ukuk ni luk. ³⁵Abo na sem ye inya ni ana go na akpim, a beb alam bo uma aji sa asem agbiy ni iswiw mang ni akab ra luk ilang igya ni Ikpəm. ³⁶Ikonj ni Ikpəm ser ime ru? Si ime ru mang ni i ni ba yak? ³⁷Ingyar ni na tang go i yi si ingyar ni mi kanj uko'o ni Ikpəm, ko ye Ushop ni Ikpəm, I sa ba song kam kpir go agbiy ni ini byek na ru wo si ukuk ni ni ser ime ni Ikpəm. ³⁸Kam ingyar ni ina bi kpir ye ugbiy nu teng, usa nder song mi ko teng. ³⁹Ni sem akinj wo, uwi aro-amba u bying udab ru go u shonj nu kanj uko'o, kam usa bi ingyar tsi ni ina aluk umyam nu ushop ni Ikpəm ko. ⁴⁰Ukong agbiy jijak na ka akiy nyi gaga.

15

¹Uwi aro-amba i go na a sam ru awung, umbuk na akonj ni Ikpəm ni ini kanj ru wo, umbuk ni iyab ni uni ku, sa anyi u yer. ²Si umbuk ni ikonj ni Ikpəm nu wo nu uwi ni kam ugbe, una kuk ikonj ni Ikpəm yi ni i yi ni ni kanj ru a yir ye itsep, nu ukpir ru na bey iseu mang ko. ³Aji agbiy ni i kanj ru nu ubar kakak wo si ini sem ye itsep ifu, ini i yi teng ni ku: go Iyesu kpu umbuk na abi ro ata ni ikonj ni Ikpəm ni luk, ⁴go, a nyionj mi kam Ikpəm fui mi wur anyionj imbar ni ikyu ita nyi ata ni ilang ni Ikpəm ni kanj wo. ⁵Kam go iba kyok Ikefas ilam nyi, ye ani ikur ka afañ ye. ⁶Kam ikwe ilam ni ba kyok amba tsi kpanj afañ akyong ulung ayi, iber bo tsi ker awum, kam atsi kpu kiy. ⁷Kam ikyok Ijem ilam nyi ye afuk ni isi ye jijak. ⁸Ikwini I ba kyok I yi ilam nyi, i yi sem lok go Igbi ni ani mba mi esem: ibe nu ugem. ⁹Aji i yi si afuk ni ni zing ifu jijak. I kwi ata ni ana zer mi afuk ko aji anu i kpo angyar ni Ikpəm umē. ¹⁰Kam umbuk nu umbak ni imbok ni Ikpəm, i yi ba sem ata ni i ni sem nu, kam umbak ni imbok nyi ilam nem sem itsang mang ko. U go nu u nder i sam tam futi bo jijak. Kam si iyi ko, si umbak ni imbok ni Ikpəm ni sem ilam nem. ¹¹Ni sem akinj wo, na si i yi nonj, ko angyar na aye nonj, I kanj uko'o yi, uwi kpir kam. ¹²Na agbonu ana kanj go Ingvar Ugbe kpu fui, kam kong inang uwi atsi go ufui-fui anyionj lang? ¹³Ingyar na bi agbi ni ukpu fui nu wo, kyok cwigo Ingvar Ugbe teng gber fui anyionj ko. ¹⁴Iyesu ra bi ni i kpu fui anyionj, Uko'o ni Ikpəm ni imi kanj kar nu bey iseu mang, udab alo ru teng bey iseu mang teng. ¹⁵Isa ser angyar ni isonj aji anu ikanj go Ikpəm fui Iyesu wur anyionj ni ini kong ko. ¹⁶Aji anu ingyar na bi ni kpu fui wur anyionj, kyok cwigo Ingvar Ugbe teng kpu fui ko. ¹⁷Iyesu na bi ni ifui, kyok cwigo udab alo ru bey iseu, uker umbuk na abi ru. ¹⁸Unu kyok cwigo angyar ni kpu izi ni Ingvar Ugbe wo kpu ukpu nu umuiki. ¹⁹Kam udab alo ro nu ubar na sem anyong ni Ingvar ni Ugbe mang, ukem na angyar jijak, i sa sem angyar ni ikuk imbok fu. ²⁰Kam na agbonu Ingvar Ugbe kpu fui kam, i si ingyar nu ubar kakak ukem angyar ni ni ikpu. ²¹Ukpu ba ime ni ingyar ayi, ufui wur na angyar ni kpu teng ba ni ime ni ingyar ayi. ²²Ikiy ni Adam anggyar kam ukpu, ikyi ni Ingvar Ugbe teng angyar jijak sa kam uzi. ²³Kam sa sem ukeb ukeb, Ingvar nu Ugbe si awum nu ubar kak kak ye angyar ni ini kpir agbiy Ingvar Ugbe wo sa kam uzi ibe nu uba nyi. ²⁴Wo sa aba sem ikwi nyi ni Ingvar Ugbe na kwe ikyung nu udeng utem fa idanyi Ikpəm ime. Unu si ibe ni ina kuk kyu ukuk, ye akyung na adeng ye itsep jijak. ²⁵Isa akuk lo ikyung yi har se ina tab angyar ukar nyi ye akiy kam. ²⁶Ingyar ukar ni ikwi ni ina kam ye itam nyi wo, su ukpu. ²⁷Aji "Ikwe agbiy jijak tab lo i banj nu ukyi nyi kiy" Kam ni i luk go, "i kwe agbiy jijak" unu mi kyok cwigo iyi ni kwe agbiy jijak kam mi ime wo yak anyi ko. ²⁸Agbiy jijak na si itsep nyi, ime nyi kam wo, Igbi nyi ahong sa sem itsep ni ingyar ni ikwe itsep jijak na mi wo. Unu sa akong akinj aji ni Idaadi Ikpəm sa asem ikyi na agbiy jijak. ²⁹Na bi ni sem akinj ko, kam angyar ni mi ku amuy Ikpəm izi ni ingyar ni Ikpu kam wo a sa Kong inang? Ingvar na bi ni kpu fui jen jen, kong inang a mi ku amuy Ikpəm izi bo? ³⁰Aji kong i mi sem umbuk ubyok ibe agber? ³¹Uwi aro-amba, I go na kanj ru go umbuk anyong andeb nem gber, ikyi ru ni I ni ye anyong Ingvar Ugbe ro Iyesu Kristi go: I yi mi kpu ukyu agber. ³²Isa kam aji umbuk nu amwe na angyar, ni ini bur ye ajokiki Ifesus, ni ani ni ikpu na bi fui? "Ni ji, ni mwa, aji ukpokyu isa akpu. ³³Akpir na bo bang ru ko -"Ayo abi mi nduk ukum atung." ³⁴Kuk ilam ru! U sem gaga, sa mi kong abi ko. Aji uwi-atsi lang ye umwe ni Ikpəm udab

ru, iswiw kuk ru teng.³⁵ Angyar tsi sa beb go. "Ingyar mi kpu fui inang? Bo sa wur ba ye anyong song ye?"³⁶ U tok ukmu ken kam! Aji inya nu uni kwe kor iseu sa le tso ko se ina kpu.³⁷ Kam inya nu uni kor wo sa anyong yi ni ina ba nuisem ko, sa uwum nu kor. Yi tsi gber isa ba ser inya ni sem lok go awum na ateg, alang a kin isa ser inya tsi mang.³⁸ Ikpam sa nami anyong ni i ni shon, iwum song ye sa asem ye anyong nyi ni.³⁹ Umong na anyong jijak mi sem inya ayi ko. Umong anyong ni ingyar sem anyi, ye ini ikya, ye ini among ulem, ye ana anue.⁴⁰ I ye anyong ni Ikpam ugbak, ye anyong na utasu anu. Usur na anyong nu uma ni Ikpam sem ru ukyu nyi, usur na anyong nu utasu teng sem ru ukyu nyi teng.⁴¹ I ye usur nu Usur, yak ye usur nu ukan, yak ye usur na akyor. Aji akyor sem aki aki, usur bo teng sem aki aki.⁴² Ri ukyu yi teng ni ufui-fui anyon. Aji inya ni ani kor mi kon induk, inya ni ni le wur tso kam mi kon ko.⁴³ Akor mi ye usur ko, i le tso ye usur. Akor mi umbuk ni ifem; i le tso ye itsep.⁴⁴ Akor mi ye anyong ni ayi ni nder, i le tso ye anyong nu umbuk usi. Kam anyong na ayi mi nder wo na sa anyi, anyong nu usi sa asem anyi teng.⁴⁵ Sa ata ni ani byek, "Adamu ingyar ni ubar, ba ser inya ni ini ye uzi," Adamu ni ba esem, ba ser ushop ni ina uzi.⁴⁶ Si usi inya nu ubar ko, si ini ayi ni nder wo si inya nu ubar, kam usi sa ba kep mi.⁴⁷ Ingyar nu ubar iseu anu a mwe mi ye itsu. Ingyar ni ukep ifan nu wur Ikpam-gbak.⁴⁸ Ata ni i ni i mwe mi ye itsu wo wur ri itsu, i ni ni ser Ikpamgbak wo, wur ri ani i wur Ikpam.⁴⁹ Ata ni i ni kung usi ni ingyar ni i mwe mi ye itsu wo, sa ata ni ina kung usi ni ini wur Ikpamgbak wo.⁵⁰ Na agbonu i mi kan ru, uwi aro-amba umong anyong ye aying sa nwu fo uma ni Ikpam ko. Ko inya ni mi kon sa ji fo ikon ni inya ni mi kon wo ko.⁵¹ Nder! I kan ru atan na anyi: I sa kpu jijak ro ko, kam i sam anyong jijak ro.⁵² Isa yang ayong ubwiy ni ayi aro, ikpeng naayi go na akyon kpeb aro wo, umbuk ni ilang nu ukye ni ikwi kwi. Aji abo sa wiy ukye, ani ri kpu kam ye sa fui wur ye anyong ni na bi kpu yak, kam isa yang jijak ro.⁵³ Anyong na akon nu sa kwe anyong ni mi kon ko far anyong, anyong ni mi ikpu nu sa kwe anyong ni mi kpu ko far anyong.⁵⁴ Ikpeng ni anyong ni mi kon sa kwe anyong ni mi kon ko far anyong, kam anyong ni mi ikpu wo sa kwe anyong ni mi kpu ko far anyong wo, kam a sa tang song ugbiy ni ani byek lo iseu go: "Ume aji kwe ukpu kwe jok kiy."⁵⁵ Ukpu, ume aji no sa aji? Ukpu, itap no sa aji?"⁵⁶ Itap nu ukpu si abi ukong-kong, kam itsep na abi ukukong su ukuk.⁵⁷ Kam I deng si Ikpam, ni ni na ro ume aji, anyong Idaadi Iyesu Ingyar Ugbe!⁵⁸ Ni sem akin wo, uwi aro-amba u yir sem ye itsep, usa seb utep ko. U itam itam ni Idaadi ye udab alo ibe agber, aji anu u song go itam ru utso ni Ikpam mi sem itsang mang ko.

16

¹Na agbonu ikyi nu una ni igya ni Ikpam ata ni i ni kyok igya ni Ikpam Igalatia, uwi teng sa kong ukyu yi. ²Umbuk ukyu ubar nu ukem, ko ayi-yi ukem ru sa gying inya tsi a tan lo ugbak ata na asak nyi ni kyok. Ukong unu wo kam ibe ni ina ba wo, nu bung kyar una ibe ni i na ba wo yak ko.³ Ibe ni ina ba nwu wo, ingyar nu una kyak na mi, isa kyim mi ye uko'o abyek, ye una ru ka Ijerusalem. ⁴Kam na sem gaga ni i yi na ka teng, abo sa ye mi ka agber.⁵ Kam i yi na ba ime ru ibe ni ina go a ka Imesidonia, aji isa kpan tsamg anyi. ⁶Ayitsigber i sa sem ru ka yak ibe ni ite, kam nu umbak mi umbuk ukeng ukyuk nem, ko ajiji ni ina ka.⁷ I shon na a nder ru umbuk ibe ushi aro mang ko. Aji ishon go i na ba kwe ine sem ye ru, Ikpam na kpir. ⁸Kam i sa sem Ifesus ka yak ukyu ni Ipentikost (ukyu nu ushop ni Ikpam ni kyu ba ikyi na Afuk Iyesu wo) ⁹aji abuk usukpiy utem mang lo mi anyi, kam angyar ukar nem anyi si ikwi tung mang.¹⁰ Na agbonu ibe ni Itimoti na ba wo, u nder go ni u kuk mi ikep kam ni sem ye asi ko, aji i mi tam itam ni Idaadi ata i yi mi tam wo. ¹¹Ni ingyar tsi a nder tsi mi ko, umbak mi ukeng ukyuk nyi ye ukwi kam ni i ba kam mi. Aji i mi tsa bang ayi nyi ni i ba ye amba ro na aye. ¹²Na agbonu, ikyi nu umba ro Apollos, i kuk mi ikep go sa sab ni i ba nder ru ukyuk ye amba ro. I yi ahong go I sa ba agbonu ko. Kam ni sem akin wo, i sa ba ikpeng ni i na kam iyab wo.¹³ U kpi ayi sa sab, u yir ye itsep umbuk udab alo, utam ukum na alam, sem ye itsep. ¹⁴Ukong agbiy jijak umbuk ni ishon.¹⁵ U song go ikap ni Istifanas, si angyar ubar ni ni ku ilang ni Ikpam ubar ikwe na Achaia, kam a kwe anyong bo na umbuk ni itam na angyar ni kpir agbiy Ikpam. Na agbonu, i nung ru uwi aro-amba, ¹⁶nu una ikyi iseu ye angyar jijak ni mi mbak ru umbuk ni itam, kam mi tam ituk ye ro.¹⁷ Kam ite udab ye uba ni Istefanas, Ifortunatus, ye Achaikus. Abo ndak iyab nu uni lang anu wo. ¹⁸A zer fui ushop nem ye ushop no kam. Kam sem akin wo ni nder song ukyu angyar neye.¹⁹ Agya ni Ikpam ni ikwe Asia mi kyim ukyip bo ba ime ru. Aquila ye Ipriska kyip ru izi ni Idaadi, ye igya Ikpam ni sem uma bo wo. ²⁰Ambaro jijak mi kyip ru. Kyip akyu ye ufib ni sem parpar.²¹ I yi Ipaul, byek unu ye agbo nem. ²²Ingyar ni na bi shon Idaadi, unu-ata sa kuk mi. Da'adi, ba go! ²³Umbak ni imbok ni Idaadi Iyesu sem ye ru. ²⁴Ishon nem sem ye ru jijak izi ni Ingyar Ugbe ro Iyesu Kristi.

2 Akoritian

¹Ipaul, afuk ni Iyesu Ingyar Ugbe umbuk ishon ni Ikpam, ye Itimoti umba ro, ka ime na angyar ni Ikpam ni ni sem Ikorinth, ye angyar nu ukpir utso ni Achaia. ²Ayi ni imbok ye ukwi ser ime Ikpamgbak ye Ida'adi Iyesu Ingyar Ugbe sem ye ru.³ Undep ka ime ni Ikpam Ida ni Idaadi ro Iyesu, i si Ida ni imbok, ye Ikpam ni mi kuk ro ikep jijak. ⁴Ikpam ni kuk ro ikep umbuk utsom ro jijak kam eyi teng sa kuk angyar ni sem umbuk utsom ikep. Ata Ikpam mi kuk ro ikep wo, eyi sa kuk angyar tsi ru ugboyi.⁵ Ata nu utsom Idaadi Iyesu ni mwa anyong ro wo, eyi sa sem ye ikep akuk anyong nyi. ⁶Ina nder utsom, utsom yi si umbuk ni ikep akuk ye ugbe ru, kam ana kuk ro ikep, si umbuk ikep akuk ru. Ikep akuk ru mi tam sab-sab ubwi yi nu una kuk udab ka'a umbuk nu utsom yi ni imi nder wo. ⁷Udab atser ro anyong ru sem anyi. Isong go ata nu umi ka'a umbuk utsom wo, usa ka'a umbuk ni ikep a kuk ru ugbo yi.⁸ Ishon ru nu usem umbuk ni ifeb ko, uwi aro-amba, umbuk utsom ni i sem ye mi ikwe ni Asia. Abo kar ro futi ata ni ina kuk udab, ham mang aji ilang ye udab alo ubar go i sa ker sem ye awum. ⁹Sem anyi mang go i sem ye uleg nu ukpu ukyu ro kiy, kam unu mi kong ro ni lo udab anyong ro ko, sa anyong ni Ikpam ni fui ani ni kpu ye. ¹⁰I gbe ro wur umbuk ukpu na abi, kam isa gbe ro wur yiyak. I kwe udab ro lo anyong nyi go isa gbe ro wur yiyak.¹¹ Isa kong ukyu nu, una mbak ro ye Ikpam a kyip. Kam angyar ikwi mang sa deng

Ikpəm ikyi ro, umbuk ayi ni imbok ni ina ro umbuk Ikpəm akyip na angyar ikwi mang.¹² I ndep anyong umbuk ni atung ni Ikpəm umbuk udab atang ro. I sem umbuk utang ni sem ser ser ye atung ni ser ime Ikpəm aji i kuk anyong ro utasu. Agbiy ne jijak i mi kong ye ru umbuk ata ni umwe nu utasu ko, su umbuk nu umbak ni imbok ni Ikpəm.¹³ Agbiy ni ini byek na ru, sa ti ru ko: u sa zer fo, u sa wuk song.¹⁴ Uwi ahong uwuk song ro ra ashi kam. I yi sem ye udab atser go ukyu ni Idaadi Iyesu na ba, I yi sa sem inya ni ina kong kam isa ndep anyong, ru ugbo ayi yi nu uwi na ndep ye ro wo.¹⁵ Aji i sem ye udab atser umbuk nu wo, i shon go na ba ime ru ubar kam nu ku atung nu uba nem ni ilung ifan.¹⁶ I yi mi tang go ibe ni i na go aka Imasedonia, isa tsang nder ru yiyak. I mi shon na ba nder ru, I na ser Imasedonia ba kam nu kyim mi ka Ijudea.¹⁷ Ni i mi tang ukyu nu wo, under i ka'a udab? I mi tang agbo ni angyar utasu ni ina go, 'een', 'een' ye 'iyo', 'iyo' re ibe ayi-yi? ¹⁸Ata ni Ikpəm ni sem ye udab alo wo, isa go, 'een' kam go 'iyo' ko.¹⁹ Igbi ni Ikpəm, Iyesu Ingyar Ugbe ni Isilvanus, Itimoti ye i yi, ni na uko'o nyi ukem ru wo mi go "een" ye "iyo" ko, kam i sem mgbyang "een" mang.²⁰ Aji unu amui ni Ikpəm jijak si "een" anyong nyi. Yiyak, anyong nyi i mi luk go "Na sem Akin" umbuk nu usur ni Ikpəm.²¹ Na agbonu si Ikpəm mi kpir ye ro ye uwi anyong ni Ingyar Ugbe, kam i na ro itam kiy.²² I kwe ukpab nu ukuk lo anyong ro, kam i na ro Ushop nyi udab ro na akyok inya ni ina ba na ro ubar.²³ Ushop ni Ikpəm kpir ye anem ni ini ba Ikorinth ko wo, i na ba zizi, usa ji wur ime nem ko.²⁴ Unu sem go i mi ngang ni kong ukuk umbuk ata nu udab alo ru na sem wo ko. Unu i si mi tam ye ru nu udab ate, ata nu umi yer umbuk udab alo ru.

2 ¹Utso na anem, i tang go i sa ba ime ru ye udab anduk yak ko. ²I na kong nduk ru udab, ayi ro sa kuk mi ikep, go si ru uwi ni i yi ni nduk ru udab wo ni? ³I byek ata ni i mi kong ni ina ba ime ru isa kam ifor tsi ime angyar ni na mi kong nu udab nem ate wo ko. I sem ye udab atser go udab ute nem sem inya ayi ye udab ute ru nu uni sem ye mi. ⁴I byek na ru umbuk nu utsom utem ye udab ni ukyim, ye akyi ham mang. I shon na anduk ru udab ko, kam i shon nu song akyip ni ishon ni I yi ni ye anyong ru.⁵ Ingyar ni na kong nduk mi udab, i nduk si i yi mang ko- ina luk dong mang go- induk ro udab jijak, ⁶utsom nu umba yi, ni ikwi ni na mi wo, kwi ra akin kam.⁷ Na agbonu kwe utsom ana lo ka ikang, kam ukep awung na mi, kam kuk mi ikep. Ukong ukyu nu ni imbok ame mi udab ko.⁸ I kuk ru ikep nu ukyok mi ishon nu uni ye anyong nyi na angyar jijak nder. ⁹Unu si ineng ni i byek na kyar nder ru go usem ye ikyi ana iseu umbuk agbiy jijak non.¹⁰ Uwi na kep awung na ingyari tsi, i yi sa kep awung na ingyari yi teng. Aji ni ini kep awung na ingyari kiy - ugbiy tsi na sa anyi - i kep awung na si yi ikyi no ubar Idaadi Iyesu. ¹¹I na kong ukyu nu, Isatan sa kyung ro itakur song ko. Aji i sem induk umbuk na amang nyi ko.¹² Ikpəm buk mi usukpi ni ini ba ikwe ni Itroas na kan uko'o Idaadi Iyesu anyi. ¹³Ni sem akin wo, i lang ye udab ana iseu aji i nder umba nem Itatus anyi ko. Kam i nyi zuk bo anyi ser i sem ka Imasedonia.¹⁴ Kam udeng nem ka ime ni Ikpəm, anyong ni Idaadi Iyesu ni mi kyok ro ukeng ni ia ji ume ibe agber. Anyong ro, i far unyang nu umwe nu usong nyi fer umbuk jijak. ¹⁵Ubar ni Ikpəm, eyi sa aseng na anyang ni Idaadi Iyesu ni na, kyar ye angyar ni kam ugbe, ye angyar ni na bi ni kam ugbe.¹⁶ Utso na angyar ni si kpu, I sa aseng nu ukpu ka kam ukpu. Utso na angyar nu ugbe, i sa aseng nu uzi ka kam uzi, a yiro kwi ni na kam agbiy neye? ¹⁷I sem ata ni ikwi na angyar ni mi kwe ikon ni Ikpəm gying anang anyi wo ko. Kam umbuk udab ni sem ser ser, i mi luk anyong ni Ingyar Ugbe, ata ni Ikpəm mi kyim ro ayi nyi wo.

3 ¹I yar mi ndep anyong ro yiyak? Eyi mi gying go na byek ukyim nu ukpir ser ime ru ka ime ru ko, ata ni angyar tsi mi kong wo, sa akin? ²Uwi anyong ru si ikyim ye agbo ru, ni a byek lo udab ru ni angyar jijak ni song kam zer nder kam. ³U kyok go uwi si ikyim agbo ru ser ime ni ingyari ugbe, ni ni ba ime ro. Abo byek mi ye amui ni inwu isangbi ko, ye si Ushop ni Ikpəm nu uzi. A byek mi umbuk iwob ko, abyek lo si udab na angyar.⁴ Unu si udab atser ro anyong ni Ikpəm ta Ingyari Ugbe. ⁵Isa ker ikwi ni ina luk go inyatsi ser ime ro, Asak ro ahong ser ime ni Ikpəm. ⁶Si Ikpəm i kong ro ni sem ukpiy nu unu amui na ashi. Unu amui nu ser umbuk ukuk ko, si umbuk Ushop. Ukuk mi tsem ingyari, kam Ushop mi na uzi.⁷ Na agbonu itam ni mi kwe ukpu ba, abyek ukyim yi umbuk ni iwob ba ye usur, na angyar ni Israel sa mui Imusi ayi gaga ikabar ko. Unu si umbuk usur ni ikabar nyi, usur yi mi ba ikam. ⁸Agbo ni itam nu Ushop sem ye usur futi ukyunu ko? ⁹Itam ni na bey iseu na sem ye usur, kam itam ni sem gaga usur nyi sa gang inang? ¹⁰I sem anyi mang go inya ni sem ye usur kpan kam, ba lang ye usur umbuk iyab nu, aji umbuk usur ni iba futimi. ¹¹Inya ni na ba kpan na sem ye usur, inya ni sem mgbang anyi sa sem ye usur nyi gang ingang!¹² I ni sem ye ukyu nu udab atser nu wo, ilang ye asi. ¹³I sem lok go Imusi ni kep tsek ikabar nyi kam alem ni Israel sa mui mi ayi gaga ko, umbuk usur ni mi ba ikwi, ni ni kpan nyi kiy.¹⁴ Kam udab bo lar kpep ye ifeb. Yar ibe yi ba yak ayeno ifeb yi ker bo udab ikpeng na bo na go na zer unu amui na atsu. Kwi sa anyong ni Ingyari Ugbe mang ni bo na kwe nyi ifeb yi. ¹⁵Ko ayeno nu, ubwi ni ana mi atang agbiy Imusi udab mi lar bo kpeb mang. ¹⁶Kam ingyari ni na sam ka anyong Ingyari Ugbe, ifeb yi mi lang, aji Ushop ni Ikpəm mi kwe nyi mi.¹⁷ Na agbonu Ikpəm si Ushop yi. Umbuk nu Ushop ni Ikpəm na sa anyi, uson-ta sa anyi. ¹⁸Jijak ro na agbonu i sem ye ikabar nu uson-ta, ni inder usur ni Ikpəmgbak. I mi yang umbuk ikak nu usur ayi ka umbuk ikak nu usur ayi, ata ni ser anyong Ikpəmgbak, ni isi Ushop.

4 ¹Ata ni ini ku itam nu ye ayi ni imbok ime ni Ikpəm wo, akak sa swiy ro ko. ²Fu ukyu yi ma, i mgbab zuk ukeng ni kuk iswiye ye atan kam. I mi kyok ayi nu umwe umbuk itam ni Ikpəm nu ko, ikuk ilang nyi tisan ko. Umbuk anyi ni I mi kan, ikpir ye anyong ro na udab atang na angyar ubar ni Ikpəm.³ Kam uko'o atung ro na sem ye ifeb, ifeb yi si ubar angyar ni si ikpu. ⁴Utso bo isatan for nduk udab bo ni lang ye ukpir. Ni sem akin wo, abo nder song atar nu uko'o atung ni Ingyari Ugbe ko, ni i si usi ni Ikpəmgbak.⁵ I kan uko'o na anyong ro ko, i kan ni Iyesu Ingyari Ugbe ni si Idaadi. Eyi sa agbi itam ni Ikpəm izi ni Iyesu. ⁶Aji Ikpəm ye agbo nyi luk cwigo, " Atar sa kyok wur umbuk ni ifeb." I lan atar yi udab ro kam, ni na

atar nu umwe nu usur ni Ikpam ubar ni Iyesu Ingyar Ugbe.⁷Kam i sem ye itso nu umbuk na atur ni itsu, sem ayi mang go itsep ni fu jijak si ini Ikpam, sa ado ko.⁸Abo ta ro ukyung ukeng aki aki, kam abo futi ro ko. Udab lar ro ifeb, mang asi kuk ro ko.⁹Abo na ro utsom, kam a mgbab juk ro ko. Abo bur ro ta iseu, kam induk ti kpa ko.¹⁰Eyi mi kung ukpu ni Iyesu kar anyong ro mibe agber, kam nu uzi ni Iyesu sa kyok anyong ro teng.¹¹Eyi ni sem awum mi kung kar ukpu ni Iyesu anyong ro ibe agber, kam nu uzi ni Iyesu sa ba kyok anyong ro na anyar.¹²Ukyunu wo, ukpu mi kong itam nyi anyong ro, na su uwi wo, uzi mi kong itam nyi anyong ru.¹³Eyi sem ye ushop nu ndab alo ayi ata ni abyek lo go, "I yi kpir, kam I luk." Eyi kpir teng, kam iluk teng."¹⁴I song go Ingyar ni fui Idaadi Iyesu, i sa fui ro teng ye Iyesu. Eyi song go Isa kwe ro ye uwi ba atang nyi.¹⁵Agbiy Jijak si umbuk nu umbak ru, ata ni umbak ni imbok ni Ikpam na beb fer anyar ikwitung mang, nu udeng sa dep tso umbuk usur ni Ikpam.¹⁶Ni sem akin wo, anyong sa swiy ro ko. Anyong ro nu utasu na si kpu inyi, anyong ro atang mi tser ukyu agber.¹⁷Umbuk ni ibe ni ite-ushi nu wo, utsom ushi nu mi kong sab ro ni kam usur ulab nu umuiki ni futi agbiy jijak.¹⁸Ayi ro mi tsung nder agbiy na ami nder ye ayi kpo kpo nu ko, ayi ro su umbuk agbiy na ayi ker inder. Agbiy ni mi nder ye ayi lang nu, mi sem ite ushi ro mang, agbiy ni imi nder ye ayi lang nu ko, mi sem mgbang umuiki.

5 ¹Isong go igya ro ni mi sem utasu anu, na beb nduk, i sem ye igya ime ni Ikpam. Si igya ni anyar mi mwe ye agbo wo ko, si igya nu umuiki Ikpamgbak agu.²Umbuk na abu nu, imi kiy udab, shon go ni far utar ni na sem ye mi uma ni Ikpam.³Uleg mi kuk ro ni i far utar nu yi, ni tsek ijim ro.⁴Anyi mang go ubwi yi ni i ker umbuk abu nu wo, i mi kiy udab ro gbiak ye ulab. Ishon ni i kuk utar yi nwu ko. I shon ni ikwe utar yi far, na anyong nu uzi akwe anyong nu ukpu nu ta jok.⁵Ingvar ni kong sab agbiy neye lo ro wo si Ikpam, ni ni ikwe Ushop nyi na ro sem lok go unu amui umbuk inya ni na ba.⁶Kam ni sem akin wo ibe agber ni sem ye udab atser. Song go ikpeng ni I ker kpu nu, i sem ukpam mang ye Idaadi.⁷Aji aki aka ro su umbuk nu udab alo, su umbuk nu under ko.⁸Eyi sem ye udab atser. Sa sab hi na wur zuk anyong nu, kam ni ka sem uma ye Idaadi.⁹Inya ni I kwe lo ubar ro si go, ko ina sem uma non, i na lang non, i sa kong te Idaadi udab.¹⁰Aji jijak ro sa ka yir ubar ni ikyung ikpo ni Ingyar Ugbe, ko ayi sa kam ugbo ni itam umbuk anyong, ko ni sa atung, ko ni sa abi.¹¹Ni song asi ni Ikpam wo, imi nung anyar. Ata ni ini sem wo, Ikpam song ro jijak. Udab atang ro teng song akin mwe mwe mang.¹²I mi ngang ni nung ru yak ko nu sam nder ro go i sem ye anyi ko. Unu imi na ru ineng ni una ndep anyong ye ro, ni usem ye ugbiy ni una kan anyong anyar ni mi ndep anyong mang, kam si udab bo wo ko.¹³Ina luk agbiy ni mi ni lang ye ikyi uma, si ini Ikpam. Kam i na luk agbiy ni sem gaga mang, i yi si ikyi ru.¹⁴Aji ishon ni Ingyar Ugbe ndab ro; i song unu mwe mwe: go Ingyar ayi kpu ikyi ro jijak, unu sem lok go anyar jijak kpu kiy.¹⁵Ingvar nu Ugbe kpu ikyi ro jijak, kam anyar ni na sem, sa sem na anyong bo mang ko, abo sa sem anyong Ingyar ni kpu kam fui wo.¹⁶Ikyi nu ugbiy nu wo, yar agbonu ka ubar i mi fak ingyari ikpo ata na ayi nu utasu mi nder wo ko, ikwi yi mi tang go Iyesu si ini anyong, na agbonu ikwe mi akin yak ko.¹⁷Ni sem akin wo, ingyari ni na sem anyong ni Ingyar Ugbe, i si ingyari ashi. Agbiy na atsu ye kpan nyi kam. Nder, abo sam ser ashi kiy.¹⁸Agbiy neye jijak ser ime ni Ikpam. Anyong ni Ingyar Ugbe, i kwe ro bung kyar ye anyong nyi kam, i na ro itam nu ubung kyar.¹⁹Unu sem go anyong Ingyar Ugbe Ikpam bung kyar utasu ka ime nyi, kam i fak abi bo ko. I na ro uko'o nu ubung kyar.²⁰Abo kyak ro sem lok go ingyari ni yang ikyi ni Ingyar Ugbe, unu sem lok Ikpam mi kwe unung nyi ba ime ro. Imi nung ru ikyi ni Ingyar Ugbe: "U bung kyar anyong ru na Ikpam."²¹I kwe Ingyar nu Ugbe na ni ba sem Ingyar Ishe umbuk na abi ro. I si ingyari ni kong abi ko. I kong ukyu nu kam ni iyi sa ser i gaga ni Ikpam anyong nyi.

6 ¹Umbuk itam ni ituk nu wo, imi nung go nu ku umbak ni imbok ni Ikpam nu wo na abey iseu mang ko.²Aji i luk go, "Umbuk ibe atung, i na ru udab nem, umbuk ukyu nu ugbe i mbak ru." Nder, agbonu si ibe atung. Nder agbonu si ukyu nu ugbe.³Eyi kwe undok lo ubar ni ingyari tsi ko, aji iyi shon go ni itam ro a kwe izi abi ba ko.⁴Kam imi kyok anyong ro ata ni imi kong agbiy ro, go eyi sa akpiy ni Ikpam. I su ukpiy nyi umbuk ata nu udab akuk, umbuk ukyung ye utsom, agbi ni buk ayi,⁵Abur ro, ata ro igya amui, agying ro adong, itsa unyong.⁶Umbuk udab ute, ye umwe, yeudab akuk, ye imbok, umbuk ni Ushop ni sem parpar, umbuk ishon ni gyu ikop.⁷Eyi si ukpiy nyi umbuk ikon na anyi, umbuk itsep ni Ikpam. I sem ye afam nu uwe ni sem gaga, ugbo utung, ye ugbo ukye ro.⁸Eyi mi tam umbuk usur, ye ni usur na lang, umbuk ni uluk nduk ye undep. Abo mi kyo ro go imi nya ison, kam i mi tam anyi.⁹I tam sem lok go abo song ro ko kam a ker song ro sab sab. I tam sem lok go i si kpu, kam nder! i ker sem ye uzi ro. I tam sem lok go abo na ro su utsom, kam a sem ata ni bo na atsem ro ra ako.¹⁰I tam sem lok go udab ro me ye imbok, kam imi te udab mgbang akin mang. I tam sem lok go ingyari utsom, kam imi kong anyar kam itso ham mang. I tam sem lok go imi kam inya tsi ko, kam se go i kam agbiy jijak.¹¹Eyi kan ru anyi jijak kiy, uwi anyar ni ikwe ni Ikorinthian, kam udab ro sem ayi bu mang.¹²I yi bi udab ru ko kam uwi bi ata ni umi nder anyong ru.¹³Na agbonu, umbuk uyang ni bok ubok - i luk sem lok go I luk ye alemshi - ubuk udab ru gbiy-ikpak.¹⁴Usa kyar ikyi ye anyar ni lang ye ukpir wo ko. Aji kyar usem ni gaga ye ifeb? Ifeb ye atar, sa kyar ikyi inang?¹⁵Aji kyur unu amui yi ni Iyesu na mui ye Isatan? Aji sa kyar ingyari ni song Ikpam ye ingyari ni song Ikpam ko?¹⁶Umbuk nu ukpir usong ye ni igya Ikpam utem ni sem ye akan? Eyi si Igya ni Ikpam nu uzi mi sem atang. Aji i luk go: "I sa sem ukem bo, kam kar ukem bo. Isa sem Ikpam bo, kam abo sa sem anyar nem."¹⁷Kam ni sem akin wo, "U wur ba ukem bo kam nu sem anem," Ingyari Ugbe i luk. "U sa yak inya abeleng ugbo ko, kam i sa ku ru."¹⁸I sa sem ida ru, kam uwi sa sem agbi nem alam ye ane akab," Ikpamgbak iluk.

7 ¹Uwi anyar ni ishon nem, ni sem ye unu amui nu wo, ni mui te anyong ro umbuk agbiy ni na ro i mi sem abeleng na anyong ye unu ushop. Ni gying usem ni par par umbuk asi ni Ikpam.²U gying iyab loro udab ru! Iker da ingyartsi inya, i kong ingyari tsi inya nu ukwi ko, i ngiyir ingyari tsi ko.³I luk nduk ru ko. I luk ikpan kam go usi udab ro, ni ina kpu ituk

kam isa sem ituk. ⁴I sem ye udab utem na atser anyong ru, kam i ndep anyong ta ru. Iyi me ye ikep akuk. Udab te mi kenj kam, ko umbuk nu utsom ro. ⁵Anyong ro lang ye ikuk atem ikpeng ni iba Imasedonia wo; Kam udab naro utsom umbuk ni iyab jijak utasu ye a anyong ro atang. ⁶Kam Ikpam, ni mi wuk anyar ni lang ye ikep akuk, wuk ro umbuk uba ba ni Itatus. ⁷Si umbuk uba nyi mang ni Ikpam kuk ro ikep ko. Si umbuk ni ikep akuk ni Itatus ni kam ime ru. I kanj ro ishonj utem ni usem ye mi, imbok ru, ye udab alo utem nu usem ye mi anyong nem. I te udab ham mang. ⁸Ko ni ikyim nem ni na ru imbok gber, na si unem wo sem iyi kpor mang. Udab ba shir mi ni ini wuk go ikyim nem na ru imbok wo, kam imbok kuk ru ite ushi mang. ⁹Na agbonu, udab te mi umbuk ni udab a nduk ru ko, si go imbok ru kwe uyang ba. U ni sem umbuk ni imbok ni Ikpam wo, uyim ko ikyi ro. ¹⁰Aji imbok ni Ikpam kwe uyang ba, uyang yi kwe ugbe ba, ni isong zizi ni lang. Kam nder imbok nu utasu mi kwe ukpu ba. ¹¹Nder ife utem ni iyi imbok ni Ikpam mi kwe wur anyong ru. Ife utem yi gbiy ham mang anyong ru na kyok go usong ko. Udab atso ru, ye asi ru, ishonj ru, itsep ru, ye atang ru, gbiy kenj kam; nu u shonj nu nder go a luk agbiy ka gaga! U kyok anyong ru go umbuk agbiy jijak, u lang ye ugem. ¹²Ni i ni byek na ru, ibyek ikyi na anyar ni kong abi ye ko, ko anyar ni mi nder utsom na abi yi ko. I byek aji udab alo ru anyong ro sa kyok ru anyi ni Ikpam. ¹³Si umbuk iyab nu ni ikam ikep akuk. Ni na kwe yak ye ikep akuk ro, udab te ro ham mang umbuk udab ute ni Itatus, aji si uwi ina ushop nyi itsep. ¹⁴I na ndep anyong ye mi ta uwi, i ta anyong nem iswi ko. Kam utso nu wo agbiy ni i luk ye ru sem anyi, anyong a ndep ro ye Itatus ta uwi kyok ni ba sem anyi. ¹⁵Ishonj nyi anyong ru sem ham mang, ata ni i tang song ikyi ana ru iseu jijak, ye ata nu uku mi ye asi ye anyong anyak. ¹⁶I te udab aji i sem ye udab atser ni kwi ra akin anyong ru.

8 ¹Uwi aro-amba i shonj ru nu u song ata nu Umbak ni Imbok ni Ikpam ni na ani na anyar ni Ikpam ikwe ni Imasedonia. ²Umbuk utsom ye imbok-nder nu utem, udab ute bo ni sem ham mang ye utsom bo ni ti kpa mang, kwe itso utem na bo; a yi teng mi sonj agbo ye anyar jijak. ³I yi kpir ye bo go abo na ro ham mang ata ni abo mi kam wo, har ka kpanj futi ata ni abo mi kam. Bo na ata nu udab bo ni shonj. ⁴Ye unung nung ham mang abo nung ro go na bo mbak amba, ye ni itam ni Ikpam ka ubar. ⁵Unu sem ata ni imi tang wo ko. Bo tam ubar kwe anyong bo na Ingyar Ugbe. Kam abo kwe anyong bo na ro ata nu udab ni Ikpam ni shonj. ⁶I nung Itatus ni ri yar itam nu kam wo, ni ikong itam nu una nu wo ka kwi ri ikyuk. ⁷Kam uwi kong song agbiy jijak- umbuk udab alo, umbuk ilang aluk, umbuk umwe, umbuk na agbiy akong jijak ye umbuk ishonj ru anyong ro. Under go u ka ubar ye atung ukong kong. ⁸Unu I na ru su ukuk ko. I luk unu aji i go na ambak nder anyi ni ishonj ru ni na kwe mbyang ye udab alo na anyar tsi. ⁹Aji uwi song Umbak ni imbok ni Idaadi ro Iyesu Ingyar Ugbe. I ni sem ye itso teng gber iba kpo utsom ikyi ru, go umbuk nu utsom nyi nu uwi sa aba tso-itso. ¹⁰Umbuk iyab nu i sa ta ukyi ni na mbak ru. Umbuk uyi ayi ni ni kpanj wo, uyar kong itam mang ko, usem ye udab ni una kong mi. ¹¹Nagbonu, kong kam itam yi. Ata nu u ye udab nu kong wo, umui ayi kong ka kwi ikuk. ¹²Una sem ye udab alo nu una kong ukyu agbiy neye, si inya atung mang kam sab akong. Ni sem umbuk inya ni ingyari ni kam, ba cwigo su umbuk inya ni una bi ni kam ko. ¹³Umbuk itam nu, ni ingyari tsi sa kam ikuk atem kam ingyartsi sa kam itam ham mang ko. U kong na anyi sem anyi. ¹⁴Agbiy nu u ye mi ham mang wo sa mbak ingyartsi ni lang ye mi. Ayi teng na sem ye mi ham mang so, sa ba mbak uwi teng, sa na ro ni ingyari ayi a ngiri ingyari ayi ko. ¹⁵I sem ata ni ani byek go: "Ingyari ni na sem ye inya ham mang, inyatsi ba si mi iseu ko, kam ingyari ni ni sem ye ushi, i gying tok ko. ¹⁶I udeng Ikpam ni nwu Itatus udab ni i ba sem ye udab nu Umbak ugbo ni I yi ni ye anyong ru wo. ¹⁷Aji i kpir kwi unung ro mang ko, kam i sem ye udab ni kong akin. I ba ime ru ye udab nyi mang. ¹⁸I kyim mi ye umba ro ayi na ami ndep izi nyi umbuk na agbiy Ikpam aluk kwi anu ko, aji i mi tam itam ni Ikpam ye udab nyi ayi. ¹⁹Kwi unu mang ko, anyar ni iku ni Ikpam kyak mi ni i kar ye ro umbuk una ni mi mbak aku ni Igya Ikpam. Unu si umbuk nu usur ni Ikpam ye agbo nyi, ye umbuk ni udab alo ro nu umbak. ²⁰Eyi shonj ni ingyari tsi anying anying ikyi ro umbuk nu una ni isi mi ikong nu wo ko. ²¹I mi kuk sab ikyi ro ni i kong inya ni sem ye usur ubar ni Idaadi mang ko, ye ubar na anyar teng. ²²I si kyim umba ro ayi si ba ye bo. I kyar nder mi mgbang akin mang kam, i nder go i sem ye udab ni isa kong song itam ikwi mang. Na agbonu i mi kuk sab ikyi nyi aji i sem ye udab atser nu utem anyong ru. ²³Na si Itatus wo, i si ingyari ni mi ye mi tam ituk, kam isi igbi ni itam ru. Na si amba ro, iku ni Ikpam ikyim bo. Asi usur ni Ingyari Ugbe. ²⁴Ukyok bo ishonj ro, kam ukyok iku na anyar ni Ikpam ineng ni anyong andep ro ta uwi.

9 ¹Umbuk ni itam nu umbak ikyi na anyar nu ukpir, sem keng keng go ana byek na ru ko. ²I song inya ni umi shonj, si inya ni imi ndeb anyong ye anyar ni Imasedonia. I kanj bo go Achaia mi yiri bang mang kyuk u'nwe-igyi. Ulek ni itam ru zer fui anyar ikwi tung mang na ana atam itam. ³I kyim amba neye sa ba ni anyong andeb ro ikyi ru na sem inya ni itsang ko, ni una a bung anyong ata ni i luk go usa sem wo. ⁴Song go, ingyari tsi ni Imasedonia na ye mi ba nder ru ni uni bung anyong ko wo, iswi sa akuk ro - i luk inya tsi ikyi ru futi ata ni ina ata abying ye ru ko. ⁵I mi nder go sem keng keng go anung amba ne na ba tur ru nu ubung anyong alo umbuk una nu u'luk wo. Unu sa sem ugbo nu ukob atung, ba go inya ni i ni ndab ru ye itsep ko. ⁶Ineng nu agbiy yi si go ingyari ni ikor alang sa wong mi alang, ingyari ni ikor ukor ni ina akam ukwi isa akam ukwi. ⁷Na ayi yi ana ata ni udab nyi ni kpir, ba go ni ina ye anying ko. Aji Ikpam mi shonj ingyari ni mi na una ye udab nyi ute. ⁸Ikpam ye ata nyi ni ina kong ukwi jijak na beb kam umbuk anyong ru ibe agber, nu sem ye agbiy jijak nu umi gying. Unu sa sem akin kam nu kong atung ser ihong. ⁹Ata ni a byek go: "I kwe itso nyi ka na anyar nu utsom. Parpar nyi sem umuiki. ¹⁰Iyi ni mi na anyar ni wo uwo agbiy ni ikyu, kam kyar ye uji umbuk na aji, i sa na agbiy ni ikyu ru a sem ye undeb. I sa kong usem ni parpar ru ba dep sem ham mang. ¹¹U sa tso umbuk ni iyab jijak kam nu na ye udab ayi. Unu sa kong ro ni deng Ikpam. ¹²I na kong itam nu, sa na amba ni Ikpam na kam agbiy jijak na ami shonj. I mi kwe udeng ham mang ka ime ni Ikpam. ¹³Ata ni ani kyar nder ru kiy, kam a nder go u uwi teng sem sab sab mang umbuk

ni itam nu wo, usa kwe usur na Ikpəm umbuk ikyi ana ru iseu ye ukpir ru ye uko'o ni Ingyar Ugbe. Usa ndeb izi ni Ikpəm umbuk nu una ni uni na bo ye angyar jijak ye udab ru ayi wo. ¹⁴Ami mwi ayi ru, kyar ye Ikpəm na ami nung ikyi ru. Ami kong agbiy neye umbuk na ayi nu umbak ni imbok ni Ikpəm utem ni sem anyong ru. ¹⁵Nu udeng asem ani Ikpəm umbuk nu una utem nyi nu wo.

10 ¹I yi, Ipaul ye agbo nem mi nung ru umbuk na anyong akuk ye ikyi ana iseu ni Iyesu. I mi sem cim mang ubwi ni ina ye ru sem, kam i mi bur agbo ifang ubwi ni ina anyi zuk ru. ²I mi nung ru go i sa bur agbo ifang ubwi ni ina ye ru sem umbuk ayi wo ko. Kam i mi tang go izizi na abur agbo ifang ubwi ni ina akam ye angyar ni mi tang go agbo i yi mi sem usem nu umbuk nu umong na anyong wo. ³Ko ina ami tam umbuk nu umong na anyong, i mi kpo umε ye umong na anyong ko. ⁴Aji afam ni i mi kpo umε ro ye mi sa na anyong, ko unu utasu ko. Afam yi ye itsep ni ser ime ni Ikpəm ugbak agu, ni ina tem sak atsep jijak. Itsep nu mi bur nyim agbiy ate ni ina bang ingyar wur ukeng ni Ikpəm. ⁵Eyi teng mi kong nduk itsep na agbiy jijak ni mi bi umwε ni Ikpəm. Ikuk agbiy atang jijak, kpab lo na na ikyi iseu ye Ingyar Ugbe. ⁶I mi yir i bang ni ina na ani mi na ikyi iseu ko wo ustom, ubwi ni ina nder go ikyi ana iseu ru kwi kam. ⁷Umwī ayi nder inya ni i sem parpar ubar ru. Ingyar na kpir udab nyi go iyi si ini Iyesu, i sam anyong nyi awung teng go ata ni iyi Ingyar Ugbe ni sem wo, eyi teng sem ru ugboyi. ⁸Ko i na ndeb ka ifu mang umbuk ni itsep ni ini ye mi, ni Idaadi ni na ro ni ina mwye dep ru, ni ina akong nduk ru ko, i swiy sa kuk mi ko. ⁹I shon go ana kyok go I ser ru ye ikyim nem ko. ¹⁰Aji angyar tsi mi go, "Ilang ni ikyim nyi mi tser ker kam, iyi a hong swiy swiy aro mang, i lang nyi akwi inya ni ingyar na kwe tam itam anyi ko." ¹¹Nu ukyu na angyar yi na song go inya ni I ni luk si umbuk ni akonj ni ikyim ro ubwi ni ina alang anyi wo, ru ugbo ayi yi ni I sa kong ina sa anyi. ¹²Eyi mi kuk akyu iku ko, i mi mgbyang anyong ro ye angyar ni imi ndeb ilam bo ko. Kam ubwi ni ana kwe anyong bo mgbyang ye akyu wo, abo lang ye umwε tsi. ¹³I sa a ndeb anyong akpan itsep ko, isa kong kwi ata ni Ikpəm ni na ro na aba yak utso ru. ¹⁴Aji anu iyi tam ka kpan iyab ibe ni iba ime ru wo ko. Iyi sa angyar nu ubar ni ini ye uko'o ni Ingyar ni Ugbe aba ime ru. ¹⁵Iyi sa aker indeb anyong futi itsep ikyi ni agbo itam ni angyar tsi. Eyi mi tang umbuk ni udeb nu udab alo ru, itam ro sa dep ka ubar ka kwi umbuk ni itsep ro na ka akwi anyi. ¹⁶I lo udab ikyi na agbiy nu, kam ni kanj uko'o nu a kpanj umbuk ni uwi ni sem anyi. I sa ndeb anyong umbuk ni itam na angyar aye ko. ¹⁷Kam ingyar ni ina go ni indeb anyong, i ndeb ta Ingyar Ugbe ro. ¹⁸Aji anu si ingyar ni ikpir anyong nyi atem na ani kyak kwe mi ko, si ingyar ni Ikpəm ni kpir ye mi.

11

¹I mi shon go nu ukuk udab ye mi umbuk ni Ikponj dong. Kam usi ikuk udab yi ye mi. ²Ufeb kuk mi ye ru. I ye ufeb ni Ikpəm ikyi ru, aji anu ni ini mwi unu ni ibanj lo ye ru go na kwe ru na ulam ayi. I yi mwi unu go I sa kwe ru na Ingyar Ugbe sem lok go akab ni ker ikpeng mang. ³Kam iyi mi kyir asi go ata ni iwu ni bang iyi Awawo ye ayi umwε nyi wo, agbiy atang ru sa kwe ru nyi umbuk ni ikyi akyar na anyi ye Ingyar Ugbe. ⁴Sem lok go ingyartsi na ba kanj ru uko'o ni Iyesu tsi futi ini i yi mi kanj ru wo. Ko sem lok go una akam ushop tsi a futi ata ni uni kam wo, ko sem lok go u sa ku uko'o tsi futi iyi ni i na ru wo. U kuk udab ye mi gbiy kam! ⁵I mi tang go i yi sa afuk ni Ikpəm ni ini zing ti kpa mang ukem na uni azer bo go, 'afuk na atem' wo ko. ⁶Ko, ana bi kpim mi ata ni ina a luk agbiy ikwi teng gber, i sem ye umwε yi. Ko ajiji, ko umbuk iyap song ye, i kong ru usong unu wo kiy. ⁷I kong sa abi ni i yi ni na ikyi iseu kam nu uwi yang atso ugbak wo? Aji i kanj ru uko'o ni Ikpəm itsang mang wo. ⁸I yi zu iku ni angyar Ikpəm tsi kpir umbak bo kam a na ba tam mbak ru. ⁹Ubwi ni i sem ye ru, i na ingyartsi utsom aji i lang ye mi wo ko. Aji si amba ro ni iser Imasedonia mi na mi agbiy ni i mi gying tok. Umbuk na agbiy jijak imi kuk anyong nem kyir go I sa sem ulab utso ru iyi, i sa kong akinj ka ubar ubar. ¹⁰Ata ni anyi ni Iyesu ni sem anyong nem wo, agbo abur nem ifang sa swiy cap mang ko utso ni Akaya. ¹¹Ni inang? Aji anu ishonj ru ko? Ikpəm i song fu go I shonj ru. ¹²Inya ni i mi kong wo I sa kong ka ubar kam ana tsek iyab na ami luk nduk mi ye na ami kyok go na andeb anyong go ayi mi tam re itam ayi yi ni iyi mi tam wo. ¹³Ukyu angyar neye sa afuk ni isonj, angyar itam nu ubang. Ami kuk anyong bo sam ser afuk ni Iyesu. ¹⁴Unu sa agbiy nu usuk ko, aji Isatan mi kuk anyong nyi sam ser icinda na atar. ¹⁵Unu teng sa sem agbiy nu usuk ko, na agbi itam nyi na akuk anyong bo teng sam ser agbi itam na agaga. Ikwi bo sa kanj ata ni agbo-itam bo ni kyok. ¹⁶I luk yiyak. Ni ingyartsi atang go i yi si induk ko. Kam una kwe mi go isi induk, ku mi sem lok induk yi kam na ndeb anyong dong. ¹⁷Ikpəm akpir anyong a ndeb yi ni i mi luk nu wo ko, kam i mi luk sem lok go ingyar induk. ¹⁸Umbuk iyab na angyar ikwitung mang mi ndeb anyong nu umong anyong wo, i yi sa ndeb teng. ¹⁹Usa angyar umwε aji anu u kuk udab ye ingyar induk! ²⁰Aji anu u mi kuk udab ye ingyar ni kuk ru ser ukpiy, i na fem ku afam ru, ina angir ru, ko ina kwe go i futi mu, ko ina abur mu ye ekpiy akor. ²¹I sa na a luk go iswiw kuk ro teng, aji i kong fo ko, kam ingyar tsi na andeb anyong, i yi mi luk anem sem lok go ingyar induk, i sa ndeb teng. ²²A si Ahebrew? I yi teng. A si Israelites? I yi teng. A si uzung ni Abraham? I yi teng. ²³A si akpiy ni Iyesu? (iluk sem lok udab lang mi atang.) I yi ifu. I yi sem umbuk ni itam ni ibek ayi fu, igya amui ufufu, umbuk ni abur ufufu, umbuk ubiyak tsi, i ye ukpu yang akyu. ²⁴Ime na Ajew, abur mi "Isang ikam ka ikur ka akyong-nyi ilung ikyong." ²⁵Ilung ita na abur mi ye ukyi, a nyu mi ye akyung ulung ayi. A war kep mi ilung ita, Ifeb kep mi, usur la mi ukung utem ikpe mang. ²⁶I mi kar ukyuk mgbyang akinj mang, ubyak nu ukung, ubyak ime angyar uzu, ubyak ime na angyar nem, ubyak ime na angyar nu ukyuk, ubyak ni ikwe tang, ubyak ni ilemkpəm, ubyak ni ukung utem, ubyak ime na amba ni isonj. ²⁷I mi sem umbuk ni itam atser ye utsom utem, i mi na fo ula ko, ye unyong ye umyar, i mi si unu mgbang akinj mang, itsa ukpanj, kam tsom atar. ²⁸Yak ye agbiy tsi ni i sem anyi yak udab ker itsom mi ikyi ni iku na angyar Ikpəm jijak. ²⁹Ayi fem anyong, kam i yi ni fem ko? Ayi kong umba nyi kpo umbuk agbiy abi, kam udab kwi mi atang ko? ³⁰Na sem keng keng go i ndeb anyong, i sa ndeb anyong ni

ina kyok ifem nem.³¹ Ikpəm ye Ida ni Ingyar Ugbe ro, Iyesu, ini i mi ndeb mi umuiki, song go inya ison ko.³² I kwe Idamaskus, udeng utem Aretas mi kpiy ikwe Idamaskus ni i kuk mi.³³ Kam a kwe mi fa kyu umbuk agbyi kwe tan fa wur ubu nu undok, kam i kyir wur ime nyi.

12 ¹keng mang go i sa ndeb anyong, kam inya ni ina kam anyi lang. I sa kan ru inya ni i ni nder ye u'kyok ni ime ni Ikpəm. ²I song ingyari ayi ni ni sem anyong ni Ingyar Ugbe- iyi ikur ka- anyi, ni ni kpan wo, ina sa anyong nyi non, ko su usi nyi mang non, i yi sam song ko, Ikpəm song fu, a kwe mi tso Ikpəmbak nu ukep ita wo. ³I song go ikok yi ko i sem anyong nyi non, ko su usi nyi non, i song ko, Ikpəm mang i song fu. ⁴A kwe mi tso Ikpəmbak kam ka wuk agbiy tsi ni ingyari na luk fo ko. ⁵I sa ndeb anyong ye ukyu ni ingyari nu. Na sa anem, i sa andeb fo anyong ko, se umbuk nu uswiw swiy nem. ⁶I na go na andeb anyong, i sa a wur ingyari ni induk ko, aji i sa mi luk anyi. Kam i sa andeb anyong yak ko ni ingyari tsi sa tang agbiy nu fu i yi ko, ko inya na abo nder anyong nem, ye inya ni ani wuk unu nem. ⁷I sa mgbab anyong andeb aji umbuk ni abi ni ifuti itsep ni i ni nder. Ni sem akin wo, ni i na kong mi ni i na bi ndeb anyong wo, akwe Itab fa mi anyong, unu si afong itam ni Isatan na akong ni i yi sa ndeb anyong ko, kam na ndeb anyong ka afu mang ko. ⁸Ulung ita ni i mi nung Ikpəm ikyi na agbiy nu wo ni ira akwe nyi mi. ⁹Kam i kan mi go, "Umbak ni imbok nem kwi akin ye mu kam, aji itsep nem mi tam fu umbuk na anyong a swiy." Ni i ni sem akin wo, i sa ndeb anyong umbuk ni anyong a swiy nem ni itsep ni Ingyari Ugbe sa sem anyong nem. ¹⁰Ni sem akin wo, gang mi anyi mang umbuk na anyong a swiy nem, umbuk na akyo, umbuk nu utsom, umbuk ubyak ye agbiy ni bab udab jijak. Aji ubwi ni ina a swiy anyong, ikam itsep. ¹¹I yi ser induk kiy! Aji u ndab mi itsep umbuk ugbiy nu, unu zizi u sa ndeb mi. I yi zing fu afuk nu umi zer bo go afuk ni igang wo ko, ko I yi ahong na si Inya tsi ko. ¹²Ikyok ru ukyok na anyi na afuk ni Ipkem mi kong ukem ru ye ikyi ni ina iseu jijak, ye ukong nu usuk, ye itam utem ukyu aki aki. ¹³Ukem na agya Ikpəm uwi zing fu bo jijak ko, i yi kwe go u si inya ayi mang, aji i kpir na I ser ulab ime ru ko. Ukep awung na mi umbuk nu uda nu! ¹⁴Nder! i sem ye ata ni ina ba ime ru nu ilung ita. I sa sem ulab utso ime ru ko, aji ishon inya ru tsi ko. I shon su uwi. Aji alemshi mi ji tsu ida ko. Si ada sa ji tsu agbi. ¹⁵Ko aji ji ni ina a tsem ikyi nu uzi ru, sa bab mi ko. I na shon ru futi ukyu nu kam uwi sam shon mi zing gang ukyu nu? ¹⁶Kam ata ni ini sem wo, i shon na a ser ru ulab ko. Umbuk ni i yi ni mwe ken kam wo, i yi i kuk ru ye ayi nu umwe. ¹⁷Unu i ngir ru umbuk na anyar ni imi kyim ba ime ru wo? ¹⁸I bung Itatus ba ime ru ye umba nyi ayi. Itatus nyir ru? I ka ukeng ayi yi ko? I sep utep ayi yi ko? ¹⁹Utang go ibe nu jijak imi luk nwu wur anyong ro ye ru? Utso ni Ikpəm, I yi anyong Ingyari Ugbe wo mi luk agbiy jijak ni ina akuk ru ikep. ²⁰I mi kyir go ina ba i sa kam ru ata ni i ni shon wo ko. I mi kyir go uwi teng sa ander mi ata ni umi shon wo ko. Asi nem sem go usa ye ate, ufeb, udab atso, ubir, anyar aluk, anyong andeb ye alang atser ukem ru. ²¹Asi mi kuk mi go ina ser ba, Ikpəm nem sa kong mi na ana ikyi iseu ubar ru. I kyir go i sa anduk udab ye ikwi ni kong agbi abi kpan ka isem kam wo, kam na bo yang udab umbuk ni agbiy abeleng, ye utseng aka, ye ayi ni indar, na ami nwu nder akyu wo.

13 ¹Unu kwi ilung ita ni ini ba ime ru. "Umbuk agbiy ambyang jijak, i lang na anyar afan ko ata na luk ikon ayi kam, anyi sem anyi." ²I kan kpan anyar ni ikong abi kyar ye ana aye ni i ni ba ni ilung ifan nyi wo, ina ser ba yak i sa mgbab bo ko. ³I mi kan ru agbiy nu aji umi gying ukyok anyong nem ni na kyok cigo agbiy ni i mi luk wur ime ni Iyesu. I swiy mang utso ru ko, i ye itsep anyong ru. ⁴Aji akam mi ukyi nu umui, na asak ni lang kam i ye uzi anyong ta itsep ni Ikpəm. Aji i yi teng I lang ye itsep anyong nyi, kam i yi sa sem awum anyong nyi umbuk itsep ni Ikpəm ukem ru. ⁵U tsung nder anyong ru nder go uker isem umbuk udab alo na anyi non. U kyar nder anyong ru. Uker itang song go Iyesu sem anyong ru? Se ana bi kyak kyor ru. ⁶Kam i yi sem ye udab atser go uwi sa song cigo i sa ker kpo ukyar nder yi. ⁷Na agbonu imi bung akung na Ikpəm nu gem ugbiy tsi ko. I mi bung akung nem sem lok go iyi ker ikpan ukyar nder yi. I sam mi bung akung go nu uwi akong inya ni isem gaga, ko na sem lok go iyi kpo ukyar nder yi kam. ⁸Aji i lang ye itsep ni na kong inya tsi ni ina bi anyi, sai ata ni I na kpir ye anyi yi. ⁹Udab mi te ro ikpeng ni iyi ra aswiw mang kam uwi na aye itsep wo. I mi bung akung go nu dep tser umbuk na agbiy ni Ikpəm. ¹⁰Ibyek agbiy nu ni i ni lang anung ru, kam ubwi ni ina aba ukem ru na luk agbiy ye udab atso ko. I shon ana kwe ukuk ni Ingyari Ugbe ni na mi wo amwe ru, ba cwigo na tem sak ru ko. ¹¹Ni ikwi nyi uwi aro-amba, ute udab! U tam ata ni una kwe atung ser ba, u kuk akyu ikep, ukpir ye akyu, usem ukwi. Kam Ikpəm nu ukwi, ye shon sa a sem ye ru. ¹²Ukyip akyu ye ufib nu udab ate. ¹³Amba ni ni ikpir agbiy ni Ikpəm mi kyp ru jijak. ¹⁴I mi nung go umbak ni imbok ni Iyesu Ingyari ugbe, ye ishon ni Ikpəm, ye ikyi akyar nu Ushop ni Ikpəm sem ye ru jijak.

Agalatian

1 ¹Ipaul, afuk ni Ingyari Ugbe, sa afuk ni ni ser ime ni anyar ko Iku na anyar ko, kam utang Ida'adi Iyesu ye Ikpəm ni si Ida ni ni fui mi wur ukem na ani ni ikpu kiy. ²Ye amba ni ni sem ye mi kyp uwui igya Ikpəm ni Igalatian. ³Umbak ni imbok ni Ikpəm ye ukwi ba ime ru, ser ime Ikpəm, Ida ro, Ida'adi Iyesu Ingyari Ugbe, ⁴Ni ni kwe anyong nyi na wur umbuk abi ro, gbe ro wur umbuk usem na abi na agbonu; ata ni ishon ni Ikpəm ro ye Idar ro, ⁵Anyong nyi si usur nu umuiki ka umuiki. Na sem akin. ⁶I yi bam ata ni uni yang udab ru ka umbuk na agbiy akpim ashi lmwa mang. I bam ti ata nu u yang udab ru nyi ime i yi ni zer ru ka umbuk nu uko'o tsi mang wo. ⁷Unu kyok go uko'o sa anyi ko, Uko'o atung tsi lang, kam anyar tsi sa anyi ni mi na ru utsom, mi ngang na yang uko'o ni Ingyari Ugbe. ⁸Kam na si iyi ko acinda ser Ikpəm ba kan ru uko'o tsi mang, ni si iyi ni ini kan ru wo ko, ubyak si i ni ingyari yi, aji anu i kan uko'o tsi mang. ⁹Ata ni ini luk kpan kam, na agbonu i luk yiyak, "Ingyari tsi na ba na ru uko'o tsi mang ni si iyi ni uwi ni kpir wo ko, ubyak si ini ingyari yi." ¹⁰Aji i yi

mi gying ukpir na angyar nonj ani Ikpəm? I mi gying na kong sab angyar? I na ker gying na kong sab udap na angyar, i yi si igbi igya ni Ingyar Ugbe ko.¹¹Uwi aroamba I shonj nu song go, go uko'o atung ni i ni kanj ru wo si uko'o ni ingyari ko. ¹²I ku mi ime ingyari tsi ko, nonj akpim mi ko. Kam si ukyok ni Iyesu Ingyar Ugbe i kyok mi.¹³Uwi wuk ata ni uzi nem ikwiy ni sem umbuk iku ni Ijudaisim, ata ni i yi ni kar agya Ikpəm mbyang ata ni i ni ngang na tsem igya Ikpəm yi, futi at a aluk. ¹⁴I mi ka ubar umbuk iku ni Ijudaisim futi ilung nem na Ajew ikwitung mang. Unu si ukyu ishonj ni ini ye mi umbuk agbiy-ni-ikwe na ada nem.¹⁵Kam ikpeng ni Ikpəm, ni ni kyak mi lo yar kyuk ikyim ni iya nem, ni ini zer mi umbuk nu umbak ni imbok nyi, ¹⁶Ba sab udap nyi ni ikwe igbi nyi kyok anyong nem, kam na kanj uko'o nyi ukem na angyar aye, ikpeng yi mang i beb ingyartsi ko. ¹⁷I yi tso ka Ijerusalem ka ime angyar ni sem afuk tamubar nem ko. I yi kwe nyi ka ikwe ni Arabia kam ser isem ba ikwe Idamaskus.¹⁸Kam imbar ni iyi ita kpanj i yi tso ka Ijerusalem na ka nder Ikefas kam i sem ye mi anyi ikyu ikur ka-akyong. ¹⁹Kam nder afuk tsi anyi ko, kwi Ijem umba Idaadi Iyesu mang. ²⁰Umbuk agbiy ni i byek na ru, i mi kanj anyi, ubar ni Ikpəm go i nya isonj ko.²¹Kam i nyi ka utso ni Isyria ye Isilisia. ²²Be yak agbonu, a ker isong mi igya Ikpəm ni Ijudea ni ni si ani Ingyar Ugbe. ²³Abo mi iwuk mang go, "Ingyar nu ikwiy mi kar ro na agbonu i mi kanj uko'o atung ni udap alo ni ikwiy yi ni i mi ngang ni tsem ro, na agbonu I si mi luk agbiy ikyi nu udab alo ni I mi ngang ni I bur nyim wo." ²⁴Abo na Ikpəm usur ikyi nem.

2 ¹Kam iyi ikur ka-anyi ba kpanj, i kwe itso yiyak ka Ijerusalem ye Ibarnabas, kwe Itatus ye mi ka. ²I aji umbuk ukyok ni Ikpəm ye uko'o atung ni ikwe lo mi ubar go ana kanj ukem na angyar na aye. I kwe uko'o luk ye angyar kong ni ikwe anyi, ni ni sem ye usur atanj mang. I Kong ukyu nu kam na song go i mi lem imwa ni itsang ko.³Ko Itatus ni sem ye mi ni si Agreek, I ndab mi itsep ni ta inwu ko. ⁴I neng nu ugbiy nu sem go amba tsi ni isonj ba atanj na tsung nder ata ni imi sem ye mi izi ni ida'adi Iyesu. A shonj go na kong ro ser ukpiy nu ukuk. ⁵Kam i kpir ye bo ashi-shi ko, aji na anyi ni uko'o atung nu na sem mgbang ye ru.⁶Kam angyar ni mi go ayi sa angyar ukong, mbak mi ye inyatsi ko. Ko bo na sa aji, uyi su ugbiy ubar nem ko. Ikpəm mi kyok uka ka ko)- i kanj ru go ani atem yak inya tsi anyong nem ko. ⁷Utso nu uwo, abo nder go Ikpəm kwe uko'o atung na mi go ana kanj ani ker ta inwu, ata na ani kwe uko'o atung na Ipita ni kanj angyar ni ta inwu ⁸Aji Ikpəm ni ni tam anyong Ipita kam isem afuk na angyar ni ni ta inwu wo, Ikpəm yi teng sa tam ye i yi ka ime angyar aye ni ker ta inwu wo. ⁹Ikpeng ni Ijem, ye Ikefas, ye Ijon na abo nder go sa ayi imbye igya Ikpəm wo, ba song umbak ni ibmok ni Ikpəm ni i ni na mi wo, abo na mi ugbo utung ni ikyi a kyar ye Ibarnabas ye i yi. Bo kong ukyu nu aji ni ka ime angyar na aye kam na ayi ka ime na angyar ni ta inwu. ¹⁰Abo kanj ro go ni tang song angyar utsom umbuk umbak, si inya ni i yi teng mi shonj ye udab nem na kong. ¹¹Ikpeng ni Ikefas ni ba ikwe ni Antiok i bi mi ayi nyi aji agbiy ni i mi kong wo gang anyi ko. ¹²Ikpeng na angyar tsi ni sem utso ni inwu ata ni go na ser ime Ijem ba wo, Ikefas mi ji uji ye angyar ni si Ajew ko. Kam na angyar yi ni ka ba wo, Ikefas mgbab uji aji ye angyar yi ni sa Ajew wo. I kpir ni ba anung yak ko. I kyar go bo sa luk go i mi ji uji ye angyar ni ker ita inwu iyi. ¹³Ikwi na Ajew na aye kong ru ugbo yi, bo tam ubang agber ye Ikefas. Unu kong Ibarnabas ye bo tam ubang yi teng. ¹⁴Ikpeng ni ini nder go bo mi tam ni ilang ni Ikpəm luk ko wo, I kanj Ikefas ubar na angyar yi jijak go, "Una go uwui si Ijew kam umi sem ata ni angyar na aye, ata ni Ajew ko, kam kong inang ni una ndap angyar naye na abo sem ata ni Ajew?" ¹⁵Eyi na ani mba ro Ajew, sa Angyar na aye ni i go 'bo mi kong abi' wo ko, Agentile ¹⁶I song go ingyari mi kam ugbe umbuk nu ukuk alo ko, si umbuk nu udab alo anyong ni Iyesu Ingyar Ugbe. I yi teng ba umbuk agbiy Ikpəm kam ni iba kam ugbe ye udab ro ni ilo anyong Ingyar Ugbe, si umbuk itam nu ukuk ulolo ko. Aji na si ugbiy ni ukuk alo mang izizi, ingyari ayi-yi sa kam ugbe ko. ¹⁷Ikpeng ni eyi mi gying go ni Ikpəm sa nder ro ye uda ko, anyong Ingyar Ugbe, kam a ba nder go isi angyar mi kong abi, ubar Iyesu ahong kpir go i ka ubar ye abi ukong kong? Unu sa sem akinj ko! ¹⁸Ina ser sem mye (kong abi) agbiy ni ini tem zuk kiyi, unu kyok go i si ingyari ni mi gem ukuk. ¹⁹Aji i nder umbuk ukuk i si ikam mang, i kong fo ingyatsi ko. Unu kong akinj na nder anyong nem go i si ingyari tsi ko ni a sem usem ni mi wop Ikpəm. ²⁰Anyong ni mi na mi kam i mi kong abi wo, ikwe kam ukyi ye Iyesu kam. U sem ni i mi sem agbonu si i yi ko, si Ingyar Ugbe i nwu sem anyong nem. Usem ni isem anyong nu, I sem usem nu udab alo ta Igbi ni Ikpəm ni ni shonj mi kam kwe anyong nyi na mi. ²¹I yi nder tsi umbak ni imbok ni Ikpəm ko, aji u sem na gaga na mi tam umbuk ukuk zizi, ukpu ni Ingyar Ugbe lang ye umbak.

3

¹Agalatian na anduk ye! Ayiro Ikong ru ye aki kam kong nu nder ko? I yi kanj ru mwe mwne ata na a kwe Iyesu Ingyar Ugbe kam ukyinu umui wo ko? ²I yi shonj inya nu mang ime ru: uwi ku Ushop ni Ikpəm umbuk itam nu ukuk nonj ko ukpir umbuk agbiy ni unu wuk? ³Usem induk mang teng? Unu ugo nu kwe ushop ni Ikpəm mgbap? na agbonu usa kong itam na anyong mang go? ⁴U nder utsom umbuk agbiy ikwitung nu kam be iseu mang? na asem akinj go ibe iseu. ⁵Ingyar ni ni na ru Ushop kam kong itam ni for ayi ukem tang ru, kong ukyu nu umbuk itam nu ukuk, ko ser umbuk uwuk ye udap alo? ⁶Ata ni Abraham ni "kpir ye Ikpəm kam ilang ni Ikpəm ni kanj go Abrahamm kwi ra akinj ni isem gaga." ⁷Ru ugbo ayi yi, u wuk song go ane ni sem ye udap alo sa agbi Abraham. ⁸Ilang ni Ikpəm nder song go Ikpəm sa luk angyar na ane ikpo umbuk nu udap alo. A kwe uko'o atung nu tam ubar kanj Abraham ye ibe atung, luk go "Anyong no, akwe na ane sa kam ukwi." ⁹Anyi wo, angyar ni sem ye udap alo wo sa kam ukwi ye Abraham agber, ni ni ye udap alo. ¹⁰Angyar jijak ni ta utang bo umbuk ni itam nu ukuk, sem umbuk unu ata. Aji a byek lo go, "Unu ata si ikyi ni ingyari ni na bi ni tam ukuk yi ka kwi ikyuk, kam ni na ikyi iseu ye ukuk yi jijak ko wo," ¹¹Unu sem ayi mang go ingyari tsi lang ni Ikpəm na go I yi nder mi yi uda ko ikyi ni go i tam ukuk, aji a byek lo go, "Angyar ni sem gaga, sa sem na gbe umbuk nu udab alo nyi." ¹²kam ukuk sem umbuk nu udap alo ko. "Ingyar ni na kong itam nu ukuk, I sa na ikyi iseu ye ukuk yi jijak." ¹³Ingyar nu ugbe ro

nwu ro wur umbuk unu-ata nu ukuk kam, ka sem ingyar ni ani ta mi unu ikyi ro-i ku ukpu ro kpu, aji abo byek go, "Unu - ata si ikyi na angyar jijak ni ani kam mi umbuk nu ukyi ni umui tsang." ¹⁴Ineng nyi go ukwi ni sem anyong Abraham, angyar na aye sa kam mi anyong ni Iyesu Ingyar ugbe, kam ni ku Unu amui ni Ikpəm umbuk udap alo. ¹⁵Uwi amba nem I mi luk lok ingyar mang. Umbuk unu amui ni itam ukong kong, inya na ani byek lo wo, umba ayi icwi nyi mang sa yang fo mi ko. ¹⁶Na agbonu Ikpəm na Abraham unu-amui nu ye "uzung" nyi ayi. Unu i luk go ye "azung" nyi ikwi tung mang ko, kam si ayi mang, kam si "uzung no", "Ni si Ingyar Ugbe". ¹⁷Inya ni i mi luk na agbonu sem go: Ukuk ni ni ba imbar ni iyi afan anyi ka ikam ka-ikur (430) kpan kam wo, i ba bi unu amui ni Ikpəm ni kong kpan wo ko. ¹⁸Ikpən aji, na ba umbuk ni ukuk zizi, kyok go i ba umbuk nu unu amui ko. Kam Ikpəm na Abraham ikpən yi ye unu amui itsang mang. ¹⁹Ineng nu ukuk ahong go inang? Akwe ukuk yak anyi aji angyar mi gem ukuk, bang ibe nu uzung na Abraham na ba, aji unu amui yi sem ikyi bo. Sa acinda tam ukuk yi ye ugbo bo ni ingyar ni ni yer ukem tang. ²⁰Na agbonu, ingyar nu ukem tang kyok go afuti ayi, kam Ikpəm si ayi mang. ²¹Kam ukuk yi si ugem umbuk nu unu amui ni Ikpəm? Iyo! sem akinj ko! Aji ukuk na ani na kiy na kwe uzi ba zizi, usem ni gaga sa ba umbuk nu ukuk. ²²Ilang ni Ikpəm go agbiy nu ukuk nu jijak sem umbuk abi. Ikpəm kong ukyu nu kam unu amui yi sa gbe ro umbuk nu udap alo ro anyong Iyesu Ingyar Ugbe ka ime angyar ni ni ye ye ukpir. ²³Na agbonu, udap alo go ni ba wo, ukuk yi kuk ro ukpiy kam, ta ro igya amui, kam udap alo sa ba kyok ikyi. ²⁴Ni sem akinj wo, ukuk yi ba sem ukeptsek ro, kam Ingyar Ugbe sa ka ba, kam ni Ikpəm sa nder ro ye uda yak ko, umbuk nu udap alo ro. ²⁵Na gbonu ni udap alo ni ba kam wo, i sem umbuk ni ukeptsek nu ukuk yak ko. ²⁶Aji jijak ru usa agbi ni Ikpəm umbuk udap alo anyong Iyesu Ingyar Ugbe. ²⁷Jijak ru ni ni ku amuy Ikpəm anyong Ingyar Ugbe wo, u kwe Ingyar Ugbe yi far anyong kam. ²⁸Na agbonu, ugbiy ni ko u si Ijew, ko Igreek, ko ukpiy, ko usem ni itsang, alam ko akab, lang kiy, aji jijak ru u usem inya ayi anyong Iyesu Ingyar Ugbe. ²⁹Kam una sem ani Ingyar Ugbe wo, usi uzung na Abraham, usa ji ikpən umbuk ni unu amui.

4

¹I mi luk go ingyar ni ji ikpən na ker alemshi mang, i sem akiki ye ukpiy ko, ko ina si ingyar ni sa ji ikpən yi gber. ²I sa ker sem umbuk nu ukyok na angyar tsi, se ibe ni Ida nyi ni lo wo. ³Ru ugbo ayi yi, ibe ni ini ker alemshi wo, itsep na agbiy nu utasu mi kuk ro ser ukpiy. ⁴Kam ibe ni Ikpəm ni ba gang wo, i kyim igbi nyi ni wur ba, kam akab ni ni tam ukuk imba mi. ⁵Ikpəm kong ukyu nu kam ni nwu wur ani mi tam ukuk, kam ni kwe ro sem lok go agbi nyi. ⁶Unu sa agbi wo, Ikpəm kyim ushop ni igbi nyi ba nwu ro udab aji iyi si agbi nyi, kam i mi zer wur go, "Aba Father" ineng go "Da'adi" ⁷Uwi sem igbi kam wo, usi ukpiy yak ko, kam uni sem igbi wo, usa ji ikpən ni ida ru Ikpəm ⁸Ubwu nu uni ker isong Ikpəm wo, usem ukpiy ime angyar ni mi kong ukuk ni itsep kam bo sa akpəm ni lang ye uzi bubung. ⁹Na agbonu, nu uni song Ikpəm kam wo, ko ana luk go, Ikpəm ni song ru kam wo, kong inang u go nu ser isem ka umbuk agbiy ni lang ye umbak? Ugo nu yar ser ukpi yiyak? ¹⁰U mi sem ye uji ye umwa nu ukyu aki-aki, ye ukanj ashi, ifam ye alem, ye iyi aki-aki teng. ¹¹Asi kuk mi ye ru. Asi kuk mi go, yi tsi gber i tam itam na alu mang ikyi ru agbo. ¹²I mi nung ru uwi aro-amba go, usem lok go i yi, ata ni i yi ni sem lok go uwi. Ukuk mi sab sab mang. ¹³I kanj ru uko'o atung nu ubar aji usong go si umbuk ukyung na anyong. ¹⁴Utsom nem na ayi ni lang kwe ru lo umbuk ni imbok kam u nder mi ta ayi iseu ko, ubi mi ko. Uyir ku mi sem lok go i yi si icinda ni Ikpəm, sem lok go i si Iyesu Ingyar Ugbe ye agbo nyi. ¹⁵Ukwi ru sa aji na agbonu? I mi kanj ru wur go na sem ata nu una nwu ayi ru fa mi zizi, u sa kong. ¹⁶Umbuk iyab nu wo, i yi ser ingyar ukar ru aji i mi kanj ru anyi wo? ¹⁷Abo mi ngang su uwi, kam su utso na atung ko. Abo gying go na kuk ru ye itsep kam nu uwi kong itam bo. ¹⁸Sa sab nu yir ye itsep umbuk ni itam atung, na kwi ni i yi na sem ye ru ibe agber ko. ¹⁹Uwi agbi nem, i si mi teng imba ikyi ru yiyak se u na sem lok Iyesu Ingyar Ugbe. ²⁰I mi shonj na sem ye ru na agbonu kam na yang ilang nem aji udab na mi utsom anyong ru ayiko. ²¹Ukanj mi uwi ni ni shonj go nu kong ukuk wo, uwi wuk inya nu ukuk ni luk ko? ²²Aji a byek lo go Abraham sem ye agbi alam afan, ayi ini akab nu ukpiy ni mba wo, kam umba nu wo si ini uwa nyi iya uma ahong imba. ²³I yi ni akab ni ukpiy ni imba wo sem umbuk anyong, kam umba ni uwa nyi iya uma ni mba wo, iyi sem umbuk unu amui. ²⁴Agbiy neye i sa kanj kyok bo sem lok go ukep, aji akab neye yang ikyi ni unu amui afan. Akab ni ni mba agbi nu ukpiy wo, i yi ser umbuk ni ideng ni Isinai, izi nyi si Ihagar. ²⁵Na agbonu Ihagar yi yang i kyi ni ideng ni Isinai ni ni sem ikwe Arabia wo, unu kyok go iyang ikyi ni Ijerusalem na agbonu wo, aji bo kuk mi ukpiy ye agbi nyi. ²⁶Ijerusalem ni ni futi jijak sem usem ni ikyi nyi, uyi si iya ro. ²⁷Aji abo byek go; "Ute udab uwi akab ni ikper ni ni mba agbi ko. Kiy wur ilang kam ta ilang nu udab ute uwi ni mi nder utsom kam mba igbi ko wo. Aji agbi ni akab nu ukpiy iwki futi i yi ni si akab ni ni ye ulam anyi" ²⁸Kam uwi amba nem, sem lok go Azik, sa agbi nu unu amui. ²⁹Umbuk ni ibe yi i yi ni ani mba mi umbuk na anyong mi kpo ye i yi na ani mba umbuk nu Ushop ni Ikpəm wo, ru ugbo ayi yi mang na agbonu. ³⁰Ilang ni Ikpəm luk go inang? "Tar wur akab nu ukpiY wo ye agbi nyi, aji agbi nyi yi sa ka'a ikpən ye agbi na akab ni iya uma wo ko." ³¹Kam ni sem akinj wo, uwi amba nem, eyi sa agbi na akab nu ukpiy wo ko, isa agbi ni iya uma wo, akab ni isonj ta.

5

¹Umbuk nu usonj ta, Ingyar nu Ugbe sonj ro ta kiy, kam ni sem akinj wo, uyir ye itsep, isa mgbab ukpiy ni kong ukuk anyong ro ko, ²I yi Ipaul mi kanj ru go, umbuk ni inwu ata na anyong mang, usa kam umbak tsi anyong Ingyar Ugbe ko. ³I mi kanj ru yiyak go uwi ingyar ni na kwe anyong no na ukpiy ni inwu-ata umbuk nu ukuk, sem keng mang nu na ikyi iseu ye ukuk yi jijak. ⁴Uwi ni mgbab ukuk, kong itam anyong no, u kem ye Ingyar Ugbe yak ko, uwi ni go nu tam ukuk, ni Ikpəm nder ru ye uda ko wo, u ka'a anyong no ye umbak ni imbok ni Ikpəm kam. ⁵Aji anyong nu ushop ni Ikpəm, umbuk nu udap alo i mi mui ayi umbuk ubang nu ubar umbuk usem na gaga. ⁶Anyong Ingyar Ugbe, ko uni ta inwu, ko uwi sem

ifu mang lang ye umbak, kam kwi udab alo mang mi tam umbuk ni ishon. ⁷Uwi mi kong itam ni sab sab mang kam aji itsek ru nu una na ikyi iseu ye atung nyi? ⁸Udab atang yi ni ana ru kong ukyunu ser si ime ni ingyar ni ni zer ru wo ko. ⁹Una kwe anangfuk ashi aro mang far kyu umbuk nu umu na atak, sa kong umu yi sa ndeb kam. ¹⁰I sem ye udab atser anyong ru utang ni Ida'adi go, usa kwe ilang ni ingyar tsi kong itam anyi ko, ingyar ni na mi tser nduk ru, i sa kam agbo ni itam nyi ko i ni sa ayi. ¹¹Uwi amba nem, i na ker mi luk agbiy ikyi ni inwu-ata, aji kong aker mi na mi utsom? Umbuk iyab nuwo, ukyi ni umui tsang ni ni sem lok aleng ni ingyar na fan kpo anyi wo lang kam ¹²I mi shon go angyar yi ni mi bang ru wo, zizi abo sa ta si inwu mang yak ko, zizi a sung anyong bo ogbo ni ime asung. ¹³Uwi amba nem, Ikpəm zer ru ba umbuk nu uson ta kiy, kam sa kwe uson ta yi sem lok go si iyab nu una kong abi ko. kam umbuk ni ishon ukong mbak akyu. ¹⁴Aji ukuk jijak ba sem umbuk iyab ayi mang, iyab yi go i sem keng mang go usa shon ingyar ukyi no ata nu uni shon anyong no wo. ¹⁵Una mi kpo akyu, under sab sab go usa tsem akyu ko. ¹⁶Kam i mi kan go, sem usem ru umbuk itsep nu Ushop ni Ikpəm, kam usa kpir nu tam itam nu utang nu udab na anyong ko. ¹⁷Aji itam nu utang nu udab na anyong mi kpir ye ushop ni Ikpəm ko, kam ushop Ikpəm teng mi kpir ye itam nu utang nu udab na anyong ko. Uyang neye kyok cwigo abo sem umbuk ume ye akyu, kam nu kong inya ni umi shon wo ko. ¹⁸Kam Ushop ni Ikpəm na sem anyong ru, ukuk sa lang ye itsep anyong ru. ¹⁹Na agbo nu, itam na anyong nu sem ukyu nu: utseng akuk, abeleng, ulek, ²⁰akan awop, isor ata, angeg, utser, ufeb na anyong, udab atso, ufeb na akyu, ate-ate, uka'a ²¹ayi anwu, utsi, ugbok, ye agbiy na aye. I mi kan ru ata ni i mi kan ru kpan wo go angyar ni mi kong agbiy neye sa kam uma ni Ikpəm ko. ²²Kam awum nu Ushop ni Ikpəm si, ishon, udab ate, ukwi, udab akuk, atung ukong kong, atung, udab alo. ²³ikyana iseu, anyong akuk; ane ye lang ye ukuk. ²⁴Angyar ni ni sem utso ni Ingyar Ugbe kwe agbiy atang na anyong kam umbuk ni ukyi umui kiy. ²⁵Ina sem umbuk nu Ushop ni Ikpəm ni ka akiy nu Ushop ni Ikpəm yi. ²⁶Isa sem angyar ni mi shon fu anyong ro ko, kong nduk akyu udab ko, kam isa sem ye ufeb na ayi anwu ye akyu ko.

6 ¹Uwi amba nem, una kuk ingyar umbuk nu ugem ko abi tsi, uwi ni ni sem umbuk ushop ni Ikpəm wo, ukwe mi ser isem ba ukeng na atung ye ucwi ye ilang usu. Ni una kong ukyu nu wo, ukuk sab anyong ru asangko usa ba kpo teng iyi. ²Umbak akyu umbuk nu usem ru umbuk ko ajikyu nu utsom yi, kam, nu tam kwi ukuk ni Ingyar Ugbe. ³Aji ingyar ni na teng go ikwi ingyar, kam ina ker ikwi ingyar wo, i bang anyong nyi. ⁴Ko ayiro tsung itam nyi sab sab, kam ata ni ina go ni ndeb anyong wo, sa sem anyong nyi mang, i sa kwe anyong nyi mbyang ye ingyartsi ko. ⁵Ayi-yi sa kung kung ulab na agbiy abi nyi. ⁶Sem keng mang go ingyar ni ami kpim mi ikon ni Ikpəm, i sa nder go i ka'a agbiy atung nu utasu nu ye ingyar yi ni ni kpim mi wo. ⁷Ni ingyar tsi sa bang ru ko, i sa bang fo Ikpəm ko, aji inya ni ingyar na kor iseu, si i yi isa bung kyar. ⁸Ingyar ni na kong inya ni utang na anyong agbo nu ukob nu utang na anyong si ukpu nu umuiki ni Ikpəm na na mi umbuk na abi nyi. Ingyar ni na kong agbi nu Ushop ni Ikpəm mi shon, i sa kam uzi nu umuiki umbuk na agbo ni itam nyi ime ni Ikpəm umbuk Ushop ni ute parpar yi. ⁹I sa fem ye atung ukong kong ko, aji umbuk ibe ni Ikpəm ni kyak lo, isa ba kam agbo ni itam ro, i na bi ni fem. ¹⁰Ata ni ina kam iyab wo, ni kong atung na angyar jijak, kam isa kong fu na amba ni sem umbuk ukeng nu udab alo. ¹¹U nder ata ni i ni byek uko'o nem nu ye agbo nem, ye anwu atem atem akin wo. ¹²Angyar ni mi gying go na kam ukyok atung nu umbuk anyong, mi ngang na ta ru inwu ni umbuk anyong. Abo kong ukyu nu kam na kam utsom umbuk ukyi umui ni Ingyar Ugbe yak ko. ¹³Aji, ko angyar ni ni ta inwu gber tam ata ni ukuk mi kyok wo ko, kam abo shon ru nu ta inwu kam na abo ndep anyong umbuk inwu ata ru utso na anyong. ¹⁴Ikpəm sa kpir ni i yi sa ndeb anyong ko, na kwi umbuk ukyi nu umui ni Ida'adi Iyesu Ingyar Ugbe ro. Sa anyong ni Ingyar Ugbe na ani kwe utasu kam umbuk ukyi nu umui na i yi, i kwe i yi teng kam umbuk ukyi nu umui na utasu. ¹⁵Una ye inwu ata, una bi ni ye inwu-ata, ifak unu umbuk inya tsi ko. Inya ni ina afak si Ingyar Ashi ni Ikpəm ni kong. ¹⁶Angyar jijak ni na kong ata ni sem nu wo, ukwi ye ayi ni imbok ni Ikpəm sem ikyi bo, yak ye alem ni Ikpəm ni Israel. ¹⁷Yar agbo nu ka ubar ingyar tsi sa na mi utsom ko, aji anyong nem, i sem ye ikak ni Iyesu. ¹⁸Uwi aro-amba, umbak ni imbok ni Ida'adi Ingyar Ugbe ro sem ye ushop ru. Na sem akin.

Afisian

1

¹Ipaul, afuk Idaadi Iyesu, umbuk ishon ni Ikpəm, ka ime angyar ukyak ni ikwe ni Ifesus, ni sem ye udab a lo anyong Idaadi Iyesu. ²Umbak ni Imbok ni Ikpəm ye ukwi wur ime Ikpəm Idaro ye Idaadi Iyesu sem ye ru. ³Ni ndeb Ikpəm ni Idaro Iyesu Ingyar Ugbe, I yi ni na ro ukwi nu Ushop ni Ikpəmbak agu anyong Idaadi Iyesu, Ingyar Ugbe ro. ⁴Ikpəm kyak ro anyong nyi kam utasu ka-yar, anyong Ingyar Ugbe ro, ni sem Ute Par par lang ye ugem ayi nyi. ⁵Ikpəm kyak ro kyuk akyuk ni ba sem agbi nyi anyong ni Iyesu, ata ni Iyi Ikpəm ni shon ye udab nyi. ⁶Ubung kyar ro ni ba sem agbi nyi sem go ni izi nyi aku undeb ndeb, go i na ro Igbi nyi ni ini shon itsang mang. ⁷Anyong Idaadi Iyesu i kam ugbe umbuk aying nyi ye awung-akep ikyi na abi ro, umbuk ni itso ni umbak ni imbok nyi. ⁸Ikpəm me ro ye umbak ni imbok nyi ham mang, ye ata nu umwe ye usong na agbiy jijak. ⁹Ikpəm kwe agbiy atan nu udab nyi kyok ro umbuk ishon yi ni ni sap mi ata ni ini kyok anyong Idaadi Iyesu. ¹⁰Itam ni Iyesu ni tam wo ba gang si ibe nyi, ni ina bung kyar agbiy jijak nu ugbak agu ye ini utasu anu, ikyi ni Iyi, Ingyar Ugbe. ¹¹Anyong Ingyar Ugbe, Ikpəm kyak ro angyar ni na ji ikon. I kyak ro ubar ata ni ini kong lo ni na tam wur agbiy jijak umbuk ishon nyi. ¹²Ikpəm kyak ro angyar ni na ji ikon nyi ni sem angyar nu ubar ni na sem ye udap atser anyong Ingyar Ugbe, ni ba ndep usur nyi. ¹³Anyong ni Inyyar Ugbe, uwi ni wuk ikon na anyi, uko'o nu ugbe ru, ukpir agbiy nyi wo, i keptseuk ru ye Ushop Ute Par par ni ini mui unu lo wo. ¹⁴Ushop atung si itsep ni ikon ro ka yak ibe ni na ku mi sa sap, unu si undeb nu usur nyi. ¹⁵Ni sem akin wo, yar ibe ni ini wuk go uye udab a lo anyong Idaadi Iyesu, ye

ishonj na anyong anyar nu ukyak ni Ikpəm, ¹⁶I mi deng Ikpəm ikyi ru ibe agber, ikpeng ni na mi bung akung nem wo. ¹⁷I mi nung go Ikpəm ni Idaadi Iyesu Ingyar Ugbe, ye Ida ni usur, sa na ru ushop ni ata nu ukyok nu umwe nyi. ¹⁸I mi nung go ayi nu udab ru na fong, nu usong udab atser na atung ni izer ru ye itso nu usur ni ikponj ukem anyar nu ukyak ni Ikpəm. ¹⁹Umbuk Ikpəm akyip nem, i mi nung go nu song ukyu ni itsep utem ni ini ye mi anyong ro, iyi ni ni kpir, ata ni itsep nyi ni tam anyong ro usugbuk mang. ²⁰Unu si itsep ayi yi ni Ikpəm tam anyong Iyesu ibe ni ini fui mi wur ukem-tang nu ukpu kam kwe mi ka sem ugbo utung ni Ipkemgbak. ²¹Ina Iyi Ingyar Ugbe umbuk asem ni futi jijak, kyar ye usem, ukuk ye Itsep, ni go kuk umbuk, ye azi ni agbiy jijak. Ikwe Ingyar Ugbe lo ni kuk utasu kpang kpang, agbonu ye ibe ni na ba. ²²Ikpəm kwe agbiy jijak na Ingyar Ugbe ni tam ukuk ikyi bo: si ibanj nu uki nyi, kam ikwe mi lo ikyi na anyar ni Ikpəm. ²³Angyar Ikpəm si anyong nyi, I me bo ye uzi ye itsep ni ni fu jijak umbuk agbiy jijak.

2 ¹Uwi kpu umbuk nu ugem ru ye agbiy abi ru kam. ²Unu si ugem ye abi nu uni sem kpanj anyi ikwi kam, ata nu utasu mi sem. Usem ru ni ikwi se umbuk ukuk nu ushop na abi nu ugbak agu. Unu si ushop ni isatan ni mi tam anyong agbi ni tser ikyi. ³Iyi jijak ro ikwi, i sem ukem na anyar ni ni kpir ye ilang ni Ikpəm ko. I mi ka ata nu ulek na agbiy abi na anyong ro. I mi tam ata na anyong ye agbiy atang ro mi kyok. Iyi ikwi, usem ro kyok go i sa alem ni Ikpəm mi tso udab ye ro, ugbo na anyar jijak. ⁴Ikpəm kyok ro atung nyi ham mang, aji i sem ye imbok utem ni ini shonj ro. ⁵Ikpeng ni i ker kpu sem umbuk ugem ro, I na ro uzi ashi anyong Ingyar Ugbe. Si umbuk umbak ni imbok ni Ikpəm, I kam ugbe nu. ⁶Ikpəm fui nyi ro agber ye Iyesu, i kwe ro sem agber uma Ikpəm ye Idaro Iyesu. ⁷Aji ibe si ba ni na kyok ro itso utem nu umbak ni imbok nyi. I kyok unu umbuk atung nyi anyong Ingyar Ugbe Iyesu. ⁸Umbuk umbak ni imbok ni Ikpəm ikam ugbe umbuk udap a lo. Unu ser umbuk ni itsep ro ko, si una ni Ikpəm. ⁹Si umbuk ni itam ko, ni ingyari tsi na ndeb anyong ko. ¹⁰Iyi sa afong ni itam ni Ikpəm ni ini kong anyong Iyesu Ingyar, ni na kong agbiy atung ni Ikpəm ni mbyang lo kyuk akyuk lo ro ni mi kong. ¹¹Utang song go ikwi usi ukyuk umbuk umong anyong. Angyar ni ta inwu mi zer ru anyar ifu umbuk ni umong anyong na agbo ni ingyari kong. ¹²Ibe yi a kuk ru ka'a ye Ingyar Ugbe. Usi utuk ubar na anyar Isreal. Usi ukyuk nu unu amui. Ulang ye udab a lo nu ubar agu. Isem anu, u song Ikpəm ko. ¹³Kam na agbonu anyong Iyesu Ingyar Ugbe uwi ni ikwi sem ukpəm ye Ikpəm, akuk ru gbiy ba anung ni Ikpəm ye aying Iyesu. ¹⁴I yi si ukwi ro. I kuk anyong afan agber, Ajew ye Atuk na ye, kuk ser ayi. Umbuk umong anyong nyi, Iyesu beh sak ubung nu ukar ni ni ka ro wo. ¹⁵I bi ukuk na atsu kam ni kong ingyari ashi anyong nyi, kam ni Ikwe ukwi ba. ¹⁶Iyesu bung kyar anyar afan neye jijak umbuk anyong ayi na Ikpəm, umbuk ukyi nu imui tsang ikang ni kam ye itsep nu ukar umbuk ukpu. ¹⁷Iyesu kung uko'o nu ukwi ba na uwui ni sem ukpəm ye ani ni sem anung. ¹⁸Ser anyong Iyesu, jijak ro ikam ukeng nu Ushop Ute ayi yi ka ime Idaro Ikpəm. ¹⁹Na agbonu uwi anyar na aye usu ukyuk ye utuk yak ko. Usa agbi ni Ikpəm ni sem par par ye anyar nu uma nyi. ²⁰A kwe ru mwe ika-gya na afuk ni Ikpəm ye anyar uko'o ni Ikpəm. Iyesu agbo nyi si ikyung ni sem utep ni igya. ²¹Anyong nyi igya yi fak sem ituk, dep sem igya Ikpəm utem anyong Iyesu. ²²Sa anyong nyi, uwi teng Ikpəm si mwe ru ituk, nu sem umbuk ni Ikpəm na sem anyi, umbuk Ushop atung.

3 ¹Ni su ukyunu wo, I yi Ipaul isi ukpiy ni Iyesu Ingyar Ugbe ikyi ru uwi anyar ukyuk. ²I tang go uwuk itam atser ni Ikpəm ni na mi, ni na kung umbak ni imbok ni Ikpəm a ba na ru. ³I mi byek na ru atanj ni Ikpəm ni kyok mi. Unu si atanj na anyi ni i ni kuk nyor ashi aro byek na ru kpanj kiy. ⁴Una zer agbiy nu usa ba song anyi nu ugbiy atanj ni Ingyar Ugbe. ⁵Ukep tsi ni kpanj isem ikwi, a kwe anyi nu nwo kanj agbiy na anyar ko. Na agbonu Ushop ni Ikpəm kwe kyok Afuk Iyesu ye Angyar Uko'o Ikpəm kam. ⁶Anyi na atanj nu go anyar nu ukyuk ser anyar ni na ji ikponj ye amba na anyong. Bo sa kam atung ni unu amui anyong Iyesu Ingyar Ugbe umbuk uko'o atung nu. ⁷I yi ba ser ukpiy nu uko'o atung nu umbuk ni una ni umbak ni imbok ni Ikpəm ni na mi umbuk ni itam ni itsep nyi. ⁸Ikpəm na mi una nu wo, I yi si ingyari ni zeng fu ukem na anyar Ikpəm ni ikyak lo anyong nyi. Una nu go i ka kanj anyar nu ukyuk uko'o ni itso Iyesu. ⁹Ikpəm na mi go na kwe atanj nyi nu kanj anyar jijak na song atan ni Ikpəm ni sem. Atanj nu si Ikpəm kwe tanj kyuk ikwi, i yi kong agbiy jijak. ¹⁰Inya ni Ikpəm go ni kong nu, i kwe kyok ba anyar ni kpir agbiy nyi; Igya Ikpəm, na adeng ye anyar ukuk na akpa-Ikpəm na ba song ataki ye ukyok nu umwe ni Ikpəm. ¹¹Agbiy nu kong ata ni Ikpəm ni byek lo umui na ba sem akin anyong Idaro, Iyesu Ingyar Ugbe. ¹²Anyong Ingyar Ugbe i lang ye asi udab ro, i ye iyab ni ina nwo ka atang ni Ikpəm, umbuk udap atser ikyi nu udap alo ni i sem ye mi anyong nyi. ¹³Sem ukyunu wo i go ana kanj ru go usa swi anyong umbuk utsom ni iyi ni nder ikyi ru wo ko. Aji usur yi ye atung nyi sa adu. ¹⁴Ni sem ukyunu wo, Iyi far akpeneng iseu mi bung akung nem na Idaadi Ikpəm, ¹⁵anyong nyi atsu na anyar Ikpəm ye utasu anu kam izi bo. ¹⁶I mi nung go Ikpəm umbuk ni itso nu usur nyi, ni na ru asak nu yir ye itsep umbuk Ushop atung ni ni sem anyong ru wo. ¹⁷I nung go Ingyar Ugbe asem udab ru umbuk ni udab a lo. I nung go ni na ru nu kyu ikop, a sem sab-sab umbuk Ishonj nyi. ¹⁸Ikpəm na ru nu song ye amba jijak nu umbuk Ikpəm, ikpak nyi, ye udang nyi, ikup nu ugbak, ye ikup ni kyu iseu ni ishonj ni Ingyar Ugbe. ¹⁹I mi nung go nu song ishonj Iyesu ni futi umwe, ukong ukyunu kam nu me ye usong nu usem ni Ikpəm anyong ru jijak. ²⁰Agbonu, Ikpəm ni ni sem ye abar ni na kong agbiy jijak, futi ata ni ina beh, ye ni ina tang, umbuk ni itsep nyi ni mi tam anyong ro, ²¹eyi anyar igya ni Ikpəm na mi usur anyong ni Iyesu Ingyar Ugbe, ka kwi umbuk ukep nu utasu anu jijak, umui-ki ka umui-ki. Na sem akin.

4

¹I yi, ukpiy ni Ikpəmgbak mi nung ru go uka aki ni gaga ukeng ni Ikpəm ata ni ini zer ru. ²U sem usem ni na ikyi iseu, ye ukum atung ye udab akuk. Uku akyu ye ishonj. ³Ngang ye itsep ru nu sem ukwi ye akyu umbuk usi ayi, ye itsep nu ukwi

na kuk lo usi ni Ikpəm ayi yi.⁴ I sem ye anyong ayi, ye Ushop ni Ikpəm ayi, ata ni bo ni zer ru ba umbuk ni udab atser ayi bang uzer ru.⁵ I ye Idaadi ayi, udab alo ayi, amuy Ikpəm ayi, ⁶ye Ikpəmgbak ayi, Ida ro jijak. I si ikyi jijak, anyong anyar jijak nu umbuk agbiy jijak. ⁷Una nu unbak ni imbok na anyar jijak ata ni iyi Ingyar Ugbe ni mbyang lo. ⁸Unu sa ata ni ilang ni Ikpəm ni luk lo go: "Ikpeng ni i ni tso ka ugbak agu wo, i kuk anyar ni kuk anyar ukpiy, ukpiy teng, i kwe una na anyar."⁹Ineng ni "I tso yi" sa aji, I na bi tam ubar kyu ka itaseu tang wo? ¹⁰I yi ingyar ni kyu ka si iyi ingyar yi ni ni ser tso nyi ka uma ugbak ni fu jijak. I kong akiñ ni me fer agbiy jijak.¹¹Una ni Ingyar Ugbe na wo sa aneye : Afuk ni Ikpəm, ina Angyar Uko'o ni Ikpəm, atsi Angyar ni ka'a ilang ni Ikpəm, ina atsi Apasto, atsi Acica. ¹²Ika una nu wo na anyar kuk akyu ikep umuk itam nyi, yak ye ata ni ina kong akyu dep ubmuk ilang ni Ingyar Ugbe. ¹³I kong akiñ nu udab alo ro sa ba sem inya ayi ye usong ni Igbi ni Ikpəm. Ikong akiñ ni jijak ro ni dep tser ingyar ro umbuk agbiy ni Ikpəm ni sem ata ni iyi Ingyar Ugbe ro.¹⁴Unu sa sem akiñ aji anu I shon usem na alemshi ko, ni bo mi teng ro kar ko. Unu sa sem akiñ na tsek ro umbuk agbiy akpim na ami na anyar tsi mi kpim kar wo, na mi bang kar anyar wo. ¹⁵Unu sa kong ro ni luk anyi umbuk ishon, ni dep tso umbuk agbiy jijak ta anyong Ingyar Ikyi ro, Ingyar Ugbe. ¹⁶Si Ingyar Ugbe ro i bung kyar anyong na anyar ukpir umuk ayi; igyuk ikuk anyong yi lo, ni iyi anyar ukpir ni mbak akyu adep tso ye umwe umbuk ni ishon. ¹⁷Ugbiy ni i mi luk nu wo, i go akuk ru ikep ta Idaadi: U sa sem usem ni na anyar ukyuk ni ni song Ikpəm ko wo yak ko, na ani ka aki bo ata nu udab bo ni shon. ¹⁸Bo lang ye utang na atar udab bo. Bo sem ukpəm mang ye uzi ni Ikpəm aji anu bo song inyatsi ko aji udab bo tser nduk kam, ami bur agbo utong bi go a sa wuk agbiy akpim ni Ikpəm ko. ¹⁹A bo lang ye iswi aji bo kwe anyong bo na indar. Bo kwe anyong bo gaji ye agbiy ye abeleng ni utasu ka kpan futi ikyi..²⁰Unu si ukyu nu ukum nu uni kpim anyong Ingyar Ugbe ro ko. ²¹Ikwe go uwuk ugbiy ikyi nyi kam. Ikwe go akpim ru anyi ni sem anyong Iyesu yi kam. ²²U sa kwe wur ukum ru na abi nu atsu nu uni tam ikwiyo wo, u kwe wur ida ukap yi (usem ni ikwi) na anyong ru wo. Si Ida-ukab yi mi kon nyi umbuk usem nu ubang nu ukeng ni ni gang anyi ko. ²³Nwu wur ida ukab yi na anyong ru wo, ni Ikpəm mbak ru nu mi tang agbiy atang ashi. ²⁴Kong ukyu yi nu kwe ingyar ashi kwe far anyong ata ni Ikpəm ni shon. A kong mi umbuk nu usem ni gaga, ye usem ni parpar umbuk anyi. ²⁵Ni sem akiñ wo, u mgbab ison anyi. "Luk anyi ye ingyar ukyi no," aji usi anyar iku ayi. ²⁶"Sa tso udab ka afu kam nu kong abi ko." Sa kpir nu usur ala kam mu ye udab atso no ko. ²⁷Sa na Isatan iyap ushi ni na mu kong abi ko. ²⁸Ini ni mi zu uzu, isa zu yak ko. I ngang ni itam ye agbo nyi, ni mbak anyar nu utsom teng. ²⁹Sa kpir nu luk wur akon abi unu no ko, luk akon ni na mbak anyar tsi umbuk nu utsom bo, ikon ni ye umbak ime na anyar ni na wuk mu. ³⁰Sa kong duk udab nu Usi ni Ikpəm ko. Ta si iyi ni na keptsek ru ukyu nu ugbe ro. ³¹U mgbab udab abi, udab atso, ukion, ye ujong jijak, ye isu na abi jijak. ³²Kyok atung ye anyar jijak. Sem usem nu udab aswi ye akyu. Kepawung na akyu, atani Ikpəm anyong Iyesu ni kepawung na ro wo.

5

¹Ni sem akiñ wo ni tam ata ni Ikpəm ni tam, aji iyi sa agbi nyi. ²Uka aki ni i shon ata ni Ingyar Ugbe ro ni shon ro kam kwe anyong nyi na ukpu ikyi ro. I si Ishe ni ni nyang Ikpəm udab kwi anu ko. ³Usa mi tang agbiy na abeleng ko. U mgbab utseng akuk ye akyu, ye agbiy atang nu ukek nu utasu, sa kpir na akwe uyi atem ubar ru ko, aji uwi kpir ukeng ni Ikpəm. ⁴Usa kpir ni ilang ni kpon, ye akyo, ye ata mi sa anyar, ko agbiy ni mi gang anyi ko na wur unu ru ko. Sab nu mi deng Ikpəm ibe agber. ⁵Song mwe mwe go anyar ni mi kuk utseng, ye anyar ni mi tang agbiy abeleng, ye ani mi kong ukek sem lok anyar ni mi tam akan, lang ye Ikpon Uma ni Ikpəm ko? ⁶Ingyar tsi sa bang ro ye ikon atsang mang ko, aji si ikyi na agbiy nu udab atso ni Ikpəm sa sem ikyi na anyar tser ikyi. ⁷Ni sem akiñ wo, sa kpir nu tam ukyunu ukum nu ye bo agber ko. ⁸Usem kpan umbuk ni ifeb kam, na agbonu usi umbuk na atar ni Ikpəmgbak. Ni sem akiñ wo, u ka aki na agbi na atar ni Ikpəm. ⁹Ukum atung ni atar, ni si umbuk atung, usem ni te parpar, ye usem na anyi. ¹⁰Gying nu kong agbiy ni na sab Ikpəmgbak udab. ¹¹Sa kyar ikyi ye anyar ni kong ukum na agbiy ni ifeb ko, fuk bo ta ikpe. ¹²Kuk iswi ken kamm ni Ingyar na fak agbiy ni bo ni kong atar. ¹³Agbiy jijak ni na kwe ba umbuk atar mi ikyok. ¹⁴Agbiy jijak ni na kyok mi ilan. Sem akiñ wo iluk go: "Fui wur umbuk ula uwi ni na ula, fui wur ukem ani ni kpu, Ingyar Ugbe sa lan atar nyi anyong ru". ¹⁵Song usem nu una sem, asem usem ni induk ko, sem usem nu umwe. ¹⁶Sem ye umwe nu tam agbiy jijak umbuk ni ibe nyi, aji utasu fu ye agbiy abi. ¹⁷Sa sem usem ni ikpon ko, sem usem ni una song inya ni Ikpəm mi shon gaga. ¹⁸Sa mwa tsi atok ko, aji sa kong mu usa a nduk. Sab fu zizi nu me ye Usi Ute Par-par. ¹⁹Sab nu kyo ko aji ikyunu ubung yi jijak ye udabru umbuk usi, ye akyu, na Ikpəm ye udab ro ayi. ²⁰Deng Ikpəm ibe agber izi Iyesu Ingyar Ugbe na Idaro ro Ikpəm. ²¹Kwe anyong ru na akyu umbuk usi ni Ingyar Ugbe. ²²Uwi akap, u na ikyi iseu ye alam ru ata nu una ye Idaadi. ²³Aji anu alam si ikyi na akab ukyuni iyi Ingyar Ugbe si ikyi na anyar ni kpir agbiy nyi. I yi Iyesu si Ingyar Ugbe na anyar ni kpir agbiy nyi. ²⁴Ukyu na anyar ukpir ni na ikyi iseu ye Ingyar Ugbe wo, si ata ni uwi akab usa na ikyi iseu ye ulam ru umbuk na agbiy jijak. ²⁵Uwi alam ushon awaru, ata ni iyi Ingyar Ugbe ni shon anyar ukpir kam Iku ukpu kpu ikyi bo wo. ²⁶I kong ukyunu kam na mi ni sem par par. I yi Iyesu, amui te mi ye amuy umuk ikon nyi. ²⁷I muite anyar nyi kam ni kwe bo kyok wur, kam ni igya Ikpəm nyi na sem ye usur, ni lang ye ibap ko amgbyek, ko ajiky na abeleng yi, ishon ni kong mi ni sem par par kam lang ye uda. ²⁸Ru ugboyi yi, uwi alam usa shon awaru ata ni uni shon anyong ru wo. Ingyar ni na shon uwa nyi, ishon anyong nyi teng. ²⁹Ingyar sa kar fo anyong nyi ko. Ko ayi yi mi nder anyong nyi zing zing, mi kyok anyong nyi ishon, ri ata ni iyi Ingyar Ugbbe ni shon igya ni Ikpəm wo. ³⁰Aji iyi isi akak na anyong nyi ye ukep nyi. ³¹Umbuk ni iyab nu wo, alam sa nyi zuk ida nyi ye iya nyi a ba sam ye uwa nyi, ayi na afan nu ba ser ingyari ayi. ³²Unu sa atar utum mang ni sem anyi, unu si ikyi ni Ingyar Ugbe ye Igya ni Ikpəm. ³³Ni sem akiñ wo, ko ayi shon uwa nyi atani ini shon anyong nyi, uwi uwa sem keng mang nu una na ikyi iseu ye ulam no.

6 ¹Uwi alemshi, una ikyi iseu ye ada ru ye aya ru ukeng ni Ingyar Ugbe. ²"Si ida ru ye iya ru, unu si ikak nu ukuk nu ubar kak kak ye unu amui, ³kam sa sab ye ru, kam nu sem gbiy ikub utasu anu." ⁴Uwi ada, usa nduk agbi ru udab ko, utar bo ye agbiy akpim ukeng ni Ingyar Ugbe. ⁵Uwi akpiy, una ikyi iseu ye ada uma ru ye usur ye asi ye anyi nu udap ru. Una ikyi iseu ye bo ata nu una na ye Ingyar Ugbe ru. ⁶Sa na ikyi iseu ye ada uma ru Ikpem ni bo na mi nder ru nu ukong te udab bo mang ko. Una ikyi iseu ata nu ukpiy ni Ingyar Ugbe. Utam inya ni Ikpem mi shon wur udab ru. ⁷Wob ada uma ru ye udap ru jijak, sem lok umi wob Ikpem mang, si ingyari ko. ⁸Aji atung nu uwi ingyari na kong, song go usa kam ugbo ukop no ime ni Ikpem, ko ni su ukpiy, ko ni su ukpiy ko. ⁹Uwi ada nu uma, ukuk akpiy ru ukyu yi. U sa ser bo ko. ¹⁰U song go Ingyari yi ni si Ida Uma bo ye adu si uma ni Ikpem agu. Usong go i mi nder ikabar umbuk ikpo aluk nyi ko. ¹¹Ni ikwi nyi u yir ye itsep umbuk ni itsep ni Idaadi ye usugbuk ni itsep nyi. ¹²Kwe afam nu ume ni Ikpem jijak far anyong, kam nu yir gaga nu ji ume ikyi nu umwe nu ume akpo ni Isatan. ¹³Ume akpo ro nu i mi kpo ye ingyari ni ye umong anyong ye aying ko. I mi kpo ye agomnati aki aki, ye ukuk na ingyari nu ulem, ikyi ni iku na agbiy ni ifeb, ye usi abi na akpa Ikpem agu. ¹⁴Ni sem akin wo, kwe afam nu ume ni Ikpem jijak far anyong nu yir neng neng ku uti ye agbiy abi, ibe nu na abi dab ken kam wo. Una kong agbiy neye jijak kiy wo, nu yir neng neng. ¹⁵Ni sem akin wo, u yir neng neng ye itsep. Cwiy sab ukpa na anyi nu unyang ru ye ukpa ni gaga nu una kep tsek ifang ru. ¹⁶Ukong ukyunu kam nu fa akpo ni na kung uko'o atung nu ukwi nu kan kar ingyari. ¹⁷Umbuk agbiy jijak, kwe ukpa iyari nu udab alo nu tsek akpang ye abe nu udeng na akwe ikyi. ¹⁸Kwe akang nu ugbe no kep, ye akapara nu Usi no ime, unu si ilang ni Ikpem. ¹⁹Umbuk ni Ikpem akyip, ye unung nung, kyp Ikpem ibe agber umbuk nu Ushop nyi, nder zizing kuk udab, kyp Ikpem na ingyari ni Ikpem ni parpar jijak. ²⁰U kyp mi Ikpem ibe ni na go a fong unu luk agbiy na atan ni Ikpem, na kan atan ni Ikpem ye tsep. ²¹Su umbuk uko'o atung ni Ikpem ni iyi ni yir anyi kam bo kam mi itse kwe ta igya amuy nu, na akan akon ni Ikpem ye ife ata ni ina luk. ²²Kam nu uwi teng nu song ata ni i yi ni sem, ye itam nem, Itychikus umba ye ukpiy ni lo udap umbuk ni itam Ikpemgbak sa kan ru agbiy jijak. ²³I kyim mi ba nu song ata ni eyi ni sem kam ni ikuk ru ikep. ²⁴Ukwi ye amba ro sem agber, ye ishon, ye udap alo ni Ida ro Ikpem, Idaadi Iyesu Ingyari Ugbe. ²⁵Umbak ni imbok ni Ikpemgbak sem ye uwi ni ni shon Iyesu Ingyari Ugbe ye ishon ni mi kpu ko wo.

Afilipian

1

¹I Paul ye Itimoti, agbi igya ni Iyesu Ingyari Ugbe ro, ka ime ane ni Kpir anyong Iyesu Ingyari Ugbe ro ni ni sem ikwe ni Ifilipi, ingyari ni mi mui ayi igya ni Ikpem ye ingyari ukong. ²Ukwi ye ayi ni imbok ser ime ida ro Ikpem ye Ida'adi Iyesu Ingyari Ugbe ye ru sem agber. ³I mi deng Ikpem nem umbuk utang-song nyi ikyi ru. ⁴Ibe agber, umbuk ni Ikpem akyip nem anyong ru jijak, i mi kyp umbuk udab ute. ⁵I mi deng Ikpem umbuk ikyi akyar ru umbuk uko'o atung ni Ikpem yar ukyu nu ubar ba yak ayeno nu. ⁶I sem ye udab alo go ingyari ni ni yar itam atung anyong ru sa kong kam umbuk ukyu ni Iyesu Ingyari Ugbe na ba. ⁷Sa sem gaga mang ni ina mi tang agbiy ru jijak aji anu u sem mi udab nem. Ibe ni ini sem igya na amuy wo umi nder mi ye ayi ni imbok ye ikpeng ni i mi yir ubar ni ikpo mi luk agbiy ni na keptsek uko'o atung ni Ikpem wo. ⁸Aji Ikpem si ingyari ni na luk unu nem ata ni i ni shon ru jijak ye ayi imbok ni Iyesu Ingyari Ugbe ro jijak. ⁹I si mi kyp Ikpem go ni ishon ru sa dep ser ihong, nu umwe ru sa tser ser ihong umbuk umwe ye usong song jijak. ¹⁰I kyp ukyunu kam nu song inya ni ni sab futi jijak, sem ye anyi, kam nu lang ye ugem ibe ni Ingyari Ugbe na ba. ¹¹I mi kyp go u me ye atung ni sem gaga anyong Iyesu Ingyari Ugbe ka umbuk undep ye usur ni Ikpem. ¹²Na gbonu ishon ru nu song uwi aroamba go inya yi ni ni kong ye mi wo, sa na uko'o atung ni Ikpem sa ka ubar. ¹³Umbuk iyab nu wo, uko'o ni igya amuy nem kar fer uma na adeng ye ingyari na aneye teng. ¹⁴Umbuk ni igya na amuy nem, amba ikwi tung mang sem ye udab alo anyong Ida'adi, kam abo sem ye ikep akuk na kan uko'o nyi ye asi tsi ko. ¹⁵Angyari tsi mi kan uko'o ni Ingyari Ugbe ye ye ufeb ye ungang ni ana anduk itam yi, kam ingyari tsi mi Kan, ubo umbuk nu udab atung. ¹⁶Angyari ni kan uko'o umbuk ni ishon, song go iyi sem anu na kan uko'o atung yi. ¹⁷Angyari tsi kan uko'o ni Ingyari Ugbe ye umbuk nu ubir, ye utang ni ni sab ko. Abo tang go umbuk ni igya na amuy si utsom na abo ni na mi ham mang. ¹⁸Si aji iyak? Ko umbuk anyi, non umbuk ison, isong go uko'o ni Ingyari Ugbe sa kan kar, kam ni sem akin wo, iyi sa te udab! E-en, kam iyi sa te udab. ¹⁹I song go umbuk Ikpem akyip ru ye umbak nu Ushop ni Iyesu Ingyari Ugbe. ²⁰Unu wo i yi song mwe mwe go iswiyi tsi sa kuk mi ko. Unu a hong ma sa ba sem go izi ni Ingyari Ugbe sa kam undep anyong nem, ko i ni ikpu, ko i ni ker awum. ²¹I na sem awum, i sa kong itam ni Ingyari Ugbe, kam ina kpu, isa kam agbo ni itam nem ubar agu. ²²Ni i yi na sem utasu anu, unu sa na iyab na kong itam ni Ingyari Ugbe, kam isong i ni ina kyak ko. ²³Udab nem mi na mi utsom umbuk na agbiy afan neye ni na kyak. Ishon nem si ni ina wur zuk utasu kam na sem ye Ingyari Ugbe, uyi sab futi jijak. ²⁴Sem keng mang ni ina sem utasu anu, aji uyi isa mbak ru. ²⁵I ba kpir umbuk nu ugbiy nu go, isa ker sem kam na kong itam ye ru jijak, umbuk nu udep ye udab ute ru umbuk udab alo. ²⁶Umbuk inya ni i mi kong wo, uwi sem ye ata nu una ndep anyong anyong ni Ingyari Ugbe, ibe ni i na ba ime ru yiyak wo. ²⁷Usem usem ru ata ni nu uko'o ni Ingyari Ugbe ni sem wo. Kam ina ba nder ru no, ina bi ni ba, na wuk go u ker yir ye itsep umbuk ushop ayi ye udab, ngang ituk umbuk udab alo nu uko'o atung. Ishon na wuk go u sem inya ayi, ubung kyar itsep ru umbuk udab alo nu uko'o ni Ikpem. ²⁸U sa kyir inyatsi ni ingyari ukar ru na kong ru ko. Unu sa sem ukyok utso bo, go ikwi bo ham kam. Unu sa sem ukyok umbuk na afong itam na abi bo, kam ugbe ru sa ser ime ni Ikpem. ²⁹Ta anyong Ingyari Ugbe, u kam iyab, kwi nu una kpir anyong nyi mang ko, usa nder utsom anyong ru umbuk ni itam nyi teng. ³⁰Ukyu nu utson ni iyi ni nder, ba yak agbonu u wuk go i sa ker ukem nyi mang wo.

2

¹Imi nder go, ikep akuk sa anyi anyong ni Ingyar Ugbe, Ikep akuk si umbuk ishon nyi, ikyi akyar su umbuk nu ushop nyi, Inder teng go ayi ni imbok ye udab ni imbok sa anyi. ²Usa na mi udab ute ni una tang ata ni iyi mi tang, usem ye ishon, ukyar umbuk nu ushop kam nu usem ye udab ayi. ³Usa mi Kong anya tsi umbuk nu ubir Ko. Ukyok ikyi ana iseu, usa na angyar usur futi anyong ru. ⁴Ko ayiro sa kong atung na anyong nyi mang ko, u kong atung na angyar tsi teng. ⁵Utang ata ni Iyesu Ingyar Ugbe ro mi tang wo. ⁶I sem ye usur ata ni Ikpəm ni sem wo, kam I mgbang ikyi ye Ikpəm ko umbuk nu usur uka'a-ka. ⁷Ikwe anyong nyi go isi ingyar ko, I sem lok igbi ni igya. I wur ba ye anyong ata eyi angyar ni sem wo. I sem ye akak na anyong ata eyi angyar. ⁸I na ikyi iseu kam ku ukpu nu umbuk ukyi nu umui tsang ikang. ⁹Kam ni sem akin wo, Ikpəm na mi ikyung utem ni futi jijak. I na mi izi ni ni futi azi na-ane. ¹⁰I kong ukyu nu kam umbuk izi ni Iyesu akpeneng jijak sa tep iseu, akpeneng nu uma ni Ikpəm, ye ane utasu anu, ye ani itsu tang. ¹¹I kong ukyu nu kam nu umyam jijak sa luk anyi go Iyesu si Ingyar Ugbe umbuk usur ni Idaadi Ikpəm. ¹²Ni sem akin wo uwi amba ni ini shon ata nu umi na ikyi iseu wo, na kwi ubar nem mang ko, kyar ye isem nem teng. Ka ubar ye ikyi ana iseu ye ata nu una ngang ukeng nu ugbe no. ¹³Aji Ikpəm si mi itam udab no tang kam nu shon nu na ikyi iseu ye mi, kam nu kong itam ni na te mi udab. ¹⁴U kong agbiy jijak na anying yak ye ate na lang. ¹⁵Kong ukyunu kam nu lang ye uda kam tam anyi, agbi ni Ikpəm ni ni lang ye abeleng. Ukong nu kam nu lan lok atar utasu, ukem tang ni ifeb ye angyar ni ni kong abi, ukem nu ukep ni si mi kon induk. ¹⁶Yir gaga umbuk akon ni Ikpəm nu uzi, kam ni i yi sa te udab ibe ni Ingyar Ugbe na ba. Ikpeng yi i sa song go i tam itam ni za agbo iseu mang ko. ¹⁷Kam i na kwe uzi nem far wur umbuk atsung ni ishe ni Ikpəm sem lok una ye itam nu udab alo ikyi ru gber, i sa te udab ye ru jijak. ¹⁸Ru ugbo ayi yi uwi teng usa te udab ye i yi. ¹⁹Kam udab atang nem anyong ni Ida'adi Iyesu na kyim Itimoti ba na ru, kam ni ikep atser mi atang ikpeng ni na wuk agbiy ikyi ru wo. ²⁰I ker nder ingyar tsi sem ye ukyu ni udab nyi yi, aji udab mi na mi utsom anyong ru ayiko. ²¹Aji angyar na ye jijak mi gying na me si ida bo mang, sa agbiy ni Iyesu Ingyar Ugbe ko. ²²Aji usong umbak nyi ubar nem, i si igbi ni mi tam ye ida nyi umbuk uko'o akan nu. ²³I mi tang go i sa dep ibe ko i sa kyim mi ba na ru ina nder ata na agbiy na sem ye mi wo. ²⁴Kam I sem ye udab alo go i yi teng sa ba imwa mang. ²⁵Sa sem keng mang go i sa kyim Epafroditus ser isem ba na ru. Isi umba nem kam I mi kong mbak mi itam, i si asoja ni Ingyar Ugbe, i si ikyim itam ru, ye igbi ni igya ni mi mbak mi. ²⁶Ubwi ni Epafroditus ba song go uba wuk go anyong ikyim mi wo, udab na mi utsom kam iyar mi gying iyab ni ina ba ime ru. ²⁷Anyi ikyim ayiko si dong mang ni ikpu, kam ikpu ko. Aji Ikpəm sem ye ayi ni imbok ikyi nyi ye ikyi nem teng, kam ni imbok ame mi udab ko. ²⁸Unu si ineng ni i go a kyim mi ser isem ba na ru imwa mang wo, kam nu te udab ikpeng ni una nder mi yiyak, kam nu udab nem teng sa na iseu. ²⁹Uku Epafroditus izi ni Idaadi ye udab ute nu utem. Una angyar ukyu nyi usur. ³⁰Aji su umbuk ni itam ni Ingyar Ugbe, ni i ni si dodong ni ikpu wo. I kwe anyong nyi na ukpu umbuk itam ni Ingyar Ugbe, aji i go ni ndak iyab nu uwi ni ndak fo ko wo umbuk iyab ni i ba tam itam mbak mi wo.

3 ¹Ni ikwi nyi, uwi amba nem, ute udab anyong Ida'adi. Sa fem ko ni I na byek agbiy neye na ru yiyak. Agbiy neye sa kep tsek ru. ²Ukuk anyong ru ye angyar ni ni sem lok go agbur. Ukuk anyong ru ye angyar ni mi tam abi. Yak ye angyar ni ma kpeng umbuk inwu ata. ³Aji iyi sa angyar ni ni ta-inwu. I yi sa angyar ni wop Ikpəm ye ushop ni Ikpəm. I yi sem ye anyong andep anyong Iyesu Ingyar Ugbe. I lang ye udab alo umbuk agbiy na anyong. ⁴Na sa akin zizi, iyi ye agbo nem sa sem ye udab alo umbuk itam na anyong. Ingyar ni na tang go i sem ye udab alo umbuk na anyong, iyi sa kong futi. ⁵Ata i yi inwu umbuk ni ikyu akyong-ta na alem ni Israel, itsu ni Ibenjamin, I si Ihebrew ye agbo nemi. Isong ukuk na angyar ni mi tur ukuk aka-akak⁶Umbuk ni udab atser, i mi kuk kar angyar ni mi kpir agbiy ni Ingyar Ugbe na abo nder utsom. Na su utso nu ukuk, i yi tam ukuk gaga mang, i lang ye ugem. ⁷Si ikyi Ingyar Ugbe, agbiy ni ni sem lok go sa mbak mi wo lang ye umbak ubar nem ikyi ni Ingyar Ugbe. ⁸Na agbonu, agbiy jgak sem mi inya atsang mang, aji i mi shon na song umwe ni Ida'adi Iyesu Ingyar Ugbe ni futi jijak. Iyi Ikwe agbiy jijak mgbab iseu kam. I nder bo go si inya atsang mang, agbiy abeleng mang, aji i shon na kam Ingyar Ugbe abeleng kam na kam ukeng ni ingyar ugbe, ⁹Kam sem anyong nyi. Umbuk nu ukuk, i yi sem gaga ko. Anyong ni Ingyar Ugbe I sem gaga yi umbuk nu udab alo, gaga ni ser ime ni Ikpəm, umbuk udab alo. ¹⁰Ni sem akin wo, i shon na song mi, ye itsep nu ufui fui nyi ye ikyi akyar umbuk nu utsom nyi. Ishon na yang ka sem umbuk nu ukpu nyi, na sem ata ni ini sem wo. ¹¹Ayi tsi gber ni i yi teng a nder ata nu fui wur ukem na akam ni sem. ¹²Sa anyi go i yi ker iku agbiy neye, kam i mi ngang na ku agbiy neye ime Iyesu Ingyar Ugbe. ¹³Uwi aroamba, isong go iker bar kuk agbiy neye se inya ayi mang. I kep awung ye agbiy ni isem kam, i mi mui ayi ka ubar. ¹⁴I mi mui ayi ka ubar umbuk ni ina ka kwi anyi wo, na kam una utem yi umbuk uzer nu ugbak agu ime ni Ikpəm anyong ni Ingyar Ugbe Iyesu. ¹⁵Jijak ro iyi ni ni song ilang ni Ikpəm kam wo, ni tang ukyu nu, kam ingyar ni na tang ugbiy tsi akiki mang, Ikpəm sa kyok mi. ¹⁶Ata ni ini kong itam yi ba yak wo, ni na ikyi iseu ka ubar ye anyi ni ini kuk gagag kam wo. ¹⁷Uwi aro amba ukong ata ni i yi ni kong wo. Utsung nder angyar ni mi ka ukeng ata ni i yi mi ka wo. ¹⁸Angyar ikwitung mang, sa angyar ukar nu ukyi nu umui tsang ikang ni Ingyar Ugbe, ni imi kan ru wo si mi kan ru yiyak, na agbonu ikan ru ye akyi ayi. ¹⁹Umbuk ni ikwi bo si ukpu. Ikpəm bo si imbar bo- a mi gying uji ye umwa mang. Anyong a ndep bo si iswi bo. Agbiy bo atang sa agbiy nu utasu mang. ²⁰Kam uma ro na anyi si Ikpəmgbak, umbuk ni imi bang ayi ni Ida'adi Ingyar Ugbe ro na ba wo. ²¹Isa yang anyong ro ni ni lang ye usur, na sem lok anyi ni ni sem ye usur, ini ini kong ye itsep nyi, ni kwe agbiy jijak ba sem umbuk nu ukuk na anyong nyi'.

4 ¹Ni sem akin wo, akin wo, uwi amba nem ni ini shon usi udab ute nem, usi izur nem, uwi ayo nem ni i ni shon, u yir ye itsep anyong ni ingyar Ugbe. ²Iyi mi nung Euodia ye Isyntyche go abo sem udab ayi yi anyong Ida'adi. ³I yi mi nung ru

uwi angyar ni mi tam ye mi go, u mbak akab neye. Aji bo tam ye i yi umbuk nu uko'o a ka'a ye Iklement ye amba na ye ni izi bo su umbuk Itida Nu Uzi.⁴Ute udab anyong Ida'adi, I luk yiyak go ute udab.⁵Kyok angyar jijak, anyong akuk ru aji ibe ni ida'adi si anung mang.⁶Sa bur udab kek kek umbuk inya tsi ko. Umbuk agbiy jijak kyip Ikpəm, kwe inya nu umi gyeng kan Ikpəm umbuk udeng.⁷Kam ukwi ni Ikpəm, ni ni futi usong jijak, sa kong udab no ana iseu ye agbiy atang no anyong Iyesu Ingyar Ugbe.⁸Ni ikiwi nyi, uwi aroamba, agbiy ni na sem anyi, agbiy ni na ni sem ye usur, agbiy ni na gang anyi, agbiy ni na sem parpar, agbiy ni na sem ye ishon. Agbiy ni na sem ye uko'o atung, inya ni na sab fu jijak, inya ni na kwe undep ba, tang agbig ikyi na agbig neye.⁹Agbig ni uni wuk Ikpim ru, kam uku wo, ye ani uni wuk kam nder anyong nem, ukong bo. Kam Ikpəm nu ukwi sa ye ru sem agber.¹⁰Na agbonu udab te mi anyong Ida'adi aji ukong sab utang ru anyong nem kam. Ni kpan isem usem ye utang anyong nem kam ulang ye iyab nu umbak.¹¹I luk unu aji I gying tok inya ko. I yi kpim ata ni ina sem ye imbar azer umbuk agbiy jijak.¹²I yi song ata na sem usem nu utsom, ye ata ni na sem usem ni izer. Umbuk iyab jijak, ye agbiy jijak, I song ata ni na sem umbuk unyong, ye ni na seem umbuk ni izer.¹³Isa kong fo agbiy jijak ayong ni Ingyar Ugbe ni mi na mi itsep.¹⁴Ukong song nu uni ye mi ka umbuk nu utsom nem.¹⁵Uwi angyar ni ikwe Ifilipian, usong go yar kyuk ita ni itam nu uko'o atung ubui ni i ni nyi zuk angyar Imasedonia wo, iku na angyar Ikpəm tsi ni na mbak mi lok uwi, lang kwi uwi mang.¹⁶Ibe ni ini sem Ithessalonika wo, ukyim una ba na mi futi ulung ayi.¹⁷Unu kyok go i mi nung una tsi ko, kam i mi shon go ni Ikpəm a na ru atung ru na fu jijak ugbak agu.¹⁸I ku agbiy jijak, i sem ye agbiy ham mang. I me ye agbiy jijak kam. Agbiy yi nu uni kyim Epafroditus wo, ina mi kam. Una ru yi nung nyang ayiko, unu ukyu nu una ni ishe ni Ikpəm mi ku wo.¹⁹Ikpəm nem sa me ru ye itso umbuk ni usur nyi anyong Iyesu Ingyar Ugbe.²⁰Na agbonu usur jijak si ini Ikpəm ye Idaro umuiki ka yak umuiki. Na sem akin.²¹Ukyip amba ni izi ni Ingyar Ugbe Iyesu. Amba ni ni sem ye mi anu mi kyip ru jijak.²²Amba ni kpir izi nyi, ane uma ni Isiza jijak kyip ru.²³Umbak ni imbok ni Ida'adi Iyesu Ingyar Ugbe ro sem ye usi ru. Na sem akin.

Akolossian

1 ¹Ipaul, Afuk ni Ingyar Ugbe Iyesu, ata ni Ikpəm ni shon ye Itimoti umba ro, ²na amba ro ni kpir izi Ingyar Ugbe ni ikwe Ikolossae. Ni umbak ni imbok ni Ikpəm ye ukwi ser ime Ida'adi Ikpəm sem ye ru. ³I na Ikpəm undeb, Ida ni Ida ro Ingyar Ugbe Iyesu. I mi deng Ikpəm, Ida ni Idaadi Iyesu Ingyar Ugbe, i mi kyip Ikpəm ikyi ru ibe agber.⁴I wuk uko'o nu ukpir ru izi ni Ingyar Ugbe Iyesu, ye ishon ni u ye ikyi angyar ni abo kyak lo Ikpəm.⁵U ye ishon nu wo umbuk nu udab aster, Ikpəm kwe lo ru uma nu ugbak agu. U wuk kpan agbiy ikyi nu udab atser nu umbuk ilang na anyi, uko'o atung ni Ikpəm.⁶ni ni ba ime ru. Uko'o atung nu wo si mi wum awum, kam si mi dep utasu anu. I yar mi kong u nu wo anyong ru yar ukyu ni uni wuk mi kam kpim song agbiy ikyi nu umbak ni imbok ni Ikpəm umbuk na anyi.⁷I ne ye si uko'o atung ni uni kpim ser ime Epafra, umba ro ni i ni shon, ni ni si igbi igya ni Ingyar Ugbe na anyi i sem ro.⁸Epafra kan ro go, i shon ru utso ni Ushop ni Ikpəm kam.⁹Umbuk ni i shon nu wo, yar kyuk ukyu ni i ni wuk uko'o ru wo, i mi bung akung na Ikpəm bang anyi mang ikyi ru. I mi nung go nu umwe nyi me anyong ru ye ata nu umwe nyi, ye usong song nu Ushop ute ni Ikpəm.¹⁰I mi nung go nu sem usem ni Ikpəm na shon, I mi nung Ikpəm go n u wum awum umbuk agbiy jijak nu una kong, kam nu dep umbuk umwe ni Ikpəm.¹¹mi bung akung go Ikpəm na ru itsep umbuk agbiy nu umi kong wo jijak, ye itsep nu usur nyi, nu mgbab zuk ukeng nu ko, kam nu kuk udab umbuk agbiy jiajk.¹²I mi bung akung go nu na Ikpəm udeng ye udab ru, ni ni kong ru nu ka ikpon nyi ye angyar ni ni kpir umbuk na atar.¹³i kwe wur ro umbuk ni itsep ni ifeb kam, kam i kwe ro nwu ka umbuk ikyung udeng ni igbi nyi.¹⁴Ime Igbi nyi, i kam ugbe ye awung akep ni agbiy abi ro.¹⁵Igbi yi si usi ni Ikpəm na ayi lang mi nder ko wo. I si igbi nu ubar ni agbiy jijak.¹⁶Si i yi i ta agbi jijak, ani uma ugbak agu, ye ani utasu anu, ye ayi na nder fo, ye ani i na bi nder fo. Akyung na adeng jijak, ye ukuk na adeng, agomna, agbiy jijak i yi ikong ye agbo nyi.¹⁷I sem kyuk akyuk kam agbiy jijak sa kong, si i yi bung kyar agbiy jijak.¹⁸Iyesu, Igbi ni Ikpəm si ikyi na anyong-unu si iku na angyar Ikpəm. I yi si ita ye igbi nu ubar ni kpu kam fui ba ye uzi, ukem na akam, i si ubar na agbiy jijak.¹⁹Aji udab te Ikpəm goi kwe agbiy jijak ni anyi na sem anyong Igbi nyi.²⁰Ikpəm sa bung kyar agbiy jijak anyong igbi nyi umbuk aying ni igbi nyi Iyesu ni far umbuk ukyi umui tsang ikang. Ikpəm kwe ukwi ba, Ikpəm bung kyar agbiy jijak, agbiy nu utasu anu ye ani uma ugbak agu.²¹Ulung ayi isem anu uwi teng, sa angyar ukyuk ime Ikpəm kam u si angyar ukar nyi udab ye umbuk agbiy abi ukong kong.²²Kam na agbonu i bung kyar ru umbuk na anyong nyi na abo kwe kam ukyi, I kong unu kam nu sem usem ni te parpar, lang ye iswi ubar nyi,²³I na ka ubar ye udab alo, a kyu ikob yir neng neng, a mgbab udab akuk ko, umbuk nu uko'o atung nu uni wuk. I ne si uko'o atung ni i yi Ipaul ni ba sem igbi igya ni Ikpəm wo.²⁴Na agbonu, udab te mi umbuk utsom nem ikyi ru. Ni na mbak igya ni Ikpəm, anyong ni Ingyar Ugbe utsom ni ini nder nu wo sem keng mang go isa nder.²⁵Si ikyi ni iku ni igya ni Ikpəm nu wo ni iyi ni sem igbi igya, ata ni Ikpəm ni kyim mi ba ikyi ru, na ba kong kam itam ni Ikpəm.²⁶I ne si a atan na anyi ni sem kpan isem ukep ikwitung kam i kwe kyok ani kpir ye mi.²⁷Ane si ani Ikpəm go ni na bo itso nu usur na atan na anyi ukumtang atuk na ane. Si Ingyar Ugbe na anyong ru ni na udab atser nu usur nu ubar anu.²⁸I ne si i yi ni i mi kan uko'o nyi wo. I mi kwe angyar jijak ba ime Ikpəm, kam imi kpim angyar jijak ata nu umwe, kam ni i kwe angyar jijak na Ingyar Ugbe.²⁹Umbuk iyab nu wo, i tam ye itsep na anyong nem ko, si itsep ni Ingyar Ugbe mi tam anyong nem.

2 ¹Aji i shon nu u song ata ni i mi tsom ham mang ikyi ru, na angyar ikwe Ilaodicea, ye angyar ham mang ni ker nder ikabar nem ye ayilang bo. ²I tam kam na kuk bo ikep na bung kyar bo umbuk ishon ni Ikpəm Ingyar Ugbe. ³Anyong nyi itso ye usong nu umwe tan sem anyi.⁴I kan ru unu aji ni ingyari tsi ba bang ru ye ilang ni ison ko. ⁵Kyar ni go i ye ru sem umbuk ayi ko gber, i ye ru sem umbuk ayi umbuk nu Ushop ute ni Ikpəm. I mi te udab na nder atung ru ye itsep nu udab

alo anyong ni Ingyar Ugbe.⁶Ata ni uni ku Ingyar Ugbe, Ida'adi kam wo, u ka akyi ni I yi mi ka. ⁷U kyu ikop anyong nyi, mweye tso anyong nyi, sem usem ru umbuk udab alo, kpir ye udab ru ata ni abo ni kpim ru wo, kam nu deng Ikpam kwi anu ko.⁸U sa kpir ni ingyartsi a ba bang kwe ru ko umbuk ni ilang nu umwe ni ison ye ubang na agbiy ni ikwe na angyar, ye udab na agbiy nu utasu, kam nu una bi wuk Ingyar Ugbe. ⁹Aji anyong nyi, usem ni Ikpam jijak sa anyong ni Ingyar Ugbe.¹⁰Uwi me ye Ikpam anyong ru. I yi si ikyi ni itsep ye ukuk jijak. ¹¹Anyong nyi, abo ta ru inwu, inwu ni umong anyong mang ko, si inwu ni izi Ingyar Ugbe. ¹²Abo kwe ru nyion ye mi umbuk na amuy Ikpam na a ni fa ru. Anyong nyi, Ikpam fui ru tso ye mi umbuk udab alo umbuk itsep ni Ikpam ni fui wur mi ukem na angyar ni ikpu kiy.¹³Ibe ni uni kpu umbuk na agbiy abi ru nu uker i ta inwu na anyong ru, i kong ru sem awum ye mi kam kep awung na ru umbuk agbiy ru. ¹⁴I za ikang na abo ni byek ikyi ro- akang na agbiy abi, ye ukuk ni ikyi ro ni i ni lo fo ko wo, I nwu wur bo jijak kam kwe bo kam ukyi ni umui tsang ikang. ¹⁵I kwe wur itsep ye ukuk jijak, ita bo iswiw ayi ibam na angyar jijak nder, I ji ume ikyi bo umbuk nu ukyi ni umui tsang ikang.¹⁶Sem akin wo, ni inayr tsi sa luk ru ikpo umbuk ni inya nu uni uji, ye inya nu uni umwa ko,ko ukyu nu usti, ukan ashi, ye utsi utem ko. ¹⁷Ane ye su usi na agbiy ni na ba, Ingyar ahong si Iyesu Ingyar Ugbe.¹⁸U sa kpir ni ingyartsi tsi azu kwe agbo ni itam ru ko, umbuk ni ikyi ana iseu ni ison, nu una mi wob acinda ko. Ukyu ni ingyartsi nu song ukyu na agbiy ni ini nder kam yar ndep anyong go umbuk nu utang nyi na anyong mang. ¹⁹Ingyar yi kuk inya yi ikyi ko. Akak na anyong jijak mi kyar si ikyi, ko na si akak, ko igyuk, jijak mi dep umbuk ni itsep ni Ikpam ni na ba wo.²⁰U na kpu ye Ingyar Ugbe agber kam agbiy utasu nu sa nwu ayi yak ko, aji kong u mi tam afam nu utasu ni shon? ²¹"U sa kuk ko, kyar nder ko, yak agbo ko"? ²²Agbiy neye jijak sem ni abo bang nduk angyar ata ni angyar ni byek kam kpim wo. ²³Ukuk neye sem ye ata nu umwe ni iku na angyar ni mi wob akpam. Kam abo lang ye umbak ni na yang umong anyong.

3 ¹Na sa akin wo, Ikpam fui ru ye Ingyar Ugbe, gying agbiy ni fu jijak umbuk ni Ingyar Ugbe ni sem ugbo utung ni Ida nyi Ikpam. ²Tang agbiy ni ni si ugbak agu, sa tang ani iseu anu ko. ³Aji ukpu kam, usi no tan ye Ingyar Ugbe Iyesu ime Ikpam. ⁴Ikpeng ni Ingyar Ugbe na ba kyok wo, I yi su uzi no, uwi sa fui ye mi teng umbuk nu usur nyi. ⁵Bur tsem akak na anyong, no nu utasu anu sem lok: indar andar, ukum na abeleng, agbiy ni mi gbiy udab ka utso na abi, agbiy ishon na abi, ukek, ye akan atam. ⁶Si umbuk na agbiy neye ni udab atso ni Ikpam sa ba ime angyar ni mi nder tsi ukuk ni Ikpam. ⁷Si umbuk ni agbiy neye ni uwi teng mi kong Ikpeng ni uni ker ukemtang bo wo. ⁸Kam agbonu wo, uwi sa mgab agbiy neye jijak- udab atso, utang na abi, atsar ujong jong ye akon na abi unu no.⁹U sa nya ison lo akyu ko, aji u kwe wur ingyartsi atsu wo ye ukum nyi anyong ru kam. ¹⁰U kwe ingyartsi ashi na abo kong mi ashi ye unwe ashi ata ni usi ni ingyartsi ni ta mi wo far anyong kam. ¹¹Umbuk nu uzung nu agbi ni Igreek ye uzung Ibrahim, inwu ata ye ifu, Ibarbarian, Iscythian, ukpiy, ukpiy ko lang kam, kwi si Ingyar Ugbe yi, ni fu jijak, Isi umbuk agbiy jijak ye angyar jijak.¹²Kwe agbiy neye far anyong uwi ingyartsi ni Ikpam ni kyak; agbiy sem lok go: ayi ni imbok, atung akong, udab aswiw, ikyi ana iseu ye udab akuk. ¹³U kuk udab ye akyu, u kong atung ye akyu. Ingyartsi ukem ru na sem ye anying ikyi ni ingyartsi, kep awung na mi ata ni Ikpam ni kep na uwi wo. ¹⁴Ni fu jijak anyi, si go u ye ishon, unu si inya ni na bung kyar ro fu jijak wo.¹⁵Nu ukwi ni Ingyar Ugbe a tam itam udab ru. Si umbuk nu ukwi nu wo ni iba sem anyong ayi. Sem ye udab nu udeng. ¹⁶Lo ni ilang Ingyar Ugbe sem sab udab ru ye itso anyong ru. Ye ata ni umwe jijak kam kpim akyu, kam shon akyu ye ubung na abyek umbuk ilang ni Ikpam ye atida, ye ubung ni deng Ikpam udab ru. ¹⁷Umbuk agbiy ni una kong, kong mi umbuk izi ni Idaro Ingyar Ugbe. Na Ikpam udeng izi ni Iyesu Ingyar Ugbe.¹⁸Uwi awa, u wuk alam ru, ata ni sem gaga ubar ni Ikpam. ¹⁹Uwi alam, u shon awa ru, kam u sa tso bo udab ko. ²⁰Uwi agbi, u sih angyar ru umbuk agbiy jijak aji unu mi te Ikpam udab. ²¹Ada u sa nduk agbiy udab kam na anyong swi bo ko.²²Uwi akpiy, u si ada uma ru utso ni isu anu umbuk agbiy jijak, u sa tam itam na ayi ye ayi mang ni angyar shon ko. u si bo ye udab ru. Sih Ida'adi. ²³Inya ni una kong, kong ye udab ru ata ni una kong na Ikpam, ni sem ata ni una kong na ingyartsi ko. ²⁴U song go u sa ku ugbo ni itam ru ime Ida'adi. Si Ingyar Ugbe nu umi wob. Si Idaadi ingyartsi Ugbe ni u mi wob. ²⁵Aji ingyartsi ni na kong ukum abi sa ku ugbo ni itam na agbiy abi nyi ni mi kong wo, sa kyok uka ni ikabar ko.

4 ¹Uwi ada uma, una akpi inya atung ni gang anyi. Aji u song go u ye ida uma ugbak agu.²Bung akung na Ikpam mgbang akin mang, sa fem ko.Mi deng Ikpam umbuk Ikpam akyip no ibe agber. ³Bung akung ikyi ro teng, kam ni Ikpam ana iyab ni ilang nyi, kam ni luk atan na anyi ni Ingyar Ugbe. Ikyi ni ugbiy nu wo, abo kam mi itse. ⁴Nung Ikpam go na kan uko'o atung yi na angyar awuk song.⁵Ka aki ye umwe ye angyar nu utasu, tam agbiy jijak ye ibe nyi. ⁶Luk agbiy ni na nyang ingyartsi udab ye ni na kuk ingyartsi ikep, kam nu song ata ni una luk ye ingyartsi ubwi ni ana beb mu ugbiy ikyi Ingyar Ugbe.⁷Umbuk agbiy ni ri kying utso nem, Itychikus sa kan ru uyi. I si umba nem ni ini shon, Igbi igya ni ye anyi, kam si ukpi ni Ida'adi teng, ugbo ni iyi. ⁸I kyim mi ba ime ru umbuk ugbiy nu wo, go nu song agbiy ni ni sem ikyi ro, kam ni kuk ru ikep. ⁹I kyim mi ye Onesimus, ani ye udab alo kan kam, i si umba ni mi tam anyi ni i ni shon, I sa ayi ukem ru. Abo sa kan ru agbiy jijak ni mi kong anu.¹⁰Aristarkus ni ni si igya amui ye mi wo mi kip ru, ye Imak, igbi umba ni Ibarnabas, ani uni ku ukpim ime bo wo, "Ina ba, uku mi." ¹¹Yak ye ini a zer mi go Iyesu ni abo mi zer mi yak go Ijustus. Aneye mang sa angyar ni ta inwu kam ni mi tam ye mi ni i na kan angyar agbiy ni ikyung udeng ni Ikpam. abo mi mbak mi kam kuk mi ikep kan kam.¹²Epafras mi kyip ru. I si ayi ukemtang ru kam si igbi igya ni Ingyar Ugbe Iyesu. I mi bung akung ikyi ru mgbang akin mamg, kam nu yer sab sab umbuk itam nu udab ni Ikpam. ¹³I yi kpir ye mi umbuk nu ugbo itam nyi ye angyar ni Ilaodicea, ye angyar ni Ihierapolis. ¹⁴Iluk ni si Idoctor ye Idemas mi kip ru.¹⁵Kyip amba ro ni ikwe Ilaodisea, ye Inymfa, umba ro akab ye iku angyar Ikpam ni ni si Igya nyi wo. ¹⁶Ikpeng ni ara zer uko'o nu wo na ru kam wo, kwe uko'o yi zer na iku na angyar Ikpam ni Ilaodisea kam zer uko'o nu ni ni kyim ser ikwe ni Ilaodicea teng. ¹⁷Kan Archippus go, "

Mui ayi umbuk no itam ni Ikpəm ni na mu wo, kam nu tam mi ka kwi ikyuk."¹⁸Ukyip nu wo, i yi Ipaül byek ye agbo nem. Utang mi umbuk ni itse nem. Ni umbak ni imbok ni Ikpəm sem ye ru.

1 Athesalontian

1 ¹ Ipaül, Isylvanus ye Itimoti byek itida nu na iku na angyar Ikpəm ikwe ni Ithesalonika izi ni Idaadi Ikpəm ye Iyesu Ingyar Ugbe. Umbak ni imbok ni Ikpəm ye ukwi sem ye ru.²Eyi mi deng Ikpəm ibe agber ikyi ru jijak, ata ni imi kyip Ikpəm ikyi ru. ³Eyi mi kyip Ikpəm ibe agber na Ida ro Ikpəm umbuk ni itam na anyi ye itam nu udab alo, ye itam ni ishon, ye udap akuk nu udab atser ni sem ro ubar anyong Ida'adi Iyesu Ingyar Ugbe.⁴Uwi amba ni Ikpəm ni I ni shon, eyi song go Ikpəm kyak ru nu sem angyar nyi. ⁵Aji uko'o atung ni Ikpəm a ba ru umbuk ni kon mang ko, iba ye itsep ni Ikpəm ye usi ni Ikpəm, ye anyi. Ata nuwo uwi song ata ni eyi ni kuk anyong ro umbuk usem ro ye ru wo.⁶Uwi mi ka aki ru ata ni i yi ye Idaadi mi ka, aji uwi ku ilang nyi umbuk nu utsom kam, ye udap atung ni ser ime Ushop nu Ute par par ni Ikpəm. ⁷Ni sem akin wo, uwi ser ukyok na angyar Imesedonia jijak ye Achaia ata na abo na kpir agbiy ni Ikpəm.⁸Ser anyong ru ilang ni Ikpəm ka ukpəm mang kam, si ikwe ni Imesedonia mang ko, ye Achaia teng. Umbuk udab alo ru anyong ni Ikpəm, uko'o ru kar fer umbuk jijak, umbuk tsi ma i lang ye ugbiy tsi ni I na luk. ⁹Ayi ye agbo bo mi kan ro ata nu uwi ni ku ukyuk sab sab. No kan ro ata nu uwi ni sam utang kuk akan atam kam ba wop Ikpəm nu uzi na anyi wo. ¹⁰Abo kan go uwi mi sem bang igbi nyi ni na ser Ikpəm ba wo, ni Ikpəm fui mi wur ukpu wo. Unu si Iyesu yi ni ni kwe wur ro umbuk nu udab atso ni Ikpəm ni na ba wo.

2 ¹Aroamba uwi song go ubaba ro ime ru sem itsang mang ko. ²Uwi song go abo na ro utsom kam ta ro iswi ikwe ni Ifilippi. Eyi fe kan uko'o ni Ikpəm ukem na alang atser mang na angyar bi go na wuk ro ko.³Aji ikep akuk ro si umbuk uda tsi ko, abeleng lang anyi, yak anyi yak, ubang tsi lang anyi. ⁴Si go Ikpəm kpir ye ro kam kwe uko'o atung nu kam ro ime go ikan. I kan uko'o nu na asab angyar udab ko, ni sab Ikpəm udab. Si i yi mi tsung nder udab ro.⁵Aji eyi ibe tsi ker kwe ilang ro bang ru anyi kam nu na ro inya, Ikpəm song go unu sa anyi. ⁶I mi gying ni ingyari tsi awob ro ko, ana ro usur tsi ko. I na go ni yir go eyi sa afuk ni Ingyari Ugbe zizi, isa kong ru nu na ro agbiy, kam I fak uyi ko.⁷I tam ukem ru ye ucwi lok iya ni igbi kong ye igbi nyi aro. ⁸Umbuk ni iyab nu wo eyi shon ru, udab sab ro, ika'a uko'o atung ni Ikpəm mang ko, ka yak ye uzi ro, aji uwi sa angyar ni eyi ni shon. ⁹Uwi aroamba, usong utsom ni i ni mwa. I mi tam utan ye ukyutang agber, i mi kong akin kam ni na angyar tsi utsom ko. I kong unu ibe ni i mi kan ru uko'o atung ni Ikpəm wo.¹⁰Uwi nder yi ayilang ru yak ye Ikpəm teng go, i sem usem ni par par, ye usem ni gaga, ye ata ni ini da ru ugbiy ko wo. Eyi sem usem nu ukwi ye uwi angyar ni kpir agbiy ni Ikpəm. ¹¹Ra ata ayi yi, ni uwi song, ni eyi ni kong ru ayi ayi sem lok ida ye agbi nyi. ¹²Iyi mi kur ru agbo kam tar ru kam nung ru nuka aki ni Ikpəm shon, aji si Ikpəm mi zer ru nwu ka ikyung nu udeng nyi ye usur nyi. ¹³Iyab nu wo eyi deng Ikpəm mgbang akin mang. Aji ibe ni uwi ni ku uko'o ni Ikpəm wo uwi wuk, ukpir mi sem lok isi ilang ni ingyari ko, u ku mi sem lok ilang na anyi, ilang ni Ikpəm. Si ilang ni mi tam ye uwi ni ni kpir agbiy ni Ikpəm.¹⁴Nu uwi amba wo, uka aki angyar ni Ikpəm ikwe ni Ijudea izi ni Iyesu. Aji uwi teng nder utsom ime na angyar ru, ata na abo ni mi na Ajew. ¹⁵Sa Ajew yi ni ni tsem Iyesu ye angyar uko'o ni Ikpəm, sa Ajew yi itar ro wur. Abo mi kong atung ye Ikpəm ko, abo mi sem udab mang ye angyar jijak. ¹⁶Abo bi ro ni na luk agbiy ye angyar ukyuk ata na abo na kam ugbe. Bo mi ka ubar ye abi ukong kong. Udab atso ni Ikpəm si ikyi bo. ¹⁷Eyi ba sak uye akyu uwi aroamba ibe ashi aro mang, eyi sak ye akyu umong na anyong mang si udab atang ko eyi mi ngang, ni nder ikabar na akyu. ¹⁸Aji imi shon ni ba ime ru, i yi Ipaül ubui ayi mang ko, Isatan bi mi. ¹⁹Udab atser ro nu ubar, ye udab ate ro, ye izur nu usur isi uwi ye angyar tsi ibe ni Ingyari Ugbe ro Iyesu Ina ba utasu anu ko? Uwi ye angyar tsi u sem inya ayi ko? ²⁰Ta uwi kam iyi ka kam usur ye udap ate ro.

3 ¹Ni sem akin wo, ikpeng ni i kuk fo udab yak ko wo, i tang go sab fu ni sem ikwe ni Athen icwi ro. ²I kyim Itimoti, umba ro ni mi tam itam ni Ikpəm ituk umbuk ni Ingyari Ugbe ro, ni na ru itsep kam kuk ru ikep umbuk ukpir na anyi ru. ³I kong akin aji nu udab ingyari tsi a tsuk ikyi nu utsom neye ko. Aji usong go unu wo si itam na a kyak ro ikyi nyi. ⁴Anyi anyi, ibe ni i ye ru sem ituk, i kan ru kam ibe sa gang go, si ibe ushi mang ni ina mwa utsom. Kam i ba sem anyi, usong. ⁵Umbuk ineng ni ugbiy nu wo, i kuk fo udab yak ko, i kyim ana song agbiy ikyi ukpir na anyi ru. Ayi tsi udeng akwe ikyi mbak nder ru kam ni itam ro a mgbang iseu mang. ⁶Kam Itimoti ba kan ro uko'o atung nu ukpir nu udab alo ye ishon. I kan ro go umi tang agbi atung ikyi ro, ishon nu u nder ro teng ata ni iyi shon ni nder ru wo. ⁷Ikyi ni ugbiy nu wo, uwi aroamba i ye i kep akuk ikyi ni udab alo rr, umbuk nu utsom amwa ro jijak. ⁸Na agbo nu ikep sa tser ro ibung mang, u na yir ye itsep anyong Idaadi Ikpəm. ⁹Aji kyu udeng ni eyi na na Ikpəm ikyi nu umbuk nu udab ute ni ye mi anyong ni Ikpəm ikyi ru. ¹⁰Ukyu tang ye utan, imi kip Ikpəm mgbang akin ni nder ikabar ru. Kam ni mbak ru nu lo udab anyong ni Ikpəm ye itsep. ¹¹Ni Ikpəm ro ye ida ro ahong, ye Iyesu Ingyari Ugbe a kyok ro ukeng ni ba ime ru. ¹²Ni Ikpəm na ni ishon ru adep ye akyu ka anyong na angyar jijak ata ni eyi ni kong na ru wo. ¹³Ni Ikpəm na udab ru ni tser kam na abo lang ye uda umbuk nu ute parpar ubar ni Ikpəm ro ye Idaadi umbuk ni uba ba nyi Iyesu Ingyari Ugbe ro ye angyar ni te parpar nyi.

4 ¹Ni ikwi nyi, uwi aro amba i mi kuk ru ikep anyong ni Iyesu Ingyari Ugbe. Ata ni nu kpim umwe ro ata ni una ka aki ni na na Ikpəm udab ni na iseu, umbuk ni iyab ni aki aka nu wo, kam nu kong futi ukyu yi, ²Usong ukpim ni imi kpim ru ikyi ni Iyesu Ingyari Ugbe. ³Unu si udab atang ni Ikpəm: ni muite ru, kam nu mgbab afam ni indar. ⁴Ko ayi yi song ata ni gying kam uwa nyi ni sem usem ni par par ye usur. ⁵U sa kpo uwa ikyi ni ayi ni nder mang ko, ata ni angyar ni ni song Ikpəm ko wo. ⁶Ni ingyari tsi sa da umba nyi ikyi ugbiy nu wo ko. Aji Ikpəm si ingyari ni mi te akang ikyi na agbiy jijak, ata ni imi tar ru kam gbiy ru agbo atong ikyi nu ugbiy nu wo. ⁷Ikpəm zir ro ikyi ni agbiy abeleng ko, si ikyi ni agbiy ni te

parpar. ⁸Ni sem aking wo, ingyar na bi ilang nu ukpim nu wo, ibi sa angyar ko, i bi si Ikpam ni ni na ru Ushop nyi ni te parpar wo. ⁹Ukeng ni ishon na amba ukeng ni Ikpam ye akyu, unu si inya ni ingyar tsi a byek na ru yak ko, uwi ahong ye agbo ru Ikpam kpim ru go ushon akyu. ¹⁰Anyi, ukong unu jijak na amba ni si Imasedonia, kam ini kuk ru ikep uwi aroamba nu kong ser ihong. ¹¹I mi kuk ru ikep nu tam umbur mang, nu lo udab umbuk ni itam no, nu tam ye agbo ru ata ni i mi kan ru ilang nu ukuk wo. ¹²Kam nu uka aki ni sem gaga ubar na angyar isu kam nu gying tok inya tsi ko. ¹³I shon ru nu song agbiy ikyi na angyar ni ni kpu kam wo, kam nu unduk udap akiy atana angyar ni ni ker isong Ikpam kam lang ye udab alo umbuk usem nu ubar wo ko. ¹⁴I na kpir go Iyesu kpu ser fui yak, ru ugbo ayi yi angyar ni ni kpu anyong Iyesu, Ikpam sa fui bo ba yiyak, ye Ingyar Ugbe ro ibe ni i na ser isem ba wo. ¹⁵Unu ikan ru ilang ni Ida ro Idaadi go, eyi ni ker awum, ni ni sem bang uba ni Ida ro Ingyar Ugbe, i sa tam ubar kwe angyar ni ni kpu kam wo ukeng ko. ¹⁶Idaadi Iyesu ahong ye agbo nyi sa ser ugbak agu kyu ba ye ilang atser nu udeng na acinda, ye utumbu ni Ikpam, ani ni kpu izi ni Ingyar Ugbe sa tam ubar fui, ¹⁷Eyi ni ni si awum wo, i sa ye bo kam akyu umbuk bung, ni tso ka kam Iyesu akpa Ikpam. Umbuk ni iyab nu wo i sa ye Ikpam sem ibe agber. ¹⁸Ni sem aking wo, ukuk akyu ikep ye ilang nu wo.

5

¹Na agbo nu agbiy ikyi ni ibe ni Iyesu Ingyar Ugbe na serb isem na yak, uyi si ugbiy utung utung mang ni na byek na ru ko, ²Uwi ahong ye anyong ru song gaga mang go uba ni Iyesu sa sem lok ingyar uzu ukyutang, ikpeng nu una song ko. ³Ikpeng ni bo na luk go, "Ikwe sem ukwi mang go," ifeb dong, utsom sa ba suk bo. Sa sem lok ukyim ni imba na akab anyong bo. Ata ni go na kyir sa lang. ⁴Uwi amba, uwi sem umbuk ni ifeb ko, kam nu ukyu yi ba suk ru lok ingyar uzu. ⁵Uwi jijak sa agbi na atar ye agbi ni utan, i sa agbi nu ukyu-tang ko. ⁶Ni sem aking wo, i sa sem look angyar ni ni song go Iyesu sa ba yiyak wo ko. Ni sem tung akpwi yer bang uba nyi. ⁷Angyar ni mi na ula wo, mi na ukyutang, angyar ni mi mwa tsi, mi mwa tsi ukyutang teng. ⁸Ni eyi sa agbiy na atar wo, ni tep tung, kuk sab anyong ro. Ni kwe ukpa ni iyar nu udab alo ye ini ishon atsek anyong ro anyi, ye akang ni inang ni na gbe ro. ⁹Aji Ikpam byek ro lo kam ni ka mwa utsom ko, kam mi kam ugbe anyong ni Idaro Iyesu Ingyar Ugbe. ¹⁰Si i yi ni ku ukpu ikyi ro, ko ni ikpu, ko, i ni sem awum, i sa ka sem umbuk ayi ye mi agber. ¹¹Ni sem aking wo, ukuk akyu ikep nu mwe tso akyu ata ni uni kong wo. ¹²I mi nung ru uwi amba nu song ani ni tam itam ukem ru, na bo usur ye udeng, ni sem ubar ru umbuk ni agbiy ni Ikpam ni bo ni kuk ru ikep wo. ¹³I mi nung ru go, u nder bo ye ishon sab sab aji umbuk ni ugbo itam bo. U sem ukwi ye akyu. ¹⁴I mi tar ru uwi aroamba gbiy ani mi tser ikyi ye ugbo utong, kuk ani ni lang ye udab alo ye ikep, kam una udab iseu ye akyu. ¹⁵U sa kung abi na akyu ko, ukong agbiy ni gang anyi ye akyu jijak. ¹⁶Te udab ibe agber. ¹⁷Kyip Ikpam mgbang aking mang. ¹⁸Umbuk na agbiy jijak deng Ikpam, unu si inya ni Ikpam ni shon anyong Iyesu Ingyar Ugbe ikyi no. ¹⁹Sa bur nyim Ushop ni Ikpam anyong ru ko. ²⁰U nder tsi angyar uko'o ni Ikpam ko. ²¹Kam u kyar nder agbiy jijak. Kuk sab ani ni sem atung. ²²Zuk inya ni si agbiy abi. ²³Ikpam nu ukwi sa kong mu nu te parpar. I mi nung go ni Ikpam a kep tsek ushop no, ye uzi no, yak ye anyong no jijak nu lang ye uda, umbuk uba ni Iyesu Ingyar Ugbe. ²⁴Ikpam yi ni zer mu wo, ye udab alo, I sa mi kong mbak mu teng. ²⁵Uwi aro amba ukyip ro Ikpam. ²⁶Kip amba jijak ye ufib ni te parpar. ²⁷I mi nung ru izi ni Idaadi go nu kwe uko'o nu zer kan amba jijak. ²⁸Umbak ni imbok ni Iyesu Ingyar Ugbe sem ru.

2 Athesalonian

¹¹Paul, Isilvanus, ye Itimoti, byek ka igya ni Ikpam na Athessalonian, izi ni Ikpam ni idaro, ye Iyesu Ingyar Ugbe ro. ²Umbak ni imbok ni Ikpam sem ye ru, ye ukwi ni ser ime ni Ikpam ni Idaro Iyesu Ingyar Ugbe ro. ³Ni mi deng Ikpam ibe agber, uwi aroamba. Unu sem gaga, aji udap alo ru mi dep ham mang ye ishon na akyu ser ihong mang teng. ⁴Eyi ye akyu luk ndep izi no agya ni Ikpam. I luk ikyi nu udap akuk no, ye uda alo no umbuk nu utsom ru jijak. I luk ikyi nu utsom na anyong nu umi kuk udap ye mi. ⁵Unu kyok go Ikpam si mi luk ikpo nyi gaga mang. Atung nyi go, Ikpam sa kwe mu nwu ka Igya ni Ikpam nu uwi ni nder utsom anyi wo. ⁶Sem gaga mang ni Ikpam na angyar ni na uwi utsom, utsom teng, ⁷kam uwi ye eyi ni tem ikuk. I sa kong unu ikpeng ni Idaadi Iyesu na ser Ikpam kyu ba ye acinda ni Itsep nyi. ⁸Isa ba te akang ikyi angyar ni ni song Ikpam ko ye ni ni ku uko'o atung ni Idaadi Iyesu ko, ye iduk nu ula. ⁹Ikpam sa tar bo nyi ubar nyi, ye umbuk nu usur ni itsep nyi, na abo ka nder utsom nu umuiki, na bo sa be iseu ula. ¹⁰I sa kong unu ukyu ni ina ba kam usur nyi ime na angyar nyi, ukyu yi teng angyar ni ni kpir agbiy nyi jijak sa mung teng. Aji uko'o ni eyi ni kan ru wo, u kpir. ¹¹Ikyi ni ugbiy nu i mi kyp ru Ikpam ibe agber. Umbuk ni Ikpam akyip ro go, Ikpam yi ni ni zer ru wo, sa fak ru ukem na angyar ni kwi aking. I mi nung go isa tam ka kwi agbiy atang nyi atung ye itam nu udab alo ye itsep. ¹²I mi kyp Ikpam ukyu nu go ni izi ni Idaadi Iyesu sa kam usur anyong ru. I mi kyp Ikpam teng go nu uwi teng nu ukam usur i me nyi umbuk nu umbak ni imbok ye Idaadi Iyesu Ingyar Ugbe ro.

²¹Na agbonu, ikyi nu uba ba ni Idaadi Iyesu Ingyar Ugbe ye agbiy nu ubung kyar na ana bung kyar ro ye mi: eyi mi beb ru, aro amba, ²go, usa tsuk udab na asi ko, umubuk nu usi non, ukyim tsi non, itida tsi ni sem lok go wur ime ro non, ni na luk cwigo Idaadi ba kam. ³Sa kpir ni ingyar tsi abang ru ukyu nu ko. Aji Iyesu sa ba ko, se uka-ka ye isem na ba, ye u nder song ni ingyar ni mi kwe utser-tser ni ikyi atser mi ba wo kam, i si igbi nu utem-sak. ⁴I si umba yi ni agbiy nyi jijak mi si ikang mang kam mi ndep anyong nyi futi inya tsi ni ingyar na zer go Ikpam non inya tsi ni ingyar na mi wop jijak. Ni si aking wo, i kyu sem igya ni Ikpam mi kyok anyong nyi lok i si Ikpam. ⁵U tang song ibe ni ini sem ye ru kam i ni kan ru agbiy neye wo? ⁶Na agbonu u song inya ni i kuk mi lo, kam ni i ba kyok anyong nyi ba ibe ni gaga nyi. ⁷Aji atan nu utser-tser ni ikyi-atser si kyok anyong nyi kam, kam si go ingyar ayi imi kuk mi lo suk ana ba kwe mi nyi ukeng. ⁸Kam a sa kyok

ingyar-utser ni ikyi-atser, ni Iyesu Ingyar Ugbe sa tsem ye ushop (itsep) ni mi wur unu nyi mang. Idaadi sa tem sak, kam nduk mi umbuk itsep nu uba nyi. ⁹Uba ni ingyar-utser si umbuk ni afam ni Isatan ye itsep nyi, ye ikak nu ukyok, ye ukyok na afam ni ibek-ayi, ¹⁰ye afam ni ison nu uka ni gaga ko. Afam nu jijak sa si ani angyar ni si mi ibe-iseu, aji bo ku ishon ni anyi kam na bo kam ugbe ko. ¹¹Si ineng yi ni Ikpem si mi kyim Ingyar ni mi kpir ukuk ko ni ba bang bo na kpir ye ison. ¹²Ikwu nyi si go, Ikpem sa luk bo ikpo, angyar ni kpir anyi ko, kam ka kpir ye ison yak ye udeng na agbiy ni ni ka gaga ko. ¹³Sab ni i mi deng Ikpem ibe agber ikyi ru, aroamba Ikpem shon ru. Aji Ikpem kyak kwe ru sem lok awum ni ikyi nu ubar nu ugbe nu sem usem ni parpar umbuk nu usi ye ukpir na anyi. ¹⁴Unu si inya ni i zer ru umbuk uko'o atung nu u kam usur ni Idaadi ro Iyesu Ingyar Ugbe. ¹⁵Ni sem akin wo, aroamba, u yer sem ye itsep. U kuk kwe ukum ni ani kpim ru wo, ko ni si umbuk ikon nyi uluk-luk non, ko umbuk ni itida na a byek ba na ru. ¹⁶Na agbonu ni Idaadi ro Iyesu Ingyar Ugbe, ye Idaadi Ikpem ni ni shon ro kam na ro ikep akuk nu umuiki ye udab atser na atung, ubar anu umbuk umbak ni imbok nyi, ¹⁷kuk ru ikep kam na nu yer sem ye itsep umbuk agbiy akong jijak ye agbiy aluk.

3 ¹Na agbonu, aroamba, kyip ro Ikpem ni ilang ni Ikpem ka ye imwa, ye usur ata ni i ni sem ye ru wo. ²Nung Ikpem ni nwu ro wur ime na angyar udab abi ye angyar abi, aji jijak bo a sem ye udab alo ko. ³Kam Ikpem mbak, i yi ni ra kuk ru yer sem ye itsep kam kpi ru ni ina abi wo a kam ru ko. ⁴I ye abying Udab nem anyong Idaadi ikyi ru, ni jijak ru kong sam kong agbiy jijak ni ini na ru ilang nu ukuk go ukong wo. ⁵I mi kip Ikpem ni kyok udab ru ukeng ni ishon ni Ikpem ye udab akuk ka ubar umbuk anyong Ingyar Ugbe. ⁶Uwi aroamba, na agbonu i mi na ru, ilang nu ukuk izi ni Idaadi Iyesu Ingyar Ugbe ro go, u sem ukpam ye umba ni mi sem usem na amwo, ni mi kpir sem usem nu ukum ni ini na ru wo ko. ⁷Aji uwi ye agbo ru song go sab nu u nya akiy ro. Eyi sem ukem ru lok alem ni yak atong ko. ⁸Kam eyi ji uji ni ingyar tsi itsang mang ko. Inya ni i kong wo, itam ukyutang ye utan agber, mi mwa utsom ye itam, kam ni i ser ulab utem ime ingyar tsi ukem ru ko. ⁹I kong unu na kyok cwigo i ilang ye ilang nu ukuk ko, i kong na sem lok ikak akyok nu u nder kong ru ugbo yi ni eyi ni kong wo. ¹⁰Ikpem ni i sem ye ru wo, i na ru ukuk ni go, "Ingyar na bi ni tam itam, ingyar yi sa ji uji ko." ¹¹Aji i wuk go, angyar tsi mi kar akiy ni amwo mang ukem ru. A mi tam ko, kam mi tur kpo nwu ukem ru mang. ¹²Na agbonu, ukyu na angyar neye, i na ukuk kam mi kuk ru ikep go izi ni Idaadi Iyesu Ingyar Ugbe, go a tam itam umbur mang, na ji uji bo. ¹³Kam uwi aroamba, u sa fem umbuk atung akong kong ko. ¹⁴Ingyar tsi ni na bi ni na ikyi iseu umbuk ni ilang ni itida ni i kyim ba nu wo, u nder mi sab sab, kam u sa kpir kyar ikyi ye mi ko, ni iswiw kuk mi. ¹⁵U sa kwe mi go i si ingyar ukar ko, u fab mi lok umba. ¹⁶Ni Idaadi ni udab ana iseu, ye agbo nyi na ru udab ana iseu ibe agber umbuk agbiy agber. Ikpem sem ye ru jijak. ¹⁷Unu si ukyip nem, i yi Ipaal, ye agbo nem, ni isi ikak nu umbuk ni atida jijak. Unu si ukyu ni i mi byek. ¹⁸Umbak ni imbok ni Idaadi Iyesu Ingyar Ugbe ro sem ye ro jijak.

1 Itimoti

1 ¹Ipaal, afuk ni Iyesu nu umbuk ni ilang nu ukuk ni Ikpem Inyar Ugbe ro Iyesu ni i mi tab abying anyong nyi, ²Ka ime Itimoti igbi na anyi nu umbuk nu udab alo: umbak ni imbok ni Ikpem, ye ayi imbok ye ukwi ser ime ni Ikpem ye Inyar Ugbe ro, Iyesu Idaadi ro. ³Ata ni i ni kan mu ni una kong Ikpem ni i si mi nyi ka imasedonia, sem mgbang Ephesus kam ni umi kan anyar tsi ni na kpim agbiy tsi ra akung mang ko. ⁴Bo sa azak atong umbuk ake ye uko'o nu uzung ni ilang ye ikwi wo ko. Unu mi kwe ba ate fu ti ata ni ina ambak umbuk ni atung ni Ikpem, umbuk ni udab alo. ⁵Ilang nu ukuk ni Ikpem si ishon ni iser umbuk udap ute ni wur umbuk nu udap atung ye udap alo na anyi. Anyar tsi yim ikak kam yang nyi umbuk ⁶na agbiy ne ye ka umbuk na agbiy ni ikpon uluk luk. ⁷Abo gying go na asem acica nu ukuk, kam asong ugbiy ni ani luk ye ugbiy ni ami te ate ikyi nyi wo ko. ⁸Kam isong go ukuk sab ubwi ni inyar na kong Inya nu ukuk ni luk wo. ⁹I song unu wo go, ukuk si ikyi na anyar ni mi kong anyi ko, si ikyi na anyar ni mi kong ame ye anyar ni mi wuk atong ko, ikyi na anyar ni lang ye asi ni Ikpem, ye anyar ni mi kong agbiy abi, ye anyar ni mi tam agbiy na abeleng ye anyar ni lang ye udap ni Ikpem. Akong ikyi ni anyar ni mi tsem adabo ye aya bo, ye anyar ni mi tsem anyar, ¹⁰Ikiy ni anyar ni mi kuk kar utseng, ye alam ko akab ni mi na kar ye akyu, ye anyar ni mi zu kar anyar ka kuk ukpiy, ikyi ni anyar ni ison, ye anyar ni mi kpir ame mang ye ikyi ni anyar ni mi kpir agbiy umbuk nu utar na anyi ko. ¹¹Agbiy ni ami kan ro nu wo ka ata ni usur ni ikon nu ukwi ni Ikpem ni kwe na mi ime. ¹²I deng Ida ro Iyesu Inyar Ugbe. I na mi itsep, i kwe mi ye anyi kam ikwe mi fa umbuk ni itam. ¹³I yi mi luk nduk izi nyi, imi kpo anyar nyi ni Imi kong akpeng mang utso nyi kam, i kam ayi ni imbok utso nyi aji i mi kong umbuk ni ayi ni ifeb ni i ni song ko. ¹⁴Kam umbak ni imbok ni ida ro, me ye udap alo ye ishon ni anyong Inyar Ugbe. ¹⁵Uko'o nu anyi mang, sab ni ina kpir mi jijak go, Iyesu ba utasu anu ni igbe wur anyar ni mi kong agbiy abiy. Ni i yi ni bab futi bo jijak. ¹⁶Ikiy na agbiy nu a nder mi ye ayi ni imbok sem lok go ni anyong nem nu ubar Iyesu, akyok udap akuk. Ikong unu ni kyok ini ina kpir agbiy nyi umbuk ni uzi ni umwiki. ¹⁷Na agbonu, i yi udeng nem nu ukep tso ukep kyu, ini mi kpu ko wo, ini ami nder mi ko, Ikpem ni kwi i yi mang, usur ye uwob sem anyi umuiki ka umuiki. Na isem akin. ¹⁸I kwe ukuk nu lo mu ubar uwi Itimoti, igbi nem, ni sem ata ni uko'o ni Ikpem ni luk kpar isem ikyi no go, ni ukpo ume atung, ¹⁹Kuk lo anyi akpir ye udap alo. Ni una amgbab agbiy nu wo, anyar tsi bi anyi nu ukpir kpir, ikwi nyi inya ni kong ye udab alo bo, kuk asi u nder ²⁰Ukem bo si Ihymenaeus ye Alexander ni ikwe na Isatan kam ni Ikpem akpim bo na bo luk nduk izi nyi yak ko.

2 ¹Tam ubar kakak, i mi nung go Ikpem akyip, ye akung abung, ye udeng, a sem ikyi na anyar jijak. ²ye adeng ye ani mi sem ikyung nu ukuk kam nu ukwi a sem ikwe, ye usem ni usu ye asi ni Ikpem, ye usur na anyar. ³Unu si inya atung ni Ikpem Inyar Ugbe ro ni shon. ⁴I mi shon go anyar jijak na akam ugbe ye usong na anyi. ⁵Aji Ikpem sa ayi, inyar ni nwu

ukem na anyar ye Ikpem sa ayi mang teng, Iyesu Inyar Ugbe. ⁶Ikwe anyong nyi na ishe ikyi ro jijak, na akyok atung ni Ikpem umbuk ni ibe nyi. ⁷Umbuk ineng nu ugbiy nu wo, Ikpem zer mi kam i na mi uko'o nyi na kanj ata ni ina mi i sem afuk nyi. I mi kanj anyi, inya isonj ko, I yi si icicia na anyar nu ukyuk umbuk udab alo ye anyi. ⁸Ni sem akin wo, i mi shonj go alam ko aji-ji na kwe agbo bo ni te par- par tso ugbak abung akung na Ikpem ye udab atso ko, ye udab afan ko. ⁹Ru ugbo ayi yi, ishonj go akab na afar atar ni gang anyi, kam na na anyar ye Ikpem usur. Bo sa kwe ibe ham mang kuk utsi na alan ye ulusu ko, ye agbiy ni itser ugya ye atar ni tser ugya ko. ¹⁰I mi shonj go na ambya anyong bo ye afam ni igang anyi na akab ni mi sem usem na asi ni Ikpem ye itam atung na far. ¹¹I na akab na kpim agbiy ye ikyi ina iseu, na sem ye udab na bo kong inya ni Ikpem ni shonj. ¹²I yi na akab utung go akpim agbiy ko, na asem ye ukuk ikyi na alam ko, ama na asem umber mang. ¹³Aji Ikpem tam ubar kong Adamu, kam i sa kong Awawo. ¹⁴Aji iwu yi iba bang Adamu ko, i abang si uwa nyi Awawo, ni ini bi ni tam ukuk ni Ikpem. ¹⁵Umbuk ni agbiy nu wo, iyi Awawo sa kam ugbe umbuk na agbi amba, bo na ka ubar umbuk nu ukeng ni bo na kpir ye Iyesu, ye ishonj na anyar, umbuk anyi, ye umuite umbuk nu udab ni ni tser umbuk agbiy ni Ikpem kam.

3 ¹Agbiy nu sem anyi go, Inyar ni ina shonj go ni sem inyar ni ikyi ni iku ni igya ni Ikpem, itang agbi atung mang. ²Ni sem akin wo, inyar ni ikyi asem inyar ni ilang ye iswi. I sa sem ye uwa ayi, isa sem ye anyong akuk, ye umwe, inyar ni imbok, inyar in mi ku ukyuk. Isa sem ye ata ni ina akpim agbiy fo. ³Isa sem inyar ni utsi ko, inyar na adong ko, ni isem inyar ni imi kuk anyong nyi, ye inyar nu ukwi. Isa sem inyar ni shonj anang ko. ⁴Isa kuk sab ikab nyi, alem nyi teng sa wuk mi ye ikyi ana iseu umbuk na agbiy jijak. ⁵Inyar ni ina bi kuk fo ikab nyi, isa kuk igya ni Ikpem inang? ⁶Isa sem inyar ni ku Ikpem ashi ko, ni ina ba na mi ni indeb anyong kam ni iba be iseu ukyu ni Isatan ko. ⁷Keng keng go ni ye izi atung ye anyar utasu sem lok go ni ita anyong nyi iswi ye ni ikpo ikur ni Isatan ko. ⁸Anyar kong ni Igya Ikpem(Adikon), teng sa sem anyar nu usur, sa sem anyar ni mi per akor ko, abo sa mwa agbiy kenj kam ko, ye ukeg ko. ⁹Abo sa kuk lo anyi ni ilang ni Ikpem ye udab alo. ¹⁰Abo sem anyar ni anyar na akpir bo ubar kam abo sa tam itam ni Ikpem aji alang ye uda tsi. ¹¹Akab teng na a sem ye usur, abo sa sem anyar ni mi nya tsem anyar ye uluk-luk ko, abo sem gaga ye anyi umbuk na agbiy jijak. ¹²Keng keng go anyar kong ni Igya Ikpem(Adikon), sa sem anyar ni iye uwa ayi. Abo sa kuk sab anyong bo, agbi bo, ye ikab bo. ¹³Ikyi ni anyar ni mi kuk iku sab sab wo sa kam atung na anyong bo ye uyir ye itsep ye udab alo na anyong nu umbuk na anyi na anyong ni Iyesu Inyar Ugbe. ¹⁴I mi byek agbiy nu na ru, yi-yak, i mi tang ni ina ba ime ru imwa mang. ¹⁵I na adeb ibe, ibyek na ru sem lok go nu usong ata nu una kuk anyong ru igya ni Ikpem, ni si iku na anyar Ikpem nu Uzi wo, i si afar ye kuk yir na anyi. ¹⁶Isa bi fo ko go uwur kiok na anyi ni asi ni Ikpem sem ham-mang: "I ba umong anyong, Ushop ni Ikpem kpir go, si i yi, a cinda ni Ikpem nder mi, ni uko'o nyi kar fer utasu jiajk, utasu kpir agbiy nyi kam a kwe mi tso nyi Ikpem umbuk nu usur."

4 ¹Ushop ni Ikpem luk gbeng gbeng mang go, ibe sa aba ni anyar tsi sa nyi zuk ukeng na anyi-a bi Iyesu, aka zak atong umbuk ni ushop ni isonj, ye agbiy akpim ni ushop abi, ²Umbuk nu ubang nu udab atang bo sa tser nduk. ³Abo sa go itsi ni na akpo uwa, ye ni bo na bi na aku uji ni Ikpem ni mbya go abo ka ji ye udeng ukem na ani kpir kam song anyi. ⁴Aji inya ni Ikpem ni ta sem atung mang. Inya usong ye ni na ji ye udeng ni Ikpem a bab ko. ⁵Aji ikonj ni Ikpem muite mi umbuk na akung abung kiy. ⁶Una kwe agbiy nu a kanj kyok amba ye, usa sem igbi igya na atung ubar Iyesu Inyar Ugbe. Aji akonj ni Ikpem na mu ubing na anyi ye anyi ni umbuk na agbi akpim atung ni mi tur. ⁷Bi ake ata nu utasu na aya ukong nu u kong ye ni mi shonj wo. Kpim anyong no ni udeb umbuk nu usem na asi ni Ikpem. ⁸Aji akak anda na anyong mi mbak ushi, kam usem ni ukeng Ikpem mi mbak ni agbiy jijak, i mi mbak usem nu utasu anu ye utasu ni ira aba ubar. ⁹Uko'o nu sa akwi ra akinj ni ina akpir mi ¹⁰Aji si ikyi na agbi nu imi ngang kam tam ye itsep aji i ye udab alo anyong ni Ikpem ni Uzi, ni isem ni si Ikpem nu Ugbe na anyar jijak ufufu nyi, anyar ni ikpir agbiy nyi. ¹¹Kwe agbiy nu kanj nu kpim ukeng nu ukuk. ¹²Ni inyar ander tsi mu go u sa alemshi ko, sem inyar nu ubar ni na akyok itam atung ime na anyar ni ini kpir anyi, umbuk ni ilang aluk, umbuk ni ukum, ishonj, ye anyi ye ite par-par. ¹³Se ibe ni ira aba, lo udab umbuk ni agbiy azer ni ilang ni Ikpem, umbuk ni ikep akuk ye agbiy akpim. ¹⁴Sa atsi una ni Ikpem na anyong no ni ana mu umbuk nu uko'o ni Ikpem ni anyar ukong ni kyuk mu agbo ikyi wo ko. ¹⁵Kong agbiy neye kam sem usem no ata ni agbiy neye ni kyok. na anyar a nder udeb no. ¹⁶Kuk anyong sab sab, umbuk ni agbiy akpim. Ka ubarbar ye agbiy ne ukong kong, aji ura kong bo, u sa gbe anyong no, ye anyar ni mi wuk mu.

5

¹Sa luk ilang nu ufab ye inyar ukong ko. Kwe ilang nu usu luk ye mi nu kuk mi ikep sem lok go isi ida no. Tam ye alam ni ker ye itsep bo sem lok go abo sa amba no. ²Luk ye akab ni ukong sem lok go asa aya no, ye alem akab sem lok go asa amba no akab umbuk nu utang ye ukong ni sem par par. ³Na akab ni ika usur, akab ika na anyi. ⁴Akab nu ulam nyi na kpu, ni ina ye agbi, ye agbi na agbi, abo sa kpim ata ni ana akyok usur uma bo, na bo na akung aya bo ye ada bo aji mi sab Ikpem kenj kam. ⁵Kam akab ni ika na anyi wo isem icwi nyi mang, I lang ye inyar isem ye ubar. I mi lo udab nyi anyong ni Ikpem, i mi kip Ikpem nyi ikyu agber. ⁶Akab ni mi shonj agbiy atung kenj kam wo, i si ikam mang, ko i ni ker iye uzi nyi, i sem mang. ⁷Kanj bo uko'o nu wo kam na sem usem ni iswi ko. ⁸Inyar ni bi ni kung for inyar, kam na bo inya ni bo mi gying ikyu ikyu wo ko, ni ifu jijak alem nyi nu uma nyi, i bi anyi, u nu i bab futi inyar ni ker song Ikpem. ⁹Akab ni ana zer mi go akab ni ika ni igya ni Ikpem na nder bo ayi anyong wo, nu iyi nyi azing fu akam ata ko, i sa sem akab ni ina banj ulam ayi. ¹⁰Na asong mi ye agbo ni itam atung, ata ni ina kung alemshi, ko i mi kong atung he anyar ukyuk, ko ina mi

mbak amba ni kpir agbiy ni Ikpem, ko in mbak anyar ni ubyak ni kam bo, ko ni kwe anyong nyi na umbuk ni itam atung jijak.¹¹ Utso ni akab ni ini ker ye itsep bo mang, ni alam bo na kpu kam ye, sa afak bo ukem na akab akpu ko, aji abo sa kuk fo udab ko, ni ana tur ukuk Iyesu ko, abo sa shon na ka ban ulam ashi.¹² Ni ukyu nu wo, abo sa sem ye ugem aji abo nduk unu amui bo no ubar go bo sa wob Ikpem ye uzi bo agber.¹³ Abo sa mgbye ye usem ni ilang ye itam abo sa mi kar anyar usukpi usukpi, sa kwi unu mang ko, abo sa ser anyar ni mi luk anyar, ye anyar afuk afa, abo sa aluk agbiy ni izi-zi a sa luk ko.¹⁴ I shon na akab na akpu ni ker anda mang ye na abo aban, na amba, ni abo kung akap bo sem lok go nu udeng na akwe (isatan) a song umbuk ni ikuk bo umbuk ni abiy ukong- kong ko.¹⁵ Aji atsi mgbab ukeng ni Iyesu, sam ka utso nu Isatan kam.¹⁶ Uwi akab ni kpir ye Ikpem na ye akab na akpu tsi anung nyi, i mbak bo, sem lok go na ana iku ni inyar Ikpem ulab ko, na bo nder akab na akpu na anyi wo.¹⁷ Anyar ukong ni ni kuk song iku, akwi a na bo usur ye umbak na fu jijak, ani mi kpim agbiy ni Ikpem wo, na abo ifu teng.¹⁸ Aji ilang ni Ikpem luk ci go: "Sa akwe inya kpab tsek unu ni indak ubwi ni i si mi wo ibok wo ko, yiyak go, "Sa bir inyar ni tam itam ugbo ni itam nyi ko"¹⁹ Sa kpir nu tam itam ye inya ni inyar ayi na luk ikyi ni inyar kong ko, nu usa aker i wuk unu na anyar afan ko ata.²⁰ Fab inyar ni mi kong abi ubar na anyar ikwi, kam ni ikwi na ane, akyir asi.²¹ Iyi mi kan mu ye ilang nu ukuk nu ubar ni Ikpem ye Iyesu, ye acinda nyi ni i ni kyak, go utam ilang nu ukuk nu gaga, sa shon inyar tsi futi utsiko.²² Sa kpir nu kyuk inyar agbo ikyi imwa mang ko. Sa kpab inyartsi umbuk na abi nyi ko. Kuk anyong no nu sem usem ni te par par Ibe agber.²³ Atimoti, sa amwa amuy atsang mang yak ko, kwe ikung ashi atok mwa, umbuk nu ukyung ni ikyim no, ni mi kym mu mgbang akin mang wo.²⁴ Abi ni anyar tsi sem ayi mang na ami ka ikyung ni ikpo ye mi, kam abi tsi mi ka ba isem.²⁵ Anyar tsi ni tam song itam atung, ami song bo ayi mang, atsi anyi sa tan fo anyong bo ko.

6 ¹Na akpiy na si ida uma bo, ana bo usur bo. Bo kong ukyunu na anyar aluk nduk izi ni Ikpem ko ye agbiy ni mi kpim nyi ko. ²Akpiy ni ada uma bo sa anyar ni Ikpem wo, a sa nder tsi bo ko, akwe bo go sa amba bo. Bo na ikyi iseu ye bo fu jijak, aji anu ada uma bo yi agbi ni Ikpem, bo sa shon bo. Ukpim agbiy nu sab sa na bo wuk.³ Kwe go anyar tsi ba kpim agbiy tsi mang ni ni sem ra akung ye inya ni ini kpim ru, ni si ikon ni Iyesu Inyar Ugbe ko, kwe go akpir ukpim ro ni na kong inyar sem gaga ukeng ni Ikpem ko. ⁴Umba yi mi si inyar ndeb anyong, isong inya tsi ko, umba yi ikyim ukyung na agbiy ate. Akon ne ye mi kwe ba ufeb, anyong a ndeb, akwo abi, utang atang na abi, ⁵ye ukyon ukem na anyar ni kon ye abi kam. Ukyu na anyar neye mi ka ukeng na anyi ko. Bo mi tang cwigo, ukeng nu usem atung si ukeng ite ni itso.⁶ Usem nu uzer nu ukeng ni Ikpem sab fu jijak. ⁷Aji iba ye inya tsi utasu anu ko, isa anyi ye inya tsi ko. ⁸Ni sem akin wo, ni zer ye uji yak ye atar ni i ni sem ye mi wo.⁹ Na agbonu, anyar ni mi shon go na atso wo, mi deng kpo umbuk ni itakur ni isatan ker kam, bo kpo nwu umbuk na agbiy induk ye uleg, ye inyar ni mi na anyar mi kpo, kyu itseng nu ube, ye unduk. ¹⁰Aji, ishon na anang si ikop na agbiy abi jijak. Anyar tsi kwe ishon na anang ta agbo ubar, unu kong atsi kpo ukeng ni Ikpem, atsi kam ukyung nu udab yak anyi.¹¹ Uwi inyar ni Ikpem, kyir nyi umbuk agbiy neye. Ngang nu sem usem ni gaga ubar ni Ikpem, ye usem ni asi ni Ikpem, usem ni una tam anyi, ye ishon, udab akuk, ye anyong akuk. ¹²Bur abur atung nu udab alo. Bar kuk uzi nu umuiki aji su uyi na ani zer mu anyi wo. Si umbuk nu ni uni kan uko'o atung ubar na anyar ikwi mang go unu sa atung.¹³ I na mu ukuk nu ubar ni Ikpem ni ini kong agbiy jijak ni ye uzi, ye ubar ni Iyesu Inyar Ugbe, ni ini luk anyi ubar ni Ipontus Pilate. ¹⁴Tam ukuk nu ka gaga, ni iswi alang, bang ibe ni Ikpem ro Ida'adi Inyar Ugbe ro ra ba.¹⁵ Ikpem sa kyok ro uba nyi ye ibe nyi- Ikpem nu Ukwii, ni itsep nyi fun jijak, Udeng ni ini kuk umbuk ikwi lang, I yi ni mi na ukuk. ¹⁶Si iyi mang mi kpu ko, ni i mi sem umbuk na atar ni inyar mi ka fo anyi. Inyar mi nder mi, a sa nder fo ko. Usur, ye itsep jijak sa anyi. Na sem akin.¹⁷ Kan anyar ni itso nu utasu nu go bo sa ndeb anyong ko, bo sa kwe udab bo lo umbuk ni itso ko, akwe udab bo lo anyong ni Ikpem. I mi na anyar jijak itso na anyi na bo deng anyong bo anyi. ¹⁸Kan bo na akong atung, na tso umbuk ni itam atung, na ami na ugbo ye udab ayi. ¹⁹Ni ukyu nu wo, unu sem lok go ami ta ita lo ugbak agu umbuk ni inya ni ina ba ubar, sem lok go na abo akuk sab uzi na anyi. ²⁰Atimoti kuk sab ilang ni Ikpem ni ani na mu nuwo, mgbab ilang induk uluk-luk ye ate ni abi ni ani zer go umwe kam su umwe ko wo. ²¹Anyar tsi mi kan kar agbiy ne ye, kong bo ayim umbuk nu ukeng nu udab alo. Imbok ni Ikpem sem ye mu.

2 Itimoti

1 ¹I yi Ipaal, Afuk ni Iyesu Ingyar Ugbe ata ni Ikpem ni shon kam zer mi, umbuk unu amui nu uzi anyong ni Iyesu Ingyar Ugbe, ²ka ime Itimoti igbi ni i ni ishon: umbak ni imbok ni Ikpem, ye ukwi ni ser ime ni Ikpem ida ro ye Ingyar Ugbe Iyesu Idaadi ro. ³I deng Ikpem ni i yi ni mi wob yar ikyi na ada nem ye udab ni te par par, i tang song mu umbuk ni Ikpem akyip nem ikyu agber. ⁴I mi ngang na nder mu, nu udab nem a sab mi anem atang ye mu ni imi tang song akiy no wo, ⁵I ba tang song udab alo na anyi nu u ni ye mi, ni ni tambar sem anyong ni iya no utem Ilois ye iya no amba Eunice. I song mang go udab alo yi sem anyong no teng.⁶ U nu si ineng nu ugbiy ni kong kam i mi sam mu awung nu bur fui una ni Ikpem na anyong no ni ni ser umbuk agbo nem ni i kwe kyuk mu ikyi wo. ⁷Ikpem na ro ushop na asi ko, ina ro ushop ni itsep, ye ishon ye ata ni ina akuk sab anyong ro umbuk nu usem ro. ⁸A kyir iswi nu kan uko'o ni Ikpem ye i yi Ipaal ko, i yi nwu igya na amui ikyi nyi wo. Uwi teng ngang nu kyar nder utsom ni sem umbuk nu uko'o aka ni ilang ni Ikpem ye itsep ni Ikpem. ⁹Si Ikpem i gbe ro, kam zer ro ye uzer ni sem par par. I kong ukyunu si umbuk ni itam na anyong ro ko, ba kam umbuk ni utang nyi ye umbak ni imbok nyi. I na ro agbiy ne anyong ni Iyesu kam utasu ka aba yar sem. ¹⁰Kam na agbonu, Ikpem kyok ro ata ni ina gbe ro umbok ni uba-ba ni Iyesu Ingyar Ugbe ro. Si Iyesu ikam ye itam nu ukpu, kam na uzi ni umuiki ni kyok atar nyi umbuk ni uko'o atung. ¹¹Si ikyi ni ugbiy wo mang ni Ikpem kyak mi na kan uko'o nyi, ye ni na sem Afuk nyi, ye ni na kpim ilang nyi ana atuk na neye. ¹²Ikyi ugbiy nu, i tsom agbiy neye kam i kyir iswi tsi ko, aji i song mwe

mwe, kam kpir udab nem go, Iyesu sa keptsek udab alo nem ka yak ukyu ni ikwi ikwi. ¹³Ata ni uni kpir ye Iyesu Ingyar Ugbe wo, ushon mi, tur akon na anyi nyi ni uni wuk ime nem ye udab alo ye ishon ni ni sem anyong ni Ingyar Ugbe Iyesu. ¹⁴Tsep uko'o atung nu ni Ikpam ni na mu nu ye itsep ni sem anyong nu Ushop ni Ikpam ni sem anyong ro. ¹⁵Uwi song go amba ro ni sem ikwe ni Asia sam utang kuk mi. Ukem bo anyi si Iphygelus ye Ihermogenes. ¹⁶Da'adi Ikpam sa nder uma ni Onesiphorus ye ayi ni imbok ukyu ni ikwi kwi, aji i na mi uji ye umwa, i kyir iswi ni i si igya na amui wo ko. ¹⁷Kam ibe ni ba Irom wo i gying kam umbuk nem ka nder mi. ¹⁸Ikpamgbak nder imbok nu Onesiphorus ukyu ni kwi ikwi. Uwi usong ata ni ini mbak mi ikwe ni Ephesus ham mang teng.

2

¹Ni sem akin wo uwi igbi nem sem ye itsep umbuk umbak ni imbok na anyong Iyesu Ingyar Ugbe. ²Agbiy ni umi wuk ime nem ukem na angyar ikwi tung wo, kwe kpim angyar ni ye udab alo na kwe ilang yi sam kpim angyar tsi teng. ³Nder utsom ye mi ata ni asoja ni Iyesu Ingyar Ugbe. ⁴Asoja ni mi tam itam ni ineng ingyari ikyi nyi, imi gyang anyong nyi ye afam nu utasu nu ko, i ngang ni kong sab udab ni ingyari ikyi nyi. ⁵Yiyak, ingyari go ni lem imwa ni na ji, i sa lem ata nu ukuk ni inwa alem ni kyok, a sang ko isa ji ko. ⁶Sem keng mang go ingyari ibok ni na tam itam iyiko sem keng mang go I sa tam ubar kyar nder uji nyi. ⁷Tang inya ni i mi luk wo, Ikpam sa na mu utang song na agbiy jijak. ⁸Tang song Iyesu Ingyar Ugbe umbuk ni uzung ni Idavid ni fui nyi umbuk nu ukpu. Unu sem ata nu uko'o atung nem ni i mi kan wo, ⁹ni ni tson ka yak umbuk ni ikak ayi ni ka nwu igya na amui ata ni ingyari uzu aro. Kam ilang ni Ikpam a ta mi igya na amui ko. ¹⁰Ni sem akin wo, i yi mi kuk udab umbuk na agbiy jijak ikyi angyar ni Ikpam ni kyak kam, na kam ugbe ni ser ime Iyesu Ingyar Ugbe ye usur nu umui ki. ¹¹Ukum aluk nu wo sem anyi kwi ra akin go: "I na kpu ye mi, i sa sem ye mi teng." ¹²I na kuk udab, i sa ye mi na udeng agber. I na bi mi, i sa bi ro teng. ¹³I na lang ye udab alo, i yi ye udab alo, aji isa bi song anyong nyi ko. ¹⁴Umi sam bo awung ikyi na agbiy neye. Utar bo ubar ni Ikpam go bo sa Ite agbiy ikyi ni akon ko, ate ate mi mbak ko. Umbuk ukyunu angyar awuk mi ba induk. ¹⁵Kong ye umwe ye itsepjijak nu kyok anyong ubar ni Ikpam, nu sem ingyari itam ni mi kyir iswi ko, nu song ata ni una kpim ilang ni Ikpam ka akiy nyi gaga. ¹⁶Mgbab akon abi uluk luk aji imi na Ikpam usur ko, mi kong angyar mi sam utang kuk Ikpam ser i hong. ¹⁷Ilang bo mi ji lok ibang ni itemkparang aro. Angyar sem lok Ithemeneus ye Iphiletus, mi bab unu ken kam. ¹⁸Ane si angyar ni ni song anyi ko, bo go ufui wur ukpu kparang kam. Bo mi kong atsi kpo umbuk nu udab alo. ¹⁹Ni sem akin wo, ika gya ni Ikpam yir neng neng, a byek lo go, "Ikpam song ani si anyi" kam, Ingyari ni na song go iyi sa ani Ikpam, sa mgbab zuk agbiy abi ukong kong. ²⁰Uma ni ingyari itso, afam na anang mang ni sem anyi ko, abo ye afam nu ukyi, yi ini itsu teng anyi, atsi anyi a mi tam mi ye usur, atsi anyi, si ini lang ye usur. ²¹Ingyari ni na mui te anyong nyi umbuk abeleng nu utasu nu, i sa sem ifam ni ye usur. Ikpam kyak mi lo ni itam itam ye ida uma nyi umbuk afam nu ukeng atung. ²²Kyir nyi umbuk na afam abi ni mi nwu alem ni kyir itso mang ayi. Sem usem ni sem gaga, ye udab alo, ye ishon, ye ukwi, ye angyar ni zer izi ni Ikpam umbuk udab ute. ²³Bi agbiy ni induk, ye agbiy abeb ni lang ye ineng ye ikyi, aji nu i mi kwe ate ate ye abur mi ba. ²⁴Igbiy itam ni Ikpam mi te ate ko. sa na ikyi iseu ye angyar jijak, I sem ye usem ni na kpim angyar yak ye ini ni kuk udab umbuk agbiy jijak. ²⁵Umbuk ni ilang nu usu i sa kpim angyar ni ni kpir ilang ni Ikpam. Ni Ikpam sa na bo na yang udab na sem ye usong na anyi. ²⁶Ni bo na ikyi iseu yiyak na wur umbuk ni itakur ni isatan, aji isatan bang kparang bo isem kam, na bo kong inya ni i yi ni shon.

3 ¹Kam song unu go, ukyu ni ikwi kwi agbiy sa ba bek ayi. ²Aji angyar sa mi shon anyong bo, a sa shon anang, anyong a ndep, ukyok nu ufu fu sa sem anyi, uluk nduk na akyu, alemshi sa atser ikyi ye ada bo ye aya bo, udeng sa lang, ute par par lang. ³Abo sa shon angyar ikab bo ko, abo sa sem ukwi ye angyar tsi ko, abo sa luk nduk anyar tsi, abo sa kuk anyong bo ko, abo sa shon inya atung ko. ⁴Abo sa gya ji akyu, tser ikyi, Abo sa kong abi ni kuk asi, bo sa tang ugbiy tsi ko. Abo sa ndep anyong. Abo sa kong abi ni gang bo anyi futi ata ni bo shon Ikpam. ⁵Abo sa sem lok bo si Ikpam kam bo sa bi itsep ni Ikpam na anyi ni Ikpam ni shon ni na bo. Usam utang ru kuk ukyu na angyar neye. ⁶Alam tsi ni ka bang akab tsi agya bo mi na, akab ni utang bo ni sem abelem mang. ⁷Akab neye mi kpim agbi mgbang akin mang, kam abo kuk song umwe ni anyi yi ko. ⁸Ru ugbo ayi yi ata ni ijannes ye Ijambres luk nduk Imusi. Umbuk ukyunu, angyar uko'o ni ison mi luk nduk anyi, abo si angyar abi, akpir ye udab alo nu wo ko. ⁹Kam bo sa ka ukpam ye ukyu ukum bo nu ko. Aji induk bo angyar sa nder song, ugbo ni ani nder song i ni Ijannes ye Ijambres wo. ¹⁰Nu si uwi wo, u wuk song agbiy akpim nem kam, ye ukum nem, udab alo nem, utsom, ishon, ye udab akuk. ¹¹utsom ni i ni nder, ye agbiy ni kong mi ikwe ni Antiok, ye Ikonium, ye Ilystra. I yi kuk udab umbuk ustom na a na mi. Ukem tang bo jijak Ikpam gbe wur mi. ¹²Angyar ni ni shon na sem usem ni sab Ikpam udab anyong ni Ingyari Ugbe Iyesu, bo sa nder utsom ime na angyar. ¹³Angyar ni tam abi ye angyar ni mi ndap angyar na kong abi sa kong ti kpa mang. Abo sa bang angyar tsi na kpo ukeng ni Ikpam. Ayi a hong fok ukeng yi kam. ¹⁴Ni si uwi wo, ka ubar bar ye agbiy ni umi kpim nu kong, ye agbiy ni uni akpir mwe mwe kam. Song umba yi ni ni kpim mu wo. ¹⁵Song go kyuk ushi no usong agbiy na atan ni Ikpam. Agbiy neye kwi ni ra kong mu umwe, nu kam ugbe anyong ni Ingyari Ugbe Iyesu. ¹⁶Ilang ni Ikpam jijak mi wur umbuk ni Ikuk ni Ikpam. Ilang Ikpam yi sab na kwe kpim angyar anyi, sab na yang udab angyar anyi, sab na mbya sab ukum na angyar anyi yak ye ni na mwe dep ingyari anyi. ¹⁷Unu sem akin ni ingyari Ikpam a me ye usong, bung sab ilam nyi ni tam itam ni Ikpam.

4

¹ina ilang nu ukuk na atser nu ubar ni Ikpam ye Iyesu Ingyari Ugbe, ni ra luk ikpo ikyi na angyar awum ye angyar ni ni kpu kam, umbuk uba-ba nyi ye ikyung udeng nyi. ²Kan ilang Ikpam ibe agber, ko iyab na sa anyi, ko na lang. Kan ingyari

uda nyi, fab ingyar nu u sa fab, kuk angyar ikep, ye udab akuk nu kpim agbiy ni Ikpəm.³Ibe sa ba na angyar sa lang ye udab akuk ni bo ra wuk anyi ni ilang ni Ikpəm. Inya ni bo sa kong, bo sa kyak ukyu na angyar ni na a kpim bo agbiy nu atong bo ye udab bo shon na bo wuk.⁴Abo sa kwe nyi udab bo umbuk na anyi, bo sa sam udab bo lo ka umbuk ni agbiy ni ishon.⁵Ukuk sab anyong ru umbuk na agbiy jijak, kpir ye utsom, kong itam ni ingyar mi kanj uko'o ni Ikpəm, kam nu tam itam no ka ikwi.⁶Ibe nem si gang ni na far wur uzi atsung ni Ikpəm kam. Sa gbiy ifeb ko i yi sa kpu mgbab utaseu nu wo.⁷I yi bur abur na atung kiy. I kam ye itam ni na tam kam;I kuk sab udab alo na anyi yi kiy.⁸Izur nu udeng nu usem ni gaga si yir bang mi, Ikpəm ni mi luk ikpo ni sem gaga si I yi sa kep mi izur ukyu yi, si i yi mang ko, ye angyar ni mi shon agbiy nu uba ba nyi.⁹Ngang ye itsep no jijak nu ba ime nem inwa.¹⁰Idemas nyi zuk mi kam, aji ishon fu utasu nu nyi ka Ithessalonika kam. Ikrescens ka Igalatia, kam Ititus ka Idalmatia.¹¹Si Iluk mang ni sem ye mi anu.Kwe Imak ye ba aji i mi mbak mi umbuk ni itam.¹²I kyim Itychikus ka ikwe ni Efesus.¹³Kwe utar ukpanj nem ni zuk Itroas ye Ikarpus, kwe bo ba ubwi ni ura ba wo, ye itida ye ida nu ukpa nem.¹⁴Alexanderni ingyar ni mi kwi ufang kong mi abi ham mang. Ikpəm sa na mi ugbo ukob nyi ata ni itam nyi ni sem.¹⁵Nder anyong no zizang ye mi, aji i yi bi ilang ro.¹⁶Ubwi ni i yir ibam ni kpo nu bar kak kak wo, angyar jijak kyir zuk mi. I kep awung na bo kam. I mi nung ni Ikpəm a kuk bo ye ugeng yak ko.¹⁷Ikpəmgbak yir ye mi, na mi itsep na anyong, na kanj wur ikonj nyi kam na atuk na aye, na bo wuk ilang nyi teng. Ikpəm gbe mi wur unu na igbacwe angyar ni go na tsem mi.¹⁸Ikpəm sa gbe wur mi umbuk na agbiy abi jijak. Ikpəm sa gbe wur mi ubmuk agbiy abi ni ina nwu ka uma nyi nu ugbak agu. Usur jijak sa anyi umuiki ka nu umuiki.Na sem akinj.¹⁹Kyip Ipriscilla, Aquila ye uma ni Onesiphorus.²⁰Erastus ni sem mgbang Ikorinth, kam Itrophimus i nyi zuk miukpalang nu ukyung ikwe ni Imiletus.²¹Ngang ye itsep na anyong nu ba ibe ni ite wo. Eubulus kyip mu ye Ipudens, Ilinus, Iclaudia ye amba jijak mi kyip ru.²² Ikpəm sem ye ushop no. Umbak ni imbok ni Ikpəm sem ye mu.

Ititus

1 ¹Ipaul, igbi igya ni Ikpəm ni ni si afuk ni Iyesu, ta angyar ukyak ye umye ni anyi, ni Kpir ye usem na gaga ni Ikpəm,
²Unu si udab alo umbuk unu amui nu umuiki, ni Ikpəm, ni mi nya isonj ko, ni mui lo ye akeb ni kpanj isem ye jijak. ³Ibe ni gaga ni ba gang wo, i kyok mi ikonj ni umbuk uko'o nyi, ni ishon mi, kam na mi go i kanj. I sem ni na tam unu, umbuk ukuk ni Ikpəm Ingyar Ugbe ro.⁴Iyi Ipaul, i kyim uko'o nu ka ime ni Ititus, igbi na anyi umbuk nu udab alo. Umbak ni imbok ni Ikpəm ye udab ni na iseu wur ime ni Ikpəm Ida ye Iyesu Ingyar Ugbe. ⁵Si ikyi ni ugbiy nu, ni i ni nyi zuk mu ikwe ni Ikrete, go agbiy ni ker kong igya ni Ikpəm wo nu ukuk mbya sab, ka kyak angyar ukong kam kuk bo lo ikyung igya ni Ikpəm fer kam akwe jijak, ata ni i ni kanj mu wo.⁶Ingyar ukong ni igya Ikpəm, sa si ingyar ni na lang ye ugem, i sa ye uwa ayi mang, na agbi nyi jijak sa sem alem ni mi wuk atong, abo sa yak atong ko, atser ikyi ko. ⁷Sem keng mang go, ingyar ukong ni mi kuk igya Ikpəm jijak, sa sem lok ingyar ni mi nder ata agbiy mi ka jijak igya ni Ikpəm, i sa lang ye ugem. I sa si ingyar ni mi ndeb anyong ko, i sa si ingyar udab ko, i sa sem ingyar ni mi tso angyar udab ko. I sa si ingyar umwa ko, i sa sem ingyar ate ko, i sa sem ingyar ni mi nwu ayi afam nu utasu nu ko.⁸I sa sem ingyar ni mi kuk ukyuk, ingyar ni ishon atung, ingyar ni mi tang song agbiy, ingyar na gaga, ingyar ni sem gaga ukeng ni Ikpəm, ye ingyar ni mi kuk anyong nyi. ⁹I sa kuk uko'o atung ni ani kpim mi wo gak gak, ni i song ata ni i kanj, kam kuk angyar ikep, ye ata ni ina mbya sab angyar ni bi ukum na gaga.¹⁰Aji, i dab ye angyar ni ni tser ikyi, ko ukem na angyar Ikpəm. Agbiy aluk bo lang ye umbak. Ami bang angyar ka ukeng ni ni gang anyi ko. ¹¹Sem keng mang ni i na bi ukum bo.A mi kpim agbiy ni izizi bo na kpim ko, kam mi ku afong itam ni iswi-ata ni ami gying ni ida ni imbar bo ame mang, kam sak nduk uma na angyar.
¹²Ingyar umwe ayi ukem bo, luk cwigo, "A Kretan (angyar ikwe ni Ikrete) si angyar isonj, a bab kenj kam, a si among ulem abi, angyar ukyim abi." ¹³Ilang nu sa anyi mang, ngang nu u kong sab bo na abo yir sem ye itsep umbuk udab alo.¹⁴Sa zak atong wuk ake ni isonj na Ajew ko nonj angyar ni mi yang ukuk na anyi, kam kong ukuk na abo mang wo ko. ¹⁵Angyar ni sem parpar stang, agbiy bo jijak sa sem parpar teng. Kam ani ni teng ubo ye abeleng kam wo, kpir agbiy ni Ikpəm yi ko, utso bo, inya ni sem parpar lang. Aji udab bo ye utang bo me ye abeleng. ¹⁶Bo mi bang go ayi song Ikpəm, kam umbuk ni tam bo ami bi Ikpəm. A sab angyar ko, a tser ikyi kenj kam. Alang ye atung.

2 ¹Kam na si uwi, umi luk agbiy ni gang ye ilang nu udab alo anyong ni Ikpəm. ²Sem keng mang go, angyar ukong sa sem angyar ni mi sem fuk, ye usur, ye utang song, yir sem ye itsep umbuk udab alo, ye ishonj, mi kong agbiy atung ka ubar.
³Akab nu ukong teng sa na anyong bo usur, bo sa mi luk angyar ko, sa ser ukpiy ni atsem amwa ko. A kpim angyar ukum atung ⁴kam na akpim alem-anda ni ye utang song ni ana shonj alam bo ye alem bo. ⁵A kpim bo ni abo ye utang song, sem parpar, song ata ni a kung uma bo, wuk alam bo. A kong ukyunu kam na angyar a luk nduk agbiy ni Ikpəm ko.⁶Ru ugbo ayi yi, ukuk alem na alam ye ikep na bo sem angyar nu umwe. ⁷Umbuk ni iyab jijak u ngang nu sem ye ukyok atung anyong ru; una mi kpim bo wo, na anyong ru usur, kyok ukum na anyi. ⁸Una mi kanj ilang ni Ikpəm, kanj ni i kwe ayi ser-ser, nu ugem lang anyi, kam ni ingyar ni na go ni i luk nduk mu teng gber, ni i kam iswi, aji isa kam abi tsi ni ina luk mu ko. ⁹Akpiy jijak wuk angyar ikyi bo umbuk ugbiy jijak. Akpiy jijak kong sab bo udab na angyar ikyi bo, bo sa te-ate ye bo ko. ¹⁰A sa mi zu afam ushi ushi ko. A kyok su udab alo atung, kam na nder usab ni agbiy ni Ikpəm ni ni gbe ro, ni imi kpim fer umbuk agber nu wo.¹¹Aji angyar jijak kam fer umbak ni imbok ni Ikpəm kam, ¹²I mi kpim ro go, ni bi usem ni lang ye asi ni Ikpəm ye ukeg nu utasu. I kpim ro ni sem usem ni ye umwe, usem ni gaga, ye usem nu ukeng na asi ni Ikpəm ni i ker utasu anu wo, ¹³ni i mi mui ayi bang udab alo atser, umbuk uba ba ni Ikpəm Lab ye Ingyar Ugbe Iyesu Kristi umbuk usur utem ni na ba ye mi wo.¹⁴Iyesu Ingyar Ugbe kwe anyong nyi na ni i gbe wur ro umbuk ukum ni ni lang ye ukyok nu

ukuk, ni kong eyi angyar ukyak nyi ni sem parpar ni ni yir bang ni na kong ko aji kyur itam atung yi jijak.¹⁵Karj ugbiy nu, kam ngang na angyar kong bo. Ingyar na agem, mbya sab mi ye ilang nu ukuk. Sa kpir ni ingyartsi a nder tsi mu ko.

3 ¹Sam bo awung, na a na ikyi iseu ubar na adeng ye angyar ni ye ukuk, awuk bo atong, umbuk agbiy atung jijak. ²Sam bo awung na bo sa luk ilang abi ye ingyartsi ko, abo mgbab ate-ate, kyok ikyi ana a iseu ye angyar jijak, na angyar tsi iyab na luk teng, tep ikyu iseu ye angyar jijak.³ni isemtang anu, iyi sem kparj usem ni mi tang agbiy nu wo teng, ye usem ni ikyi atser. A bang ta yim ro ka ser akpiy nu ukeg na afam ni ni sab ro udab ro. I sem usem ni abi ye ayi-anwu. Angyar kar ro, iyi teng kar akyu.⁴Ubwini ayi imbok ni Ikpəm, Ingyar Ugbe ro ye ishon nyi, ni i ni shonj angyar jijak ni ba wo, ⁵a ta si itam na gaga ni iyi ni kong ko, ta si ayi ni imbok nyi kam i ka kam ugbe. I gbe ro ye umuite ni ini muite ro umbuk umba-mba ashi ni ani mba ro ye uyang ashi nu Ushop ni Ikpəm ni yang ro ser atang.⁶Ikpəm kuk Ushop nyi ni par par kek far ro kyu ham mang ser anyong Iyesu ba anyong ro. ⁷I kong unu kam na kyok go, I nder ro ye uda tsi yak ko aji umbak ni imbok muite ro kam, kam ni ji ikponj ta udab atser ro umbuk uzi nu umuiki.⁸Uko'o nu sem akpir mang, uku mi ye udab ru jijak, I shonj nu u luk agbiy nu lo udab anyi, kam angyar ni ni kpir Ikpəm na lo udab bo umbuk itam atung ni ini lo bo go a kong wo. Agbiy nu sab, i sa mbak angyar agber.⁹Kam wo, u sa kpir nu te-ate induk ko, ye ufak-fak nu uzung na ada ko, ye ukyen akyen, ye ate ikyi ni ukuk ko. Agbiy neye sa agbiy itsang mang, a lang ye umbak. ¹⁰Ingyar ni na mi kwe uka aki-aki ba ukem ru, u sa kyar ikyi ye mi ko, una fab mi ilung ayi ka ilung ifan, ina yang ko, ¹¹song cwigo, ukyu ingyartsi nu mgbab zuk ukeng na agaga kam, i si mi kong abi, kam ta anyong nyi ikpo kiy.¹²I na kyim Artemas nonj Tycikus ba ime no, ba kam mi Inikopolis imwa, ishonj na sem anyi ibe ni ite nu. ¹³Ngang nu u kyim Izenas, ingyartsi ni song ukuk kenj kam, ye Apollos, ukeng ni ana gying tok inya tsi ko. ¹⁴Sem keng mang go angyar ro kpim na bo gying itam atung tam na mbak anyong bo, kam nu usem bo ame ye agbiy atung, na gying tok inyatsi ko. ¹⁵Amba ni ni sem ye mi jijak, bo mi kyip mu. Kyip angyar ni shonj ro umbuk udab alo. Umbak ni imbok ni Ikpəm sem ye ru jijak.

Ifilemon

1 ¹Ipaul, ni nwu igya amui ikyi ni Iyesu Ingyar Ugbe, ye umba nyi alam Itimoti, byek na Ifilemon, iyo ro, kam ingyartsi ni mi tam yero teng, ²ye umba ro akab Afiya ye Acippus, ayi teng sa asoja ni Ikpəm, ye amba ro ni mi kyar uma no wo: ³Umbak ni imbok ni Ikpəm ye ukwi wur ime ni Ikpəm Idaro, ye Ida'adi Iyesu Ingyar Ugbe ro, ba ime ru. ⁴I mi deng Ikpəm nem ibe agber ni i na tang song mu umbuk ni Ikpəm akyip nem. ⁵I wuk agbiy ikyi ni ishonj no, ye udab alo no, nu uni ye, anyong Idaadi Iyesu ye ani Ikpəm ni zer wur jijak. ⁶I mi kyip Ikpəm go, ikyi akyar ro, umbuk udab alo ro, sa kong ro ni yir ye itsep umbuk usong na agbiy atung ni sem anyong ro jijak, izi ni Ingyar Ugbe. ⁷I yi sem ye udab ute, ye ikep akuk umbuk ishonj, nu uwi ni kyok umbuk una no, aji anu udab na angyar ukyak ni Ikpəm, sab ayiko umbuk atung no nu uni kong. ⁸Ni sem akin wo, i ye itsep anyong Ingyar Ugbe, ni na ndab mu nu una kong inya ni sem anyi, ⁹kam umbuk ni ishonj ni ni sem ukem ro, sab ni na nung mu mang. I yi Ipaul sam ukying kam, na gbonu i si igya amui ikyi ni Iyesu Ingyar Ugbe. ¹⁰I mi nung mu ikyi ni igbi nem Onesimus, igbi nem nu ukeng ni Ikpəm, ni i ni ker igya amui, ¹¹Ikwi i lang ye umbak ime no, kam na agbonu isem ye umbak ime no ye ime nem. ¹²Ata ni i ni kyim mi ba ime no wo, sem lok ikyim udab nem ba. ¹³A sab mi fu ni na zuk mi anu ni i mbak mi onu izizi, aji i sem umbuk aleng na ani kam mi igya amui, ikyi nu uko'o atung ni Ikpəm ni i ni karj. ¹⁴I shonj na kong inya tsi udab nem mang nu uwi song ko, na atung no a sam ser abi ko, si ishonj no nu kong inya ni gang anyi. ¹⁵Yi tsi-gber unu wo si ineng ni i kwe mi nyi ime no ite ushi kam ni iser isem ba ime no umuiki. ¹⁶I si ukpiy yak ko agbonu, i si umba na anyi anyi utso nem, ye utso no, fu fu utso na anyong ye utso ni Idaadi. ¹⁷Una kwe mi go, i yi si ingyartsi tam itam ye mu, ku Onesimus ata nu una ku i yi. ¹⁸I na da mu ugbiy tsi, ko akang no na si ime nyi, i yi sa kung. ¹⁹I yi Ipaul byek unu ye agbo nem: I sa kung mu. Uwi agbono sem ye ikang nu una kung mi, ata ni i yi ni gbe uzi no jijak, unu si agbiy ni i yi na karj mu yak ko. ²⁰E-en umba, i mi gying na a kam atung ime no utso ni Idaadi. Kong nu udab nem na iseu, (ku Onesimus), anyong ni Ingyar Ugbe. ²¹Isong go usa na ikyi iseu ye mi, har ma usa kong futi ata ni i ni beb. ²²Yak anyi, kong sab umbuk atsa lo mi, i song go umbuk Ikpəm akyip no, itsep ni Ikpəm sa gbiy ifeb ko, i sa wur ba kam ru jijak. ²³Epafras ni ye mi si igya amui anu ikyi ni Iyesu Ingyar Ugbe, mi kyip ru. ²⁴ye Imak, Aristakus, Idemas, Iluk, angyar ni ni tam ye mi. ²⁵Umbak ni imbok ni Idaadi Iyesu Ingyar Ugbe sem ye usi ru. Na sem akinj.

Ahebrew

1 ¹ikwiyi, Ikpəm luk agbiy ye Adaro unu na Angyar nu Uko'o nyi ubui ikwitung mang ye ayab ikwi-ikwi. ²Kam Ikyu yi ni ikwi ikwi neye nu, Iluk yero anyong ni Igbi nyi, ni ina kyak lo ni ina ji ikponj na agbiy jijak, si anyong nyi kam Ikpəm sa kong utasu jijak. ³Igbi nyi sa atar nu usur ni Ikpəm, i si ukum ni Ikpəm agbonyi, istep ni ilang nyi kuk lo agbiy jijak. Ni ini muite abi ro, ikyu sem utso nu ugbo-utung ni iyi ni fu jijak ugbak agu. ⁴Ifuti acinda ni Ikpəm jijak, aji anu izi ni ikponj nyi futi azi bo jijak. ⁵Ikpəm ker luk ye icinda ata ne ini luk ye mi go: "Uwi si Igbi nem, ayeno iyi ser Idano" Yiyak i luk go, "I yi sa sem Ida nyi, iyi sa sem Igbi nem," "Yiyak, ikpeng ni Ikpəm kwe Igbi nyi nu ubar ba utasu anu wo, i luk go, " Acinda ni Ikpəm jijak sa wob mi" "Utso na acinda i luk go, " I yi ikong acinda nyi ushop, akpiy nyi bo si iduk nu ula". ⁶Ni si Igbi nyi wo i luk go, "Ikyung nu udeng no, Akpəm, si umuiki ka umuiki. Iwu nu udeng no si iwu nia agbiy aluk na anyi. ⁷Uwiy shonj usem ni gaga, kam kar ukuk ada, sem akinj wo Ikpəm no fung mu anyi nu udab ate futi ayo no jijak. ¹⁰"Kyuk Ita nyi, Da'adi, u ta ita nu utasu, Akpa Ikpəm sa afong itam no. ¹¹Bo sa kam, uwi mi kam ko. Bo sa se lok itso utar. ¹²Uwi sa mbeg nyi bo lok a mbeg nyi itso atar igele aro, bo sa yang lok itso utar mang uwi mi yang ko, uyi no lang ye ikwi." ¹³Anyong acinda song ye

ni Ikpəm luk ebetsi go, "Kyu sem utso ni ugbo tung nem anu, bang ibe ni ina na mu nu tab angyar ukar no akiiy" ¹⁴Acinda su ushop ni na tam mbak ro, Ikpəm kyim bo na der ro ayi anyong, iyi ni na ji ikpon nu ugbe yi ko?."

2 ¹Ni sem aking wo ni lo udab umbuk agbiy ni ini wuk, kyir go isa da ukuk nyi iyi. ²Uko'o na acinda ni luk ikwiy sem anyi mang, aji ingyar ni na da ukuk, ye ingyar ni na tser ikiiy sa ku agbo ni itam bo gaga ata ani tam, ³Isa kong inang ni ina gbe, ina nder ta dang mang ugbe ni Ikpəm ni naro nu? Uko'o ni ugbe nu tam ubar ba unu ni Ida'adi agbo nyi, eyi angyar ni ni wuk kpir go sem aking teng. ⁴Ikpəm agbonyi kan ro uko'o nu ulung ayi yi mang umbuk na akak ni ini kyok, ye agbiy ni ni byek ayi, ye itam ni itsep aki-aki ni ini kyok, yak ye una aki-aki nu Ushop nyi, ni i naro ata ni ini shon. ⁵Utasu ni na ba ubar anu Ikpəm kwe fa acinda ime ko, ikwe fa iyi angyar. ⁶Ata ni ingyar ayi luk kpan kam go; "Ingyar sa ayi, nu uni tang agbiy nyi gang aking? Yi yak igbi ni ingyar sa ayi, nu umi nder mi ayi ilam gang aking wo?" Uwi kong ingyar ye usur si dong na gang ani acinda; una ingyar usur utem mang ye undeb. ⁸Ukwe agbiy jijak na mi imi tam ukuk anyi-sem si iban na akyi nyi. Ikpəm kwe agbiy jijak na iyi. Inya tsi ni ini kyir zuk kam na mi ko wo lang. Kam na agbonu, i sa ker nder agbiy jijak sem itsep nyi. ⁹Kam i nder ingyar yi nu usur nyi si dong na gang ani acinda, ite ushi ro si Iyesu, ayi umbuk utsom nyi ye ukpu nyi, ikwe usur ye undeb fu jijak na mi. Na agbonu, umbuk umbak ni, imbok ni Ikpəm, i kyar nder ukpu ikiiy na angyar jijak. ¹⁰Ubar ni Ikpəm, sab go agbiy jijak sem uyar nyi, kam sa anyong nyi, na kwe wur agbi nu usur ikwi teng mang. Umbuk utsom nyi, iyi si ingyar ikiiy ni na kam ugbe ka kwi ikyuk umbuk utsom ni ini mwa. ¹¹Iyi ni ni muite, ye ani ni ini muite, bo si inya ayi, wur umbuk ayi. Iswiy kuk mi ko ni izer bo amba nyi. ¹²I luk go; "I sa kan amba nem izi no, ikwi na angyar i sa kyo ubung ndeb izi no." ¹³Yiyak, "I sa lo udab nem anyong nyi" Yiyak, "Nder iyi su unu ye agbi ni Ikpəm ni na mi." ¹⁴Ni sem aking wo, alem ni Ikpəm kyar ye mi umong anyong ye aying, Iyesu ye bo ka'a agbiy neyo yebo, umbuk ukpu nyi, i kam ye estep nu ukpu-iyi ushop abi-Isatan. ¹⁵I kong aking ajinu ni gbe wur angyar jijak na asi nu ukpu ni kuk bo ukpiy wo. ¹⁶Unu kyok go sa anyong na acinda nu udab nyi sem anyong bo ko, sa anyong nu uzung na Abraham nu udab nyi sem anyong nyi. ¹⁷Ko unu kyok go, i sa ye amba nyi sem inya ayi, umbuk agbiy jijak, kam ni sem udeng ni Ishe Ikpəm ni na sem ye imbok ye udab alo umbuk agbiy ni Ikpəm, ni kep awung abi na angyar na bo. ¹⁸Iyesu agbonyi kwi ni mbak angyar ni kam ukyar nder aji iyi Iyesu nder utsom, kyar yak ye ukyar nder ni ini nder agbo nyi.

3 ¹Ni sem aking wo, uwi amba ni par-par ukeng ni Ikpəm, umbuk uzer ni ini zer ro uma ni Ikpəm ugbak agu. Tang agbiy ikiiy Iyesu, ingyar uko'o ye ishe ni ukpir ro. ²I sem ye udab alo anyong Ikpəm, ni ini kyak kwe mi, ata ni Imusi ni sem ye udab alo anyong igya ni Ikpəm wo. ³Iyesu futi Imusi ye usur, aji ingyar ni ni mwe igya futi igya ahong ye usur. "Aji nu igya jijak si ingyar imwe, kam si Ikpəm imwe agbiy jijak." Ugbo ayi, Imusi sem ye udab alo ata ni ukpiy ni ni tam igya Ikpəm jijak. ⁶Kam Iyesu si igbi ni ni kuk igya ni Ikpəm jijak. Eyi si igya nyi, ina yer gag-gag ye udab akuk ye udab atser ni ini sem ye mi. ⁷Unu sem lok ata nu Ushop ni Ikpəm ni par-par ni luk; "A yeno una wuk ilang nyi, ⁸Sa tser udab no ko sem lok ibe ni ikiiy atser ikwiyi ibe nu ukyar nder ilemkpəm agu wo." ⁹Unu si ibe ni adaru ni tser ikiiy ye mi, ni ani kyar nder mi, kam ibe ni iyi-akam afan bo nder itam nem. ¹⁰Unu si inya ni ni kong udab bab mi ye ukep yi. I go, udab bo kwe bo nyi ka ukeng tsi mang, aji anu bo song ukeng nem ko. ¹¹Ata ni iyi ber ukuk umbuk udab atso nem go bo sa nwu umbuk ikuk atem nem ko; ¹²Nder anyong ru zing-zing, uwi aroma ni ingyar tsi ukem ru asem ye udab ni lang ye ukpir, udab ne kwe ingyar nyi ime ni ikpəm ni uzi ko, ¹³Uyir kuk akyu ikep ukyu agber, umbuk ukyu yi ni ani zer go "ayeno wo", nu udab ni ingyar tsi ukem ru anu atser nduk ye ubang ni agbiy abi ko. ¹⁴I yi ye uwi yer ituk ye ingyar ugbe ro ina yir umbuk udab atser ni ini sem yemi kyuk akyuk, ni sem ye mi aking ka kwi ikyuk. ¹⁵Umbuk iyabnu wo aluk kam go; "Ayeno una wug ilang nyi, sa tser udab no ko, sem lok ibe ni ikiiy atser ikwiyi" ¹⁶A song ye a hong ni ni wuk Ikpəm kam tser ikiiy ye mi? Sa angyar ni ni wur ikwe ni Egypt ikwiyi ye Imusi wo ko? ¹⁷I yi Ikpəm tso udab ye ayi imbar iyi akam-afan? Sa angyar yi ni ni da ukuk ni Ikpəm ni akam bo far sak ilemkpəm wo ko? ¹⁸Sa asong ye iyi Ikpəm ber kuk go bo sa nwu umbuk ni ikuk atem nyi ko, na bi sa ani tser ikiiy ye mi wo? ¹⁹Unu wo eyi nder go bo nwu fo umbuk ikuk atem nyi ko aji anu bo lang ye udab alo.

4 ¹Ni sem aking wo jijak ro ni nder anyong ro zing-zing. Isa kpir ni ingyar tsi anu sa kwi ukeng kam go iyak umbuk ni ikuk atem ni ikpəm ko. ²Ata ani i kan ro uko'o atung nuwo, bo kan bo ra aking ikwiyi. uko'o atung yi mbak bo ko aji anu bo kwe udab alo yak anyi ko, ni bo na na ikiiy iseu ye ilang ne Ikpvm. ³Aji anu eyi ni ni ye ukpir, sa ani ni na nwu umbuk ikuk atem nyi yi, aji anu iluk go; "Ata ni iyi ni ber kuk, umbuk udab atso nem, go bo sa nwu umbuk ikuk atem nem ko" Ru ugbo ayi yi, afong ni agbo itam nyi kong kam ita nu utasu kiy. ⁴Aji iluk umbuk ayi ka kying ye ikyu ikyong fan go, "Ikpəm tem ikuk imbar ni ikyu ikyong- fan umbuk itam nyi." ⁵Yiyak i luk go; "Bo sa nwu umbuk ikuk atem nem ko bubung." ⁶Ni sem aking wo, Ikpəm ker kyak ukyu lo ni atsi anwu umbuk ikuk nu wo, ni alem Israel ni ni wuk uko'o atung nu, kam bo nwu umbuk ikuk atem yi ko umbuk ikiiy atser bo, ⁷Ikpəm kwe ukyu ayi ni ani zer go "Ayeno". ikyu ikwi tung mang kpan iluk ye I David ra ata ni ini luk ikwiyi go; "Ayeno una wuk ilang nyi, sa tser udab ru ko." ⁸I yi I Joshua na na bo ikuk atem yi kam izi-zi Ikpəm sa luk ugbiy ikiiy ni ukyu ayi yan ko. ⁹Ni sem aking wo, Ikpəm ker kwe ukyu nu utsi utem ker lo bang angyar nyi. ¹⁰Ingyar ni na nwu kyu umbuk ikuk atem ni Ikpəm, ingyar yi tem ikuk umbuk itam nyi kam, ata ni Ikpəm ni tem wo. ¹¹Ni sem aking wo, ni ngang ni nwu umbuk ikuk atem yi, isa kpir ni ingyar tsi akwi ite ukeng umbuk ikiiy-atser ata ni ani kong ikwiyi wo ko. ¹²Aji anu ilang ni ikpəm sem ye uzi, ye itsep, je futi amang akyam ni inu afan. ujeje nyi mi kuk uzi ye ushop ka afan, nwu ka ka akak ye ufum nu ukeb. Ilang yi song udab atung, ye abing nu udab jijak. ¹³Inyatsi ni Ikpəm ta, sa tan fo ubar ni Ikpəm ko. Agbi jijak sem ekpe mang, ayi lang nyi, iyi si ingyar ni jijak ro na ka yir kan kam agbiy ikyim ro. ¹⁴Ni ni sem aking, i sem ye udeng ni ishe ni Ikpəm, ni ser ugbak agu, Iyesu igbi ni Ikpəm, ni kuk udab akpir ro gagag. ¹⁵I ye udeng ni ishe ro, kyar nder ata ni ini wuk anyong ye ubyak ni agbiy abi kam, isa mbak ro ni ji ume ikiiy na abi, aji anu abi

lang ye itsep anyong nyi. ¹⁶Ni ka ye udab atser ubar ni ikyung nu umbak ni imbok ni Ikpəm, ni Ikpəm nder ro ye ayi ni imbok, ni ina kam umbak ikpeng ni ina gying umbak.

5 ¹Ame kyak udeng ishe wur ukem na angyar, utso na agbiy ni Ikpəm, ni na una ye ishe ni imi she ikyi na agbiy abi. ²I sa tam itam nyi ikyi ni angyar ni ni song agbiy ko, ye angyar ni ni fok ukeng akyi-aka bo, ajinu i yi teng si ingyar na asak ilang teng. ³Ni sem aking wo, iyi a hong sa na una ye ishe ikyi nyi ata ni ini kong ikyi na abi na angyar tsi. ⁴Ingyar tsi ku usur nu na anyong nyi ko, ikam usur yi na aji Ikpəm zer mi ata ni ini zer Aaron wo. ⁵Iyesu a hong agbo nyi na anyong nyi usur ni ini sem udeng ishe wo ko. Ingyar ni ni zer mi luk go; "Uwi si Igbi nem, Ayeno Iyi ser iIda no kam". ⁶Ru ugbo ayi i luk umbuk ayi yak go, "Uwi si ingyar ishe ni Ikpəm umuiki, ata ni Imelchizedek ni sem wo" U nder Ingyar Ugbe ro nu, ibe ni ini mi kyip Ikpəm, ikwe unung nyi ka ime ni Ikpəm, ye uko'o ye akyi ayi, ka ime ni ini na gbe mi wur umuk ukpu. A wuk mi aji anu ina ikyi iseu ye Ikpəm tam itam nyi udab nyi ayi. ⁸Isi igbi inang gber, ikpim ikyi ana iseu, kyar ye utsom ni ini nder. ⁹A kong mi sem gaga ubar ni Ikpəm, iba ser eneng nu ugbe na angyar jijak ni na na ikyi iseu ye mi. ¹⁰Ikpəm kyak mi iba sem udeng ni ishe Ikpəm, ata ni Imelchizedek ni sem wo. ¹¹I sem ye agbiy ikwitung mang ni ina kan ru ikyi Iyesu, agbiy ni bek ayi ni na luk kem, aji anu umwe ni agbiy awuk ru kwi ko. ¹²Ba yak agbonu izi zi, ukwi ni una sem acica kam, kam sa aking ko, aji nu u ker mi gying na kpim ru agbiy ni ishi ishi na akonj ni Ikpəm. Uker ye akyang imwe unu, uker ji song una! ¹³Ingyar ni na ker mwe-imwe, uker tser kwi umbuk akonj Ikpəm ni sem gaga, aji i ker alemshi mang. ¹⁴Una atser si ana angyar-ukong. Aneye sa angyar ni ni tser umbuk agbiy atang bo kam, bo song atung ye abi kam.

6 ¹Sem aking wo, ni mgbab agbiy akpim ni kwe ugbe mang ba, ni ka ubar umbuk nu udep-dep ni ilang ni Ikpəm. Isa ser esem ka mi kpim agbiy ikyi ni udab ayang umbuk agbiy abeleng ye udab alo anyong ni Ikpəm mang yak ko, ²ko agbiy akpim ikyi ni amuy ni Ikpəm, ugbo akyuk, ufui wur ukpu, ye ikpo aluk nu umuiki, ³Uyi, isa kong Ikpəm na naro iyab. ⁴Sa bek ayi ham mang na angyar ni ikwiyi ni atar ni ilang ni Ikpəm na nwu ru; una kyar nder una ni Ikpəm, ye atung ni ushop ni Ikpəm, ⁵Kam kyar nder atung ni ilang ni Ikpəm ye itsep ni na ba, ⁶Kam bo na kpo ser esem umbuk ukeng ni Ikpəm, sa bek ayi ham mang ni bo ser isem yang udab bo ba ukeng atar yiyak. Unu sem aking aji bo kwe Iyesu igbi ni Ikpəm, kam ukiy ni ibuiy ifan, kam ta mi iswiyi ni ayi angyar ikwiyi yiyak. ⁷Its atung si ini amuy abuiy nwu mi, kam ikyi ni ni sem ye umbak ime angyar ni ni kong itam anyi, na mwa wur anyi itsu yi sa kam ukwi ime ni Ikpəm. ⁸A tasu ye ikyi itap mang na mwa wur anyi, itsu yi lang ye umbak, isa kam si unu ata mang. Ikwi nyi i sa kwiyi ula. ⁹Kam nder, isong mwe-mwe go agbiy atung sem ro ubar, uwi arobma, agbiy ni na kwe ugbe ba, imi luk ukyunu mang ko. ¹⁰Aji anu Ikpəm ni sem ye imbok i sa kepawung agbo ni itam ru ye ishonj ni uni kyok izi nyi wo ko, aji anu umi mbak amba ker ba yak unu. ¹¹Yiyak, i mi shonj go nu ka ubar ye ukyu udab alo nu wo nu ukam udab atser umbuk usem ru. ¹²U nu sem aking ni ingyartsi asem usem na amwo ko, uka akyi ata ni angyar ni ye udab-alo ye udab akuk ni na ji ikponj nu unu amui ni Ikpəm. ¹³Ikpeng ni Ikpəm mui unu ye Abraham wo, I ber kuk ye izinyi aji anu ingyar ni ni fu iyi lang. ¹⁴I luk go "I yi sa na mu ukwi ye atung, I sa na mu, uzung no sa gbiy ikwiyi ham mang". ¹⁵Ukyunu wo Abraham kam umbak ni unu amui, ni ini kuk udab yer bang ibe nyi. ¹⁶Angyar mi ber kuk ye inya ni ni futi anyong bo. Ikwi na agbiy ate bo, bo mi kwi mi ye ukuk uber ber, na kyok go inya ni bo luk wo sem anyi. ¹⁷Ni Ikpəm go ni kwe go ni kyok angyar nyi ikponj nyi go unu amui ni ini mui yebo wo sem anyi, sa yang ko wo, i ber kuk ye bo. ¹⁸Ikong ukyunu na kyok ro go umbuk agbiy afañ-ni na bini iyang-unu amui, ye ukuk uber ber ni Ikpəm, kyok go iyi Ikpəm mi nya isonj ko, eyi ni ni kyir ba ni tan atang nyi ni sem ye ikep akuk ni ina yir ye udab atser umbuk agbiy ni sem ro ubar wo. ¹⁹Udab atser ro ni i ni yemi nu, na uzi ro umbuk ni ikuk atem ye ukir atser mang ni kuk uzi ro yir ye itsep, udab atser nu nwu nyang inyi ka atang agu esem ni utar utum yi. ²⁰Iyesu nwu ka atang anyi, sem lok ingyar ni ka ubar, aji iyi a hong isi udeng ni ishe Ikpəm ni umuiki ata ne Imelchizedek.

7

¹Si Imelchizedek, nu, Udeng ni Isalem, Ingyar Ishe Ikpəm ni fu jijak, I kam Abraham ni i ni ser ume akpo ba, ni ini tsem adeng ham mang, ina Abraham ilang ni ukwi. ²Si i yi na Abraham ni na mi ayi ukem ni ikur na agbiy jijak ni ini kung ba. Izi nyi si "Imelchizedek" ineng nyi go i si "Udeng ni sem par-par." Izi nyi ayi yak si go "Udeng ni Isalem"-kyok go isi "Udeng nu Ukwi." ³I lang ye ida, i lang ye iya, ilang ye uzung, ilang ye ita ni ikyu, ilang ye ikwi nu uzi. i yi a hong wur igbi ni Ikpəm, aji anu i sem Ingyar Ishe Ikpəm nu umuiki. ⁴Nder ata ne ingyar kong nu, ni sem ye usur ham mang: Ida ro Abraham na mi ayi ukem ni ikur na agbiy jijak ni i ni kung ume ba. ⁵Ugbo utso ayi, agbi ni Ilevi ji ikponj na angyar ishe Ikpəm, umbuk ni ukuk ni Ikpəm ni na, na ku ayi ukem ni ikur ime na amba bo, ayi a hong si uzung na anyong Abraham. ⁶Utso nu wo, Imelchizedek, nu uzung nyi ingyar song ko, ku ayi ukem ni ikur ime Abraham, yak anyi, ina mi unu atung, i yi ingyar ni ni ye unu amui yi wo. Isa bi inang; go ingyar nu ushi na ingyar utem wo ukwi. ⁸Unu kyok go ingyar nu umong anyong ni na akpu ku ayi ukem ni ikur, imbuk ni iyab nuwo, ikok yi ni ni ku ayi ukem ni ikur ime Abraham wo, i sa sem awum umiki. ⁹I na go ni luk sab-sab, Ilevi ni ni ku ayi ukem ni ikur, iyi teng na Abraham ayi ukem ni ikur. ¹⁰Aji anu, iyi Ilevi sa anyong ni Idaro Abraham ikpeng ni Imelchizedek ni kam Abraham wo. ¹¹Angyar ishe ni Ikpəm yar uzung ni Ilevi na sem gaga mang izizi, (aji ukuk yi ser ime bo ba), aji sam kong ni ingyar ni ishe ni Ikpəm ayi wur ba ugbo ni Imelchizedek, ni si uzung ni Aaron ko? ¹²Ana yang uzung ni angyar ishe, bo sa yang ukuk yi teng. ¹³Aji anu i yi ingyar ni ani luk agbiy ikyi nyi wo si itsu tsi mang, itsu yi ingyar tsi ker she Ikpəm itsung nyi. ¹⁴Na agbonu, sem ayi mang go, i yi Idaadi Iyesu, amba ni itsu ni Ijudah, itsu yi ni Imusi tem da agbiy tsi utsoni angyar ishe Ikpəm anyi ko. ¹⁵Agbiy ni i ni luk wo, sa sem ayi mang, ni ingyar ishe tsi na wur ba lok Imelchizedek. ¹⁶Aji i yi wur ba utso nu ukuk ko uzung kam i ka ba

sem ingyar ishe Ikpəm ko, si umuk ni itsep ni i na kpu ko wo. ¹⁷Aji ilang ni Ikpəm luk ikyi nyi go; "Uwi si ingyar ishe ni Ikpəm nu umuiki ata ne Imelchizedek ni sem wo." ¹⁸Unu kyok go ukuk nu ubar wo lang ye itsep ye umbak, kam bo ka kwe iyi lo ka isem wo. ¹⁹Itam nu ukuk kong inyatsi sem gaga ko, iyab ashi ni ni sab futi ukuk, ni ina ba ubar ni Ikpəm ye udab atser nu ubar sa anyi. ²⁰Iyab nu udab atser nu wo ba mang ko, ukuk-aber sa anyi, Angyar Ishe ni Ikpəm neye ber ukuk tsi ko. ²¹Ama Ikpəm ber-kuk ni Iyesu ser Ingyar Ishe, aji ni ini luk ye mi, luk go; "Ikpəmbak ber-kuk kam go, i sa yang udab nyi ko: 'Uwi si Ingyar Ishe ni Ikpəm umuiki.'" ²²Unu wo i yi Iyesu, kwe unu amui ashi ni ni sab fu jijak, sem anyi mang ba. ²³Utso nu wo, ukpu kpri ni angyar ishe sem ka ubar umuiki ko. Unu si inya ni ni kong angyar ishe ikwi tung mang sem kpan nyi isem kam. ²⁴Ugbo nu wo ugo nder, Iyesu sem umuiki, uzung na angyar ishe nyi teng mi yang ko. ²⁵Unu kyok go angyar ni na ba ubar ni Ikpəm anyong nyi sa kam ugbe nu umuiki aji iyi teng sem umuiki, mi kyip Ikpəm ikyi ro. ²⁶Ingyar Ishe ni Ikpəm ukyunu sab fu, aji anu i lang ye abi, i lang ye uda, i sem par-par, i kem da ye angyar ni kong abi ko, umbuk ni ini sem anyi, ikup ugbak futi akpa Ikpəm. ²⁷Ishe nyi mi sem ikyu agber ugbo ni udeng ishe na neye ko. Ikwe anyong nyi na ishe ulung ayi go mang. ²⁸Ukuk mi kyak udeng ni ishe ukem na angyar ni ni lang ye itsep, ilang ni ukuk aber nu ni ni ba isem nu ukuk, kyak Igbi nyi ni ni sem gaga umbuk agbiy jijak umuiki ni sem Udeng Ishe Ikpəm.

8 ¹Iyab ni ugbiy ni i mi luk su unu wo: I sem ye udeng ni ishe ni ni kyu sem utso nu ugbo utung ni ikyung Udeng Utem nu ugbak agu. ²I si ingyar ni mi tam umbuk ni par-par, Abu ni wob Ikpəm na anyi ni Ikpəm ye agbo nyi imwe, si ingyar tsi mwe ko. ³Udeng ni ishe jijak akyak bo lo na na una ye ishe. Sem keng mang go bo sa sem ye inya ni ana na. ⁴I yi Iyesu ina ker utasu anu izizi, i sa sem ingyar ishe ko, aji anu adeng ishe ni mi na una ata nu ukuk ni kyok sa anyi kam. ⁵Bo mi tam umbuk na Abu ni Ikpəm ni ni sem lok go si usi ni inya ni Ikpəm gbak agu. Unu sem lok ata ni Ikpəm ni kak Imusi ikwi nyi ina kong Abu yi go, "Nder go u kong agbiy jijak ata ni i ni kyok mu ikyi ideng yi." ⁶Kam na agbonu i yi Ingyar Ugbe ro ana mi itam ni ni fu jijak, i yi sem ukem ni unu amui ni ni sab fu jijak, umbuk ni unu amui ni sab fu teng. ⁷Unu amui nu ubar kak kak na lang ye uda izizi, unu amui nu ukep ifan nu sa ba ko. ⁸Ikpeng ni Ikpəm ni nder uda na angyar yi wo, i luk go; "Nder, ikyu yi sa ba- Ikpəmbak luk, I sa mui unu ashi ye igya ni Israel yak ye igya ni Ijudah. ⁹Sa sem lok unu ni i ni mui ye ada bo wo ko, ukyu yi i kwe bo ugbo ugbo wur ikwe ni Egypt. Bo tam ukuk nem ka ubar bar ko, unu kong mi i sam utang na bo", Ikpəm i luk. ¹⁰Unu si unu amui nem ye Igya ni Israel, ikyu yi na ba kpan, Ikpəm i luk. I sa kwe ukuk nem fa bo udab, I sa kwe byek lo bo udab, I sa sem Ikpəm bo, kam bo sa sem angyar nem. ¹¹Ingyar tsi sa kpim ingyar ukyi nyi, ko umba nyi go; "Song Ikpəm ko," Angyar jijak sa song mi, Yar anyong ni i ni ni zing fu jijak, ka yak i ni ni futi bo jijak. ¹²Umbuk nu usem nu uda bo, I yi sa nder bo ye ayi ni imbok, kam i sa tang song abi bo yak ko" ¹³Ni i ni luk go "ashi" wo, ini ubar kak kak wo ser atsu kam. Inya ni ibe nyi ni kpan kam, kam ser atsu kam si ba ni kpan go, ilang ye umbak kam.

9

¹Na agbonu wo, unu amui nu ubar, ye ukuk nyi ni ana wob mi umbuk igya ni ani mwe ye agbo. ²Abu yi (Igya Ikpəm) sem ye anduk afañ, induk nu ubar bar, inya na ami kyuk iturkang anyi zung, ye itable, ye uji umbuk na atsi, unu si induk na atsi. ³Isem nu utar utem na afañ nyi induk ayi sem anyi, I yi si umbuk na atsi tem. ⁴Agbiy na lo anyi si itsung ni ani mwe ye igold, umbuk na ami she Ikpəm anyi. Atang anyi teng si akpati nu unu amui, akong ye igold teng. Atang nyi si utsa na ni kong ye igold teng. Atang nyi si uji ni far ser Ikpəm kyu ba, (imana) ye iwu Aaron ni ni beb amatsar, ye ikyung ni ani byek ukuk nu unu amui anyi wo. ⁵Ugbak na akpati nu unu amui si usiy ni Acherubim (bo ye aba) kep tsek ikpa na akpati yi, uyi, i sa luk agbiy ikinyi agbonu kam ko. ⁶Ana mbya agbiy neye jijak kam wo, ingyar ishe mi nwu induk ni isu na Abu yi (Igya Ikpəm yi) ni she ishe nyi. ⁷Udeng ni Ishe mang mi nwu ka induk na atang wo ubwi ayi mang imbar nu uyi. Isa nwu anyi ye aying ni i mi she ikyi na abi nyi, ye abi na angyar na a neye, ni bo ni kong ye usong bo ko wo. ⁸Ushop ni Ikpəm mi kyok go, ukeng ni nwu ka induk na atsi ker atañ mang, aji anu Abu nu ubar kak kak ker iyer. ⁹Unu si ukyok na agbiy na agbonu. Una yi, ye ishe jijak kwi ni na muite udab na angyar ni mi wob mi ko. ¹⁰Udab bo sem si umbuk ni uji, ye amwa ye akpiki na anyong amui wo mang. Aneye si ukuk na anyong mang, umbak nyi sa ba kwi ikpeng na ukuk na ashi na kyok anyong nyi kam wo. ¹¹Ingyar Ugbe ro ba lok udeng ishe na abgiy atung ni ni ba kam. Abu yi ni ini kpan tsang anyi wo, futi jijak, sem gaga mang, bo kong ye agbo ko, si ukem nu agbiy nu utasu nu ko. ¹²I nwu anyi ye aying na ame ye atañ ko, i nwu ka umbuk na atsi ye aying nyi, ulung ayi yi, i kwe ugbe nu umuiki na ro jijak. ¹³Ikwiyi aying na ame ye atañ, ye atung ni ani kwi ishe ni ni te parpar ko, na muite anyong bo, kam kyak bo lo ni itam Ikpəm. ¹⁴Aying ni Ingyar Ugbe ro, umbuk ni ushop ni umuiki ni ini kwe anyong nyi na ishe ni te par par ubar ni Ikpəm, sa muite udab ate ro umbuk itam nu ukpu, ni wob Ikpəm ni nu uzi futi jijak ko? ¹⁵Ni ni sem akin wo, i ser ingyar ni na bung kyar ro umbuk unu amui na ashi yi. Unu sem akin aji ukpu kpu kam na kwe wur angyar nu umbuk unu amui nu ubar umbuk abi bo wo, ani bo ni zer sa kam unu amui ni ikpon nu umuiki. ¹⁶Ata ni ikpon uka-ka sem ye istep wo, sem keng mang na kyok go ingyar yi kpu kam. ¹⁷Ingyar yi na ker ikpu, ata ne ikpon uka-ka lang ye itsep, aji I lang ye umbak ni ingyar yi na ker awum. ¹⁸Unu amui nu ubar itsep nyi yir umbuk aying. ¹⁹Aji Imusi ikpeng ni ini na angyar jijak ukuk wo, ikwe aying na atañ ye ame, ye amuy, ye utar uma ye amwa na na akpi ni i ni fa umbuk aying ye amuy swiy anyong nyi ye angyar jijak. ²⁰Kam i luk go; "Unu sa aying nu unu amui ni Ikpəm ni na ru go itur ukuk nyi." ²¹Ru ugbo ayi yi, ikwe aying yi swiy anyong na Abu yi, ye afam na anyi jijak ni ini she ishe anyi wo. ²²Ata nu ukuk ni kyok agbiy na anyi jijak, a muite ye aying. Aying na bi far, awung akep na agbiy abi sa lang. ²³Unu wo sem keng mang go agbiy ni Igya Abu utasu anu si usi na afam nu ugbak agu, na aying ni among ni she na muite bo. Afam nu ugbak agu ahong asa muite bo ye ishe ni ni futi jijak. ²⁴Aji Iyesu nwu Umbuk Abu na ani kong ye agbo ko, unu si usi ni i yi na anyi wo. I nwu ka Ikpəm gbak agbo nyi, ni ka yer ubar ni Ikpəm agbonu, ikyi ro. ²⁵I nwu ka anyi ni

she anyong nyi ubui ikwitung ata ni adeng ni ishe ni mi kong uyi agber ye aying wo ko,²⁶Na sem akin izizi, isa nder utsom ibui ikwi tung yar kyuk ita ni utasu. Kam na agbonu, I nwu anyi ubui ayi go mang, ni kam ye itam na abi, umbuk anyong nyi ni i kwe na Ishe wo.²⁷Sem keng mang go ko ayi yi sa kpu ubui ayi, kam ikpo aluk sa tur mi ineng.²⁸Ru ugbo ayi yi, I yi Ingyar Ugbe ro ni I ni kwe anyong nyi na ishe ubui ayi wo, i muite abi na angyar ikwitung mang. isa ba ni ibui ifan nyi ni tam ye abi yak ko, i ba umbuk nu ugbe na angyar ni sem bang mi ye udab akuk anyong nyi.

10

¹Nder, ukuk si usi na agbiy atung ni sa ba, bo sa agbiy yi ahong ko. Angyar ni shon na ba ubar ni Ikpam, bo sa sem gaga umbuk ni ishe ni iyi-iyi wo ko. ²Iyi agber ishe na bo mi she wo, mi sam bo awung na abi bo. Na bi sem akin izizi, ishe yi sa sem iyi agber ko. Aji uyi ayi mang sa muite agbiy abi bo ko. ³Ishe ni iyi agber yi, mi sam bo awung na abi bo. ⁴Aying ni andak ye ame mi kwe wur abi ko, ko ashi shi. ⁵Ikpeng ni Ingyar Ugbe ro ni ba utasu anu wo, i luk go; "Si ishe ye una nu umi gying ko. Sa anyong ni uni mbya lo mi na kwe na. ⁶Uwi shon ishe ni ami kwiy ye ani ami na wo ko, ⁷Kam I luk go, "Nder, i yi si unu wo, ata ni ani byek umbuk ikep no ikyi nem go, I yi ba na tam inya ni uni shon."⁸Ubar kak kak i luk go, "Udab no lo mu umbuk ni una ni ishe, ye una ni itsang, ye una ni ami kwiy kam kwe wur abi na angyar wo ko." Uyi si una ni ami na ata nu ukuk ni luk. ⁹I sam luk go; "Nder, i yi si unu, na tam itam nu uni shon" I kwe wur ata ni ami kong agbiy nu ubar, ni kwe na afan nyi yang mi. ¹⁰Umbuk inya ni ini shon, eyi amuite ro umbuk anyong Iyesu ni ini kwe na ishe ulung ayi mang wo. ¹¹Ru ugbo ayi yi mang, ingyar ishe ni Ikpam mi yir ikyu ikyu, mi she Ikpam, mi na una ayi yi ni mi kwe nyi abi na angyar ko wo. ¹²Ugbo nu wo, I yi Ingyar Ugbe ro, kwe anyong nyi na ishe ulung ayi go mang umuiki, na agbonu ikyu sem utso nu ugbo-tung ni Ikpam. ¹³I si yir ibang ibe ni angyar ukar nyi na sem ikyung ikyan akyi nyi. ¹⁴Umbuk na anyong nyi ni ini kwe na ulung ayi wo, i muite ani a ni kyak wur na Ikpam umuiki. ¹⁵Yiyak, Ushop ni Ikpam luk mwe-mwe kan ro ubar kak-kak go; ¹⁶"Unu si unu amui ni na mui ye bo I kyu yi na ba kpan, Ikpamgbak go; I sa kwe ukuk nem lo udab bo, I sa kwe byek lo udab bo." ¹⁷"I sa tang song abi ye uda bo yak ko," ¹⁸Na agbonu, umbuk na awung akep ikyi naabi na sa anyi, una ni ishe ni na kwe nyi abi yi mi lang. ¹⁹Ni sem aikin wo, uwi aro amba, isem ye udab atser nu una nwu ka umbuk atsi ye aying Iyesu. ²⁰Unu si ukeng ashi ni ye uzi, ni ini buk lo ro umbuk utar ni ni se ka afan Igya ni Ikpam-uno wo sa anyong nyi. ²¹Aji nu eyi sem ye Udeng ni Ishe ni Igya ni Ikpam wo, ²²Ni ba ubar nyi ye udab anyi yak ye udab alo, na bo muite udab atang na abi ye anyong ro, ye amuy ni par par. (Unu si ilang ni Ikpam)²³Ni kuk gagag ilang akper nu udab alo ro, isa nyak anyong ko, aji Ikpam ni ni mui unu iyer ngang-ngang ye udab alo. ²⁴Ni nder ata ni i na mi kuk akyu ikep, ni shon akyu, ni kong atung ye akyu. ²⁵Isa kper ni mgbap ikyi akyar ye akyu ata ne angyar tsi mi kong wo ko. Ni nyang ni kuk akyu ikep fufu ata ni umi nder uba nyi sem anung mang wo. ²⁶I na ka ubar ye agbiy abi ukong kong andar mang, ni i ni song anyi nyi yi kam wo, ishe tsi lang ni ana na ikyi ro yak. ²⁷Inya ni si na agbonu, si ikpo aluk ni ni kuk asi ken kam, ye iduk nu ula ni na kwiy angyar ukar ni Ikpam. ²⁸Ingyar ni na bi ukuk Imusi, imbok ander nyi lang, angyar afan ko ata na luk ilang ayi kam, ami nyu tsem mi ye akyung. ²⁹Utang go ingyar na bi ukuk ni Igbi ni Ikpam, agbo ni itam nyi sa futi unu ko? Aji i nder tsi aying nu unu amui na ashi anyong ni Igbi Ikpam, aying yi ni ni muite ro, unu ikyo Ushop nu Umbak ni Imbok ni Ikpam ko?³⁰Eyi song inGyar ni ni luk go; "Akang ate sa anem, i yi sa te akang yi." Yiyak, "Ikpamgbak sa luk angyar nyi ikpo." ³¹Sa agbiy ni asi akuk, ni ingyar na kpo nwu ime Ikpam nu uzi!³²Tang song ibe ni ikwiyi, na ayi no ni fong, kam nu uni kuk udab ye utsom utem nu uni nder. ³³Ata ni abo ta mu iswiw ikwiw mang, ye akyo, ye utsom nu uni mgba ye bo ituk teng. ³⁴Uwi ikwiyi sem ye udab imbok ikyi angyar ni si ni igya amuy, udab te ru te-te mang ni ani fem ku afam ru. U song go uwi sem ye afam ni ni futi afam nu utasu. ³⁵Ni sem akin wo, usa kper nu kwe adab alo ni ni sem ye umbak ta ikong ko. ³⁶Sab nu ukuk udab, nu ku inya ni Ikpam ni mui unu lo, ni una tam inya ni sem udab nyi kam wo. ³⁷"Ifeb ashi aro i yi ni na ba, sa ba, isa dep ibe ko. ³⁸Ingyar nem ni sem gaga sa yir ye udab alo nyi, i na ser isem udab nem sa sab mi ye mi ko." ³⁹Nder eyi si ukyu ni mi ser isem ka tsem anyong ro ko. I si ukem na angyar ni ni ye udab alo, ni Ikpam na gbe uzi.

11

¹Na agbonu, udab alo si u-song ni ye ekop, umbuk inya ni usem ye udab atser go usa kam mi. Unu si ikyi ni inya ni uker inder ye ayi. ²Si ikyi ni ugbiy nuwo, udab alo, na a ni kpir adaro ikwiyi atem. ³Si umbuk ni udab alo, eyi ba song go utasu nu ba sem umbuk ni ilang nu ukuk ni Ikpam; agbiy ni i ni nder ye ayi agbonu, akong wur umbuk na agbiy ni ani nder ye ayi ko. ⁴Si umbuk nu udab alo ni Abel ni na Ikpam una ni ni sab fu umba nyi Ikain. Si umbuk unu mang, esem gaga ubar ni Ikpam. Ikpam kpir mi atem umbuk nu una nuwo. Si umbuk ugbiy nuwo Abel ikpu kam gber, ilang nyi ker mi ki ba yak agbonu. ⁵Su umbuk udab alo, Enok kpu ko, Ikpam kwe mi tso ka ugbak agu awum. "Bo nder mi ko, aji anu, Ikpamgbak kwe mi" Ikpeng ni aker kwe mi wo, a luk atung ikyi nyi go, i sem usem ni te Ikpam udab kam bo sa kwe tso ugbak wo. ⁶Na agbonu, udab alo ra lang, ingyar sa kong te Ikpam udab ko bubung. Sem keng mang go ingyar yi sa kpir udab nyi go Ikpam sa anyi, Ikpam sa na ingyar yi ni mi gying na song mi wo atung. ⁷Umbuk nu udab alo, i yi Inoah ku ukuk ime ni Ikpam, umbuk agbiy ni ini ker nder ye ayi lang nyi, ye asi ni Ikpam udab nyi, i mwe awar nu utem ni gbe ikap nyi. Inya yi ni ini kong nu wo, na mi i ji ikpon ni usem ni gaga umbuk udab alo, ta utasu ikpo. ⁸Si umbuk udab alo teng, Abraham, ni ani zer mi i kpir wur ka umbuk ni ina ji ikpon. I wur ka mang, i song umbuk ni i si ka ko. ⁹Si umbuk udab alo ni ini ka sem itsu nu unu amui sem lok ingyar ukyuk. I sem umbuk atan mang ye Izik, ye Ijakob, angyar ni na ji ikpon yi ye mi wo. ¹⁰I mi kar gying ikwe utem yi, ni ingyar ni mbgyang Igya yi, kam ta ita nyi kam mwe wo si Ikpam. ¹¹Si umbuk udab alo, go Isarah agbonyi ni ni lang ye igbi, kam Abraham kam itsep ni sem ida ni ibgi. Ikpeng yi i kap inang gber, i kpir go i yi ni

mui unu ye mi wo sa kong inya ni i ni luk wo. ¹²Ni sem akinj wo, anyong ingyar ayi nu ni Ikep nyi si kam mam wo, uzung nyi Ingyar sa fak fo ko sem lok ikyor na akpa ni Ikpəm, ye isa ni unu ukung utem. ¹³Angyar neye jijak kpu umbuk udab alo, bo ku unu amui yi ko. Ama bo nder mi ka ukeng ukpəm, har deng, go ayi si ukyuk, ser ikwe tsi mang ba utasu anu. ¹⁴Angyar ni luk ugbiy nu wo kanj mwε-mwε mang go a mi gying ikwe ni sa abo wo. ¹⁵Bo na mi tang agbiy ikyi ni ikwe yi ni bo wur anyi wo, izizi bo sa kam iyab na bo na ser isem kam. ¹⁶Ata ni i ni nder nu wo, bo mi gying ikwe ashi ni ni sab fu jijak, ni si uma ni Ikpəmgbak agu. Nisem akinj wo, iswiw kuk Ikpəm ni kpir go i yi si Ikpəm bo ko, aji nu i mbya ikwe lo bo kam. ¹⁷Si umbuk udab alo i kyar nder Abraham ni kwe igbi nyi ayi ra ayi yi, ni i ni kwe na Ikpəm umbuk unu amui nyi ni i ni kpir. ¹⁸Si Abraham yi na abo luk go; "Sa anyong Izik, uzung no sa kam izi bo." ¹⁹Udab nyi, Abraham mi tang go Ikpəm sa fui mi wur umbuk ukpu, unu kyok go i ku mi ser isem umbuk ukpu anyi. ²⁰Si umbuk udab alo, Izik na Ijakob ye Esau, ukwi umbuk agbiy ni ker na ba. ²¹Si umbuk udab alo, ni Ijakob agbonyi ikpeng ni i go ni kpu wo, na agbiy Ijosef ukwi afanj agber. I yi Ijakob yi wob Ikpəm kuk itsep umbuk iwu nyi. ²²Si umbuk udab alo nu wo, Ijosef ikpeng ni ibe nyi si te mang wo, luk agbiy ikyi ni unyi na alem Israel na bo na wur zuk ikwe ni Egypt, ikanj bo na bo kyor ikep nyi kung agbo ka nyonj. ²³Si umbuk udab alo, ibe ni bo mba Imusi wo, anyar nyi kwe mi tanj ukyanj ata, aji bo nder go igbi yi si igbi atung mang. Bo kyir asi nu ukuk udeng ko. ²⁴Si umbuk udab alo, Imusi ikpeng ni i ni dep kam, I bi go bo sa zer mi igbi ni igbi Ifaro akab ko. ²⁵Sab mi fu ni tsem ye anyar ni Ikpəm, futi ata ni nder atung umbuk abi ite ashi. ²⁶Udab nyi, itang go sab fu ni ina ku iswiw ni na tur Iyesu ineng, uyi futi itso ni ikwe Egypt. Ayi nyi si umbuk agbo ni itam nyi ubar agu. ²⁷Si umbuk udab alo, Imusi nyi zuk ikwe Egypt. I kyir asi tsi nu udab atso nu udeng ko, aji anu i kuk udab sem lok i mi nder ayi nyi ka anyong ni ingyar yi ni i mi nder mi ko wo. ²⁸Si umbuk udab alo, i yi Imusi, tam ishe nu uyam ye aying ni bo ni ngyab, kyir go i yi ni tsem agbi nu ubar ni Egypt wo, sa yak agbi ubar ni Israel ugbo iyi. ²⁹Si umbuk udab alo, alem ni Israel kyu gbu ukung utem nu uma lok bo ka umbuk itsu awom aro. Anyar ni Egypt ngang ni bo gbu teng, bo yak amuy kpu. ³⁰Si umbuk udab alo, Ubung utem ni Ijeriko bep kyu ise, ni bo ni kar fer mi imbar ikyu ikyong fanj. ³¹Si umbuk udab alo igbila ikper ni izi nyi go Irahah kpu ye anyar tser ikyi ye ko, aji, iku anyar atsung ni ba nder ikwe yi wo tanj ye ukwi. ³²Unu a hong, isa luk go inang yak? Ibe sa lang ni na luk ugbiy ikyi ni Igideon, Ibarak, Isamson, Ijephthah, Idavid, Isamuel ye anyar Uko'o ni Ikpəm ni ni si ye. ³³Si umbuk udab alo, bo ji akwe atem umbuk umε, tam itam ni ni gang anyi, ku unu amui, bo kuk unu na agbacwε, ³⁴bur nyim itsep nu ula, ji wur ye amang akyam, tser umbuk ukyung, tser umbuk umε akpo, ji akwe aki aki umbuk umε. ³⁵Agbi ni ni kpu, a fui wur bo ukpu na ayabo. Atsi ku utsom ye agbo afanj, kpir go a sonj bo ta ko, aji bo song go bo sa fui wur anyonj ni ni sab fu jijak. ³⁶bo sa bo, bur bo, kam bo aleng ye igya amui. ³⁷Bo nyu tsem atsi ye akyung, jang atsi ka afanj, tsem atsi ye akapara. Atar na atsi si akpa na atanj ye amε. Atsi tsem kar, inya lang, nder utsom ikyu ikyu ikyu. ³⁸Utasu nu wo kwi bo iyatsi ko, Bo zam kar atem, adeng, aki, ye alem. ³⁹Angyar neye jijak sem usem ni sab Ikpəm udab, umbuk udab alo bo, unu amui yi gber bo ku ra ko. ⁴⁰Ikpəm bying agbiy atung mang lo ro, eyi na lang, bo sa sem gaga ukeng ni Ikpəm yi ko.

12

¹Nder anyar ikwitung mang sem fer ro deng deng wo, ni kwe ulab, ye abi ni ma ro kenj kam wo, lo ka utso ayi. Ni kuk udab lem imwa yi ni sem ro ubar wo. ²I sa kpir ni i kwe nyi udab ro, ye ayi ro, anyong Iyesu ko, aji nu i yi si ita, ye ikwi nu udab alo ro, umbuk udab ate ni sem mi ubar wo, I kuk udab umbuk na akwi na abur ye iswiw na ani kam mi ukiy nu mui tsang ikang wo, wur mi ugbiy tsi ko, na agbonu i kyu sem utso nu ugbo utung ni Ikyung Udeng ni Ikpəm. ³Tang unu sab-sab, umbuk udab akuk ni ini nder ata anyar ni kong abi, ni bi mi, uwi sa kpir nu fem udab ru kam aya ukeng tsi mang ko. ⁴U sa ker kwe isang no ta ukpu ata ni una yer kpo umε ye agbiy abi. ⁵U sa ker kepawung ekep akuk ni ni tar uwi agbi go; "Agbi, sa nder tsi utar ni Idaadi ko, sa fem ilam ye umbya sab ni i ni na mu wo ko." ⁶Aji Idaadi mi tar ingyar ni ini shonj, i mi bur igbi ni i ni ku ta atang. ⁷Kuk udab ye utsom sem lok a gbiy mu agbo atong. Ikpəm mi tam ye mu lok agbi. Igbi tsi sem anyi ni ida nyi mi gbiy mi agbo atong ko? ⁸Una lang ye ingyar ni na gbiy mu agbo atong, na anyar jijak mi gying wo, kyok go u lang ye ida, usi igbi nu utseng, u si igbi nyi ko. ⁹Yak anyi yiyak, i ye ada ni mi tar ro, ni ilam, ime na bo usur. I sa kong futi ukyu nu ye Idaro ni ushop ye uzi ko? ¹⁰Adaro amba mi gbiy ro agbo atong, iyi ashi aro mang, ata ni ni gang bo anyi. Na agbonu wo, ata ni Ikpəm mi kong ye ro si umbuk na atung ro, ni ye mi aka; a usem ni par par nyi ituk. ¹¹Agbo atong ugbiygbiy ni ingyar mi mi te udab atang ikpeng yi ko, mi kyim. Ikwi nyi imi kwe ukwiye ye usem ni sem gaga na anyar ni ni kpir ku umbya yi wo. ¹²Ni sem akinj wo, agbo ni ni far yim, ye akpeneng ni ni kpu wur, ni kuk bo ikep. ¹³Umbya sab ukeng ru no ubar, na akiy (ingyar) ni si ikpu ni ba ka'anj ukeng ko, ni kam itsep. ¹⁴Ngang nu sem ukwi ye anyar jijak, ye usem ni par-par, uyi na lang, ingyar mi sa Ikpəm ko. ¹⁵Nder anyong ru zing-zing, ni ingyar tsi a gying tok ye umbak ni imbok ni Ikpəm ko, ni ikyob ni agbiy abi sa dep tso na ru utsom, na anyar ikwitung mang akpyak anyong bo ye abi ko. ¹⁶Utsep anyong zing zing ni anyar ni mi ka utseng ye anyar ni mi lang ye asi ni Ikpəm, na lang ukem ru; sem lok Esau ni ni kwe ukong nyi gyaji umbuk ifam ni uji nu ulung ayi mang. ¹⁷Usong go Ikpeng ni i mi gying ni ku ukwi ni si ikponj nyi wo, bo bi mi, aji iyab lang ni ina yang udab, i gying mi ye aki ayi inang gber, i kam ko. ¹⁸Nder, uwi ba umbuk ni ideng nu una yak ye agbo ko, ideng ni kwiye ye iduk nu ula ko, ye efeb, ye efem ye etsang ko. ¹⁹Uba umbuk na ani wi ukye ko, ilang yi akyi ti etseb mang ko, ser ni bo na nung go a sa luk ugbiy ye bo yak ko. ²⁰Bo kuk fo udab ye ilang nu ukuk ye ko, "Ko umong na yak anyong ideng yi, bo sa nyu tsem mi ye akyung." ²¹Umbuk anyi kuk asi har Imusi luk go "A siy kuk mi i bung mang. Anyong nyak mi i bung mang teng." ²²Unu wo uba ideng ni Izion, (umbuk ikuk atem) ikwe ni Ikpəm nu uzi, Ijerusalem ni ser Ikpəm kyu ba, kyar ye acinda ni Ikpəm afanj ikur ilung ikwitung mang umbuk udeng ye udab ate. ²³Uba ikwi akyar ni agbi nu ubar, na ani byek azi bo lo uma ni Ikpəm agu. Unu uba atang ni Ikpəm, ingyar ni

ikpo aluk kwi ime nyi, uba ubar na usi na angyar ni tam gaga ni ani kwi ra aking kam. ²⁴Yak anyi yak, uba ubar ni Iyesu, i yi ni sem ukem ro ye Ikpam umbuk nu unu amui ashi, ye aying ni ni futi itsep na aying ni Abel. ²⁵Nder, sa bi i yi ni si luk agbiy nu wo ko. Angyar ni ikwiyi ni ni bi ugbiy ni i ni luk ye bo utasu anu, bo wur etse yemi ko, utang go uwi sa wur etse ye ini ni luk ugbiy ye ru ser Ikpam gbak agu wo? ²⁶Ulung ayi ibe yi ilang nyi tsuk utasu, na agbonu i mui unu luk go; "Ubui ayi yiyak i sa tsuk utsu nu wo mang ko, i sa tsuk akpa ni Ikpam teng. ²⁷Akyon nu, "Ubui ayi yiyak" kyok go i sa tsuk wur agbiy ni na tsuk, agbiy ni ini kong, kam agbiy ni na bi tsuk fo sa siy anyi. ²⁸Ni sem aking wo, i yi sa ku uma nu udeng ni na bi tsuk wo, ni sem ye udab ate ni wob Ikpam ye asi ni Ikpam ye usur. ²⁹Aji Ikpam ro si Ikpam ni mi ji lok go ula.

13 ¹Uka ubar ye ishon na ukeng ni Ikpam. ²U sa kep awung nu ku ukyuk ko. Umbuk ukyuk aku mang angyar tsi tam acinda ni Ikpam ukyuk, ni bo ni song ko. ³Tang song angyar ni igya amui, sem lok uwi sa atang ye bo, tang song angyar ni ami na bo utsom, kwe go si uwi ami na utsom yi. "Ko ayiro na usem nu ulam ye uwa usur. U na ukpalang ni iban na sem par-par, aji Ikpam sa luk angyar ni mi kuk kar utseng, ye angyar ni mi na ye awa ye alam na angyar, ikpo. ⁵Sa kpir ni ishon na anang a nduk ukum no ko. Sem usem ni inya nu uye mi na kwi mu, aji Ikpam ye agbo nyi luk go, "I yi sa mgbab da mu ko, i sa zuk mu utsukpa no ko." "Ni sem ye udab ni kwi mi kam, kam ni luk go, Ikpamgbak si ingyar umbak nem, i sa kyir asi ko. Aji kyur inya yi ni ingyar na kong mi?" ⁷Tsung nder angyar ikyi ru, ani mi kan ru ilang ni Ikpam wo. Nder ukyu nu ukum bo ni sem, kam sem ye udab alo ukyu bo yi. ⁸Iyesu Ingyar nu Ugbe mi yang ko, Ignyi, Ayeno har ka nu umuiki, i si ugbo ayi yi. ⁹U sa kpir na agbiy akpim aki ki a kwe nyi udab ru ko. Sab fu nu udab ru atser ye umbak ni imbok ni Ikpam, si umbuk nu uji aji ko, angyar ni lo udab bo umbuk uji ba nder go ambak bo ko. ¹⁰I sem ye itsung na angyar ni mi she umbuk na abu, ami kwe umong yi tso unu ko, itsi. ¹¹Aying nu among ni ami tsem umbuk abi na angyar, adeng ni ishe mi kwe aying bo mwu ka umbuk atsi, anyong bo, a kwe kwi yiyang na abu yi. ¹²Ru ugbo ayi yi, Iyesu nder utsom undok ni ikwe, ni muite angyar ye aying nyi. ¹³Ni wur ka kam mi undok anyi ni ye mi kung iswi yi itunk. ¹⁴Aji anu i lang ye ikwe nu umuiki anu. I mi mui ayi ni ikwe ayi ni sa ba. ¹⁵Anyong Iyesu, ni na mi ishe ni na ndep Ikpam ibe agber, umbuk ubung akyo ni na wur unu ro, ni na akpir ye izi nyi. ¹⁶I sa kep awung ni mi kong atung ye akyu ko, ni mi mbak akyu, aji anu ishe na atung ukong kong mi sab Ikpam udab kwi anu ko. ¹⁷Una ikyi isu ye angyar ikyi ru, kwe anyong ru na bo, aji ayi mi kpi uzi ru, sem lok angyar ni na luk agbiy ikyi ru ubar ni Ikpam. Una ikyi iseu ye bo ni bo tam itam yi ye udab ate, ba cwigo ye anying ko. Uyi lang ye umbak ubar ru. ¹⁸U kyp ro Ikpam, aji eyi ikper ye udab ro go i sa sem usem ni lang ye udab abi ye ingyar, i kwe udab ro go i sa sem usem ni gaga umbuk agbiy jijak. ¹⁹Imi kuk ru ikep nu ka ubar ukyu nu, na a kwe ibe ko, na ba kam ru ifong ifong mang. ²⁰Na agbonu I mi nung go Ikpam ni ukwi ni ni fui wur Idaadi Iyesu, udeng ni mi kpi atar wur ukpu, umbuk aying nu unu amui nu umuiki, ²¹Naru nu sem gaga utso ni agbiy atung ni na tam inya ni udab nyi. I mi nung go ni i tam itam ni sab mi udab nyi anyong Iyesu Kristi, usur jijak na sem anyi umuiki. Na sem aking. ²²Na agbonu i mi kuk ru ikep uwi aro amba, ukuk udab ye ikep akuk ni ni byek ite ushi nu wo. ²³U song go bo nwu wur umba ro Itimoti kam, ye mi isa nder mi ru ikpeng ni ina ba. ²⁴Kyp angyar ikyi ru, ye amba ni ni ye ukpir. Amba ni ikwe ni Italy mi kyp ru. ²⁵I mi nung go umbak ni imbok ni Ikpam sem ye ru jijak.

Ijem

1

¹I yi Ijem ukpi ni Ikpam ye Idaadi Iyesu Ingyar Ugbe, kyim ka ime na atsu ikur ka afa ni ni sak kar utasu anu: Ikyip ru. ²Ute udab uwi aromba, umbuk nu utsom jijak un una nder umbuk usem ru. ³Utsom nuwo mi kyar nder udab alo ru, na kong ru nu kuk udab. ⁴Nu udab akuk ru mbak ru nu kuk udab ka kwi ikyuk umbuk utsom jijak, nu na ikyi iseu ye Ikpam umbuk agbiy jijak, ni inyatsi atsom ru ko. ⁵Ingyar ni na lang ye ata nu umwe, ibeb Ikpam-umbuk Ikpam akyip, I sa na mi ham mang ye udab ute, i sa fab mi ko, Iyi Ikpam sa na mi. ⁶Kam i beb ye udab alo, sa ka udab ko. Aji ingyar ni mi ka udab go agbo Ikpam sa na mi non, iyo, i sem lok amuy akpang nu ukung lab nu ushop mi ndok ka lo anu ye agu. ⁷Ingyar yi sa tang go i sa kam inyatsi ime ni Ikpam ko. ⁸Ukyu ni ingyar nu sem ye udab aka'a; song ko go i sa tur Iyesu non iyo, i mi yir umbuk anyi yi ko. ⁹Umba ni ra lang ye inya ndep anyong ye ikak utem yi ni Ikpam lo mi anyi wo, ¹⁰kam ingyar ni itso ni ndep anyong nyi ye ikak ushi ni Ikpam ni lo mi, aji isa kpan nyi lok aya na alem ni mi sem gbiy ifeb ko wo. ¹¹Ufam na mi bak mi kong alem mi kpu wur. Aya na alem yi mi sur far iseu, ikpeng yi usab nyi lang kam. Ru ugbo ayi yi, ingyar ni itso mi yim dak mang (kpu) ukem ni akyi aka nyi. ¹²Atung si ini ingyar ni na kuk udab umbuk umbaknder ni kam mi. Ina kpan umbaknder yi, agbo ni itam nyi ni i na kam su uzi nu umuiki, ni Ikpam ni mui unu lo angyar ni ni shon mi. ¹³Ikpeng ni utang na agbiy abi na ba uwi ingyar wo, sa luk go "Ikpa i maknder mi ni", Iyo, Ikpam mi kwe utang abi ba udab ni ingyar ko, I yi Ikpam mi kong ingyar tam abi ko. ¹⁴Kam utang na agbiy abi mi ba ingyar udab ikpeng ni agbiy atang nyi na ka utso na abi, uyi mi kong mi sem ye ukek. ¹⁵Ukek yi na ku imbar kam wo, i mi mba agbiy abi. Agbiy agbi na dep kwi kam, i mi kwe ukpu ba. ¹⁶Usa bang anyong ru ko, uwi aro amba. ¹⁷Agbiy atung ye ini sab ka kwi nyok nyok wo ser ime ni Ikpam. Ser ime Ida na atar jijak. Ikpam mi yang lok usur ye ukan, ye akyor ko. ¹⁸Ikpam kwe udab nyi ni na ro uzi nu umuiki umbuk akon nyi na anyi, ni i yi ba sem awum nu ubar kakak ukem na agbiy ni iyi Ikpam ni kong. ¹⁹Usong unu uwi aro amba: Utep atong tung wuk ugbiy kam usa fong unu luk, u sa tso udab imwa mang ko. ²⁰Ingyar na tso udab i sa tam itam ni Ikpam song ko, unu si usem ni gaga nyi. ²¹Ni sem aking wo, u sa kong agbiy na abeleng ye agbiy na abi yak ko. Umbuk ni ikyi a na iseu ni ku ilang ni Ikpam, ni ni ye itsep ni na gbe uzi ru. ²²Ukwe ilang ni Ikpam tam itam anyi, u sa mi wuk mang ko, u yi u mi bang anyong ru mang. ²³Ingyar ni na mi a wuk ilang ni Ikpam mang, kam atam inya ni ilang yi mi luk wo ko, i sem lok ingyar ni nder anyong nyi umbuk idarga. ²⁴I tsung anyong nyi kam kpan nyi mang, i sa kep awung

ukyu ingyar ni ini sem. ²⁵Kam ingyar ni na nder ayi nwu umbuk nu ukuk ni Ikpəm ni sem ye itsep ni na soṇ mi ta. Ina kong ka ubar, a wuk mang ko, Ikpəm sa na ingyar yi ukwi, umbuk ikwi ana nyi iseu. ²⁶Ingyar na tang go i yi mi wob Ikpəm gaga mang, kam i song ata ni ina kuk umyam yi (agbiy aluk)ko, ingyar nu bang anyong nyi mang, Ikpəm awob nyi lang ye umbak. ²⁷Ikpəm awob ni Ikpəm ni lang ye Ida ubar ni Ikpəm, si go: umbak angyar ni lang ye ada, ye akab na akpu umbuk utsom bo, ye ata nu una ingyar na kuk anyong nyi na abeleng nu utasu nu ama mi ko.

2

¹Uwi amba nem, ni ni ye udab alo anyong ni Idaadi Iyesu Ingyar Ugbe, nu usur nyi ni fu jijak, usa kyok go ushoṇ ingyar tsi futi utsi ko. ²Sem lok umbuk ikwi akyar ru, ingyar ni ni far utar atung fa andak ni itso kam nwu ba, kam umba ayi teng ni ni far utar abeleng ka nwu ba. ³Una nder ingyar ni ni far utar atung kam go, "Uwi kyu sem umbuk atung nu," kam usa kan ingyar nu utsom wo go, "Uwi sem ka agu," ko, "Kyu sem ufuk nem anu," ⁴Ukyu ukum nu sem lok umi shoṇ umba ayi futi ayi, u ser ingyar ni luk ikpo umbuk agbiy atang no ni ni gang anyi ko. ⁵Zak atong uwi amba nem, Ikpəm kyak angyar nu utsom nu utasu na bo na yir ye itsep umbuk udab alo, na ji ikpoṇ uma ni Ikpəm ata ni Ikpəm mui unu lo angyar ni ni shoṇ mi. ⁶Umi nder tis angyar nu utsom. Sa angyar ni itso yi mi nder tsi ru ko? Sa angyar ni itso yi mi gbiy ru ka ikpo wo ko? Yiyak, sa angyar ni itso yi mi kwe ru ka ikpo ka jang agbiy fa ru ubar na angyar luk ikpo ko? ⁷Sa angyar ni itso yi mi luk nduk izi ni Idaadi Iyesu Ingyar Ugbe ro ko? Sa ayi. ⁸Una tam ukuk ni Ikpəm usa nder ilang nu ukuk na a byek lo go, "Shoṇ ingyar ukwi ru ata nu uni shoṇ anyong ru." Una shoṇ angyar jijak, u kong gang anyi mang. ⁹Kam una shoṇ angyar tsi futi atsi, ukong sa abi, ugem ukuk ni ikpəm kam. ¹⁰Uwi ingyar na tam ukuk yi jijak, kam da umbuk ayi mang, unu kyok go ugem ukuk yi jijak kam. ¹¹Iyi ni go, "U sa kuk utseng ko," ri iyi yi i luk go, "Sa tsem ingyar ko." U na bi kuk utseng, kam tsem ingyar, u ser ingyar ni gem ukuk kam. ¹²Ni sem akin wo, luk kam tam lok angyar ni ana luk wur bo ikpo. ¹³Aji ikpo a luk ni imbok sa lang anyong ni ingyar ni na lang ye imbok. Aji ayi ni imbok fu ti ikpo aluk. ¹⁴Sa mbak ingyar inya tsi ko, uwi aro amba, ni ingyar na go i yi ye udab alo, kam lang ye itam. Udab alo mang sa gbe mi? ¹⁵Kwe go umba ro alam ko akab ayi lang ye utar, ye uji ni ina ji ukyu yi. ¹⁶Kam umba tsi ukem ru kan mi go, "Ka ukwi umba, Ikpəm na mu uwok ye imbar azer." Una bi na mi agbiy ni imi gying u kong atung tsi? ¹⁷Ru ugbo ayi yi, ingyar na ye udab alo, kam lang ye itam, udab alo nyi sa mbak mi ko, si ikam mang. ¹⁸Yiyak ingyar tsi sa luk go, "Uwi ye udab alo, i yi ye itam." "Kyok mi nu udab alo ni itam no ra lang, i yi sa kyok mu udab alo nem ye itam nem. ¹⁹Uwi kpir udab no go Ikpəm sa anyi, ukong gang anyi mang. Kam song go ajano kpir kam nyak keg-keg. ²⁰Ushoṇ go nu song uwi ingyar induk, go udab alo ni itam ni yak anyi ko lang ye umbak? ²¹Idaro Ikpəm kwe Abraham go isem gaga, ikpeng ni ikwe Izik tso atung, ni kwe mi na Ishe. ²²U nder, go udab alo tam ye itam nyi, kam umbuk ni itam udab alo nyi dep ser ihong. ²³Ilang ni Ikpəm ba sem anyi umbuk ni iluk go, "Abraham kpir ye Ikpəm kam Ikpəm kwe mi go i sem gaga. "Kam azer mi iyo ni Ikpəm. ²⁴U nder, go su umbuk ni itam na ani kwe ingyar go in sem gaga, su umbuk nu udab alo mang ko. ²⁵Ru ugbo ayi yi Irahbab, igbila ikper wo imbuk ni itam nyi, Ikpəm kwe mi go i sem gaga, aji i ku ukuk, angyar utsung ni ani kyim ka nder ikwe Ijeriko, i kyok bo ukeng tsi mang na bo ser nyi. ²⁶Ata na anyong nu usi na lang si ikam mang, ru ugbo ayi yi, udab alo ni itam na lang si ikam mang teng.

3 ¹Usa kpir nu uwi angyar ikwi mang a sem angyar ni kpim agbiy ko, uwi aro amba. Aji Ikpəm sa luk acica ikpo bo tser fu jijak. ²Aji iyi jijak i mi da ukuk ni Ikpəm umbuk ukeng ikwi tung mang. Ingyar na bi da ukuk ni Ikpəm ko umbuk agbiy aluk, ingyar yi dep kwi kam ukeng ni Ikpəm kiy, ni ini kwi ni kuk anyong nyi jijak. ³Angyar na mi kwe inang fa ikernya unu, i kong akin nu bo ka umbuk ni ini shoṇ na ka. ⁴Nder song teng go, awar na bak inang, ikpeng ni ushop go izu, su ushak ushi mang mi kur mi ka umbuk ni ingyar yi ni shoṇ ni ka. ⁵Ru ugbo ayi yi, umyam si ikak na anyong ushi aro mang, kam i mi luk agbiy atem ibung mang. Nder ata nu ikyung nu ula ushi aro mang mi kwe izep utem mang kwe kwi. ⁶Umyam teng sem lok ula ukem na anyong ro, i na luk agbiy abi, angyar ikwitung mang ni i mi nya tsem ye umyam mang. Ugbiy ni i mi luk, mi kong agbiy ro jijak ni i mi tang ko kam kong, sem ye abeleng, ata nu ula mi kwi kam umbuk jijak wo, i sa nduk usem ni ingyar yi jijak. Ikwi nyi iyi teng ula sa kwi mi. ⁷Angyar mi kong song na ata umong nu ulem ye anwe, ye awu, ye among nu uyang na amwe ye bo. ⁸Kam na su umyam wo (agbiy atang ni ingyar), ingyar mi kong fo ye mi ko. I sem ye u'sa abi ni mi tsem ingyar. ⁹I mi kwe umyam ro ayi yi mi ndep izi ni Ikpəm anyi, ru umyam yi i mi kwe nya tsem angyar anyi, angyar ni Ikpəm ni kong wur iyi ye usur nyi. ¹⁰Unu ayi yi wur ilang atung ye ilang abi. uwi aro amba, a sab ni i sem akin ko. ¹¹Ibung na amuy mi mba wur amuy atung ye amuy abi umbuk ikur ayi yi? Iyo. ¹²Iti nu ukyu mi wum awum nu ukyipku, uwi aro amba? Adumu mi wum awum nu umungur? Ru ugbo ayi yi, amuy nu umwa mi mba amuy atung ko. ¹³Ami nder song ingyar nu umwe inang? Ingyar yi sa kyok umwe umbuk nu ukum atung nyi na atung ye ikwi iseu ana ye usong nu umwe. ¹⁴Agbiy atang no na me ye ufeb, ye abgiy atem atem nu umi tang udab no nu una kong, sa ndep anyong anyi kam kuk anyi ser ison ko. ¹⁵Umwe nu ukyunu si umwe ni Ikpəm ko bubung. Unu si umwe nu utasu nu, ni lang ye Usi ni Ikpəm, i me ye ushop na ajano mang. ¹⁶Umbuk nu ufeb na sem anyi, ye anyong andep, agbiy mi tser nduk, angyar mi kong abi mang. ¹⁷Kam nder umwe ni Ikpəm tam ubar ser ugbak kyu ba, sem par par, mi kwe ukwi ba, i mi na ikwi iseu, mi kuk anyong nyi, mi kyok imbok, mi kong ukum atung mi fem ko, kam mi kyok anyi. ¹⁸Angyar ni mi sem umbuk nu ukwi, mi kong inya ni Ikpəm mi shoṇ na kong. Angyar ukyunu mi kwe ukwi ba ukem na angyar.

4 ¹Ukyon ye ate mi ser aji iba? Abo ser si umbuk agbiy atang ni mi kwe udab atso ye abur mi ba ukem ru ni umi kpo akyu wo ko? ²U gying kam ukam ko. Umi nya tsem ingyar udab kam ukam atung anyi ko. Usem mi kyion kam bur ye akyu, ye uleg umbuk inya ni ingyar kam ukam ko aji ubeb ko. ³Ubeb, kam ukam ko, aji ubeb umbuk ugem, kam nu kwe

atam anyong ru mang.⁴Uwi angyar ni mi ka utseng ye lang ye udab alo anyong ni Ikpəm! Usong go iyo akuk ye utasu mi nduk Ikpəm udab ko? Ingyar ni na go ni kuk iyo ye utasu i si ingyar ukar ni Ikpəm.⁵Utang go inya ni ilang ni Ikpəm ni luk sa ba be iseu mang, "Kam utang go ushop nyi ni ni sem anyong ro wo sem ye ufeb kej kam?"⁶Ikpəm na umbak ni imbok nyi ham mang, aji ilang ni Ikpəm luk go, "Ikpəm bi ingyar ni mi ndeb anyong kam na angyar ni na ikyi iseu umbak ni imbok nyi."⁷Na ikyi iseu ye Ikpəm. Sa kpir nu kong inya ni Isatan ni kanj mu go ukong wo ko, isa kyir nyi mu anung.⁸Ker ba anung ni Ikpəm ye udab no, kam Ikpəm teng sa ker ba anung no. Muite agbo no, uwi angyar ni mi kong abi kam muite udab ru uwi ingyar ni mi ka'a udab.⁹Unduk udab, sem ye umbok kam kiy! Ni ikyonj no na sam ser imbok, udab ate na sam ser udab ni ifeb.¹⁰Tep ikyi iseu ubar ni Ikpəm kam isa kwe mu tso ugbak.¹¹Sa luk nduk akyu ko, uwi aro amba, ingyar ni na luk nduk umba tsi i gem ukuk kam luk ukuk yi ikpo.U na luk ukuk ikpo, u si ingyar ni tam ukuk ko, u si ingyar ni ni luk ukuk ikpo.¹²Kwi ingyar anyi mang ni ni na ukuk kam isa luk ikpo. Si iyi icwipka nyi mang ikwi ni ini gbe, ye ni ina nduk. Uwi ni mi luk ingyar ukyi no ikpo, usa ayiro?¹³Uzak atong uwi ni mi luk go, "Ayeno ko ukpo kyu isa ka umbuk ni ikwe utem gu, i sa sem anyi yak uyi ayi kam sam agbo umbuk na agbiy nu ugya kam na kam agbo ni itam nem."¹⁴Ayiro song inya ni na kong ukpo kyu, uzi no sa aji? Usem lok go imbye ni ikyek ni mi sak bek ayi ko ikpeng nu usur na tso wo.¹⁵Sa sab nu una luk go, "Ikpəm na kpir isem ni ina kong unu nonj ige."¹⁶Kam na agbonu umi ndep anyong ye agbiy atem nu mi tang nu kong. Anyong andep nu ukyunu sa abi.¹⁷Ingyar ni ni song atung ni kong kam ikong ko wo, uyi ikong abi.

5 ¹Na agbonu, i sem ye ugbiy na kanj ru uwi angyar itso, ukyi akyi nu ukpu umbuk utsom yi ni si mi ba ru ubar wo.²Itso ru sa be iseu mang, kam atar ru, abyar sa ji nduk.³Igold ye Isilver ru, ume sa ji nduk.I sa ji nduk ru lok ula Ikpeng ni Ikpəm na luk ru ikpo wo, afam ru nu me ji nduk jijak sa sem lok angyar ni na luk ta ru ikpo ukyu ni ikwi kwi.⁴Nder afam ni angyar nu uni kuk lo ime no wo si mi kyi -angyar ni tam itam kam u na bo agbo ni itam bo ko wo, akyi na angyar yi ni ka bung mu uji ibok ye, ka nwu atong n ingyar ikyi na acinda ni mi kpo ume ki.⁵Usem usem na angyar atem utasu kpanj ki. U mi gying atung na anyong ru mang kam song go ukyu nu ukpu sem anyi ko.⁶U luk nduk kam tsem angyar ni sem gaga. Abo ye ru nyang anyong ko.⁷U na udab iseu, uwi aro amba yir bang ibe ni Idaadi na ba. Nder; ingyar ni ni wo ibok mi yir bang uji nyi ikang, i mi kuk udab yer bang abui nu ubar ye ini ikwi kwi.⁸Uwi teng kuk udab kam yir ye itsep aji uba ni Ikpəm si anung mang.⁹Uwi aro amba, u sa nger agbiy ye akyu kam na abo luk ru ikpo yak ko. Nder ingyar ni mi luk ikpo i yir uwo usukpi.¹⁰Aro amba, under ata na angyar uko'o ni Ikpəm mi nder utsom kam kuk udab luk agbiy umbuk izi ni Idaadi.¹¹I mi kwe angyar ni mi kuk udab ye go abo sa kam ukwi. U wuk ata ni Ijob ni kuk udab, kam uwi song inya nu udab ni Ikpəm go, I sem ye udab ni imbok ye ayi ni imbok.¹²Ni fu jijak, uwi aro amba, usa ber ko, ko uma ni Ikpəm kyar ye utasu, ko na sem umbuk ni unu amui tsi ko. Ni sem akinj wo, Ni "E-en no na sem E-en", kam ni "Iyo no na sem mgbang iyo," kam ni Ikpəm a luk mu ikpo ko.¹³Ingyar tsi ukem ru mi nder utsom? I kyip Ikpəm. Ingyar tsi ukem ru mi te udab? I kyo ubung nu undep.¹⁴Ingyar tsi ukem ru ikyim? Izer angyar ukong ni Ikpəm.Kam abo fung mi anyi nu ushop ni Ikpəm umbuk izi ni Idaadi.¹⁵Ikpəm akyip nu udab alo sa kong tser ingyar ukyung yi, kam Ikpəm sa kuk mi nyi ukpalang nu ukyung yi. Ina kong abi, Ikpəm sa kepawung na mi.¹⁶Ukpir abi u kanj akyu kam kyip Ikpəm na akyu kam nu kam utser. Ingyar ni sem gaga ye Ikpəm, Ikpəm akyip nyi mi tam ye itsep kwi anu ko.¹⁷Eliza si ingyar sem lok i yi ye uwi, i kyip Ikpəm go na abui akyo ko, kam abui yi kyo ko, imbar nu iyi ita ye ikanj akyong-yi.¹⁸Kam Eliza kyip Ikpəm yiyak akpa ni Ikpəm buk kam abui kyo yiyak, ikyu na agbiy mwa tso kam wum-awum.¹⁹Uwi aro amba, ingyar tsi ukem ru na nyi zuk ukeng na anyi kam ingyar ayi na kwe mi ser isem ba,²⁰ni ingyar yi song go ingyar ni na zer mi ser isem umbuk na abi, isa gbe mi wur umbuk nu ukpu kam sa kep tsek abi nyi ikwi tung mang.

1 Ipita

1 ¹I yi Ipita, afuk ni Iyesu Ingyar Ugbe, ikyim nu ka ime na angyar ukyuk ni sak kar umbuk jijak, ye ani Ikpəm ni kyak ikwe ni Ipontus, Igalatia, Kappedocia, Asia, ye Ibitynia,²Unu sa ata nu umwe ni Ikpəm ni kyok kyuk ita nyi, ye umuite nu Ushop ni Ikpəm, ye angyar ni ni na ikyi iseu ye Iyesu Ingyar Ugbe, nu usi nyi ni kyak wur lo umbuk ikyi ana iseu ye umbuk u far far na aying ni Iyesu Ingyar Ugbe. Na ayi ni imbok sem ye ru, ni ukwi ru sa dep ser ihong.³Udeng ka ime ni Ikpəm, Ida ni Idaadi Iyesu Ingyar Ugbe, umbuk ayi ni imbok nu utem, i na ro udap alo ni na ba sem awum yiyak. U nu wo ta si ni Iyesu Ingyar Ugbe ro ni kpu kam fui wur anyionj ubui ayi mang wo.⁴Umbuk Ikponj ni ni yer bang ro wo, sa agbiy ni sa wok wur mang ko, a sa kpo akpak ko, ye a sa nduk be mang ko, akwe lo bang ru ugbak agu.⁵Si Ikpəm i mi keptsek ru umbuk asak nyi ta udap alo, ikyi ni ugbe nyi ni i bang ni i sa wur kyok ikyu ni ikwi kwi.⁶Udab te ru kej kam umbuk agbiy neye, i song go na agbo nu udap sa mi bab ru atang umbuk agbiy ikwi tung.⁷Agbiy neye kong kam na nder udap alo ru, ni ni sab futi ikyung itso ni isa konj abe, na abo sa kyar nder mi ye ula. Unu kong kam nu udap alo sa kwe usek, ye usur, ye undep ana Iyesu ibe ni na ba yiyak wo.⁸Usa ker nder mi, kam u shonj mi. U nder mi agbonu ko, kam ukpir ye mi ka yak ata nu udap ate ru ti uluk, udap ute ni me ye usur.⁹Na agbonu usi mi ku ugbo nu udap alo ru, unu su ugbe ni uzi ru.¹⁰Angyar uko'o ni Ikpəm gying kam beb fug ugbiy ikyi nu ugbe nu wo, ikyi nu umbak ni imbok ni na sem u du wo.¹¹Abo gying go na song go aji kyu nu ugbe yi, ye ibe nu usi Ingyar Ugbe na anyong bo mi luk kanj bo. Agbiy ne mi kong ka ubui ni i kanj bo agbiy ne lo bang ubar umbuk nu utsom ni Ingyar Ugbe ro ye agbiy nu usur isem tang nyi.¹²Abo kwe kyok bo go ami tam na sa anyong bo ko, atam lo su uwi, ubui ni abo kir mi luk ugbiy yi mi kanj mu nu wo ta angyar ni mi kanj ru uko'o atung ni Ikpəm ta usi ute na ani kyim ser ugbak agu. Agbiy na acinda ni gying go na nder.¹³Ni sem akinj wo, kpab sab ukpa nu udab atang ru. Una udab iseu tung tang agbiy. Ta utang ru umbuk nu umbak ni imbok ni Ikpəm nu uba ba ni Iyesu Ingyar Ugbe na ser isem ba wo.¹⁴Uwi alem ni mi na ikyi iseu, usa ka kwe anyong ru na ka agbiy abi ata nu u mi tur ibe nu uni

ker song Ikpəm wo ko.¹⁵ At a ni i yi ni ni zer ru ni sem parpar wo, u wi teng, sem parpar ru ugbo ayi yi umbuk ukum ru jijak.¹⁶ Aji abo byek i lo go, "U sem parpar, aji i yi sem parpar."¹⁷ U na zer mi "Ida" I yi ni mi luk ikpo amē ko, i mi luk ka ata ni itam ni ingyar ni kyok, sem usem ru ye asi ni Ikpəm utasu anu.¹⁸ U song go, abo gya ru ye si afam ni mi nduk mang sem lok anang ko, na ani gbe ru wur umbuk ukum ni iduk ni uni kpim anyong ada ru wo ko.¹⁹ Agbe ru ye sa aying Iyesu Ingyar Ugbe ro ni tser ugya kenj kam wo, itan ni ni lang ye uda, lang ye ibab tsi.²⁰ Ikpəm kyak Ingyar Ugbe ro lo kam i sa ta ita ni utasu nu, kam na agbonu ikwe mi kwe kyok ro umbuk ukyu ni ikwi nu wo.²¹ Ukpir ye Ikpəm utang ni Iyesu ni ini fui mi wur anyon, ye ni ini na usur sem lok nu udab alo, ye udab atser ru sa sem anyong Ikpəm.²² U kam uzi ru umbuk ikyi ana iseu umbuk na anyi ni sem umbuk ishon na amba wur udab ru; akinj wo, u shonj akyu yar wur udap ru.²³ Abo mba ru yi yak umbuk ni isu ni na konj ko, su umbuk isu ni na sem umuiki, ye ikonj ni Ikpəm nu uzi, ni na sem umuiki.²⁴ "I yi angyar sa kpu abe sem lok go alem ye usur bo, sem lok go aya na alem ni mi tsa ukab ko."²⁵ Kam ikonj ni Ikpəm sem mgbang umuiki. U nu si uko'o atung ni i mi kwe kanj ru.

2¹ Ni sem akinj wo, umgbab abi ukong kong, ye isonj jijak, ye ubang, ye ufeb, yak ye angyar aluk isem.² Sem lok igbi ute ime, mi gying akyang ni imwē, u gying akyang ni imwē na anyi; ikonj ni Ikpəm kam ni mbak mu dep umbuk nu ugbe no.³ U na kyar nder kiy go Ikpəm sab kenj kam.⁴ Ba ime nyi i yi ni ni si ikyung awum na angyar ni kyak kam Ida nyi Ikpəm, kyak mi lo ba umbuk itam ni ni sab mi udab nyi.⁵ U wi teng sem lok go ikyung awum ni bo na kwe mwē igya nu ushop Ikpəm, nu usem usemni par par, sem lok go ingyar ishe ni sem par par ni ni na uji ishe nu usi Ikpəm sa yir aku ta Iyesu Ingyar Ugbe.⁶ U nui si ilang ni ingyar nu uko'o ni Ikpəm ni byek kyuk ikwi y go: "Nder, i yi kwe ikyung nu utepta ita ni igya nem Izion, udeng na akyung ni ini kyak ni ni sab fu jijak, ingyar ni sa kpir ye mi sa kam iswi go." Usur nu sa adu, uwi ni ni kpir ye mi. Kam ikyung ni ingyar i mwe igya ni kyak zuk ba ser ikyung ni ni mbak fu jijak,"⁸ ye "Ikyung na angyar ni kpeng ti, si ikyung ko ufang na angyar na mi fanj kpo anyi. Bo mi fanj kpo aji anu bo mi kpir ilang ni Ikpəm ko, si ukyu ni Ikpəm ni lo go sa sem akinj.⁹ Uwi si angyar na bo kyak wur, itsu nu udeng, angyar ni ni sem par par, angyar ni Ikpəm, kam nu ukanj itam atung ni i yi ni zer ru wur umbuk ifeb ba umnbuk atar ni bek ayi u'nder nder.¹⁰ Song go ni i sem uwi sa angyar ko, na agbonu, u sa angyar ni Ikpəm. Uwi kam ayi ni imbok ko, kam na agbonu u kam ayi ni imbok.¹¹ Uwi aromba, i yi zer ru sem lok go angyar ukuyk ye angyar uzam, nu nwu wur anyong ru umbuk utang na abi, ni mi kpo ume ye udab alo ru anyong ni Ikpəm.¹² U kyok ukum atung ukem na angyar ni song Ikpəm ko, kam na abo go luk nduk ru go uwi tam abi kpanj kiy, kam na abo go tsung nder si itam atung, kam na ndep izi ni Ikpəm ukyu nyi ni i na ba.¹³ Na ikyi iseu umbuk ilang ukuk na angyar ukong izi ni Idaadi, ko ni na su udeng ni fu jijak,¹⁴ Yak ye agomna, ni Ikpəm kyim go ba tar angyar mi tam abi, kam na a na angyar ni mi kong atung ugbo ni it am bo.¹⁵ Unu si ishonj ni Ikpəm go nu na kong atung wo u bur nyim ilang ni induk na angyar mi luk.¹⁶ Uwi angyar ni usonj ta, sa kwe usonj ta ru anyong ni Ikpəm sam ser si ukeptsek na abi ru ko, u sem ugbo ni igbi igya ni Ikpəm.¹⁷ Na a yi yi ro undep nyi. Shonj iku na amba. Si-Ikpəm. Na udeng usur nyi.¹⁸ Uwi agbi igya una ikyi iseu ye angyar ikyi ru, umbuk iyab song ye jijak, kyar ye ani ni kong ru atung ye ani ni kong ru abi jijak.¹⁹ Sa agbiy ni ni kwe undeb na Ikpəm uwi ingyar na nder utsom umbuk agbiy ni Ikpəm nu udab no sem par par mang wo.²⁰ Ikpəm sa te udap ko ubui ni una kong agem kam abo bur mu umbuk u yi. Kam una kong sa atung kam ukam utsom anyi, unu sa te Ikpəm udab kwi anu ko.²¹ Si umbuk unu ni Ikpəm ni zer ru, aji Ingyar Ugbe ro nder kpanj utsom kam, i lo ro ukyok ni I na tur mi ineng.²² Ikong abi ko, ubang tsi lang unu nyi.²³ Ubui na angyar ni kyo mi, i kyo bo ser i sem ko. Umbuk utsom ni I ni nder, i te ikang yi ko. Kam ikwe anyong nyi na Ikpəm ni mi luk ikpo nyi gaga wo.²⁴ Iyesu agbo nyi kpir Ku abi ro anyong nyi, na bo kam mi ukyi nu umui tsang wo, kam ni i lang ye iyab tsi ni ina kong ye abi, kam ba sem u sem ni gaga. Umbuk na abang ni abur mi ilam wo, i yi ye uwi kam utser umbuk ukyung ro.²⁵ Jijak ru, umi tek kar sem lok go atanj ni ni yim, kam na agbonu u ser ba ime ingyar ni ni ta ru, ye ingyar ni mi tsep uzi ru.

3¹ Umbuk iyab nu uwi awa ni igya u na (tep) ikyi iseu na alam ru, ukong ukyu nu ye bo kam ingyar ni sa bi ni kpir ye uko'o ni Ingyar Ugbe ro, umbuk ni ikyi ana iseu na awa bo, ko ingyar ni luk ugbiy ye bo ko gber,² bo sa kpir ye Ingyar Ugbe ro ubui ni ana nder ukum no atung ye usur nu uni na bo.³ U sa mbya anyong ru ye afam ni mbya anyong mang ko, sem lok ata na ami ambya utsi ye atigbyar na anyi, ye agi ni inang itso, ye atar ni itso ka ifu wo ko.⁴ Mbya sab ingyar yi na anyong no atang wo, usab ni mi work ko wo, u sem ye ikyi ana iseu ye ukum ni umber, unu si inya ni Ikpəm mi nder mi ye usur wo.⁵ Akab ni ni na Ikpəm usur, ikwi mi kong akinj. Abo kpir ye Ikpəm kam na ikyi iseu ye alam bo.⁶ Akab lok Isera na ikyi iseu ye ulam nyi Abraham, kam zer mi go, "Ida uma nem," uwi na agbonu usa agbi nyi, u na kong agbiy atung, ye nu una kyir asi nu utsom ko.⁷ Ru ugbo ayi yi uwi alam bo ni ni song Ikpəm, ata na akab ni ni si ru wo, uwi si bo teng, ye utang song go itsep bo gang adu alam ko, ye usong go, uwi sa amba nu umbuk ayi imbok nu una nu uzi ni Ikpəm. U kong ka ukyu nu ni inya tsi atsek Ikpəm akyip ru ko.⁸ Ni ikwi nyi, uwi jijak, u kpir ye akyu umbuk ugbiy ayi nu una tang. U nder akyu ye ayi ni imbok, mi shonj akyu lok agbi ni ingyar ayi, u sem ye udab ni imbok ye akyu, na ikyi iseu.⁹ Sa kwe abi kung abi anyi ko, ingyar na kyo mu, sa kyo mi teng ko. Luk ilang nu ukwi ye mi, aji a zer ru umbuk nu ukwi, nu uji ikonj nu ukwi.¹⁰ Ingyar ni na shonj uzi ye ikyu atung ham wo, nu umyam nyi sa luk abi ko, yak ye nu unu nyi a nya isonj ko.¹¹ Ukyu ni ingyar nu, i mgbab abi ukong kong, kong sa atung, gying ubui nu ukwi, ngang nu tar kuk mi.¹² Ayi ni Ikpəm sa anyong angyar ni ni sem gaga, atong nyi mi wuk unung bo. Kam ikabar ni Ikpəm mi shonj ni i nder ingyar ni mi kong abi ko.¹³ Ayi ro kwi ni kpo mu, ubui nu una mi shonj nu kong inya ni sa atung? ¹⁴ Una tsom utsom umbuk usem ni gaga, usa kam ukwi ime ni Ikpəm. Sa kyir asi umbuk ni inya ni ingyar na kong mu ko. Sa tang udab ko bubung.¹⁵ Ni sem ukyunu wo, kwe udab no na Idaadi Ingyar Ugbe usur ye ishonj no jijak. Sem ye ata nu una kanj ingyar ni na beb mu aji kong u ta utang no anyong ni Ikpəm nonj. Kanj mi ye ikyi ana iseu ye usur.¹⁶ Sem ye utang atung, na angyar na go na kyo usem no na atung

anyong Ingyar Ugbe ni iswiw kuk bo, ikpeng ni ana go na luk agbiy ikyi no abi wo. ¹⁷Ubar ni Ikpəm sab fu nu una nder utsom ikyi na atung futi nu na nder utsom ikyi na abi nu una kong. ¹⁸Ingyar Ugbe ro tsom ulung ayi go umbuk abi na angyar. I yi ni ni sem gaga, nder utsom ikyi na angyar ni kong abi, kam ni ikwe ro ba ime ni Ikpəm. Abo tsem mi umong anyong kam umbuk usi i ker ye uzi. ¹⁹Ni i si umbuk usi, i kpan kyu ka igya na amui. ka kan angyar ni si umbuk usi, uko'o atung ni Ikpəm. ²⁰Aneye sa angyar ni ni tser ikyi ibe ni Ikpəm ni ker ikuk udap yir bang bo ikyu ni Inoah, ibe ni abo ker mi mwe awar wo, kam Ikpəm gbe angyar iber ashi mang -uzi ni angyar akyong-ata, amui anyi. ²¹U nu si ukyok na amui Ikpəm ni ni gbe uwi ayeno, unu amuite wur abeleng anyong ko, kam ikwe su uko'o kiy tur Ikpəm ye udap atung - ta umbuk ufui wur anyong ni Ingyar Ugbe ro. ²²Ingyar Ugbe ro si ugbo utung ni Ikpəm. I kpan tso ka uma gbak. Acinda, ukuk, ye itsep jijak bo sa na ikyi iseu na mi.

4 ¹Ni sem akin wo, Ingyar Ugbe ro nder utsom umong anyong, uwi teng jim udab ru nu bang adu. Angyar ni na nder tsom umong anyong kam wo, I sa tam abi yak ko. ²Ni sem akin wo, Ingyar yi umbuk usem nyi umong na anyong nyi, i sa itam angyar ni shon ko si inya ni Ikpəm mi shon umbuk uzi nyi jijak. ³I mi kan ru, aji u kwe ibe ro ham mang utasu anu mi kong kar agbiy na angyar ni song Ikpəm ko mi kong: abi sem lok; utseng akuk, atang na abi, umwa tsi na agbiy ikyu aki-aki, akyor na ami tam abi anyi, ye akan awop, ni Ikpəm mi kar wo. ⁴Abo tang go si inya ashi nu uwi ni bi go usa kyar ikyi ye bo umbuk umwe na abi ko wo, kam abo luk abi ikyi ru. ⁵Ukyu ayi go, abo sa ka yir fak kam Ikpəm agbiy jijak na abo ni kong, Ikpəm sem bang ni na luk angyar ni ker awum ye ani ni kpu kam ye ikpo. ⁶Unu si inya ni ni kong kam Ingyar Ugbe kwe uko'o atung ye ka kan akam anyion. I kong akin aji Ikpəm luk bo ikpo ibe ni abo ker anyong wo, abo sa ker sem umbuk nu usi bo ata ni Ikpəm. ⁷Iyesu si ashi aro ni ba, kam agbiy jijak utasu any sa ba kwi. U sem usem nu udab atser, mi tang agbiy ye umwe, kam nu u song ata ni una kyip Ikpəm sab sab. ⁸Ni ni sab fu jijak, shon umba no mwe mwe, aji ishon mi kep tsek abi ikwi tung mang. ⁹Sem ye ukum nu una ku ukyuk, kam yip bo na anying alang. ¹⁰Ata ni ko ayiro ni ku una ime ni Ikpəm wo, u tam ye mi nu mbak akyu aji i sa agbi itam atung ni Ikpəm umbuk una ni na ro itsang mang. ¹¹Ingyar tsi na luk ilang, i luk akon ni Ikpəm ni kan mi go I luk. Ingyar tsi na tam igbi igya, itam mi umbuk itsep ni Ikpəm ni na mi, kam umubuk agbiy jijak ni Ikpəm kam usur anyong Iyesu Ingyar Ugbe ro. Usur ye itsep jijak sa anyi umuiki ka umuiki. Na sem akin. ¹²Aro amba ni ishon, usa tang go utsom ni ni kam ru wo, si inya ashi ko, i ba ni ba kyar nder udab alo ru. ¹³U na nder utsom nu Ingyar Ugbe, u te udab, kam ni udab te ru ukyu ni i na ba ye usur nyi. ¹⁴Angyar na kyo mu aji u kpir izi ni Ingyar Ugbe, ukwi sa kam mu, aji usiy ni usur ye usiy ni Ikpəm kyu sem anyong no. ¹⁵Ni ingyar tsi ukem tang sa tsom sem lok go ingyar ni itsem ingyar, ingyar uzu, ingyar itam abi, no u fa ilang no umbuk agbiy ni ingyar tsi. ¹⁶Kam ingyar tsi na nder utsom ni i si igbi ni Ikpəm I sa kyir iswiw ko. I na Ikpəm usur umbuk izi yi. ¹⁷Ibe gang ni ikpo aluk na yar ikab angyar Ikpəm. Ikpo yi na yar si anyong ro, angyar nu utasu ni ni kpir uko'o ni Ikpəm ko wo abo, sa sem bo inang? ¹⁸Kam angyar ni ni sem gaga na leng ta kam sa gbe, sa sem inang, ye angyar ni ni song Ikpəm ko, ye angyar ni ni kong abi? ¹⁹Ni sem akin wo, mgbab angyar ni ni tsom umbuk agbiy Ikpəm, a kwe uzi bo na ka Ikpəm na anyi ni ni kong bo, ayi ka ubar ye atung ukong kong.

5 ¹I yi mi kan angyar ukong nu ukem ru, i yi teng si ukem na angyar ukong. I yi nder ye ayi nem utsom ni Ingyar Ugbe ro ni tsom wo, I yi teng sa yak anyi umbuk ni usur ni Ingyar Ugbe ro ni i na ba kyok wo. ²Ni sem akin wo, i mi nung ru uwi na akong, go u kpwi atan ni Ikpəm ni si ukem ru wo sab sab. Nder bo ayi ilam, na sem si keng keng ko, u kwe wur udap ru, ata ni Ikpəm ni shon. Sa nder bo ayi ilam aji u sa kam inya mbak anyong no ko, shon wur udap no mang. ³Sa kwe ukuk ni ingyar ikyi tam ye bo ko ane ukem ru, kyok bo ukyok atung. ⁴Kam ubui ni Ingyar Ugbe ro, udeng ni mi ikpwi ro sa ka ba kyok, usa ku izur nu usur ni mi wok ko. ⁵Ru ugbo ayi yi, uwi alem ni itsang, na ikyi iseu ye angyar ukong ru jijak. Ukep tsek anyong ru ye ikyi ana iseu kam u wuk akyu. Aji Ikpəm bi ingyar anyong andep, kam na ingyar ni mi na ikyi iseu umbak na ayi ni imbok. ⁶Ni sem akin wo, na ikyi iseu ime ni Ikpəm umbuk na asak nyi, kam ni i kuk mu tso ukyek umbuk ibe nyi. ⁷Kyor utsom ru jijak far na Iyesu, i sem ye udab ye itsep ni i na bur nyim utsom ru yi jijak. ⁸U sem tung, mui ayi, zak atong, aji ingyar ukar ru Isatan, i mi tso, mi kyu sem lok igbacwe nu unyong ni kuk mi, imi gying ingyar ni i tsem. ⁹Yir nu ukpo mi. Yir ye itsep umbuk udap alo, song go amba ru ikwe tsi mi kpan tsang umbuk udap akuk ye ukyu nu utsom nu teng. ¹⁰U na nder utsom ifeb ashi kam, Ikpəm na ayi ni imbok jijak, Ikpəm ni ni zer ru ba umbuk nu usur ni umuiki anyong Ingyar Ugbe ro, sa kuk lo ru, nu yer song, kam na ru asak. ¹¹Itsep ni kuk umbuk jijak sa anyi, umuiki ka umuiki. Na sem akin. ¹²I yi nder go Isilvanus si umba na anyi, i byek itida nu kyim mi ba na ru. I mi kuk ru ipek, kam kan ru go agbiy ni ni byek neye si imbok ni Ikpəm na anyi mang. Lo udab ru anyi. ¹³Akab yi ni Ibabilon, ni ani kyak ru wur ba ituk wo, mi kyip ru. Imak igbi nem, mi kyip ru teng. ¹⁴Ukyip akyu ye unu ufyip ni ishon. Ni ukwi sem ye ru jijak uwi ani sa anyong Ingyar Ugbe.

2 Ipita

1 ¹Ikyim nu wur ime ni Isimon Pita Ukpiy, ye afuk ni Iyesu Ingyar Ugbe, ka ime na angyar ni ni ku udap alo atung, ugbo ni eyi ni ku wo, udap alo umbuk ni gaga ni Ikpəm ro ye Ingyar Ugbe ro Iyesu. ²Na ayi ni imbok ye ukwi aker tso umbuk umbyang ni umwe ni Ikpəm ye Iyesu Ida'adi ro. ³Agbiy ne jijak ni ni kwe kying ye asak nu uzi nu uma ni Ikpəm, iyi ni ni zer ro umbuk nu usur nyi ye atung nyi. ⁴Ta unu ina ro afam atung ye unu- amui utem, kam nu u kam iyab ye Ikpəm ka'a usem nyi, nu uwi ni kyir wur umbuk ungyir nu utasu umbuk udab atang bo na abi. ⁵Umbuk iyab nu wo, ngang nu uyak itsep umbuk udap alo no, umbuk itsep no umwe, ⁶Umbuk umwe no yak ikuk elam, umbuk elem akuk no, ngyar ugbo

udap (kuk udap), kam ta udap akuk no, yak usem ni Ikpəm. ⁷Umbuk usem ni Ikpəm no, ni ishon na amba na sem, ukem ni ishon na amba uyak ishon ahong. ⁸Agbiy neye na sem ilam no, adep ilam no, usa sem ikper ko, non sa ti ru nu uwum awum umbuk umwe ni Ida'adi Iyesu Ingyar Ugbe ro ko. ⁹Ingyar ni sa lang ye agbiy neye, i nder kwi anung mang, i zok ayi. Ikep awung ye umui te ni wur umbuk abi nyi na atsu. ¹⁰Ni sem akin wo, uwi aro amba u ngang nu kyok uzer ru, ye ukyak ru, nu usong mwe mwe. Una kong agbiy neye usa fan kpo ko. ¹¹Ni sem akin wo, Ikpəm sa na mu nu nwu ka ikyung udeng nu umuiki ni Ida'adi ye Ingyar Ugbe Iyesu. ¹²Ni sem akin wo, iyi sa mi sam ru awung na agbiy neye mang akin, i song go uwi song bo, i song go usem ye itsep umbuk anyi agbonu. ¹³I tang cwigo sem gaga mang ni iyi na sam ru awung na agbiy neye, umbuk ibe ni iyi ni ker umbuk itan nem nu. (ker awum) ¹⁴I song go umbuk ifeb ashi aro iyi sa sep wur itan nem anu (isa kpu), ata ni Ida'adi Iyesu ingy ar ugbe ni kyok mi. ¹⁵Iyi sa ngang ye asak nem nu u tang song agbiy neye isem-tang ni iyi na anyi kam (kpu) ¹⁶Eyi kan ru agbiy ni itsep ye ukyok ni Idaadi Iyesu Ingyar Ugbe ro ye ayi nu umwe na ake ata mang ko. Iyi ahong nder ye ayi, wuk ye atong ro ulab nu usur nyi. ¹⁷I yi ahong ku undep ye usur ime ni Idaadi Ikpəm ubui ni ilang nu usur ni ka ba ime nyi umbuk undep nu usur cwigo, "Unu si igbi nem, igbi ni ishon nem ayi go ni ni kong sab mi udap." ¹⁸I wuk ilang nu ni ni sir Ikpəmgbak ubui ni eyi ye mi sem ikyi ni ideng ni ni sem par par. ¹⁹I sem ye ikon ni uko'o nu, ni ni sem mwe mwe. Ukong sab ken kam nu una uzak atong anyi. I sem lok go itur kang ni ni lan umbuk ifeb ka yak ubui nu ukpo-kyu go fan, ni akyur ni ikyek ayar kyok udap ru. ²⁰Song unu nu ubar kak kak go uko'o na atan ni Ikpəm mi ba umbuk usong ni ingy ar ko. ²¹Uko'o ni atan ni Ikpəm tsi mi ba umbuk ni ishon ni ingy ar ko. kam wo si Ushop Ute ni Ikpəm mi na ingy ar mi luk wur uko'o ni Ikpəm.

2

¹Angyar uko'o ni ison ba ime na ingy ar ye acica ni ison sa ka ba ime ru. Abo sa ba atan mang ye uko'o ni na ba nduk ru, kam abo sa bi ingy ar ikyi bo ni ni gya bo. Abo kwe unduk nu ube ba ikyi bo imwa mang. ²Angyar ham mang sa tur ayi asak bo, ta unu, abo sa luk nduk okeng na anyi. ³Umbuk ukek bo, bo sa bang ru na kam itso anyong ru, kam ube bo sa kwe ikup ko, bo sa kem ubar nu mang. ⁴Aji Ikpəm ahong mgbab acinda ni ni tam abi ko, ikwe ka igya ula, ikam bo itse ta lo igya amui umbuk ifeb bang ikpo aluk. ⁵Yak anyi yak, i kem ingy ar ikwiy jijak kam igbe kwi Inoah mang, iyi ni mi kan uko'o ni ni sem gaga ye ingy ar akyong-afan yak ye mi ibe ni i ni kyim amuy ba kem utasu na ingy ar tam abi. ⁶Ikpəm bur beb ikwe ni Isodom ye Igomora kam kwiy bo ser atung be iseu, unu kyok ata ni na ba sem ye ingy ar ni mi tam abi. ⁷Kam Ilot ingy ar ni ni sem gaga nder utsom ime na ingy ar ni ni song Ikpəm ko, nu udab bo me ye indar mang wo, Ikpəm gbe wur mi. ⁸Na si ani ikwok ni ni sem gaga nu, ni mi sem ukem tang bo usur bung wo, i wuk anyong umbuk usem nyi ni i ni sem gaga, umbuk agbiy ni i ni nder kam wuk. ⁹Ikpəm song ata ni ina gbe wur ingy ar nu unyi umbuk nu umbaknder, kam na ingy ar ni ni itam abi utsom ukyu ni ikpo aluk. ¹⁰Unu sa anyi mang ikyi na ingy ar ni iker ye ukum nu ungir ni ishon nu utasu, ye utsi nu ukuk. Abo mi ndep anyong kam kong inya ni ni sab bo udab bo, abo kyir asi na bo luk nduk ingy ar ni ye usur ni Ikpəm ko. ¹¹Acinda ni Ikpəm ye itsep utum ye asak futi ingy ar neye, kam a ker iluk duk ingy ar neye non kyo bo ubar ni Idaadi. ¹²Angyar neye sem lok among nu udab lang atang, bo sem ata ni ana kuk ka atsem mang. Abo song inya ni abo mi kyo wo ko. Abo sa be iseu. ¹³Abo sa kam ugba ukob na abi akong bo. Atang cwigo uji ye umwa ibe agber si udap ate. Agbiy neye sa abeleng ye ibab. Abo te udap ye ison ubui ni abo na si umbuk uji ye ru. ¹⁴Abo ye ayi asak nu utseng akuk ye akab jijak. Abi mi zer ko. abo mi bang ingy ar ni uzi bo ni itser ko na kong abi. Akpim udab mgbye ye ayi a nwu na afam nu utasu. Abo sa agbi nu unu ata! ¹⁵Abo ta mgbab iyab ni gaga. Kam ka ikang, abo tur ka iyab ni Ibalaam igbiy ni Ibeor, i ni imi shon go ni iji anang umbuk ame mang. ¹⁶Kam i kam ufab umbuk abi nyi, iker-nya ni mi luk ilang ko, luk wur ilang ni ingy ar, kam i kong akyi nu ufam ni ingy ar uko'o Ikpəm yi. ¹⁷Angyar bo ne sem rok go agbing awom ni ni lang ye amwi. Abo sem lok abung ni itsang mi kong kar. Ifeb ijing si iyir bang bo. ¹⁸Abo luk ilang na anyong andeb ni lang ye umbak. Abo mi lu ingy ar ni nwu ayi mi fan kpo umbuk ulek na agbiy nu utasu. Abo mi bang ingy ar ni mi ngang na kyir mgbab ingy ar ni mi sem usem nu ugem. ¹⁹Abo mui unu ni ison na ingy ar, abo ye ahong su ukpi ni mi tam anyi ko. Ingy ar su ukpi ni inya usong ni na futi mi. ²⁰Ayi yi ro ni na kyir wur umbuk na abeleng nu utasu nu ta umbuk unwe ni Idaadi ye Ingy ar Ugbe Iyesu Kristi i na sir isem ba ime ingy ar abeleng yiyak, i kwi nyi sa bab futi ita nyi. ²¹Sa sab fu izizi na bo bi ni song ukeng ni gaga, ye ni uni song kam sam utang ta ukuk ni te par-par ni Ikpəm ni i na bo. ²²Ukep nu sa anyi mang utso bo, "go igbur ser isem ka umbuk inya ni i ni kpuk. Ilu na ani muite ser isem ka akpag yi yak.

3

¹Na abgonu, i yi mi byek na ru, uwi amba nem nu udab ute nem, ukyim nem ni ifan na sam ru awung, a tsuk udap ru na anyi nyi, ²kam nu tang song akon ni kpan ka isem na ingy ar uko'o ni Ikpəm ni te par-par ye ukuk ni Ida'adi ye Ingy ar Ugbe ro ni i ni na ba unu na afuk ru. ³Song unu ubu bar go ingy ar ni na luk ru andar sa ba ukyu ni ikwi. Abo sa luk ru andar ka ubar ata ni ni sab bo. ⁴Abo sa go, "Unu amui nu ba nyi yi wo sa aji? Yar kyuk ibe na ada ro ni na ula (kpu) agbiy yir mgbang ru ugbo yi mang, yar kyuk nu utasu ni yar." ⁵Abo shon mang kep awung go utasu nu ye umbuk ugbak agu ba sem nu wur sa amwi ukem kpan ikwi ta ukuk ni Ikpəm. ⁶Ye go anyong na agbiy neye i nduk utasu ni ibe yi, ye amuy ni ni me ba tsem bo. ⁷Kam na agbonu utasu nu ye umbuk ugbak agu akwe tsu lo bang ula ata nu ukuk ayi yi ni luk lo. Abo kwe tsu lo bang ukyu ni ikpo aluk ye unduk na ingy ar abi ni ni song Ikpəm ko. ⁸Sa kep awung ko, uwi ni i ni ishon, go ukyu ayi ubar ni Ikpəm sem lok go su uyi ifan kyo ayi; kam uyi ifan kyo ayi sem lok go ukyu ayi. ⁹Ikpəm mi dep ibe umbuk unu amui nyi ata na ingy ar ni tang wo ko, iyi ahong mi kuk su adap ye ru. Ishon go ni ingy ar tsi ukem ru sa akpu be iseu mang ko, kam ni ayi-yi ro gying iyap ni na uyang udab. ¹⁰Ni sem akin wo, ukyu ni Ikpəm sa ba lok ingy ar uzu. Umbuk ugbak agu sa ba kpan tsang ye ilang gbong. Afam na anyi sa kwi kam ye ula, kam utasu nu ye itam nyi sa kwi ula

jijak.¹¹Na agbiy ne ye jijak sa nduk iyab nu aro wo, ukyu ingyar inang ni uwi na sem? U sem usem ni ye te par-par ye akyi aka na angyar Ikpəm.¹²Uwi lo udap mi kpak bang ukyu nu uba ni Ikpəm. Ukyu yi, umbuk ugbak agu sa kuk ula, afam anyi sa sak kam ye igbu nu ula utem.¹³Ta unu amui nyi, eyi mi yir bang utasu ashi ye uma gbak ashi, umbuk na angyar na gaga sa ka sem anyi.¹⁴Ni sem akin wo, uwi aro mba ni ishon nem, ni mi lo udap bang agbiy neye, u ngang ye asak ru, ni ibap tsi, ye uda tsi na lang ikyi ru ubar nyi umbuk ukwi.¹⁵Ugbo ayiyi, u nder udap akuk ni Ida'adi ni i ni kwe ugbe ba, ugbo ni umba ro Ipual ni byek na ru, umbuk ata ni Ikpəm ni na mi usu-song yi.¹⁶Ipaul luk agbiy neye jijak umbuk ukyim nyi, anyi sa agbiy ni ibek ayi ken kam nu na song, angyar ubib ye angyar ni ni song uyir bo ko, a tser duk agbiy neye ata ni abo mi kong ye akon ni Ikpəm, ata na bo kong ye akon Ikpəm na ane umbuk nu ube bo mang.¹⁷Ni sem akin wo, uwi aro mba ni i ni shon, nu uwi ni song agbiy neye wo, utsep anyong ru kam ni ingyar tsi ni ni song Ikpəm ko, sa ba bang ru ka ikang, ye ilang ni ison bo kam nu uta yim udap alo ru ko.¹⁸Kam u dep umbuk nu umbak ni imbok ni Ikpəm ye umwe ni Ida'adi Ingyar ugbe ro Iyesu. Nu usur asem unyi na agbonu kwe ka nu umuiki. Na sem akin!

1 Ijon

1¹I mi byek na ru ikyi ni iyi ni ni sem yar kyuk ita nyi-i yi wuk mi, I nder mi ye ayiro, kyar ye ni ini nder mwe mwe, I bar mi ye agbo ro-unu si Ikon ni Uzi.²Yiyak, i ba nder te uzi yi ye ni ini nder mi, kam i kpir ye mi teng. I mi kan ru uko'o nu uzi nu umuiki ni ni sem ye Ida, ni Ikpəm ni kyim mi ba, kam eyi ba song mi teng.³Inya ni ini nder kpan, ye ni ini wuk si ini i mi kan ru nu uwi a ye ikyi akyar ye ro. Ikiy akyar ro sem ye Ida nyi ye Igbiy nyi, Iyesu Ingyar nu Ugbe.⁴Yiyak, imi byek agbiy nu na ru kam nu udab ate ro sa ka yak ikyuk.⁵Unu si uko'o ni i wuk kam kwe kan ru: Ikpəm sa atar, kam anyong nyi ifeb mi lang jijak.⁶Ina go imi kyar ikyi ye mi kam ker mi ka aki umbuk ni ifeb, i mi nya ison, i mi tam anyi ko.⁷Ina ka umbuk na atar wo, i ye ikyi akyar ye akyu, kam anying ni Igbi nyi Iyesu sa mui te ro umbuk na abi ro jijak.⁸I na kan go eyi ker ikong agbiy abi, i mi bang anyong ro, anyi yi lang anyong ro.⁹Kam ina kpir abiy ro, i sem ye udab alo ye anyi ni ira kep awung na ro umbuk ni ukeng nu uda ro, kam i sa muite ro umbuk agbiy abi jijak.¹⁰I na luk go eyi ker ikong abi, imi kuk mi ison, kam ikon nyi lang udab ro.

2

¹Uwi agbi nem ni I mi shon anyong Ingyar Ugbe, i mi byek na ru nu u kong abi ko. Kam igbi tsi na kong abi, i ye ingyar ni mi ku unu ro ime ni Ida, Ingyar nu Ugbe, i ni ni sem gaga mang wo.²I si ingyar ni kwe anyong nyi na umbuk na agbiy abi ro, kwi ado mang ko, ini utasu jijak.³I yab nu wo, isong go i song mi, i na tam ukuk nyi ka akiy nyi.⁴Ingyar ni na luk go, "I song Ikpəm," kam i tam ukuk nyi ko, i si ingyar ni ison, anyi yi lang anyong nyi.⁵Kam ingyar ni ina na ikyi iseu ye ikon ni Ikpəm udab nyi, anyi, ishon ni Ikpəm tam udab ingyar yi gaga mang kam. Umbuk ni iyab nu, i song go i sem anyong nyi.⁶Ingyar ni na go i yi sem sab sab mang ye Ikpəm, i sa na ikyi iseu ata ni Iyesu Ingyar Ugbe ni kong wo.⁷Uwi amba ni kpir izi ni Iyesu, i mi byek ukuk ashi na ru, si ukuk na atsu ni uni kam kpan kyuk ikwi kam. Ukuk na astu yi si ikon ni uni wuk kam.⁸Kam i ker mi byek ukuk na ashi na ru ni ini sem anyi utso ni Ingyar Ugbe ye utso ru, aji ifeb-abi ukong kong, si mi kpan nyi, atar-atung ukong kong, na anyi si mi lan.⁹Ingyar song ye na go i si umbuk atar kam ker ikar umba nyi, i sa ker umbuk ni ifeb har agbonu.¹⁰Ingyar ni na shon umba nyi sem mgbwang umbuk na atar yi, i sa lang ye iyab ni ina fan kpo.¹¹Ini na kar umba nyi, i si umbuk ni ifeb kam i ker mi ika akiy ni ifeb. I song inya ni i si kong ko, aji anu ifeb-abi, zok mi ayi kam.¹²I mi byek na ru u wi agbi ni udab nem ni I mi shon anyong Ingyar Ugbe, aji akep awung na ru ye abi ru kam umbuk ni Izi ni Iyesu ye itam nyi ni i ni tam.¹³I mi byek na ru, uwi ada'a, aji usong ini ni sem yar kyuk ita nyi. I mi byek na ru uwi alem na atsang, aji uji ume ikyi ni Isatan kam. I byek na ru kam uwi alemshi aji nu usong Ida'a.¹⁴I byek na ru kpan kam uwi ada'a, aji usong ini yar kyuk akyuk wo. Ibyek na ru kpan kam uwi alem atsang aji nu uye itsep, kam ikon ni Ikpəm sem udab ru, kong ru uji ume ikyi ni Isatan kam.¹⁵Sa shon utasu ye afam nu utasu ko. Ingyar ni na shon utasu, ishon ni ida'a lang udab nyi.¹⁶Agbiy jijak ni sem utasu anu sem lok; ukek na anyong, ukek na ayi ye anyong a ndeb nu utasu- ser ime ni Ida'a ko, su unu utasu.¹⁷Utasu ye ukek nyi jijak sa kpan nyi, kam uwi ingyar ni mi kong agbi nu udab ni Ikpəm sa sem mgbang umuiki.¹⁸Uwi agbi nem ni I mi shon anyong Ingyar Ugbe, unu si ikwi nyi, ata ni u wuk go angyar ni mi gbiy ifong iseu ye Ingyar Ugbe si iba, na agbonu angyar ni mi gbiy ifong iseu ye Ingyar nu Ugbe yi ba kam. Unu i song go i si umbuk usem ni ikwi nyi kam.¹⁹Angyar neye wur ukem ro, izi zi a bo sa sem mgbwang ye ro, kam na ani wur nyi kam wo kyok go abo ser ime ro ko.²⁰Ni si uwi wo Iyesu Ingyar Ugbe Iyi ni sem par par wo, ifung ru ye Ushop nyi kam, jijak ru usong anyi yi.²¹I byek na ru aji usong anyi yi, aji anu usong go ison mi wur ime ni Ikpəm ko.²²Ayi si ingyar ison, si ingyar yi ni bi go Iyesu si Ingyar Ugbe ko wo? Ingyar yi si ingyar ni mi gbiy ifong iseu ye Ingyar Ugbe, aji i bi Ida ye igbi, go Iyesu si Ingyar Ugbe ko.²³Ingyar ni ina bi go Iyesu si Igbi ni Ikpəm ko, ingyar yi lang ye Ida. Ingyar ni ra kpir ye igbi, i ye Ida teng.²⁴Ni si uwi wo, u lo udab ru umbuk agbiy ni u wuk kyuk ita nyi wo ni sem mgbang udab ru. Agbiy ni u ni wuk kyuk ita nyi ra sem mgbang udab ru, u sa sem mgbang ime Igbi ye Ida teng.²⁵I mui unu lo go i sa na ro uzi nu umuiki.²⁶I byek agbiy neye na ru kam nu song agbiy ikyi na angyar ni ra kong ru ka ukeng ni gang anyi ko.²⁷Ni si uwi wo, ufung nu Ushop ni Ikpəm nu uni ku ime nyi wo sem mgbang udab ru. Kam u gying ing yar ni ira kpim ru yak ko. Ufung nyi mi kpim ru agbiy jijak, unu sem anyi mang, ison lang anyi, ata ni ini kpim ru kpan kam wo, sem mgbang anyong nyi.²⁸Na agbo nu, alem nu udab nem, sem mgbang anyong nyi, nu ukyu ni i na ba, i sa ye anyong andeb, i sa kyir iswi ubar nyi ko, ukyu ni ina ba.²⁹U na song go i sem gaga, u song go angyar ni na kong agbiy ni sem gaga a mba mi ser ime nyi ba.

¹Nder ukyu ni ishon ni Ida'adi Ikpam ni na ro ki, go ni Ida azer ro agbiy nyi, unu si inya ni ini sem. Umbuk ineng nu ugbiy nu wo, utasu song ro ko, aji anu abo song mi ko. ²Uwi ni ini shon agbiy ru, na agbo nu, isi alem ni Ikpam, kam i ker ri song inya i ra ba sem ubar, i song go ikpeng ni Ingyar Ugbe na ba, isa sem ata ni i yi ni sem wo, aji isa nder mi ata ni i sem wo. ³Ingyar song ye ni na ye ukpir ni sem ubar nu wo, mui te anyong nyi ata ni i ni sem par par. ⁴Ingyar ni na ka ubar mi kong agbiy abi, Ingyar yi kpir ni na ikyi iseu ye ukuk ni Ikpam ko. Aji agbiy abi si ikyi atser ye ukuk. ⁵Uson go, a kwe Ingyar Ugbe na ro kam ni i kwe nyi agbiy abi, ime nyi agbiy abi lang. ⁶Ingyar ni na sem ye usem atung ye Iyesu, i sa ka ubar ye abi ukong kong ko. Ingyar ni na ka ubar ye agbiy abi ukukong, i sa ker nder Iyesu, akpang ni ina song mi. ⁷Uwi alem ni ini shon anyong Ingyar Ugbe, u sa kpir ni ingyar tsi bang ru nu ka ukeng tsi mang ko. Ingyar ni na kong agbiy ni sem gaga, i yi teng sem gaga, ata ni Ingyar Ugbe ni sem gaga wo. ⁸Ini na kong agbiy abi i ser ime ne udeng na akwe ikyi, aji udeng na akwe ikyi kong agbiy abi yar kyuk ita nyi. Umbuk ineng nu ugbiy nu wo, Igbi ni Ikpam wur ba ni nduk afong itam nu udeng na akwe ikyi. ⁹Ingyar ni Ikpam na mba mi, isa ka ubar ye agbiy abi ko, aji isu ni Ikpam sem mgbwang anyong nyi. I sa ka ubar ye abi ukukong ko aji si Ikpam i mba mi. ¹⁰Umbuk nu wo, agbi Ikpam ye agbi nu udeng akwe ikyi mi wur kyok anyong bo. Ingyar ni na bi kong agbiy ni sem gaga, i ser ime ni Ikpam ko, kyar ye ingyar ni shon umba nyi ko. ¹¹Unu wo si uko'o ni uni wuk yar ita nyi go: ni i shon akyu, ¹²a sem lok ata ni Ikain ko ni iye udab abi kam i tsem umba nyi wo. I tsem mi go nang? Aji itam abi umba nyi tam gaga. ¹³U sa bam ko uwi aroamba utasu ra kar ru. ¹⁴I song go i wur umbuk nu ukpu ba umbuk nu uzi, aji i mi shon amba. Ingyar ni na lang ye ishon, iker mgbang umbuk nu ukpu. ¹⁵Ingyar ni ina kar umba nyi si ingyar ni itsem ingyar, i lang ye uzi nu umuiki anyong nyi. ¹⁶Umbuk nu isong ishon, aji ingyar Ugbe ku ukpu ikyi ro, sab ni iyi teng aku ukpu ikyi na amba ro. ¹⁷Ingyar ni ina ye afam nu utasu kam nder umba nyi ta ayi iseu, ishon ni Ikpam lang anyong nyi. ¹⁸Uwi agbiy nu udab nem, i sa mi shon akyu unu mang ko, ni ikyok afong itam ro umbuk na anyi. ¹⁹Si umbuk iyab nu, i song go i sem utso na anyi, kam, udab ro kpir sab sab ye mi. ²⁰Udab ro na ta ro ikpo, Ikpam futi udab ro jijak, kam i song agbiy jijak. ²¹Uwi amba nem ni i ni Ishon, udab ro na bi ta ro ikpo, i sem ye udab atser anyong ni Ikpam. ²²Inya ni ina beb mi jijak, i sa kam, aji i mi lo ukuk nyi kam i mi kong agbiy ni udab nyi na na iseu. ²³Unu si ukuk nyi: Go ikpir izi ni Igbi nyi, Ingyar Ugbe, kam ni shon akyu, ata ni ini na ro ukuk nu. ²⁴Ingyar ni mi tam uku ni Ikpam, mi sem sab sab ye mi, Ikpam teng mi sem sab sab ye mi. Unu i song go i sem sab sab ye ro, Umbuk nu Ushop ni Ikpam ni na ro.

4 ¹Uwi amba nem anyong Ingyar Ugbe, ni i ni shon agbiy ru. Usa kpir ye Ingyar ni kan uko'o umbuk ni ushop jijak. U kyar nder ushop Jijak nu u nder go a ser ime Ikpam no, aji angyar uko'oni ison ni Ikpam ham mang wur nyi utasu kam. ²Umbuk iyab nu wo, u sa nder song ushop ni Ikpam, ushop ni ina nder song go Iyesu Ingyar Ugbe ba utasu anu umbuk na anyong ser ime ni Ikpam, ³Ushop ni ina bi nder song go Iyesu ser ime ni Ikpam ba ko, i si ushop na angyar ni mi gbiy afong iseu ye Ingyar Ugbe. Nu uwuk go i sa aba wo, na agbonu abo si utasu anu kam. ⁴U si ini Ikpam, uwi agbiy ni ini shon, uji ume ikyi bo kam. Aji anu Iyesu ni ni isem anyong ro wo, futi Isatan ni ni sem utasu. ⁵Abo ser utasu, ni sem akin wo, inya ni ana luk ser utasu, utasu mi wuk bo. ⁶I yi ser ime Ikpam. I ni na song Ikpam mi wuk ro. Ini na bi ser ime ni Ikpam mi wuk ro ko. Si umbuk nu imi song ushop na anyi ye ushop ni ison. ⁷Uwi aro amba, ni ishon akyu, aji ishon ser ime ni Ikpam, ingyar ni na kyok ishon, Ikpam imba mi, kam isong Ikpam. ⁸Ingyar ni ina bi kyok ishon, i song Ikpam ko, aji Ikpam si ishon. ⁹Ikyi nu ugbiy nuwo, Ikpam kyok to go I shon ro, ni ini kyim Igbi nyi na ayi yi ba utasu sem lok go ni ye mi sem usem nu umuiki. ¹⁰Unu si ishon, go I yi shon mi ko, si iyi i shon ro, ni ini kyim Igbi nyi ba ku ukpu ikyi ro. ¹¹Uwi amba ni ishon nem, ata ni Ikpam ni shon ro wo, i yi teng ni shon akyu ru ugboyi. ¹²Ingyar tsi ker i nder da Ikpam. I yi na shon akyu, Ikpam teng sem anyong ro, Ishon nyi teng sem gaga mang anyong ro. ¹³Ni sem akin wo, i song go iyi sem sab sab ye, I yi teng sem sab sab ye ro, aji I na ro ushop nyi tsi kam. ¹⁴I yi nder, kpir mwe mwe teng go Ida nyi kyim igbi nyi ba ni i ba sem Ingyar Ugbe nu utasu umbuk abi bo. ¹⁵Ingyar ni na nder song go Iyesu si Igbi ni Ikpam, Ikpam sa sem anyong nyi, i yi teng sa sem anyong ni Ikpam. ¹⁶I yi teng song, kam kpir go ishon ni Ikpam ni ye wo sa anyong ro. Ikpam si shon, ingyar ni na sem sab sab umbuk ni ishon nu wo, i sa sem sab sab ye Ikpam, Ikpam teng sa sem sab sab anyong nyi. ¹⁷Umbuk ikyi ugbiy nu, ishon nu sem gaga mang ukem ro, ni i yi a sem ye ife ukyu ikpo aluk, aji ata ni I yi ni sem ye Ipem wo, i yi teng sa sem ru ukyu yi ye Ikpam utasu anu. ¹⁸Ishon mi lang ye asi, ishon na gaga mi tar wur asi, aji asi mi ka ye utsom ana. Kam i yi ni mi kyir asi wo, i ker i sem gaga umbuk ni ishon. ¹⁹I mi shon aji Ikpam i tam ubar shon ro. ²⁰Ingyar ni na go, "I yi shon Ikpam" kam kar umba nyi, umba yi si ingyar ison. Ingyar ni na bi shon umba nyi ni ini nder ye ayi, i sa kong inang shon Ikpam ni ini ker nder ye ayi? ²¹Unu si ukuk ni ini ku ime nyi. Ingyar ni na shon Ikpam i sa shon umba nyi teng.

5 ¹Ingyar ni na kpir go Iyesu si Ingyar Ugbe, I si igbi ni Ikpam. Ingyar ni na shon ini ni ser ime ni Ida, i sa shon agbi nyi ni i yi ni mba teng. ²Ukyu nu wo, i song go imi shon agbiy ni Ikpam, i na shon Ikpam kam tam uku nyi. ³Unu si ishon ni Ikpam go i tam ukuk nyi. Ukuk nyi si ulab tsi item mang ko. ⁴Ingyar ni Ikpam ni mba mi, mi ji ume ikyi nu utasu. Si udab alo ro mi na ro itsep yi ni na ji ume ikyi na agbiy abi utasu anu. ⁵Ayiro umba yi ni na ji ume ikyi nu utasu? Si ingyar yi ni ikpir go Iyesu si Igbi ni Ikpam wo. ⁶Iyesu Ingyar Ugbe si I yi ni na umbuk na amuy ye aying. I ba na amuy mang ko, i ba na amuy ye aying. ⁷Agbiy ata ni ni kpir go Iyesu ba amuy ye aying: Ushop ni Ikpam, amuy, ye aying. Ilang na agbiy ata nu luk ugbiy ayi yi. ⁸Ushop ni Ikpam, ye amuy, ye aying. Ayi at a neye luk ilang ayi mang. ⁹I na kpir ugbiy na angyar ni luk, i sa kpir agbiy ni Ikpam ni luk futi jijak, aji Ikpam mi luk anyi ibe agber. Inya ni Ikpam ni luk si go i luk ugbiy ikyi ni Igbi nyi kam. ¹⁰Ingyar ni ina kpir agbiy ni Iyesu, I song mwe mwe gying si Igbi ni Ikpam. Ingyar ni na bi kpir agbiy ni Ikpam ni luk ikyi ni Igbi nyi wo, mi kuk Ikpam ison. ¹¹Unu si Inya ni Ikpam ni luk, go: Ikpam na ro uzi ni umuiki, i sa kam uzi ni umuiki

yi, i na kpir agbiy Igbi nyi. ¹²Ingyar ni ina kpir agbiy ikyi ni Igbi ni Ikpəm i sa ye uzi. Ingyar ni na lang ye Igbi ni Ikpəm, lang ye uzi. ¹³I mi byek itida nu na ru nu usong go uwi teng ye uzi nu umuiki- uwi ni lo udab izi ni Iyesu Igbiy ni Ikpəm. ¹⁴Unu teng si ife ni ini ye ubar nyi, go ina abeb ajiji ni Igbi ni Ikpəm ni shonj ime nyi, i sa wuk ro. ¹⁵Kam, i na song go i mi wuk ro- agbi jijak ni ina nung mi- I song go i sa kam inya ni ina nung mi kam. ¹⁶Ingyar ni na nder umba nyi na kong abi ni ukpu na ni kam mi, kyip mi Ikpəm, kam Ikpəm sa na mi uzi. I mi luk ugbiy ikyi na abi ni na bi kwe ukpu ba. Abi ni ina kwe ukpu ba sa anyi. I luk go kyip Ikpəm ikyi nyi ko. ¹⁷Ukeng ni isem gaga ko sa abi, kam abi tsi sem anyi ni mi kwe ukpu ba ko. ¹⁸I song go ingyar ni Ikpəm na mba mi, mi kong abi ka ubar ko. Kam ingyar ni Ikpəm ni mba mi wo mi ukeptsek mi, Isatan sa kong mi inyatsi ko. ¹⁹I song go i yi ser ime ni Ikpəm, i song teng go utasu jijak si ime ni ni Isatan. ²⁰Kam i song go Igbi ni Ikpəm ba kam, i na ro usong sem lok go ni isong iyi ni anyi wo. I yi teng sem ime ni ini anyi wo, ime ni Igbiy nyi Iyesu Ingyar Ugbe. I si Ikpəm na anyi kyar ye Uzi nu umui ki. ²¹Uwi alem ni udab nem, u tsep anyong ru umbuk agbiy ni akanj atam.

2 Ijon

1 ¹Ser ime nem, Ijon, ingyar kong ka ime ni, iya uma ye agbi nyina ani kyak lo, i yi icwi nem ko, ye angyar ni ni song anyi. ²Aji anu na anyi ni ni sem anyong ro sem ka ra akinj umuiki. ³Umbak ni imbok ni Ikpəm ye ayi imbok ye ukwi sa sem ye ro ser ime ni ida ro Ikpəm ye Igbi nyi Iyesu Ingyar Ugbe ro, umbuk anyi ye ishonj. ⁴I te udab kenj kam aji anu i kam agbi ru tsi mi ka umbuk ukeng na anyi, ata ni i ni ku ilang nu ukuk ni Ikpəm ser ime Ida ro Ikpəm. ⁵Na agbonu i mi nung mu iya uma sem lok i me byek ilang nu ukuk ni Ikpəm ashi ko, u wuk mi ser ita nyi kam go, ni shonj akyu. ⁶Unu wo si ishonj, go ni mi ka ata nu ukuk ni Ikpəm ni luk wo. Unu wo si ukuk ni Ikpəm yi, ata nu u wuk, kyuk akyuk go, nu ka akiy ru ata yi. ⁷Aji angyar ubang ikwi tung mang wur nyi utasu, abo kpir go Iyesu Ingyar Ugbe ba anyong ni ingyar ko. Unu wo si ingyar ubang ye angyar ni mi bi ifong iseu ye Iyesu. ⁸UKuk sab ikyi ru, nu yim agbiy ni, i ni tam jijak wo ko, kam nu kam agbo ni itam ru. ⁹Ingyar ni ra ka ubar kam kwe agbiy ni Ingyar Ugbe mgbab, i lang ye Ikpəm. Ingyar ni na tam ukuk ni Ikpəm, i ye Ida, ye Igbi udab nyi, ¹⁰ingyar tsi ra ba ime ru kam a ba ye ukpim nu wo ko, sa ku mi ko. ¹¹ingyar ni na kyip mi, tam agbiy abi nyi teng. ¹²I dab ye agbiy ni i na byek na mu, kam i shonj na ana kwe byek na mu iseu ko, i mi shonj na ba nder mu ayi ye ayi ni udab nem te. ¹³Agbi nu umba no akab ni Ikpəm kyak lo, mi kip mu.

3 Ijon

1 ¹Ikyim nu ka ime ni ingyar ukong ni igya Ikpəm Igaius, ni i ni shonj umbuk anyi. ²Umba nem ayi go, i kip Ikpəm go ni u dep tso ugbak umbuk agbiy jijak ka ye ukwi ni anyong no jijak, ru ugbo ayi yi nu usiy no ni idep. ³I te udab kenj kam na amba mi ba kanj mi umbuk na anyi no, ata ni akiy aka no umbuk na anyi. ⁴Udab ate nem ni na futi unu wo lang ni ina wuk go agbi nem mi ka ukeng na anyi. ⁵Umba nem ayi go, u mi kyok anyi no ni una mi tam na amba ye angyar ukyuk, ⁶ami kpir ye anyi no ubar ni iku ni angyar Ikpəm. Ukong sab ni umi kyim bo nyi ukeng ni ukyuk bo ata ni Ikpəm na ku undep wo. ⁷Si umbuk ni izi nyi ni bo ni wur ka ku inya tsi ime na angyar ukyuk ko. ⁸Sab ni imi kyok ukyu nu ukum nu, kam ni imi itam ituk umbuk anyi. ⁹I byek agbiy na ikwi ni igya Ikpəm, kam Idiotrefes, ni mi shonj ni i yi mi sem ubar-ubar ukem bo wo, i kpir ni i ku ro ukyuk ko. ¹⁰Ni sem akinj wo, i na ba, i sa tang song ukum nyi ni i mi tam wo. Ata ni i mi luk ro abi ye akanj abi. Akwi u nu mang ko, i yi ahong, kpir ni i ku amba ko. I mi bi angyar ni mi shonj na ku ukyuk, i mi tar bo wur ukem ni ikwi ni amba ni igya ni Ikpəm. ¹¹Umba nem ayi go, sa kpir nu ukpim ukyu ukum abi nu ko, kpim ukum atung. Ingyar ni mi kong atung si ingyar ni Ikpəm; ingyar mi kong abi sa ker i nder Ikpəm. ¹²Atung ni Idemetrius kong wo angyar luk jijak, kyar ye iyi teng. Uwi teng song go ugbiy ro ni i luk nu wo sa anyi. ¹³I dab ye agbiy ni i na byek na mu, kam i shonj na ana kwe byek na mu iseu ko. ¹⁴I feb jin, i mi gying ni ana nder mu, kam ni ta akey ayi ye ayi. ¹⁵Ukwi sem ye mu. Ayo mi kyip ru. Kyip ayo izi-izi.

Ijud

1

¹Ijud, igbi igya ni Iyesu Ingyar Ugbe, ni si umba ni Ijem, ka ime na angyar ni Ikpəm ni zer ye ani Ikpəm ni shonj kwe uyar na Iyesu ²Na ayi imbok, ye ukwi, ye ishonj na sem ham mang ime ru. ³Uwi ni i ni ishonj, ata ni i mi ngang na byek agbiy na ru ikyi nu ugbe-gbe ro, i byek agbiy neye na kuk ru ikep nu u ngang umbuk nu udap alo ni ini kpir ye mi wo. ⁴Angyar tsi tanj nwu ukem ru. Aneye si angyar ni akong ikak ni ube anyong bo. Ane sa angyar ni sem bang ukpu bo mang; angyar ni lang ye asi ni Ikpəm, a nder tsi umbak ni imbok ni Ikpəm, agbiy atang bo sa abeleng mang, bo bi iyi ingyar ro ayi yi, Ida uma ro ye Ida'adi Iyesu Ingyar Ugbe. ⁵Na agbonu i shonj na sam ru awung, go Ikpəmgbak gbe wur angyar nyi ikwe ni Igypt, isem tang nyi itsem kam ani ni kpir agbi yi ko. ⁶Yak anyi yak, acinda ni ni bi na sem umbuk iyab nu ukuk bo, bo kwe umbuk asem bo na anyi kwe mgbab wo, Ikpəm kwe bo lo umbuk aleng nu umuiki, umbuk ni ifeb, bang ibe ni ikpo aluk ukyu utem yi. ⁷Sem lok go ikwe ni Isodom ye Igomora, ye akwe ni sem anung bo ye, ayi teng kwe anyong bo ta umbuk ni ineng ana ye akyu, kyar ye agbiy atang ni ni gang anyi ko. Ikpəm kwe bo kyok ukyok na angyar ni na tsom utsom ula nu umuiki. ⁸Ru ugbo ayi yi, angyar na ajar neye kur anyong bo ye agbiy abeleng. Kam bo tser ikyi ye angyar nu ukuk, kam luk nduk angyar usur ni Ikpəm. ⁹Ko i yi Imichael ni si udeng na acinda ikpeng ni ni mi te agbiy ye Isatan ikyi ni ikam Imusi wo, I luk nduk izi ni Isatan ko, inya ni i ni luk wo, i go, "Ikpəm agbo nyi fab mu." ¹⁰Kam angyar neye mi luk nduk inya ni bo ni song ko. Ko inya ni bo ni song- ko among ni lang ye umwe na angyar gber, song go ane si inya ni ni

kem bo. ¹¹Ubyak sa abo! Aji bo ka ukeng ni Ikain umba Abel, yiyak bo gying itso utem ugbo ni Ibalaam ni kong da wo. Abo bo kpu be iseu umbuk ukyu kpu ni Ikorah wo. ¹²Aneye sem lok go angyar na atan ukem ro umbuk nu uji ye umwa ni ishon, ami ji iswi lang bo ayi, ami shon ni imbar bo na azer. Bo sem lok go abung ni lang ye abwi, ni itsang mi kung kar wo. Ni ni yak anyi, bo sem lok ikyi ni iyak ni mi lang ye awum anyong bo- na ani sep mi wur ikop bo; ¹³Ata ni itsang mi kong ukung utem kam mi bung amuy tso ikpuk ye ufui wo, angyar neye mi gyang angyar ye agbiy abi bo, a sem lok go akyor ni ni lang ye umbuk ayer, Ikpem sa ta bo umbuk ni ifeb nu umuiki. ¹⁴Inok, ingyar ni akyong-afan umbuk nu uzung na Adam, kan bo go, "Nder! Ikpamgbak si ba ye ana anyi ni te par-par afan kyo ikwitung mang. ¹⁵I si ba ni ba luk ikpo ikyi na angyar jijak. I sa ba ni iba luk ta angyar ni kong abi ikpo, kyar ye ani mi luk ndukizi nyi ye akon abi abi." ¹⁶Aneye sa ani mi luk anying, nwu unu, kam mi tur afam abi na bo mi shon, ami ndep anyong, sa angyar tsi umbuk usem ni mbak ayi mang. ¹⁷Kam uwi amba nem, ni iyi ni shon, utang song akon na afuk Iyesu Ingyar Ugbe ni luk ikwiwo. ¹⁸Abo kan ru go, "Ukyu ni ikwi kwi, angyar tsi ni mi sa angyar, ni mi tur uke nu utasu nu wo sa ba. ¹⁹Angyar ne si angyar ni mi kwe uka ba iku, agbiy atang bo sa ana anyong nu, bo lang ye Ushop ni Ikpem. ²⁰Kam uwi umba nem ni ini ishon, utang nu dep umbuk udap alo ru ni sem par par ata nu una kip Ikpem ru ye Ushop nu Ute par-par. ²¹Kuk sab anyong ru umbuk ni ishon ni Ikpem, kam yer bang ayi imbok ni Ida'adi Iyesu ni ni kwe uzi nu umuiki ba. ²²Kyok angyar ni ni lang ye ukpir. ²³Gbe wur atsi na bo ka ula ko. Ime atsi nder bo ye ayi ni imbok ye asi. Kar utar na aying ni kpo anyi-unu sa abeleng na agbiy abi. ²⁴Na agbo ikwe mu fa I yi ni na kuk mu lo kir go u sa kpo Iyi, nu uyir ubar nyi nu usur, na abeleng sa lang ye udab ute utem. ²⁵Ime Ikpem iyi Ingyar Ugbe ro ta Iyesu iyi Ida'adi, kam usur, udeng utem, ye ukuk utem ye itsep jijak, ye asak, umbuk ibe jijak, agbonu, ka nu umuiki. Na sem akin.

Ukyok

1 ¹Unu si ukyok ni Ikpem ni na Iyesu Ingyar Ugbe, ni ikyok angyar ni ni kpir agbiy nyi-akpiy nyi, agbiy ni sem keng mang ni na ba kong ubar anu imwa-mwa mang. Ikpem kwe ukyok nu kyim icinda nyi ba ime nu ukpiy nyi Ijon. ²Ijon, nder agbiy neye ye ayi nyi, wuk ye atong nyi, agbiy ni Ilang ni Ikpem ni luk ikyi Iyesu Ingyar Ugbe. ³Atung sa kam angyar ni na zer ilang nu na angyar wuk, atung sa kam angyar ni na wuk akon nu ukyo nu, yiyak, atung sa kam angyar ni na kwe akon nu a tam itam anyi, aji anu ibe si anung mang. ⁴I yi Ijon byek agbiy neye na ka iku na agya ni Ikpem akyong fan ni sem utso ni Asia. Umbak ni imbok ni Ikpem sem ye ru, ye ukwi ni ni wur ime ni Iyi ni sem agbonu, ye Iyi ni sem kpan kam, ye Iyi ni usem nyi ka umuiki, yak ye ushop na akyong-fan ni mi wob mi ubar ni ikyung udeng nyi, ⁵yak ye ime ni Iyesu Ingyar Ugbe ni ni yer ye udab alo, Ingyar ni fui wur anyon ubar, Iyi ahong su udeng na adeng nu utasu. Iyi ni ni shon ro, kam nwu wur ro umbuk agbiy abi ye ayeng nyi- ⁶i na udeng ikyi ro, na ro i esm angyar ishe ni Ida nyi Ikpem, usur ye itsep jijak sa anyi umuiki ka yak umuiki. Na sem akin. ⁷U mui ayi, i si ba umbuk abung; angyar jijak sa nder mi, yak ye angyar ni ni tsem mi. Atsu nu utasu anu jijak sa ki mi. E-en, Na sem akin. ⁸"I yi nu ubar, ye ini ikwi," Idaadi Ikpem iluk, "I yi ni sem na agbonu, ye I yi ni ni sem kpan kam, yak ye I yi nu umuiki, I yi Ikpem-Ulab." ⁹I yi Ijon umba ru ni ye ru sem Ikyung Udeng ni Ikpem ayi yi, nder ukyu nu utsom ayi yi lok uwi, mi kuk udab ukem nu utsom yi aji i si ini Iyesu. I kyir ba tan umbuk nu uveh ni Ipatmos aji i kan ilang ni Ikpem izi ni Iyesu. ¹⁰I sem umbuk Ushop ni Ikpem ukyu ni i mi wob Idaadi. I wuk sem lok a wi ukye isem nem ilang gbong. ¹¹I wuk i luk cwigo, "Byek inya nu u ni nder umbuk itida, kwe kyim ka na iku na agya ni Ikpem na akyong-fan ni sem ikwe ni Efesus, Ismyrna, ye Ipergamus, ye Ithyatira, ye Isardis, ye Ifiladelfia yak ye Ilodisea." ¹²I sam ana nder go sa ayi i luk ilang yi yemi no, kam i nder inang ni Igold na a'tsar bo akyong-fan, ni mi kwe iturkang kyuk anyi kam zung. ¹³Kam ukemtang na anang iturkang yi ingyar ayi yir lok si Igbi ni Ingyar, far utar udang kyu ka zu iseu ye inang ni igold yi keptseuk ifang nyi. ¹⁴Ikyi nyi ye utsi te lok uluseu yak ye abab, ayi nyi ma lok umyam nu ula. ¹⁵Akiy nyi lan kam kyam lok inang ni Ibronze na ani kwi mi wur ula, ilang nyi sem lok azem kpo kyu. ¹⁶Isem ye akyor akyong-fan ugbo utung nyi, ye njang na ani nyu je utso afan agber wur unu nyi. Ikabar nyi lan lok usur ikpeng ni ini tser ifu wo. ¹⁷Ikpeng ni ini nder mi wo, i kpo kep ayi iseu lok i kpu aro. Ikwe ugbo utung nyi kyuk mi anyong kam luk go, "Sa kyir asi ko. I yi si ubar, I yi si ikwi, ¹⁸I yi ini sem ye uzi. I kpu kpan kam, kam nder Isem ye uzi Umuiki! Isem ye itsep ni na na angyar ni ni kpu kam uzi, yak ye ni na kwe wur iduk nu ula. ¹⁹Ni sem akin wo byek inya nu u ni nder ni na kong agbonu, yak ye ni kyir ni ba kong ubar. ²⁰I neng ni inang igold akyong-fan na a ni tsar bo under ugbo utung nem wo, ye anang akyong-fan ni ni kuk a turkang akyong-fan yi wo: Akyor akyong-fan yi sa Acinda ni Ikpem akyong-fan ni mi mui ayi akyi agya ni Ikpem akyong-fan yi, inang ni beb atsar akyong-fan yi, sa agya ni Ikpem akyong-fan teng."

2

¹"Ikyim nu ka ime ni Icinda ni gya Ikpem ni sem ikwe ni Efesus go; 'Aneye sa akon ni iyi ni kuk akyor akyong-fan ugbo utung nyi, iyi ni mi kar ukem na amba tsar ni inang ni kuk aturkang yi, ²"I yi song inya ni uni kong, ye ata nu umi tam itam lo udab anyi mi kuk udab umbuk agbiy jijak. Isong go uwi mi kpir ye angyar ni mi kong agbiy abi ko. I song go u kyar nder angyar ni ni go ayi sa afuk ni Iyesu, kam sa akin ko, bo sa afuk ni ison mang. ³Isong go u sem ye udab akuk ham mang, ata nu uni nder utsom aji ukpir izi nem ba yak agbonu, u sa ker fem. ⁴Kam umbuk nu uni gem anyi si go, u shon mi ata nu uni shon mi ite ni isem wo yak ko. ⁵Tang song umbuk nu uni gem anyi. Yang udab no, kam kong agbiy nu umi kong kpan isem wo. Una bini yang udab no, i sa ba nwu wur iturkang no ni si mi ikuk nu umbuk nu usem nyi. ⁶Kam inya ayi nu uni kong sab si go: U kar inya na Anikolotian mi kong wo- akan atam, kyar ye usem na abeleng kam ker mi tur Ikpem wo, ni i yi teng ni kar. ⁷Ingyar ni na ye atong ni wuk agbiy nu Ushop ni Ikpem mi luk ye aku na agya ni Ikpem wo, i wuk.

Ingyar ni na bi abi ukong kong, i sa na mi ni ji awum nu ukyi nu uzi, ni sem uma ni Ikpəmbak.⁸ Ikyim nu ka ime ni Icinda ni igya Ikpəm ni ikwe ni Ismyrna go: "Aneye sa akonj ni iyi ni su ubar, ye iyi ni si ikwi, iyi ni ni kpu kpanj kam na agbonu sa awum yiyak.⁹ I song ata nu uni mi nder utsom, ye ata nu u lang ye inyatsi, kam u ye itso. I song ata nu u mi wuk anyong ye ake abui na angyar ni mi go ayi sa Ajew-angyar ni Ikpəm, kam bo mi bang mang. Bo sa angyar ni mi tam akanj, bo si igya ni akanj.¹⁰ Sa kyir asi umbuk nu utsom nu una nder ubar nu ko. Nder! Isatan sa kuk uwi atsi ta igya amui kam na kyar nder adab alo ru. Usa nder utsom ite ushi aro. Usem ye udab alo anyong nem ko bo na go na tsem ru, i sa na ru izur nu uzi nu umuiki.¹¹ Ingyar ni na ye atong ni wuk agbiy nu Ushop ni Ikpəm mi luk ye aku ni agya Ikpəm wo, i wuk. Ingyar ni na ji ume ikyi na abi, ukpu ni ibui ifanj wo sa anyi ko."¹² Ikyim nu ka ime ni Icinda ni igya Ikpəm ni sem ikwe ni Ipergamum go: "Aneye sa akonj ni iyi ni njang nyi je utso afanj agber:¹³ I song umbuk nu uni sem anyi, u sem umbuk ni Isatan ni kuk ikyung nu udeng nyi anyi. Kam u yer ye itsep kpir umbuk izi nem. U bi mi ko, ko ibe ni bo tsem Antipas ingyar ni yir mi kanj bo ugbiy nem, inya ni i yi ni kong na bo, na bo ni tsem ayi no umbuk ni Isatan mi sem."¹⁴ Kam gem ushi nu uni sem mi si go: Usem ye angyar tsi ni mi tam agbiy ni Ibalaam ni kong ni ni gang anyi ko wo, ni i ni kyok udeng Ibalak ni kong angyar ni Israel a kong abi ubar Ikpəm, na bo ji uji na ani she na akanj, ye ata ni bo mi kuk utseng inyi mang wo.¹⁵ Ru ugbo ayi yi, u sem ye angyar tsi ukem ru ni mi tam ukum abi na Anikolatian-akanj atam ye utseng akuk.¹⁶ Ni sem akinj wo, uyang udab ru. Ingyar na bi yang udab, i sa ba ime ru imwa mang na ba kpo ume ye bo ye njang nu unu nem wo.¹⁷ Ingyar ni na ye atong ni wuk, iwuk agbiy nu Ushop ni Ikpəm ni luk ye iku na agya ni Ikpəm wo. Ingyar ni na bi abi ukong kong, i sa na mi ni ji uji ni ser Ikpəm kyu ba wo, i sa byek izi nyi ashi umbuk ikyung nu ute, izi ni ingyar tsi ker isong, kwi ri iyi ni ye izi yi wo mang."¹⁸ I kyim nu ka ime ni iku ni igya Ikpəm ni ikwe ni Ithyatira go: "Aneye sa akonj ni Igbi ni Ikpəm, ni ayi nyi sem lok umyam nu ula, akiy nyi lanj kam kyam sem lok inang ni ibronze na ani kwi mi wur ula:¹⁹ I song inya atung nu uni kong: Ishonj no, ye udab alo no, ye afong itam no yak ye udab akuk nu u yemi. I song go inya nu uni kong agbonu futi ini ni kpanj isem."²⁰ Kam inya ayi nu uni kong gem si go: U mi na igbila ni izi nyi Ijezebel, ni i zer anyong nyi ingyar ni kanj uko'o ni Ikpəm. Umbuk agbiy akpim nyi i bang akpiy nem mi kuk kar utseng, mi ji uji na ani ishe na akanj.²¹ I na mi iyab ni yang udab nyi, ba yak agbonu i kpir ni mgbab utseng akuk ko."²² Nder! I sa kong mi ni kyim na ukpalang, ye angyar ni mi kuk utseng ye mi wo, bo sa nder utsom na ayi ama, bo na bi mgbab ukyu nu abi ni igbila yi.²³ Iyi sa tsem agbi nyi- angyar ni kpir agbiy a kpim nyi wo, kam na agya ni Ikpəm a song go I yi mi gyng song utang na angyar. I sa na ko ayiro ata na agbon ni itam nyi ni sem."²⁴ Kam uwi angyar ni ni si ikwe ni Ithyatira, ye angyar ni ni kpir ye agbiy a kpim ni igbila nu ko wo, yak ye ani ni song agbiy atanj ni Isatan ko wo, i yi go na kanj ru go, 'I yi na ru ukuk tsi ka ifu mang ko.'²⁵ Udab akpir ru anyong nem sa tsuk ko, u yir neng gag gag ibe ni na ba."²⁶ Ingyar na bi abi ukong kong, kam tam itam ni iyi ni kong ka kwi ikyuk, I yi sa na mi ni na udeng ikyi na akwe jijak.²⁷ I sa tam ukuk nyi a tser lok ni bur bo ye inang, i sa ji ume ikyi na angyar ufeb nyi lok ingyar bur beb itsong ni itu."²⁸ Ata ni i yi ni ku ukuk ime ni Ida nem wo, i yi teng sa na mi ikyor ni ikyek.²⁹ Ingyar ni na ye atong ni wuk, inya ni Ushop ni Ikpəm ni mi luk ye aku na agya ni Ikpəm, i wuk."

3

¹ I kyim nu ka ime ni Icinda ni igya ni Ikpəm ni sem ikwe ni Isardis go: 'Aneye sa akonj ni i yi ni ni kuk ushop akyong-fanj ni Ikpəm ye akyor akyong-fanj yi.' I song inya ni u ni kong. U sem ye izi go u sa awum, kam u sa akam mang.² Ndeb nyi nu tam itam ni ni si, nu za agbo iseu mang ko, aji anu itam no ubar ni Ikpəm nem a kwi inyatsi ko.³ Tangsong, agbiy ni Ikpəm nu uni ku kam wuk. Na ikyi iseu ye mi nu yang udab no. U na bi ni ndep nyi, i sa ba lok ingyar uzi aro, u sa song ikpeng ni ina ba ko.⁴ Kam ikwe ni Isardis, angyar tsi ushi aro sem anyi ni ker ber nduk usem bo ye abi ukong kong ata ni a mi ber nduk utar. Bo sa ye i yi sem, i sa far bo utar ute aji bo kwi akinj kam.⁵ Ingyar ni na bi ni kong abi, i sa far mi utar ni te par par, i za wur izi nyi umbuk Itida nu Uzi ko, i sa kanj Ida nem, ye acinda ugbak agu go i no sa anem.⁶ Ingyar ni na ye atong ni na wuk agbiy nu Usop ni Ikpəm ni mi luk ye aku na agya ni Ikpəm wo, i wuk."⁷ Ikyim nu ka ime ni Icinda ni sem ikwe ni Ifiladefia go: "Aneye sa akonj ni i yi ni ni sem par par, i sa anyi, i mi tam ukuk ugboni Idavid, i na buk, ingyar sa kuk song ko, i na kuk, ingyar sa buk song ko."⁸ I song inya ni u ni kong. Nder, i fong usukpi lo mu kam, ingyar tsi sa kuk song ko. I song go itsep no ushi aro mang, kam u na ikyi iseu ye ilang nem, u bi izi nem ko."⁹ Nder! Angyar ni ni sem igya na akanj, an bo go ayi sa a Jew-angyar ni Ikpəm, kam bo mi bang mang wo, i sa kong bo na ba far akpeneng ubar no, kam bo sa ba song go i yi shonj uwi.¹⁰ Ata ni uni na ikyi iseu ye ukuk nem umbuk udab akuk nu uni kuk wo, i yi teng sa kep tseuk ru ibe nu ubyak ni si ba ikyi na angyar ni ni sem utasu anu.¹¹ Uba nem sem anung mang. U Kuk ukpir ru gag gag, ni ingyar tsi abang ru a kwe nyi izur ru ko."¹² Ingyar ni na ji ume ikyi na abi, i sa sem lok itep igya ni Ikpəm nem, i sa wur ka isu yak ko. I sa byek izi ni Ikpəm nem (ye izi ni Ikwe Ijerusalem na ashi, ni na ser Ikpəm gbak kyu ba) yak ye izi nem na ashi.¹³ Ingyar ni na ye atong ni na wuk agbiy nu Ushop ni Ikpəm mi luk ye aku na agya ni Ikpəm wo, i wuk."¹⁴ I kyim nu ka ime ni Icinda ni Igya Ikpəm ni ikwe ni Ilaodisea go: "Aneye sa akonj ni izi nyi go-Na Sem Akinj, i si Ingyar ni una ta utang no anying nyi, agbiy nyi jijak, sa anyi, ukuk na agbiy ni Ikpəm ni kong jijak kwi ime nyi."¹⁵ I song inya nu uni kong kam, u sem lok amuy ni ni swiy ko-, a kwi ko. Zizi u swiy ko ikwi aja!¹⁶ Kam nu u sem lulu mang mang wo, i si go na kpa mu wur unu nem."¹⁷ Aji u luk go, 'I yi tso ayiko ni, i dab ye agbiy nu utasu nu ayiko, i yi gyeng tok inyatsi ko ni.' Mbeke, u song go utsom ru ti kpa mang, u kuk imbok, u lang ye inya tsi, u nder ayi ra ko, uwi a hong sem ijim mang.¹⁸ Wuk utar nem: U ba ku inya ni ni futi inang na zer go Igold ime nem kam nu tso, kam nu far utar ni mi lanj nu tsek ijim ru anyi, ye anyi nu una fung ayi ru nu nder te umbuk."¹⁹ I yi mi kpim angyar jijak ni mi shonj, i mi kpim bo ata na bona sem. Ni sem akinj wo, u sa gyek ko, u yang udab ru."²⁰ Nder, I yi si yer usukpi, si mi kwe agbo na nwu ba. Ingyar ni na wuk ilang nem,

kam buk mi usukpi, i sa nwa ba ye mi sem lok ayo, i sa ji, i sa mwa ye mi, iyi teng sa ye i yi.²¹ Ingyar ni ji ume ikyi na abi, i sa na mi ni sem iseu ikyung nu udeng nem, ata ni i yi ni ji ume ikyi na abi, kam i kyu sem ye Ida nem ikyung u udeng nyi wo.²² Ingyar ni na ye utong ni ra wuk, i wuk agbiy nu Ushop ni Ikpəm mi luk ye aku na agya ni Ikpəm wo."'''

4¹ I sem na agbiy neye, i go na nder, usukpi buk kum Ikpəmbak. Ilang nu ubar kak kak ni i ni wuk, ki lok a wi ukye, luk go, "Tso ba ugbak anu i sa kyok mu abiy ni na ba kong isem na agbiy neye." ²Ikpeng yi mang i nder go i sem umbuk Ushop ni Ikpəm, kam i nder ingyar ayi kyu sem umbuk ni ikyung nu udeng mi kong ukuk. ³Ingyar yi ni kyu sem umbuk ni ikyung nu udeng yi wo, lan sem lok idarga, kam ma lok agiy nu uma. Itemnguk nyi tso fer ikyung nu udeng yi zung lab lab lok amwa asu aro. ⁴Sem fer ikyung udeng yi sa akyung na adeng ikam ka-anyi. Angyar ukong isem anyi, far atar atem te par par, izur bo ikyi lan lok ikyung yi na zer go igold wo. ⁵Agbiy ni mi wur ikyung nu udeng anyi kuk asi-, Ikpəm mi sak teng, mi item teng, kyar yak ye uma mi lang teng. Aturkang ni bo ni zung lo ubar ni ikyung nu udeng sa akyong-fan, unu su ushop ni Ikpəm na akyong-fan yi. ⁶Ubar ni ikyung nu udeng yi teng si idarga ulab mang lok ukung utem, te par par, u sa nder ayi ka wur utso. Ma ikyung nu udeng yi sa agbiy nu uzi anyi, sem fer ikyung nu udeng yi, anyong bo jijak me ye ayi mang, ubar ye isem. Inya nu uzi ayi anyi sem lok igbacwe, i na afan nyi sem lok igbi ni indak, i na ata nyi sem ye ikabar ni ingyar, i na anyi nyi sem lok ufang ni mi lem. ⁸Agbiy nu uzi neye jijak ye aba na ami lem ye mi akyong-yi, ugbak nyi ye iseu nyi jijak me ye ayi mang. Ukyutang ye utan agber, bo mi luk go, "Par-par, par-par, par-par si Idaadi Ikpəmbak Ulab, Iyi ni ni sem kpan kam, ye ni ker isem na agbonu, ye ni na sem umuiki."⁹ Ko ibe song ye na agbiy ni ye uzi neye na na Iyi ni ni sem umbuk ikyung udeng yi umuiki usur ye ulab, ye udeng wo, ¹⁰angyar kong ni ikam ka-anyi wo mi kyu na kep ayi iseu wob Iyi ni ni sem umbuk ikyung nu udeng umuiki wo. Bo mi wob mi, kyor azur bo far iseu ubar nyi mi luk go, ¹¹"Ida ro ye Ikpəm ro, uwi kwi ra akin na agbiy jijak na ndep mu umbuk usur no, ye ulab no, ye itsep no. Aji uwi i kong agbiy jijak, su uwi ishon kong agbiy neye jijak, a sem si itsep no."

5¹ Kam i go na nder, ugbo utung ni i yi ni ni sem ikyung udeng wo, si ikep ni itida, na bo ni byek agbiy ubar nyi ye isem nyi. Bo kpab mi ye ikak nu ukuk akyong-fan. ²Inder icinda ni itsep ayi, yir mi beb go, "Ayi kwi ni beb ikak nu ukuk neye kam buk ikep ni itida nu?" ³Ingyar tsi lang ni na buk ikep ni itida nu kam zer agbiy na abyek anyi; Ikpəmbak, ye utasu kyar ye ita nu utasu. ⁴I yi ki seng imbok aji ingyar tsi kwi ni na buk ikep ni itida yi ko, kam zer agbiy na anyi wo ko. ⁵Kam ingyar ukong ayi kan mi go, "Sa ki ko. Nder! Udeng yi ni si Igbacwe yi ni itsu ni Ijudah, uzung ni Idavid wo, i yi ji ume yi kam. I yi sa beb ikak nu ukuk akyong-fan yi, kam buk itida yi."⁶ I nder igbi ni itan yer ukem na agbiy ni ye uzi anyi ye ikyung nu udeng yi yak ye ukem na angyar kong na anyi wo. Itan yi sem lok go bo tsem mi kam. Itan yi ye akwe akyong-fan ye ayi akyong-fan; aneye sa ushop na akyong-fan ni Ikpəm ni kyim kar utasu jijak. ⁷I ndeb nyi ka yir ku itida yi nu ugbo utung ni i yi ni sem ikyung nu udeng wo. ⁸Ni Itan yi ni yir ku itida yi aro wo, agbiy nu uzi na anyi ye, yak ye angyar kong ni ikam ka-anyi ye, kpo kep ayi iseu ubar nyi. Jijak bo kung inong ye ukpan ni inang ni igold, me ye aseng atung na akung abung na alem ni Ikpəm. ⁹Bo kyo ubung ashi go: "Uwi kwi nu ku ikep ni itida yi kam a buk akak nu ukuk yi. Aji anu a nya tsem mu, ayeng no gya angyar lo uyar ni Ikpəm wur atsu jijak, ye anu ni ikwe jijak, ye angyar jijak, ye akwe jijak. ¹⁰U kong bo ser angyar nu uwi ni na udeng ikyi bo, bo ser angyar ishe no ni na mi she Ikpəm ro, bo sa na udeng utasu anu."¹¹ Kam i go a nder, i wuk alang na acinda ikwitung mang, wur ikyung nu udeng ye agbiy nu uzi ye angyar kong ye. Ikwi bo wur afan kyo ikur na afan kyo ikur, ye afan kyo na afan kyo, ikwitung mang. ¹²Bo kwe ilang ugbak luk go, "Itan yi na bo ni nya tsem wo kwi ni a na ndep mi, aji anu umbuk itsep nyi, ye itso, ye usong nu umwe, ye asak, ye ulab, ye usur, ye u'ndep jijak ni i ini ye mi."¹³ I wuk agbiy jijak ni Ikpəm ni kong ni ni sem Ikpəmbak ye utasu ye ita na utasu yak ye ani ukung utem, agbiy jijak anyi luk go," U'ndep, ye ulab, ye usur, ye itsep ni na kuk ikyung nu udeng yi si ani Itan yi na bo ni nya tsem wo, umuiki ka umuiki."¹⁴ Agbiy nu uzi na anyi ye luk go, "Na sem akin!" kam angyar kong ye far kep ayi iseu kam wob mi.

6¹ I mui ayi ikpeng ni Itan yi ni go ni buk ikak nu ukuk na akyong fan wo, i wuk agbiy nu ye uzi ayi luk ilang lok uma ilang aro, gbar; "Ba!" ²I mui ayi nder Ikernya ute. Ingyar yi ni ni tso anyi wo, kung uta ime nyi, ye izur ikyi nyi, i wur ba lok ingyar ni ni sem ni ni ji ume, ni ina ba ji ume ayi mang. ³Ni Itan yi ni buk ikak nu ukuk na afan nyi wo, i wuk agbiy ni ye uzi na afan nyi luk go, "Ba!" ⁴Kam ikernya ayi wur ba yiyak sem uma duk mang. Ingyar yi ni tso anyi wo, bo na mi iyab ni na kwe nyi ukwi utasu anu, kam na angyar nyi atsem akyu. I yi ni ni tso ikernya yi wo bo na mi njang utem mang ugbo. ⁵Ikpeng ni Itan yi ni buk ikak nu ukuk na ata nyi wo, agbiy nu uzi na ata wo luk go, "Ba!" I nder ikernya aber kam ingyar yi ni tso anyi wo kung ifam ni mbyang agbiy ime nyi. ⁶I wuk alang sem lok alang na agbiy nu uzi na anyi ye mi luk go, "U kuk ugya na agyu, ye ugya na azep ker tso ka umbuk i pam ayi, ifam ayi. Usa nduk ugya na anyi ye atok ko."⁷ Ni Itan yi ni buk ikak nu ukuk na anyi wo, i wuk ilang na agbiy nu uzi na anyi nyi luk go, "Ba!" ⁸Kam i nder ikernya ayi wom wom aro anyi. Ingyar ni ni tso ikernya nyi wo izi nyi go Ukpu, ikur nu ula utem wo mi tur mi ineng. A na bo ukuk na tsem inya nu uzi utsap ayi ukem na anyi utasu anu, ye njang, unyong abi, yak ye ukyung, ye ani agbi nu ulem. ⁹Itan yi ni buk ikak nu ukuk na akyong nyi wo, i nder ita ni itsung uzi na angyar na bo ni tsem ikyi ni ilang ni Ikpəm, ye uko'o atung na bo ni na ikyi ni ilang ni Ikpəm. ¹⁰Bo ki ta ilang gbong go, "Sa kwe ifeb gang inang, uwi ni ni kuk utasu jijak, uwi ni sem par par, ni mi tam anyi, kam usa luk ikpo ikyi na ayar ni sem utasu anu, ye ni una te akang na aying ro?" ¹¹Kam jijak bo a far bo utar ute ni ni kyu ka yak akiy, kam akan go bo kuk udab ite ushi, go bo sa ker tsem amba bo tsi utasu anu ni na ka kwi iyab yi iyi, ra ata ni bo tsem ayi wo. ¹²Ikpeng ni Itan yi ni buk ikak nu ukuk na akyong-yi wo, itsu tsuk jijak. Usur sam ser a ber lok igbele utar, ukan nyi buk lo ayeng. ¹³Akyor na akpa Ikpəm mi sur far kyu iseu lok awum ni ikyi ni ker ikab mi sur far iseu

nu itsang na zu wo. ¹⁴Akpa Ikpəm nyi kyir meng sem lok a mbek nyi ikem aro. Adeng ye avey jijak sep nyi umbuk bo asem. ¹⁵Kam adeng nu utasu nu, ye angyar atem atem, ye angyar ikyi na akpa, angyar itso, angyar atser atser, ye angyar jijak, ye angyar utsom, ye akpiy, ye angyar ni sem itsang mang jijak kyir tan kar akyi, ye ukem na akuk na adeng. ¹⁶Bo luk ye adeng ye akuk go, "Ukpo kyak ro! Ishon ni kyir tan I yi ni ni sem umbuk Ikyung Udeng wo ye udab atso ni Itan yi. ¹⁷Aji ukyu utem nu udab atso bo ba kam. Ayi kwi ni na yir?"

7 ¹Unu go ni kpan wo, inder acinda ni Ikpəm anyi yir umbuk ni utep anyi ni utasu, kuk lo ushop nu utep anyi utasu ni sem gag gag, nu ushop azu utasu, ye ukung utem, yak ye ukyi tsi ko ²Indir icinda ayi wur tso Ikpang ni utung, utso nu usur mi two anyi wo ni sem ye ikak nu ukuk ni Ikpəm nu uzi. I ki ye ilang gbong na acinda anyi ye na bo ba mi iyab ni ago nduk utasu nu wo ye ukung utem. ³Usa kong nduk utasu, ye ukung utem, ye ikyi ko, se ina na bo ikak nu ukuk ikabar na agbi igya ni Ikpəm ro. ⁴I wuk ikwi ni ani na ikak nu ukuk yi : ifan kyo ifan ayi ye akam afan ka anyi (144,000) na ani na bo ikak nu ukuk ni Ikpəm atsu na angyar Israel jijak. ⁵Afan kyo ikur ka afan (12,000) na ani nabo ikak nu ukuk ni Ikpəm itsu ni Ijuda, afan kyo ikur ka afan (12,000) itsu ni Ireuben, afan kyo ikur ka afan (12,000) itsu ni Igad ⁶Afan kyo ikur ka afan (12,000) itsu ni Asher, afan kyo ikur ka afan (12,000) itsu ni Inaphtali, afan kyo ikur ka afan (12,000) itsu ni Imanasseh. ⁷Afan kyo ikur ka afan (12,000) itsu ni Isimeon, afan kyo ikur ka afan (12,000) itsu ni Ilevi, afan kyo ikur ka afan (12,000) itsu ni Issakar ⁸Afan kyo ikur ka afan (12,000) itsu ni Izebulun, afan kyo ikur ka afan (12,000) itsu ni Ijosep, yak ye afan kyo ikur ka afan (12,000) itsu ni Ibenjamin na ani na ikak nu ukuk ni Ikpəm. ⁹I sem tang nyi i nder ikwi lab ti ni ingyar tsi go fak -ni ser akwe jijak atasu, ye atsu, ye angyar ye anu na akwe ; yir ubar ni ikyung nu udeng ye ubar ni Itan. Abo far atar ate, kung azan ni itok ime, ¹⁰Abo ni zer wur ye ilang gbong; Ugbe sem ani Ikpəm ro ni ni sem ikyung nu udeng ye Itan yi. ¹¹Acida yi jijak yir fer ikyung udeng yak ani ukong ye inya nu uzi anyi kam bo kpo keep anyi iseu ubar ni ikyung udeng yi, kam bo wob Ikpəm, ¹²luk cwigo, "Sa sem akin! undep ye usur, atang nu umwe, una nu udeng, ulab, ye itsep, ye asak sem ani Ikpəm ro umuiki! Na sem akin!" ¹³Ingyar kong ayi beb mi, " Aneye sa asong, ni ni far atar ate, kam bo ser aji ba? ¹⁴I kan mi go, "Daadi, uwi isong" kam i kan mi go, "Aneye sa ani ni wur ba umbuk ubyak utem. Abo multe atar bo kam umbuk na aying ni Igbi ni Itan. ¹⁵Ni ni sem akin wo abo si ubar ni ikung udeng ni Ikpəm, kam ami wob mi utan ye ukyutang agber igya Ikpəm utem. I yi ni ni sem ikyung udeng sa kep tsek bo ye usu nyi. ¹⁶Unyong ye umbyar sa kuk bo yak ko. Ufam sa bak bo anyong ko kyar ye inya ni ukwi. ¹⁷Aji Itan ni ni sem ukem ni ikyung udeng yi sa sem ingyar ni na kyok bo ukung ka i bung na amuy ni uzi, kam Ikpəm sa za bo aki ayi.

8 ¹Ikpeng ni igbi Itan ni fong ikak nu ukuk na akyong fan, umbuk Ikpəmbak swui chap yak ite nu utepkpang ayi nu usur. Kam i nder acinda akyong fan yir ubar ni Ikpəm, ana bo ukye akyong afan. ²Icinda ayi ba kung ukpan no igold ni ye aseng atung ba yir ubar ni itsung na aseng. Ana mi asseng gbui kam ni kwe kwi he Ikpəm akep ba angyar no kpir ye he Ikpəm umbuk ba atsung no I gold yi, ubar no ikyung nu udeng yi. ⁴Atseng na aseng yi kyar ye Ikpəm akyip na angyar ni kpir ye Ikpəm tso ka ubar ni Ikpəm ime ni icinda ni Ikpvm yi. ⁵Icinda yi kwe ukpan na aseng yi kam far me mi ye utson nu ula ni itsung yi, kam ikwe ta kyu ba utasu, kam uma lang, Ikpəm tem, Ikpəm sak kyar ye itsu atsuk. ⁶Icinda akyong fan yi ni ni sem ye ukye akyong fan yir bang na bo wui mang. ⁷Icinda nu ubar wui ukye nyi aro, abab, ye ula tser ye ayeng far kyu ba utasu anu, kam utsab ayi ukem na ata kwi jijak, ikyi utsab ayi ukem na ata kwi jijak, kyar alem asu. ⁸Icinda na afan wui ukye nyi, kam inya ayi sem lok go ideng utem si kwi ula, kam akwe ta kyu ukung utem. Utsab ayi nu ukung utem yi ser ayeng. ⁹Ayi ukem na ata na agbi nu uzi ni ni sem ukung utem kpu, ayi ukem na ata na awar utem, beb nduk. ¹⁰Icinda na ata wui ukye nyi, kam ikyor utem mang ser akpa Ikpəm kpo kyu iseu, lan sem lok go itoshi umbuk nu utsab ayi ukem na ata nu ukung ye agbing. ¹¹Izi ni ikyor yi go usa abi. Utsab ayi ukem na at a na amuy yi ser usa abi, kam angyar ikwi mang kpu umbuk amuy yi ni ba inyui wo. ¹²Icinda na anyi wo wui ukye nyi kam utsab ayi ukem na ata nu usur, ye ukan, ye akyor sam ser ifeb jijak. Unu kong utsab ayi ukem na ata nu utan ye ukyutang lang ye atar. ¹³I mui ayi, kam i wuk ufang mi lem ukem ni akpa Ikpəm mi zer ye ilang gbong "Ubyak O, Ubyak O, Ubyak O si adu uwui ni ni sem utasu, aji ilang nu ukye ata ni ni si na acinda ata na wi wo."

9 ¹Kam icinda na akyong wui ukye nyi. I nder ikyor kpo ser Ikpəm kyu ba utsu anu. Ana ikyor yi ifiang ni na buk utep udang ni kyu ka alem utem ni lang ye ikwi. ²I buk utep yi kam ukpuk na atseng wur tso ba umbuk utep yi sem luk go iwur umbuk ilok nu ula utem. Usur ye ushop sam ser ifeb mang ndok utep wur isu. ³Umbuk na atseng yi imwe wur ba utasu anu, kam ana bo itsep ni ni sem lok go itsep ni ina utasu anu. ⁴Akan bo go abo ji alem nu utasu anu ko, kyar ye iti ikyi tsi ko, na kwi angyar ni ni lang ye ikak nu ukuk ni Ikpəm ikabar bo mang. ⁵A na bo iyab na abo go tsem angyar yi ko, go abo na angyar yi ustom imbar ni ikan akyong. Ubyak bo sa kyim bo sem luk go usa ni ina ikpeng ni na kyion ingyar wo. ⁶I kyu yi ni sem neye, angyar sa kar gying ukpu kam bo sa kam ko. Abo sa shon na kpu kam ukpu sa kyir nyi anung bo. ⁷Imwe yi bak sem luk go akernya ni yir bang ume. Ikyi bo inya sem luk go izur ni igold, ikabar bo sem sem lok go ikabar na angyar. ⁸Utsi bo sem lok go utsi na akap, ye azi bo sem lok go azi na agbacwe. ⁹Asem ye akpa ni tsek ifang na a kong ye inang, bo na lem, aba alem gbar lok go alng na akernya ikwi ni si lem ka ume ulung ayi. ¹⁰Abo sem ye utse ni ni ye lok utse ni ina, umbuk nu utse bo, a sem ye usa ni bo na astom angyar imbar nu ikan ikyong. ¹¹Udeng bo si icinda ni alem ulap yi. izi nyi unu Ihebrew go Abaddon, unu ni Igreek izi nyi go Apollyon. ¹²Ubyak nu ubar kpan nyi kam. Nder! Unu ni kpan so, ker si ubyak afan ni na ba. ¹³Icinda na akyong-yi wui ukye nyi kam i wuk ilang wur ba umbuk ukwe ni itsung ni igold ni ni sem ubar ni Ikpəm. ¹⁴Ilang yi kan icinda na akyong-yi ni ni sem ye ukye, "Ta mgbab acinda anyi ye ni ani kpan lo ukung utem ni Euphrates." ¹⁵Acinda anyi mi yir bang utepkpang yi, ye ukyu yi, ye ukan yi, ye uyi yi na mgbab bo na

tsem angyar utsab ayi ukem ata utasu anu.¹⁶ Ikwi ni adoja ni ni sem utang na akernya yi wo yak abung afan-afan(200,000,000). I yi wuk iber bo.¹⁷ Unu sa ata ni i yi ni nder akernya yi umbuk na ajar ye angyar ni ni tso bo. Ukpa nu ume ni ifang bo uma kpok, ye uber na akpa Ikpəm, atsi bum lar lar. Ikyi ni akernya yi wur luk go akyi na agbacwe, unu bo ula mi wur anyi ye atseng ye igbu.¹⁸ Angyar utsab ayi ukem na ata kpu umbuk nu ubyak nu ula yi, ye atseng, ye igbu ni ni wur ba unu bo wo.¹⁹ Ji itsep na akernya yi si unu bo ye utse bo -aji utse bo sem lok go awu, ye ikyi ni abo mi jang angyar atang anyi.²⁰ Usi ni ikyu na angyar na ni kpu umbuk ubyak nu ko wo, yang udap bo umbuk na agbiy na abo mi kong wo ko, bo ka ubar mi wob ajano ye akan na ani kong ye agold, ye asilver, ye abronze, ye akyung ye ikyi- agbiy ni mi nder ko, awuk ko a ka aki ko.²¹ Abo bi na yang udab bo umbuk asur ata, ye utseng akuk, ye uzu.

10 ¹I kam iyi nder icinda utem ayi wur ser Ikpəm kyu ba. Abong kep fer mi, itemnguk si iki nyi. Ikabar yi sem lok go usur, ye akiy nyi sem lok ukyir nu ula. ²I kung ikep ni itida ime nyi na ani ibuk kam, ikwe ukyi nyi nu utung fa kyu ukung utem, kam I kwe ukyi nu ukey nyi tab usem. ³Kam ita lang ukyu ni igbacwe. Ikpeng ni ni ta ilang yi wo atem nu uma akyong fan gbar teng. ⁴Ikpeng na atem nu uma akyong-fan yi ni gbar wo, i si go ana byek kam i wuk ilang ser Ikpəm cwigo " Ugbiy ni uma akyong fan ni luk wo, sa atanj. Sa kwe byek lo iseu ko." ⁵Kam icinda ni i yi ni nder yir ukung utem ye utasu wo, kwe ugbo atung nyi tso Ikpəm, ⁶I ber ye iyi ni ni sem umuiki, iyi ni kong Ikpəmbak ye agbiy jijak ni ni sem anyi, ye utasu ye agbiy ni ni sem anyi, ukung utem ye agbiy na atang anyi: Icinda yi go, "Ibe adep lang kam" ⁷Kam ukyu ni icinda na akong-fan si go ni wui ukye nyi wo, kam atanj na anyi ni Ikpəm sa kyok, ru ugbo ayi yi ni i ni luk ye alem ni igya nyi, angyar uko'o ni Ikpəm. ⁸Ilang ni i yi ni wuk ser Ikpəmbgak kan mi yiyak go: "Ka kwe ikep ni itida na ayibu ime ni icinda ni ni yir ukyi ayi ukung utem ye usem wo." ⁹Kam i yi ka ime ni icinda yi kam kan mi go i na mi ikep ni itida ushi wo. " Ku ikep yi kwe ji. I sa nwui mu ikyim, kam sa nyang my unu sem lok go amyiar." ¹⁰I ku ikep ni itida nu ushi yi ime ni icinda yi, kam kwe ji. I nyang mi unu sem, lok go amyiar , isetang nyi ni i ni ji mi wo, i sam ka nwui mi ikyim. ¹¹Kam ingyar ayi luk ye mi usa kan uko,o nu yiyak ikyi na angyar, akwe, ye anu na akwe ye adeng."

11 ¹Abo na mi iship na kwe myang agbiy anyi. Abo kan mi go nyi uyir mbyang igya ni Ikpəm utem ye itsung ni Ikpəm, yak ye angyar ni mi wop Ikpəm anyi. ²Usa myang umbuk nu utasu ni igya ni Ikpəm utem yi ko, abo kwe na angyar nu ukyuk kam. Abo sa kyan kar ikwe ni ukwi imbar ni ikan akam afan ka afan. ³Isa na angyar ni ishada nem afan itsep na bo kan ugbiy ikyu ifan kyo ayi, ye afan ka afan ka akam ata, na abo far utar nu ukpu. ⁴Angyar ishada nem yi sa ati ni ikyi afan ye inang na aturkang afan ni yer ubar ni Ikpəm niu utasu. ⁵Ingyar ni ra tang go ni kong bo abi ula sa wur unu bo kam kwi bo jijak. Kam uwi ni na tang go nu u kong bo abi, sa ata na abo na tsem mu. ⁶Ashada neye sem ye itsep na abo na kuk akpa ni Ikpəm kuk kuk,kam na abwi sa kyo ko ibe na abo na mi kan uko'o ni Ikpəm wo. Abo sem ye itsep na bo na kuk amwi ser ayeng kam sa na utasu utsom ata na abo ni shonj. ⁷Ikpeng na bo na kan kam uko'o bo kam wo, inya abi nu ulem yi ni ra wur ba umbuk ni ikur ni ni lang ye ikwi wo, sa kpo bo ume. Isa ji ume kam sa tsem bo. ⁸Akam bo sa na ukeng ulap ni ikwe utem. (na abo ni zer go Isodom ye Egypt) na abo ni kam Ikpəm bo wo. ⁹Imbar ni ikyu ita ye itso angyar, unu na akwe, ikwe utem utasu sa nder akam bo, kam bo sa na bo iyap na bo nyion bo ko. ¹⁰Ani ni sem utasu anu wo sa deng, abo sa kym una na anyong bo aji angyar ni na uko'o neye na bo utsom utasu anu. ¹¹Kam ikyu ita ye ite yi na ba kpan ikuk nu uzi ni Ikpəm sa nwu bo ilam kam abo sa yer ye aki bo. Asi sa kuk angyar ni ra nder bo wo. ¹²Kam abo sa wuk ilang ser Ikpəm gbak luk go, "tso ba anu!" Kam abo sa tso ka Ikpəm gbak umbuk na abung kam angyar ukar bo sa yer nder. ¹³Ibe yi itsu sa tsuk, kam itso ayi ukem ni ikur sa li. Angyar afan kyo akyong afan sa kpu umbuk ni itsu atsuk nu wo. Kam ani na gbe wo sa kyir asi, kam bo undep Ikpəm nu ugbak agu. ¹⁴Ume ni ibwi ifan kpan kam, nder ani ibwi ita nyi sa aba imwa mang. ¹⁵Kam icinda na akyong afan wo wi ukye nyi kam ilang wur ba Ikpəm gbak luk go, "Uma nu utasu nu wo ba ser uma ni Idaadi ye Ingyar Ugbe ni ra kuk utasu nu wo umuiki." ¹⁶Kam angyar ukong na ikam ka anyi ni ni sem ikyung bo wo,kpo kep ayi iseu wob Ikpəm. ¹⁷Abo luk go, "Iyi deng uwi Ikpəm ni fu jijak, i ni ni sem, ye i yi ni ni sem kpan kam wo. Aji uwi ku itsep no kam, uwi ni mi kong ukuk no go." ¹⁸Akwe tso udap, kam udab atso no ba kam, ibe ba kam ni uwi na luk angyar ikpo. Kam nu uwi na agbiy igya no, angyar uko'o agbo itam bo, Ani ni ni kpir agbiy no, kam si izi no yak ye ani ni wur ugbiy ko, ye ana alab. Ibe ba gang kam nu uwi na nduk angyar ni ni nduk utasu. ¹⁹Kam igya Ikpəm utem ni Ikpəm gbak fong kam abo nder ukuk nu unu amwi nyi igya ni Ikpəm utem. Ikpəm sak, tem, uma lang ye itsu tsuk ham mang, kyar ye abab far ham mang lok akyung aro.

12 ¹Abo nder ukyok utem mang Ikpəm gbak. Akab far utar ni usur ye ukan akiy nyi kam keb izur ni akyor ikur ka afan sem ikyi. ²Akab yi ye mbar kam mi ki akiy ni ukyim ni imba. ³Abo nder ukyok ayi Ikpəm gbak. Nder! Itson ayi uma utem mang ni ni sem ye akyi akyong-fan, ye akwe ikur, ye izur akyong-fan ikyi nyi. ⁴Utse nyi za nyi akyor itso ayi ukem na ata Ikpəm gbak kam tar bo kyu ba utasu anu. Itson yi yir ubar ni akab yi ni si go ni imba wo, kam ni i na mba wo, ni ikwe igbi yi ta jok. ⁵Akab yi mba igbi alam ni na kuk utasu nu wo ye agbo ni inang. Abo fem ku nyi igbi yi ka ime ni Ikpəm ikyung nu udeng nyi. ⁶Akab yi kyir ka yim ilemkpəm, ni Ikpəm ni kong lo mi, kam ni kung mi anyi ikyu ifan kyo ayi ye afan afan ka akam ata. ⁷Ume ba sem Ikpəm gbak. Imikael ye acinda nyi bur ye itsonyi kam itson yi ye acinda nyi kpo ume ye bo. ⁸Kam itson yi tser kwi ni ji ume yi ko. Umbuk ba lang mi ni na sem Ikpəm gbak ye acinda nyi. ⁹Itson lab yi si iwu atsu na azer go Isatan wo, ni ibang utasu jijak wo, abo kwe mi ta kyu ba utasu anu ye acinda nyi jijak. ¹⁰Kam i wuk ilang Ikpəm gbak go, Na agbo nu ugbe ba kam, itsep nu ikyung udeng ni uma ni Ikpəm ye ukuk ni Ingyar Ugbe ro. Aji ingyar ni mi luk nduk amba ro wo abo kwe mi ta kyu ba itisu anu kam. Iyi ni mi luk nduk bo utanj ye ukyutang agber. ¹¹Abo ji ume ikyi nyi, umbuk itsep ni sem ayeng ni itanj ye atung ni bo mi kan, na abo ni shonj uzi bo ko kyar kpu na bo na kpu. ¹²Udeng

uwi ani sem Ikpəm, abi sa ani angyar ni ni sem utasu ka yak ukung utem. Aji Isatan kyu ba kam ru kam ye udap nyi yi aji isong go isem ye ibe ashi mang.¹³ Ni itson song go abo kwe mi ta kyu ba itsu anu kam wo, imi tar tur akab yi ni ni mba igbi alam yi wo. ¹⁴Kam bo na akab yi kam aba afan nu ufang utem ni ina lem ka ubuk na abo ni kong long mi ilemkpəm. Unu su umbuk na bo na atung mi anyi, umbuk ibe ye abe, ye itso ni ibe ni itson na nder mi ko. ¹⁵Iwu yi far amwi wur unu nyi sem lok ukung kam ni na ame wung akab yi. ¹⁶Kam utasu mbak akab yi, utasu fong unu nyi kam kwe ukung yi jok. ¹⁷Isatan tso udap ye akab yi kam ka kpo ume ye uzung nyi ni mi kpir agbiy ni Ikpəm wo. ¹⁸Kam itson yir umbuk ni isa nu ukung utem.

13 ¹Kam i nder inya abi nu ulem wur ba ukung utem. I ye akwe ikur, ye akyi akyong afan. Umbuk na akwe nyi, sa azur na udeng ikur, umbuk ni akyi ayi s i izi ni kyo Ikpəm. ²Inya abi nu ulem ni i yi ni nder wo sem look go si ikpir. Akyi nyi sem lok akyi ni Iluzung kam unu nyi sem lok ani igbatswe, Itso yi na mi itsep nyi, ye ukuk nyi ni na kuk ikwe. ³Ikyi ni inya abi nu ulem yi ayi sem lok a tsem mi kam, kam abang nyi mwe kam. Angyar bam ata na abo mi tur mi ineng wo. ⁴Abo wob itson yi aji ikwe ukuk nyi na inya abi nu ulem yi. Abo wob inya abi nu ulem yi teng, kam luk go, "Ayi ro sem lok inya abi nu ulem yi? Kam ayi ro sa kpo ume ye mi?" ⁵Abo na inya abi nu ulem yi unu ni na luk ilang na anyong andep ye akyo. Abo na mi itsep nu ukuk umbuk ni ikan akam afan ka afan ⁶Kam inya nu ulem yi fong unu nyi jong Ikpəm, ye izi nyi, yeumbuk ni ni sem nyi angyar nyi ni sem Ikpəm gbak. ⁷Abo na inya abi nu ulem yi iyap ni kpo ume ye angyar ni Ikpəm kam ni kpo ji bo. Yiyak, abo na mi itsep ni ikyi na itsu, angyar, unu ni ikwe ye akwe utem jijak. ⁸Ayi yi ro utasu sa wob mi, ingyar ni na abo a byek izi nyi yar kyuk ita nu utasu, umbuk ni itida ni uzi ni ni sem ani igbi Itan na abo ni nya tsem wo. ⁹Ingyar ni na sem ye atong ni iwuk, iwuk. ¹⁰Ana kuk ingyar tsi ukpiy, ingyar yi sa ka sem lok ukpiy. Na sem ata ni bo na tsem ingyar ye njang, abo sa tsem mi ye njang. Anu si ilang azer nu udap akuk ye udab alo na angyar ni sem ye par par. ¹¹Kam inder inya abi nu ulem ayi yak mi wur ba itsu. I ye akwe afan sem lok igbi itan kam luk ilang sem lok itson. ¹²I kong ukuk sem lok inya abi nu ulem nu ubar wo, ayi nyi, ata nyi ni ni sem, i kong utasu ye angyar ni ni sem anyi wo wob inya abi nu ulem yi nu ubar wo, ini ibang nyi ni mwe kam wo. ¹³I kong agbiy ni for ayi atem, kyar ye ni ikong ula ser Ikpəm kyu ba utasu anu ubar na angyar, ¹⁴yak ye ukyok yi na bo na mi iyab ni i ni kong ubar na angyar, i bang angyar nu utasu anu. I kan bo go, abo kong akan sem lok inya abi nu ulem yi, na bo ni na mi ibang kam wop mi kam ker sem awum. ¹⁵Abo na mi iyab, ni na akan ikuk ye uzi kam ni luk ilang, kam angyar ni ni shon go na abo wob inya abi nu ulem nu ko wo na tsem bo. ¹⁶I ndab angyar jijak ni lang ye usur ye utem, ni ye itso ye utsom, ani isem mang ye akpiy, kam na abo ku ikak ugbo utung ye ikabar. ¹⁷Sa bek ayi ni ingyar na gyaji agbiy ko gya inya se ina kam ikak ni inya abi nu ukem yi, unu wo si ikak yi ni yang izi nyi. ¹⁸Unu mi gyeng ata nu umwe. Ingyar ni na mum ayi ka yak anyi, i fak ikak ni inya abi nu ulem yi. Aji si ikak ni ingyar utasu anu. I kak yi si akyong yi ilung ita(666).

14 ¹I sam kam nder igbi itan yir mi ubar ideng ni Izayon, ye angyar 144,000 na abo ni sem ye izi nyi ye ani ida nyi ikabar bo. ²I wuk ilang ser Ikpəm gbak ba sem lok amuy na azem ye uma. Ilang ni i ni wuk wo sem lok abo bwi inung bo. ³Abo kyo ubung ashi ubar ni Ikyung udeng nu wo ye ubar na agniy nu uzi anyi ye angyar ukong. Ingyar tsi kpim ubung yi ko se angyar ni 144,000 wo na abo ni gbe wur ime nu utasu wo. ⁴Ane sa angyar ni ni ker nduk anyong bo ye akab, aji abo na ye akab ko. Sa aneye mi tur Ikpəm ka ko ajiji. Aneye sa ana abo ni gbe wur look awum nu ubar ukem na angyar na Ikpəm ye igbi ni itan. ⁵Ison lang unu bo; abo lang ye abi. ⁶I nder icinda ayi mi lem ugbak ushop-ukem, ni sem ye uko'o atung nu umuiki ni ba kan angyar utasu anu, a akwe jijak, ye unu ni ikwe, ye angyar jijak. ⁷I zer ye ilang utem go, "U si Ikpəm kam na mi usur nyi. Aji ibe ni ikpo aluk nyi ba kam. Wob mi, i yi ni ni kong umbuk ugbak ye iseu, ukung utem, ye agbing na amuy. ⁸Icinda na afan yi ka ba luk go, "Ikwe yi ni utem ni mi kong akwe jijak tam abi wo, Ibabylon yi kpo sam kpo yiyak be iseu kiy, umbuk na atom ni owe udab atso ba anyong nyi." ⁹Icinda na ata ka ba luk ye ilang atser go, "Ingyar ni na wob inya abi nu ulem yi kam ku ikak ikabar ye ugbo nyi, ¹⁰I yi teng sa mwa utsom ni Ikpəm na na wo. Abi yi ni ni sem umbuk ni iyongo nu udab atso ni Ikpəm. Uwi ingyar ni na mwa mi usa kam utsom nu ula ubar ni Ikpəm ye acinda ni par par nyi ye igbi ni itan yi. ¹¹Atseng nu utsom bo sa tso ka Ikpəm umuiki ka umuiki, abo sa lang ye ikuk atem utan ye ukyutang, uwi ni mi wob inya abi nu ulem nu ye usi nyi wo yak ye uwi ni na ku ikak ni izi nyi wo. ¹²Unu mi gyeng udab akuk na angyar ni Ikpəm, angyar ni na ikyi iseu ye ukuk ni Ikpəm kam ye udab alo anyong Iyesu. ¹³I yi wuk ilang ser Ikpəm gbak luk go, " Byek unu wo; Atung si ana angyar ni ni kpu izi ni Iyesu. E-en!" Ushop ni Ikpəm luk kam, "kam ni abo tem ikuk umbuk nu utsom bo aji agbo ni itam bo sa tur bo ineng." ¹⁴I mui ayi kam nder abung ate, ingyar sem umbuk na abung, lok Igbi ni Ingyar. I sem ye akang ni inang ikyi nyi kam sem ye ukop ime nyi. ¹⁵Kam Icinda ayi wur ba igya ni Ikpəm utem kam zer ye ilang utem mang na ingyar yi ni ni sem umbuk ni abung yi wo go, "Kwe ukop no kam yar mi nya, aji ibe ni itam gang kam, aji uji nu utasu anu mwe kam. ¹⁶Kam iyi ni ni sem umbuk na abung yi wo kwe ukop nyi tatsang utasu anu kam bung kyar uji nu utasu anu. ¹⁷Icinda ayi ba igya Ikpəm Utem, Ikpəm-gbak; iyi teng ye ukop aje ime. ¹⁸Icinda ayi wur ba yak umbuk ni itsung, ni ni sem ye itsep futi ula . I zer ilang ka ime ni ine iye ukop aje wo, go "Kwe ukop no yar itam ibok ni sem utasu anu wo, aji adumbu yi ma kam. ²⁰¹⁹Icinda ayi kwe ukop nyi tatsang bung kyor adumbu yi utasu anu, kam ta ka umbuk nu ikur nu utsom ni Ikpəm. na a mi kan atok wur anyi ba indak utasu, kam ayeng wur yar ikup nyi gang udang ni isang ni ikernya ka yak ikup ni akyi 1,600 .

15 ¹Kam i nder ukyok ayi akpa-Ikpəm, ni kuk asiy: Acinda a kyong-fan sem ye ubyak akyong-fan teng, ni isi ubyak ni kwi-kwi, aji ye ubyak neye udab atso ni Ikpəm sa kam. ²I nder inya ni sem lok ukung ni idarga tser ye ula, yir atseng nu ukung utem umbuk ni ani ni ji ume ikyi ni inya ani nu ulem ye usi nyi ye ikak ne izi nyi. A kung mi inong ni Ikpəm ni

na bo.³ A mi kyo ubung ni Imusi, agbiy igya ni Ikpəm, ubung ni Igbi Itan. "Item no bak kam bek ayi, Daadi Ikpəm nu Ulab uwi kuk umbuk jijak. Itam na agaga ye na anyi sa ano, udeng na akwe jijak. ⁴Ayi ni na bi ni kyir mu, Daadi, kam na izi no usur? Ayi sa kyir uwi asi no ko, Daadi, kam sa na mu usur ni izi no ko? Aji uwi ucwikpa no sem par par . Akwe jijak sa ba far akpeneng ubar no wob mu aji, afong ni itam no ni gaga, wur kyok anyong nyi kam.⁵ Kam isem na agbiy neye i sam nder umbuk ni sem par par fu jijak, anyi sa abu ni ishada, sem ayibu. ⁶Ukem nu umbuk ni te par par fu jijak, acinda akyon-fan ye ubyak akyong fan far utar ute par par, ye utar atang lan ibung mang, ye utar ni inang ni igold ifang bo.⁷ Kam ukem na agbiy ni ye uzi anyi wo, na acinda akyong-fan ye ukpan ni me ye ubyak ni Ikpəm ni ni sem umuiki. ⁸Igya Ikpəm utem yi me ye atseng ni ni wur umbuk nu usur ni Ikpəm ye itsep nyi. Ingyar tsi nwu song atang ko, suk nu ubyak na akyonbg-fan ni acinda akyong-fan ye ni ba kam.

16 ¹I wuk a zer ilang wur umbuk ni igya Ikpəm ni te par par fu ji jak, kan acinda akyong-fan yi go, "Kwe akpan nu ubyak ni Ikpəm na akyong-fan wo far kyu utasu."² Icinda ni ubar wo ka far wur ukpan nyi na utasu; Atemkpang abi ni mi kyim ahiko, wur anyong na angyar ni ni ku ikak hi inya abi nu ulem wo, na bo mi wob usiy nyi ni amwe lo wo.³ Icinda na afan wo kwe ukpan nyi ka far kyu ukyung utem. Amuy-ukung sam ser anying: ugbo ni aying ni ikam, kam agbiy jijak ni ni sem ye uzi amuy nu ukung utem yi kpu.⁴ Icinda na ata nyiye wa kwe ukpan nyi ka far kyu ukung ye agbing na amuy. kam a sam ser aying. ⁵I wuk Icinda ni amuy wo go, " Uwi sem gaga mang - I yi ni ni sem agbonu, kam sem kpan kiy-kam sa ba sem yiyak, aji u luk ikpo ye agbiy nu jijak kiy. ⁶Aji a far wur aying ni angyar ni ni kpir izi no ye angyar uko'o atung no, u na bo aying go a mwa; unu si inya ni ami gying wo." ⁷I wuk itsung luk ser isem go, " E-en, Daadi Ikpəm Utem , ikpo no mi sem gaga ye anyi mang."⁸ Icinda na anyi wo kwe ukpan nyi ka far kyu iyi nu usur, kam ana mi iyab hi byak angyar ye ula. ⁹Kam I byak angyar ye igbu nyi, kam angyar neye jijak luk nduk izi ni Ikpem ni ni ye itsep Ikyi nu ugbak neye jijak. Bo yang udab Kam na na mi usur nyi ko.¹⁰ Kam icinda na akyong wo kwe ukpan nyi ka far kyu umbuk ni ikyung ndeng ni inya abi nu ulem wo, kam ifeb kyu ndak Umbuk nu ikong ukuk nyi ka kwi. Abo Jim umyam bo aji a wuk anyong ye ukyim. ¹¹A jong Ikpəmgbak,umbuk nu ukyim na abang anyong bo,kam bo kpir na yang udab bo umbuk abi ni bo kong wo ko.¹² Icinda na akyong-yi wo kwe ukpan nyi far wur ukung utem na a zer go ukung ni Iyufates wo, kam amuy ukung yi wom kam ni ina kong ukung lo adeng ni utso nu usur mi tso wo ba. ¹³Kam i nder ajano ata a sem lok ushop abi no hi wur asitep wur unu ni itsoŋ yi, ye inya abi nu ulem wo ye ingyar uko'o ni ison. ¹⁴A neye si ushop abi na ajano, ni mi kong kar agbiy ni afor ayi atem. Abo si mi wur ka ime na adeng nu utasu nu jijak na a ka bung kyar bo na abo ba umbuk nu umwe nu utem ni Ikpəmgbak ni ni kuk ubmuk jijak.¹⁵ ("Nder! i si ba lok ingyar uzu! Ukwi si ni ingyar ni na mi yir tsung bang, ye utar nyi mgbang anyong ra akin kam ni i wur ba ijim na angyar nder agbiy ni iswi anyong nyi ko.") ¹⁶A bung bo ba umbuk ayi na bo ni zer unu na Ahebrew go Armageddon.¹⁷ Icinda na akyong-fan far wur ukpan nyi ushop. Kam ilang utem ayi ka wur ba umbuk ni ni te parpar ka ifu umbuk ni ikyung udeng go, "Kam kpam!" ¹⁸Ikpəm sak, Ikpəm tem, uma lang, ye itsu atsuk itsep mang futi ata ni ni kong kpan kyuk ni angyar ni sem utasu anu, itsu yi tsuk futi itsep mang. ¹⁹Ikwe utem nu beb ka atso ata, akwe na aneye beb far iseu. Kam Ikpəm tang song ikwe ni Ibabylon nu utem, kam na ikwe yi iyongo na atok nu udab atso nyi.²⁰ Ave jijak kyir yim, adeng jijak lang. ²¹Abab atem atem lab sem lok akyung ser akpa Ikpəm far kyuba anyong ni angyar, kam abo kyo Ikpəm ikyi nu ubyak na abab yi futi itsep.

17 ¹Icinda ayi ukem na acinda akyong fan ni ni ye ukpan akyong fan ba kan mi go, "Ba, i sa kyok mu ube ni igbila ikper utem yi ni sem ikyi amuy ikwitung wo, ²si iyi ni adeng nu utasu mi kuk utseng ye mi wo, kam si atok ni utseng akuk nyi mi kong angyar ni utasu mi tsi.³ Icinda yi kwe me umbuk nu ushop ka ilemkpəm mang, kam i nder akab ayi sem ikyi ni inya abi nu ulem uma ni ye azi abi ken kam. Inya abi nu ulem yi ye ye akyi akyong fan ye akwe ikur. ⁴Akab yi far utar aber ye uma kam a mbya mi ye igold, ye akyung ni ni tser ugya ken kam. Ime nyi i kung iyongo ni i me ye agbiy abi nu utasu nu ye agbiy abi nu utseng akuk nyi. ⁵abo byek lo ikabar nyi izi ni sem ye ineng atan. "IBABYLON UTEM, IYA NI IKPER YE AGBIY ABI NU UTASU."⁶ I nder igbila yi mwa tsi ye ayeng na angyar ni kpir ye Iyesu ye ayeng angyar ni kpu izi ni Iyesu. Ikpeng ni inder mi wo, asi kuk mi. ⁷Kam icinda yi luk ye mi go, "Aji kong u kyir asi? I sa kan kyok mu ineng ni igbila yi, ye inya abi nu ulem yi ni ye akyi akyong fan ye akwe ikur."⁸ Inya abi nu ulem nu u ni nder mi wo, lang agnonu, kam I si sem ata ni ina ser alem wur tso ba. Kam isa wur nduk kar agbiy . Angyar ni sem utasu anu, ye angyar ni aker i byek azi bo umbuk itida nu uzi kyuk ita nu utasu,- asi sa kuk bo ken kam ikpeng ni bo na nder inya abi nu ulem ni sem kpan wo, kam lang agnonu, kam isem ata ni ina ba.⁹ Unu mi gyeng ikyi ni sem ye ata nu umwe. Akyi na akyong fan yi si ukwi akyong fan ni igbila yi ni sem anyi wo. ¹⁰Abo si adeng akyong fan teng. Adeng akyong kpo kam, ayi ker anyi, ani si ye ker iba. Ikpeng ni ina ba, isa sem ite ushi aro mang.¹¹ Inya abi nu ulem ni sem kpan kam wo, kam agnonu I lang wo, iyi ahong si udeng na akyong ta nyi; kam isi ayi ukem ni adeng akyong fan ye, kam isa ka nduk.¹² Akwe ikur nu uni nder wo sa adeng ikur ni ker kam umbuk ni ina kong ukuk, kam abo sa kam itsep lok adeng umbuk utepkpang ayi ye inya abi nu ulem. ¹³Aneye agbiy atang bo sem ayi, kam abo kwe itsep ye ukuk bo na inya abi nu ulem yi. ¹⁴Abo sa kpo ume ye igbiy itan ni Ikpəm. Kam igbiy itan ni Ikpəm sa ji ume aji anu isi Ida'a na ada'a ye Udeng na adeng- kam ye mi sa angyar ni a zer bo, ani a kyak bo ye ani ye udab alo."¹⁵ Icinda yi luk ye mi go, "Amuy yi nu u nder wo, umbuk ni igbila ikper yi ni isem wo, sa angyar, ikwi na angyar, akwe atem ye unu akwe."¹⁶ Akwe ikur yi nu uni nder wo- abo sa ye inya abi nu ulem yi akar igbila ikper yi. Abo sa kam ye mi kam zuk ijim, abo sa ndeb se mi umuong anyong jijak, kam abo sa kwe mi kwiy ula. ¹⁷Aji Ikpəm fa bo ugbiy nu lo bo udab kiy, na abo kong atang nyi ni bo ni kpir na na inya abi nu ulem yi ni tam ukuk bang ibe ni akon ni Ikpəm na ba me."¹⁸ Igbila yi nu u nder wo si ikwe utem ni kong ukuk ikyi adeng nu utasu jijak."

¹Isem ne agbiy neye, i nder icinda ayi yak mi kyu ba Ikpam-gbak. Iye ukuk utem mang, kam utasu lan ye atar nu usur nyi. ²I ki wur ilang itsi-tsep mang luk go, "Ibabilon ni utem wo kpo kiy! Ikpo kiy! I ba ser umbuk na asem na ajano, umbuk asem nu ushop abeleng jijak, ye umbuk asem anue na beleng kyar ye ana abi. ³Akwe jijak mwa tsi atok ni ulek ni indar ni ni kwe udab atso ba anyong nyi. I mi kuk kar utseng ye Adeng nu utasu. Angyar ugya atem nu utasu ba kam itso ham mang umbuk itsep nu usem ni itso nyi. ⁴Kam i wuk ilang ser Ikpam ba mi luk cwigo, "Uwur nyi ime nyi, uwi angyar nem, kam nu kong abi ni imi kong wo ko, kam nu kam ubyak nyi yi ko. ⁵Abi nyi do tso ugbak lok ni i yak akpa ni Ikpam, kam Ikpam tangsong itam na abi nyi kam. ⁶Ni na mi agbo ukwob nyi ata ni i ni na angyar tsi wo, kam ser sem na mi agbo ukwob nyi ilung ifan umbuk inya ni I ni kong; umbuk ni iyongo ni I ni tser wo, u tser anyi ilung ifan na mi. ⁷Ata ni i ni na ayong nyi usur kam sem umbuk nu usem ni anang nyi wo, na mi utsom ni ni kwi ra akin ye ukyung nu udab. Aji iluk udab nyi go 'Iyi sem lok uwa nu udeng; i si akab ni ika'a ko, kam i sa ki aki nu ukpu ko.' ⁸Ni sem akin wo, imbar nu ukyu ayi mang ubyak nyi sa futi mi itsep ukpu, aki aki, ye unyong ulab. Ula sa kwyi mi, aji Idaadi Ikpam si inya ulab. Kam iyi Ikpam inya ulab yi si ingyar ni na luk mi ikpo. ⁹Adeng nu utasu nu ni mi kuk utseng ye mi kam song anyong bo ko wo, sa ki teng anyong bo ubwi ni ana nder atseng ni ukwi nyi wo. ¹⁰Abo sa ka yer ukpam, kyir asi nu utsom nyi, mi luk go, "Ubyak, ubyak kam ikwe utem, Ibabilon, ikwe ni ni tser futi! Umbuk nu utepkpang ayi mang utsom kam mu." ¹¹Angyar ugya nu utasu ki seng ambok ikyi nyi, aji ingyar tsi gya agbiy nu ugya nyi yak ko wo ¹²agbiy nu ugya yi said akyung ni itso aki aki sem go: agold, asilver, ikyung atung, abo apearls ye, Utar ute parpar, utar na amin, utar nu uma, itsi ni ukyi anung atung, afam jijak na akong ye inang, afam na akong ye ukyi ni sem udab ayiko, abronze, inang, amarble, ¹³acinnamon, uta aki aki, aseng atung, anyi na aseng atung, agbiy na aseng atung, atok, anyi, umu ni umin, azep, andak ye atan, akernya, ye akernya nu ume, akpiy ye uzi na angyar. ¹⁴Awum ukyi nu u ni gyeng ye asak no jijak ba ilang. usem ni itso ye usab no wur nyi agber kam, u sa kam song bo yak ko. ¹⁵Angyar ni mi gya kar afam neye kam a ba tso anyong nyi wo sa ba kyir asi nu utsom, bo sa kyi akyi nu ukpu bo ilang gbong, bo sa yir ukpam mang mi kyi. ¹⁶Abo sa luk go, "Ubyak ubyak kam ikwe utem ni far utar atung ni sem aber ye uma kam a kong sab mi ye igold, ye akyung ni itso ye agbiy nu usiy. ¹⁷Umbuk utepkpang ayi itso yi jijak be iseu mang ki. Ingyar ikyi na awar, angyar ni mi kar ukung utem, angyar ni mi tur awar kar, kyar ye angyar ni mi kam itso bo ukung, ye ani ni mi yir ukeng ukpam ye. ¹⁸A ki ata ni ani nder atseng nu ukyui nyi. Abo luk go, "Ikwe usong ye sem lok go ikwe utem nu?" ¹⁹A kpo ufuk far ikyi bo kam ki wur ilang, teng abo iseu ye uko'o nu ukpu, ubyak, ubyak kam ikwe utem yi umbuk na angyar ni sem ye awar utem bo mi kam itso bo anyong nyi. Umbuk ni utepkpang ushi aro mang nduk mi ilam. ²⁰U te udab anyong nyi, uma ni Ikpam, uwi angyar ni ni kpir agbiy ni Ikpam, afuk, ye angyar uko'o atung, aji Ikpam kwe ikpo aluk ru ba anyong nyi ki!" ²¹Icinda utem kwe ikyung ni ni sem lok ikwok kam kwe ta kyu ukung utem luk cwigo, "Su ukyu nu wo, na abo na kwe ikwe ni Ibabilon nu utem wo ta kyu iseu ye udab atso kam abo sa nder mi yak ko. ²²Alang na angyar ni ni bwi inong yi, angyar ubung, angyar ufang, angyar ni mi wi ukye a sa wuk ime bo yak ko. I sa kam angyar ni mi kong agbiy na afong ukem no yak ko. I sa wuk agbar ni ikok ukem no yak ko. ²³Atar ni iturkang sa lan anyong no yak ko. I sa wuk ilang nu ulam nu uwa ashi ye uwa ashi anyong no yak ko, aji angyar ugya sa agbi na adeng nu utasu, kam u bang akwe nu utasu ye isor no. ²⁴I kam aying na angyar uko'o atung ni Ikpam ye angyar ni ni kpir agbiy ni Ikpam anyong no, kyar ye aying na angyar jijak na ani tsem utasu anu."

19 ¹Ni agbiy neye ni kam wo, i ba wuk agbar ni ilang gbang ni ikwi na angyar ham mang Ikpamgbak mi luk cwigo, "Halleluya. Ugbe, usur, ye itsep si i ni Ikpam. ²Ikpo nyi mi sem anyi mang, aji i luk ta igbila ni ikper ulab wo kiy. Iyi ni ni tser nduk utasu ye utseng akuk nyi. I ku unu na abur na alem ni igya nyi ni iyi ahong ni tsem ta wo. ³Ni ilung ifan nyi a luk go, "Halleluya! Atseng nyi tso umuiki ka umuiki." ⁴Ana akong ni ikam ka anyi (24) ye agbiy anyi ni ye uzi ye kpo kep ayi iseu wob Ikpam-Iyi ni ni kyu sem ikyung nu udeng wo. Abo mi luk cwigo, "Na sem akin. Halleluya!" ⁵Kam ilang wur ba umbuk ni ikyung nu udeng wo luk cwigo, "Undep izi ni Ikpam ro, uwi agbi igya nyi jijak, uwi ni mi siy mi wo, jijak ye ani ni wur ugbiy ko wo ye ani ni ye itsep wo." ⁶Kam i wuk agbar ni ilang ni ni wur alang na angyar ikwi mang, mi ki lok amuy ifar kyu azem, lok Ikpam i tem" mi luk go, "Halleluya! Aji Idaadi Ikpam ro, I yi ni ni kuk umbuk jijak, i si udeng. ⁷Ni ngyak deng, te udab kam na mi usur nyi aji ulam nu uwa ashi ni igbi ni itan yi ba kam, uwa ashi yi kong sab anyong nyi yir bang kiy. ⁸A kpir go i far sab utar nu ute parpar wo (aji utar ute parpar si akiy aka ni ga ga na angyar ni ni kpir agbiy ni Ikpam) ⁹Icinda yi kan mi go, "Byek unu: Atung si ani angyar ni ani zer bo ba umbuk nu uji ye umwa nu uwa ashi ni igbi ni itan." I kan teng go, "Aneye si akan ni anyi ni Ikpam." ¹⁰I kpo kyu nda ka iseu na a wob mi, kam i kan mi cwigo, "Sa kong akin ko! I sem ugbo ayi yi ye mu, umba no mang ni ni kpir ye uko'o atung ni Iyesu. Wob si Ikpam, aji ukpir ni uko'o ni Iyesu si ushop ni uko'o atung ukan kan. ¹¹i nder akpa-Ikpam buk, i go ander, si ikernya ute! Ingyar ni ni mi tso mi wo a zer mi go Udab alo ye Anyi. I mi luk ikpo nyi ye anyi kam mi kpo ume. ¹²Ayi nyi ikyi sem lok umyam nu ula, ikyi nyi i kep izur ikwi tung mang. I ye izi ayi ni ani byek ni ingyar tsi song ko kwi ri iyi ucwukpa nyi. ¹³I far utar udang ni ani Kwe fa kyu umbuk aying, kam a zer mi go, Ikon ni Ikpam. ¹⁴Asoja ni Ikpam-gbak tso akernya ate tur mi ineng, ye atar ate parpar anyong bo. ¹⁵Injang aje wur mi unu kor jang akwe, kam na udeng kuk akwe yi ye agbo atser. I kyan kar inya ni mi kan adumbu ye udab atso ni Ikpam, i yi ni ni kuk umbuk jijak. ¹⁶I byek izi nyi lo utar nyi nu udang ye atsa nyi go UDENG NA ADENG YE IDAADI NA ADAADI. ¹⁷

¹⁸U ba ji umong na adeng, umong na adeng nu ume, umong na angyar atem, umong na akernya ye angyar ni mi tso bo, ye among na angyar jijak, ko ani itsang ye ukpiy, ani ni wur ingya tsi ko ye ani ye itsep. ¹⁹I nder inya abi ni ulem ye adeng ni utasu ye asoja nu ume bo. Abo si wur na a ka ume ye angyar ni ni tso akernya wo kyar ye asoja bo. ²⁰A kuk kwe nyi inya

abi nu ulem yi kyar ye angyar uko'o ni isonj ni ni kong agbiy ni for ayi ubar bo wo. Ye agbiy ni for ayi nu i bang kwe nyi angyar ni ni ku ikak ni inya abi nu ulem wo ye ani ni mi wob usiy nyi wo. A kuk bo afan agber kwe ta kyu iduk ni itseng nu ula ni kwiye ti know mang.²¹ Atsem ane ni siy ye, ye injang ni ni wur unu ni ine ni tso ikernya wo. Anue jijak ba ji umong na akam bo ni ni kpu na iseu wo.

20 ¹Kam i nder icinda ser Ikpəmbak kyu ba. Ime nyi, i kung ifiang na alem yak ye aleng. ²I yer kuk itsonj yi, iwu nu ukab wo, i su udeng na akwe ikyi, kam kpab mi imbar ni iyi ifan kyo ayi. ³I kwe mi ta kyu umbuk na alem yi kam kep tsek unu na alem yi ye ikak nu ukuk nyi. I kong ukyu kam nu udeng akwe ikyi sa bang utasu yak ko, se iyi ifan kyo ayi yi na kpanj kiy. Uyi na kam kiy wo, udeng na akwe ikyi yi sa kam usonja umbuk ite ushi aro. ⁴Kam i nder akyung na adeng. Angyar ni ni sem anyi ye, sa angyar na ani na bo ukuk ni ana luk ikpo. I nder uzi na angyar na ani sep ikyi bo teng, ni ani kanj atung ni Iyesu ye ikonj ni Ikpəmb. Abo sa ker I wob inya abi nu ulem yi ye usiy nyi, bo bi go bo sa kuk ikak nyi ikabar bo ko ye ani ugbo bo ko. Abo, ser isem ba ye uzi bo, kam kong ukuk ye ingyar Ugbe imbar ni iyi ifan kyo ayi. ⁵Usi na angyar ni ni kpu kam ye fui ba ye uzi bo ko, se iyi ifan-kyo ayi yi na kwi kiy. Unu si ufui wur nu ubar. ⁶Ukwi ye par par si ane ingyar ni na kam ufui wur nu ubar yi! Ni sem akinj wo, ukpu ni ilung ifan sa lang ye itsep Ikyi bo. Abo sa sem angyar ni ishe ni Ikpəmb ye ini Ingyar Ugbe kam bo sa kong ukuk ye mi umbuk ni iyi ifan kyo ayi. ⁷Ubwi ni iyi ifan kyo ayi na kpanj kiy wo, udeng na akwe ikyi sa wur igya na amui nyi. ⁸Isa wur kar umbuk a akpang anyi nu utasu nu, bang kar angyar-Igog ye IMagog- ni kwe bo ba bung kyar umbuk nu umē. Abo sa sem ikwi tung mang sem lok go isa nu ukung utem. ⁹Abo mi wur tso umbuk ifang ikpak nu utasu kam mi fer unbuk na angyar ni ni kpir agbiy Ni Ikpəmb sem anyi, ikwe ni I ni ishonj. Kam ula ser Ikpəmbak ba kwiye tsem bo. ¹⁰Udeng na akwe ikyi ni ni bang bo wo, akwe mi ta ka umbuk iduk ni umyam ula, kyar ye agbiy abi ye angyar uko'o ni isonj. Abo sa mi nder utsom nu umuiki umbuk ukyu agber. ¹¹kam i nder ikyung udeng ute par par ni ni fu jijak ye ingyar ni ni sem anyi, utasu ye agbiy nu ugbak kyir nyi anung nyi kam umbuk lang bo na ka. ¹²i nder angyar ni ni kpu kiy ani atem ye ani ni lang ye inya yir ubar ni ikyung udeng yi, kam bo buk atida. Kam bo buk itida ayi yiyak, unu si Itida Nu Uzi. Angyar ni ni kpu wo, bo luk bo ikpo umbuk inya na ani byek lo umbuk itida yi, unu si inya ni wur ba umbuk na wrong ni itam bo. ¹³Ukung utem na wur angyar ni ni kpu anyi wo. Ukpu ahong ye ula ushi na wur angyar na anyi wo, kam aluk bo ikpo umbuk abi bo na ami kong. ¹⁴Abo kwe ukpu ye ula ushi yi ta ka umbuk iduk nu ula utem. Unu si ukpu ni ilung ifan- iduk nu ula utem. ¹⁵Ingyar ni izi nyi na lang umbuk itida nu uzi, asa kwe mi ta ka umbuk iduk nu ula utem yi.

21

¹Kam i nder uma ni Ikpəmb ashi ye utasu ashi, aji uma Ikpəmb nu ubar ye utasu nu ubar kpanj nyi kam, ukung nu utem lang ki. ²I nder ikwe utem ni ni sem parpar, Ijerusalem na ashi, ni ni ser uma ni Ikpəmb gbak kyu ba, sem lok go akab ni ni bung sab anyong yir bang ulam nyi. ³I wuk ilang utem ni ni ser ikyung udeng luk go, "Nder! Umbuk asem ni Ikpəmb si ukem na angyar, kam isa sem ye bo. Abo sa sem angyar nyi, kam Ikpəmb agbo nyi sa sem ye bo, kam isa sem Ikpəmb bo. ⁴I sa za wur bo akyi ayi jijak, Kam ikpu said lang, kyar ye imbok akyi akyi ye ukyim sa lang. Agbiy ni isem kpanj nyi kam. ⁵Iyi ni ni sem umbuk ikyung udeng yi luk go, "Nder! I kong agbiy jijak ser ashi." I luk go, "Byek unu lo iseu aji anu akonj neye sem ata ni i na ta utang anyi kam sem anyi." ⁶I luk ye mi go, "Agbiy neye kong kiy! Iyi si Ubar ye Ikwi, ini ita nyi ye ni ikwi nyi. Ingyar ni umgbyar na kuk mi, i sa na mi amuy ni ni wur umbuk agbying nu uzi. ⁷Ingyar ni na ji ume sa kam ikponj na agbiy neye kam i yi sa sem Ikpəmb nyi, iyi teng sa sem igbi nem. ⁸Kam na angyar ni mi kyir asi, angyar ni lang ye udab alo, angyar ni mi kong agbiy ni ni sab ko, ye angyar ni ni tsem angyar, angyar ni ni kuk kar utseng, angyar ni isor, angyar ni mi tam akanj, ye angyar ni mi nya isonj jijak, umbuk bo asem, sa umbuk ni iduk nu ula utem. Unu si ukpu nu ilung ifan." ⁹Icinda ayi ukem na acinda akong fan ba ime nem, iyi ni ni ye ukpanj na akong-fan ni ni me ye ubyak na akyong-fan nyi ni ikwi woi luk go, "Ba anu. I sa kyok mu uwa ashi yi, uwa ni Igbi Itan." ¹⁰Kam i kung mi umbuk nu ushop ye tso nyi ideng gbak nu utem ni ni futi jijak kam kyok mi ikwe Ijerusalem ni ni sem parpar ser Ikpəmbak kyu ba ime Ikpəmb ahong. ¹¹Ijerusalem sem ye usur ni Ikpəmb, kam ulanj nyi sem lok ikwe atung ni ni lanj, ni ni sem parpar ¹²I sem ye ubung utem ikup ugbak ham mang ye usukpi nu unduk ikur ikur ka-afan, kam acinda ikur ka afan mi sem umbuk nu usukpi nu unduk neye. Umbuk ni usukpi neye, abo byek lo azi ni itsu na alem ni Isreal. ¹³Ikpang nu usur atso usukpi ata sem anyi, ata sem umbuk ikpang nu ugbo ukye, ata sem umbuk ikpang nu uso, kam ata sem ikpang ni iseu. ¹⁴Ubung ni ikwe yi sem ye ika na agya ikur ka-afan kam anyi, azi na angyar uko'o ni itan ikur ka-afan. ¹⁵Ingyar yi ni luk ye mi wo sem ye uki ni mbyang agbiy, akong mi ye igold na mbyang ikwe yi, asukpi nyi, ye ubung nyi. ¹⁶Ikwe yi sem umbuk ugang anyi ni ni yer ufang; uteb nu udang ye uteb ni ite sem inya ayi. i mgbang ikwe yi ye uki, afan kyo ikur ka afan umbuk asem nu udang nyi (udeng nyi, ikpak nyi ye ikub ni tso ugbak nyi sem inya ayi). ¹⁷I mgbang ubung nyi teng, utsem nyi umbuk ata ni ingyar mi mgbang wo yak ifan ayi ka akam afan ni ikpeng (nu utyi) ugbo (unu teng sem ata icinda yi mi mgbang wo). ¹⁸Abo mwye ubung nyi ye Ijasper kam ikwe yi bo mwye mi ye igold ni lanj lok go idarga. ¹⁹Ita nu ubung yi abo kong mi ye akung ni mi lanj ukyu aki ki. Umba nu ubar, bo kong ye Ijasper, ni ifan isafaya, na ata nyi si agate, na anyi nyi si emerald, ²⁰na akyong nyi si onyx, na akong yi nyi si ikarnelian, na akyong fan nyi si ikrisolite, na akyong ta nyi si iberyl, na akyong nyi nyi si itopaz, ni ikur nyi si Ichrysopraxe, ni ikur ka ayi nyi si ijasinth, kam ini ikur ka afan nyi si ametyst. ²¹Usukpi ni ikur ka afan wo akong mi ye afam nu usi ikur ka afan teng; usukpi song ye a kong mi ye afam nu usi ayi. Akeng ni ikwe anyi bo kong ye igolg anyong nyi mang, sem lok go idarga ni na nder ayi kpanj tsang. ²²I nder igya ni Ikpəmb utem ikwe yi ko, aji Ida'adi Ikpəmb ni ni kong ukuk ye Igbi Itan yi si igya Ikpəmb utem yi. ²³Ikwe yi mi gyeng atar nu usur ye ukanj yak ko

aji usur ni Ikpəm laŋ anyi ki, kam iturkang nyi si Igbi Itaŋ. ²⁴Akwe atem sa kar umbuk atar ni ikwe anyi wo. Adeng nu utasu sa kwe atar bo ye ba anyi. ²⁵Utaŋ usukpi nyi sa kuk ko, kam ukyu tang sa lang anyi. ²⁶Abo sa kwe atar bo ye usur na akwe ye ba anyi, ²⁷kam inya na abeleng sa nwu anyi ko. Ingyar ni na kong agbiy ni iswi ko ni ison sa nwu anyi ko, kwi angyar na ani byek azi bo umbuk itida nu uzi ni Igbi Itaŋ.

22 ¹Kam icinda yi kyok mi ukung na amuy nu uzi ni ni te par par lok icrystal. I me ser umbuk ikyung udeng ni Ikpəm ye Igbi ni Itaŋ kam ²kpaŋ tsang ukeng nu udab ikwe. Ukyek nu ukung yi afaŋ agber, si ukyi nu uzi, ukyi yi mi wum a awum ikyu ikur ka afaŋ, kam imi wum awum yi ukaŋ agber. Amwa nu ukyi yi sem ni na mi kpung tser akwe jijak. ³Unu-ata tsi sa lang. Ikyung udeng ni Ikpəm ye ni Igbi Itaŋ sa sem ikwe anyi, kam agbi ni igya nyi sa mi kong itam na mi. ⁴Abo sa nder ikabar nyi kam izi nyi sa sem ikabar bo. ⁵Ukyutang sa ba lang; bo sa gyeng atar ni iturkang yak ko, ko usur, aji Ida'adi Ikpəm sa laŋ atar nyi anyi. Bo sa kong ukuk mgbang akiŋ ka umuiki. ⁶Icinda yi luk ye mi go, "Akoŋ neye sem ni ina ta utang anyi kam sa anyi. Ida'adi, Ikpəm nu ushop nu uko'o, kyim icinda nyi na kyok agbi ni igya nyi inya ni na kong imwa mang." ⁷"Nder! I si mi ba imwa mang! Ukwi si ini ingyar ni na ikyi iseu ye akoŋ nu uko'o akaŋ ni itida nu." ⁸I yi Ijon si ingyar ni ni wuk kam nder agbiy neye. Ubuiy ni ini wuk kam nder bo wo, i kyu na ka iseu ubar ni icinda yi kam wob mi, icinda yi ni ni kyok mi agbiy neye, ⁹luk ye mi go, "Sa kong ukyu nu ko! I yi si igbi igya no ye umba no ingyar uko'o ni Ikpəm kyar ye angyar ni ni na ikyi iseu ye akoŋ ni itida nu. Wop Ikpəm!" ¹⁰I luk ye mi go, "Sa kpab tsek akoŋ nu uko'o atung ni itida nu ko, aji ibe si anung mang. ¹¹I yi ni na bi ni sem gaga, i sem ukyu yi ka ubar. I yi ni na sem ye ukum na abeleng, i ka ubar ye ukum na beleng nyi. I yi ni ukum nyi na sem gaga wo, i ka ubar ye ukum ni gaga nyi yi. I yi ni sem par par I ka ubar ye usem ni parpar nyi." ¹²"Nder! I si ba imwa mang. Agbo nu ukob nem si ime nem na ba na ayi yi ro ata ni imi kong. ¹³Iyi si Ubar ye Ikwi. I nu Ubar ye I ni Ikwi, Ita nyi ye Ikwi nyi. ¹⁴Ukwi si ani angyar ni ni mui atar bo kam na abo, no sa sem ye utung na ji umbuk ukyi nu uzi, kam na nwu umbuk usukpwi ni ikwe yi. ¹⁵Utasu sa agbur, angyar ni isor, angyar ni mi kuk kar utseng, angyar ni mi tsem angyar, angyar ni mi tam akaŋ, ye angyar ni mi shon kam kong agbiy ni ison. ¹⁶I yi, Iyesu si ingyar ni ni kyim icinda nem ni ba kaŋ kyok ru ikyi na agbiy neye ka ime na aku na agya ni Ikpəm. I yi si ukob ye uzung ni Idavid, ikyor ni mi laŋ ikyik." ¹⁷Ushop ye uwa ashi luk go, "Ba!" I yi ni ni wuk luk go! "Ba!" Ingyar ni umgbyar na kuk mi iba, kam ingyar na shon mi, iba ku amuy nu uzi itsang mang. ¹⁸I mi kaŋ kyok anayar ni mi wuk akoŋ nu uko'o atung ni itida nu: Ingyar ni na yak inya tsi anyi, Ikpəm sa yak mi utsom nyi na byek lo umbuk itida nu so. ¹⁹Ingyar ni na kwe wur akoŋ ni uko'o atung ni itida nu, Ikpəm sa kwe nyi atung nyi umbuk ukyi nu uzi ye ikwe ni ni sem parpar na ani byek lo umbuk itida nu. ²⁰I yi ni ni kaŋ kyok agbiy neye luk go, "E-en! I si ba imwa mang." Na sem akiŋ! Ba, Daadi Iyesu! ²¹Nu umbak ni imbok ni Ida'adi Iyesu sem ye ru. Na sem akiŋ.